Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1929-1930

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

DANMARK

SEKSOGTYVENDE AARGANG

FRA DEN 1. JULI 1929 TIL DEN 28. JUNI 1930

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

1930

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelse.

Fortegnelse over Forbund, der er tilsluttede De samvirkende Fagforbund, 238.

Fortegnelse over Arbejdernes lokale Fællesorganisationer i Danmark 41.

Arbejderbevægelsens Arkiv.

Oversigt over Virksomheden 55.

Arbejdernes Idræts-Forbund.

Oprettelse af et Arbejder-Idrætsforbund 94.

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal (1929) 57. April Kv. 229. Juli Kv. 242.

Arbejdsløshed og Arbejdsløshedskasser.

I. *Danmark.*

Arbejdsløshedens Omfang i Maj (1929) 5, Juni 26, Juli 62, August 82, September 106, Oktober 156, November 182, December 206, Januar (1930) 237, Februar 252.

II. *Udlandet.*

Kampen om den tyske Arbejdsløshedsforsikring 92.

Arbejdsløsheden i forskellige Lande 183, 325, i Tyskland 227. »Rejs ikke til Norge« 20. »Det store Onde« 320.

Arbejdstiden.

Længden af den virkelige Arbejdstid i Tyskland, 8-Timersdagen og den 5-Dages Arbejdsuge 293. Ugen uden Søndag 163.

Domme.

Landsretsdom over Bogbindernes Fagforening i København 135. Højesteretsdom i en Udløber af Esbjerg-Sagen 130. Højesteret værner »Arbejdsfriheden« 147.

Faglig Samling.

Riggernes og Sejlmagernes Forbunds Indmeldelse 296. En Resolution vedtaget paa Bogbinderforbundets Kongres 9. Et Opraab fra Husassistenternes Fagforening 257.

Filantropi.

Kræftens Bekæmpelse, Salg af Postfrimærker til Fordel for, 6.

Forligsinstitutionen.

Udnævnelse af Forligsmænd 188.

Grænseforhold.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 40 (Elektrikere kontra Smede og Maskinarbejdere) 217.

Generalforsamlinger, Kongresser og Konferencer.

I. *Danmark.*

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde 307, 313, 321.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundets Kongres 1. Bogbinderforbundets do. 51. Forgylderforbundets do. 79. Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds do. 43. Dansk Funktionærforbunds do. 73. Dansk Glasarbejderforbunds do. 159. Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundets da. 286. Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds do. 67. Keramisk Forbunds do. 70. Kvindeligt Arbejderforbunds do. 10. Landarbejderforbundets do. 25. Træindustriarbejderforbundets do. 17. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds do. 29. Dansk Typografforbunds do. 53.

II. *Udlandet.*

Den amerikanske Landsorganisations Kongres 161. Den engelske do. 89. Den franske do. 83. Den hollandske do. 142. Den kanadiske do. 103. Den lettiske do. 279. Den luxemburgske do. 155. Den ungarske do. 285.

III. *Internationale.*

Den 12. internationale Arbejdskonference 117, 123, 127, 137, 145, 157, 167, 191.

Den 13. do. (Søarbejder-Konference) 86, 277.

Den 14. do. 296.

Den internat. fagl. Kvindekomité 97.

Internat. Keramikarbejderkongres i København 72.

Sko- og Læderarbejdernes 5. internat. Kongres i Stockholm 64.

Den internat. fagl. Kvindekomité 97.

Den internat. fagl. Komité for Ungdoms- og Oplysningsarbejde 23.

Internationale Meddelelser.

Czekoslovakiet. Den faglige Landsorganisation i 1918, 203. De socialdemokratiske Fagforbund 233.

Danmark. De samvirkende Fagforbunds Virksomhed 1927—29, 195.
Finland. De senere Foreteelser indenfor Fagbevægelsen 246. Nye Tider i Finland 140.
Holland. Den hollandske Fagbevægelse ved Udgangen af 1928, 204. Strejker og Lockouter i Holland 1928, 205.
Norge. Den norske Landsorganisation i 1928, 175. De norske Fagforeningers Stilling i det internationale Spørgsmaal 255.
Svejts. Fagbevægelsen i 1928, 60. Do. pr. 1. Jan. 1929, 99.
Sverrig. Den svenske Landsorganisation i 1928, 175.
Tyskland. Den tyske Arbejdsdomstol 63. Bedriftsraad i Tyskland 275.
Ungarn. Fagbevægelsen i Ungarn 194.
Østrig. Fagbevægelsen i Østrig 194.

Internat. faglige Central i Aaret 1928, 169.
Internat. faglige Central og Fagbevægelsen i Landene udenfor Europa 209.
Internat. Fagbevægelse i 1928, 327.
Do. i 1929, 328.
Do. Fagsekretariater i 1928, 329.
Rationalisering og Arbejdsløshed 301.
Tariflønnens Udvikling i det første Halvaar 1929, 112.
Retningslinier for den internat. fagl. Centrals økonomiske Politik 35. »Aldrig mere Krig« 94.

Lovgivning.

I. *Danmark.*
Genopbyggelse af Sociallovgivningen 5.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. *Danmark.*
Den faglige Situation Foraaret 1930, 125, 198, 215, 243, 249.
Arbejdsmænd hele Landet. Forligsmandens Mæglingsforslag af 5. April 1930, 264.
Bygningen af Lillebæltsbroen 24, 60, 85.
Svovlsyrefabrikkerne, Overenskomst 333.

K ø b e n h a v n.

Banegaardens private Arbejdere 111, 324.
Brændselsafbærere hos Kulimportørerne 3, hos A/S Rix Walsted & Co. 256.
Chauffører hos A/S Alfr. Christensen 104, hos Gormsgades Maskinsnedkeri 13, hos Brdr. Justesen 104, hos Vognmand Vald. Nielsen 3.
Fabrikarbejdere hos Blauenfeldt & Tvede 303, De danske Cichoriefabrikker 303, C. F. Rich & Sønner 64, A. Rindoms Halmitfabrik 64, 216, A/S Schiønning & Arvé 303, Glud & Marstrand 82.
Film- og Forlystelsesfunktionærer (Biografteatrene) 193.
Havnearbejdere ved Losning af S/S »Dollart« 295, S/S »Ellensborg« 296, M/S »Esther« 99, D. F. D. S. 289, S/S »Fortuna« 126, »Hellig Olav« 120, S/S »Irene Marie 120, S/ »Madonia« 33, S/ »Martha« 251, M/S »R. P. Nielsen« 99, S/ »Vertile 120, S/S »Voitja« 99, Dampskibsselskabet »Øresund« 295
Isoleringsarbejdere hos Kleinsmedemester L. A. Jensen 121, L. A. Petersen 304.
Jord- og Betonarbejdere ved de kørende Betonblandemaskiner 93, hos A. Jespersen & Søn 94, hos Larsen & Andersen 221, hos Murermester Licht 59, Los Laur. Petersen og Brøchner-Larsen 64.
Lager- og Pakhusarbejdere hos Firmaet Henriques & Zøylner 81.
Kuske hos Københavns Vognmandsforening Overenskomstforhold 333, A/S Teglværkernes Centralkontor 111, hos Centralforeningen af Vognmænd 212, i industrielle Virksomheder 303, hos Chr. Hansen 3, hos Carl Jensen 111, hos Andersen & Sørensen, Vanløse, 105, hos Sørensen, Vanløse, 105, Slangerupbanen 105.
Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdere hos A/S »Atlas« 206, hos Taxamotorkompagniet 14, 34, 59.

P r o v i n s e n.

Aalborg. Havnearbejdere ved Losning af M/S »Ambulant«, M/S »Martha« og »Drei Gebrüder« 81, ved Losning af S/S »Limfjorden« 187.
Aarhus. Chauffører hos De forenede Lastbilejere 59. Havnearbejdere ved Losning af S/S »Ariadne« 199, ved Losning af S/ »Irmgaard« 199. Nægtet Overarbejde 199. Jord- og Betonarbejdere hos Murermester N. H. Bak 120, 212, hos Mureremester Chr. Jensen-Rasmussen 120, hos Entreprenør H. Hoffmann og J. Eriksen 144. Støberiarbejdere hos A/S De forenede Jernstøberier 94.
Bogense hos H. Jørgensen & Søns Stenknuseanlæg 324.
Bornholm paa Torneværket 295, hos Stenhuggermestrene 14, 153, paa Rahbekkeværket 295. Hasle paa Klinker- og Chamottestenfabrikken 3, 40, 75, 332.
Esbjerg. Havnearbejdere (Betaling for Ventetid) 187.
Fredericia paa Mælkekondenseringsfabrikken 3.
Faxe Havnearbejdere ved Losning af M/S »Zeus« 187.
Glostrup. Chauffører hos Tømrermester A. Larsen 104., do. hos Vognmand Aage Christensen 104, hos Entreprenørerne Rasmussen & Schiøtz 81.
Haderslev ved Losning af M/S »Cathinka« 3.
Horsens hos A. Rindoms Asfalt- og Tjærefabrik 64, paa Jysk Trinidadfabrik 64, ved Losning af S/S »Bachus« 3, do. M/S »Elfride« 274, do. M/S »Meriland« 120, do. S/S »Rusland« 274, Hamburg-Rutebaadene 120, ved Lempning til Kornsuger 274, Kuske hos Aage Andersen 273, do. hos Chr. Mortensen 99, do. hos Chr. Petersen & Søn 121.
Køge hos A/S R. Collstrup 235, hos Internat. Industri A/S 120, 168, Havnearbejdere ved Losning af S/S »Danefeldt« 153.
Korsør hos Murermestrene Clausen & Bergmann 205.
Nakskov paa Skibsværftet 206.
Nyborg paa Cichorietørreriet 135.
Nykøbing Falster (Chauffører) hos P. Chr. Hansen 104, ved Losning af S/S »Christian« 104, hos Entreprenørerne Thonning Christensen og Oluf Schwerin 25.
Nykøbing Sjæll. paa Goudalitefabrikken 64.
Nørresundby ved Losning af M/S »Ophelia« og S/S »Effie Mærsk« 76.

Odense ved Losning af S/S »Kronos« 111, ved Sporvejene 303, hos Firmaet P. Hansen & Søn 15, paa Fyns Konservesfabrik 105, hos Kommunen 332.

Padborg hos Entreprenør Øst Jacobsen 60.

Præstø hos Købmand Anton Petersen 162.

Rudkøbing ved Losning af Cinders 98, ved D. F. D. S.s Rutebaade 98, forskellige Uoverensstemmelser ved Havnearbejde 154.

Skjoldenæsholm. Skovarbejdere 14.

Stege ved Losning af M/S »Vera« 121.

Svendborg ved Losning af M/S »Jørgen« 121, paa Sydfynske Jernbaners Værksteder 222.

Vejle hos Entreprenør C. Carlsen 60.

Bagere (Kbhvn.) hos Hess 122, hos Holm 122, hos Gustafson 40, hos Vilh. Jacobsen 40, 250, hos Kragh 98, hos P. Mathner 122, hos Egidius Olsen (Søborg) 122, hos L. Schou (Søborg) 70.

(Jylland). Ny Overenskomst 60.

Billedskærere (hele Landet). Ny Overenskomst 244.

Bogbindere (hele Landet) Overenskomstforhandlinger 304, 333. (København) Fagets Arbejdsanvisning 111, hos Jacob Baden 251, hos Henriksen & Blom 213, hos Lynges Enke 153, i Aalborg hos Fr. Christensen 216, i Odense hos Niels Rasmussen 70.

Børsteindustriarbejdere (hele Landet) 244.

Elektrikere (København) hos Brix-Petersen 111, hos Dansk Elektrisk Comp. 111, hos Svend Hassing 251, hos Erik Høyrup 111.

Forgyldere (hele Landet). Ny Overenskomst 245.

Formere og Støberiarbejdere (København) hos A/S Burmeister & Wain, Teglholmen, 295, i Esbjerg hos A/S Esbjerg Jernstøberi og Maskinfabrik 274, Frederikshavn hos A/S Frederikshavns Jernstøberi og Maskinfabrik 105, i Odense hos A/S Brandt & Co. 334, i Vejle hos A/S C. M. Hess 70.

Forsikringsfunktionærer hos A/S Dansk Folkeforsikringsanstalt 112, 176, i Horsens 98, 176.

Glasarbejdere. Overenskomsten opsagt 234, hos Fabrikant H. Stenfeldt 222.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere (København) hos Eiler & Maaløe 70, i Fredericia hos A/C Carl M. Cohrs Sølvvarefabrik 126.

Hatte- og Buntmagere. Overenskomstforhandlinger 34, 212, 245, 273. (København) hos A/S Hugo Brammer 153, hos Floris Jacobsen 222, hos Ludvig Melchior 153.

Karetmagere. Overenskomsten forlænget 272, hos F. C. Frederiksen 112.

Kedel- og Maskinpassere paa Spritfabrikkerne 312, paa Bryggerierne 312.

Korkskærere. Ny Overenskomst 251.

Kurvemagere. Overenskomsten forlænget 245.

Kvinder i Jernindustrien 269, paa Sukkerfabrikkerne 252, 272, hos Taxamotorkompagniet 14, 59, Mælkekondenseringsfabrikken i Fredericia 3, do. i Horsens 15.

Landarbejdere. Overenskomsten opsagt af Arbejdsgiverne 234, Marienborg paa Møen 112, Næstved hos Forpagter Lawaetz, Holmegaard, 70, Skjoldenæsholm, Skovningsarbejde 14.

Litografer. Ny Overenskomst 251, (København) hos Vilh. Hansens Musikforlag 105, Kemigrafer hos Egmont H. Petersen 135.

Læder- og Skindarbejdere i Vejle paa Saalelæderfabrikken 221.

Malere. (Hele Landet.) Overenskomsten forlænget 152, 213. (København) paa Dansk Karosserifabrik 270.

Mølleriarbejdere. Overenskomst med Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening 4, 304, 334, i Esbjerg paa Valsemøllen 81, i Horsens paa Horsens Dampmølle 81, i Nakskov paa Ota-Møllen 206.

Papirindustriarbejdere. (Hele Landet.) Strejkevarsel 252, Forligsmandens Mæglingsforslag 272, paa Dalum Papirfabrik 81, paa Frederiksberg Papirfabrik 252, paa Carl Allers Papirfabrik 252, i Roskilde 252.

Rebslageriarbejdere paa danske Rebslaaerier 272.

Sadelmagere og Tapetserere. (Hele Landet.) Ny Overenskomst 234, 273. (København) paa Dansk Karosserifabrik 105, 251, hos Linoleumsfirmaerne C. Riis-Bonne og Emil Meyer 4, i Vejle hos Strøyer & Knudsen 256, paa Barnevognsfabrikkerne 334.

Skibstømrere. (Hele Landet.) Overenskomsten fornyet 239, i Odense paa Staalskibsværftet 187.

Skotøjsarbejdere. (Hele Landet.) Overenskomsten med Skotøjsfabrikanterne forlænget 193, do. med Skomagermestre og Skotøjshandlere forlænget 303.

Skrædere. Overenskomst med Damekonfektionsfabrikanterne 234, do. om Værkstedsspørgsmaalet 152, do. med Skand. Gummi Co. i Odense 312.

Smede og Maskinarbejdere. (Hele Landet.) Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning forlænget 84, i København hos »Alfa-Separator« 4, 40, hos Albrechtsen & Madsen 235, hos A/S Burmeister & Wain (Nittere) 296, do. Værktøjsreparatører 126, hos Det danske Kulkompagni 153, Københavns Bunkerkuldepot 126.

Aarhus hos De forenede Jernstøberier 94, hos A/S Frichs 4, hos Blikkenslagermester V. Christensen fra Randers 162, 256, hos A/S De forenede Jernstøberier 94.

Horsens hos A/S Horsens Cyklelager 176.

Odense paa Staalskibsværftet 105, hos Th. B. Thrige 76.

Svendborg hos Sydfynske Jernbaner 222, paa Skibsværftet 296.

Vejle hos C. M. Hess 235.

Snedkere. (Hele Landet.) Bristede Overenskomstforhandlinger 304.

Soignerings- og Toiletarbejdere paa Amerikabaadene 222, paa Badeanstalten »København« 88, 245.

Stenindustriarbejdere. (Hele Landet.) Overenskomsten forlænget 303, paa Bornholm, Overenskomsten opsagt 153. (København) hos A/S »Norden« 235.

Stukkatører hos Nørrebros Cementstøberi 154.

Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere (København) hos A/S Galle & Jessen 154.

Tekstilarbejdere. (Hele Landet.) Overens-

komsten forlænget 152. (Kbhvn.) paa C. Schleisners Kunstsilkespinderi 76.

Tobaksarbejdere. (Hele Landet.) Overenskomsten forlænget 289. (Kbhvn.) hos Firmaet P. Wulff 176.
enskomsten forlænget 151, i København hos A/S Burmeister & Wain 154, i Odense paa Møbelplade- og Finérfabrikken 245, 281.

Typografer. (Kbhvn.) Ny Overenskomst 239, hos Centraltrykkeriet 194, hos Danske Tidsskrifters Forlag og Trykkeri 50, i litografiske Virksomheder 245, hos Litografirmaet P. Christiansen 20. (Provinsen.) Overenskomsten opsagt 273, i Aarhus, Overarbejdet 177.

Majdemonstrationen.

Opfordring til Deltagelse i 1. Maj-Demonstrationen 257.

1. Maj-Manifest fra Den internat. faglige Central 271.

Oplysningsarbejde.

»Søg Fagskolerne« 113, Tag paa Højskole 329.

Personalia.

Folketingsmand Harald Jensen død 188. Arvid Thorberg død 263.

Politik.

444,000 uorganiserede. Et Opraab fra Socialdemokratisk Forbund 100.

Prisniveauet.

Januar 1930 (Ingen Regulering i denne Omgang) 216.

Særlige Artikler.

»Ved Aarsskiftet« 183. »Iøvrigt bør Kathago ødelægges« 138. Kvinders Deltagelse i Erhvervslivet 109.

Voldgift.

Danmark.

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Dommere og Dommersuppleanter 122.

Arbejdsmænd. København. Chauffører hos Vognmand Ernst Krogh (Sag Nr. 1273) 76, Havnearbejdere ved Losning af S/S »Madonia« (Sag Nr. 1304) 222, ved Losning af S/S »Fortuna« (Sag Nr. 1305) 244, Jord- og Betonarbejdere ved de roterende Betonblandemaskiner (Sag Nr. 1294) 115, hos Entreprenør A. Jespersen & Søn (Sag Nr. 1290) 164, Kuske hos Vognmand Carl Jensen (Sag Nr. 1312) 180, do. hos »De forenede Vognmandsforretninger« (Sag Nr. 1342) 305, Lager- og Pakhusarbejdere hos Galle & Jessen (Sag Nr. 1260) 15, do. hos københavnske Grossister (Overarbejde paa Grundlovsdagen) (Sag Nr. 1310) 199, do. hos Henriques & Zöylner (Sag Nr. 1281) 95.

Provinsen. Aarhus, Murarbejdsmænd hos Murermester N. M. Bak (Sag Nr. 1332) 240, do. hos Murermester Chr. Jensen-Rasmussen (Sag Nr. 1309) 281. Jord- og Betonarbejde hos Entreprenørerne H. Hoffmann & Sønner og J. Eriksen (Sag Nr. 1314) 185. Esbjerg. Havnearbejdere (Betaling for Ventetid) (Sag Nr. 1329) 247. Horsens, Aalborg og Nørresundby. Havnearbejdere (Sag Nr. 1299) 218, Jord- og Betonarbejdere hos Entreprenør H. P. Nielsen (Sag Nr. 1261) 20. Løsning, Skærveslagning for Kommunen (Sag Nr. 1253) 7. Stege, ved Losning af M/S »Vera« (Sag Nr. 1301) 179. Svendborg, ved Losning af M/S »Jürgen« (Sag Nr. 1302 177. Grænseoverenskomst mellem Arbejdsmænd og Stenindustriarbejdere (Sag Nr. 1324) 201.

Bogbindere. Fagets Arbejdsanvisning (Sag Nr. 1306) 188.

Forsikringsfunktionærer hos Dansk Folkeforsikringsanstalt (Sag Nr. 1289) 113.

Kurvemagere i Aarhus og Viby (Sag Nr. 1298) 173.

Landarbejdere paa »Vennerslund« (Sag Nr. 1297) 171.

Malere. København: paa Dansk Karosserifabrik (Sag Nr. 1347) 290. Do. do. (Sag Nr. 1352) 298.

Murersvende. København: hos Murermester J. V. Larsen (Sag Nr. 1274) 49. Do. hos Murermester Marius Sørensen (Sag Nr. 1325) 235.

Mølleriarbejdere. Esbjerg, Horsens og Maribo: (Sag Nr. 1296) 169, i Nakskov paa Havre- og Rismøllen »Ota« (Sag Nr. 1337) 260.

Sadelmagere. Ribe: hos The Leathergoods Manufacturing Co. (Sag Nr. 1345) 297.

Skotøjsarbejdere. København: paa Niels Madsens Skotøjsfabrik (Sag Nr. 1266) 39.

Skræddere. København: hos Brdr. Andersen (Sag Nr. 1336) 258.

Smede- og Maskinarbejdere. København: hos A/S Alfa-Seperator (Sag Nr. 1272) 47. Nakskov: paa Skibsværftet (Sag Nr. 1249) 6.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere. København: paa Badeanstalten »København« (Sag Nr. 1275) 77, hos Frisørmester L. P. Christiansen (Sag Nr. 1282) 106, hos C. Larsen (Sag Nr. 1311) 207, hos Vilh. Nielsen, Viborg, (Sag Nr. 1247) 65, Konflikten med Lauget (Sag Nr. 1340) 291. Aalborg: hos I. C. Christensen (Sag Nr. 1220) 88.

Stukkatører. København: hos Nørrebro Cementstøberi (Sag Nr. 1322) 231.

Telefonfunktionærer (Strejkevarslets Lovlighed) Sag Nr. 1346) 282.

Træindustriarbejdere. Odense: paa A/S Dansk Møbelplade- og Finérfabrik (Sag Nr. 1338) 252.

Typografer. København: Ufaglærte ved Sættemaskiner (Sag Nr. 1321) 213, hos Danske Tidsskrifters Forlag og Trykkeri (Sag Nr. 1283) 101. Provinstariffens Opsigelse (Sag Nr. 1265) 27.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1 * KØBENHAVN DEN 6. JULI 1929 * 26 AARGANG

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundets Kongres.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund afholdt den 8.—9. Juni sin ordinære Kongres i Odense.

Kongressen holdtes i »Den nye Forsamlingsbygning«.

Kongressens Aabning.

Forretningsfører *Knud V. Jensen* aabnede Kongressen, idet han bød de mødte Delegerede et hjærteligt Velkommen. Han rettede en særlig Velkomsthilsen til Kongressens Gæster, Forretningsfører for Drejerforbundet, *M. Arnsfelt,* der mødte som Repræsentant for Træarbejder-Sekretariatet, og Repræsentanten for Arbejdernes Fællesorganisation i Odense, *Niels Madsen,* samt »Fyns Social-Demokrat«s Repræsentant, Sabroe.

Til Dirigenter valgtes *Klüwer* og *Chr. Poulsen.*

Anton Nielsen, Aarhus, og *Axel Jessen,* København, valgtes til Kongressens Sekretærer.

Forretningsfører *Arnsfeldt* takkede for Indbydelsen til Kongressen. Han strejfede i sin Tale kort de Vanskeligheder, man har maattet kæmpe med i de vanskelige Tider efter Krigen. Han udtalte Haabet om, at Kongressens Beslutninger maatte virke til Gavn for Forbundets enkelte Medlemmer og til Gavn for et yderligere Samarbejde med Træarbejdersekretariatet.

Niels Madsen, Odense, takkede ligeledes for Indbydelsen og udtalte Haabet om, at Kongressen maa virke til Gavn for den samlede organiserede Arbejderklasses Udvikling, saa vi naar det Maal, vi har sat os. *Niels Madsen* bragte Kongressen en Hilsen fra Snedkerne i Odense.

Formanden for Odense Afdeling, *K. Grünwald,* bød Kongressen Velkommen til Odense.

Der nedsattes forskellige Udvalg til Behandling af Lovforslag m. m.

Beretning.

Forretningsfører *Knud V. Jensen* aflagde Beretning om Forbundets Virksomhed, af hvilken det bl. a. fremgik at Lærlingeuddannelsen medfører stor Tilgang til Faget og skaber Arbejdsløshed, der tvinger Medlemmer til at forlade Faget.

I overenskomstmæssig Henseende har den forløbne 5-aarige Periode ikke givet Anledning til større Begivenheder udover den overenskomstordnede Lærlingesag. Der har ikke ved nogen af de forbigangne Overenskomstsituationer været Stof til Konflikt, og saadanne har end ikke været varslet. Stort set kan det fastslaas, at man gennem Overenskomstforhandlingerne 1925, 1927 og 1929 har arbejdet sig frem til stadig at faa forbedret Overenskomsterne.

Der har i den forløbne Periode været forskellige Tilfælde, hvor Stridigheder, Misforstaaelser, Arbejdsgiverovergreb osv. har foranlediget organisationsmæssig Indgriben, i Almindelighed dog uden aaben Konflikt, og hvor en saadan var opstaaet, da kun af kortere Varighed. Derimod har Virksomheden angaaende Løn- og Arbejdsforhold hos de uorganiserede Mestre været meget omfattende i den forløbne Periode, ligesom det overfor enkelte af disse Mestre har været nødvendigt at etablere Konflikter.

Selv om man ikke staar med fuldt ordnede Forhold overalt, er det dog i store Træk bragt dertil, at man har naaet sit Maal, nemlig Overenskomst

med alle uorganiserede Mestre, der beskæftiger vore Medlemmer, og saaledes, at disse Mestre forpligtes til kun at beskæftige organiseret Arbejdskraft.

Forbundet har grebet ind overfor samvittighedsløs Lærlingeudklækning, og Forretningsføreren gav herpaa et Eksempel fra Horsens, hvor en Snedkermester blev dømt til at betale en Erstatning paa 1100 Kr. De senere Aars Arbejde har koncentreret sig om at faa skabt Sikkerhed for, at de Lærlinge, der egner sig, udlæres paa de Lærepladser, der er kompetente dertil. Forbundet har derfor sluttet sig bag Kravet om Gennemførelse af obligatoriske Læreprøver.

Der er Enighed mellem Mester- og Svendeorganisationer i Faget om dette Krav, og naar denne Enighed er til Stede, hjemler Lærlingeloven Adgang for Ordningens Gennemførelse. De fornødne Henvendelser til Ministeriet er i Orden, og jeg havde haabet, udtalte Forretningsføreren, i Dag at kunne møde med Socialminister Steinckes Approbation, men der mangler endnu visse Formaliteter.

Megen Møje og Besvær har det kostet at naa til dette Resultat, der maa betegnes som en af de største Begivenheder i Forbundets Historie.

Endvidere kom Forretningsføreren ind paa det store Arbejde, der gøres for Medlemmernes Dygtiggørelse og strejfede herunder Muligheden for Oprettelse af en Fagskole. Han omtalte Bestræbelserne paa at skabe kooperative Virksomheder i Billedskærerfaget. Disse havde faaet et heldigt Forløb. Endelig omtales i Beretningen Forholdet til Dansk Træarbejdersekretariat samt til de skandinaviske og internationale Forbindelser.

Dirigenten takkede for den udmærkede Beretning, der uden Diskussion enstemmigt blev godkendt.

Regnskabet.

Forretningsfører *Knud V. Jensen* fremlagde Regnskabet for den 5-aarige Kongresperiode og redegjorde for Forbundets Status og knyttede hertil den Bemærkning, at man nu er saa sundt garderet, at man er i Stand til at udstaa eventuelle Arbejdskonflikter.

Ogsaa Regnskabet godkendtes enstemmigt, og man tog derefter fat paa Behandlingen af Lovændringer.

Herunder vedtoges Kontingentnedsættelser for Forbundet og Arbejdsløshedskassen.

Valgene.

Til Forretningsfører genvalgtes *Knud V. Jensen* med Aklamation. Til Viceforretningsfører genvalgtes *C. Klüwer.*

Til Hovedbestyrelse genvalgtes for København: *H. C. Andersen, Alfr. Frederiksen* og *Axel Jensen;* for Fyn: *K. Grünwald* og for Jylland: *H. Fischer, Chr. Poulsen* og *L. S. Nielsen.* Endvidere nyvalgtes *A. Cark-Nielsen.*

Inden Kongressens Afslutning var den tidligere Forretningsfører *Einar Otendal* kommet til Stede og blev som Forbundets Æresmedlem budt et særligt Velkommen.

Der vedtoges til Slut en Begrænsning af Forbundets Repræsentation ved Generalforsamlinger i De samvirkende Fagforbund, og at Forbundet lader sig repræsentere ved Den internationale Træarbejder Unions Kongres i Heidelberg Juli 1929.

Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen.

Efter Kongressen afholdtes det ordinære Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen, hvor man gennemgik Beretning, Regnskab og øvrige Punkter paa Dagsordenen.

Det vedtoges at afholde næste ordinære Kongres og Delegeretmødet i Aarhus 1934, idet det dog overlades til Hovedbestyrelsen eventuelt at indkalde en ekstraordinær Kongres ved Forbundets 25 Aars Jubilæum 1932.

Afslutning.

Ved Kongressens og Delegeretmødets Afslutning udtalte de forskellige Gæster deres Tak for Indbydelsen og komplimenterede Kongressen for den saglige Behandling af Spørgsmaalene.

Med et Leve for den enige internationale Arbejderbevægelse sluttedes Kongressen og Delegeretmødet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Brændselsafbærerne i København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 25. Juni behandledes en fra Brændselsafbærernes Fagforening i København fremsat Klage, gaaende ud paa at Kulimportørerne i København misligholdt Overenskomsten med Fagforeningen, idet de til Transport af Brændsel til Kunderne, i flere Tilfælde havde engageret sig med uorganiserede Vognmænd, der foruden Kørselen tillige udførte Afbæringen. Ved Mødet enedes man om en Ordning, der i Fremtiden beskytter Arbejderne mod denne Konkurrence.

Chauffører hos Vognmand Vald. Nielsen, Fælledvejs Passage.

Chaufførernes Fagforening havde klaget over, at ovennævnte Vognmand, der beskæftiger 4 Chauffører, havde aflønnet disse med en mindre Løn end fastsat i den mellem Arbejdsgiverforeningen og Fagforeningen gældende Standardoverenskomst.

Ved et Fællesmøde den 10. Juni blev Sagen ordnet ved, at Vognmand Nielsen til Chaufførernes Fagforening betaler 300 Kr.

Kuske hos Vognmand Chr. Hansen, København.

Ved et Fællesmøde den 8. Juni behandledes en Klage fra Kuskenes Fællesforbund i København over at Vognmand Chr. Hansen, Frederikssundsvej, havde undladt at betale en af sine Kuske et i Overenskomsten fastsat Tillæg for Af- og Paalæsning af Mursten. Da Bevismaterialet for Kuskens Paastand var mangelfuldt og da Vognmanden paastod at Tillægget var betalt, endte Mødet resultatløst. Kuskenes Fællesforbund agter nu at støtte den paagældende Kusk i et privat Søgsmaal mod Vognmanden.

Havnearbejdere i Horsens og Haderslev.

Ved Fællesmøder i Arbejdsgiverforeningen den 25. Juni behandledes to af Arbejdsgiverforeningen fremsatte Klager. Den ene drejede sig om at Havnearbejderne i Horsens, som den 1. Juni havde nægtet at paabegynde Losningen af Damperen »Bacchus«, forinden Stevedoren havde betalt et Tillæg af 15%, som Arbejderne mente at have overenskomstmæssig Krav paa for et Løsningsarbejde, der var udført for ham Dagen forud. Stevedoren havde derefter betalt de 15% under Protest, og Arbejdet blev saa paabegyndt med 1 Times Forsinkelse.

Den anden Klage gik ud paa, at Havnearbejderne i Haderslev den 25. Maj d. A. havde nægtet at paabegynde Losningen af M/S »Cathinka« og at Arbejdet derved blev sinket i ca. 2 Timer. Denne Arbejdsvægring skyldtes, at Arbejdsgiveren havde tilsidesat den gældende Cotume ved Mønstring af Mandskab. Ved Mødet opnaaedes ikke Enighed og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe begge Sagerne for Den faste Voldgiftsret.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Akkordaftaler med A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik.

Efter at der forgæves har været ført Forhandlinger mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Rønne og A/S. Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik angaaende Fastsættelse af Akkordpriser for Arbejdet ved Strygemaskinen, forhandledes Spørgsmaalet med Hovedorganisationernes Medvirkning ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Maj d. A.

Paa Mødet søgtes opnaaet Enighed om Akkordsatserne, men da det viste sig, at et dertil kommende Spørgsmaal om Procentstørrelsen til Svind ikke kunde løses, endte Mødet uden Resultat, og det paagældende Arbejde udføres indtil videre paa Timeløn.

Arbejdsmænd og Kvinder paa Fredericia Mælkekondenseringsfabrik.

Krav om Omlægning af Lønningsugen.

A/S. Fredericia Mælkekondenseringsfabrik, der beskæftiger Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund og Kvindeligt Arbejderforbund, havde besluttet at omlægge Lønningsugen, saaledes at Udbetaling af Arbejdsløn skulde ske om Tirsdagen i Stedet for

som hidtil om Fredagen, men da Arbejderne nægtede at gaa med til Fabrikkens Ændring i det bestaaende Lønningsforhold, blev Sagen af Arbejdsgiverforeningen bragt frem til Forhandling ved et Fællesmøde; der fandt Sted d. 10. Juni, men da der heller ikke ved dette kunde opnaas Enighed, idet Kravet om Omlægning af Arbejdernes Lønningsuge af flere Grunde maatte afvises, krævede Arbejdsgiverforeningen, at Spørgsmaalet skulde afgøres ved faglig Voldgift, og da dette Krav heller ikke kunde efterkommes, forbeholdt Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Sagen for den faste Voldgiftsret.

Linoleumspaalæggere hos Firmaerne C. Riis Bonne og Emil Meyer.

Ved et Fællesmøde den 14. Juni behandledes en Klage fra Foreningen af Fabrikanter i Linoleumsbranchen, gaaende ud paa at Linoleumspaalæggernes Fagforening ved Trusel om Arbejdsstandsning havde søgt at forhindre Firmaerne Riis Bonne og Emil Meyer i hver at antage en Begynder i Faget. Ved Mødet opnaaedes Enighed, idet Linoleumspaalæggernes Fagforening erklærede, at den ikke vilde lægge ovennævnte Firmaer Hindringer ivejen for at antage de to Begyndere.

Dansk Mølleriarbejderforbunds Overenskomst med Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening.

Efter forskellige resultatløse Forhandlinger, dels direkte mellem Parterne og dels under Hovedorganisationernes Medvirkning, saa Dansk Mølleriarbejderforbund sig nødsaget til overfor Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening at afgive Varsel om Strejke, for at faa gennemført en tilfredsstillende Overenskomst.

Strejken var varslet til Ikrafttræden den 25. Maj, men paa Henstilling fra Forligsmanden udsattes den, idet der fastsattes et Møde i Forligsinstitutionen den 25. Maj.

Forhandlingerne paa dette Møde førtes under Forsæde af Amtmand Topsøe og resulterede i, at denne stillede et Forslag gaaende ud paa Forhøjelse af de faglærte Arbejderes Ugelønninger fra 53 Kr. 34 Øre til 55 Kr., og for de ufaglærte Arbejdere fra 48 Kr. 17 Øre til 50 Kr. Endvidere en Ordning af Tillæget for forskudt Arbejdstid samt at Pristalsreguleringsbestemmelsen bortfalder.

Paa dette Forslag har begge Parter pr. 1. Juni afgivet Svar og tiltraadt det saaledes, at den varslede Strejke er bortfaldet.

Mølleriarbejdernes Overenskomstforhold er dermed i Orden for Provinsens Vedkommende indtil 1. April 1930.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Frichs, Aarhus.

I Arbejdsgiverforeningen behandledes der Fredag den 14. Juni en Klage rejst af Arbejdsgiverforeningen over Lovligheden af et af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund fremsendt Strejkevarsel.

Anledningen til Strejkevarslets Fremsendelse var, at A/S. Frichs modsatte sig et rimeligt Løntillæg til de Arbejdere, der var beskæftiget ved Fremstillingen af Diesellokomotiver.

Ved Fællesmødet opnaaedes der ikke Enighed om Løntillæg, hvorefter Forbundet meddelte, at de den 18. Juni vilde iværksætte Strejken.

Da Arbejdsgiverforeningen meddelte, at de vilde indbringe Klage til den faste Voldgiftsret over Varslets Lovlighed, henstilledes det til Forbundet, ikke at iværksætte Strejken, forinden Retten havde afsagt Kendelse.

Denne Henstilling imødekom Forbundet.

Sagen indbragtes for Retten og procederedes; men efter Proceduren blev der optaget Forhandling, der resulterede i et Forlig paa Grundlag af, at Firmaet til 6 Arbejdere ydede et Timelønstillæg af 15 Øre og til de øvrige Arbejdere en Efterbetaling af 500 Kr.

Smede og Maskinarbejderne hos „Alfa-Separator".

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Afd. 17, indledede i Marts—April Forhandling med Firmaet »Alfa-Separator« om Lønnen for nogle Montører, der var beskæftiget ved Opstilling af Malkemaskiner.

Da Forbundet ikke opnaaede en til-

fredsstillende Ordning, iværksatte det Strejke overfor Firmaet.

Under Konflikten indmeldte Firmaet sig i Arbejdsgiverforeningen, og denne protesterede da imod Strejkens Lovlighed og bebudede at ville indbringe Sagen for den faste Voldgiftsret.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. Juni behandledes ikke alene Spørgsmaalet om Strejkens Lovlighed, men ogsaa om en lønmæssig Ordning for Montørerne; men da der ikke opnaaedes et tilfredsstillende Resultat, bebudede Arbejdsgiverforeningen, at ville indbringe Klage for Retten.

Arbejdsløsheden i Maj 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Maj Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt Maj Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

	Antal Arbejdere pr. Marts 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Maj[1]) 1929	April[1]) 1929	Marts 1929	Febr. 1929	Maj 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11824	8,0	11,4	20,8	38,3	11,1
2. Anden Industri m. v. ...	68989	11,9	13,8	16,7	18,3	15,1
3. Handel	5674	8,6	9,2	9,6	9,2	9,9
4. Arbejdsmd. .	31151	8,5	9,1	13,2	20,2	11,4
Ialt...	117638	9,6	12,1	15,8	20,3	13,5
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20196	9,9	16,0	33,7	63,1	12,6
2. Anden Industri m. v. ...	59521	11,3	13,7	20,4	23,0	14,8
3. Handel	6782	10,2	11,0	11,9	11,9	11,3
4. Arbejdsmd. .	67555	13,7	16,2	31,3	44,2	15,5
Ialt...	154054	12,1	14,9	26,5	37,1	14,7
Hele Landet..	271692	11,0	13,7	21,9	29,8	14,2

[1]) Foreløbige Tal.

Ved Udgangen af Maj var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 11,0 pCt. mod 13,7 pCt. ved Udgangen af April. Den i Maanedens Løb stedfundne Nedgang gjaldt samtlige de i ovenstaaende Oversigt anførte Hovedgrupper af Arbejdere.

Sammenlignet med Maj 1928 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Maj 1929 noget mindre for samtlige Hovedgrupper af Arbejdere. Ligeledes var den mindre end Arbejdsløsheden paa det tilsvarende Tidspunkt af Aaret 1925—27, men omtrent dobbelt saa stor som i 1924.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,6	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9
Februar ...	21,9	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9
April	8,1	13,4	16,5	23,0	16,8	13,7
Maj	5,8	12,0	14,7	19,1	14,2	11,0
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	
Juli	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6	
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1	
September.	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2	
Oktober...	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	
November .	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	
December .	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

Genopbygning og Forenkling af Sociallovgivningen.

Socialraadet ophævet.

Under 15. Juni har Socialminister K. K. Steincke offentliggjort følgende:

»I Henhold til kgl. Resolution blev der under 5. December 1919 nedsat et Socialraad til Drøftelse af de Krav om Reformer, der paa det daværende Tidspunkt maatte forventes at fremkomme fra forskellig Side. Chefen for Indenrigsministeriets Socialdepartement (nu Departementschefen i Socialministeriet) blev Formand for Udvalget, der

iøvrigt bestod af en Repræsentant for Handelsministeriet, samt af Lederne af de sociale Institutioner og et lige stort Antal Repræsentanter for Arbejdsgiver- og Arbejderinteresser indenfor de forskellige Erhverv.

Da det er Ministeriets Hensigt nu at sætte et omfattende Arbejde i Gang med det Formaal at forberede en Revision af den sociale Lovgivning, og da man maa formene, at Socialraadet, der rummer et meget stort Antal Medlemmer (ca. 25) ifølge sin Struktur vil være mindre egnet til at medvirke ved dette Arbejde, der indenfor Sociallovgivningens forskellige Grene tænkes udført af de paagældende Embedsmænd og enkelte andre Personer med særlig Sagkundskab, har man anset det for rettest, at Socialraadet ophæves.

I Henhold til kgl. Resolution af 14. d. M. er derfor Socialraadet under 15. Juni ophævet.«

Kræftens Bekæmpelse.

Ministeriet for offentlige Arbejdere har bifaldet, at Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet udsender 3 nye Typer 10 Øres, 15 Øres og 25 Øres Postfrimærker, som til Fordel for »Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse« skal sælges med en Overpris af 5 Øre pr. Mærke.

Da man maa formode, at disse Postfrimærker, der kun fremstilles i et begrænset Oplag og som, efter den foreløbige Bestemmelse, vil være gældende fra 1. August d. A., vil blive benyttet af alle førende Institutioner, Selskaber, Foreninger og Firmaer, skal vi herved allerede nu henlede vore Organisationers Opmærksomhed paa Sagen, idet vi meddeler, at Forretningsudvalget har givet Sagen sin Støtte, hvorfor vi anmoder de tilsluttede Forbund og deres Afdelinger om at benytte disse Kræft-Postfrimærker ved Frankering af Postforsendelser i saa stort Omfang som muligt, da man derved støtter den smukke Opgave som »Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse« har sat sig.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1249.

Skibssmede paa A/S Nakskov Skibsværft.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. Juni 1929 i Sag Nr. 1249: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem A/S. Nakskov Skibsværft mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og dette igen for dets Nakskov-Afdeling og 354 under Afdelingen hørende Arbejdere.

I Midten af Novbr. 1928 blev Holger Larsen, der arbejdede som Skibsbygger paa Nakskov Skibsværft og var Sjakfører, ekskluderet af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Nakskov-Afdeling, og da Larsen i de to følgende Dage som sædvanlig indfandt sig paa Værftet og fortsatte sit Arbejde der, forhandlede de øvrige Skibsbyggere paa Værftet den 20. Novbr. 1928 efter Frokostpausen angaaende Sagen. Da Skibsbyggerne ikke vilde gaa i Arbejde, forinden Larsen var blevet afskediget, henvendte Skibsbyggernes Tillidsmand sig til Overingeniør Christiansen for at faa en Forhandling med Værftets Direktør, der først kunde træffes Kl. 11. Ved denne Forhandling krævede Tillidsmanden Larsen afskediget, hvad Direktøren paa det foreliggende Grundlag ikke vilde gøre, hvilket medførte, at ogsaa samtlige øvrige Medlemmer af Smede- og Maskinarbejderforbundet standsede Arbejdet paa Værftet samme Dag Kl. 1 Eftermiddag.

Afdelingsformanden, der arbejder paa Værftet som almindelig Arbejder, hørte Kl. ca. 10 den paagældende Dag, at Skibsbyggerne havde standset Arbejdet, og meddelte Tillidsmanden, at dette var ulovligt, og at han maatte sørge for at faa Arbejdet genoptaget, men da han skulde til et Mæglingsmøde samme Dag, forlod han Værftet uden at foretage sig videre.

Til det nævnte Mæglingsmøde, der skulde begynde Kl. 1, var kommen tilstede fra København en Repræsentant fra Smede- og Maskinarbejderforbundet og ved dennes og Afdelingsformandens Virksomhed lykkedes det at faa

et Møde i Stand med Arbejderne samme Aften, hvor det vedtoges at genoptage Arbejdet næste Dag ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Under denne Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem A/S. Nakskov Skibsværft paastaaet den skete Arbejdsstandsning kendt ulovlig samt Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Nakskov-Afdeling og de i Arbejdsstandsningen deltagende Medlemmer af Afdelingen paalagt en Bod.

Efter Klagernes Anbringende deltog i Arbejdsstandsningen de paa en fremlagt Fortegnelse nævnte 354 Medlemmer af Afdelingen, men efter de under Proceduren fremkomne Oplysninger kan det kun anses for godtgjort, at 342 Medlemmer af Afdelingen deltog i Arbejdsstandsningen, idet de paa Fortegnelsen anførte 3 Vinkelsmede og 5 Autogensvejsere maa antages at have faaet Passerseddel, og de paa Fortegnelsen anførte 4 Maskinarbejdere Gr. 2 ikke kan antages at have haft Arbejde paa Værftet den paagældende Dag. Klagen vedrører herefter ikke disse 12 Medlemmer.

Klagerne har med Hensyn til Bodens Fastsættelse videre anført, at Arbejdsstandsningen har paaført Værftet et Tab af 3222 Kr. 38 Øre.

De Indklagede har erkendt, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig, men har paastaaet Afdelingen frifunden, da denne efter de Indklagedes Formening intet Ansvar har haft hverken for Arbejdsstandsningens Iværksættelse eller Fortsættelse, og de enkelte Medlemmer af Afdelingen frifunden, idet Værftets Ledelse gennem dets Inspektør var underrettet baade om Larsens Eksklusion og om, at Arbejderne ikke vilde arbejde sammen med ham mere, og intet har gjort for at afværge Arbejdsstandsningen.

Ved den mundtlige Procedure har Overingeniør Christiansen forklaret, at det ikke, før Tillidsmanden den 20. November efter Frokostpausen henvendte sig til ham, er meddelt Værftets Ledelse noget om Larsens Eksklusion, og at det heller ikke ved denne Lejlighed blev meddelt noget om Grunden til Eksklusionen, og at han og senere Direktøren ikke under de foreliggende Omstændigheder kunde eller vilde afskedige Larsen, der havde arbejdet paa Værftet i en længere Aarrække, og paa hvem Værftet intet havde at udsætte.

Retten finder ikke, at der kan rettes nogen Bebrejdelse mod Værftets Ledelse i denne Sag. Herefter og under Hensyn til den Passivitet, Afdelingsformanden har udvist overfor det af de 342 Arbejdere begaaede Retsbrud, vil Afdelingen ikke kunne undgaa Medansvar for den ulovlige Arbejdsstandsning. Med Hensyn til Bodens Fastsættelse maa det imidlertid tages i Betragtning, at det senere paa Dagen lykkedes Afdelingsformanden sammen med Forbundets Repræsentant at faa Arbejderne gjort forstaaeligt, at deres Handlemaade var ulovlig, og at faa dem til at genoptage Arbejdet næste Dag. Herefter findes Boden, der vil være at udrede af de enkelte Arbejdere og in solidum med dem af Nakskov-Afdelingen, at kunne fastsættes til 2500 Kr. De Indklagede vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig. I Bod til A/S. Nakskov Skibsværft betaler Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Nakskov-Afdeling paa egne Vegne og paa de i Arbejdsstandsningen deltagende 342 Medlemmers Vegne 2500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1253.

Arbejdsmænd hos Løsning Kommune.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. Juni 1929 i Sag Nr. 1253: Dansk Arbejdsmandsforbund mod Sogneraadet for Løsning Kommune.

Mellem Sogneraadet for Løsning Kommune og Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Løsning blev der den 1. Marts 1926 indgaaet følgende Overenskomst:

»Ved Forhandling mellem Løsning Sogneraad og Arbejdsmændenes Fagforening i Løsning er Parterne enedes om at fastsætte Prisen for Slaaning af 4—5 cm. Skærver til 9 Kr. pr. m/³ fra Dags Dato, og at

denne Pris fremtidig er underkastet Regulering i Henhold til Pristallet og er gældende, til den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel til Udløb en 1. Januar.«

I Henhold til Pristalsreguleringen var Betalingen pr. m/³ gaaet ned til 8 Kr. 30 Øre.

Overenskomsten er af Sogneraadet den 6. September 1928 opsagt til den 1. Januar 1929.

I Vinteren 1927—28 paatog Sogneraadet sig for at afhjælpe Arbejdsløsheden at levere et Parti Skærver til Amtet og efter Forhandling med Afdelingen i Løsning opnaaedes Enighed om, at Prisen for Slaaning af dette Parti skulde fastsættes til 7 Kr. 25 Øre pr. m/³ i Stedet for efter Overenskomstens 8 Kr. 30 Øre.

I November 1928 paatog Sogneraadet sig efter Henstilling fra Afdelingen og for at lette Arbejdsløsheden at levere 500 m/³ Skærver til Amtet, men uden Forhandling med Afdelingen fastsatte Sogneraadet denne Gang Arbejdslønnen til 7 Kr. pr. m/³.

Efter at Arbejdet var paabegyndt, henvendte Formanden for Afdelingen sig til Sogneraadsformanden for at opnaa en højere Pris, men blev afvist af denne.

Idet Klagerne opgør den Del af Partier, der er leveret inden 1. Januar til ca. 350 m/³, paastaar de under denne Sag Sogneraadet dømt til at betale dels Forskellen, 1 Kr. 30 Øre, mellem den overenskomstmæssige Pris og den betalte Pris, principalt for alle 500 m/³ eller 650 Kr., subsidiært for ca. 350 m/³ eller 450 Kr., *dels* en Bod for det af Sogneraadet begaaede Brud paa Overenskomsten.

Sogneraadet har paastaaet sig frifunden og har til Støtte herfor gjort gældende, at Arbejdsmændene, der har slaaet Skærverne, blev gjort bekendt med Betalingsbetingelserne, forinden Arbejdet paabegyndtes, og det stod derfor enhver frit for at gaa i Arbejde eller ej. Ved Leveringen af Amtsskærver i Vinteren 1927/28, hvor Arbejdslønnen efter Forhandling med Afdelingen var fastsat til 7 Kr. 25 Øre, fremkom der et ret betydeligt Underskud, som maatte dækkes af Kommunekassen, og Sogneraadets Flertal fastsatte derfor ved Leveringen af Amtsskærver for Vinteren 1928/29 Arbejdslønnen til 7 Kr. pr. m/³, hvorved man mente at fremskaffe Balance, idet Meningen dog er, at Arbejderne, saafremt Regnskabet for Leveringen af Amtsskærverne ved Opgørelsen viser Overskud, vil faa det overskydende Beløb udbetalt. Endelig har Sogneraadet anført, at Overenskomsten af 1. Marts 1926 efter Sogneraadets Mening alene angaar Skærver, som Kommunen lader slaa til eget Brug, ej Skærver, der leveres Amtet, og til hvilken Kommunen ikke har nogen Leveringspligt, og at de Skærver, Sogneraadet paatog sig at levere til Amtet, var af 5 cm. Størrelse=2 Tommer, medens de Skærver, Overenskomsten angaar, kun var af 4—5 cm. Størrelse.

Retten kan ikke give Sogneraadet Medhold i dets Paastand. Det fremgaar ikke af Overenskomsten, at den alene angaar Skærver til Kommunens eget Brug, ligesom de paagældende Skærver maa antages at falde ind under Overenskomsten. Og afgørende er det, at Sogneraadet i Vinteren 1927/28 forhandlede og blev enig med Afdelingen om en Pris for Amtsskærverne, og Sogneraadet burde derfor, forinden Arbejdet begyndte, og i hvert Fald, da Afdelingsformanden henvendte sig til Sogneraadsformanden, have optaget en Forhandling om en reduceret Pris, saafremt Sogneraadet ikke mente, at der kunde betales efter Overenskomsten. Idet Sogneraadet dog kunde findes forpligtet til at betale efter Overenskomsten for de inden 1. Januar 1929 leverede ca. 350 m/³, vil det herefter være at dømme til at betale til Dansk Arbejdsmandsforbund paa dettes Løsnings-Afdelings Vegne en Bod paa 450 Kr. Sogneraadet vil derhos have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Sogneraadet for Løsning Kommune bør til Dansk Arbejdsmandsforbund paa dettes Løsnings-Afdelings Vegne betale en Bod paa 450 Kr. — Sogneraadet vil derhos have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2 * KØBENHAVN DEN 13. JULI 1929 * 26 AARGANG

Samlingsbestræbelser.

En Resolution paa Bogbinderforbundets Kongres.

Paa Bogbinderforbundets Kongres behandledes bl. a. et af Aarhus Afdeling stillet saalydende Forslag:

»Hvorledes skabes der Muligheder for, at Medlemmerne i de enkelte Forbund kommer i større Kontakt med de samvirkende Fagforbund.

Dette Forslag kædedes i Behandlingen sammen med et andet Forslag, der gik ud paa at D. s. F.s Fagforbund skulde udgive et faglig Tidsskrift.

Diskussionen om Forslagene indledes af Forbundets Formand, P. Hansen, der bl. a. udtalte, at han ansaa en Drøftelse af de foreliggende Emner for at have stor Værdi, alt for mange af Medlemmerne staar uden virkelig Viden om det Arbejde og den Værdi, Landsorganisationen har for Medlemmerne, en udvidet Fagpresse, hvor de mange store Spørgsmaal, Fagorganisationerne har Interesse i, kan drøftes paa en ganske anden Maade end nu, hvor det er Dagbladet »Socialdemokraten« alene, der beskæftiger sig med Forholdene.

Efter at Hovedkassereren, Kr. Eriksen, havde anbefalet Tanken om Udgivelse af et fagligt Tidsskrift og opfordret de Delegerede til kraftigt at iværksætte et Oplysningsarbejde mellem Medlemmerne, udtalte Næstformanden fra De samvirkende Fagforbund følgende:

Det er rigtig og godt, at De samvirkende Fagforbund gøres til Genstand for Omtale paa Forbundskongresserne, og naar det sker saa sagligt som her, er det en Fornøjelse at deltage deri. Det er ikke Ulyst eller Mangel paa fornøden kvalificeret Arbejdskraft, der hidtil har afholdt De samvirkende Fagforbund fra at udgive et virkeligt Fagtidsskrift, men ene og alene de økonomiske Hensyn. De Midler, De samvirkende Fagforbund raader over, er ikke til strækkelige til denne Opgaves Løsning. Spørgsmaalet bliver derfor, om de faglige Organisationer vil tegne Abonnement paa et saadant Tidsskrift eller ikke. Vil de det, er Sagen klar og kan straks gennemføres. Det er uanstændigt, at Organisationer af de bedst lønnede Arbejdere skulker sig fra deres Pligt og staar udenfor Samarbejdet, fordi det gamle Ord om at løfte i Flok fremdeles gælder, og de derved fratager de daarligst stillede Fag deres Styrke. Jeg er glad for Forslaget om, at De samvirkende Fagforbund rejser en gennemgribende Agitation. Vi skal bruge vort Parti til andet end at bevare den politiske Førerstilling. Vi skal foruden at udbygge den sociale Lovgivning tillige erobre den økonomiske Frihed til de danske Arbejdere. Der er noget i Vejen med de danske Fagorganisationers Evne til at kunne begejstre de unge, og jeg tror det er fordi vi har gennemført en hel Række af de Krav, de gamle havde stillet op. Vi maa rejse Fanerne paany og gaa i Ilden for Krav, der kan samle vore Dages Arbejdere til begejstret Kamp for vore Organisationer og vort Parti.

Derfor maa vort Arbejde gaa ud paa at styrke og yderligere rejse de faglige Organisationer i Folkets Bevidsthed. Spørgsmaalene om Produktionsprisen og Varens Pris, Styrkelse af vore Tillidsmandsinstitutioner og Arbejdernes Medindflydelse paa Bedrifternes Ledelse er de Fanemærker, vi maa rejse for at samle den nulevende Arbejderungdom til Kamp for vor Bevægelse. Vi maa gennem Bedriftsraad

søge at dæmme op for den Forfalskning, som Befolkningens Forbrug er udsat for i Fabrikkerne. Det skal være mig en Glæde og en fuldt alvorlig Opgave af alle Evner at arbejde herpaa og gaa i Brechen for den Resolution, som Kongressen har stillet.

Forbundsformanden takkede Chr. Jensen for hans Udtalelser, som Kongressen enstemmigt bifaldt, og følgende Resolution vedtoges enstemmigt:

»Bogbinderforbundets 12. Kongres Juni 1929 udtaler:

at Forholdet mellem de samvirkende Fagforbund og de enkelte Organisationer bør nærmere uddybes, saa de kommer mere i Kontakt med hinanden! Dette kan opnaas ved at Forretningsudvalget for D. s. F. arrangerer sig med Fællesorganisationerne Landet over og lader disse foranstalte Møder for de menige Medlemmer med en Indleder fra D. s. F. og med Emne »De samvirkende Fagforbunds Betydning for den samlede Arbejderklasse«,

at man igen optager Tanken om et Tidsskrift som et fælles Bindeled mellem Medlemmerne,

at Agitationen fortsættes for at faa alle udenforstaaende Organisationer ind i D. s. F.,

at D. s. F. lægger al Kraft ind paa Løsningen af Sommerferiespørgsmaalet og paa Arbejdet for Arbejderklassens Indflydelse paa Bedrifternes Ledelse.

Kvindeligt Arbejderforbunds 11. Kongres.

Den 16. Juni 1929 aabnedes i Arbejdernes Forsamlingsbygning i Vejle Kvindeligt Arbejderforbunds 11. Kongres.

Kongressen talte ca. 150 Deltagere, deraf følgende Gæster:

De samvirkende Fagforb.: Sekretær *Knud V. Jensen,* Dansk Arbejdsmandsforb.: Formand *M. C. Lyngsie* og Sekretær *Robert Nielsen,* Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse: Formand *Johs. Nielsen,* Kommunalt Arbejderforbund: Forretningsfører *Th. Thomsen* og Fru *Sofie Jørgensen,* Svensk Grof- och Fabrikarbetareförbund: Ombudsmand *Carl Kumlander,* Norsk Arbejdsmandsforb.: *Ingv. Løgavlen,* Norsk kemisk Industriarbejderforbund: Sekretær *Ivan Bjerkmann,* Internationale Vereinigung der Fabrikarbeiter-Verb.: *F. P. Jürgens,* Direktør *Emanuel Svendsen,* København, Æresmedlem Fru *Sofie Rasmussen,* København, Forretningsfører *N. P. Jensen,* Vejle, Folketingsmand *Holger Larsen,* Vejle, og Redaktør *Grove,* Horsens.

I den festligt smykkede Sal hilstes Kongressen af Sangforeningen »Apollo« med »Internationale«, hvorefter Formanden for Vejle-Afdelingen, Fru *Dagmar Petersen* og Folketingsmand *Holger Larsen* bød »Velkommen til Vejle«.

Kongressens Aabning.

Forbundets Forretningsfører, Fru Alvilda Andersen, indledede med at rette en Tak til Forretningsfører N. P. Jensen, Forsamlingsbygningens Kasserer Poul Poulsen og Folketingsmand Holger Larsen for deres Bistand overfor Kvindeligt Arbejderforbund. Og efter at en Kongressang var blevet sunget af hele Forsamlingen, holdt Fru Alvilda Andersen sin Aabningstale, og understregede, at Kvindeligt Arbejderforbund ligesom de øvrige Organisationer havde vist sig i Stand til at modstaa de onde Anslag, som Madsen-Mygdals Regering havde rettet mod Arbejderklassen. Denne havde den 24. April tillige vist sig kraftig nok til at feje en ond Regering til Side for at sætte en socialdemokratisk i Stedet. Selv om der maaske ogsaa kunne komme daarlige og trange Tider, vil Arbejderklassens Mænd og Kvinder samle sig i Tillid til denne nye Regering, blandt andet i Forventning om en Genrejsning af den sociale Lovgivning, som den foregaaende Regering brød sønder.

Fru Alvilda Andersen appellerede kraftigt til Arbejderklassens ubrødelige Sammenhold i kommende Dage og udtalte Ønsket om et frugtbringende Resultat af Kongresdagene.

Velkommen til Kongres!

Fru Alvilda Andersen rettede dernæst en særlig Velkomst til Kongressens Gæster og erklærede Kongressen for aabnet.

Gæsterne taler.

Sekretær *Knud V. Jensen* paapegede de danske Arbejderorganisationers

Styrke, som var kommet saa klart til Udtryk under den Madsen-Mygdalske Regering, hvis Anslag mod Arbejderne havde været endog saa ondsindede, at man end ikke formaaede at faa Arbejdsgiverforeningen med i saa vid Udstrækning, som ønsket. Disse Anslag havde Arbejderklassen slaaet tilbage, og dens Kvinder og Mænd skulde ogsaa i Fremtiden staa ved hinandens Side i Kampen. Maatte denne Kongres bidrage til dette Sammenhold.

Carl Kumlander takkede for Indbydelsen og bragte Hilsen fra de svenske Arbejdere.

En international Hilsen.

E. P. Jürgens udtalte sin Glæde over, at indenfor den Internationale, som han repræsenterede, havde de danske Arbejderkvinder forstaaet at skabe sig en stor og stærk Organisation. Han dvælede ved den Vanskelighed, der er med at faa især de unge Kvinder organiserede og paapegede kraftigt heroverfor Organisationens Betydning, ikke mindst for Kvinderne, for hvem hele den sociale Lovgivning i Landene er af afgørende Indflydelse. Kvinderne skal lære at forstaa deres mægtige Betydning ikke alene i den daglige Kamp om de økonomiske Interesser, men tillige for Afskaffelse af Krigen. Slut op i denne Kamp, I Kvinder, til Gavn for jeres Hjem og jeres Land.

Omtalte de stolte Resultater for Arbejderklassen ved Valgene i Danmark og England og haabede paa en lignende god Fremgang for Arbejderklassen i Holland, naar man der om 4 Uger gaar ud til Valgkamp.

Opfordrede kraftigt Kongressens Deltagere til fortsat at arbejde for det internationale Sammenhold.

Ivan Bjerkmann bragte Hilsen fra Norsk kemisk Industriforbund og lykønskede Kongressen med dens Arbejde.

Kvindernes Indsats.

Direktør *Emanuel Svendsen* glædede sig over den Fremgang og smukke Udvikling, som Kvindeligt Arbejderforbunds Historie betegner. Jeg er forvisset om, at denne Kongres vil sætte en ny Mærkepæl, og at det Arbejde, der udføres, vil sætte sine Spor i Form af forbedrede Kaar for de arbejdende Kvinder.

Takkede Kvinderne for deres Indsats baade ved Byraads- og Folketingsvalgene i Foraaret; de havde deres store Andel i de ærefulde Resultater. Motiverede et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund.

Kvinden ved Mandens Side.

M. C. Lyngsie fremhævede, at Kvindernes fornemste Egenskaber var den gode Moder, den gode Hustru og den gode Arbejdskammerat paa Arbejdspladsen. Danmarks Arbejdere hører til de bedst organiserede i den hele vide Verden, baade hvad faglærte og ufaglærte angaar, og Kvinderne har fulgt Trop. Intet Steds i andre Lande kan der opvises Sidestykke til Kvindeligt Arbejderforbund. Tak for at I staar sammen med de mandlige Arbejdere i Kampen. Jeg haaber alt godt for Kongressen.

Fru *Alvilda Andersen* takkede for alle gode Ønsker og udbragte et Leve for Gæsterne.

Kongressen konstituerede sig med *Johanne Jensen,* Afd. 1, og *Fanny Jensen,* Horsens, som Dirigenter, medens *Gunder Christiansen* og *Oda Bauerfeld* valgtes til Sekretærer.

Beretningen.

Fru *Alvilda Andersen* indledede sin Beretning om Virksomheden med at udtale nogle Mindeord om et i Perioden afdød Hovedbestyrelsesmedlem, Fru *Johanne Larsen,* Afd. 2, København.

Forretningsførerens Udtalelser formede sig iøvrigt som et Supplement til den udsendte trykte Beretning. Hun begyndte med at omtale de første Overenskomstforhandlinger og gennemgik de Resultater, der var opnaaet, dels i det store hele og dels enkelte lokale Overenskomster.

Arbejdet i den nu afsluttede Periode havde nøjagtigt formet sig som tilrettelagt paa Kongressen i 1926. Pristalsreguleringen var saaledes blevet afskaffet for en stor Del af Forbundets Overenskomsters Vedkommende, og det var lykkedes at faa hævet Lønnen for en Del af de lavestlønnede af Medlemmerne.

Ligeledes nævnte Fruen de Sager, som Forbundet i Perioden havde haft til Voldgiftsbehandling samt Forholdet vedrørende Strejker og Lockouter. Bl. a. var en Strejke paa Mouritzens Trikotagefabrik i Horsens endt med et gunstigt Resultat for de kvindelige Arbejdere.

Forbundets Medlemsantal omfatter 11,134 Medlemmer fordelt paa 61 Afdelinger mod 11,205 Medlemmer for 3 Aar siden. 5 Afdelinger var udgaaet af Forbundet, men til Gengæld var Nykøbing M. og Ryomgaard Afdelinger indgaaet under Forbundet. To Aarhusafdelinger var slaaet sammen, og Silkeborg Afdeling var gaaet ind under Horsens Afdeling.

Formuen var steget fra 61,000 Kr. til 307,000 Kr. i de 3 Aar. I de forskellige Understøttelser var ialt udbetalt ca. 97,000 Kr.

Beretningen gav iøvrigt udtømmende Oplysninger om de mangeartede og omfangsrige Forhold, som der i Periodens Løb er blevet arbejdet med.

Diskussionen om Beretningen

aabnedes af Fru *Inger Gamburg*, København, der omtalte Overenskomstforholdene for Kvinderne i Jernindustrien:

Vi bøjer os for, at det er Hovedorganisationen, der har skaffet os Fordelen, men det er Afdeling 5's Stilling i 1926, der er Grundlaget for Overenskomsten.

Jeg har villet bort fra Pristallet, men uden Lønreduktion, og derfor er Fru *Andersens* Kritik i Beretningen uberettiget.

Taleren gik derefter ind paa en Omtale af Forholdene i hendes Afdeling, der paa et vist Tidspunkt havde skiftet Ledelse. Mente, at Hovedbestyrelsen havde søgt at splitte Afdelingen, fordi hun var blevet valgt til Formand.

Jeg anbefaler derfor at stemme imod Virksomheden i den forløbne Periode.

Stillede Forslag til Protokoltilførsel fra de kvindelige Arbejdere i Jernindustrien og sluttede med at stille en Resolution ang. Tugthusloven og den sociale Lovgivning.

Marie Larsen, København, forsvarede sig med Hensyn til en under Beretningen omtalt Sag om de kvindelige Postbude. Overpostmesteren havde truet med Afskedigelse af de kvindelige Postbude, hvorfor jeg maatte gøre Postmesteren den Indrømmelse, at vi vilde gaa ind i Forhandlinger om en Lønreduktion. Omtalte nærmere Bladbudeforholdene i København.

Fru *Bodil Thomsen* omtalte ogsaa Bladbudeforholdene i København, og navnlig den Konkurrence, der paaføres Budene fra Bladhandlernes og andre handlendes Side.

Fru *Alvilda Andersen* tog nu Ordet og svarede Fru Gamburg. Den Ordning, vi har faaet nu for Jernindustrien, hviler ikke paa det af Fru Gamburg skildrede Grundlag. Gjorde iøvrigt nærmere Rede for Striden indenfor Afdeling 5. Forretningsføreren imødegik derefter Fru Marie Larsen.

I den fortsatte Diskussion om Beretningen deltog en lang Række Delegerede.

Til Slut havde Fru Alvilda Andersen Ordet for at replicere til forskellige Sider.

Forinden Afstemningen om Beretningens Godkendelse afstemtes over de af Fru Gamburg stillede Forslag, der forkastedes med alle Stemmer mod 17—18.

Med samme Stemmetal imod godkendtes derefter Beretningen med alle øvrige Delegeredes Stemmer.

Regnskabet.

Forbundets Kasserer, Fru Haagensen, redegjorde for de forløbne 3 Aars regnskabsmæssige Forskydninger og besvarede et Par Forespørgsler, hvorefter Kongressen godkendte det aflagte Regnskab for Kongresperioden.

Efter Behandling af de forskellige indkomne Forslag til Lovændringer, gik man til

Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører foresloges genvalgt Fru *Alvilda Andersen*, København, og endvidere foresloges Fru *Inger Gamburg*, København. Fru *Alvilda Andersen* fik imidlertid alle Stemmer paa nogle faa nær; hendes Valg hilstes med langvarigt Bifald og Leveraab.

Til Hovedkasserer og til Sekretær genvalgtes Fruerne Haagensen og Gunder Christiansen.

Revisorerne *Henriette Poser* og *Ludovika Andersen* genvalgtes ligeledes under Bifald.

Til Hovedbestyrelsen valgtes for København: *Laura Petersen,* Afdeling 6, *Johanne Jensen,* Afd. 1, *Albertine Jørgensen,* Afd. 1, *Johanne Jensen,* Afd. 7, *Harriet Stranborg,* Afd. 2, *Inger Gamburg,* Afd. 5, Suppleant: *Camilla Gabrielsen,* Afd. 5.

For Provinsen valgtes: *Fanny Jensen,* Horsens, *Anna Petersen,* Sønderborg, *Petra Schou,* Aarhus, *Dagmar Petersen,* Vejle, *Anna Hansen,* Esbjerg, *Kirsten Rasmussen,* Odense, *Kirstine Jørgensen,* Hillerød, og *Marie Skovgaard-Sørensen,* Slagelse. Suppleanter: Birta Hansen, Helsingør, og Margrethe Hansen, Nykøbing F.

Som Forretningsudvalgsmedlem for Provinsen genvalgtes Fru *Fanny Jensen,* Horsens.

Repræsentanterne til De samv. Fagforbund genvalgtes, idet dog Poula Poser valgtes i Stedet for Fru Bauerfeld, København.

En Hilsen til Ministeriet.

Man skred nu til Kongressens Afslutning. Fru *Alvilda Andersen* rettede en Tak til Kongressen for godt udført Arbejde og takkede endvidere Gæsterne for deres Nærværelse.

Hun foreslog dernæst at sende følgende Hilsen til Ministeriet Stauning:

Kvindeligt Arbejderforbunds II. Kongres finder, efter nu at have drøftet og taget Beslutninger m. H. t. vore egne, indre Organisationsforhold, Anledning til at fastslaa vor Samhørighed med saavel vort politiske Parti som Landets øvrige Fagforbund.

Vi er stolte af vort Partis store Valgsejr den 24. April, og vi tilsiger vor Støtte til Styrkelse af Arbejderklassens politiske Magt.

Vor Glæde over Sejren skyldes navnlig Udsigterne til nu at faa ophævet den forrige reaktionære Regerings overfor Fagforeningerne gennemtrumfede Undtagelseslov, Tugthusloven, at faa ophævet Forringelserne af de sociale Love, saasom Arbejdsløshedsloven, Aldersrenteloven, Hjælpekasse- samt Sygekasseloven og at faa 8-Timers-Dagen lovfæstet.

Vi bringer vort Parti vore hjerteligste Hilsener og bedste Lykønskninger og gentager vort Tilsagn om fortsat Støtte af og Samhørighed med det danske Arbejderparti.

Ned med Madsen-Mygdalerne!
Leve det danske Arbejderparti!

Hilsenen vedtoges med begejstrede Leveraab for Socialdemokratiets Fremgang, hvorefter Forsamlingen istemte »Internationale«.

Forbundets tidligere Forretningsfører, *Sofie Rasmussen,* takkede Kongressen for Samværet, og Fru *Thomsen,* København, takkede Vejle-Afdelingen for venlig Modtagelse af Kongressen, hvorfor Fru *Dagmar Petersen* kvitterede paa Vejle-Afdelings Vegne.

Hermed sluttede Kongressen.

Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen.

I direkte Fortsættelse af Kongressen afholdtes det ordinære Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen, hvortil der som særlige Gæster var fremmødt Direktør Vater, Fuldmægtigene Christensen og Korsgaard og fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse *Johs. Nielsen.*

Efter at Delegeretmødets Dagsorden var behandlet til Ende, talte *Knud V. Jensen, Robert Nielsen* og de udenlandske Gæster.

Forbundets Forretningsfører, Fru *Alvilda Andersen,* afsluttede derefter Kongressen og Delegeretmødet.

Næste Kongres afholdes i København Juli 1932.

Lønbevægelser og Konflikter.

Chauffører hos Gormsgades Maskinsnedkeri.

Et Spørgsmaal om Beklædningsgodtgørelse.

I Anledning af en Klage fra Chaufførernes Fagforening i København over at en Chauffør hos Gormgades Maskinsnedkeri ikke havde faaet udbetalt det i Standardoverenskomsten fastsatte

Beløb som Beklædningsgodtgørelse, afholdtes der den 2. Juli Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Sagen blev bragt i Orden, idet Indehaveren af Maskinsnedkeriet indgik paa straks at efterbetale det skyldige Beløb.

Lockout hos A/S Taxamotorkompagniet.

For de hos A/S. Taxamotor med Vognrengøring beskæftigede Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund, har der dels med Underorganisationerne og dels med Bistand fra Hovedorganisationerne været ført Forhandlinger om Fornyelse af de opsagte Overenskomster.

De paagældende Arbejdere beskæftiges udelukkende om Natten og med en Arbejdstid, der begynder Kl. 2½ og slutter ca. Kl. 7½ Morgen og med en Ugeløn paa 35 og 65 Kr. for henholdsvis Kvinder og Mænd.

Forbundene har ved Overenskomstforhandlingerne frafaldet de egentlig paatænkte Krav til en fornyet Overenskomst; men A/S. Taxamotor har holdt paa, at der ikke kunde opnaas Overenskomst medmindre der opnaaedes Lønreduktioner.

Alle Forhandlinger er derfor endte resultatløse, og ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Juli lykkedes det heller ikke at naa til Enighed om en uforandret Forlængelse.

Dansk Arbejdsgiverforening har derfor varslet Lockout for at frigøre sig for Overenskomsten, og Lock-outen traadte i Kraft fra og med Onsdag den 3. Juli og omfatter — foruden Løsarbejdere — 16 kvindelige og 7 mandlige Arbejdere.

Arbejdsmænd hos Medlemmer af Bornholms Stenhuggermesterforening.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. Juni, behandledes en Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmands Forbunds Afdeling i Rønne og Bornholms Stenhuggermesterforening. Uoverensstemmelsen bestod i, at Bornholms Stenhuggermesterforening paastod, at der ved Forhandling med Arbejdsmændene i Rønne den 21. og 22. Februar d. A. var opnaaet Enighed om at forny Overenskomsten — der var udløbet den 1. Februar — et Aar med de Ændringer, at saavel Akkord som Timelønninger blev reduceret med 4%, og at Bestemmelsen om Regulering efter Pristallet skulde bortfalde. Samme Ordning var truffet med Stenindustriarbejderforbundet, hvis Medlemmer arbejder efter samme Overenskomst. Overenskomsterne var dog afsluttet under Forbehold af de respektive Hovedorganisationers Sanktion.

Stenhuggermesterne havde forlængst faaet Meddelelse fra Stenindustriarbejderforbundet om at Overenskomsten var sanktioneret, hvorimod man fra Dansk Arbejdsmands Forbund nu flere Maaneder efter havde faaet Meddelelse om, at dette Forbund ikke kunde sanktionere Overenskomsten for Arbejdsmændenes Vedkommende, og Arbejdsgiverne henstillede, at Arbejdsmændene nu sanktionerer den ændrede Overenskomst, saa at Lønningerne for de to Forbunds Medlemmer kunde blive ens ved samme Arbejde.

Ved Forrandlingerne blev det oplyst, at det var en Fejltagelse naar Stenhuggermesterforeningen paastod, at de ikke havde faaet Meddelelse fra Arbejdsmændene, idet Formanden for Arbejdsmændenes Afdeling i Rønne allerede i Februar havde tilskrevet dem, at Dansk Arbejdsmands Forbund ikke kunde sanktionere den ændrede Overenskomst.

Ved Mødet opnaaedes ikke Enighed, og den gamle Overenskomst gælder saaledes fremdeles for Arbejdsmændenes Vedkommende.

Skovarbejdere ved Skjoldenæsholms Skovdistrikt.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. Juni behandles en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund og Landsarbejderforbundet over, at Skovrider Vendelsøe ved et Skovningsarbejde i Skjoldenæsholms Skovdistrikt egenmæssig havde fastsat Akkordprisen for et udført Arbejde, som ikke direkte var foreskrevet i den mellem Parterne gældende Overenskomst.

Ved Mødet opnaaedes Enighed om at Skovdistriktet efterbetaler Kr. 625

for det paagældende Arbejde, idet dog Parterne forbeholder sig deres principielle Stilling til hvad der skal betales for Arbejdet i Fremtiden.

Jord- og Betonarbejdere i Odense.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Juli behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmands Forbund over at Entreprenørfirmaet P. Hansen & Søn, Odense, havde nægtet at forhandle med deres Arbejdere ved et Vandledningsarbejde om en Tillægsbetaling for et Ekstraarbejde, der ikke var ansat Priser for i Overenskomsten.

Ved Mødet opnaaedes Enighed om en Tillægsbetaling for dette Arbejde.

Kvinder paa Mælkekondenseringsfabriken i Horsens.

Paa Klage fra Kvindeligt Arbejderforbund over, at A/S. Den danske Mælkekondenseringsfabrik egenmægtig vilde forandre Arbejdsvilkaarene for nogle Kvinder, efter at der var foretaget visse Ændringer i Arbejdets Tilrettelægning, afholdtes den 4. Juli et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningerne.

Paa dette Møde enedes man om, at de til Behandling værende Spørgsmaal optages til fornyet lokal Forhandling i Horsens.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1260.

Lager- og Pakhusarbejderne hos A/S Galle & Jessen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Juni 1929 i Sag Nr. 1260: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af danske Chocolade- og Sukkervarefabrikanter og A/S. Galle & Jessen mod Dansk Arbejdsmandsforbund.

Under Sag Nr. 1238 indklagede Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter og A/S. Galle & Jessen Dansk Arbejdsmandsforbund for Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund for Den faste Voldgiftsret med Paastand om, at de i Aktieselskabets Fabrik beskæftigede Medlemmer af sidstnævnte Forbund kendes pligtige at underkaste sig Visitation efter et nærmere beskrevet, overfor Chokoladearbejderne paa Fabriken gennemført System.

I Rettens den 18. April d. A. i Sagen afsagte Kendelse udtales det om personlig Visitation i Almindelighed, at Retten ikke finder, at den som saadan indeholder et utilbørligt Indgreb i Arbejdernes Frihed, naar den *efter Virksomhedens særlige Art* og *Arbejdernes Beskæftigelsesforhold i Virksomheden* maa anses for afgørende tiltrængt, og forudsat at den foregaar efter et System og under Former, som ikke er krænkende for Arbejderne. Hvorvidt disse Betingelser for Visitationens Gennemførelse er tilstede, vil i Almindelighed være at afgøre ved faglig Voldgift.

Hvad særlig angaar Forholdene hos Firmaet Galle & Jessen, hedder det videre i Kendelsen, at Den faste Voldgiftsret efter det under Sagen oplyste finder uden Betænkelighed at kunne statuere, at *Galle & Jessens Fabrik efter sin Art* henhører til de Virksomheder, der gør Krav om personlig Visitation berettiget, og at det overfor Chokoladearbejderne indførte Visitationssystem opfylder de ovenangivne Betingelser. Derimod maatte Retten nære Betænkelighed ved paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger at tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt *Lager- og Pakhusarbejdernes Beskæftigelsesforhold paa Fabriken* er af en saadan Art, at det overfor dem kan begrunde Visitationskravet, og »Afgørelsen af dette Spørgsmaal vil derfor« — som det hedder i Kendelsen — »være at henvise til faglig Voldgift«. I Kendelsens Konklusion udtales det derefter: »de i A/S. Galle & Jessens Fabrik beskæftigede Medlemmer af Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund er pligtige at underkaste sig personlig Visitation efter det ovennævnte System, saafremt saadan Visitation efter en faglig Voldgiftsrets Afgørelse er tiltrængt som en Følge af deres Beskæftigelsesforhold paa Fabriken«.

Efter Kendelsens Afsigelse begærede Fabrikantforeningen ved skriftlig Henvendelse til Dansk Arbejdsmandsfor-

bund og Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund Spørgsmaalet om, hvorvidt det er tiltrængt, at de hos Galle & Jessen beskæftigede Medlemmer af Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund underkastes Visitation efter det paa Fabriken benyttede System som Følge af deres Beskæftigelsesforhold paa Fabriken, forelagt en faglig Voldgiftsret til Afgørelse, men ved Skrivelse af 25. April meddelte Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund, at Forbundet ikke fandt Anledning til at deltage i en saadan faglig Voldgift, og i Skrivelse af 3. Maj sluttede Dansk Arbejdsmandsforbund sig hertil, idet Forbundet ikke fandt sig forpligtet til at lade et Æresspørgsmaal afgøre ved en faglig Voldgiftsrets Kendelse.

Dansk Arbejdsgiverforening har nu under denne Sag paa ovennævnte Fabrikantforenings og A/S. Galle & Jessens Vegne indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund med Paastand om, at Forbundet kendes pligtig at respektere den afsagte Kendelse, og at der for Nægtelsen heraf paalægges Forbundet en Bod.

De Indklagede paastaar Sagens Afvisning eller Frifindelse. Til Støtte herfor gør de Indklagede gældende, at den afsagte Kendelse, saafremt den skulde forstaas som indeholdende et Paabud om, at Arbejderne skulde være pligtige at taale personlig Visitation, vilde komme i Strid med Straffelovens § 211, hvor der fastsættes Straf for den, der uberettiget binder eller indespærrer nogen eller paa anden Maade betager ham hans personlige Frihed; endvidere gøres det gældende, at Den faste Voldgiftsrets Kompetence er begrænset til at paakende Brud paa bestaaende Overenskomster, og at Retten vilde overskride denne sin Kompetence, dersom den i et Tilfælde som det foreliggende, hvor den bestaaende faglige Overenskomst ikke indeholder nogen Bestemmelse om personlig Visitation, vilde kende Arbejderne pligtige at taale saadan Visitation eller henvise Spørgsmaalet herom til faglig Voldgift.

Det saaledes fra de Indklagedes Side anførte indeholder imidlertid intet, som ikke allerede er taget i Betragtning af Retten og afgjort ved den i Sag Nr. 1238 afsagte Kendelse. De Indklagedes Anbringende om, at Retten vilde overskride sin Kompetence, er i Realiteten en Gentagelse af, hvad der allerede fra de Indklagedes Side blev anført i den tidligere Sag, og naar Retten ved den i denne Sag afsagte Kendelse har statueret, at et fra Arbejdsgivernes Side rejst Krav om Visitation indenfor nærmere bestemt angivne Grænser maa anses som berettiget, saa er det indlysende, at Retten ikke deler de Indklagedes Opfattelse af, at denne Afgørelse skulde være stridende mod Straffeloven.

Da det derhos er en Selvfølge, at en faglig Organisation, naar et Spørgsmaal af Den faste Voldgiftsret er henvist til Afgørelse ved faglig Voldgift, ikke vil kunne vægre sig ved efter den modstaaende Organisations Begæring at medvirke til den faglige Voldgifts Etablering, maa det statueres, at de Indklagede ved denne Vægring — eller ved at støtte Lager- og Pakhusarbejdernes Forbunds Vægring — har handlet i Strid med den afsagte Kendelse.

De Indklagede vil som Følge heraf være at ikende en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod, der efter Omstændighederne kan bestemmes til 500 Kr., hvorhos de Indklagede vil have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Den af Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund og Dansk Arbejdsmandsforbund udviste Vægring ved at deltage i den ovennævnte faglige Voldgift er i Strid med Rettens Kendelse i Sag Nr. 1238. Til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Dansk Arbejdsmandsforbund en Bod paa 500 Kr.

Sagens Omkostningerne betaler de Indklagede med 300 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3 * KØBENHAVN DEN 20. JULI 1929 * 26 AARGANG

Træindustriarbejderforbundets Kongres.

I Dagene 28., 29. og 30. Juni afholdt Træindustriarbejderforbundet sin 13. Kongres i Folkets Hus paa Enghavevej.

I den smukke nyistandsatte Festsal samledes de 101 Delegerede, 12 Hovedbestyrelsesmedlemmer og en Række Gæster fra Ind- og Udland.

Gæsterne.

De repræsenterede Forbund og deres Repræsentanter var følgende:

De samvirkende Fagforbund: Sekretær *Knud V. Jensen.* Den internationale Træarbejderunion og Dansk Træarbejdersekretariat: *Martin Petersen.* Svensk Savværksindustriarbejderforbund: *Aug. Svensson, Gotfried Näslund* og *Gustav Vase.* Tysk Træarbejderforbund: Kasserer *Lehmann.* Svensk Træindustriarbejderforbund: *Oscar Karlén;* og Norsk Høvleriarbejderforbund: *Herman Andreasen.*

Kongressen aabnes.

Forbundets Formand, *V. S. Petersen,* aabnede Kongressen ved i hjertelige Ord at byde de Delegerede Velkommen og udtalte bl. a.: Den Tid, der er gaaet siden sidste Kongres, har været mørk for os. Fagligt set paa Grund af de slette Beskæftigelsesforhold i vort Fag og politisk fordi vi det meste af Tiden har haft en saa reaktionær Regering som ingensinde før.

Denne Regering havde gjort, hvad den kunde for at forringe Kaarene for den arbejdende Befolkning. ligesom den gennem store Nedskæringer af de offentlige Tilskud paa de sociale Love ogsaa havde forringet Kaarene for de Gamle, Syge, Arbejdsløse og Invalider.

Det synes nu at lysne baade fagligt og politisk. Økonomisk synes der at spores en Bedring i Beskæftigelsesforholdene. Der er kommet en socialdemokratisk Regering til Roret, som har Vilje og forhaabentlig ogsaa Evne til at gribe hjælpende ind i Produktionsforholdene og forbedre de sociale Love.

De Forhold, der skal behandles, er vort Forbunds Virke og tilstundende Arbejde og jeg haaber paa en saglig Debat, og at vi maa have Held til at træffe de rette Beslutninger til Lykke for vore Medlemmer.

Kongressen konstitueres.

Derefter konstituerede Kongressen sig.

Otto Jørgensen, Odense, og *I. V. Bentzen,* København, overtog Dirigentposterne, medens *Hermann Larsen,* København, og *Alb. Lundgren,* Hovedbestyrelsen, valgtes som Sekretærer.

Desuden nedsattes Mandatudvalg, Lønnings- og Diætudvalg og Lovudvalg, hvorpaa Gæsterne fik Ordet for at hilse Kongressen.

Gæsterne taler.

Martin Petersen, Snedkerforbundet, hilste paa den internationale Træarbejderunions og det danske Sekretariats Vegne og takkede Træindustriarbejderforbundet for dets gode Indsats i det Samarbejde, der foregik i disse Organisationer, og dvælede ved den overordentlige Betydning det har for Arbejderne at løfte i Flok, nationalt og internationalt.

Lehmann, Tyskland, bragte de tyske Træarbejderes Hilsen og Tak og gav en Oversigt over deres organisationsmæssige og løntekniske Forhold og den Fremgang, der var at spore trods den store tyske Arbejdsløshed. Han takkede for de skandinaviske Arbejderes store

Støtte, som havde forhindret de tyske Organisationers totale Sammenbrud.

Aug. Svensson bragte de svenske Kammeraters Hilsen og Tak for det gode Samarbejde og ønskede Kongressen Held og Lykke med dens Arbejde.

Oscar Karlén takkede ligeledes for Samarbejdet og gav en Oversigt over det svenske Træindustriarbejderforbunds Lønbevægelser, Medlemstal og økonomiske Stilling.

Herman Andreasen, Norsk Høvleriarbejderforbund, omtalte efter sin Hilsen fra Norges Arbejdere de svære Kampe, som de havde maattet gennemgaa fordi Arbejdsgiverne benyttede den voldsomme Arbejdsløshed som Baggrund for urimelige Lønreduktionskrav.

Til Slut talte De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, Sekretær *Knud V. Jensen,* der omtalte Betydningen af, at Landsorganisationens Ledelse ved Overværelse af Kongresserne i de tilsluttede Forbund erhvervede sig indgaaende Kendskab til Fagenes indre og særegne Forhold. Han dvælede ved at indeværende Aars Kongresser fandt Sted uden at have store Konflikter som Baggrund. Det gav mere Ro til at dvæle ved de mere interne Forbundsforhold. Politisk og fagligt stod de danske Arbejdere saa samlede og stærke som aldrig før. Det er bleven klart for Arbejderne efter Madsen-Mygdals Regering, at det politiske Liv er af overmaade stor faglig Betydning. Han sluttede med Ønsket om heldige Beslutninger til Gavn for Forbundet, som for hele Arbejderbevægelsen.

Beretning over Virksomheden.

Derefter fik Forbundets Formand Ordet for at aflægge Beretning over Kongresperiodens Virksomhed.

V. S. Petersen berørte først Forbundets Medlemstal og dets økonomiske Fremgang. Derefter talte han om Samarbejdet med de øvrige danske Organisationer, som i alt væsentligt var foregaaet paa bedste Maade. Det Samarbejde, der i faglig Henseende burde foregaa indenfor Træarbejderorganisationerne her i Landet, kunde være mere intimt, idet kun 8 af disse stod i Dansk Træarbejder-Sekretariat, medens de 3 stod udenfor. Det var tids- og kraftspildende at staa saa splittede, og det vilde være heldigt, om der raadedes Bod herpaa. De Organisationer, der stod tilsluttede Sekertariatet, plejede det bedste Samarbejde som tænkes kunde.

Træindustriarbejderforbundet havde i Periodens Løb ydet Laan til Norsk Bygningsarbejderforbund og Norsk Høvleriarbejderforbund, men disse Laan var tilbagebetalt.

Derefter omtalte Formanden Grænseforholdene, som i Almindelighed var gode. En Undtagelse herfra dannede Forholdet til Dansk Arbejdsmands Forbund, med hvilket man praktisk talt altid havde Stridigheder om Overflytning af Medlemmer, og trods alle Kendelser af Grænseudvalget i De samvirkende Fagforbund satte Dansk Arbejdsmands Forbund sig imod at afgive de Medlemmer, der hørte hjemme i Træindustriarbejderforbundet.

Af arbejdstekniske Forhold omtalte Formanden Afrettermaskiner med firkantede Kuttere, som medførte de fleste Ulykkestilfælde indenfor Faget. Der syntes nu at forestaa en Bedring heri.

Efter en Omtale af Tillidsmandsinstitutionen, der var indført i 1925 og i 1927 var forbedret med 14 Dages Opsigelsesfrist for Tillidsmændene, kom *V. S. Petersen* ind paa en Omtale af Feriespørgsmaalet, hvis Løsning man var kommet et ganske lille Skridt nærmere, og derefter de Bestræbelser, Fabrikanterne havde udfoldet for at erstatte Mændene med Kvinder til lavere Løn. Gennem faglig Voldgift og den faste Voldgiftsrets Afgørelse havde Forbundet med Held sat ind herover for.

Overenskomstforhandlingerne var foregaaet paa Baggrund af en Arbejdsløshed, der var steget ganske overordentligt i Treaaret i Forhold til de tidligere Perioder. Dette havde naturligvis hindret Forbundet i dets Aktionsevne. Formanden gav en detailleret Redegørelse for de førte Forhandlinger og deres Resultater.

Diskussionen om Beretningen.

Efter at Formanden havde aflagt Beretning, fik Forbundets mangeaarige tidligere Leder *Madsen Terner* Ordet for at rette en Tak til de Delegerede for de svundne Aar. Hans Helbred tillod ham ikke at blive paa Kongressen og

gjorde det sandsynligt, at han ikke oftere kom til at overvære dem. I hjertelige Ord takkede den gamle Pioner for det Arbejde, han havde haft den Lykke at deltage i, og han fremholdt stærkt de Erfaringer om Sammenholdets Betydning, han i de svundne Aar havde indhentet. Det havde været ham en Glæde at deltage i Arbejdet for Organisationen, og den Støtte han havde haft, takkede han for og manede til fortsat sagligt og energisk Arbejde for den Sag, der havde gjort, at han følte ikke at have levet forgæves.

Kongressen fulgte Dirigentens Tak til M. Terner ved stærk Bifaldstilkendegivelse.

I den derpaa følgende Diskussion om den aflagte Beretning deltog en lang Række Delegerede, og til Slut replicerede *V. S. Petersen* til samtlige Talere, hvorefter den aflagte Beretning sattes under Afstemning og enstemmigt godkendtes.

Forbundets Regnskaber.

Hovedkasserer *J. Jensen* forelagde Forbundsregnskaber for Perioden April 1926—31. Marts 1929. Dets Kontingentindtægt har i 3-Aaret udgjort 343,747 Kr. 75 Øre, dets samlede Indtægt 390,398 Kr. 98 Øre. Formuefremgangen udgør 188,013 Kr. 04 Øre.

Regnskaberne var revideret af Arbejdernes Bogførings- og Revisionsinstitut, og Bilagene var desuden kritisk gennemgaaet af de valgte Revisorer.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt og uden Diskussion.

Lovændringer og særlige Forslag.

Efter den fornødne Udvalgsbehandling var foretaget, tog Kongressen Stilling til de fra Afdelinger og Hovedbestyrelse stillede Forslag.

Herunder vedtoges bl. a., at der fremtidig ved Medlemmers eller Medlemmers Hustruers Dødsfald skal ydes en Begravelseshjælp paa 200 Kr.

Madsen Terner hædres.

Under Kongressen foreslog Otto Jørgensen, Odense, paa Hovedbestyrelsens Vegne at udnævne Forbundets tidligere mangeaarige Formand og Hovedkasserer til Æresmedlem af Forbundet.

Dette vedtoges eenstemmigt og under Bifald, ligesom det samtidig vedtoges, at der ydes Madsen Terner en Pension svarende til en Trediedel af Forbundets faste Funktionærers Løn.

Valg af Ledelse.

Til Formand genvalgtes *V. S. Petersen* og til Hovedkasserer *J. Jensen*, begge med Akklamation.

Til Medlemmer af Hovedledelsen valgtes for København: *Alb. Lundgren*, *L. Jørgensen* og *A. M. Tæbring*. Suppleanter blev *K. Anderssen* og *Olaf Johansen*.

For Jylland valgtes: *Bertel Sørensen*, Vejle, *Aug. Sørensen*, Aalborg, og *Ludvig Sørensen*, Aarhus, medens *N. P. Jensen*, Brabrand, *Em. Eskesen*, Horsens, og *Dalbro*, Viborg, blev Suppleanter.

For Øerne valgtes: *Otto Jørgensen*, Odense, *H. A. Larsen*, Nykøbing F., og *L. P. Jensen*. Suppleanter: *Chr. Jensen*, Slagelse, og *Schjeldahl*, Karlslunde.

Til Revisor genvalgtes *Ferd. Petersen*, København, og til Revisorsuppleant *P. Lorentzen*.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Under Ledelse af samme Dirigenter og Sekretærer, som Kongressen havde valgt, foretoges Behandlingen af Arbejdsløshedskassens Forhold.

Efter at Formanden havde erklæret Delegeretmødet for aabnet og konstitueret, aflagde Hovedkasserer *J. Jensen* Beretning og Regnskab for Perioden.

Der var udbetalt 1 Mill. 477,300 Kr. 10 Øre, hvilket svarer til 388 Kr. 76 Øre pr. Medlem. I Kontingent har hvert enkelt Medlem i de 3 Aar betalt 264 Kr. 95 Øre.

Det havde været nødvendigt i udstrakt Grad at optage Laan i Perioden og dække disse ved Paaligning af Ekstrakontingent. Nu var man atter kommet ned paa et rimeligt Kontingent til Kassen, og man haabede, at det skulde kunne bære igennem i Fremtiden.

Efter en kort Diskussion godkendtes den aflagte Beretning og Regnskaberne enstemmigt.

Ledelsen af Arbejdsløshedskassen overdroges til de af Kongressen valgte Ledere af Forbundet.

Afslutningen.

Da Kongressens og Delegeretmødets Forhandlinger var tilendebragt, fik enkelte af Gæsterne Ordet.

Martin Petersen talte paa de internationale Træarbejderes, *Lehmann* paa Tysk Træarbejderforbunds og *Knud V. Jensen* paa De samvirkende Fagforbunds Vegne. Gæsterne tolkede alle deres Tak for Samværet, Gæstfriheden og den skolede organisationsmæssige Maade, hvorpaa Kongressen havde løst de Spørgsmaal, der laa den paa Sinde.

Knud V. Jensen udbragte et kraftigt besvaret Leve for Arbejderklassens Enighed og Sammenhold.

Forbundets Formand holdt derefter en Slutningstale, hvori han takkede de Delegerede for deres Saglighed samt bragte Sekretærer og Dirigenter en Tak for deres Arbejde med at lede Kongressens Forhandlinger.

Lønbevægelser og Konflikter.

Typografer hos Litograffirmaet A/S P. Christensen.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Juli behandledes en Klage fremsendt af Dansk Typografforbund over at Firmaet A/S. P. Christiansens Papirvarefabrik ikke havde betalt Overtidsbetalingen med de Procenter for Overarbejde, der var fastsat i Overenskomsten; heroverfor hævdede Firmaet, at de Arbejdere, der var Tale om, var Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og Firmaet havde en Overenskomst med dette Forbund og havde aflønnet efter denne.

Typografforbundet hævdede, at den Overenskomst, de havde sluttet, gjaldt Arbejdsomraadet, uanset hvor Arbejderne var organiserede.

Sagen afsluttedes med, at Firmaet indgik paa at efterbetale 65 Kr., og samtidig enedes man om at Repræsentanterne for Hovedorganisationerne skulde søge at bringe de to Overenskomster i Overensstemmelse med hinanden.

Rejs ikke til Norge.

Under 19. f. M. har Udenrigsministeriet tilskrevet Socialministeriet saaledes:

»Paa given Foranledning har det kgl. Gesandtskab i Oslo paany ønsket at understrege, at det for Tiden er overordentlig vanskeligt for Udlændinge at finde Beskæftigelse i Norge, saaledes at det med kun meget faa Undtagelser kan siges, at Norge for Tiden faktisk er lukket for Tilgang af udenlandsk Arbejdskraft.

Man tør henstille til det kgl. Ministerium, at de danske Arbejder- og Haandværkerorganisationer i videst mulig Omfang orienteres om disse Forhold, idet det meget hyppigt forekommer, at Gesandtskabet modtager Anmodninger om Laan til Hjemrejse fra danske Haandværkere, der — uvidende om de faktiske Forhold — har søgt til Norge for at faa Arbejde, men hurtigt er blevet overbevist om det haabløse deri.«

Hvilket herved meddeles.

P. M. B.
E. B.
J. Berner.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1261.

Arbejdsmænd hos Entreprenør H. P. Nielsen, Horsens.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. Juni 1929 i Sag Nr. 1261: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlem Entreprenør H. P. Nielsen, Horsens, mod Dansk Arbejdsmandsforbund.

Entreprenør H. P. Nielsen, Horsens, der hidtil havde staaet udenfor Entreprenørforeningen, blev ved Skrivelse af

17. Januar 1929 optaget som Medlem af denne Forening fra 1. Januar 1929. Forinden dette Tidspunkt bestod der imidlertid mellem ham og nogle andre Entreprenører i Horsens paa den ene Side og Dansk Arbejdsmandsforbunds Horsens-Afdeling paa den anden Side en særlig Overenskomst af 13. August 1925, og under 28. December 1928 tilsendte disse Entreprenører Horsens-Afdelingen en saalydende Skrivelse:

»For at undgaa enhver Misforstaaelse, tillader undertegnede, de eneste endnu levende Underskrivere af Overenskomsten af 13. Aug. 1925 med Deres Forening i Forbindelse med ogsaa medunderskrevne Entreprenør J. L. Knudsen, at opsige nævnte Overenskomst til Ophør den 1. April 1929, og undlader ikke samtidig at meddele, at medunderskrevne Entreprenør H. P. Nielsen har indsendt Anmodning om Optagelse i Entreprenørforeningen.

Deres ærede Anerkendelse af Opsigelsens Modtagelse udbedes.«

Denne Skrivelse besvaredes med en Skrivelse af 14. Januar 1929 fra Horsens-Afdelingen, hvori Afdelingen kvitterede for rettidig Opsigelse af Overenskomsten af 13. Aug. 1925.

Ved den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Juni 1926 i Sag Nr. 995 er det statueret, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund angaaende Arbejdsforholdene i en Række nævnte Byer og i de sønderjyske Landsdele, stadig er gældende for Horsens, ogsaa efter at Horsens lokale Entreprenørforening er opløst, og idet Entreprenør Nielsen derefter har anset sig berettiget og forpligtet til fra 1. April 1929 at aflønne sine Arbejdere efter denne Overenskomst, og ikke efter Overenskomsten af 1925, udbetalte han to Arbejdere, der omkring 1. April 1929 paabegyndte et Gravningsarbejde, som Nielsen udfører ved Horsens Havn, Timeløn efter Overenskomsten af 1922 med 98 Øre pr. Time, medens de efter Overenskomsten af 1925 for dette Arbejde skulde have et Tillæg af 15% eller 113 Øre pr. Time. Den 15. April standsede de to Arbejdere efter Afdelingens Ordre Arbejdet, og efter at Entreprenørforeningen i Skrivelse af 16. April til Dansk Arbejdsmandsforbund havde forlangt Arbejdet genoptaget snarest, svarede Forbundet den 23. April, at Overenskomsten af 1925 stadig maatte betragtes som løbende, idet Nielsen vel havde opsagt den til 1. April, men ikke frigjort sig for den ved Frigørelsesvarsler i Overensstemmelse med Septemberforligets Punkt 2, og at Arbejderne overfor Nielsens pludseligt foretagne uvarslede Lønreduktion har været berettigede til at reagere ved Standsning af det paagældende Arbejde.

Under denne Sag paastaar Klagerne herefter, *at* den skete Arbejdsstandsning kendes ulovlig, *at* det statueres, at Entreprenør Nielsen fra 1. April 1929 har været berettiget og forpligtet i Henhold til Overenskomsten af 15. Maj 1922, og *at* der paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund en Bod for den uvarslede Arbejdsstandsning.

Dansk Arbejdsmandsforbund har paastaaet sig frifunden.

Klagerne har til Støtte for deres Paastand henvist til, at Entreprenør Nielsen efter rettidigt at have opsagt Overenskomsten af 1925 til Ophør den 1. April 1929 og efter samtidigt at have meddelt, at han havde indsendt Anmodning om Optagelse i Entreprenørforeningen, i Overensstemmelse med tidligere Kendelser fra Den faste Voldgiftsret, særlig Kendelser i Sag Nr. 1084 og Nr. 1206, maa være endelig løst fra Særoverenskomsten af 1925 fra 1. April 1929 og fra samme Tidspunkt være underkastet den almindelige Overenskomst af 1922 mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Dansk Arbejdsmandsforbund har paa sin Side gjort gældende, at der ikke er tilsendt Forbundet eller dets Horsens Afdeling nogen Meddelelse om, at Nielsen fra 1. Januar var blevet optaget som Medlem af Entreprenørforeningen, og om at han fra 1. April ansaa sig underkastet Overenskomsten af 1922, hvorfor Afdelingen har været ude af Stand til rettidigt at varetage sine Medlemmers Tarv paa organisationsmæssig Maade. De hævder derhos, at Nielsen stadig maa være bunden ved Overens-

komsten af 1925, dels fordi Overenskomsten af 1922 ikke kan opfattes som en selvstændig Overenskomst, men kun et Tillæg til lokale Overenskomster, dels fordi Nielsen i hvert Fald i Henhold til Septemberforligets Pkt. 2 burde have afgivet Frigørelsesvarsler for Overenskomsten af 1925, idet han ikke ved at opsige denne, ensidig kan diktere Arbejderne den ringere Løn efter Overenskomsten af 1922. De har videre henvist til, at det i hvert Fald er uberettiget af Nielsen at lønne Arbejderne med den rene Timeløn, idet Overenskomsten af 15. Maj 1922 i Henhold til Kendelse Nr. 691 berettiger Arbejderne til Akkord, eventuelt til Akkordafsavnstillæg. Endelig gør de gældende, at Nielsen maa være underkastet Forliget af 31. Oktober 1928, der fastsætter ganske særlige Regler for Opsigelse af gældende Overenskomster, og at Opsigelsen derfor ifølge Kendelse i Sag Nr. 1239 maa være ugyldig.

Der findes ikke at kunne gives Forbundet Medhold i Paastanden om Frifindelse. Hvad først angaar det Anbringende, at Forliget af 31. Oktober 1928 skulde gøre den under 28. December 1928 skete Opsigelse ugyldig, bemærkes, at da Opsigelse er sket, inden Entreprenør Nielsen var indtraadt i Entreprenørforeningen, kan Forligets Bestemmelser ikke gøres gældende mod ham. Ved Indmeldelsen i Entreprenørforeningen fra 1. Januar og ved den skete Opsigelse af Overenskomsten af 1925 maa Entreprenør Nielsen anses fuldt frigjort fra denne fra 1. April at regne og fra samme Tidspunkt underkastet den almindelige Overenskomst af 15. Maj 1922, der efter hele sit Indhold og sin almindelige Karakter maa opfattes som en selvstændig Overenskomst, ikke blot som et Tillæg til bestaaende lokale Overenskomster. Den skete Arbejdsnedlæggelse har herefter været ulovlig, og Dansk Arbejdsmandsforbund, der straks blev gjort bekendt med den, vil herefter ikke kunne undgaa Ansvar for den. Ved Bodens Fastsættelse maa der imidlertid ses hen til, at det havde været en naturlig Pligt for Entreprenørforeningen at meddele Dansk Arbejdsmandsforbund, at Entreprenør Nielsen var blevet optaget som Medlem af Foreningen, og hvilke Konsekvenser dette efter Foreningens Mening vilde have med Hensyn til bestaaende og fremtidige Overenskomstforhold, idet Horsens-Afdelingen da inden 1. April kunde have faaet Spørgsmaalet, om det paagældende Arbejde egnede sig til Udførelse i Akkord, afgjort i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid, en Afgørelsesmaade som Arbejderne i hvert Fald burde have valgt, da de efter 1. April 1929 blev klar over Nielsens Medlemsforhold til Entreprenørforeningen og blev kendt med hans Opfattelse af det gensidige Overenskomstforhold, i Stedet for som sket at standse Arbejdet. Ved Bodens Fastsættelse maa det endvidere tages i Betragtning, at Nielsen kunde have afværget Arbejdsstandsningen ved under Protest at udbetale den ringe Difference i Lønnen til de to Arbejdere og foranledigede Spørgsmaalet afgjort efter Regler for Behandling af faglig Strid. Idet der herefter ikke kan tilkomme Nielsen nogen Erstatning for det Tab, Arbejdsstandsningen maatte have forvoldt ham, og om hvis Størrelse intet er oplyst, vil Boden være at fastsætte til en Ordensbod paa 200 Kr. Sagens Omkostninger findes hver af Parterne at kunde betale med Halvdelen.

Kendelse:

Den ovennævnte uvarslede Arbejdsstandsning kendes ulovlig. Entreprenør H. P. Nielsen, Horsens, er fra 1. April 1929 underkastet Overenskomsten af 15. Maj 1922. Til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Dansk Arbejdsmandsforbund en Bod paa 200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4 * KØBENHAVN DEN 27. JULI 1929 * 26 AARGANG

Møde i den internationale faglige Komité for Ungdoms- og Oplysningsspørgsmaal.

(I. F. C.) Den under Den internationale faglige Central bestaaende internationale faglige Komité for Ungdoms- og Oplysningsspørgsmaal var den 25. og 26. Juni samlet til Møde i Amsterdam og vedtog at forelægge Bestyrelsen for I. F. C. følgende Forslag til Godkendelse:

I. Fagligt Oplysningsarbejde: Den internationale faglige Komité for Ungdom- og Oplysningsspørgsmaal har beskæftiget sig med Spørgsmaalet, om paa hvilken Maade de faglige Oplysningsbestræbelser i de enkelte Lande kan fremmes gennem den faglige Internationale, og paa hvilket Omraade der kan udfoldes en international Virksomhed.

Forudsætningen for enhver Arbejderoplysning er en forsvarlig almindelig Skoleuddannelse. Den internationale faglige Central har derfor allerede i sit Ungdomsbeskyttelsesprogram optaget følgende Krav:

»Elementarskolepligt indtil det fyldte 14. Aar (mindst 8 Aar). Indførelse af obligatorisk Fortsættelsesskoleundervisning (Fagskoler) for alle unge Mennesker indtil det fyldte 18 Aar.«

Til Fremme af Arbejderoplysningen er det paatrængende nødvendigt, at de faglige Landscentraler i deres Land af al Magt træder i Skranken for Gennemførelsen af disse Krav.

Foruden Pleje af den almindelige Arbejderoplysning, som i mange Lande sker gennem Arbejderoplysningscentraler, bør der ogsaa foranstaltes en speciel Uddannelse med Hensyn til Fagbevægelsens særlige Opgaver. Denne kan mest formaalstjenlig gennemføres af Fagforeningerne selv. Landsorganisationerne er forpligtet til hvert Aar at indsende en Beretning til I. F. C. om Omfanget og Arten af det udførte faglige Oplysningsarbejde, hvorved der ogsaa bør tages Hensyn til det almindelige Skolevæsen og eventuelle faglige Krav. Det vilde være hensigtsmæssigt, dersom enhver Landsorganisation vil paalægge en bestemt Person eller et Udvalg Ansvaret for en saadan regelmæssig Indberetning, som skal omfatte et bestemt Tidsrum og foregaa paa Grundlag af bestemte, af I. F. C. stillede Spørgsmaal.

Komitéen anser det for ønskværdigt, at Dagsordenen for I. F. C.s Repræsentantskabsmøder fra Tid til anden omfatter Spørgsmaal vedrørende det faglige Oplysningsarbejde. Den internationale Komité bør have Adgang til disse Møder, og der skal henstilles til de faglige Landsorganisationer at tilkalde særlig sagkyndige Personer ved Behandling af faglige Oplysningsspørgsmaal. I Forbindelse med disse Møder skal der saavidt muligt foranstaltes Besøg paa Fagforeningsskoler og andre Arbejderoplysningsinstitutioner.

For at tilvejebringe større Ensartethed ved Behandlingen af faglige Problemer, er det ønskeligt, at alle Landsorganisationer ved I. F. C.s Mellemkomst faar tilsendt alle af Fagforeninger resp. Fagforeningsskoler opstillede Læreplaner, udgivne Foredragsdispositioner og lignende Materiale, som skal stilles til Disposition paa et af de tre Forhandlingssprog.

Saavidt der bestaar faglige Skolehjem (Internater), som kan være betydningsfulde Oplysningsinstitutioner, skal det være de udenlandske Fagforeninger tilladt at sende Elever hertil.

II. Internationale Sammenkomster for yngre Fagforeningsmedlemmer.

1) Disse Sammenkomster skal foranstaltes af I. F. C., som ogsaa, dersom Deltagernes Bidrag ikke er tilstrækkelig, bærer Omkostningerne.
2) Adgang tilstedes kun saadanne Deltagere, som udpeges af Landsorganisationerne eller af de internationale Fagsekretariater, der ogsaa afholder alle Omkostninger. Det staar begge frit at lade sig Omkostningerne refundere af de tilsluttede Fagforbund, Deltagerne tilhører.
3) Disse Sammenkomsters Varighed fastsættes foreløbig til en Uge og finder hver Gang Sted i et andet Land, nemlig som Internater.
4) Formaalet med disse Sammenkomster er at bringe de yngre Medlemmer indenfor Fagbevægelsen i de forskellige Lande i Forbindelse med hinanden og muliggøre en Meningsudveksling. Man skal se bort fra Foredrag af teoretisk Art og i Stedet for behandle faglige Indretninger og aktuelle faglige Spørgsmaal. Enkelte Emner skal forud bekendtgøres, for at Deltagerne kan forberede sig herpaa. Saavidt mulig skal Deltagerne selv holde de indledende Foredrag til de forskellige Punkter.
5) Forhandlingerne føres hovedsagepaa det Lands Sprog, hvor Sammenkomsten finder Sted. Oversættelser skal kun ske summarisk. Det maa kræves af Deltagerne, at de forud tilegner sig et vist Kendskab til vedkommende Sprog.
6) De officielle Møder skal ikke lægge Beslag paa for megen Tid, derimod skal der paa egnet Maade skabes Mulighed for, at Deltagerne ikke blot kan lære Arbejderbevægelsen, men ogsaa de økonomiske og kulturelle Forhlod i det Land, hvor Sammenkomsten finder Sted, at kende.
7) Tilskudet til Bestridelsen af Omkostningerne for de enkelte Deltagere skal ikke blot dække Udgiften til Pension, men ogsaa en mindre Del af de almindelige Omkostninger.

Komitéen anmoder Bestyrelsen for I. F. C. at foranstalte den første Sammenkomst af den Art afholdt i 1930, af praktiske Grunde i et tysktalende Land.

III. International Uddannelse af yngre Fagforeningsfunktionærer: Den internationale faglige Komité for Ungdoms- og Oplysningsspørgsmaal anbefaler Bestyrelsen for I. F. C. og de internationale Fagsekretariater, i Interesse af en bedre Uddannelse af de yngre Fagforeningsfunktionærer at skabe Mulighed for, at disse kan lære Sprog og Fagbevægelse at kende i andre Lande gennem praktisk Arbejde i Landsorganisationen eller Fagforbundene. Saavidt muligt skal dette ske gennem en Udveksling af yngre Fagforeningsfunktionærer. Et saadant Ophold skal i Reglen vare nogle Maaneder.

Det forventes, at de finansiel stærke Landsorganisationer og Fagforbund i enhver Henseende bistaar de svagere Organisationer.

Lønbevægelser og Konflikter.

Konflikten ved Lillebæltsbroen.

Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder havde i Anledning af den af Dansk Arbejdsmands-Forbund iværksatte Strejke overfor de af Entreprenørforeningens Medlemmer, der har faaet overdraget Entrepriser ved Bygningen af Lillebæltsbroen, indkaldt til Møde i Forligsinstitutionens Lokaler Kongens Nytorv 5 Torsdag d. 13. Juni Kl. 2. Mødet resulterede i, at Forligsmanden, Overpræsident J. Bülow, stillede følgende Forslag:

»Forligsmanden henstiller til Partierne snarest at optage Forhandlinger angaaende Arbejdsforholdene ved Lillebæltsbroen.«

Det blev allerede samme Dag aftalt, at Forhandlingerne skulde finde Sted i Arbejdsgiverforeningen den paafølgende Mandag den 17. Juni og at Forhandlingerne skulde føres under Hovedorganisationernes Medvirken. Det viste sig imidlertid ved Mødet den 17. Juni, som lededes af Bogtrykker Langkjær, at Arbejdsgiverne ikke ønskede at forhandle paa Grundlag af Forligsman-

dens klare Henstilling om at koncentrere Forhandlingerne om Arbejdsforholdene ved Lillebæltsbroen, idet Hr. Langkjær i sin Tale straks ved Mødets Begyndelse udtalte, at Arbejdsgiverforeningen ikke ønskede at forhandle om Striden ved Lillebæltsbroen alene, men at Forhandlingerne om en Landsoverenskomst mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund, som der tidligere var gjort forgæves Forsøg paa at faa gennemført, ved denne Lejlighed maatte tages op til Behandling, da Arbejdsgiverforeningen ikke havde nogen Interesse i at faa fastslaaet, hvad der skulde betales for at faa flyttet nogle Jordbunker ved Lillebælt, uden at det samtidig blev fastslaaet, hvad der skulde betales for lignende Arbejder andre Steder i Landet.

Arbejdernes Repræsentanter gjorde heroverfor opmærksom paa, at Mødet den Dag fandt Sted efter Forligsmandens Opfordring, og at Forslaget, der dannede Grundlaget for disse Forhandlinger, var tiltraadt af begge Parter ved Mødet i Forligsinstitutionen; vi kunde af forskellige Grunde ikke nu paabegynde Forhandlinger om en Landsoverenskomst, bl. a. af Hensyn til at dette Spørgsmaal var saa stort og omfattende, at der skulde et stort Forarbejde til og tilkaldes andre Reprsentanter fra Arbejdernes Side end dem, der var fremmødt paa dette Møde; desuden var Spørgsmaalet om Landsoverenskomst kædet sammen ved visse lokale Overenskomster, der nu var fornyet et Aar frem i Tiden, og der var tillige Arbejder, hvor Overenskomstforhold med andre Arbejdsgiverorganisationer spillede med ind og gjorde Sagen vanskelig. Vi var saaledes ikke i Stand til at optage Forhandlinger paa det nye Grundlag, som man den Dag blev præsenteret for.

Da Arbejdsgiverforeningen imidlertid fastholdt sit Standpunkt om kun at vilde forhandle om en Landsoverenskomst, sluttede Mødet uden Resultat.

Paa Forligsmandens Foranledning og under hans Ledelse blev der afholdt et nyt Møde den 6. Juli, hvor et mindre Udvalg for hver af Parterne var tilstede; her enedes man om at fortsætte Forhandlingerne, og ved et Møde den 10. Juli i Arbejdsgiverforeningen, blev der arbejdet paa at lægge Forhandlingerne tilrette og fordele Arbejdet i Udvalg. Forhandlinger fortsattes den 18. Juli.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Thorning Christensen og Oluf Schwerin, Nykøbing F.

Ved et Fællesmøde den 12. Juli behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Dansk Arbejdsmands Forbunds Afdeling i Nykøbing F. havde blokeret et Brolægningsarbejde, som Entreprenørfirmaet A. Thorning Christensen & Oluf Schwerin skal udføre der i Byen. Naar Fagforeningen havde nægtet at paabegynde nævnte Arbejde, var Grunden den, at Entreprenørfirmaet ikke vilde indgaa paa at betale efter den Overenskomst, som er gældende for Brolægningsarbejde i Nykøbing F., og som de stedlige Entreprenører betaler efter.

Ved Mødet enedes man om at henvise Sagen til lokal Forhandling. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig dog at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret over ulovlig Blokade, hvis de lokale Forhandlinger ikke skaber Enighed mellem Parterne. Man fristes her til at bruge det klassiske Udtryk: »ka' man det?« Selv om vedkommende Firma finder, at Priserne for Arbejdet er for høje, saa kan det vel ikke være saadan, at Fagforeningen er pligtig til at ændre den paa Stedet gældende Overenskomst for at tilfredsstille Arbejdsgiverforeningen og for at undgaa Dom for Lovovertrædelse. Det er dog vist at vende Sagen paa Hovedet.

Landarbejderforbundets 8. (extraordinær) Kongres.

Kongressen raader Bod paa Venstreregeringens Plyndringstogt mod Forbundet.

Søndag den 23. og Mandag den 24. Juni afholdt Landarbejderforbundet en ekstraordinær Kongres i Folkets Hus, Enghavevej 40.

Det var Følgerne af Madsen Mygdals Regimentets Virksomhed overfor Forbundets Medlemmer, der var den

direkte Aarsag til Kongressens Indkaldelse, idet denne Regerings Polakimport kædet til Nedskæringspolitiken og den absolutte Uvirksomhed overfor Arbejdsløshedsproblemet havde paaført Landarbejderne en Arbejdsløshed, der ganske havde udpint deres Arbejdsløshedskasse, saa nye Midler maatte tilvejebringes, hvilket atter krævede en Række Ændringer i Forbundets Love om Kontingentbetalingen.

Forbundets Ledelse benyttede samtidigt Lejligheden til at indbyde Statsminister *Stauning*, Socialminister *K. K. Steincke* og vort Partis Folketingsordfører under Tugthuslovens Behandling Folketingsmand *Hans Nielsen*, og disse tre Repræsentanter for vort Parti gav Kongressens Deltagere udførlige Oplysninger om den nuværende Regerings forestaaende Arbejde samt en Gennemgang af Tugthuslovens Tilblivelse.

Arbejdsløshedens Stigen under Perioden siden sidste Kongres ses af følgende Tal fra Arbejdsløshedskassens Formands, Sofus Vestergaards Beretning om Kassens Virksomhed.

I Perioden 24—25 og 25—26 var Arbejdsløshedsprocenten 6,6—8,2 og 9,7, den steg i 26—27 til 20,5 og i 27—28 til 17,1, for endelig under de sidste 3 Maaneder af Madsen Mygdals Regeringstid at naa op til 50% af Forbundets samlede Medlemstal.

De Forslag, som Forbundsledelsen havde udarbejdet for at imødegaa Virkningerne af denne frygtelige Arbejdsløshed, gennemførtes alle efter en Generaldebat, og Kongressen sluttede med at udtale sin Tillid til den nuværende Regering.

Forslagene gik ud paa en Kontingentforhøjelse for heltbetalende Medlemmer fra 2,50 Kr. pr. Maaned op til 3,25 Kr., medens der for halvtbetalende gennemførtes en Forhøjelse fra det hidtidige Kontingent paa 1,25 Kr. op til det fremtidige paa 1,75 Kr. pr. Maaned.

Desuden fastsloges Medlemmernes Ret til selv at afgøre hvilken af de to Kontingentklasser de vilde tilhøre.

De gennemførte Ændringer træder i Kraft 1. Oktober i Aar.

Beretning og Regnskaber for saavel Forbundets som Arbejdsløshedskassen godkendtes enstemmigt, og den næste ordinære Kongres afholdes 1931.

Arbejdsløsheden i Juni 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Juni Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt Juni Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes genenm den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

	Antal Arbejdere pr. April 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Juni[1]) 1929	Maj[1]) 1929	April 1929	Marts 1929	Juni 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11856	7,7	8,0	10,5	20,8	11,9
2. Anden Industri m. v.	69897	11,1	11,9	13,3	16,7	15,0
3. Handel	5403	8,5	8,6	9,7	9,6	9,8
4. Arbejdsmd. .	31181	7,7	8,5	9,1	13,2	9,8
Ialt...	118337	9,7	10,4	11,7	15,8	13,1
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20178	7,6	9,9	13,1	33,7	12,5
2. Anden Industri m. v.	59560	10,8	11,3	12,9	20,4	14,8
3. Handel	6508	9,9	10,2	11,2	11,9	10,9
4. Arbejdsmd. .	67601	11,8	13,7	17,1	31,3	13,7
Ialt...	153847	10,8	12,1	14,7	26,5	13,9
Hele Landet..	272184	10,3	11,4	13,4	21,9	13,5

[1]) Foreløbige Tal.

Ved Udgangen af Juni var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 10,3 pCt. mod 11,4 pCt. ved Udgangen af Maj. Den i Maanedens Løb stedfundne Nedgang gjaldt samtlige de i ovenstaaende Oversigt anførte Hovedgrupper. af Arbejdere.

Sammenlignet med Juni 1928 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Juni 1929 noget mindre for samtlige Hovedgrupper af Arbejdere. Ligeledes var den mindre end Arbejdsløsheden paa det tilsvarende Tidspunkt af Aaret i 1926—27, men ca. dobbelt saa stor som i 1924.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,6	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9
Februar ...	21,9	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9
April	8,1	13,4	16,5	23,0	16,8	13,4
Maj	5,8	12,0	14,7	19,1	14,2	11,4
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	10,3
Juli	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6	
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1	
September.	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2	
Oktober...	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	
November.	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	
December .	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal. 2

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1265.

Dansk Typografforbunds Opsigelse af Provins-Tarifen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Juni 1929 i Sag Nr. 1265: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typografforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening for Organisationen af Bladudgivere i Provinserne og Dansk Provins-Bogtrykkerforening.

Som nærmere fremstillet i Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. Marts d. A. i Sag Nr. 1239 blev der den 31. Oktober 1928 mellem Dansk Arbejdsgiverforening, De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund indgaaet en skriftlig Overenskomst, der blandt andet indeholdt den Bestemmelse, at der umiddelbart efter Afslutningen af Forhandlingerne om Opsigelse eller Fornyelse af de pr. 1. Febr. 1929 udløbende faglige Overenskomster skulde optages Forhandling om de senere i 1929 udløbende Overenskomster, og at ingen Opsigelse af nogen af disse Overenskomster kunde finde Sted, forinden Spørgsmaalet herom havde været drøftet mellem Hovedorganisationerne.

Ved Skrivelse af 27. Marts d. A. opsagde Dansk Typografforbund den mellem dette Forbund og Organisationen af Bladudgivere i Provinsen samt Dansk Provinsbogtrykkerforening gældende Løntarif (»Minimaltarif for Arbejdere i Bogtrykkerierne i Danmarks Provinser«) til Ophør den 1. Juli d. A. Ifølge sit Indhold kan denne Tarif opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli, men fra Arbejdsgivernes Side blev der protesteret mod Gyldigheden af den skete Opsigelse, fordi der ikke som aftalt ved Overenskomsten af 31. Oktober 1928 forinden Opsigelsen havde fundet Forhandling Sted mellem Hovedorganisationerne.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typografforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Organisationen af Bladudgivere i Provinsen og Dansk Provins - Bogtrykkerforenings Vegne med Paastand om, at den af de sidstnævnte Arbejdsgiverorganisationer fremsatte Protest mod den stedfundne Opsigelse kendes uberettiget.

De Indklagede paastaar Opsigelsen kendt ulovlig.

Under Sagen er det uomtvistet, at der ikke har været forhandlet mellem Hovedorganisationerne om Opsigelse, og at der ejheller til nogen af Hovedorganisationerne hverken fra den modstaaende Hovedorganisation eller fra Underorganisationerne er fremkommet nogen Begæring om Afholdelse af saadanne Forhandlinger.

Klagerne gør til Støtte for deres Paastand i første Række gældende, at der for Bogtrykfagets Vedkommende gør sig særlige Forhold gældende, der begrunder, at Overenskomsten af 31. Okt. 1928, omend den efter sin generelle Ordlyd omfatter ogsaa dette Fags Overenskomster, dog ikke bør finde Anvendelse paa disse.

I saa Henseende henviser Klagerne til § 45 i de for Dansk Typografforbund gældende Love, hvorefter alle kollektive Tarif- og Lønspørgsmaal skal forelægges og føres af en efter nærmere angivne Regler sammensat Tarifkommission, og hvor det videre foreskrives, at Resultatet af denne Kommissions Forhandlinger samt Spørgsmaal om Tarifens Opsigelse eller Forlængelse forelægges Forbundets Medlemmer og afgøres ved skriftlig Afstemning indenfor det paagældende Tarifom-

raade, saaledes at simpel Stemmeflerhed er afgørende. Klagerne gør nu gældende, at en Drøftelse mellem Hovedorganisationerne som den i Oktoberoverenskomsten aftalte, under de foreliggende Omstændigheder vilde være en tom Formalitet, eftersom Spørgsmaalet om Overenskomstens Opsigelse kun kan afgøres ved Urafstemning mellem Forbundets Medlemmer, en Afstemning, som in casu førte til, at Opsigelsen blev vedtaget, og paa hvis Resultat en Drøftelse mellem Hovedorganisationerne vilde have været uden Betydning.

Retten kan imidlertid ikke tillægge disse Betragtninger afgørende Betydning. Naar der ved Oktoberoverenskomsten er truffet Aftale om, at Opsigelsesspørgsmaalet skal drøftes mellem Hovedorganisationerne, forinden Opsigelse sker, er der ikke herved *iøvrigt* gjort nogen Indskrænkning i Underorganisationens overenskomstmæssige Opsigelses*ret*, men Aftalen maa antages truffet i Arbejdsfredens Interesse, fordi Hovedorganisationernes Drøftelse af Sagen formenes at kunne være af *faktisk* Betydning for de kompetente Myndigheders Afgørelse af Opsigelsesspørgsmaalet. Principielt stiller Forholdet sig i saa Henseende ens, uden Hensyn til hvem der efter den paagældende Organisations Love er kompetent til at træffe Afgørelse om Opsigelse; og omend der vel maa gives Klagerne Medhold i, at de aftalte Forhandlinger sandsynligvis vil have mindre reel Betydning, naar Opsigelsesspørgsmaalet skal afgøres ved Urafstemning mellem Organisationernes Medlemmer, end naar Opsigelse kan vedtages af Organisationens Ledelse eller paa en Generalforsamling, kan man dog ikke anse det for udelukket, at en Drøftelse mellem Hovedorganisationerne med Tilkaldelse af Forbundets Ledelse gennem den Indflydelse, Ledelsen kan udøve paa Medlemmerne, vilde kunne være af reel Betydning ogsaa i et Tilfælde som det heromhandlede. Man maa derfor nære Betænkelighed ved at statuere, at den aftalte Drøftelse i det foreliggende Tilfælde vilde have været en saadan tom Formalitet, at det uden Arbejdsgiverforeningens Samtykke kunde begrunde en Undtagelse fra Oktoberoverenskomsten, som efter sin Ordlyd utvivlsomt omfatter ogsaa den heromhandlede Overenskomst.

Fra Klagernes Side gøres det dernæst gældende, at det mellem Underorganisationernes Ledere har været aftalt, eller at det dog af Formændene for Bladudgiverforeningen og for Provins-Bogtrykkerforeningen er erkendt, at man paa Grund af de ovennævnte særlige Forhold i Faget maatte se bort fra den aftalte Forhandling mellem Hovedorganisationerne. Klagerne paaberaaber sig i saa Henseende en Samtale, som fandt Sted den 14. Jan. d. A. mellem Dansk Typografforbunds Forretningsfører Karl Sørensen og Formanden for Bladudgiverorganisationen, Redaktør Carl Petersen samt Provinsbogtrykkerforeningens Formand, Bogtrykker Busch, der alle har afgivet Forklaring for Retten om det ved den paagældende Lejlighed passerede. Efter Udfaldet af disse Forklaringer kan Retten imidlertid ikke overfor de Indklagedes Benægtelse finde Rigtigheden af Forbundets Opfattelse af den paagældende Samtales Resultat bevist, og det maa da gaa ud over Klagerne, at Forbundet ikke har søgt en af det ønsket Afvigelse fra Oktoberaftalen fikseret ved skriftlig Overenskomst.

Som Følge af det anførte vil de Indklagedes Paastand om, at den stedfundne Opsigelse kendes uberettiget, være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Den ovennævnte af Dansk Typografforbund iværksatte Opsigelse af »Minimaltarifen for Arbejdere i Bogtrykkerierne i Danmarks Provinser« har været uberettiget.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler hver af Parterne med Halvdelen.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juli Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn:.....

— Adresse:.....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. August 1929.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag. Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 * KØBENHAVN DEN 3. AUG. 1929 * 26 AARGANG

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds 22. (ordinære) Kongres.

Den største af de danske faglærte Arbejderes Organisationer, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, afholdt i Dagene 2.—9. Juli sin 22. Kongres i Folkets Hus paa Enghavevej 40 i København.

Kongressens Forløb var præget af en overordentlig saglig Indsigt, som prægede samtlige Taleres Indlæg i Debatterne og vidnede om den Dygtighed og store faglige Viden, som Smedenes Repræsentanter erhverver sig gennem deres praktiske Tillidsmandsvirksomhed.

For Forbundets Ledelse, personificeret i Formanden *Johs. Kjærbøl,* blev Kongressen en enstemmig Anerkendelse af det udførte Arbejde, og den Hyldest, hvormed Ledelsen genvalgtes, var Vidnesbyrd om, at Ledelsen i meget høj Grad har Medlemmernes Tillid bag sig.

Kongressen talte 209 Delegerede, 27 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 29 Gæster fra Ind- og Udland, og aabnedes, efter at Smedesangkoret »Vulcan« havde sunget nogle Arbejdersange, af Forbundets Formand, *Johs. Kjærbøl,* med en Velkomsttale, hvori han pegede paa Forskellen mellem den mørke Tid, hvorunder Kongresperioden var forløben, og den lysere Horisont, der nu tonede frem, hvilket Regeringsskiftet politisk var et Forvarsel om, og som fagligt markeredes ved den Samling under Landets Centralorganisation, som nu var ved at fuldbyrde sig.

Kongressens Gæster.

Det var en meget fyldig Repræsentation for beslægtede Organisationer i Ind- og Udland, der overværede Kongressen.

De samvirkende Fagforbund var repræsenteret af Formanden, *Vilh. Nygaard,* Dansk Formerforbund ved *Arnold Nielsen* og *Ludvig Christensen,* Dansk Jern- og Metalsliberforbund ved *Victor Hansen,* Dansk Lokomotivmandsforbund ved *N. Th. Brix,* Dansk Metaltrykkerforbund ved *E. O. Hudstrøm,* Specialarbejderforbundet ved *L. Møller,* Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund ved *Laur. Hansen,* og Dansk Lokomotivmandsforening ved *Sofus Jensen, J. Knudsen* og *M. Røgilds.*

De udenlandske Gæster var følgende: *P. van Eck,* Holland, *Arthur Gailly,* Belgien, Sekretær *Müller* og *Frautizek Kadlec,* Czekoslovakiet, *Alwin Brandes,* Tyskland, *Artthuri Virta,* Finland, *Paul Stähli,* Svejts, *A. Holten* og *Alf Melgaard,* Norge, *Fridthjof Ekmann* og *Anton Zetterling,* Sverige, *Johan Janecek* og *Karl Reisinger,* Østrig, og Det internationale Metalarbejderforbunds Form. *Konral Ilg.*

Efter Formandens Velkomsttale og Præsentation af Gæsterne fik disse Ordet. —

De samvirkende Fagforbunds Formand udtalte i sin Hilsningstale bl. a.: De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgs Tak til Smedeforbundet, som altid havde indtageat en smuk Stilling indenfor den danske Arbejderbevægelse, og paa flere Omraader været banebrydende.

Forbundets Arbejdsmetode var af stor Betydning for hele Arbejderbevægelsen , ved at det stadig befandt sig i Lønbevægelse, og derved i Overenskomstperioderne naaede frem til Stillinger, som de øvrige Organisationer ved Overenskomstafslutningerne kunde pege paa og stille Krav om at opnaa for deres Vedkommende.

De øvrige Gæster bragte hver for sig

en Oversigt over Organisations-, Arbejds- og Lønforhold indenfor deres Omraade og takkede for det loyale Samarbejde, hvori de havde staaet til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kongressen konstitueredes.

Til at lede Kongressens Forhandlinger valgtes som Dirigenter *Leonhard Hansen, Marius Andersen, W. Werner* og *S. Munck.*

Til Sekretærer valgtes *P. Andersen, Vilh. Christensen, Chr. Christensen, Sofus Petersen, N. P. Andreasen* og *Chr. Hansen.*

Desuden valgtes Redaktionsudvalg og Valgudvalg.

Formændenes Beretning.

Derefter aflagde Formanden Beretning om Forbundets Virksomhed.

Han pegede her paa, at de Direktiver, som den forudgaaende Kongres havde givet, nøje var fulgt af Hovedledelsen.

Pristalsreguleringen var bortfaldet og Tilildsmandsinstitutionen forbedret gennem overenskomstmæssig Ret til maanedlige værkstedstekniske Konferencer mellem Tillidsmændene og Arbejdsgiveren.

Efter en udførlig Redegørelse for Lønbevægelsen omtalte Formanden Feriespørgsmaalet, som det ikke var lykkedes at gennemføre, men som man fortsat vilde sætte ind for. — Fagbladet, som man havde søgt at gøre mere populært, syntes at være steget i Medlemmernes Kurs, og de Bedriftsraadskursus, der var afholdt, havde været en Succes.

Efter en Gennemgang af Forbundets historiske Udvikling omtalte Formanden Lærlingespørgsmaalet, i hvilket Forbundet vilde søge at nagle Arbejdsgiverne fast til deres Ansvar for Lærlingenes Uddannelse, og han haabede, at dette vilde virke langt mere regulerende end alle Bestræbelser for at hindre Tilgangen til Faget, som han og den øvrige Ledelse var bestemte Modstandere af.

Med Hensyn til Forbundets retslige Sitlilng hævdede Formanden som sin Overbevisning, at der i Arbejderklassen var altfor stærk Tilbøjelighed til at lade de forskellige retslige Instanser afgøre Spørgsmaal mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Naturligvis er der ingen anden Vej at gaa, dersom man vil have en Afgørelse uden Konflikt paa et eller andet opstaaet Tvistepunkt, men det var af Betydning, saa stærkt som muligt, at begrænse Juristernes Adgang til at afgøre Mellemværendet mellem os og vore Arbejdsgivere. Det maa her være Organisationens Smidighed, Forhandlingsevne og Kraft,, der skal være det afgørende, og Juristerne bør kun have Ordet, naar alt andet glipper.

Den faste Voldgiftsret

begrænser imidlertid i meget høj Grad de borgerlige Domstoles Omraade, og al Kritik over afsagte Kendelser tiltrods har Dommene i Kolindsund- og Esbjergkonflikterne vist de danske Arbejdere, at de i Den faste Voldgiftsret i Virkeligheden har en Institution, som de er i højeste Grad interesseret i at bibeholde.

Efter en Omtalte af Samarbejdet mellem Forbundet og de øvrige Organisationer sluttede Kjærbøl med at pege paa de store industrielle Opgaver, der krævede deres Løsning. Kongresperiodens Forløb kunde bedst karakteriserese som den, der opstaar, naar en Hær har bidt sig fast og ikke vil rykke tilbage, men afventer Signalet til Fremstød.

Arbejdsgiverne er ikke blinde for, at store betydningsfulde Opgaver for den danske Industri staar umiddelbart foran deres Løsning. I det lange Løb kan vi ikke herhjemme konkurrere, naar vor Industri er præget af Decentralisation og haandværksmæssig Opdeling, der endog ofte, gennem meningsløs indbyrdes Konkurrence ødelægger Mulighederne for Fortjeneste indenfor saadanne Omraader paa Hjemmemarkedet, hvor udenlandsk Konkurrence ikke kan gøre sig gældende.

Ved de Koncentrationer og Omdannelser, der vil være nødvendige i den kommende Tid, dersom Industrien skal kunne bestride sin Opgave, at give Brødet til Landets Overskudsbefolkning, er det af overordentlig stor Vigtighed, at de danske Arbejderorganisationer evner at gøre deres Indflydelse gældende til Gavn for Industriens fornuftige Placering og dermed til Lykke for den danske arbejdende Befolkning.

Beretningen godkendtes enstemmigt

efter en Debat paa 2 Dage, og i Forbindelse med Beretningens Godkendelse sattes en Række særskilte Forslag, der havde Tilknytning til Forbundets fremtidige Taktik, under Afstemning.

Kongressens Arbejdsresultater.

En lang Række Forslag passerede Kongressens Debat, og følgende naaede gennem Overvejelsernes Skærsild og vedtoges som Retningslinier for den kommende Periode, til Smedene næste Gang sender deres Delegerede til Kongres. De vedtagne Beslutninger er følgende:

Løntaktik.

Angaaende Forbundets Løntaktik vedtog Kongressen følgende af Aarhus Afdeling stillede og af Dirigenterne noget ændrede Forslag:

»Kongressen forlanger, at Hovedledelsen foretager et energisk Arbejde for at højne Lønningerne og bedre Arbejdsforholdene, hvor det er nødvendigt, med særligt Henblik paa de Afdelinger, hvor Lønnen er lav, saaledes, at den store Forskel paa Lønningerne i de forskellige Afdelinger ophæves.«

Feriespørgsmaalet.

Angaaende Feriespørgsmaalet vedtog Kongressen et af Dirigenterne stillet Forslag, der sammenføjede de af de forskellige Afdelinger udtalte Ønsker. Det vedtagne Ferieforslag har følgende Form:

»Kongressen paalægger Hovedledelsen at søge gennemført Sommerferie med Løn for alle Medlemmer.«

Maskinmesterenes Arbejde om Bord.

Maskinmestrenes Arbejde om Bord i Skibe, der ligger til Reparation ved Værfterne rundt om i Landet, paafører Medlemmerne af Smedeforbundet en Del Arbejdstab, som under de senere Aars Arbejdsløshed har vakt stærk Irritation blandt Forbundets Medlemmer.

Paa Forslag af Forbundets Formand vedtog Kongressen følgende Forslag:

»Idet Kongressen tager Formandens Meddelelser om de førte Forhandlinger med Maskinmestrenes Forening vedrørende Maskinmestrenes Arbejde om Bord i Skibe ved Værft til Efterretning, paalægger Kongressen den kommende Hovedledelse at tage hele dette Spørgsmaal op til fornyet Drøftelse og Overvejelse sammen med de interesserede Afdelinger, naar der fra disse er fremkommet et tilstrækkeligt Materiale til Belysning deraf.«

Tillidsmændene.

Paa Forslag af Dirigenterne vedtoges følgende Forslag til Understøttelse af Tillidsmænd, der afskediges som Følge af Arbejdsgivernes Forfølgelse:

»Hvis en Tillidsmands Afskedigelse eller Hjemsendelse af Forbundets Forretningsudvalg skønnes at være direkte Forfølgelse fra Arbejdsgiverens Side, udbetales der Tillidsmanden en rimelig Understøttelse af Forbundets Reservefond efter Forretningsudvalgets Skøn.«

Og desuden vedtoges paa Forslag af Københavns Afdeling 15:

»Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen ved de kommende Overenskomstforhandlinger at søge Overenskomstens Bestemmelser angaaende Tillidsmændenes Beskyttelse affattede i en saadan Form, at Misforstaaelser saa vidt muligt kan undgaas angaaende en Tillidsmands Hjemsendelse eller Afsked paa Grund af Arbejdsmangel.«

Lærlingespørgsmaalet.

Angaaende Lærlingespørgsmaalet vedtog Kongressen følgende Forslag:

»I Henhold til Tilføjelsen ved sidste Overenskomstindgaaelse angaaende de nedsatte Udvalg, hvor bl. a. Lærlingspørgsmaalet skal behandles, og hvis Betænkning skal foreligge den 1. Oktober 1929, henstiller Kongressen til Udvalget at arbejde for,

at Lærlingeloven ændres saaledes, at Beskyttelsen mod Udbytning af Lærlingene befæstes, og

at den tekniske Undervisning lægges indenfor den norm. Arbejdstid.«

Københavns Afd. 13's Forslag angaaende Lærlingene vedtoges enstemmigt i følgende Form:

»Det paalægges Hovedbestyrelsen ved de kommende Forhandlinger om Lærlingespørgsmaalet at arbejde hen til, at Læretiden for Fagets Lærlinge nedsættes til højst 4 Aar.«

Desuden vedtoges følgende Henstilling til Hovedledelsen, stillet af Københavns Afdeling 17:

»Da det med Overenskomstens Bestemmelser angaaende Lærlinge har vist sig vanskeligt at komme de Misforhold til Livs, der paa dette Omraade hersker i en Række Virksomheder, paalægges det Hovedbestyrelsen at søge Forbundets overenskomstmæssige Paataleret udvidet.«

Bedriftsraadstanken og Industriforbundene.

Kongressen vedtog at paalægge Hovedledelsen gennem De samvirkende Fagforbund at arbejde for Bedriftsraadstankens Gennemførelse, og m. H. t. Industriarbejderforbundstankens Gennemførelse sluttede Kongressen sig til følgende af Formanden formede Udtalelse:

»Kongressen tager Formandens Meddelelser angaaende Bestræbelserne for at oprette Industriforbund til Efterretning og paalægger Forbundsledelsen fortsat at arbejde for at naa frem til denne Organisationsform paa en for vor Organisation betryggende Maade.

Samtidig bemyndiges Hovedbestyrelsen til at foretage saadanne midlertidige organisationsmæssige Foranstaltninger, som maatte blive nødvendige for dette Spørgsmaals Gennemførelse indtil næste Kongres.«

Protesten mod Tugthusloven.

Kongressen vedtog uden Debat følgende af Formaden stillede

Protestresolution:

»Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds 22. Kongres udtaler sin skarpeste Protest imod den af Madsen-Mygdals Regering gennemførte Lov om Værn for Arbejds- og Erhvervsfrihed og tilsiger den nuværende Regering Smedeforbundets Støtte i Arbejdet for at faa denne arbejderfjendtlige Lov ophævet.«

Week-end Spørgsmaalet.

Paa Forslag af Aarhus Afdeling vedtog Kongressen en Henstilling til Hovedbestyrelsen om ved Forhandlinger angaaende Overenskomsten at arbejde for en yderligere Indskrænkning af Arbejdstiden f. Eks. ved at indføre weekend.

Kravet om 7 Timers Arbejdsdag.

Paa Forslag af Esbjerg Afdeling vedtoges følgende:

»Det internationale Krav om 8 Timers Arbejdsdag er nu forældet. Arbejdsløsheden er overalt stor og snarest voksende til Trods for, at Kravene om 8 Timers Arbejde maa betragtes som opfyldt. Det paalægges derfor Hovedledelsen gennem Forbundets internationale Forbindelser at søge Kravet rejst internationalt om 7 Timers Arbejdsdag.«

Overarbejdet.

Paa Forslag af Odense Afdeling tiltraadte Kongressen følgende:

»Kongressen henstiller til Hovedbestyrelsen, at den ved næste Overenskomstforhandling søger Paragrafen om Overarbejde revideret i den Retning, at den mere forhindrer systematisk Overarbejde.«

Endvidere vedtoges følgende paa Forslag af Københavns Afd. 12:

»For at bevirke, at saa mange Kolleger som muligt faar Arbejde, beslutter Kongressen at opfordre Hovedledelsen til at søge gennemført Bestemmelser, som giver vore Medlemmer Ret til at udligne eventuel Overarbejdstid med normale Arbejdstimer, hvor saadant af Hensyn til Virksomhedernes Drift er muligt.

Indtil dette kan ske, opfordres samtlige Afdelinger til at søge Overarbejdet indskrænket til det mindst mulige, bl. a. ved at udnytte den i Overenskomsten med Jernindustriens Sammenslutning hjemlede Ret til at aftale Overarbejdsregler værkstedsvis.«

Septemberforliget og dets Fortolkning.

Efter en længere Debat vedtoges følgende Udtalelse, stillet af Københavns Afdeling 18:

»Da Septemberforliget og dets Fortolkning paa mange Omraader virker hindrende paa Arbejderklassens Indflydelse paa det økonomiske Liv og vor Aktionsevne, vedtager Kongressen at opfordre D. s. F. til at søge de engang paabegyndte Forhandlinger angaaende Revision af Septemberforliget tilendebragt.«

Efter at have behandlet Regnskaberne, der uden Diskussion godkendtes enstemmigt, foretoges

Valg af Ledelse.

Med stormende Akklamation, ledsaget af stærkt Bifald, genvalgtes *Johs. Kjærbøl* til Formand og takkede for den viste Tillid.

Med lige saa stor Begejstring genvalgte Kongressen derpaa *A. Johansen* til Hovedkasserer, *P. Andersen* til Næstformand og Sekretær og *Vilh. Christensen* til Sekretær.

Alle disse Valg foretoges med Akklamation, hvorefter Kongressen gik til

Valg af Hovedbestyrelse og Forretningsudvalg.

Til Hovedbestyrelsen valgtes for København S. Munck, Afd. 13, H. Rasmussen, Afd. 9, J. P. Nielsen, Afd. 7, Otto Wolf, Afd. 12, S. A. Svendsen, Afd. 11, Otto Hansen, Afd. 18, H. Schiøttz, Afd. 10, Th. Andersen, Afd. 4, S. Thorlund, Afd. 6, R. Ludvigsen, Afd. 14, alle ved Genvalg, medens Formanden for Københavns Afdeling 17, Johannes Nielsen, nyvalgtes. For Jylland genvalgtes: Leonhard Hansen, Aarhus, M. Andersen, Aalborg, P. Mortensen, Haderslev, Chr. Johansen, Randers, og Chr. Thomsen, Vejle, og nyvalgtes Jens Jensen, Aarhus. For Fyn genvalgtes J. W. Werner, Odense, og H. P. Larsen, Svendborg. For Sjælland og Øerne genvalgtes C. V. Nielsen, Helsingør, C. P. Christensen, Holbæk, og nyvalgtes G. Ekvall, Rønne. For Lolland-Falster genvalgtes A. C. Rasmussen, Nyk. F.

Til Forretningsudvalget valgtes: S. Munck, H. Rasmussen, Otto Wolf, S. A. Svendsen og J. P. Nielsen, alle af København, samt Leonhard Hansen, Aarhus, og J. V. Werner, Odense. Med Undtagelse af Otto Wolf og J. P. Nielsen er alle genvalgte.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsstandsning ved Losning af Trælast fra S/ „Madonia".

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Juli behandledes en Klage fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn over, at Havnearbejdernes Fællesforbund havde iværksat Arbejdsstandsning ved Losning af Trælast til A/S. Det danske Trælastkompagni fra den finske Sejler »Madonia«. Arbejdsstandsningen varede fra Onsdag den 12. Juni Kl. 4 Eftermiddag til næste Formiddag Kl. 10 og omfattede 17 Mand.

Det, der gav Anledning til Standsningen, var, at det indenbords Arbejde ved Losningen blev udført saa uforsvarligt, at det var forbundet med usædvanlig stor Risiko for Havnearbejderne, der modtog Træet i Land, at fortsætte Arbejdet. Det indenbords Arbejde blev udført af Skibets Besætning, der var uøvet i Losningsarbejde, og man var afskaaret fra at faa Forholdene ændret ved indbyrdes Forhandling, idet Besætningen talte finsk. Repræsentanten for Fagforeningen forsøgte — ved Henvendelse til Ladningsmodtageren og til Arbejdsgiverens Organisation at faa en Repræsentant derfra til at besigtige Forholdene og eventuelt være med til at faa dem ændret; men disse lod svare, at man fra deres Side først kunde deltage næste Dag. Repræsentanten for Havnearbejdernes Fællesforbund havde herefter indvilliget i, at Arbejdet blev standset, indtil Besigtigelse kunde foretages sammen med Arbejdsgiverne. Ved Mødet næste Dag stillede Arbejderne Krav om et Tillæg til Akkordpriserne af 20 Kr. pr. Mand for de usædvanlige Vanskeligheder, der var forbundet med Losningsarbejdet, og efter at Skibets

Kaptajn havde lovet at sørge for, at Skibets Besætning arbejdede forsvarligt, genoptoges Arbejdet.

Arbejdsgiverne havde imidlertid betalt de 20 Kr. pr. Mand under Protest; de vilde nu have Beløbet tilbagebetalt og ønskede en Erklæring fra Arbejderne om, at Arbejdsstandsningen havde været ulovlig.

Da der ikke kunde opnaas Enighed herom, sluttede Mødet uden Resultat.

Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indgive Klage til den faste Voldgiftsret.

Arbejderne hos A/S Taxamotor.

I Anledning af Klage fra Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund over, at A/S. Taxamotor, der som bekendt har iværksat Lockout overfor de af ovennævnte Forbunds Medlemmer, der var beskæftigede i Selskabets Rengøringsafdeling, nu ogsaa har nægtet at udbetale Ferieløn til disse Arbejdere, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 15. Juli. Ved Mødet opretholdt Selskabet med Støtte af Arbejdsgiverforeningen deres Nægtelse, tiltrods for at Ferielønnen i Henhold til Bestemmelsen i Overenskomsten er indtjent den 1. Juni og saaledes forlængst er forfalden til Udbetaling. Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage til den faste Voldgiftsret.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbunds Overenskomstforhold med Foreningen af Dansk Straa- og Filthattefabrikanter.

Overenskomsten mellem Dansk Hatte- og Buntmagerforbund og Foreningen af danske Straa- og Filthattefabrikanter, der udløb 1. Juli, og som der tidligere har været gjort Forsøg paa at faa i Orden, Forsøg, der hidtil er strandet paa Fabrikanternese Uvilje mod Forhandling, var efter at Forbundet har afgivet 1. Varsel om Strejke paany taget op til Forhandling ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. Juli.

Ved Mødet maatte Fabrikanterne indrømme, at Overenskomsten i sin nuværende Form var mangelfuld, idet der er en hel Del Arbejder, for hvilke der ikke er fastsat Akkordpriser, og at der for de Arbejder, for hvilke der er opført Priser, er saa mange forskellige Fradrag og Tillæg, at der ved Afregning af Akkorderne ofte skete Fejltagelser, der gav Anledning til Misforstaaelser og Uro, men alligevel havde Fabrikanterne ikke kunnet afse Tid til at forhandle med Forbundet om en Ændring af disse uheldige Forhold og holdt paa at fortsætte et Aar endnu med den umulige Overenskomst.

Efter nogle Timers Forhandling stillede Arbejdsgiverne et Forslag, som Forbundets Repræsentanter lovede at forelægge til Afstemning i Afdelingerne her i Byen, og indtil Resultatet af denne Afstemning forelaa, skulde 2det Strejkevarsel holdes tilbage.

Forslaget gik ud paa, at samtlige Akkordpriser straks skulde forhøjes med 2 Procent, og at der blev nedsat et Fællesudvalg til at revidere Overenskomsten, saaledes at ovennævnte Mangler blev afhjulpet. Parterne var iøvrigt frit stillet med Hensyn til Krav om Ændringer i Overenskomsten. Udvalgsforhandlingerne skulde være afsluttet senest 1ste December d. A., til hvilken Tid Overenskomsten var forlænget.

Dette Forslag blev imidlertid forkastet ved Afstemningen blandt Forbundets Medlemmer og var dermed bortfaldet.

Forbundet har senere meddelt, at det ved en direkte Forhandling med Hattefabrikanterne har opnaaet nogle Forbedringer af nævnte Forslag, bl. a. har Modisterne i Stedet for 2% faaet 4% Forhøjelse straks. Forslaget har derefter igen været til Afstemning blandt Forbundets Medlemmer og er blevet vedtaget.

Overenskomsten er hermed fornyet til 1. Januar 1930, og et Udvalg tager nu fat i at omredigere Overenskomsten. — Det af Forbundet afgivne Strejkevarsel er saaledes bortfaldet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6 * KØBENHAVN DEN 10. AUG. 1929 * 26 AARGANG

Retningslinier for den internationale faglige Centrals økonomiske Politik.

Indledning.

Den internationale faglige Centrals Bestræbelser paa det økonomiske Omraade gælder fremfor alt to store Problemer: Genrejsningen af det efter Krigen desorganiserede økonomiske Liv og de nye Tendenser i vore Dages Kapitalisme.

Hvad angaar I.F.C.s Virksomhed paa Genopbygningens Omraade, saa henviser vi til, uden dog at ville give nogen udtømmende Fremstilling, at allerede den første virkelig internationale Fagforeningskongres, som afholdtes efter Krigen i Aaret 1919 i Bern, altsaa forinden den faglige Internationale endnu var genoprettet, fremsatte Kravet om, at Folkenes Forbund, som da var under Forberedelse, ogsaa burde befatte sig med Spørgsmaalet om de økonomiske Forbindelser mellem Folkene.

Paa den første internationale Arbejdskonference, som i Aaret 1919 indkaldtes i Washington af den internationale Arbejdsorganisation, var det den internationale Fagbevægelses Repræsentanter, som traadte ind for en retfærdig Løsning af de økonomiske Problemer og Forhold. I Marts 1920 vendte Den internationale faglige Central sig med et Memorandum til Folkeforbundsraadet, hvori den under Henvisning til de af Krigen anrettede Ødelæggelser fremholdt Nødvendigheden af særlige Forholdsregler for at bevare specielt Mellemeuropa for Hungersnød og Kaos.

I samme Aar sammentraadte i London den ekstraordinære Fagforeningskongres, hvor Spørgsmaalet om Raavarernes Fordeling, Gælds- og Valutaproblemet og Socialiseringen indgaaende behandledes. Londonerkongressen opstillede for første Gang et internationalt økonomisk Program, hvori der naturligvis særligt toges Hensyn til den Tids specielle Problemer og Vanskeligheder.

I 1922 sammenkaldte den faglige Internationale, i Sammenhæng med den internationale økonomiske Konference i Genua, en Særkonference i samme By, som i Form af et Memorandum forelagde den internationale økonomiske Konference sit Program for Genopbygningen. Paa den i Tilslutning hertil i Rom stedfindende internationale Fagforeningskongres genoptoges og godkendtes paa ny alle disse økonomiske Krav.

Efter Ruhrbesættelsen var det atter igen I. F. C., som utrætteligt henviste til den negative Sanktionspolitik samt paa Nødvendigheden af en endelig Ordning af Skadeserstatningsspørgsmaalet. Den i Aaret 1924 udarbejdede Dawesplan jævnede Vejen for normale Forhold. Den politiske Spænding tog efterhaanden af. Denne Proces lettedes gennem Stabiliseringen af Valutaen i Tyskland og andre Lande.

* * *

Den vældige Koncentrationsproces, Kapitalismen har gennemgaaet i de senere Aar, og den voksende Kappestrid om nye Markeder samt om Kontrollen med Raastofferne kræver en bestandig Aarvaagenhed fra den nationale og internationale Fagbevægelses Side. For at bevare sin Konkurrenceevne, er hvert Land og hver Arbejdsgiver bestræbt for med ringere Omkostninger at producere større Varemængder.

Den organiserede Arbejderklasse vender sig ikke mod denne naturlige Udviklingsproces. Men Fagforeningerne

maa efter ensartede Synspunkter og med den største Beslutsomhed bekæmpe Arbejdsgivernes utvetydige Hensigt, for egen Regning at lægge Beslag paa alle de Fordele, som kan opstaa for Menneskeheden af de planmæssigere Produktionsmetoder. Arbejdsgiverdømmets Forsøg paa at indskrænke Lønhandelen saa meget som muligt og nedtrykke Arbejderklassens Levestandard, maa forhindres og en højere Leveniveau erobres i Overensstemmelse med Produktivkræfternes Udvikling.

I Bevarelsen og Opbygningen af endnu højere Toldmure ser den internationale Fagbevægelse en Hindring for den normale internationale Vareudbytning. Fremme af den internationale Vareudveksling paa den Maade, at Varerne befries for alle protektionstekniske Foranstaltninger, er imidlertid en Forudsætning for alle Folkehusholdningers Blomstring og fortsatte Udvikling.

I.F.C. har klarlagt sit økonomiske politiske Standpunkt overfor Kapitalismens nyeste Tendenser gennem sine Repræsentanter ved den økonomiske Verdenskonference i Genf 1927 og den umiddelbart derefter følgende internationale Fagforeningskongres i Paris. Da dog trodse visse Uligheder i Arten og Intensiteten omtrent de samme økonomiske Problemer dukker op i næsten alle Lande, er det nødvendigt at opstille almindelige Retningslinier i det internationale økonomiske Program, saaledes at Den internationale faglige Centrals Stilling til den internationale Fagbevægelses økonomiske Opgave kommer tydeligt og klart til Udtryk.

Programmet er inddelt i en international og national Del. Det handler sig imidlertid herved ikke om Modsætninger i Opgaverne, men de nationale og internationale Opgaver bør nødvendigvis komplettere hverandre. Det gælder om at opfylde Opgaverne af begge Art: de som berører den nationale og internationale Folkehusholdning. Kampen for deres Virkeliggørelse maa vokse sammen til et harmonisk Hele.

* * *

I. Fordringer af international Karakter

a) *Internationalt økonomisk Bureau.* Den internationale faglige Central fordrer, at de økonomiske Institutioner indenfor Folkenes Forbund sammensluttes til et internationalt økonomisk Bureau under afgørende Medvirkning fra den organiserede Arbejderklasses Side. Dette Bureau skal ved Hjælp af en gensidig Repræsentation samarbejde med Det internationale Arbejdsbureau. Det internationale økonomiske Bureau skal udøve sin Virksomhed i Forbindelse med de økonomiske Raad eller lignende nationale Institutioner, som allerede bestaar eller er under Oprettelse i de forskellige Lande.

b) *Internationale Truster, Karteller og Aftaler.* I.F.C. fordrer, at der i Arbejdernes og Forbrugernes Interesse træffes effektive Kontrolforanstaltninger vedrørende de internationale Trusters, Kartellers og lignende Kombinationers Virksomhed. Det første Skridt i den Retning bør være at tilvejebringe fuldstændig Offentlighed angaaende disse Organisationers finansielle og andre Forhold, indbegrebet Udbytte og Priser. Det skal være Opgaven for Folkeforbundets økonomiske Organisation at gennemføre og vaage over disse Fordringers Opfyldelse.

c) *Fremme af den internationale Vareudveksling.* I.F.C. understøtter med al Energi de Bestræbelser, som indledes paa Initiativ af den økonomiske Verdenskonference i 1927. Den gentager sine Fordringer vedrørende Sløjfning af Toldskrankerne, som danner en Hindring for, at Verdensøkonomien kan komme i et sundt Leje. I Særdeleshed fordrer den Sløjfning af Toldskrankerne i Europa. Internationalen fordrer Afskaffelse af Ind- og Udførselsforbud gennem internationale Konventioner og Ensartethed i Handelstraktaternes almindelige Bestemmelser. I dette Øjemed skal alle forberedende Skridt foretages paa Grundlag af den økonomiske Verdenskonferences Henstillinger. Disse Principer bør ligeledes finde Anvendelse paa Kolonialomraaderne.

d) *Voldgift i økonomiske Tvister.* I Erkendelsen af, at de økonomiske Konflikter udgør en alvorlig Fare for Freden, fordrer I.F.C., at alle økonomiske Konflikter, som ikke kan bilægges gennem direkte Forhandlinger mellem vedkommende Stater, skal forelægges for en international Voldgiftsret.

e) *Udjævning af Arbejdsbetingelserne.* Da lave Lønninger og daarlige Arbejdsbetingelser ofte fører til Smudskonkurrence og Afspærring af Markeder, fordrer I.F.C. Opstilling af internationale Mindstebetingelser for Arbejdsforholdet gennem Udvikling af internationale Arbejdsbeskyttelses-Konventioner, gennem internationale Overenskomster om Arbejdstid, Arbejdsløshedsforsikring o. s. v., og det ikke blot af socialpolitiske Grunde men tillige som en Fordring, der motiveres ud fra rent økonomiske Betragtninger. I.F.C. fordrer derfor Ratificering, streng Anvendelse og Udvidelse af de internationale Arbejdskonventioner.

f) *Valutapolitik.* I.F.C. fordrer fuldstændig Gennemførelse af Valutastabiliseringen som en Forudsætning for en sund Tilstand af den nationale og internationale Økonomi. Der bør tilstræbes den størst mulige Stabilisering af Guldets Købeevne, udtrykt i Varer og Arbejde, til Sikring af Prisernes Stabilitet og dermed af Produktionen og Beskæftigelsesmulighederne.

g) Gennemførelse. Ved Bestræbelserne for at naa disse Maal vil I.F.C. opretholde snævre Forbindelser med Arbejderrepræsentanterne i den under Folkeforbundets økonomiske Afdeling bestaaende raadgivende Komité samt i Det internationale Arbejdsbureaus Styrelsesraad. Det er af den største Vigtighed, at Arbejderrepræsentanternes økonomiske Politik bestemmes af almindelige internationale Principer, uden at man derfor i det enkelte Tilfælde lader et tilbørligt Hensyn til de forskellige nationale Forhold og Nødvendigheder upaaagtet. Det nødvendige Samarbejde skal tilvejebringes gennem regelmæssigt stedfindende Forhandlinger mellem I.F.C. og Arbejderrepræsentanterne i førnævnte Institutioner .

II. Fordringer af national Karakter.

a) *Garantier mod Misbrug af Rationaliseringen.* Fagforeningerne bør fremme Industriens planmæssige Udvikling, dens rationelle Sammenfatning i større Enheder, dens finansielle Reorganisation og Erstatningen af gamle Maskiner og Metoder gennem Nyanlæg og tekniske Forbedringer. Det er vigtigt, at der samtidig træffes de fornødne Beskyttelsesforanstaltninger mod Arbejdernes Udbytning og at Levestandardens Højnelse holder Skridt med den stigende Produktion.

Den internationale faglige Central fordrer derfor paa Rationaliseringens Omraade bl. a.:

1) Fagforeningernes Medvirkning ved Forberedelse og Gennemførelse af Rationaliseringsforanstaltningerne.
2) Planmæssig Overførelse til andre Industrigrene af de Arbejdere, som Rationaliseringen gør overtallige.
3) Hvor dette foreløbig ikke lader sig gøre, skal der ydes Arbejdsløshedsunderstøttelse for et ubegrænset Tidsrum.
4) Ved Rationaliseringens Gennemførelse skal Arbejdernes Sikkerhed og Sundhed beskyttes i den videst mulige Udstrækning.
5) Ved Rationaliseringen skal der under Hensyntagen til de almindelige Interesser tilsikres Arbejderne en retfærdig Andel i de gennem Rationaliseringen indvundne Fordele gennem følgende Midler: Nedsættelse af Salgspriserne, Forhøjelse af Reallønnen, Forkortelse af Arbejdstiden og Indførelse af Sommerferie.

b) *Valuta- og Kreditpolitiken.* Da Valuta- og Kreditpolitiken er af den største Betydning grundet paa sin intime Forbindelse med Konjunkturforløbet, fordrer Fagforeningerne en Kontrol med den nationale Valuta- og Kreditpolitik under Medvirkning fra Fagforeningernes Side.

c) *Fremme af de offentlige Produktionsforetagender.* Fremme af de økonomiske Foretagender, der er i Hænderne paa det Offentlige, er egnet til at indskrænke den private Kapitals Monopol paa økonomisk Virksomhed. Det gælder derfor om at udbygge den Art offentlige Foretagender og udvide dem til nye Omraader. Fremfor alt bør man fordre Statens Overtagelse af Naturrigdomme og Transportvæsenet og Udvidelse af de statlige og kommunale Erhvervsvirksomheder med Hensyn til at tilfredsstille Behov af mere almindelig Natur.

d) *Arbejderklassens egne økonomiske Foretagender.* Udviklingen af Brugsforeningerne og disses egen Produktion samt Udvikling af Fagforeningernes egne Foretagender er egnet til at støtte den internationale Fagbevægelse i dens Arbejde og Kampe og bør derfor af al Kraft fremmes af Fagforeningerne.

c) *Offentlighed og Kontrol med Erhvervslivet.* Fuld Offentlighed med Hensyn til det økonomiske Liv er en Forudsætning for enhver maalbevidst økonomisk Politik. Den tjener til Forberedelse af en planmæssig Økonomi i hele Befolkningens Interesse. Derfor fordrer Fagforeningerne fuldstændig Offentlighed angaaende alle Erhvervsvirksomheders Forhold. I første Linie bør der offentliggøres Oplysninger vedrørende Antallet beskæftigede Personer, Produktion og Afsætning, Lønninger og Honorarer, sociale Udgifter og Rentabiliteten. Ved Siden heraf bør der udarbejdes en omfattende officiel Produktions- og Afsætningsstatistik. Monopolistiske Foretagender bør staa under stadig Opsigt af officielle Instancer, i hvilke Fagforeningerne bør have en passende Repræsentation. Disse nationale Instanser skal medarbejde ved Kontrollen med de internationale Monopolers Virksomhed.

f) *Planmæssig Fremme af Landbruget.* Gennem planmæssig Fremme af Landbrugets Produktion skal Landbefolkningens Levestandard og Købeevne højnes og dermed ogsaa Industribefolkningens Realindtægt sikres og forhøjes. Som et Middel til en Øgning af Landbrugets Produktion fordrer Fagforeningerne navnlig en Forbedring af Afsætningsforholdene gennem kooperative Sammenslutninger, planmæssig Organisation af Markedet gennem en Formindskelse af Prissvingningerne samt Udbygning af Landbrugets Fagskolevæsen.

g) *Det indre Marked.* Hvor vigtigt det end maa være at fremme den internationale Vareudveksling, saa beror dog Muligheden for en varig og fuldstændig Beskæftigelse og Levestandardens Højnelse i de enkelte Lande i første Linie paa en Udvidelse af Hjemmemarkedet. Denne Udvidelse kan under Hensyn til den bestandige Produktionsøgning kun tilvejebringes, dersom det lykkes Fagforeningerne i de enkelte Lande at gennemføre deres Fordringer angaaende en Forhøjelse af de brede Massers Arbejdsindtægt. Derfor er Fagforeningernes daglige Kampe om bedre Løn- og Arbejdsbetingelser samt de højere Lønningers Politik en absolut Nødvendighed for Opbygning af en retfærdig økonomisk Ordning.

Fagforeningernes Deltagelse i Ledelsen af det økonomiske Liv.

I.F.C. henleder alvorlig Opmærksomheden paa det Faktum, at internationale Overenskomster og Konventioner ikke har fuld Værdi, dersom de ikke gennemføres og virkelig overholdes i de i Betragtning kommende Lande.

Kun en stærk offentlig Mening i de enkelte Lande kan tvinge Regeringerne til at gennemføre de internationale Overenskomster og Konventioner. Det er derfor de organiserede Arbejderes Opgave at skabe og opretholde denne offentlige Mening.

Nationalt er det derfor vigtigt, at man opretter et nationalt økonomisk Raad overalt, hvor et saadant ikke allerede bestaar, og at der sikres Fagforeningerne en passende Indflydelse i dette. Dette Raad skal gennemføre en planmæssig økonomisk Politik, skal med Hensyn til alle internationale økonomiske Overenskomster sørge for den fornødne Publicitet og udøve det fornødne Tryk paa Regeringerne, for at saadanne Overenskomster og Konventioner virkeligt gennemføres.

De forskellige faglige Landsorganisationer opfordres til at stille Oprettelsen af et saadant økonomisk Raad, hvor et saadant ikke bestaar, i Spidsen for deres økonomiske Program.

Fagforeningerne fordrer endvidere ligeberettiget Repræsentation i alle offentlige Institutioner, der virker som raadgivende Organer i økonomiske Spørgsmaal eller udøver økonomiske Funktioner.

Ved Gennemførelsen af det ovenfor fremsatte Program er det en vital Forudsætning, at alle Fagbevægelser, som er forgrenede i Den internationale faglige Central, opretholder et aktivt Sam-

arbejde for økonomisk Velstand for Arbejderne i alle Lande og for Verdensfreden.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1266.

Arbejderne paa Niels Madsens Skotøjsfabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Juli 1929 i Sag Nr. 1266: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter og denne igen for Niels Madsens Skotøjsfabrik mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Skotøjsarbejderforbundets Vegne.

I den gældende Overenskomst mellem Forenigen af Københavns Skotøjsfabrikanter og Dansk Skotøjsarbejderforbund er fastsat en Minimalløn, og det hedder derefter i Overenskomstens § 3, at ved enhver Arbejders Antagelse aftales en Timeløn mellem vedkommende Arbejder og Fabrikken.

Paa Niels Madsens Skotøjsfabrik var indtil Begyndelsen af April Maaned 1929 beskæftiget en Arbejder med at efterse det færdige Fodtøj; hans Timeløn havde fra hans Ansættelse været 138 Øre. Efter at han havde opsagt sin Plads, henvendte Fabriksformanden — Carl Petersen — sig til Skotøjsarbejder Hansson og tilbød ham Pladsen for en Timeløn af 130 Øre. Da Hansson, der i sin tidligere Plads havde haft en Fortjeneste af 180 Øre i Timen, havde arbejdet i nogle Dage og forgæves begæret Timelønnen forhøjet til 138, forlod han Pladsen, og Carl Petersen henvendte sig derpaa til Skotøjsarbejder Malmberg, der da tiltraadte Pladsen og arbejdede nogle Dage for den tilbudte Timeløn af 130 Øre, men derefter forlod Pladsen, da hans Krav om at faa 138 Øre pr. Time blev afslaaet. Fabrikken averterede derefter Pladsen ledig og antog to Arbejdere til 130 Øre pr. Time; men den ene kom slet ikke, den anden indfandt sig i Fabrikkens Gaard og havde en Samtale med Klubformanden, hvorefter han forlod Fabrikken uden at komme igen. For at faa Arbejdet i Gang antog Fabrikken atter Hansson og Malmberg til den af dem forlangte Timeløn af 138 Øre, men gjorde i Skrivelse af 16. April Skotøjsarbejderforbundet ansvarlig for den forøgede Udgift til Arbejdsløn.

Under Anbringende af, at Dansk Skotøjsarbejderforbund bærer Ansvaret for, at de paagældende Arbejdere har forladt Pladsen, fordi de ikke kunde opnaa samme Løn, som den første Arbejder i Pladsen havde haft, har Klagerne under nærværende Sag indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Skotøjsarbejderforbundets Vegne og paastaaet Forbundet kendt pligtig at betale Differencen mellem den med de nævnte tvende Arbejdere oprindelig aftalte Løn af 130 Øre og den Timeløn, Fabrikken har set sig nødsaget til at udbetale dem, nemlig 138 Øre, samt Forbundet paalagt en Bod for ulovlig Indblanding i Lønforholdene mellem Fabrikken og dens Arbejdere.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne.

Til Støtte for Klagen har Klagerne anført, at det synes ganske utænkeligt, at de paagældende Arbejdere, der forinden deres Ansættelse paa Fabrikken var arbejdsløse, først skulde have erklæret sig tilfredse med den tilbudte Løn af 130 Øre og derefter faa Dage efter af egen Drift opgivet deres Arbejde, fordi de ikke kunde opnaa et Tillæg af 8 Øre i Timen. Formodningen taler — efter Klagernes Anbringende — stærkt for, at Forbundet er Skyld i, at Arbejderne har stillet Krav om forøget Løn, og i saa Fald har Forbundet handlet i Strid med Overenskomsten, hvorefter Lønnen for den enkelte Arbejder fastsættes gennem fri Forhandling uden Indblanding fra Forbundets Side, forudsat at Overenskomstens Minimallønsbestemmelser, som sket i nærværende Tilfælde, overholdes.

Ved de ved den mundtlige Procedure af Skotøjsarbejderne Hansson og Malmberg samt af Klubformanden afgivne Vidneforklaringer maa det anses oplyst, at Klubformanden kun har meddelt Hansson og Malmberg, at deres Forgænger i Pladsen havde haft 138 Øre i Timen og har paalagt dem at hente Arbejdskort i Forbundet, inden de gik i Arbejde. Samme Meddelelse har Klub-

formanden efter sin Forklaring givet den ene af de to Arbejdere, der efter Avertissement blev antaget til Pladsen, men efter at have indfundet sig i Fabrikkens Gaard udeblev.

De Meddelelser, Klubformanden efter det saaledes oplyste har givet de paagældende Arbejdere, har kun drejet sig om, hvorledes Lønnen faktisk har været paa Fabrikken, og da det herefter ikke er godtgjort, at han har tilskyndet Arbejderne til at kræve højere Løn eller paa anden Maade bibragt dem Følelsen af, at det skulde være ukollegialt at paatage sig Arbejdet for en lavere Løn, end Forgængeren havde faaet, finder Retten det ikke bevist, at Klubformanden og dermed Forbundet har udvist noget overenskomststridigt Forhold i denne Sag. De Indklagede vil som Følge heraf være at frifinde, hvorhos Klagerne vil have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa A/S Hasle Klinker- og Charmottestensfabrik (Rahbekkeværket.)

I Fortsættelse af tidligere Forhandlinger angaaende Fastsættelse af Akkordpriser for Arbejdet ved Strygemaskinen paa Rahbekkeværket blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 24. Juli. Heller ikke denne Gang lykkedes det at opnaa Enighed om Akkordpriserne, da Arbejdsgiverne ikke vilde vedstaa deres Tilbud fra forrige Fællesmøde. Da fortsatte Forhandlinger saaledes synes at bringe større og større Afstand mellem Parterne, idet Arbejdsgiverne forringer deres Tilbud, og da Arbejderne paa Fabrikken ikke fortsat ønsker at udføre det omhandlede Arbejde paa Timeløn, vil Dansk Arbejdsmands Forbund, for at faa en Ende paa Sagen, være henvist til at etablere Strejke og har derfor under 27. Juli fremsendt første Varsel om Arbejdsstandsning hos og overfor Rahbekkeværket ved Rønne.

Striden hos A/S. Alfa Separator.

Ved det forberedende Retsmøde henstillede Retsformanden til Parterne om endnu en Gang at optage Forhandling om den verserende Strid, for at søge opnaaet en Ordning.

Henstillingen imødekom Parterne og der afholdtes et nyt Møde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Juli 1929, hvor Hovedorganisationerne deltog; men der opnaaedes ikke Enighed og Aarsagen hertil var denne, at Arbejdsgiverne forlangte Erstatning for Strejken. Da vi maatte fastholde, at Konflikten var lovlig iværksat, afsluttedes Mødet uden Enighed og Sagen vil da blive henvist til D. f. V.s Afgørelse.

Overarbejdet i Bagerfaget.

I Anledning af Klage fra Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund over, at to Bagermestre i København, *Vilh. Jacobsen* og *Gustafson,* i Strid med Fagets Overenskomst havde ladet de hos dem beskæftigede Bagersvende udføre systematisk Overarbejde, og for den ene Mesters Vedkommende var der tillige Klage over, at han i sin Virksomhed havde ansat en Arbejdsleder, der udførte Svendearbejde og derved optog Arbejdet for en Svend, hvilket ogsaa er stridende mod den mellem Parterne gældende Overenskomst, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 8. Juli. Ved Mødet opnaaedes ikke Enighed, Forbundet forbeholdt sig at indgive Klage til den faste Voldgiftsret.

Adressefortegnelse

over

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

Aabenraa: Johs. Weis, Svinget 12.
Aalborg: Cigarmager M. Willumsen, Dalgasgade 1.
Aarhus: Leonhardt Hansen, Fredensgade 26.
Aars: A. Søndergaard Jensen, Søndergade.
Assens, Fyn: Laur. Petersen, Ramsherred 47.
Assens pr. Mariager: Martin Jørgensen, Cementfabriken »Dania«.
Ballerup: Jacob Jacobsen, Frederikssundsvej.
Bogense: Arbm. Valdemar Jørgensen, Kirkestræde 38.
Brabrand: Hans Arildskov, Præstevangen.
Brande: Johs. Nielsen, Vejlevej 40.
Brønderslev: Smed Lauritz Uggerbye, Fredensgade.
Ebeltoft: A. Kruse.
Esbjerg: Typograf L. Eickhardt, Nørregade 108 [2].
Faaborg: Jacob Hansen, Grønnegade 21.
Fakse: Hans Bay Hansen, Egedevej.
Fakse Ladeplads: Niels Olsen, Hulhøj.
Fredericia: Borgmester Frantz Hansen, Borgmesterkontoret.
Frederikshavn: Maskinarbejder Sophus Jensen, Solbakken.
Frederikssund: Murer Johan Spiegelhauer, Lindeallé.
Frederiksværk: Montør Sv. Aa. Bram, Nørregade 54.
Glamsbjerg: Savskærer A. C. Johansen, Glamsbjerg pr. Glamsbjerg St.
Glostrup, Taastrup og Omegn: H. Ejlersen, Social-Demokratens Eksp.
Graasten og Omegn: H. Chr. Lykke, Pebergaard.
Grenaa: Gasværkarbejder Rasmus Jensen, Grønland 35.
Grindsted og Omegn: Portør A. C. Toft, Østergade.
Græsted, Maarum og Omegn: Redaktør J. Larsen, Nordsjællands Social-Demokrat.
Gørlev: Maskinarbejder N. F. Larsen, Ulstrupvej.
Haarlev og Omegn: Husmand Niels Olsen, Himlingøje pr. Vallø.
Haderslev: Peter Mortensen, Clausensvej 4.
Hadsten: Hans Sørensen, Larsens Allé, Hadsten.
Hadsund: Slagteriarbejder Karl Knudsen, Skolegade 13.
Hammel: P. Dyhr, Randersvej.
Haslev: Maler C. Christensen, Jernbanegade 6.
Helsingør: Murer S. Petersen, Stengade 37.
Herning: Kedel- og Maskinpasser J. Krohn Jensen, Vestergade 40.
Hillerød: Snedker Nikolaj Nielsen, Hostrupvej 9 [2].
Hinnerup: Martin Petersen.
Hjerm: Joh. Christensen.
Hjørring: Typograf Fr. Bjørn, Nørre Allé 4.
Hobro: Vilh. Weirsø, Adelgade 42.
Holbæk: Smed C. P. Cristensen, Strandmøllevej.
Holbæk Amts 2den Valgkreds: Fisker Niels Peter Pedersen, Gundestrup pr. Grevinge.
Holeby: Maler Ad. Jørgensen.
Holstebro: Cigarmager P. Johansen, Hyllings Allé 14.
Hornslet: Tømrer Chr. M. Andreasen, Hornslet.
Horsens: Snedker P. Andersen, Jyllandsgade 37.
Hørsholm: F. Nielsen, Nordsjællands Social-Demokrat.
Kallundborg: Pakmester Halvor Johansen, Hærvigsgade 5 [1].
Kerteminde: Former C. Adolfsen.
Kjellerup: J. C. Jensen, Brogade.
Kolding: Væver Aage Petersen, Svinget Nr. 7.
Kolind: Søren S. Jensen, Kaarupskov pr. Ryomgaard.
Korinth: Arbejdsmand Rasmus Sølyst, Mellemhaverne pr. Haagerup.
Korsør: Remisearbejder Emil Andersen, Kählersvej 19.
København: Vilh. Nygaard, Rosenørns Allé 14 [1].
Køge: Slagteriarbejder Rasmus Madsen, Codanvej 3.
Langaa: Remisearbejder Chr. Christensen.
Lemvig: O. V. Høft, Østerbrog. 27.

Lyngby: Axel Olsen, Sorgenfrivej 4.
Løgstør: L. Chr. Jensen, Teknisk Skole.
Maribo: Axel S. Nielsen, Torveg. 5.
Marstal: Handelsmand Rich. Mathiesen, Strandstræde.
Middelfart: Maskinpasser H. Chr. Hansen, Frederiksgade 2.
Mørke: Portør H. Rasmussen.
Nakskov: Smed Marius Nielsen, Ahornsvej 7.
Nyborg: Maskinarbejder Otto Johansen, Aarsleffsgade 4.
Nykøbing F.: Cigarmager J. C. Jensen, Søvej 76.
Nykøbing M.: Væver C. Wendelin, Ringegade 2.
Nykøbing Sj.: (ophævet midlertidig) Korrespondance sendes til: Rebslager P. Frederiksen, Lindeallé 8.
Næstved: Snedker Carl Hansen, Vordingborgvej 6.
Nørre Aaby: Maskinarbejder Chr. Fabrin.
Nørresundby: Carl Jensen, Roligheds vej 24.
Odder: Tømrer I. Iversen, Asylg. 15.
Odense: Cigarmager Anton Andersen, Kong Georgsvej 22.
Præstø: Emanuel Frederiksen, Skibbinge pr. Præstø.
Randers: Chr. Christensen, Flentebjerg Allé 1.
Ribe: Murer Carl Lauritsen, Gravsgade 172.
Ringe: Tømrer A. Johansen, Villavej.
Ringkøbing: Skrædermester Carl Møller, Mellemgade 25.
Ringsted: Bagersvend V. Eliasen, Nørregade 37.
Roskilde: Pottemager Fr. Poulsen, Skovbogade 8.
Rudkøbing: Assistent Marius Larsen, Nørrebro.
Rødby: Gasværksarbejder Axel Hansen, Vestergade 81.
Rønne: Bager Vald. Mogensen, Myregade 1.
Sakskøbing: Arbm. Oskar Johansen, Nykøbingvej, Rørbæk pr. Sakskøbing.
Silkeborg: Barber H. I. Hansen, Nygade 30.
Skagen: Skibstømrer N. S. Nielsen.
Skanderborg: Maskinarbejder Elvin Jensen, Villavej 1.
Skelskør: Arbm. N. P. Jørgensen, Sorøvej 23.
Skive: Trykker Valdhardt Madsen, Voldgade 1.
Skjern: Chr. Skaarup, Østergade 46.
Skærbæk: Emil Hansen, Ribelandevej.
Slagelse: Skomager Johs. Madsen, Bredegade 62.
Sorø: Tømrer Niels Larsen, Slagelsevej, Sorø Landsogn.
Stege: Axel Larsen, Holmsvej 5, Lendemark pr. Stege.
Storehedinge: Chr. Laursen, Rengegade.
Struer: Typograf Peter Larsen, Vestergade 46 [1].
Stubbekøbing: Christian Rasmussen, Lindevej 7.
Svendborg: Cigararbejder F. Jensen, Posthusvej.
Sæby: A. Nielsen, Vestergade 7.
Søllerød Sogn: Murer Rasmussen, Søllerød pr. Holte.
Sønderborg: Carl Pelck, Oehlenschlägersgade 14.
Taarnby Kommune: Murer C. Carlsen, Jacob Fortlingsvej 18, Kastrup.
Thisted: Pakmester Chr. Christensen, Vestergade 47 [1].
Thureby: Frederik Nielsen, Stationsvej.
Trustrup: Landpostbud P. J. Petersen, Trustrup St.
Tønder: Murer Martin Hansen, Strucks Allé 33.
Tørring: Snedker A. Mølgaard, Postvejen.
Varde: Skrædder J. Olesen-Nielsen, Vester Voldgade 12.
Vejen: M. C. Brosbøl, Plantagevej 5.
Vejle: H. Bressendorf, Vardevej 36.
Viborg: Skomager S. Sørensen, Fredensgade 35.
Vordingborg: Arbmd. Otto Pedersen, Nyraad 8, Nyraad St.
Vraa: Banearbejder Jens L. Jensen.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7 * KØBENHAVN DEN 17. AUG. 1929 * 26 AARGANG

Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Kongres.

Den 1. August, Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds 40 Aars Jubilæumsdag, aabnedes Forbundets 17. Kongres i »Folkets Hus« paa Jagtvejen.

Efter at Formernes Sangkor havde indledet Aabningshøjtideligheden, holdt Forbundets Formand, Arnold Nielsen, Aabningstalen, i hvilken han gav en lille Oversigt over den Udvikling, der var foregaaet indenfor Faget i de forløbne 40 Aar.

Arnold Nielsen udtalte endvidere bl. a.:

Vi har nu den Lykke at have en Arbejderregering, der i Alliance med det radikale Parti har afløst Venstres Rædselsregimente. Jeg tror, denne Alliance giver vor Regering større Styrke og Mulighed for at raade Bod paa Forgængernes Ødelæggelsesværk, end dersom den havde overtaget Magten alene. Der er meget at raade Bod paa, og hertil kræves Tid og Støtte, og denne Tid maa Arbejderne i Taalmod give den og yde den Støtte i fuldt Omfang.

Idet jeg udtaler Haabet om, at alle vil deltage i dette Arbejde besjælet af denne Følelse, erklærer jeg vort Forbunds 17. Kongres for aabnet.

Formanden mindedes derefter i nogle varmtfølende Ord de i Kongresperioden afdøde Kammerater, saavel indenfor Forbundets Rækker som indenfor Ledelsen af danske og udenlandske Arbejderorganisationer. Kongressen rejste sig.

Derefter præsenteredes Kongressens Gæster.

De samvirkende Forbund var repræsenteret af Sekretær *Knud V. Jensen,* Metalarbejdernes Centralorganisation ved *Johs. Kjærbøl,* Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund ved Hovedkasserer *A. Johansen,* Dansk Metaltrykkerforbund ved *E. O. Hulstrøm,* Dansk Jern- og Metalsliberforbund ved *Victor Hansen,* Specialarbejderforbundet ved *L. Møller,* Privatbanernes Lokomotivmandsforbund ved *N. Th. Brix,* Svensk Formerforbund ved *Sven Ekstrøm* og *E. Blomkvist,* Norsk Formerforbund ved *E. Nyhus* og Tysk Metalarbejderforbund ved Sekretær *Otto Handke.*

Kongressen konstitueres.

Til Dirigenter valgtes *O. Hansen,* København, og *R. Rasmussen,* Odense.

Til Sekretærer: *Carl Hansen* og *Vilh. Petersen,* København.

Gæsterne hilser Kongressen.

Knud V. Jensen rettede en Tak for Indbydelsen og fremhævede, at Forbundet altid havde været et trofast Led i den danske Fagbevægelse. Han bragte Kongressen De samv. Fagforbunds Hilsen og varmeste Lykønskning i Anledning af Jubilæet. Iøvrigt var Forbundet præget af en vis Selvbevidsthed og Dygtighed til selv at manøvrere og for Størstedelen selv bringe sine Forhold i Orden. Den svundne Tid har været præget af Arbejderklassens Modstand mod at lade sig fravriste de opnaaede Goder. Den kommende Tid vil være helliget Fremstødet og Kampen for de nye Sejre, og det drejer sig derfor om, at Arbejderklassen hertil møder frem som et samhørigt Hele, og jeg er overbevist om, at Formerforbundet vil udfylde sin Plads i Kæden. Held og Lykke med Deres Arbejde.

Johs. Kjærbøl: Paa egne og øvrige Kartelorganisationers Vegne bringer jeg vor Tak for Indbydelsen og vor bedste Lykønskning i Anledning af Forbundets Jubilæum. Det er karakteristisk for

Dansk Formerforbund, at det forener sin egen Selvbevidsthed og Friheds-trang med det mest loyale Samarbejde, saavel indenfor Landsorganisationen som Metalarbejderkartellet, hvor Formerne fra den første Dag paa den smukkeste Maade har udfyldt deres Plads og baaret deres Del af Byrderne.

Selvom den danske Fagbevægelse udadtil har markeret sin Samhørighed, kan det ikke nægtes, at det skorter paa dybtgaaende Samarbejde. Al for megen Fagegoisme og Lavsaand gør sig gældende. Men den kommende Tid, hvor Kapitalen skyder sine nye Skud, vil netop have Bud til det mest intime Samarbejde og den størst mulige Forstaaelse af Arbejderklassens Samhørighed, dersom Arbejderbevægelsen skal opfylde sin historiske Mission. Jeg haaber, det skal lykkes at udforme dette Samarbejde yderligere, og nærer ingen Tvivl om, at Formerforbundet fremdeles vil udfylde sin Plads i Lighed med Aanden fra tidligere Aar og udtaler mine bedste Ønsker for Kongressen og dens Arbejde.

E. Nyhus, Norsk Formerforbund, bragte sin Organisations Hilsen og Lykønskning og skildrede de vanskelige Forhold, hvorunder de norske Fagfæller i de senere Aar havde maattet foretage deres Organisationsarbejde. I dette Arbejde, præget af Arbejdsgivernes Lockout'er og Statsmagtens Indgreb og Tvangsforholdsregler, havde Forbundets internationale Forbindelser været den Faktor, der havde formaaet at bringe Sejren til de norske Formere og gøre deres Arbejdsgiveres Angreb til Skamme. Tak for denne Støtte og Held og Lykke med Deres Arbejde.

Sven Ekstrøm, Svensk Formerforbund, bragte Hilsen og Tak fra de svenske Fagfæller og Lykønskning til Jubilæet.

Indenfor Faget havde det skandinaviske Samarbejde været særdeles intimt og heldbringende, og heri havde de danske Formere deres store Andel, som Ekstrøm takkede for.

Naar Dansk Formerforbund nu samles til Kongres efter 5 Aars strenge Kampe og stor Arbejdsløshed, og der tiltrods herfor ikke kan paavises noget Forfald, vidner det om, at Arbejderne staar Vagt om deres Organisationer og forstaar, at det er disse, der er Skyld i, at Arbejderne ikke er trykket ned i Nød og Elendighed.

Min bedste Lykønskning til Deres Arbejde i de kommende Dage.

Otto Handke, Tyskland, bragte i det tyske Metalarbejderforbunds Navn Hilsen og Tak til det danske Formerforbunds Jubilæumskongres. De danske Formeres Indsats i Arbejderbevægelsen har været den allersmukkeste. Taleren dvælede navnlig ved den store Arbejdsløshed, der i de senere Aar havde hærget hele Verdens Arbejderbevægelse, og som forstærkes ved den Rationalisering, der foregaar. Rationaliseringen er i sit hidtidige Forløb en stor Fare for Arbejderne, som maa være opmærksom paa hele dette Spørgsmaals Udvikling og gennem deres Organisationer yde regulerende Indflydelse derpaa, baade fagligt og politisk. Den tyske Metalarbejderorganisations Medlemstal er fra godt 20,000 i dens første Aar gaaet frem til omtrent 1 Million Medlemmer nu, og sidste Aars Udgifter har andraget 31 Millioner. Handke sluttede med Ønsket om de bedste Resultater af Kongressens Arbejde.

Østrigs Metalarbejderforbund havde været forhindret i at sende Repræsentant til Kongressen og sendte telegrafisk Hilsen. Det samme var Tilfældet for den internationale Metalarbejderunions Formands Vedkommende.

De nedsatte Udvalg.

Til Mandatudvalg valgtes: *Johs. Petersen,* Frederiksværk, *Chr. Nielsen,* Holstebro, *Søren Jensen,* København, *J. Schou,* Horsens, og *C. Larsen,* Middelfart.

Til Lønningsudvalg: *Jens Andersen,* Hovedbestyrelsen, *O. Jensen,* København, *A. C. Rasmussen,* Odense, *Skyum,* Nykøbing M., og *H. Buch,* Nykøbing F.

Til Lovudvalg valgtes: *Arnold Nielsen, Herman Hansen,* København, *E. Jensen,* Vejle, *Rud. Andersen,* Svendborg, og *Th. Olsen,* Aalborg.

Formandens Beretning.

Forbundsformanden *Arnold Nielsen* begyndte sin Beretning med at pege paa de Direktiver, som Kongressen i 1924 havde givet Ledelsen, og paaviste,

at Ledelsen i sit Arbejde nøje havde fulgt disse Retningslinier saa langt, som Forholdene havde muliggjort.

Ved Forhandlingerne i 1926 havde Arbejdsgiverne rejst ganske ublu Krav om Reduktioner ud over Pristallet, og hele Forbundets Kraft var sat ind for at afværge disse Krav. Resultatet var til Slut blevet en Ordning, der ganske vist betød en 3 pCt.s Lønreduktion, men til Gengæld udvidede Tillidsmændenes Paataleret, indførte maanedlige Konferencer om arbejdstekniske Forhold, forbedrede Reglerne for Tillidsmænds Afskedigelse, udvidede Sommerferien fra 3 til 4 Dage og afskaffede Pristallet som Lønfaktor i Overenskomsten.

Denne Overenskomst var gældende til Februar i Aar, og allerede i Efteraaret 1928 foretog Arbejdsgiverne Skridt til en Forlængelse uden Opsigelse. Forbundet krævede som Betingelse for en saadan Fornyelse, at man optog særlige Forhold, som ikke tidligere var bragt i Orden. Efter nogen Vanskelighed enedes man om en toaarig Overenskomst med adskillige Forbedringer.

Angaaende de i Kongresperioden foretagne Urafstemninger udtalte Formanden, at Kendsgerningerne viste, at Medlemmerne kun i ringe Udstrækning deltog i disse Afgørelser, og hele den Tanke, der laa til Grund for Urafstemningerne, var forfejlet.

En særlig Omtale ofrede Formanden paa Arbejdsløshedsspørgsmaalet, der her som alle andre Steder i Verden var blevet et dominerende Problem, der kaldte paa alle gode Kræfter, der vilde arbejde paa en Forbedring af de Samfundsonder, som gav sig Udslag gennem Arbejdsløsheden.

Efter en Omtale af Rationaliseringsproblemet og de Opgaver, dette medførte for Organisationerne, omtalte Formanden den Offervilje, som Medlemmerne havde vist ved at udrede de store Ekstrapaaligninger, som Forholdene i Perioden havde medført, og pegede paa den Lære, de sidste Aars politiske Styre havde givet Arbejderne. En Lære, som koldt og ubestrideligt viste, at Arbejderne havde den allerstørste Interesse i det mest intime Samarbejde mellem de faglige og politiske Organisationer, dersom Arbejderklassens Fremgang skulde sikres.

Med Hensyn til Maskinformere og Kærnemagere viste Statistiken, at det var uheldigt, at disse Arbejdere ikke var organiseret sammen med Formerfagets øvrige Medlemmer, da de laa langt under Forbundets Medlemmer i Løn, og desuden medførte Forholdene, at man paa dette Omraade helt var afhængig af Arbejdsgivernes Statistik.

Det var i Kongresperioden lykkedes paa afgørende Maade at faa Haand i Hanke med Lærlingeuddannelsen.

Formanden sluttede sin Beretning efter at have redegjort for de forskellige lokale Arbejdsforhold og Uoverensstemmelser og indstillede den til Godkendelse.

Regnskaberne.

Efter en kort Debat og Godkendelsen af Formandens Beretning forelagde Hovedkasserer *Ludvig Christensen* Forbundets Regnskaber. I samlet Kontingent til Forbund og Arbejdsløshedskasse er indbetalt 1 Mill. 446,262 Kr.

I Konfliktsbidrag har Forbundet modtaget 289,644 Kr., hvoraf De samv. Fagforbund har ydet 190,180 Kr.

Forbundets samlede Indtægter udgjorde 997,413 Kr. 81 Øre og Udgifterne 952,058 Kr. 15 Øre, saaledes at Overskudet i 5-Aarsperioden udgør 45,355 Kr.

I Arbejdsløshedsunderstøttelse er der i Periodens Løb udbetalt 1 Mill. 280,352 Kr. 30 Øre.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Forbundets Overenskomst.

Kongressen behandlede derefter de indsendte Afdelingsforslag, der tog Sigte paa Forbundets Overenskomsttaktik i Fremtiden. Forslagene gik ud paa, at Timelønnen overenskomstmæssigt garanteredes for alt Akkordarbejde, at Sommerferiespørgsmaalet bringes til Løsning, at Overarbejdet betales med 50 pCt.s Tillæg for de to første og 100 pCt.s Tillæg for de øvrige Timer, og at man søger at lægge Arbejdstiden mellem 6 Morgen og 4 Eftermiddag.

Sommerferiespørgsmaalet

samlede hele Kongressens Opmærksomhed, og Kravet om at bringe dette

Spørgsmaal til Afgørelse fremførtes fra alle Sider, og der skitseredes flere Forslag til dets Løsning.

Kongressen vedtog følgende af Københavns Afd. stillede Forslag:

»Sommerferiespørgsmaalet gøres til et Hovedpunkt ved førstkommende Overenskomstfornyelse.«

Desuden vedtog Kongressen følgende Forslag fra Odense:

»Overenskomsten tilføjes en Bestemmelse om, at de første 2 Timers Overarbejde betales med 50 pCt. og de følgende med 100 pCt.«

Iøvrigt vedtog Kongressen en Resolution af følgende Indhold:

»Kongressen i 1929 tager de under Formandens Beretning fremsatte Udtalelser vedrørende Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien til Efterretning.

Den bemyndiger dernæst den kommende Hovedbestyrelse til i Fællesskab med de øvrige til Centralorganisationen af Metalarbejdere hørende Forbund at forhandle om Indgaaelse af ny Overenskomst fra 1. Februar 1931.

Forhandlingerne skal føres under Hensyn til og Ansvar overfor de her paa Kongressen tagne Beslutninger. Et Forslag til ny Overenskomst skal, før det kan underskrives som gældende — jfr. Forbundets Love —, gøres til Genstand for Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer.«

Protest mod Tugthusloven.

Kongressen vedtog enstemmigt følgende Udtalelse vedrørende Tugthusloven:

Hr. Statsminister Th. Stauning.

»Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds 17. Kongres, afholdt i København den 1. August 1929 og følgende Dage, udtaler herved i Lighed med hvad en Række andre Arbejderorganisationers Kongresser har gjort, sin absolute Protest mod den af den afgaaede Minister Madsen-Mygdalske Regering gennemførte Lov om Erhvervs- og Arbejdsfrihed, populært kaldet »Tugthusloven«.

Loven er gennemført trods de danske fagorganiserede Arbejderes — og det danske Socialdemokratis — Protester, og bemærkelsesværdigt er det, at ogsaa Dansk Arbejdsgiverforening gennem sin Ledelse stemplede Loven som upaakrævet.

Loven giver hverken Frihed eller Beskyttelse for Arbejderne, men tager Sigte paa at fratage dem, hvad de ved Organisation og Opofrelse gennem mange Aar har opnaaet af Menneskerettigheder.

Anvendt af arbejderfjendske Arbejdsgivere kan den derimod blive et Vaaben mod Arbejderne og deres Organisationer.

Kongressen haaber og tror derfor paa, at det maa lykkes den nuværende Regering at faa denne reaktionære Klasselov ophævet snarest.«

Lovændringsarbejdet.

Efter en forudgaaet Generaldebat over de indsendte Lovændringsforslag begyndte Kongressen sin sidste Arbejdsdag med at behandle det nedsatte Lovudvalgs Indstillinger.

Man vedtog en Protokoltilførsel angaaende Optagelse af Hjælpearbejderne.

Et Forslag fra København om Ændringer i Repræsentationsretten vedtoges.

Et Forslag om at give Kernemagerne Repræsentationsret i Hovedledelsen, forkastedes, og Horsens Afdelings Forslag, om at erstatte Kontorets kvindelige Arbejdskraft med Medlemmer af Forbundet, forkastedes ligeledes.

Fra Kolding, Esbjerg og Københavns Afdeling var indsendt Forslag om at Formand og Hovedkasserer ikke maatte have andre lønnede Hverv.

Forslagene forkastedes.

De vedtagne Lovændringer træder i Kraft den 1. September i Aar.

Derefter behandledes andre Forslag vedrørende Arbejds- og Lønforhold rundt om i Afdelingerne.

Kongressen tog de herom faldne Udtalelser til Efterretning.

Odense Afdeling stillede Forslag om at paalægge Hovedledelsen at arbejde hen til en 7 Timersdag og føre dette Krav frem ved Overenskomstens Fornyelse.

Hovedbestyrelsen stillede følgende Resolution:

»Hovedbestyrelsen skal af al Kraft

medvirke til, at Arbejdstiden indskrænkes til mindre end 8 Timer daglig.

Til Begrundelse herfor anfører Kongressen, at Produktionsmidler, Maskiner og Teknik, delvis overflødiggør den menneskelige Arbejdskraft, medens paa den anden Side alt hvad Menneskeheden har Brug for findes eller kan fremskaffes i mere end rigelige Mængder.

Der findes saaledes overhovedet ingen Plads i noget Samfund for Begrebet Arbejdsløshed.

Naar den danske faglige Bevægelse derfor rejser Krav om Arbejdstidens yderligere Forkortelse, eller naar Int. Metalarbejderforbund rejser Spørgsmaal derom, tilsiger Dansk Former- og Støberiarbejderforbund, saavel gennem Kongressen, som enstemmigt har vedtaget nærværende Resolution, som gennem Hovedbestyrelsen sin fulde Støtte til Sagens Gennemførelse!

Resolutionen vedtoges enstemmigt.

Valg af Ledelse.

Derpaa fastsatte Kongressen Lønninger og Diæter for den kommende Kongresperiode og man gik til Valg af Ledelse.

Formanden *Arnold Nielsen,* og Hovedkasserer *Ludvig Christensen* genvalgtes med Akklamation.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget genvalgtes *Jul. Svendsen* og *Ole Hansen* og nyvalgtes Formanden for Københavns Afdeling *Hermann Hansen* i Stedet for Ferd. Nielsen, der ikke ønskede Genvalg. Suppleanter blev Fr. Larsen, Søren Jensen og Jens Nielsen.

Til Hovedbestyrelse genvalgtes for Sjælland: *Johannes Petersen,* Frederiksværk.

For Fyn genvalgtes *Anders Andersen,* Odense, og *Laur. Rasmussen,* Odense, og for Jylland genvalgtes *Jens Andersen,* Aarhus, og *Martin Buck,* Nykøbing F., og nyvalgtes *Th. Petersen,* Aarhus, i Stedet for Fr. Larsen, der var flyttet til København.

Revisorerne *P. Anneberg* og *Otto Jensen* genvalgtes med Akklamation.

Afslutningen.

Da Dagsordenen saaledes var udtømt, udtalte Kongressens Gæster deres Tak for Samværet og fremsatte Ønsker og Haab for Forbundets Arbejde i Fremtiden.

Forbundets Formand *Arnold Nielsen* rettede en Tak til Kongressens Deltagere, Gæsterne, Dirigenter og Sekretærer, og takkede sluttelig for Genvalget.

Efter at Hovedkasserer Ludvig Christensen ligeledes havde haft Lejlighed til at takke for Genvalget, sluttedes Kongressen med Leve for Forbundet, Formanden og Hovedkassereren og med Afsyngelse af »Socialistmarchen« og »Internationale«.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1272.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. Aug. 1929 i Sag Nr. 1272: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og dennes Medlem A/S Alfa-Seperator mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og Forbundets københavnske Afdeling 17's Vegne.

I Slutningen af Marts og Begyndelsen af April d. A. blev der mellem Direktøren for A/S Alfa-Separator, der ikke dengang var Medlem af nogen Arbejdsgiverorganisation, og Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds københavnske Afdeling 17 ført Forhandlinger angaaende forskellige af Fagforeningen rejste Krav med Hensyn til Ansættelses- og Lønningsforholdene ved Selskabets Malkemaskinmontage-Afdeling. Et af disse Krav vedrørte Betalingen for Overarbejde ved Monteringsarbejder, og medens Forhandlingerne iøvrigt var afsluttede ved et den 6. April afholdt Møde, blev de forsaavidt angik det sidstnævnte Krav, udsatte, for at Fagforeningen kunde indhente forskellige Oplysninger hos Montørerne.

Imidlertid lod Aktieselskabet sig den 15 April optage som Medlem af Kleinsmede- og Mekanikerforeningen for København og Omegn, og derigennem af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, som den 24. s. M. tilstillede Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Underretning herom.

Den 28. Maj tilskrev Forbundets ovennævnte Afdeling Aktieselskabet, at Afdelingen, da det trods mange Henvendelser ikke havde været muligt at formaa Firmaet til at fortsætte de den 6. April paabegyndte Forhandlinger om Malkemaskinmontørernes Lønningsforhold, saa sig nødsaget til at varsle Arbejdsnedlæggelse hos Selskabet fra den 12. Juni ved normal Arbejdstids Ophør.

Mod Lovligheden af dette Strejkevarsel protesterede Jern- og Metalindustriens Sammenslutning ved Skrivelse af 30. Maj til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, idet Sammenslutningen samtidig henstillede til Forbundet, at eventuelle Forhandlinger om Lønforholdene, saafremt Enighed ikke kunde opnaas mellem Firmaet og dets Arbejdere, paa sædvanlig Maade blev ført mellem Organisationerne. Hertil svarede Forbundet ved Skrivelse af 3. Juni, at man ikke kunde anerkende Sammenslutningens Ret til at gribe ind i den foreliggende Sag, der var paabegyndt inden Aktieselskabet blev Medlem af Sammenslutningen, og at man ikke kunde erkende, at et Firma blot ved at indmelde sig i Sammenslutningen vilde være i Stand til at opnaa Organisationens Beskyttelse med Hensyn til en forinden Indmeldelsen paabegyndt Sag. Forbundet var vel villigt til sammen med Repræsentanter for Sammenslutningen at deltage i en uforbindende Forhandling om den verserende Sag, men kunde ikke imødekomme Sammenslutningens Anmodning om at tage det udstedte Strejkevarsel tilbage. I Skrivelse af 4. Juni til Forbundet bestred Sammenslutningen, at der paa det Tidspunkt, da Aktieselskabet indmeldte sig i Arbejdsgiverorganisationen, havde foreligget nogen faglig Strid hos Selskabet, hvorhos Sammenslutningen tog Forbehold om at ville gøre Forbundet ansvarlig for det Tab, Firmaet maatte lide ved en eventuel Strejke.

Den 12. Juni traadte Strejken i Kraft. Den omfattede 5 Mand og vedvarede indtil Arbejdet efter ca. 14 Dages Forløb blev genoptaget.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningens og det nævnte Aktieselskabs Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund med Paastand om, at den ovennævnte Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund solidarisk med Forbundets københavnske Afdeling 17 ikendes en Bod stor nok til tillige at tjene til Erstatning for det Firmaet ved Strejken forvoldte Tab, der under Domsforhandlingen af Klagerne er opgivet til 80 Kr daglig i 14 Dage.

De Indklagede paastaar Frifindelse og henviser til Støtte for Berettigelsen af det af Forbundet i den foreliggende Sag indtagne Standpunkt til Septemberforligets Punkt 2 i f. hvorefter det skal betragtes som et Brud paa Septemberforliget, hvis Arbejder- eller Arbejdsgiverorganisationer, der staar udenfor Hovedorganisationerne, under Strid med nogen af disse eller af de under dem hørende Organisationer understøttes af nogen ved Septemberforliget forpligtet Part.

Retten kan imidlertid ikke give de Indklagede Medhold i, at den foreliggende Uoverensstemmelse og de angaaende denne mellem Parterne førte Forhandlinger paa det Tidspunkt, da Firmaet blev optaget i Sammenslutningen, har haft en saa tilspidset Karakter, at der kan siges at have foreligget en faglig »Strid« i den Forstand, hvori dette Udtryk efter hele Sammenhængen maa antages benyttet i Septemberforligets Punkt 2 i f. Det skal i saa Henseende særlig fremhæves, at der paa det paagældende Tidspunkt, ikke fra nogen af de forhandlende Parters Side har været varslet Arbejdsstandsning som Middel til et bestemt Kravs Gennemførelse. Og en saa udstrakt Anvendelse af den nævnte Bestemmelse i Septemberforliget som den, de Indklagede under den foreliggende Sag har gjort sig til Talsmand for, vilde efter Rettens Opfattelse i sine Konsekvenser være egnet til at modvirke en Tilslutning til de faglige Organisationer, der maa antages som almindelig Regel at være stemmende saavel med Arbejdsgiver- som med Arbejderorganisationernes Interesse.

Klagernes Paastand om, at den iværksatte Arbejdsstandsning kendes ulovlig, vil herefter være at tage til Følge, og idet der maa antages ved

Strejken at være paaført Aktieselskabet et Tab, vil der være at paalægge Smede- og Maskinarbejderforbundet solidarisk med dets københavnske Afdeling 17 en Bod, men da det af Klagerne opgivne Tab ikke findes at være fyldestgørende dokumenteret, vil Boden være at bestemme til et Sammenslutningen tilfaldende Beløb paa 500 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været uberettiget.

I Bod til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien betaler Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Forbundets københavnske Afdeling 17 in solidum 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1274.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Juli 1929 i Sag Nr. 1274: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og Murermester J. V. Larsen mod Murersvendenes Fagforening af 1919 paa egne Vegne og paa de nedenfor nævnte 8 Murersvendes Vegne.

Den 18. Juni d. A. ved Middagstid nedlagde følgende 8 Murersvende: Hans Olsen, Th. Nielsen, Frits Andersen, Frederik Petersen, Erik Rasmussen, Andreas Jørgensen, Stefan Hansen og Jens Christiansen, der alle var Medlemmer af Murersvendenes Fagforening af 1919 uden Varsel deres fælles Akkordarbejde paa Murermester J. V. Larsens Byggeplads, Hjørnet af Mariendalsvej og Duevej. Efter at Larsen havde indberettet Sagen til Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, lod Lauget ved Skrivelse af 21. s. M. Klagen gaa videre til Fagforeningen, hvis Formand straks undersøgte Sagen paa Arbejdspladsen og ved Skrivelse af 22. s. M. meddelte Lauget, at han paa Fagforeningens Vegne havde givet de paagældende Svende Ordre til at fortsætte deres Arbejde, at Afbrydelsen af Arbejdet bl. a. skyldtes Umulighed af at faa at vide, i hvor udstrakt Grad de røde Facadesten skulde sorteres, nedsættende Udtalelser til Svendene og brudt Løfte angaaende Tillæg for Brug af daarlige Sten. Det meddeles derhos i Skrivelsen, at Svendene er villige til at fortsætte Arbejdet, naar Besked gives om Stensorteringens Karakter, og at Fagforeningen har indsendt Mæglingsbegæring med Hensyn til Afgørelsen af Prisspørgsmaalet. Denne Begæring blev dog ikke taget til Følge af Lauget, der ikke vilde indlade sig paa Mægling, saalænge Arbejdet ikke var genoptaget.

Den 1. Juli kom Konflikten til Behandling ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, uden at det endnu her lykkedes at faa Arbejdsstandsningen ophævet. Senere samme Dag foranledigede Fagforeningen imidlertid, at Arbejdet blev genoptaget fra den følgende Dags Morgen, da 5 af de 8 Svende paany gav Møde. To af de resterende 3 Svende mødte i Løbet af de nærmeste Dage, medens den tredje ved Sygdom var hindret i at genoptage Arbejdet. Ved et senere afholdt Mæglingsmøde er der opnaaet Enighed angaaende Betalingsspørgsmaalet.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs og Murermester J. V. Larsens Vegne indklaget bemeldte Fagforening med Paastand om, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, og at Fagforeningen paa egne Vegne og paa de 8 Murersvendes Vegne ikendes en efter Rettens Skøn fastsat Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse og anfører til Støtte herfor, at der til Arbejdet skulde anvendes 1. Klasses Facadesten, men at der blev leveret uensartede og meget skaarede Sten, saaledes at det var umuligt at udføre 1. Klasses Arbejde hermed uden at foretage en ualmindelig Stensortering, og det viste sig umuligt gennem Mesterens Repræsentant paa Byggepladsen at faa Besked om, i hvilken Grad Sorteringen skulde foretages. De Indklagede mener herefter, at det er Murermesteren selv, der har foraarsaget Afbrydelsen af Arbejdet, og de paastaar derfor Svendene tilkendt Erstatning for Tab af Arbejdstid.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at de til Arbejdet leverede Sten var saa mangelfulde, at en omfattende Sortering var nødvendig, samt at Murermester Larsen principielt stillede sig imødekommende overfor et af Svendene rejst Krav paa Ekstra-Godtgørelse. De herom mellem Parterne førte Forhandlinger bristede imidlertid paa et Tidspunkt, da Facadearbejdet ved Kælder- og Stueetagen var færdigt, og et Par Dage senere paafulgte Arbejdsnedlæggelsen.

Efter de under Sagen fremkomne Oplysninger kan Retten ikke finde, at Vanskelighederne ved Stensorteringen har nødvendiggjort en Standsning af Arbejdet eller har været til Hinder for, at Arbejdet kunde fortsættes, som det var paabegyndt, uden at det var nødvendigt, at der forelaa ny Besked angaaende Stensorteringens Foretagelse. Efter de af Svendenes Formand og Murermester Larsens Konduktør afgivne Forklaringer maa det derhos antages, at det har været i hvert Fald en medvirkende Aarsag til Standsningen, at der ikke kunde opnaas Enighed om Tillægsbetalingen, og der kan uden Betænkelighed gaas ud fra, at Arbejdsstandsningen ikke var blevet iværksat, saafremt Enighed herom var opnaaet. Men Betalingsspørgsmaalet var det i hvert Fald Arbejdernes Pligt at søge afgjort ved faglig Mægling og Voldgift, og dette Forhold har ikke kunnet berettiget dem til at standse Arbejdet.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder maa Klagernes Paastand om, at Arbejdsstandsningen kendes uberettiget, og at de i Standsningen deltagende Svende ikendes en Bod, tages tilfølge.

Hvad angaar Fagforeningens Forhold til det passerede, burde det have staaet Formanden klart efter den af ham foretagne Undersøgelse, at Arbejdsstandsningen ikke var tilstrækkelig motiveret ved Svendenes Paastand om, at de ikke kunde faa Besked om Stensorteringen. Han burde derfor have foranlediget, at Arbejdet uopholdeligt blev genoptaget i Stedet for — som det maa antages, at han har gjort — at billige, at Genoptagelse blev gjort afhængig af, at Arbejderne fik den af dem krævede Besked om Sorteringen. Som Følge heraf vil Fagforeningen ikke kunne undgaa Medansvar for den uberettigede Arbejdsstandsning.

Efter alt foreliggende findes den forskyldte Bod at burde bestemmes til et Lauget tilfaldende Beløb paa 500 Kr., som vil være at udrede af de ovennævnte 8 Svende og in solidum med dem af Fagforeningen.

Efter dette Udfald af Sagen kan de Indklagedes Paastand om, at der tilkendes Svendene Godtgørelse for tabt Arbejdstid, ikke tages til Følge.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været uberettiget.

I Bod til Københavns Murer- og Stenhuggerlaug betaler Murersvendenes Fagforening af 1919 paa egne Vegne og paa de ovennævnte 8 Murersvendes Vegne 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Typografer hos Firmaet Danske Tidsskrifters Forlag og Trykkeri, København.

Foranlediget ved en Klage fra Københavns Bogtrykkerforening afholdtes den 8. August d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Klagen angik et Forhold, hvor Dansk Typograf Forbunds Københavns Afdeling havde forbudt en af Firmaet antagen Trykker at gaa i Arbejde.

Paa Mødet fremkom Oplysninger, der maatte lade formode, at den forud stedfundne Afskedigelse og den omtalte Nyantagelse var foranlediget af Forsøg paa at skaffe Firmaet billigere Arbejdskraft, og da Arbejdsgiverne ikke vilde afgive de fornødne Garantier og yderligere krævede Bod for Forbundets Indblanden, sluttede Mødet uden Resultat, idet Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8 * KØBENHAVN DEN 24. AUG. 1929 * 26 AARGANG

Bogbinderforbundets Kongres.

Søndag den 16. Juni aabnede Formanden for Bogbinderforbundet i Danmark, Hr. *P. Hansen,* Forbundets 12. ordinære Kongres i Nationals Selskabslokaler.

I sin Velkomst- og Aabningstale til Kongressen dvælede P. Hansen ved den haarde Erhvervssituation som Danmark har gennemløbet og som den reaktionære Venstreregering havde forværret.

Nogle af Fagets Arbejdsgivere havde følt sig forpligtede til at søge at vandre i Mygdals Fodspor, men de havde ikke haft Held med sig paa denne Vandring.

Efter Formandens Aabningstale fik Gæsterne Ordet.

For De samvirkende Fagforbund mødte Næstformanden *Chr. Jensen,* der i sin Hilsningstale bl. a. takkede Forbundet for dets Indsats for den danske Fagbevægelses Enhed.

Carl Eriksson, Svensk Bogbinderforbund, *Haueisen,* Tyske Bogbinderes Forbund, og *O. Mortensen,* Norsk Bogbinderforbund, talte om Forholdene i deres respektive Lande og takkede dansk Bogbinderforbund for godt Samarbejde i den forløbne Tid og udtalte Haabet om gode Resultater af Kongressens Arbejde.

Foruden de her nævnte Gæster var de norske Bogbinderiarbejdere tillige repræsenteret af Frk. *Ragnhild Arnesen,* Oslo.

Efter at Kongressen havde vedtaget Forretningsorden, valgt fornødne Udvalg, udpeget Dirigenten og Sekretæren, aflagde Formanden

Beretning.

I sin Beretning omtalte Formanden udførligt de Overenskomstforhandlinger, der var ført i Kongresperioden og som var indledet med følelige Nedskæringskrav fra Arbejdsgivernes Side. Krav, som Forbundet dog havde været i Stand til at afværge. Herpaa omtalte Formanden Elevforholdene ved Æskefabrikkerne, hvor det var lykkedes at faa en Elevskala indført til stor Fordel for Organisationen.

Det var ligeledes lykkedes for Forbundet at faa indført en Bestemmelse om obligatorisk Svendeprøve og faa den approberet af Regeringen omend efter nogen Modstand. Dens Virkninger kunde allerede spores paa Fagdygtigheden hos de nyudlærte, og den havde tillige en heldig regulerende Indflydelse paa Fagets Lærlingetilgang.

Efter at have omtalt de resultatløse Forsøg paa at opnaa Oprettelsen af et grafisk Kartel, omtalte Formanden Week-endspørgsmaalet og de Vanskeligheder, dette havde medført, og sluttede med en Omtale af det skandinaviske Gensidighedsarbejde og Oplæsning af forskellige Forslag til Udtalelser vedrørende Dagsordenens forskellige Punkter.

Efter en omfattende Diskussion godkendtes den aflagte Beretning, og de derefter af Hovedkasserer *Kr. Eriksen* forelagte Regnskaber godkendtes ligeledes enstemmigt.

Fagskolen.

Københavns Afdeling stillede Forslag om, at Forbundet for Fremtiden ydede 1400 Kr. i Tilskud til Fagskolen. Hidtil har Københavns Afdeling ydet 600 Kr. og Forbundskassen 800 Kr., og dette Forhold opretholdes ogsaa for Fremtiden, idet Forslaget forkastedes med den Motivering, at Københavns Afdeling var saa godt som ene om at sende Elever til Skolen.

Kooperativt Bogbinderi.

Kongressen vedtog enstemmigt at yde 15,000 Kr. til Oprettelse af et kooperativt Bogbinderi.

Forslaget havde følgende Ordlyd:

Kongressen vedtager at indskyde som Aktiekapital 15,000 Kr. i et kooperativt Bogbinderi, der startes i Forbindelse med Københavns Afdeling og Andelstrykkeriet.

Forudsætningen for at tiltræde Andelsselskabet er, at der tillige startes Forlagsvirksomhed med Opgave at udgive Bøger, der har særlig Interesse for Arbejderklassen, og at det fortrinsvis er indbundne Bøger, der sælges.

Et Led i Forlagsvirksomheden maa være, at der drives Propaganda for den indbundne Forlagsbog.

Bestræbelserne skal endvidere gaa ud paa at fremstille virkelig gode Bind, der kan sælges til Fremstillingsprisen plus de nødvendige Handelsomkostninger.

Vedtagne Udtalelser.

Under Beretning og den derpaa følgende Diskussion debatteredes indgaaende nogle Spørgsmaal angaaende Oprettelse af et grafisk Kartel, Week-endordning, Skandinaviske Gensidighedsforhold, Norsk Bogbinderforbunds Overenskomst med Russerne og Kollegastævner for Provinsmedlemmerne.

Kongressen vedtog til disse Spørgsmaal forskellige enstemmige Udtalelser.

Grafisk Kartel.

Kongressen beklager, at Forhandlingerne med de andre grafiske Fag om Karteldannelse ikke har kunnet videreføres, men den fornyer iøvrigt den Bemyndigelse, Hovedbestyrelsen fik paa Kongressen i 1926 til at føre Forhandlingerne videre med de grafiske Fag om Karteldannelse paa det skitserede Grundlag.

Enstemmigt vedtaget.

Week-end.

Kongressen vedtager, at det indtil de samvirkende Fagforbund har truffet Afgørelse i det af Bogbinderforbundet rejste Spørgsmaal »8 Timers Arbejdsdag eller 48 Timers Arbejdsuge med Week-end«, paalægges Hovedbestyrelsen at søge den Dispensation, Typografforbundet har givet angaaende Week-end hos Firmaet Schouw & Co., Kbhvn., forlænget.

Enstemmigt vedtaget.

Skandinavisk Gensidighed.

Kongressen bemyndiger Hovedbestyrelsen til paa den kommende skandinaviske Konference at stemme for Ændringen om at den gensidige Understøttelse indtræder, naar 25 pCt. af et af Forbundenes Medlemmer er i Konflikt.

Endvidere at stemme for, at der i Gensidighedsoverenskomsten indsættes en Bestemmelse om at ogsaa Konflikter, der ikke omfattes af 25 pCt. af Medlemmerne, men som er langvarige, kan understøttes, naar det paagældende Forbund er i økonomiske Vanskeligheder.

En saadan Understøttelsesaktion skal dog i hvert enkelt Tilfælde afgøres ved en i den Anledning indkaldt Konference.

Enstemmig Vedtagelse.

Norge og Rusland.

Kongressen erklærer, at den mellem norsk Bogbinderforbund og det russiske polygrafiske Forbund indgaaede Venskabs- og Samarbejdsoverenskomst intet forandrer for det danske Bogbinderforbunds Vedkommende i det bestaaende gensidige Overenskomstforhold mellem de skandinaviske Bogbinderforbund.

Ligeledes enstemmigt vedtaget.

Provinsens Kollegastævner.

De hidtil arrangerede Stævner af Kolleger i Provinsafdelingerne har vist sig at være af Betydning for Udviklingen af Samhørigheden og bidraget til at fremme Organisationstanken blandt Forbundets Medlemmer. Kongressen opfordrer derfor andre Afdelinger til at foranstalte saadanne Sammenkomster, saaledes at alle Landets Afdelinger omfattes deraf; endvidere bemyndiger den Hovedbestyrelsen til, naar Forholdene taler derfor, at yde financiel Støtte til Stævner, der planlægges ved ovennævnte Formaal.

De kommende Overenskomster.

Efter en Redegørelse fra Formanden og en indgaaende Debat vedtoges føl-

gende Direktiver for Forbundets Arbejde med Henblik paa de kommende Overenskomstsituationer:

Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen ved de kommende Overenskomstforhandlinger at søge gennemført som første Krav: Tillidsmændenes Anerkendelse, Ligelønsprincippet for Kvinder i København og Provins, Sommerferie, en effektiv Lærlingeskala og ændret Elevskala for Bogbinderier, samt en Løfteparagraf til Erstatning af § 6 sidste Stk. og § 15 i Overenskomsten for Bogbinderier.

Kongressens Lovændringsarbejde.

Under dette Punkt vedtoges bl. a. en mindre Udvidelse af Repræsentationsretten, at et Hovedbestyrelsesmedlem kan fortsætte sin Gerning efter at være gaaet over i andet Erhverv, naar blot vedkommende har hvilende Medlemsret og Hovedbestyrelsen iøvrigt enstemmigt udtaler sig derfor.

Yderligere vedtoges det at vælge særlige Suppleanter til saavel Forretningsudvalg som Hovedbestyrelsen. Med Henblik paa Medlemmer, der forser sig mod deres Solidaritetspligt, vedtoges en Lovparagraf om Eksklusion af Medlemmer, der udenom Organisationen og dens Tillidsmænd retter Henvendelser til Arbejdsgiverne eller disses Repræsentant angaaende et almindeligt fagligt Spørgsmaal. Endelig vedtoges en Protokoltilførsel angaaende Arbejdstiden den 1. Maj.

De samvirkende Fagforbund.

Under dette Punkt paa Dagsordenen vedtog man at paalægge Forbundets Ledelse at arbejde hen til at »De samvirkende Fagforbund opretter et særligt Fagtidsskrift, som tilsendes alle Arbejdere.

Der vedtoges følgende Udtalelse:

Bogbinderforbundets 12. Kongres Juni 1929 udtaler,

at Forholdet mellem de samvirkende Fagforbund og de enkelte Organisationer bør nærmere uddybes, saa at de kommer i mere Kontakt med hinanden! Dette kan opnaas ved at Forretningsudvalget for D. s. F. arrangerer sig med Fællesorganisationerne hele Landet over og lader disse foranstalte Møder for de menige Medlemmer med en Indleder fra D. s. F. og med Emne »De samvirkende Fagforbunds Betydning for den samlede Arbejderklasse«,

at man igen optager Tanken om et Tidsskrift som et fælles Bindeled mellem Medlemmerne,

at Agitationen fortsættes for at faa alle udenforstaaende Organisationer ind i D. s. F.

at D. s. F. lægger al Kraft ind paa Løsningen af Sommerferiespørgsmaalet og paa Arbejdet for Arbejderklassens Indflydelse paa Bedrifternes Ledelse.

Man vedtog derefter en Udtalelse til Fordel for det faglige Oplysningsarbejde, og derpaa foretog man *Valg af Ledelse.*

Til Formand genvalgtes *P. Hansen* med Aklamation og Leveraab og Hovedkasserer *Kr. Eriksen* genvalgtes paa samme Maade.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget valgtes *Aage Jespersen, Math. Jensen, Severin Olsen* og *H. Engelbrecktsen,* alle fra København.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes *Th. Nielsen* og *Niels Kjær,* København, *Emma Olsen* og *Th. Nielsen,* Odense, *Valdemar Petersen,* Aarhus, *H. Meyer,* Kolding, og *M. Jensen,* Aalborg.

Næste Kongres afholdes om 3 Aar i København.

Dansk Typografforbunds Delegeretmøde.

Dansk Typografforbund har afholdt sit 11. ordinære Delegeretmøde i Dagene fra den 5.—7. August incl.

Svensk Typografforbund, Norsk Bogtrykkerarbejderforening og Finsk Typografforbund samt De samvirkende Fagforbund var repræsenteret paa Delegeretmødet.

Efter at Formanden *Jul. Schrøder* havde budt velkommen og Gæsterne havde talt, konstituerede Mødet sig med Valg af fornødne Udvalg, Dirigenter og Sekretærer, og derpaa aflagde Formanden *Beretning over Virksomheden.*

Formanden dvælede i sin Beretning ved Sygekasselovens og Arbejdsløshedslovens Ødelæggelse under den af-

gaaede Regering og gjorde opmærksom paa, at Forbundet i den Anledning maatte foretage fornødne Ændringer i Fagets københavnske Sygekasse.

Arbejdsløsheden havde paaført Bogtrykfaget store Vanskeligheder, og Taleren var af den Opfattelse, at man i Stedet for, som Madsen-Mygdal anbefalede, at sætte Lønnen ned og Arbejdstiden op, burde beskæftige sig for Alvor med at sætte Arbejdstiden ned, og dette Krav maatte Forbundet rejse ved den kommende Tarifrevision.

Ved Omtalen af Forbundets Tarifforhandlinger gjorde Formanden opmærksom paa, at det navnligt var Feriespørgsmaalet, der her havde været i Forgrunden, og det var lykkedes at faa Grundlaget for Ferien yderligere underbygget.

Det var dog stadig et Punkt, som Side om Side med Kravet om kortere Arbejdstid burde være fremmest i Forbundets Arbejde.

I indeværende Aar havde Provinstariffens Opsigelse givet Anledning til stærk Kritik imod Ledelsen, fordi den faste Voldgiftsret havde erklæret denne Opsigelse i Strid med Hovedorganisationernes Overenskomst af 31. Oktober 1928.

Formanden erklærede, at Ledelsen var klar over det berettigede i Kritiken, thi Ledelsen havde begaaet en Fejl. Det var menneskeligt at fejle og Den faste Voldgiftsrets Kendelse indeholdt i sine Præmisser fornøden Oplysning om, hvorledes Fejlen var opstaaet. Den skyldtes de specielle Forhold hvorunder Forbundets Tarifforhandlinger foregik og den Kotume, som her i mange Aar havde udviklet sig, men som Fagets Arbejdsgivere ved at løbe fra deres under Forhandlingerne givne Tilsagn havde gjort Brud paa. Imidlertid vilde dette medføre, at Forbundsledelsen naturligvis for al Fremtid vilde gardere sig mod den Slags ved ogsaa at kræve almindelige Underhaandsaftaler mellem Forhandlerne opsat skriftligt.

Formanden omtalte derpaa Forholdet til de øvrige Arbejderorganisationer, som var det allerbedste. Kun Fortolkningen af Arbejdstiden gav i Forholdet til Bogbinderne Anledning til nogen Divergens, som det imidlertid sikkert vilde lykkes at komme ud over. Det var den fra flere Organisationers Side ønskede Week-endordning, der havde givet Anledning til Gnidninger.

Formanden sluttede sin Beretning med at indstille den til Delegeretmødets Godkendelse, og man gik straks til Diskussion om Beretningen.

Diskussionen om Beretningen kom navnlig til at dreje sig om Forholdene vedrørende Provinstariffens Opsigelse og adskillige af Talerne fremførte det Synspunkt, at Skylden for det Skete laa hos »De samvirkende Fagforbund«, fordi Afslutningen af Overenskomsten af 31. Oktober havde medført, at Opsigelsen var annulleret.

Saavel Formanden *Jul. Schrøder* som Forretningsføreren *Carl Sørensen* tog Afstand fra disse Synspunkter, og efter at De samvirkende Fagforbunds Formand havde haft Ordet og redegjort for 31. Oktober-Overenskomsten, gled Debatten ind i andre Retninger. To Resolutioner, som var vendt mod »De samvirkende Fagforbund«, blev drøftede. Den ene toges tilbage, medens den anden ved Afstemningen forkastedes med 157 St. mod 14.

Den aflagte Beretning godkendtes enstemmigt.

Lovændringer.

I Henhold til de Synspunkter, der under Beretningsdebatten var fremført om Brancheklubberne og disses Repræsentation, var der udarbejdet over 10 forskellige Forslag om, at Brancherne fik en Forhaandsret ved Besættelsen af de forskellige Tillids- og Repræsentationshverv indenfor Forbundet. Ved Afstemningerne tog Delegeretmødet ganske utvetydigt Afstand fra alle disse Forslag og forkastede dem med meget stor Majoritet.

Lærlingeuddannelsen.

Efter en ret kort Debat vedrørende den Uddannelse, Fagets Lærlinge var underkastet, vedtog Delegeretmødet en Resolution, stilet til Regeringen.

Resolutionen har følgende Ordlyd:

»Dansk Typograf-Forbunds Delegeretmøde den 6. August 1929 henleder Regeringens Opmærksomhed paa de forældede laugsmæssige Forhold ved Svendeprøvernes Bedømmelse i Henhold til Bekendtgørelse af 3. Oktober

1884 Nr. 98 og 99, og opfordrer Regeringen til at søge disse ændret, saaledes at Arbejdernes faglige Organisationer faar Ret til at vælge Halvdelen af Svendeprøvekommissionernes Medlemmer.«

Vedrørende den københavnske Sygekasses Forhold blev Ledelsens Forslag, om at ophæve den som statsanerkendt og føre den videre som almindelig faglig Syge- og Hjælpekasse, vedtaget.

Kontingentet for Fagets Hjælpekasse for Arbejdsløse nedsattes og Spørgsmaalet om dens Understøttelsessatser og disses Varighed afgjordes i Henhold til de paa Delegeretmødet i 1927 vedtagne Bestemmelser.

Forskellige Forslag.

Under Dagsordenens Punkt 4 behandledes forskellige Forslag fra Afdelingerne.

En Resolution, som sigtede til at etablere Gensidighedsaftale med de russiske Bogarbejdere og at paalægge Repræsentanten indenfor det internationale Bogtrykkerforbund at arbejde for, at det russiske Bogarbejderforbund optages som Medlem, blev forkastet.

Et Forslag fra Holstebro om at paalægge De samvirkende Fagforbund at opsige, eventuelt gennemgribende revidere, Septemberforliget, toges tilbage under Hensyn til de mellem Hovedorganisationerne optagne Drøftelser desangaaende.

Der forelaa fra Afdelingen i Kolding og Bog- og Akcidenssætterklubben i København Forslag om at beskatte Overarbejdet til Fordel for Fagets Arbejdsløshedskasse. Forslagene toges tilbage til Fordel for en Udtalelse, hvori »det paalægges Tarifkommissionen at faa indført i Overenskomsten, at præsteret Overarbejde skal udlignes med Fritimer i den normale Arbejdstid.«

Denne Udtalelse vedtoges enstemmigt.

Der vedtoges et Forslag om, at Hovedbestyrelsen fortsat skal arbejde i Overensstemmelse med de tidligere Delegeretmøders Beslutninger for en Forbedring af Lærlingeloven.

Fagskolen for Boghaandværk.

Delegeretmødet vedtog, paa Grund af en haardt tiltrængt Udvidelse af Fagskolen for Boghaandværk, at forhøje sit Tilskud til denne, saaledes at Forbundet i Stedet for 1200 Kr. fremtidigt yder 4000 Kr. og desuden bevilger Skolen et Laan, der afdrages i Løbet af 20 Aar.

Valg af Ledelse.

Til Forbundsformand foresloges *Jul. Schrøder,* til Forretningsfører *Karl Sørensen* og til Redaktør *Fr. Nielsen,* Køge. Alle disse foresloges enstemmigt.

Forbundslovene fastsætter, at Delegeretmødets Indstilling af Ledelsen skal godkendes ved Urafstemning. Da der gentagne Gange kun har været indstillet en Kandidat til hver af Forbundets Tillidsposter, besluttede Delegeretmødet at paalægge Ledelsen til næste Møde at stille Ændringsforslag til Lovene, saaledes at Urafstemning bortfalder, naar der ikke foreslaas flere Kandidater til Tillidsposterne.

Man fastsatte derefter Lønninger og Diæter for Kongresperioden. Lønningsudvalgets Indstilling herom vedtoges enstemmigt.

De nye Lovændringer træder i Kraft den 1. Januar 1930.

Med et kraftigt besvaret »Leve Dansk Typograf-Forbund« sluttede Forbundets Delegeretmøde.

Arbejderbevægelsens Arkiv.

Oversigt over Virksomheden

i Aaret 1. April 1928 til 31. Marts 1929.

Arkivets Bestyrelse har i det forløbne Aar været underkastet forskellige Ændringer. I Stedet for Landstingsmand C. F. Madsen har De samv. Fagforbund valgt sin Formand *Vilh. Nygaard,* og i Stedet for afdøde Kasserer Alfr. Christiansen endvidere valgt Sekretær *Knud V. Jensen* som Medlemmer af Bestyrelsen. Forretningsudvalget for Arbejdernes Fællesorganisation har endelig paa sit Møde den 25. August 1928 i Stedet for Bryggeribestyrer E. Svendsen valgt *V. Bærentzen,* Formand for Murarbejdsmændenes Fagforening, til Revisor, og Socialdemokratisk Forbund har i Stedet for Kontrollør E. Jacobsen valgt Direktør *Sven Trier* som Revisor.

I den første Uge af September afholdtes i Stockholm en Konference af Arkivarer ved Arbejderbevægelsens Arkiver i Sverige, Norge, Finland og Danmark. For det danske Arkiv mødte Oluf Bertolt. Under Forhandlingerne redegjordes for de forskellige Arkivers Oprindelse, Udvikling og nuværende Stilling, og en Række praktiske Spørgsmaal, f. Eks. om *hvad* der bør samles og opbevares i Arbejdernes Arkiver, Katalogiserings-, Opstillings- og Udlaansprincipper, Spørgsmaalet om Udveksling og Laan imellem de skandinaviske Arkiver m. m. var Genstand for indgaaende Drøftelser. Under sagkyndig Ledelse havde Deltagerne Lejlighed til at gennemgaa det svenske »Arbetarörelsens Arkiv«, »Det kooperativa Förbundet«s Arkiv, »Nordiska Museet«s store Samling Arkivalier fra Lavstiden, samt Stockholms nye Stadsbibliotek. — Konferencen var særdeles lærerig for Deltagerne, som modtog mange nyttige Vink og Impulser til Gavn for Arbejdet i deres respektive Arkiver.

Arkivbestanden er i Aarets Løb blevet forøget med 1017 Bind foruden Tidsskrifter, Blade og Smaatryk. Selve Tallet paa de tilkomne Skrifter er imidlertid kun et ufuldkomment Udtryk for Arkivets Vækst. Karakteristisk for det svundne Aar er de mange store og dyre Værker, der er tilgaaet Arkivet. Heriblandt indtager den Del af Gustav og Nina Bangs Bogsamling, som Frk. Merete Bang for et beskedent Beløb har overladt Arkivet, en fremtrædende Plads. Paa Arkivets Hylder staar nu 334 Bind stemplet »Af Gustav og Nina Bangs Bogsamling«. De omfatter hovedsagelig socialistisk Literatur, herunder ret fuldstændige Samlinger af Marx, Engells, Lassalles og Kautskys Værker, endvidere dansk socialøkonomisk Literatur m. m.

En Oversigt, der fremkom i »Kooperationen«s Majhæfte over Kooperativ Literatur i Arkivet, foranledigede Arkivaren ved det svenske »Kooperativa Förbundet«, Hr. Ax. Pahlman, til at sende Arkivet ca. 30 Bind svenske Skrifter om Kooperationen, hvorved Arkivet nu paa dette Omraade er blevet et af de bedst forsynede Biblioteker her i Landet. Endelig har de økonomiske Forhold tilladt Indkøb af et Antal Værker til Supplering af Arkivets Bestand af Skrifter om Fagbevægelsen, saaledes at ogsaa Brugsværdien af denne Afdeling er bleven væsentlig forøget. Overpræsident *J. Jensens* og *Martin Olsens Efterladte* har yderligere skænket Arkivet en Del Tryksager og Bøger foruden de tidligere modtagne. Værdifulde Gaver er endvidere modtaget fra en Række Partifæller. Mindesamlingen i Udstillingsmontren er blevet forøget ved forskellige Gaver.

Arkiverne i Stockholm, Oslo og Helsingfors har som sædvanlig betænkt Arkivet med Dubletter. Et Cirkulære, udsendt til de Organisationer, der udgiver Fag- eller Medlemsblade, har resulteret i at de største Huller i Arkivets Samlinger af disse Blade er bleven udfyldt.

Et Antal Organisationer, Tillidsmænd, Studiekredsdeltagere, Journalister og Videnskabsmænd har i Aarets Løb gjort Brug af Arkivet; 257 Bind har været udlaant.

I hvor mange Retninger Arkivet kan være til Nytte fremgaar bl. a. af, at Billeder og Genstande fra dets Samlinger i det forløbne Aar er blevet benyttet ved Indspilningen af Filmen »Fra Mørke til Lys«, ved Illustreringen af »Arbejdernes Almanak«, af Hartvig Frisch »Evropas Kulturhistorie« og af Valgfondsmærket.

Ved Arrangementet af Den socialdemokratiske Børne- og Ungdomsudstilling 16.—18. Marts 1929 kunde Arkivet ogsaa være behjælpelig ved Udlaan af Bøger og Tidsskrifter.

Alt ialt gaar Arkivets dobbelte Virksomhed: at indsamle og at nyttiggøre Samlingerne jævnt fremad. Jo mere Samlingerne forøges og jo sjældnere Spørgere eller Læsere maa gaa forgæves, desto mere vil Benyttelsen stige og Arkivet tjene det Formaal, hvortil det er blevet oprettet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9 * KØBENHAVN DEN 31. AUG. 1929 * 26 AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1929.

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der for Januar Kvartal 1929 ligesom for tidligere Kvartaler foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Januar Kvartal 1929 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord. For nogle Fags Vedkommende er Fortjenesten dog beregnet paa en noget anden Maade, jfr. de indledende Bemærkninger til »Arbejdslønnen i Oktober Kvartal 1928«. (Se »Arbejderen«, 25. Aargang, Side 275.)

Det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, der refererer sig til Udgangen af de paagældende Kvartaler, omfatter denne Gang ca. 92,500 Arbejdere mod godt 100,000 i Oktober Kvartal. Bevægelsen i Antallet af Arbejdere i Lønstatistikken skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden i de af Statistikken omfattede Fag.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere (Formænd ikke medregnede) henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet paa Grundlag af det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale meddeles i Tabel 1. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag.

Tabel 1.

Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Antal Arbejdere pr. 31/3 1929	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)					
		Jan. Kv. 1929	Oktbr. Kv. 1928	Juli Kv. 1928	April Kv. 1928	Jan. Kv. 1929	Aaret 1914
København		Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.
Fagl. Arbejdere	19654	167	173	172	171	168	67,1
Ufagl. —	16489	132	136	135	136	133	47,5
Ialt Mænd	36143	151	156	154	155	152	61,0
Kvindl. Arbejdere	13582	87	88	88	88	88	32,3
Samtl. Arbejdere	49725	134	137	137	137	134	54,4
Provinsen							
Fagl. Arbejdere	15429	139	140	139	139	138	54,8
Ufagl. —	20210	117	120	118	117	118	40,8
Ialt Mænd	35639	127	128	126	126	126	48,2
Kvindl. Arbejdere	7148	79	79	79	79	79	25,7
Samtl. Arbejdere	42787	118	120	119	119	119	44,9
Hele Landet							
Fagl. Arbejdere	35083	155	158	157	157	155	61,3
Ufagl. —	36699	125	127	125	125	125	45,5
Ialt Mænd	71782	139	141	140	140	139	55,0
Kvindl. Arbejdere	20730	84	85	85	85	85	29,6
Samtl. Arbejdere	92512	127	129	128	128	127	50,2

Af Tabel 1 fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samt-

lige Arbejdere under ét i Januar Kvartal 1929 var 127 Øre. For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 155 Øre, for Arbejdsmænd 125 Øre og for Kvinder 84 Øre.

Dette betød i Sammenligning med Oktober Kvartal en Nedgang i Timefortjenesten paa 3 Øre for faglærte Mænd, 2 Øre for ufaglærte Mænd og 1 Øre for Kvinder; for samtlige Arbejdere under ét androg Nedgangen i Timefortjenesten 2 Øre. Nedgangen skyldes overvejende, at Lønnen for visse Fag normalt ligger lavere i Januar end i Oktober Kvartal; særlig gælder dette for Byggefagene som Følge af den store Rolle, Udbetalingen af Akkordoverskudene spiller for disse Fag, der gennemgaaende arbejder med ret langvarige Akkorder.

Angaaende Timefortjenesten for de enkelte større Fags Vedkommende skal henvises til »Arbejderen«, 25. Aargang, Nr. 50, Tabel 2, hvor der for disse er anført den gennemsnitlige Timefortjeneste for hele Aaret 1928. I de fleste Fag var Lønningerne i Januar Kvartal 1929 omtrent som i Aaret 1928, bortset fra visse sæsonmæssige Forskydninger, idet der ikke har fundet overenskomstmæssige Ændringer af Lønningerne Sted i større Omfang.

Ligesom for de nærmest foregaaende Kvartaler er der for Januar Kvartal af Departementet indsamlet lønstatistisk Materiale fra Virksomheder, der *ikke* er tilknyttede Arbejdsgiverforeningen. — Disse Virksomheder tilhører dels Industrier, i hvilke saa godt som ingen Virksomheder staar i Arbejdsgiverforeningen (Slagterier samt Bagere i Provinsen), dels er det enkelte andre større private eller kooperative Virksomheder samt endelig en Del Virksomheder, som drives af Staten eller de større Kommuner. Paa Grundlag af saavel dette Materiale som det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale er der foretaget en Beregning af Arbejdslønnen for Hovedgrupperne af Arbejdere, jfr. Tabel 2, og for at eliminere den Virkning, som den forskellige Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes kan have, er der ved denne Beregning (Tabel 2) i Stedet for de faktiske Arbejdertal (hvormed der er regnet i foranstaaende Beregning, Tabel 1, for Arbejdsgiverforeningens Materiale alene) regnet med et normalt Arbejdertal indenfor hvert Fag (Medlemstallet i Fagforeningerne ved Udgangen af Aaret 1924). Ved denne Beregningsmaade er muliggjort en Sammenligning mellem Lønningerne paa de forskellige Tidspunkter, uden at ulige store Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de forskellige Fag griber forstyrrende ind.

Tabel 2.

Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Ant. Arb. i Jan. Kvt. 1929	Gennemsnitlig Timefortjeneste (m. Anv. af et fast Arbejdertal indenf. hvert Fag)				
		Jan. Kv. 1929	Oktbr. Kv. 1928	Juli Kv. 1928	April Kv. 1928	Jan. Kv. 1928
København		ø.	ø.	ø.	ø.	ø.
Faglærte Arbejdere.	20251	170	174	171	171	170
Ufaglærte — .	18645	136	139	137	138	135
Ialt Mænd...	38896	153	157	154	155	153
Kvindl. Arbejdere..	12453	86	86	86	88	87
Samtl. Arbejdere.	51349	138	141	139	140	138
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.	14659	138	140	138	138	137
Ufaglærte — .	20465	116	120	118	117	116
Ialt Mænd...	35124	125	128	126	126	125
Kvindl. Arbejdere..	6733	76	77	77	77	76
Samtl. Arbejdere.	41857	120	122	121	120	119
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere.	34910	152	155	153	153	152
Ufaglærte — .	39110	123	127	124	124	123
Ialt Mænd...	74020	136	139	137	137	136
Kvindl. Arbejdere..	19186	82	82	83	83	82
Samtl. Arbejdere.	93206	127	130	128	128	127

De af Departementet for Januar Kvartal 1929 direkte indsamlede Lønoplysninger omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa godt 12,000, hvoraf ca. 4800 i private og ca. 7300 i offentlige Virksomheder, medens det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, hvorefter der ved Kvartalets Udgang beskæftigedes ca. 92,500 Arbejdere, omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa ca. 81,000. Det samlede lønstatistiske Materiale udgør herefter gnstl. godt 93,000 Arbejdere for Kvartalet som Helhed. Det vil ses, at efter den her foretagne Beregning er

Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et faldet med 3 Øre fra Oktober til Januar Kvartal.

Siden Januar Kvartal har der ikke fundet overenskomstmæssige Lønændringer af Betydning Sted, og Arbejdslønnen i Øjeblikket kan derfor anslaas til at være omtrent den samme som i Januar Kvartal 1929.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejdere hos Murermester O. Licht, København.

Arbejdsgiverforeningen har fremsendt Klage over, at et Akkordhold af Jord- og Betonarbejdere, der var beskæftiget hos Murermester O. Licht ved et Jernbetonarbejde, den 8. Juli d. A. uden Varsel havde standset Arbejdet. Standsningen havde varet 3 Dage, men efter Arbejdets Genoptagelse havde enkelte af Akkordens Deltagere forladt Arbejdet, saaledes at Holdet ikke siden havde været fuldtalligt.

I Anledning af denne Klage blev der afholdt et Fællesmøde den 13. August, hvorved det blev oplyst, at Fagforeningen ikke havde foranlediget Arbejdsstandsningen, men tværtimod havde været virksom for at faa Arbejdet genoptaget. Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen har nu indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret.

Konflikten hos A/S Taxamotorkompagniet.

Som tidligere meddelt, havde Taxamotorkompagniet under Forhandlingerne om Fornyelse af Overenskomsten for deres Renholdelsesarbejdere, der er Medlemmer af Afd. under henholdsvis Dansk Arbejdsmands Forb. og Kvindeligt Arbejderforb., krævet store Reduktioner af de iforvejen lave Lønninger, og da Organisationerne ikke kunde indgaa herpaa, iværksatte Arbejdsgiverforeningen Lock-out overfor de paagældende Arbejdere fra Onsdag den 3. Juli. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. Juli i Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsmands Forbund over at Taxamotorkompagniet ikke overholdt Feriebestemmelserne overfor de Lock-outede, der havde Ferieløn tilgode ved Konfliktens Udbrud, blev det aftalt, at der skulde optages en Forhandling mellem de direkte interesserede Afdelinger af ovennævnte Organisationer og A/S. Taxamotorkompagniet for at søge at naa til en Løsning af alle Uoverensstemmelser. Ved disse Forhandlinger opnaaedes der Enighed, hvorefter Arbejdsgiverforeningen i Skrivelse af 20. Juli meddeler, at den har hævet Lock-outen.

Arbejdsmænd hos „De forenede Lastbilejere" i Aarhus.

Chaufførernes Fagforening i Aarhus havde gennem længere Tid forsøgt at faa oprettet en Overenskomst med De forenede Lastbilejere for de Chauffører, som beskæftigedes hos disse Lastbilejere; men da Lastbilejerne vilde lønne deres Chauffører efter Forgodtbefindende, det vil sige med en betydeligere lavere Løn end der betales de Chauffører, der er beskæftigede hos andre tilsvarende Virksomheder i Aarhus, afgav Dansk Arbejdsmands Forbund Varsel om Strejke hos Lastbilejerne, og samtidig afgav De samvirkende Fagforbund efter Anmodning fra Forbundet Varsel om Sympatistrejke, hvad angik Af- og Paalæsning af nævnte Forenings Medlemmers Vogne, hvor dette forlangtes udført af Forbundets Medlemmer, hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. Begge Varsler udløb saaledes, at Konflikten kom til Udbrud den 12. Juli. Arbejdsgiverforeningen protesterede overfor De samvirkende Fagforbund mod Sympatistrejkevarslets Lovlighed, idet de gjorde gældende, at en Konflikt mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Lastbilejerne, der ikke er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, ikke maatte komme dens Medlemmer til Skade, og meddelte, at forsaavidt nogen af dens Medlemmer skulde blive udsat for Krænkelser, i deres Ret til frit og uhindret at udøve deres Erhverv, agtede Arbejdsgiverforeningen at anbefale dem at søge Dækning herfor ved Sagsanlæg gennem de civile Domstole.

Konflikten kom imidlertid ikke til Udbrud, idet der efter Varslernes Fremsendelse kom Forhandlinger i Gang, der resulterede i, at der opnaaedes

Enighed om en Overenskomst mellem Forbundet og Lastbilejerne.

Boykottingen af de strejkende Arbejdsmænd ved Lillebæltsbroen.

Efter at Dansk Arbejdsmands Forbund havde varslet Strejke hos Entreprenørerne ved Lillebæltsbroen, udstedte Arbejdsgiverforeningen et Boycottingsvarsel overfor samtlige strejkende Arbejdere. En af de strejkende havde faaet Arbejde hos Entreprenørfirmaet Wright, Thomsen og Kjær ved et Vejarbejde i Fredericia, og da dette Firma fik Meddelelse om det udstedte Boycottingsvarsel, afskedigede det straks den paagældende Arbejder nogle Dage forinden Boycottingsvarslets Udløb. I Anledning af Forbundets Klage over denne Afskedigelse blev der den 8. August afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Arbejdsgiverforeningen paastod, at den skete Afskedigelse var fuldt ud lovlig i Henhold til Kendelse i Sag Nr. 73, afsagt af Den faste Voldgiftsret i 1912. Forbundet forbeholdt sig, efter en nærmere Undersøgelse af dette Forhold, at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Entreprenør Øst-Jacobsen, Padborg Station.

Foranlediget ved, at Dansk Arbejdsmands Forbund havde afgivet Varsel om Strejke overfor Entreprenør Øst-Jacobsen vedrørende et Sporarbejde paa Padborg Station, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 26. Juli. Anledningen til Uoverensstemmelsen var den, at Entreprenøren havde nægtet at betale det paagældende Arbejde efter en Akkordpris, der er fastsat for dette Arbejde. Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om at henvise Sagen til Forhandling paa Stedet mellem de direkte interesserede Parter, der skulde søge at tilvejebringe Enighed om Akkordpriserne inden Varslets Udløb den 30. Juli. Ved disse Forhandlinger opnaaedes Enighed, hvorefter Strejkevarslet blev taget tilbage.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet C. Carlsen, Vejle.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen forhandledes der om Arbejdsforholdene hos Entreprenør C. Carlsen i Vejle.

Firmaet havde modsat sig at betale Tillæg til Timelønnen for et Brobygningsarbejde, og i den Anledning havde Dansk Arbejdsmands Forbund varslet Strejke.

Ved Mødet enedes man om, at Firmaet til fuld Afvikling for det allerede udførte Arbejde til Fagforeningen betaler 200 Kr., ligesom man enedes om, at der ved det resterende Arbejde betales et Tillæg til den normale Timeløn af 20 %.

Den til den 15. August varslede Strejke aflystes.

Bageri- og Konditorlarbejdernes Forbund og Centralforeningen af Bagermestre i Jylland.

Efter at Forbundet havde afsluttet Overenskomst med Bagermestrene i København og paa Øerne, blev der i Foraaret indledet Forhandlinger med Centralforeningen af Bagermestre i Jylland for at faa gennemført en tilsvarende Overenskomst med denne Forening. Centralforeningen, der ikke er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, havde anmodet om Henstand med at besvare Forbundets Krav indtil efter Generalforsamlingen den 12. og 13. Juni d. A.

Resultatet af denne blev imidlertid et blankt Afslag paa Forbundets Krav, der bevirkede, at Forbundet efter indhentet Sanktion afgav Varsel om Strejke overfor Centralforeningens Medlemmer.

Efter Varslets Fremsendelse kom der Gang i Forhandlingerne, og i Skrivelse af 29. Juli har Forbundet meddelt, at der er opnaaet Enighed med Centralforeningen om en ny Overenskomst, som er gældende til 1. April 1930.

Udlandet.

Fagbevægelsen i Svejts i 1928.

(I. F. C.) Den faglige Landsorganisation i Svejts, som er tilsluttet Amsterdam-Internationale, har nyligt udsendt sin Beretning for 1928. Indledende henvises til, at de stort set gode Konjunkturer i 1927 ogsaa vedvarede i 1928.

Trods de store Vanskeligheder, den svejtsiske Fagbevægelse maatte kæmpe med i Beretningsaaret, har alle Fagforbund i 1928 været undergivet en glædelig Udvikling, baade hvad angaar Bevægelsen i Medlemsantallet og den finansielle Stilling.

I korte Træk skildrer Beretningen den faglige Bevægelses Udvikling siden Aaret 1905, da de under Landsorganisationen hørende Forbund tilsammen kun talte rundt 50,000 Medlemmer. Dette Tal steg indtil Aaret 1913 til 89,000. Efter Krigens Udbrud laa det økonomiske Liv fuldstændig brak. I September 1914 talte Landsorganisationen endnu kun 58,600 Medlemmer. I Aaret 1916 satte saa Højkonjunkturerne ind i Krigsindustrien, og 1917 bragte en Tilvækst af 60,000 nye Medlemmer. I 1918 kom der atter 30,000 og i 1919 yderligere 46,000 Medlemmer til, saaledes at Landsorganisationen i Aaret 1919 havde 223,500 Medlemmer, hvad der var Højdepunktet. Fredsslutningen betød ligefrem en Katastrofe for den Del af Industrien, som havde indstillet sig paa Fremstilling af Krigsmateriale. Arbejdsløsheden antog et katastrofalt Omfang. I 1922 fandtes der gennemsnitlig 100,000 helt eller delvis Arbejdsløse. Medlemsantallet sank fra 1920 til 1923 fra 223,500 til 151,401. I 1924 kunde der atter spores en Bedring i Konjunkturerne, og det lykkedes at bringe Nedgangen i Medlemsantallet til Ophør. Ganske vist bragte 1925 et lille Tilbageslag, men siden den Tid er Medlemsantallet steget uafbrudt — 1925: 149,997; 1926: 153,797; 1927: 165,692 og 1928: 176,438.

Utvivlsomt kunde Medlemstilvæksten have været endnu langt større under Hensyn til de økonomiske Konjunkturer. Men de skæbnesvangre Følger af Arbejderbevægelsens Splittelse i politisk Henseende har i 1928 ogsaa i stor Udstrækning paavirket Fagbevægelsens Udvikling. Foruden de allerede bestaaende nationale og konfessionelle saakaldte Arbejderorganisationer er der i Basel nu ogsaa dannet »kommunistiske Fagforeninger«. Det er under disse Forhold intet Under, at Arbejdsgiverne efter alle Kunstens Regler udnytter disse Spaltningstendenser.

De svejtsiske Fagforbunds *finansielle Forhold* kan ligeledes opvise en glædelig Udvikling. I de nedenfor angivne Aar var Fagforbundenes samlede Indtægter og Udgifter som følger: (i Tusinde Francs) 1908: 1494 og 1363; 1914: 1932 og 2383; 1918: 5243 og 5347; 1920: 11,276 og 9568; 1925: 8373 og 6747; 1926: 8627 og 7545; 1927: 10,260 og 9009; 1928: 12,126 og 9038. Forbundenes samlede Formue var paa samme Tid som følger: (i Tusinde Francs) 1908: 1358; 1914: 2573; 1918: 4517; 1920: 9070; 1925: 12,766; 1926: 14,399; 1927: 16,596; 1928: 21,893. Formuen pr. Medlem androg i de forskellige Forbund mellem 32,7 og 827,6 Francs. Den største Formue pr. Medlem havde Litografforbundet (927,6), derefter fulgte Typografforbundet og Bogbinderne med henholdsvis 632,1 og 266,7. De af Forbundene ydede Understøttelser androg i 1928 tilsammen 46% af den samlede Udgift.

Antallet af Lønbevægelser var i Aaret 1928 511, omfattende 152,864 Arbejdere, heraf 106,336 organiserede. Resultatet af disse Bevægelser var langt bedre end det, der opnaaedes i forrige Aar. 49% af alle Bevægelser gennemførtes med heldigt Resultat, 36% afsluttedes med et Kompromis. Uden Resultat forløb 7% af Bevægelserne, mens 8% endnu ikke var afsluttede ved Aarsskiftet. I 66 Tilfælde kom det til en Strejke. En Bevægelse med 65 Arbejdere førte til Lockout. Rundt 90% af alle Bevægelser blev afsluttet gennem Forhandlinger. Antallet af Dage, for hvilke der betaltes Konfliktunderstøttelse, beløb sig til 57,877. Arbejdsnedlæggelserne omfattede 4806 Arbejdere i 25 Byer i Svejts. Ialt udbetalte Forbundene 411,000 Francs i Konfliktunderstøttelse. Strejkerne varede gennemsnitlig 19 Dage, og den gennemsnitlige Understøttelse androg 7,09 Francs pr. Dag. I 110 Tilfælde blev der i 934 Virksomheder med ialt 14,356 Arbejdere opnaaet et større Antal Feriedage. I 39 Tilfælde lykkedes det i 127 Virksomheder med ialt 2071 Arbejdere at

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

gennemføre en Arbejdstidsforkortelse af gennemsnitlig 3,5 Timer pr. Uge eller tilsammen 7246 Timer. Endvidere blev der i 205 Tilfælde i 1112 Virksomheder med ialt 18,294 Arbejdere opnaaet en Lønforhøjelse af 3,20 Francs pr. Arbejder og Uge eller ialt 58,500 Francs. Bemærkelsesværdig er især den store Forøgelse af Antallet af sluttede Overenskomster. Mens der i Aaret 1927 blev afsluttet 42 Overenskomster, omfattende 665 Virksomheder med 5942 Arbejdere, blev der i 1928 ialt afsluttet 101 Overenskomster for 1285 Bedrifter med 18,844 Arbejdere.

Alt i alt kan det siges, at den socialdemokratisk orienterede Fagbevægelse i Svejts i 1928 har gjort et betydeligt Skridt fremad.

Arbejdsløsheden i Juli 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Juli Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt Juli Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Forbundene.

	Antal Arbejdere pr. April 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Juli[1]) 1929	Juni[1]) 1929	Maj 1929	April 1929	Juli 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11581	8,0	7,7	7,5	10,5	10,6
2. Anden Industri m. v.	69981	11,1	11,1	10,8	13,3	15,0
3. Handel	5468	7,9	8,5	9,0	9,7	9,5
4. Arbejdsmd. .	31490	8,2	7,7	8,3	9,1	9,7
Ialt...	118520	9,9	9,7	9,8	11,7	12,9
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20388	7,0	7,6	8,0	13,1	12,4
2. Anden Industri m. v.	60187	10,3	10,8	10,7	12,9	16,0
3. Handel	6733	9,2	9,9	9,9	11,2	10,7
4. Arbejdsmd. .	68644	10,2	11,8	13,5	17,1	13,3
Ialt...	155952	9,8	10,8	11,6	14,7	14,1
Hele Landet..	274472	9,8	10,3	10,8	13,4	13,6

[1]) Foreløbige Tal.

Ved Udgangen af Juli var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 9,8 pCt. mod 10,3 pCt. ved Udgangen af Juni. Den i Maaneden stedfundne Nedgang faldt udelukkende paa Provinsen, medens der for Hovedstaden endog var en svag Stigning (særlig for Arbejdsmænd).

Sammenlignet med Juli 1928 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Juli 1929 en Del mindre for samtlige Hovedgrupper af Arbejdere. Ligeledes var den langt mindre end Arbejdsløsheden paa det tilsvarende Tidspunkt af Aaret i 1926 og 1927, men betydelig større end i 1924.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenfor; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,6	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9
Februar ...	21,9	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9
April	8,1	13,4	16,5	23,0	16,8	13,4
Maj	5,8	12,0	14,7	19,1	14,2	10,8
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	10,3
Juli	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6	9,8
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1	
September.	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2	
Oktober...	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	
November.	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	
December .	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juli Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn:.....

— Adresse:.....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest d. 8. September 1929.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 ✻ KØBENHAVN DEN 7. SEPTBR. 1929 ✻ 26 AARGANG

De tyske Arbejdsdomstole i det første Aar af deres Virksomhed.

(Af *Paul Olberg.*)

De tyske Arbejdsdomstole indførtes den 1. Juli 1927. Det er af særlig Interesse at iagttage, hvorledes Domstolenes Virksomhed er forløbet i de første Aar af deres Funktion. Organet for Tysklands statistiske Rigsdepartement »Wirtschaft und Statistik« har fornylig bragt udførlige Oplysninger herom.

Arbejdsdomstolene havde i 1928 i hele den tyske Republik ialt 380,000 Sager til Behandling.

Naar man tænker paa den ofte usædvanlig lange Varighed ved de andre Domstoles Fremgangsmaade, vil man kunne forstaa, hvad det betyder, at kun 5,9% af alle de Domme, der i 1928 er afsagt ved Arbejdsdomstolene, har taget mere end 3 Maaneder. Omtrent lige saa mange Tilfælde (5,10%) varede under en Uge, medens ⅔ (66,4%) blev afgjort paa mindre end 1 Maaned. Hvad mindelige Forlig angaar kommer Berlin i Spidsen. *Her blev 83,64 af alle Klager* afgjort *uden endelig Dom,* idet de blev afgjort ved Forlig, ved Klagernes Tilbagetagelse, ved Udeblivelsesdomme, Afkald eller Tilstaaelse. For hele *Riget* var det 76,8 pCt. af alle Tilfælde.

Det er værd at lægge Mærke til de forskellige Arbejderkategoriers procentvise Andel i det samlede Antal af de omstridte Sager.

Af de Sager, der henhørte under Arbejdsdomstolene, angik *66,6 Arbejderstridigheder,* knapt ¼ (23,6%) Funktionærstridigheder, Resten, knapt en Tiendedel, Haandværksstridigheder. Antallet af de Stridigheder, som Funktionærerne havde for Arbejdsdomstolene, var saaledes meget større end Funktionærernes Antal indenfor hele Arbejderstanden.

Arbejdsdomstolene har ogsaa i 1928 beskæftiget sig med Stridigheder, der drejede sig om ganske ringe Beløb, idet den omstridte Værdi for *omtrent de ⅔ af alle Klager* (62%) laa *under 100* Mark, for knapt ⅕ Vedkommende (18,2%) beløb den omstridte Værdi sig endda kun til *20 Mark.* Kun for ca. 16 %'s Vedkommende af alle Tilfælde *laa den omstridte Værdi over 300 Mark,* hvoraf knapt en Hundrededel (0,9%) var over 4000 M. I det tyske Rige fandtes der i 1928 *527 Arbejdsdomstole,* hvis Virksomhed var overordentlig forskellig. Medens der for en Femtedels Vedkommende (20,5%) kun blev paakendt 50 Stridigheder, var der 12 Arbejdsdomstole, hvor der blev paakendt over 5000 Stridigheder; *i Berlin forelaa ca. 62,500* Retssager. Arbejdsdomstolenes Virksomhed er yderligere udvidet i 1929, men foreløbig foreligger der kun Meddelelser om Berlin. Medens der forelaa 29,794 Retssager for Berlins Arbejdsdomstol i det første Halvaar af 1928, er dette Tal *steget* i det første Halvaar af 1929 med ca. 8% *til 32,167.* Antallet af de Retssager, der blev afgjort ved *Forlig,* er ogsaa *forøget* her; i 1928 blev 38,7% af Retssagerne afgjort ved Forlig, og i 1929 beløb Antallet sig til 40,9 %.

Ved de *80 Landsarbejdsdomstole* blev der i 1928 behandlet over 13,479 Sager, altsaa ca. 3,5% af alle de omstridte Tilfælde, der henhørte under Arbejdsdomstolene. Deraf var 29,4% Retssager, hvor den omstridte Værdi drejede sig om mindre end 300 Mark og

altsaa laa under den almindelige Indankningsgrænse. Indankningen blev kun tilladt paa Grund af Sagernes principielle Betydning. Kun i knapt en Ottendedel af alle Tilfælde (11,7%) blev Indankning tilstaaet, i 27,5% blev de *vist tilbage,* medens der for 6%'s Vedkommende blev indgaaet en forligsmæssig Ordning. Ved Landsarbejdsdomstolene blev Sagernes Behandling ogsaa gennemført med den største Hurtighed, omtrent 4/5 af alle Appellerne blev afgjort i et Tidsrum *indenfor 2 Maaneder.* Kun en Ellevtedel (8,9%) krævede *mere end 3 Maaneder.*

Naturligvis er den procentvise Del af Retssagerne angaaende store Beløb langt større indenfor Appellationsinstancerne end ved Arbejdsdomstolene. For omtrent en Tyvendedel af alle Tilfældes Vedkommende (4,9%) androg Værdien over 4000 Mark. I *762 Tilfælde* blev der paakaldt Dom af *Rigsarbejdsretten,* deriblandt i 6 Tilfælde som saakaldt *flyvende Ret* med Forbigaaelse af Fremgangsmaaden ved Indankning. Rigsarbejdsretten kunde dog kun afgøre ca. Halvdelen af de Revisioner, der i 1928 var lagt ind under denne Ret.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S C. F. Rich og Sønner.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Juli behandledes en Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S. C. F. Rich og Sønner angaaende en Bestemmelse om Arbejdstiden i Cikorietørreriet. Da Fabriksdirektoratet havde meddelt Firmaet, at Arbejdstiden paa Fabriken var i Modstrid med Fabriksloven og forlangte den ændret, ansaa Arbejderne Overenskomsten som bortfaldet og tilbød en Forhandling om Arbejdslønnen, naar Arbejdet udførtes i 3 Holdsdrift.

Firmaet fastholdt, at den bestaaende Overenskomst var gældende ogsaa naar Arbejdet udførtes i 3 Holdsdrift.

Da der ikke opnaaedes Enighed om Sagen, henvistes den endelige Afgørelse til en faglig Voldgiftsret.

Jord- og Betonarbejdere hos Entreprenørfirmaet Laur. Petersen og Brøchner Larsen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. August behandledes en Klage fremsat af Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Købehavn over, at Firmaet L. Petersen og Brøchner Larsen havde modsat sig, at et Arbejde ved Ringbanen i København ikke blev udført i Akkord.

Under Hensyn til, at Firmaet indgik paa, at det resterende Jordarbejde mellem Hillerødgade og Borups Allé kunde udføres i Akkord efter Københavns Priskurant og at en større Del af det samlede Arbejde var blevet udført i Akkord, tilbagetoges Klagen.

Arbejdsmænd paa Tjære- og Asfaltfabrikerne.

Efter flere forgæves Forhandlinger, og efter at der af Dansk Arbejdsmandsforbund var varslet Strejke overfor A/S A. Rindoms Asfalt- og Tjærefabriker i København og Horsens, afholdtes der den 28. August d. A. et Møde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet enedes man om en Fornyelse af de hidtidige Overenskomster, bl. a. med en Ændring af Lønudregningen for A/S Rindoms Virksomheder, og en lignende Ændring for A/S Jydsk Trinidad, Horsens, og Goudalitefabriken, Nykøbing S., og med et særligt Løntillæg for de to sidstnævnte.

Overenskomsterne kan opsiges til Ophør Foraaret 1930 og de afgivne Strejkevarsler blev taget tilbage.

Sko- og Læderarbejdernes Internationales 5. Kongres.

(I. F. C.) I Dagene 14. til 17. August 1929 afholdt Sko- og Læderarbejder-Internationalen sin 5. Kongres i Stockholm. Der var mødt 45 Repræsentanter for 19 Forbund i 11 Lande. Internationalen omfatter for Tiden 31 Forbund med 314,152 Medlemmer i 16 Lande. Som Repræsentant for Amsterdam-Internationale havde dennes Bestyrelsesmedlem, Hans Jacobsen, Danmark, givet Møde.

I sin Beretning kom den internationale Sekretær Simon navnlig ind paa den indenfor Sko- og Læderindustrien foregaaende Rationalisering og tog endvidere Stilling mod de i forskellige Lande bestaaende Toldlove. Han redegjorde endvidere udførligt for den Kampagne, der er indledet mod Skotøjsfabriken Bata og som har bevirket en Nedgang i Bata-Fabrikens Produktion. Den i Tyskland paafulgte Ophævelse af Forbudet mod den bekendte Forfatter Philips Bog: »Den ubekendte Diktator«, betegnede Simon som en Fordømmelse af det af den czekiske Skotøjskonge indførte Arbejdssystem og en glimrende Bekræftelse af Retfærdigheden af Arbejdernes Kamp mod Batas Udbytningssystem. Denne Kamp bør fortsættes, indtil Bata har anerkendt sine Arbejderes Ret til at tilhøre Fagorganisationen.

Kongressen vedtog en Del Resolutioner, bl. a. mod Udsvednings- og Dumpingssystemet samt mod den af forskellige Lande førte Toldpolitik. Under Hensyn til den fremskridende Rationalisering i Sko- og Lædervareindustrien og den heraf betingede store Arbejdsløshed, opfordredes de tilsluttede Organisationer til at værne om 8 Timersdagen og saavidt muligt afskaffe det overordentlig skadelige Overarbejde. Desuden forpligtedes Organisationerne til med alle faglige Midler at forberede Indførelsen af den 44 Timers Arbejdsuge.

En stor Del af Kongressens Forhandlinger medgik til Drøftelsen af Kommunisternes Splittelsesarbejde henholdsvis Russernes Agitation i de skandinaviske Lande, som blev almindelig fordømt. En Resolution, som det finske Forbund stillede i denne Sammenhæng, blev forkastet mod 5 Stemmer. Et Forslag, der gik ud paa at afholde de internationale Kongresser hvert tredje i Stedet for hvert andet Aar, blev forkastet med 20 mod 19 Stemmer. Til international Sekretær genvalgtes med Akklamation J. Simon. Eksekutivkomitéen, som enstemmigt genvalgtes, er sammensat af en Repræsentant for Forbundene i Tyskland, Ccekoslovakiet, Frankrig, England og Norge.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1247.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere hos Frisørmester Vilh. Nielsen, Viborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Juni 1929 i Sag Nr. 1247: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Vegne mod Frisørmester Vilh. Nielsen, Viborg.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Vegne indklaget Frisørmester Vilh. Nielsen, Viborg, med Paastand om, at Indklagede ikendes en Bod for i Strid med § 1 i den mellem Indklagede og Forbundet indgaaede faglige Overenskomst at have beskæftiget en uorganiseret Svend, Egon Sørensen, og for i Strid med samme Overenskomsts § 8 at have vægret sig ved at bidrage til, at en mellem Indklagede og Forbundet opstaaet Uoverensstemmelse kunde blive afgjort ved faglig Voldgift.

Indklagede paastaar sig frifundet, idet han vel erkender, at han efter Overenskomstens § 1 er forpligtet til udelukkende at beskæftige Medlemmer af Forbundet, men gør gældende, at der mellem ham og Egon Sørensen bestaar et lovligt Interessentskabsforhold, som ikke er i Strid med den nævnte Bestemmelse; han mener derhos ikke at være forpligtet til at finde sig i Uoverensstemmelsens Afgørelse ved fagl. Voldgift.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at der mellem Indklagede og Egon Sørensen, der arbejdede som Svend i Indklagedes Forretning, den 1. Juni 1927 blev oprettet følgende af dem begge underskrevne Kontrakt:

Interessentskab.

Interessentskab indgaaes herved mellem Underskrevne paa Betingelse af, at Egon Sørensen til Wilh. Nielsen betaler 300 Kr. for Halvdelen af Inventar, som skal betales senest 1. Januar 1928. Det bemærkes, at alle Udgifterne ved Forretningens Drift udredes af begge og eventuelle Overskud deles ligeligt. Dog fraregnes alt Salg af Brillantine og Parfume og andre Salgsvarer, som tilfalder

Nielsen og er Sørensen uvedkommende.«

Ved Kontraktens Oprettelse var Egon Sørensen Medlem af Forbundet, men blev slettet paa Grund af Kontingentrestance pr. 1. Januar 1928.

Indklagede har under Domsforhandlingen forklaret, at Grunden til Kontraktens Oprettelse var den, at han ønskede Egon Sørensen fastere knyttet til Forretningen. Mellemværendet er iøvrigt foreløbigt saaledes, at Sørensen rettidigt indbetalte de 300 Kr., og at de ugentlig har delt det foreliggende Overskud, altsaa Indtægten med Fradrag af Udgifter, for Huslejens Vedkommende saaledes, at der til Betaling af denne er tilbageholdt et forholdsmæssigt Beløb. Overfor Husværten staar Indklagede fremdeles som Lejer, og Indklagede har ikke kunnet redegøre for, hvornaar og hvorledes Parterne har tænkt sig, at Mellemværendet skulde kunne opløses.

Efter Forholdets Beskaffenhed maa der gaas ud fra, at Egon Sørensen ikke ved det paagældende Kontraktsforhold har paadraget sig nogen virkelig Risiko udover den Usikkerhed, der følger af, at Vederlaget for hans Arbejdsindsats maatte være afhængigt af Forretningens Gang, og efter alt foreliggende maa den saakaldte Interessentskabskontrakt efter Rettens Skøn i Realiteten anses som en Arbejdskontrakt med en særlig Aflønningsmaade og forbundet med en Aftale om, at Sørensen ved sit Indskud har faaet Medejendomsret over Forretningens Inventar. Som Følge heraf maa det statueres, at Indklagede ved at beskæftige Egon Sørensen paa de anførte Vilkaar handler i Strid med § 1 i den faglige Overenskomst.

Med Hensyn til Klagernes Paastand om, at Indklagede skal have begaaet Brud paa Overenskomstens § 8 bemærkes, at denne § foreskriver, at der ved Overtrædelse af Overenskomstens Bestemmelser skal foretages mundtlig eller skriftlig Mægling, og at Sagen, hvis Mæglingen ikke resulterer i en forligsmæssig Ordning, skal afgøres af en Voldgiftsret bestaaende af 2 Medlemmer, valgt henholdsvis med 1 fra hver Side samt en Opmand. Forsaavidt den ene Part undlader at udpege Voldgiftsmedlem, udpeger den anden Part begge Voldgiftsmedlemmerne. Saafremt Enighed om Valg af Opmand ikke kan opnaas, udpeges denne af Formanden for Den faste Voldgiftsret. Klagerne støtter nu deres Paastand paa, at Indklagede — hvad denne erkender — ikke har villet udpege noget Medlem af Voldgiftsretten, og at det efter Klagernes Erfaring vil være forbundet med Vanskelighed under disse Omstændigheder at formaa nogen til at paatage sig Hvervet som Opmand. Selv om dette sidste maatte være rigtigt, findes Indklagede dog ikke ved sit heromhandlede Forhold at have begaaet Brud paa Overenskomsten, og der savnes derfor Grundlag for i denne Anledning at ikende ham nogen Bod.

Derimod vil Indklagede for det begaaede Brud paa Overenskomstens § 1 være at ikende en Forbundet tilfaldende Bod, som imidlertid — i Betragtning af, at det ikke tør statueres, at Indklagede har tilsigtet at *omgaa* Bestemmelsen i § 1 — findes at kunne bestemmes til et Beløb af 100 Kr.

Indklagede vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Kendelse:

Indklagede Frisørmester Vilh. Nielsen, Viborg, bør til Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund betale en Bod paa 100 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Indklagede med 200 Kr.

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11 * KØBENHAVN DEN 14. SEPTBR. 1929 * 26 AARGANG

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds 13. Kongres.

I Dagene 4., 5. og 6. August afholdt Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund sin 13. Kongres i Arbejdernes Forsamlingsbygning i Aarhus. 82 Delegerede samt Hovedbestyrelsen og Gæster fra Ind- og Udland deltog i Kongresforhandlingerne. Følgende Organisationer var repræsenterede: De samvirkende Fagforbund ved Niels Rasmussen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund ved Johs. Kjærbøl, Arbejdernes Fællesorganisation i Aarhus ved Leonhard Hansen, Internationale Bund der Maschinisten- und Heizer-Verbände ved H. Klebe og C. Balling. Den tyske Broderorganisation ved R. Krohn og den czekiske Broderorganisation ved J. Dostal.

Den smukke Sal var festligt pyntet med røde Faner fra Forbundets forskellige Afdelinger; et kvikt Orkester fra D. U. I. spillede Socialisternes Marsch og Internationale, hvorefter Forbundets Formand Laurits Hansen bød Velkommen til saavel udenlandske som indenlandske Gæster og Delegerede og udtalte bl. a.:

Det er første Gang, jeg har den Ære at byde Kongressen Velkommen.

Siden sidste Gang har den danske Arbejderklasse gennemgaaet en Mørketid. Da vi holdt Kongres i 1925, havde vi en socialdemokratisk Regering. Men den sad kun kort, og det, der skete den 2. December 1926, og som bragte Madsen-Mygdal til Magten, blev skæbnesvangert for danske Arbejdere. Hurtigere end ventet blev Reaktionen imidlertid væltet, men som et Skændselsminde om den reaktionære Venstreregering staar i Dag Tugthusloven, den skammeligste Klasselov, der nogensinde er vedtaget i Danmark.

Imidlertid lykkedes det ikke den arbejderfjendske Regering at splitte Arbejderklassen. Tværtimod gik det saaledes, at i den mørke og tunge Tid tømredes Arbejdernes Organisationer stærkere sammen.

Efter at de indbudte Gæster havde talt, konstituerede Kongressen sig med Forbundets Æresmedlem, Johs. Christiansen, København, V. Olesen, Kalundborg, og C. A. Petersen, København, som Dirigenter.

Valg af Udvalg.

Kongressen foretog derefter Valg af et Lovudvalg paa 7 Kongresdeltagere til at behandle indsendte Forslag og senere fremkomme med Indstilling til Kongressen. Vedrørende Regnskaberne og de dermed forbundne Forslag til Ændringer i Lovene henvistes paa samme Maade til Behandling i et Udvalg paa 9 Mand, valgt af Kongressen.

Et Udvalg paa 15 Mand havde forud for Kongressen faaet overdraget at fremkomme med en samlet Indstilling vedrørende forskellige Lovændringer.

Formandens Beretning.

Forbundets Formand aflagde derefter Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres.

Af Beretningen fremgik det, at Forbundets Medlemstal i 1925 var 2359 og i 1929 2335.

Der er i Perioden oprettet tre nye Afdelinger, nemlig i Middelfart, Aabenraa og Vordingborg.

Til Behandling med Forbundets Medvirken er indgaaet 968 Sager.

Ved Overenskomstforhandlingerne i 1925 opnaaedes der en mindre Forhøjelse af Grundløn og Tillæg, saa Medlemmerne fik en Løn, der laa 2 Kroner

højere pr. Uge, end Pristallet berettigede til.

Siden er Lønnen faldet to Gange paa Grund af Pristallets Fald. At Reaktionen kom til Magten 2. December 1926 gjorde ikke Arbejdsgiverne mere forhandlingsvenlige. Vi opnaaede imidlertid Pristallets Bortfald, uden at Lønningerne derfor reduceredes.

Vor Entreprenør-Overenskomst har gennemgaaet de samme Forandringer. I Øjeblikket ligger vi med en Løn, der er 6,5 pCt. højere, end Pristallet vilde have berettiget til.

Der har været Tanker fremsat om en landsomspændende Entreprenør-Afdeling, men disse Tanker er nu skrinlagt.

For vore Medlemmer paa Spritfabrikkerne er Løngrundlaget ved Særoverenskomster steget med 13 pCt. siden 1925. I Slagterierne har vi opretholdt Status quo med Grundlønnen paa 60 Kr. I Bryggerierne ligger den fra 60 Kr. til 67 Kr.

For vore 600 kommunale Medlemmer har Valget i 1926 og Regeringsskiftet været kostbart. Det bevirkede, at Statens Nedskæring fulgtes i det store og hele, og Medlemmerne har udover Pristallet haft en Nedgang paa 6 pCt.

Vor Organisation har udviklet Samarbejdet med andre Organisationer, og vi har haft stor Fordel af dette.

Det er med Glæde, jeg har bemærket, at der ikke til denne Kongres er stillet Forslag om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Det har jo ellers været Tilfældet med de 3 foregaaende Kongresser.

Da Ministeriet Madsen-Mygdal den 1. Oktober 1927 ophævede den fortsatte Hjælp, var det en Nødvendighed for Fagforbundene at træde hjælpende til. Vi indbetalte da et Kontingent til et Fond med det Formaal at understøtte, hvor anden Hjælp var udelukket.

Formanden omtalte meget udførligt Feriespørgsmaalet, som Forbundet af al Kraft havde arbejdet for at faa gennemført for Medlemmerne; der er dog endnu et godt Stykke at gaa, før vi naar til Vejs Ende, men da dette Spørgsmaal er brændende indenfor alle Arbejderorganisationer, vil De samv. Fagforbund ganske sikkert sætte ind her og søge gennemført en generel Ordning af den saare vigtige Sag. Omtalte Kedel- og Fabriksloven, der spiller en meget betydende Rolle for alle Forbundets Medlemmer, og meddelte, at Statens højeste Embedsmand paa dette Omraade, Direktør Sv. Trier, havde lovet at komme tilstede paa Kongressen og holde et Foredrag om Kedelloven, og der vilde efter Foredraget blive Lejlighed til at rejse Spørgsmaal om Lovens Forstaaelse, naar disse var af almindelig Interesse for vort Forbund.

Rationalisering.

Der findes et moderne Slagord, der benyttes i enhver Forbindelse om Nutidens Industriforetagender, nemlig Rationalisering. Det svirrer én om Ørene, saa man snart har Fornemmelsen af, at det er typisk Dansk, hvilket det jo ikke er, jeg havde nær sagt — tværtimod. Imidlertid, vi kommer ikke uden om den Bevægelse, der ligger bag ved Ordet, som nærmest betyder Koncentration og Specialisering. Jeg er tilbøjelig til at mene, at det ikke i særlig alvorlig Grad vil influere paa Medlemsantallet indenfor vort Fag; det vil først og fremmest betyde en Omflytning af vore Medlemmer til andre Pladser, naar den legemliggjorte Koncentration af Kraftproduktet gennemføres. Medens Kraftoverførselen tidligere udelukkende skete ved Transmissioner, foregaar den nu i stedse stigende Grad gennem den uskyldigt udseende, isolerede Kobbertraad; Kraftkilden samles derfor mere og mere i store, vidtforgrenede Kraftanlæg, som jo ikke derved gør Kedel- og Maskinpasseren overflødig, blot sætter ham paa en anden, maaske større og mere ansvarsfuld Plads. Den i de senere Aar gennemførte Rationalisering her i Landet har medført nogen Forøgelse i Beskæftigelsesgraden for vort Fag og en ikke uinteressant Forskydning i vore Medlemsrækker fra det private Erhverv til kommunale Institutioner med de noget bedre Lønforhold, og vi maa da tage de Knubs, som Rationaliseringen maaske medfører, men ogsaa kunne tage de Fordele, som den maatte kaste i vor Turban.

Maa jeg til Slut takke alle de Tillidsmænd og Kolleger, der har været medvirkende til de Resultater, som Beretningen omfatter; jeg takker for den Forstaaelse og Overbærenhed, der er

vist mig i disse mine 4 første Læreaar, men uden at forklejne nogen vil jeg dog have Lov til at rette en ganske særlig Tak til vort Forbunds Hovedkasserer for Samarbejdet. Han har været den kloge og erfarne Mand, hvor jeg som den unge maaske har haft mindre Ballast. En Tak for Samarbejdet i disse Aar, Lauth; eet har vi haft tilfælles: Interessen for vor Organisation og dens Arbejde.

Jeg indstiller herved Beretningen til en velvillig og forstaaende Behandling og Godkendelse, eller blot: Giv Beretningen den Behandling, som Arbejdet fortjener, mere forlanger jeg ikke.

I Diskussionen om Formandens Beretning deltog en Række Talere, som udtrykte deres Tilfredshed med den aflagte Beretning og iøvrigt udtalte sig om nogle indenfor Forbundet løbende Grænsestridigheder med andre Forbund. Følgende Forslag blev behandlet sammen med Beretningen:

Kongressen opfordrer Forretningsudvalget til saavel ved Forhandling med Arbejdsgiverne som ved Møderne i De samvirkende Fagforbund at arbejde for, at alle Arbejdere faar Ferie i saa stor Udstrækning som muligt.

Kbhvns. kommunale Afd.

Kongressen vedtog dette Forslag enstemmigt. Formandens Beretning blev ligeledes enstemmigt godkendt.

Regnskaberne.

Hovedkasserer M. Lauth aflagde Beretning om Regnskaberne for Perioden fra forrige Kongres.

Kassererens Beretning og Regnskaberne blev *enstemmig godkendt.*

Direktør Sv. Trier

holdt et instruktivt Foredrag om Forstaaelsen af Loven »For Pasning af Kedler, der er underkastet offentligt Tilsyn«. Foredraget samlede alle Kongresdeltagernes udelte Opmærksomhed *og belønnedes med Bifald.*

De nedsatte Udvalg.

Ordførerne for de nedsatte Udvalg forelagde Resultaterne fra Udvalgene vedrørende Lovændringerne, hvor der var opnaaet Enighed om de Lovændringer, der kunde anbefales til Vedtagelse af Kongressen.

Kongressen vedtog Udvalgenes Indstillinger.

Valgene.

Forbundets Formand, Laurits Hansen genvalgtes med Akklamation.

Hovedkasserer M. Lauth genvalgtes ligeledes med Akklamation.

Revisor Johs. Christiansen, Kbhvn., der gennem 36 Aar har beklædt Stillingen som Revisor, meddelte, at han paa Grund af Alder ikke ønskede at genvælges. Formanden takkede ham for de mange Aars trofaste Arbejde og overrakte Johs. Christiansen et Guldur med Kæde som Tegn paa Forbundets Taknemmelighed.

Til Revisorer valgtes Herup, København, og Bigum, København.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget — der udvidedes fra 5 til 7 Mand — genvalgtes foruden Formanden og Kassereren: Formand H. Jensen, København, Formand L. Leerbech, København, og R. Storm-Hansen, København. Nyvalgt blev A. Christensen, Aalborg, og Chr. Nymann, Ringsted.

Afslutningen.

Da Dagsordenen saaledes var udtømt, udtalte Kongressens Gæster deres Tak for Samværet og udtalte gode Ønsker for Forbundets Arbejde i Fremtiden.

Formanden, Laurits Hansen, takkede Kongressens Deltagere og Gæsterne og udtalte Haabet om, at disse Dages gode og nyttige Samvær maatte sætte sit Præg paa Fremtidens Arbejde.

H. Jensen, København, rettede en Tak til Tolkene Jacobsen, Sønderborg, og Anker Larsen, København, samt en Tak til Aarhus Afdeling for den smukke Maade, hvorpaa Afdelingen havde løst Opgaven som Vært.

Kongressen sluttede med Afsyngelse af Socialistmarschen og Internationale.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagere hos Bagermester L. Schou, Søborg.

Paa Foranledning af Klage fra Bageri- og Konditoriarbejderforbundet over, at Bagermester L. Schou, Søborg Hovedgade, gennem længere Tid har beskæftiget en ung Svend og haft denne paa Kost og Logi, samtidig med at Lønnen i det Hele taget har været under det i Overenskomsten fastsatte, afholdtes d. 26. August d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Da man ikke fra Bagerlaugets Side vilde erkende, at der forelaa Overenskomstbrud, opnaaedes der ikke Enighed, og Forbundet forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret.

Bogbindere hos Firmaet Niels Rasmussen i Odense.

I Anledning af en Klage fra Bogbinderforbundet over, at ovennævnte Firma i længere Tid havde underbetalt sine Arbejdersker, hvad Timelønnen angaar, ligesom Firmaet, i Strid med Fagets Overenskomst, havde ladet Kvinder udføre Svendearbejde uden at betale dem Svendeløn for dette Arbejde, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. August. Ved Mødet tilbød Firmaet at betale en Bod til Afgørelse af Sagen; men da der ikke kunde opnaas Enighed om dennes Størrelse, sluttedes Fællesmødet uden Resultat. Bogbinderforbundet forbeholdt sig at indklage Firmaet for Den faste Voldgiftsret for Overenskomstbrud.

Formere og Støberiarbejdere hos A/S. C. M. Hess, Vejle.

I Arbejdsgiverforeningen afholdtes der Møde den 13. August i Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og A/S. C. M. Hess i Vejle.

Formerforbundet har i Aarevis krævet en Ordning af Betalingen for Gods med Slagger, uden det har været mulig at naa til et tilfredsstillende Resultat, hvorfor Forbundet nu varslede Strejke.

Ved Mødet opnaaedes paa dette Omraade en Ordning, ligesom der opnaaedes Enighed om Tillæg til Timelønnen for 66 akkordlønnede Arbejdere.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere hos Firmaet Eiler og Maaløe.

Den 20. August d. A. afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund over at Firmaet Eiler og Maaløe havde forsøgt Lønreduktioner ved Akkordaftaler, og, da dette ikke lykkedes, foretaget Afskedigelser.

Paa Mødet enedes man om, efter de fremkomne Oplysninger, bl. a. om Adgangen for de paagældende Arbejdere til Antagelse hos Sammenslutningens Medlemmer, og idet Forbundet forbeholdt sig overfor Genoptagelse af den paagældende Produktion, at der ikke rejses Klage paa det foreliggende Grundlag.

Landarbejdere hos Forpagter Lawaetz, Holmegaard ved Næstved.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. August behandledes en Klage fra Landarbejderforbundet over at Forpagter Lawaetz i Modstrid med Overenskomsten havde krævet, at Forbundets Medlemmer, der er beskæftigede hos ham, skulde udføre et Roelugningsarbejde paa Dagløn; et Arbejde, der i Overenskomsten er anført som Akkordarbejde. Endvidere var der klaget over, at Forpagteren havde paalagt Malkerne, at de uden Ekstrabetaling skulde binde de i Fold gaaende Køer før Malkningen.

Ved Mødet indgik Forpagter Lawaetz paa at efterbetale et Beløb for det udførte Lugningsarbejde. Overfor Sagen om Malkningen forbeholdt Organisationerne sig deres Stilling.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12 * KØBENHAVN DEN 21. SEPTBR. 1929 * 26 AARGANG

Keramisk Forbunds Kongres.

Forbundet afholdt sin ordinære Kongres i umiddelbar Tilslutning til det internationale Sekretariats Forhandlinger, og Kongressen aabnedes Søndag d. 18. August i »Gimle«s Selskabslokaler.

Som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund mødte *Chr. Jensen* og de udenlandske Keramikere var repræsenteret af Deltagerne i den internationale Kongres.

Kongressen prægedes ogsaa heraf, idet samtlige Gæster talte til Kongressen paa dens Aabningsdag, hvor *Chr. Jensens* Hilsningstale efterfulgtes af tyske, franske, hollandske, czekoslovakiske og engelske Kammeraters Redegørelser for Forholdene i de paagældende Lande.

Valg af Kongressens Ledelse.

Efter at Forbundets Formand A. Flodin havde erklæret Kongressen for aabnet, foretoges Valg af de fornødne Udvalg og Præsidium for Kongressen under dens Arbejde.

A. P. Jensen og *E. de Waal* valgtes til Dirigenter, *F. Weimann, Sofus Hansen, Wilh. Christensen* og *Edv. Larsen* valgtes til Protokolsekretærer.

Dirigenten gav derefter Ordet til Forbundets Formand, der aflagde Beretning om Forbundets Virksomhed siden sidste Kongres.

Formandens Beretning.

I sin Beretning om den af Forbundet udfoldede Virksomhed omtalte Formanden *A. Flodin* bl. a. Fagets Beskæftigelsesforhold. Disse havde i Periodens Løb medført en Arbejdsløshed, der foruden de helt arbejdsløse, tillige ramte de mange, der maatte arbejde paa indskrænket Arbejdstid, og indvirket paa Forbundets Løntaktik, der havde været henvist til Forsvaret for det opnaaede.

I Periodens Løb er Overenskomsterne af denne Grund blevet saa godt som uændret forlænget. Dog var der opnaaet et mindre Tillæg til Timelønnen for de kvindelige og de ufaglærte Arbejdere, og desuden Tillæg til et Par Grupper for nogle særlige Artiklers Fremstilling. Desuden var Fagets Sommerferiebestemmelser blevet forbedrede, saaledes at Arbejdsgiverne ikke kunde berøve Arbejderne deres Ferie ved at afskedige dem umiddelbart før Ferieanciennitetens opnaaedes. Med de udenfor Arbejdsgiverforeningen staaende jyske Pottemagerier var samme Ferieregler indført, og desuden var Arbejde, der ikke ved Akkord kunde dække Timefortjenesten, taget ud af Priskuranten og henvist til Forhandlinger i hvert givet Tilfælde. Kan Enighed om en Akkordsats ikke opnaas ved saadanne Forhandlinger, skal det paagældende Arbejde udføres paa Timeløn.

Formanden sluttede sin Beretning med at henvise til den trykte Beretning, og navnlig den deri forefindende Statistik. Udviklingen viste, at det ved Forhandlingerne mere drejede sig om Tallene fra Arbejdspladserne. Det var dem, der skulde underbygge Lønkravene. Derfor havde Forbundet sat et meget stort Arbejde ind paa at udarbejde en omfattende Statistik, og denne havde allerede bevist sin Værdi.

Med Hensyn til den fremtidige Lønbevægelse, maatte Forbundet søge Kvindernes Løn højnet, selv om det skulde medføre en forbigaaende Stilstand for Mændenes Vedkommende.

Arbejdsgivernes Rationaliseringsbestemmelser gav sig Udslag i, at de erstattede faglærte Arbejdere med ufag-

lærte og Mænd med Kvinder. Forbundet maatte her fastholde Kravet om, at Arbejdets Udførelse betaltes i Henhold til Priskuranten uden Hensyn til hvilken Arbejdskraft, der anvendtes.

Efter at Formanden havde sluttet sin Beretning og indstillet den til Kongressens Godkendelse, paabegyndtes Diskussionen, hvori en lang Række Delegerede deltog.

Der stilledes under Debatten Forslag til en Resolution angaaende Forbundets Statistik.

Resolutionen har følgende Ordlyd:

»Kongressen beslutter at indføre obligatorisk Statistik og overlader til Hovedledelsen at gennemføre en saadan.«

Resolutionen vedtoges enstemmigt og ved den derpaa foretagne Afstemning over den aflagte Beretning godkendtes denne ligeledes enstemmigt.

Forbundets Regnskaber.

Hovedkasserer *Einer Jensen* forelagde derpaa Forbundets reviderede Regnskaber, der godkendtes enstemmigt og uden Diskussion.

Lovændringer.

Under dette Punkt paa Dagsordenen var kun en eneste Ændring til Debat, idet Forbundet gennem de tidligere Aar er naaet frem til at give sine Love en endegyldig Form. Det stillede Lovændringsforslag gik ud paa at forlænge Kongresperioden fra 3 Aar til 4, og dette vedtoges enstemmigt.

Derpaa behandledes Spørgsmaalet om Forbundets Stilling til et eventuelt Interessentskabsforhold overfor en Fabriksvirksomhed indenfor keramisk Industri.

Det vedtoges i et nærmere beskrevet Tilfælde at bemyndige Hovedledelsen til at disponere.

Valg af Ledelse.

A. Flodin genvalgtes med Akklamation som Formand og *A. P. Jensen* genvalgtes med alle Stemmer mod 1 til Næstformand.

Hovedkasserer *Ejner Jensen* genvalgtes ligeledes med Akklamation.

Flodin, A. P. Jensen og *Ejner Jensen* takkede for den Tillid, der paany vistes dem.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes *Vald. O. Larsen, H. Jacobsen,* Frk. *Thyra Mancius-Hansen, H. Lundholm, M. C. Larsen,* alle København, samt *Tinus Møller,* Kastrup, *J. Christensen,* Holstebro, og *Alb. Hansen,* Lillerød.

Til Revisorer valgtes *Fr. Pietsch* og *Fr. Weimann.*

Ejner Jensen udbragte derefter et Leve for Keramisk Forbund. (Kraftige Hurra.)

Afslutningen.

Chr. Jensen, De samv. Fagforbund: Nu da Forbundskongressen er sluttet, vil jeg takke for Samværet og udtale, at jeg har det Indtryk, at de tagne Beslutninger vil kunne blive til virkelig Fordel for de keramiske Arbejdere. Tak for de keramiske Arbejderes faste Vilje til Samarbejdet med de øvrige danske Arbejdere. (Stærkt Bifald.)

Flodin talte til Slut for den afgaaende Revisor *Henrik Larsen,* som paa Grund af sin Alder trak sig tilbage fra Hvervet, og takkede ham for hans Arbejde. Kongressen udbragte et Leve for Henrik Larsen.

A. P. Jensen takkede paa egne og Meddirigents Vegne Forsamlingen for dens rolige og saglige Arbejdsmaade, der havde gjort dem Hvervet let. Jensen udbragte sluttelig et »Leve en enig Arbejderklasse«.

Dermed sluttede Kongressen.

Den internationale Keramikarbejderføderation.

Fagsekretariatet for den keramiske Industris Arbejdere afholdt under Forsæde af Sekretariatets Leder gennem 24 Aar, Hr. *Georg Wolmann,* Kongres i København i Dagene 14.—18. August.

Georg Wollmann aflagde her Beretning om Virksomheden, Oversigt over Sekretariatets Medlemstal og Regnskaber, og denne Del af Dagsordenen godkendtes uden Debat.

Under Behandlingen af Spørgsmaalet om en international Lønstatistiks Tilvejebringelse aflagde samtlige Landsrepræsentanter Beretning om de Erfaringer, de desangaaende havde indhø-

stet, siden Sekretariatet i November 1928 havde besluttet at afkræve de tilsluttede Organisationer statistiske Oplysninger.

Man besluttede at arbejde videre med Sagen paa Baggrund af de indhøstede Erfaringer, og det fornødne i saa Henseende overlodes til Sekretariatet.

Dernæst diskuteredes et czekoslovakisk Forslag om at udarbejde en Oversigt over den keramiske Industrikapitals Koncentrationsbestræbelser siden Internationalens Oprettelse, og man besluttede, at de forskellige Landes Delegationer skulde udarbejde hver sin nationale Oversigt, som saa skulde tilsendes Sekretariatet, der skulde udarbejde en international Redegørelse over Spørgsmaalet.

Endelig behandledes nogle Forslag fra henholdsvis den hollandske og den czekoslovakiske Delegation om Sammenslutninger af Glasarbejdernes, Keramikarbejdernes og Fabrikarbejdernes Internationale.

Forslagenes endelige Skæbne henvistes til Behandling mellem de paagældende Internationalers Exekutivkomiteer.

Derpaa foretoges Valg af Sekretær. *Georg Wollmann* trak sig paa Grund af Alder og Helbredshensyn tilbage efter 24 Aars Arbejde, og Formanden for de tyske Finkeramikeres Organisation, Hr. *Tuisko Apel,* Berlin, valgtes til hans Efterfølger.

Dansk Funktionærforbunds Kongres.

Dansk Funktionærforbunds 7. Kongres paabegyndtes Torsdag d. 29. Aug. paa Søpavillonen i København. Formanden, Fr. Hagengaard, bød samtlige Delegerede Velkommen og udtalte:

Det skal være vor Opgave i de kommende Dage at virke til Gavn for vor Organisation og derigennem gøre et Stykke Arbejde for vore Kammerater i By og paa Land. Vi skal gøre det ved at drøfte det, der er sket, uden at fæstne os i smaalig Kritik over Bagateller, og vi skal skue fremad mod de Opgaver, der venter os.

Det er os en stor Glæde at kunne byde De samvirkende Fagforbunds Næstformand Velkommen. Vi er jo saaledes stillet, at vore Kongresser aldrig drøfter Betimeligheden af vort Medlemsskab i De samvirkende Fagforbund, idet vi altid har haft den Opfattelse, at alle Fagforbund bør være Medlemmer af de danske Arbejderes Hovedorganisation. Fælles Sag, fælles Støtte. Hagengaard rettede derefter en Tak til den svenske og den hollandske Gæst for deres Tilstedeværelse.

Medens Kongressen rejste sig, udtalte Forretningsføreren nogle smukke Mindeord om de i Perioden afdøde, tidligere Medarbejdere indenfor Organisationen, *Holmquist* og *Krüger-Schou.*

Gæsterne hilser Kongressen.

De samvirkende Fagforbunds Næstformand takkede paa egne og De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgs Vegne for Indbydelsen og den Loyalitet, som Dansk Funktionærforbund altid havde udvist i sit Samarbejde med Landsorganisationen. I en velformet Tale paaviste *Chr. Jensen,* at Fagorganisationerne havde været Genstand for meget farlige og energiske Angreb fra de øvrige Partiers Side, og disse Angreb var ført med fuld Energi og Regeringsmagtens hele Vægt bag sig.

I fuld Erkendelse af Fagorganisationernes Værdi havde Arbejderne staaet Værn om dem og afslaaet Angrebene, baade de indirekte, der gennem Ødelæggelsen af den sociale Lovgivning søgte at ramme os, som gennem den direkte Lovgivning mod Arbejdsløshedskasser og Fagorganisationer.

Efter ogsaa at have omtalt Tugthusloven, sluttede Chr. Jensen med at udtale, at Arbejderne kunde være stolte af, at Fagorganisationerne øvede en saadan Indflydelse, at man fra vore Modstanderes Side sagde, at Fagforeningerne styrede Landet. Han udtalte sin Tak for Funktionærforbundets pligtopfyldende Samarbejde og Haabet om det bedste Udfald af Kongressens Arbejde.

Sven Svensson, Stockholm, udtalte sin Organisations Hilsen og Tak for de svundne Aars Samarbejde. Trods Fremgang i Medlemstal var det endnu ikke lykkedes det svenske Forbund at naa den Styrke og opnaa den Organisationsprocent, som de danske Kolleger.

Th. van der Giessen, Holland, takkede for Indbydelsen og den Velkomst, der var blevet ham til Del. Han omtalte den Splittelse, der i hans Hjemland opdelte Arbejderbevægelsen og bl. a. medførte, at der fandtes 4 Funktionærorganisationer, der konkurrerede med hinanden, og dette hemmede Fremgangen. Alligevel var den Organisation, som Giessen repræsenterede, gaaet frem, baade i Medlemstal og Formue og stod i intimt internationalt Samarbejde med de øvrige socialdemokratiske Fagorganisationer, og vi takker for den Indsats, de danske Kolleger her havde øvet ved deres udmærkede Organisationsarbejde.

Kongressen konstitueres.

Efter Gæsternes Hilsen konstituerede Kongressen med P. Knudsen, Laur. Hansen og Joseph Halvorsen som Dirigenter og Johan Thorsen, H. P. Nielsen, H. P. Petersen og V. Thermandsen som Sekretærer.

Optagne Afdelinger.

I Periodens Løb har Vagtfunktionærernes og Ejendomsfunktionærernes Fagforeninger søgt Optagelse i Forbundet, og den endelige Godkendelse af disse Organisationers Optagelse blev af Kongressen vedtaget ved skriftlig Afstemning.

Derefter fik Formanden Ordet for at aflægge Beretning om Virksomheden i den forløbne Kongresperiode.

Beretning over Virksomheden.

Af *Fr. Hagengaards* Beretning fremgik det, at den forløbne Periode var begyndt med en Nedgang i Medlemstallet, men ved en energisk ført Agitation var denne Bevægelse vendt, og i Stedet for en Nedgang var det endt med, at Medlemstallet var gaaet frem fra 761 til 1160 Mand.

Det er navnlig Forsikrings- og Sygekassefunktionærernes Brancher samt Optagelse af nye Afdelinger, der har bidraget til denne Fremgang.

Der er rettet adskillige Angreb paa Medlemmernes Løn og Arbejdsforhold, og i adskillige Tilfælde har Forbundet maattet erklære Arbejdsstandsning for at tilbageslaa Angrebene.

Forbundets Stilling er nu stærk og solid. Formuen er øget betydeligt, Arbejdsløshedskassen konsolideret, Feriehjemmet fuldført, Rekonvalescentarbejdet fremmet, og Hjælpen til Syge og Enker opretholdt og forøget.

Derefter omtalte Formanden forskellige lokale Konflikter og Uoverensstemmelser Forbundet havde haft med at gøre og henviste her til den trykte Beretning, der udførligt redegør for disse Punkter.

En længere Omtale ofrede Formanden den Uoverensstemmelse, der var opstaaet overfor Dansk Folkeforsikring angaaende Afskedigelse af 65-aarige Funktionærer. Det fremgaar af den trykte Beretning, at dette Selskab i det hele taget har svært ved at bøje sig for Overenskomsternes Bestemmelser, og der førtes jævnligt Sager for Voldgiftsretten desangaaende. Snart er det Sygeparagrafferne, snart Distriktsdelingen eller Afskedigelser af Forbundets Medlemmer, og navnlig som nævnt de 65-aarige.

Med Hensyn til Sygekassefunktionærernes Pensionsforhold var der ogsaa Fremgang at notere, idet Sygekassen »Fremtids Haab« havde hensat 200,000 Kr. til et Pensionsfond for Sygekassefunktionærer, og foruden Sygekassen »Fremtiden«s samtlige Funktionærer, der er pensionsberettiget, har tillige andre Sygekasser pensioneret deres Folk, uden at dette dog er fastsat i Overenskomsten. Med en Række Sygekasser i Provinsen er det i Periodens Løb lykkedes Forbundet at oprette overenskomstmæssige Forhold.

Efter en Omtale af de Konflikter, det havde været nødvendigt at føre, for at værne Inkassatorerne hos nogle københavnske Urfirmaer, Konflikter, der var resulteret i fuld Sejr for Arbejderne, berørte Hagengaard Sagen med Revisionsbanken, hvor det var lykkedes ved Kracket at sikre de afskedigede Funktionærer 118,000 Kroner til Deling, og kom derefter ind paa en Redegørelse for Grænsestriden med Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation om Optagelse af Bankfunktionærerne.

For de nyoptagne Vagtfunktionærer var det lykkedes Forbundet at opnaa en Forlængelse af Ferien fra 4 til 7 Dage, en Arbejdstidsforkortelse paa 40 Timer aarlig og en Lønforhøjelse paa mel-

lem 8—12 Øre pr. Time, hvilket har givet 31,000 Kr. i Merfortjeneste til 120 Mand.

Sluttelig omtalte Formanden det af Forbundet oprettede Feriehjem og Forbundets Støtte til Socialdemokratiet, dels gennem kontante Tilskud til Partiets Valgagitation og dels ved at betale Skatterestancer for Medlemmerne og sluttede med at indstille den aflagte Beretning til Kongressens Godkendelse.

Regnskaberne.

Hovedkasserer V. Plinus forelagde Forbundets Regnskaber, hvoraf det fremgik, at den samlede Indtægt havde været 192,167 Kr. 59 Øre.

Balancen udviste 204,110 Kr. og Formuefremgangen var ca. 18000 Kr. I Støtte til trængende Medlemmer havde Hjælpekassen udbetale godt 13000 Kr. og betalt Skatterestancer til et Beløb paa 758 Kroner.

Diskussionen om Beretningen.

Formandens Beretning efterfulgtes af en meget omfattende Diskussion, hvor de mange Enkeltheder belystes af de Delegerede. Ved Afstemningen om Beretningen godkendtes denne med alle Stemmer mod 5.

Regnskaberne godkendtes enstemmig.

Lovændringer.

Af de vedtagne Lovændringer skal nævnes, at der kun kan optages nye Afdelinger, naar Hovedbestyrelsen godkender Optagelsen med ¾ Majoritet, og det besluttedes at fastslaa i Lovene, at hvor Afdelingerne kommer i Strid med Forbundet skal Kongressen afgøre saadanne Uoverensstemmelser.

Man tilføjede Lovene en Bestemmelse om, at Medlemmer, der indgaar paa Arbejdsforhold, som strider mod Overenskomsterne, kan idømmes en Bod herfor, og man ændrede Reglerne for Erhvervelse af hvilende Medlemsret.

Reglerne for Valg til Hovedbestyrelsen ændredes saaledes, at alle Brancher bliver repræsenterede, og der indførtes en ny Paragraf, hvorefter Brancherne faar Ret til at danne Landssammenslutninger.

Særlige Forslag.

Under dette Punkt vedtoges et saalydende Forslag: »fremkommer der Overskud i Administrationsfondet, overføres dette til Alderdomsfondet«.

Kongressen vedtog enstemmigt at ansætte Hovedkassereren som fuldt beskæftiget i Forbundets Tjeneste under Hensyn til Forbundets Vækst og det deraf flydende forøgede Arbejde.

Lønninger og Valg af Ledelse.

Paa det nedsatte Lønningsudvalgs Vegne forelagde *Laur. Hansen* Udvalgets Indstilling om Lønninger og Diæter for Forbundets Funktionærer og Tillidsmænd.

Indstillingerne godkendtes enstemmigt.

Valg af Ledelse.

Til Formand genvalgtes *Fr. Hagengaard.*

Til Hovedkasserer genvalgtes *V. Plinius.*

Til Forretningsudvalget valgtes: *P. M. Andersen, J. Olsen, J. Laur. Hansen* og nyvalgtes *E. V. Ryborg* og *J. Juulsgaard,* alle af København.

Til Hovedbestyrelsen valgtes for Øerne: *H. P. Nilaussen,* Ringsted, *P. Knudsen,* Taastrup, og *Sigfred Eriksen,* Odense.

For Jylland: *E. M. Dichmann,* Esbjerg, *J. P. Olsen,* Aarhus, og *Jørg. Jensen,* Randers.

Til Revisorer valgtes: *Joseph Halvorsen* og *M. E. Mikkelsen.*

Derefter tog Kongressens Gæster Afsked med Kongressen, hvorefter Formanden takkede Gæsterne for deres Deltagelse i Kongressen og bad dem overbringe denne Tak til deres Organisationer.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik, „Rhabekkeværket".

Som tidligere meddelt, har der været afholdt flere Fællesmøder i Arbejdsgiverforeningen med det Formaal at fastsætte Akkordpriser for Arbejdet ved ovennævnte Virksomheds Strygemaskiner, men da man ikke kunde komme til Enighed herom, afgav Dansk Arbejdsmandsforbund Varsel om Strejke paa

Virksomheden hvad angik Arbejdet ved Strygemaskinerne. Strejken var varslet til Ikrafttræden den 17. August, og i den Anledning blev der afholdt et nyt Fællesmøde den 16. August, hvor det endelig lykkedes at opnaa Enighed. Strejken blev derefter aflyst.

Havnearbejdere i Nørresundby.

I Anledning af, at Arbejdsgiverforeningen havde fremsendt Klage over at Havnearbejderne i Nørresundby den 21. og 24. Juni ved Arbejdsstandsning ved Losningen af M/S »Ophelia« og S/S »Effie Marsk« havde gennemtvunget en højere Betaling end Overenskomsten hjemler Ret til, afholdtes der Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. August.

Mødet resulterede i, at man opnaaede Enighed om at lade Stridsspørgsmaalene om Betalingen for nævnte Losning afgøre ved faglig Voldgift.

Textilarbejdere paa C. Schleisners Kunstsilkespoleri, København.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. August behandledes en Lønsag, der var rejst af Dansk Tekstilarbejderforbund overfor Firmaet C. Schleisners nyoprettede Afdeling for Silkespoleri; et Arbejde, der ikke indeholder Bestemmelse om i den mellem Forbundet og Firmaet gældende Overenskomst, da Kunstsilkespoleriet er en ny Virksomhed som Firmaet ikke hidtil har beskæftiget sig med.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om en Lønordning, der er tilsvarende den, der for nogen Tid siden blev truffet Overenskomst om med et Par andre Virksomheder af lignende Art.

Smede- og Maskinarbejdere hos Thomas B. Thrige, Odense.

I Henhold til Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Smede- og Maskinarbejdere i et Antal af ca. 250 havde nedlagt Arbejdet i omtrent to Dage hos Firmaet Thomas B. Thrige, afholdtes den 29. August d. A. et Fællesmøde med Hovedorganisationernes Medvirken.

Arbejdsstandsningen var foranlediget af Uoverensstemmelse om Pasning af en bestemt Maskine.

Da Arbejderne indgik paa en solidum, og under Fagforeningens Garanti, at betale et Beløb for den uvarslede Standsning, hævede Klagerne dermed Sagen.

Den faste Voldgiftsret.

Nr. 1273.

Chauffører hos Vognmand Ernst Krogh.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. Septbr. 1929 i Sag Nr. 1273: Dansk Arbejdsmandsforbund for Chaufførernes Fagforening i København mod Vognmand Ernst Krogh.

Ved en mellem »Sydhavnsbilen« ved Vognmand Ernst Krogh og Chaufførernes Fagforening i København den 8. Oktober 1928 oprettet Overenskomst er blandt andet fastsat, *at* Chaufførernes Løn udgør 2 Kr. 50 Øre pr. Dag—Nat, der køres, samt 20% af det indkørte Beløb, *at* Chaufførerne er pligtige til at skaffe og vedligeholde de Uniformsgenstande, som Vognmanden maatte finde passende, *at* Vognmanden kun maa beskæftige Chauffører, der er Medlemmer af Fagforeningen, og *at* den af Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm gælder som Regler for Behandling af faglig Strid.

Fra Midten af November 1928 til Midten af Maj 1929 aftjente Vognmand Krogh sin Værnepligt og lod en anden passe Forretningen.

Den 22. Januar 1929 strejkede 9 Chauffører i Kroghs Vognmandsforretning i nogle Timer for at faa fjernet en Chauffør, de ikke ønskede at samarbejde med, og efter at Krogh, der var kommet tilstede, havde forhandlet med Formanden for Fagforeningen, forlod denne Chauffør sin Plads. Da Krogh den 30. Januar atter kom tilstede i Forretningen og nogle af de tilbageværende Chauffører nægtede at aflægge Regnskab til ham, opsagde han samtlige Chauffører til Fratrædelse den følgende Søndag. I deres Sted blev antaget andre Chauffører, der ikke var Medlemmer af Fagforeningen. Disse aflønnedes i Begyndelsen efter Overenskomsten, men fra den 1. April fik de kun 25% af det indkørte Beløb, men uden fast Dagløn.

Efter at Fagforeningen var kommet til Kundskab om, at Krogh ikke overholdt Overenskomsten, blev der aftalt et Møde med ham, fra hvilket han udeblev, og Klagerne har derefter under denne Sag paastaaet Vognmand Krogh idømt en Bod for Brud paa Overenskomsten og kendt pligtig til fremtidig at overholde Overenskomsten.

Efter Klagens Indgivelse til Retten har Parterne imidlertid forhandlet om Sagen, og den 11. Juli d. A. oprettedes et Dokument, hvori Krogh blandt andet forpligtede sig til fremtidig at overholde Overenskomsten og til at betale 500 Kr. til Fagforeningen. Dette Beløb er imidlertid ikke betalt, ligesom Krogh i hvert Fald delvis stadig beskæftiger uorganiserede Folk.

Under Proceduren har Krogh anført, at de organiserede Chauffører, der var blevet afskedigede af ham, hindrede andre Chauffører, hvad enten de var organiserede eller ej, i at tage Arbejde hos ham, og at Fagforeningen derfor ikke har opfyldt sine Forpligtelser overfor ham. Med Hensyn til den skete Aflønningsmaade har han anført, at denne skete efter Forhandling med de paagældende Chauffører, idet Krogh maatte købe Uniformer til dem, og derfor var blevet enig med dem om at tilbageholde en Del af deres Løn, indtil Uniformen var betalt. Derimod har han erkendt, at der i hans Virksomhed til Stadighed — ogsaa efter Overenskomsten af 11. Juli — har været beskæftiget uorganiserede Chauffører.

Retten finder, at Vognmand Krogh, i Stedet for at antage Chauffører, der ikke var Medlemmer af Fagforeningen, burde have henvendt sig til Fagforeningen med Krav om sædvanlig organisationsmæssig Behandling af Sagen til Bilæggelse af de foreliggende Uoverensstemmelser, ligesom det maa bebrejdes ham, at han udeblev fra det ovennævnte Forhandlingsmøde, hvor Sagen kunde være ordnet. Han vil herefter ikke kunne undgaa for det begaaede Brud paa Overenskomsten at ikendes en Bod, der findes at burde fastsættes til det i Overenskomsten af 11. Juli bestemte Beløb af 500 Kr., hvorhos han vil have at udrede Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Kendelse:

Vognmand Ernst Krogh er pligtig til fremtidig at overholde den mellem ham og Chaufførernes Fagforening i København indgaaede Overenskomst af 8. Oktober 1928 og bør til Fagforeningen betale en Bod af 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Vognmand Krogh med 200 Kr.

Sag Nr. 1275.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere paa Badeanstalten „København".

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Septbr. 1929 i Sag Nr. 1275: De samvirkende Fagforbund for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa dens Medlem Badeanstalten Københavns Vegne.

I Anledning af, at Badeanstalten København fra 1. Jan. d. A. har ansat hidtidig Bademester dersteds A. Larsen som tilsynsførende Funktionær med Titel af Overbademester og saaledes, at han herefter ikke længere maa være Medlem af Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund, har De samvirkende Fagforbund paa nævnte Forbunds Vegne under denne Sag overfor Dansk Arbejdsgiverforening paa dens Medlem Badeanstalten Københavns Vegne nedlagt Paastand om, at Larsen ikke anerkendes som Formand eller Arbejdsleder i den i Septemberforligets Punkt 5 omhandlede Forstand.

De Indklagede paastaar heroverfor Frifindelse.

Til Støtte for Paastanden gør Klagerne gældende, at Larsens Stilling hverken med Hensyn til Indtægt eller til Arbejdsforhold og Ansvar er undergaaet en saadan Forandring ved hans Ansættelse som Overbademester, at han kan anses for virkelig Formand i den omhandlede Forstand, idet han efter Klagernes Formening kun er at anse som en mere betroet Arbejder, der ikke kan forlanges holdt udenfor sin faglige Organisation. Endvidere gøres det gældende, at en Anerkendelse af ham som Formand vilde betyde en upaakrævet Forøgelse af Antallet af Badeanstaltens udenfor Arbejderorganisationen staaende Funktionærer.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Formanden for Badeanstaltens Bestyrelse har den øverste Ledelse af Anstalten, men at han paa Grund af anden Virksomhed kun kan ofre en meget begrænset Tid paa det daglige Tilsyn. Dette udførtes indtil 1927 af en Driftsbestyrer, en Inspektør, en Inspektrice samt Overbademester Berg, hvilken sidste leder den paa 3. Sal værende Afdeling for romerske-russiske Bade for Herrer, hvor han har Tilsynet med 10 Bademestre og derhos i nogen Grad selv deltager i Arbejdet. Mod Bergs Stilling som Arbejdsleder og derfor staaende udenfor Forbundet blev der fra dettes Side ikke rejst Indsigelse. Da Driftsbestyreren døde i 1927, blev det efter Anstaltsledelsens Forklaring vanskeligt for den øvrige Del af Ledelsen at overkomme Tilsynet paa de Afdelinger for Herrebade, der falder udenfor Overbademester Bergs Omraade, nemlig Karbade- og Folkebadstue-Afdelingerne, der findes i Kælderetagen, paa 1. og paa 2. Sal, og da der i Begyndelsen af indeværende Aar var paavist Uregelmæssigheder fra noget af det dersteds ansatte Personales Side, hvilket førte til nogle Afskedigelser, oprettede man for disse Afdelingers Vedkommende en Stilling som Overbademester og besatte den med Larsen, som var den ældste af de dersteds ansatte Bademestre, og som nu blev Foresat for 10 Bademestre.

Efter Overenskomsten mellem Badeanstalten og Forbundet lønnes Bademestre — bortset fra en enkelt, for hvis Vedkommende et særligt Forhold gør sig gældende — med 170 Kr. maanedlig, dog at A. Larsen derhos havde et personligt Tillæg af 50 Kr. maanedlig; hertil kommer Andel i Drikkepenge, hvilken Andel efter det oplyste maa antages at udgøre i alt Fald ca. 150 Kr. maanedlig. Bademestrene har 1 Maaneds gensidigt Opsigelsesvarsel og i Sygdomstilfælde Krav paa Løn i 4 Uger. Ved Larsens Ansættelse som Overbademester blev der mellem ham og Anstaltens Ledelse aftalt en maanedlig Løn af 400 Kr., hvorimod han herefter ikke faar Andel i Drikkepenge, samt et Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder, hvorhos der er stillet ham et af Driftsaarets Forløb afhængigt Aarsgratiale i Udsigt. Larsen fører Tilsyn paa alle 3 Etager, hvor han færdes i almindelig Paaklædning, medens Bademestrene færdes i deres særlige Arbejdspaaklædning, og Larsen udfører kun almindeligt Bademesterarbejde, naar dette paa et givet Tidspunkt er paakrævet paa en Afdeling, hvor han i Øjeblikket er tilstede. Der er tillagt Larsen Beføjelse til at træffe Bestemmelse om Bademestres Afskedigelser og Antagelser, ligesom han udbetaler den paa Anstaltens Kontor opgjorte Løn til de Bademestre, der er underlagt hans Tilsyn. Der opgives paa Anstalten at være beskæftiget 53 Badefunktionærer og ialt nogle og firs Arbejdere.

Efter alt foreliggende maa Retten finde, at den Stilling, Larsen nu indtager, saavel ved den ham tilsikrede større faste Løn, det længere Opsigelsesvarsel og de ham tillagte Beføjelser, som ved den Tilsynsgærning, som nu udgør hans overvejende Arbejde, er saa væsentlig forskellig fra hans tidligere og i det hele er af en saadan Beskaffenhed, at han fyldestgør Betingelserne for at kunne anses som Formand eller Arbejdsleder i Septemberforligets Forstand, hvorved endnu bemærkes, at Retten efter de foreliggende, ovenfor fremstillede Omstændigheder maa anse Larsens Ansættelse som Overbademester begrundet i Ledelsens Skøn over, hvad der kræves for at føre et for Anstalten selv og for dens Publikum tilstrækkeligt Tilsyn ved de ham underlagte Afdelinger.

Herefter vil Frifindelsespaastanden være at tage til Følge. Sagens Omkostninger vil være at paalægge Klagerne med 300 Kr.

Kendelse:

De Indklagede Dansk Arbejdsgiverforening paa dens Medlem Badeanstalten Københavns Vegne bør for Tiltale af Klagerne De samvirkende Fagforbund for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger udredes af Klagerne med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13 * KØBENHAVN DEN 28. SEPTBR. 1929 * 26 AARGANG

Forgylderforbundets Kongres.

I Dagene 13.—14. og 15. September afholdt Forgylderforbundet sin ordinære Kongres i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22.

Formanden, A. Torgersen, bød de Delegerede velkommen til Arbejdet og præsenterede Kongressens Gæster, Sekretær Knud V. Jensen, De samvirkende Fagforbund, og V. S. Petersen som Repræsentant for Dansk Træarbejdersekretariat. Efter at Knud V. Jensen havde talt om Betydningen af det faglige Samarbejde og overbragt Kongressen en Hilsen fra De Samvirkende Fagforbund og V. S. Petersen havde givet en Oversigt over Dansk Træarbejdersekretariats Virksomhed, konstitueredes Kongressen.

Valg af Dirigenter, Sekretærer og Mandatudvalg.

Kongressen konstituerede sig med Oluf Larsen, København, Alex Jensen, Ringsted og Edv. Hansen, Slagelse, som Mandatudvalg.

Til Dirigenter valgtes A. Bjørn og G. P. Jørgensen, København; medens Sekretærhvervet overtoges af Forbundets Sekretær, Overby og Edv. Hansen, Slagelse.

Beretning om Virksomheden.

Efter disse indledende Formaliteter fik Forretningsfører A. Torgersen Ordet for at aflægge Beretning over Virksomheden siden sidste Kongres, der afholdtes i 1924.

Torgersen gav en udførlig Redegørelse over de førte Forhandlinger og Overenskomstsituationer.

Gentagne Gange havde Guldlistefabrikantforeningen stillet store Krav om Reduktioner af Fagets Akkordsatser; medens Forbundet havde krævet Timelønnen forhøjet, saa den kom mere i Niveau med Fagets Akkordfortjeneste, ligesom Forbundet havde fremholdt Kravet om Sommerferie og om Pristalsreguleringens Ophør.

Reduktionerne paa fra 10—20 pCt., som Arbejdsgiverne krævede, var afværget, og det var lykkedes at faa et Tillæg paa 7 Øre pr. Time til Timelønssatsen; medens en enkelt Akkordsats var reduceret med 5 pCt.

Torgersen omtalte derpaa de i Periodens Løb førte Mæglings- og Voldgiftssager og lokale Stridsspørgsmaal, herunder en 3 Ugers Strejke overfor et Firma i Blaagaardsgade. Han sluttede sin Beretning med en Oversigt over de stedfundne Prisreguleringer og Lønnens Bevægelser i Henhold dertil, og gjorde Rede for de afholdte Forhandlings- og Hovedbestyrelsesmøder samt over Bevægelsen i Medlemsantallet.

Beretningen godkendtes efter en længere Diskussion, og efter at de forelagte Regnskaber var gennemgaaet godkendtes disse ligeledes enstemmigt.

Forbundets Overenskomster.

Som næste Punkt paa Dagsordenen drøftede Kongressen den kommende Overenskomstsituation.

Kongressen vedtog at anbefale Opsigelse af Overenskomsten og søge Ferie-spørgsmaalet og andre Krav gennemført.

Derpaa drøftede Kongressen Oplysningsforbundets Arbejde, og vedtog at opfordre Forbundets Medlemmer til udvidet Deltagelse i Studiekredsarbejdet og det øvrige Arbejde for at dygtiggøre Arbejderne kulturelt og fagligt, og at Forbundet yder sin Støtte hertil.

Lovændringsarbejdet.

Størstedelen af de under Lovændringer stillede Forslag tog Sigte paa Omposteringer af Kontingentet mellem Forbundets forskellige Kasser. Man vedtog herunder at tilføre Fagets Syge- og Begravelseskasse ny Kapital, da det hidtidige Kontingent havde vist sig at være for lille.

Efter en langvarig, men saglig Debat, hvori saa godt som samtlige Delegerede deltog, besluttede man at tilvejebringe en Fond til Fremme af kooperative Opgaver indenfor Faget. Forslagets endelige Skæbne skal afgøres ved en Uraf-stemning blandt Medlemmerne.

Fra Slagelse Afdeling var stillet et Forslag om hvert Kvartal at udsende en Kvartalsberetning til Afdelingerne. Det er Hensigten derved at forberede Vejen for et trykt Fagblad. Forslaget vedtoges.

De øvrige Forslag vedrørte Forbundets indre Forhold.

Udenfor Dagsordenen aflagde Forretningsfører Torgersen en Beretning om den internationale Træarbejderkongres i Heidelberg angaaende de paa denne vedtagne ny Regler for gensidig Understøttelse mellem de Organisationer, der er Medlemmer af den internationale Træarbejderunion.

Forretningsførerens Beretning godkendtes uden Debat.

Valg af Ledelse.

Efter at have behandlet Lønningsudvalgets Forslag og fastsat Lønningerne og Diæterne for den kommende Periode foretoges Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører i Stedet for A. Torgersen, der ikke ønskede at fortsætte, valgtes enstemmigt A. Bjørn.

Til Næstformand og Sekretær genvalgtes Laur. Overby.

Til Hovedkasserer genvalgtes Heinrich Elvius.

Til Medlem af Forretningsudvalget genvalgtes Oluf Larsen, København.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes Edv. Hansen, Slagelse, og A. Jensen, Ringsted, og nyvalgtes Aage Sørensen, Aarhus.

Til Revisorer genvalgtes A. Jespersen og P. Jørgensen.

Kongressen bragte den afgaaende Forretningsfører en Tak for hans uegennyttige og energiske Arbejde for Forbundet i de Aar, han havde ledet Arbejdet som Forretningsfører.

Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Efter Kongressen afholdtes Delegeretmøde i Fagets Arbejdsløshedskasse.

Formanden, A. Torgersen, aflagde Beretning, og Hovedkasserer H. Elvius fremlagde Regnskaberne.

Det fremgik af Beretning og Regnskaber, at Faget har lidt stærkt under Arbejdsløsheden, der paa et givet Tidspunkt endda omfattede 44 pCt. af Fagets Udøvere.

Dette har naturligvis kunnet mærkes i Kassens Beholdning. Indtægterne har saaledes været ialt 82,209 Kr. 38 Øre; medens Udgifterne har udgjort 106,972 Kr. 82 Øre, saaledes at der har været et Underskud paa 24,763 Kr. 44 Øre.

Det er i Perioden fra 1924 til nu kun lykkedes for Kassen at faa Overskud i Regnskabsaaret 1924—25; medens alle de efterfølgende Aar har givet Underskud, der i 1927—28 kulminerede med 15,785 Kr. 36 Øre.

Afslutning.

Beretning og Regnskaber godkendtes efter en kortere Debat enstemmigt, og der valgtes derefter Ledelse, hvorpaa Kongressens Gæster tog Afsked.

Knud V. Jensen talte om den Fordel et lille Fag havde gennem dets Kendskab til hvert enkelt Medlems Arbejds- og Lønforhold, og rettede en Tak til den afgaaede Forretningsfører for hans loyale Samarbejde gennem Aarene.

V. S. Petersen bragte i sin Afskedshilsen til Kongressen en Tak for Forbundets Indsats i Træarbejdersekretariatets Arbejde og takkede ligeledes Torgersen for de Aar, han havde ledet Forbundet.

Efter at Kongressen var sluttet, fejredes Torgersen om Eftermiddagen ved en lille Festlighed, hvor han fik overrakt en Gave som Tak for sit Arbejde, og hvor man fra alle Sider tog Afsked med ham.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i Aalborg.

I Anledning af Klage fra Arbejdsgiverforeningen over at Havnearbejderne i Aalborg, dels ved Arbejdsstandsning og dels ved Trusel om Arbejdsstandsning havde gennemtvunget overenskomststridige Forhold ved Losningen af M/S »Ambulant«, M/S »Martha« og Sejleren »Drei Gebrüder« blev der den 28. August afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Ved Mødet oplystes det af Arbejdernes Repræsentanter, at Firmaet Mommen & Dreicher, for hvem Losningen udførtes, egenmægtigt havde forsøgt at indføre Arbejdsmetoder, der var i Modstrid saavel med Overenskomsten som med den hidtil gældende Coutume for de paagældende Losningsarbejder, og dette havde Fagforeningen ment sig berettiget til at reagere imod.

Mødet endte uden Resultat.

Ved samme Møde behandledes et af A/S Det forenede Dampskibsselskabs Ekspedition i Aalborg fremsat Krav om Fastsættelse af Akkordpriser for Losning af forskellige Varer. Dette Spørgsmaal har tidligere været til Behandling mellem de interesserede Parter uden at der er opnaaet Enighed om Akkord, og Arbejdet har siden været udført i Timeløn. Ved Fællesmødet opnaaedes heller ikke Enighed, idet Arbejdernes Repræsentanter foreslog, at Sagen henlagdes til Overenskomsten engang blev opsagt.

Mølleriarbejdere paa A/S Valsemøllen, Esbjerg og A/S Horsens Dampmølle.

Lørdag den 31. August behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage fra Dansk Mølleriarbejderforbund over, at Valsemøllen, Esbjerg, og Horsens Dampmølle anvendte Pakhusarbejdere til en lavere Løn, end den i Overenskomsten fastsatte, idet de paagældende som Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund lønnedes efter en særlig lokal Overenskomst.

Der opnaaedes ikke nogen Enighed, og Sagen er nu indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Papirindustriarbejderne paa Dalum Papirfabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 31. August behandledes en Klage, fremsat af Papirarbejderforbundet over et Overenskomstbrud, Aktieselskabet havde foretaget i dets Virksomhed i Dalum ved Odense.

Ved Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed om en Ordning, hvorefter Sagen nu er indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Rasmussen & Schiøtz, Glostrup.

Ved et Brolægningsarbejde i Glostrup havde ovennævnte Firma truffet Aftale med en Mand af Akkordholdet om, at Akkordarbejdet skulde udføres til en lavere Betaling end den, der staar anført for Arbejdet i den københavnske Priskurant, og for hvilken der tidligere er betalt ved Firmaets Arbejder i Glostrup. Dansk Arbejdsmands Forbund kunde ikke anerkende den mellem Parterne trufne Aftale og da Firmaet nægtede at annullere denne, varslede Forbundet Strejke overfor Firmaet, hvad angik det paagældende Brolægningsarbejde.

Ved et i den Anledning afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 17. August opnaaedes der Enighed, idet Firmaet nu gik ind paa at annullere den med en Mand af Akkordholdet trufne Aftale og optage Forhandlinger med Forbundet om Fastsættelse af Akkordpriserne.

Lager- og Pakhusarbejdere hos Firmaet Henriques & Zøylner, København.

I Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsmands Forbund over at ovennævnte Firma havde misligholdt en faglig Voldgiftskendelse, hvorefter Firmaet skulde efterbetale et Tillæg for udført Overarbejde, blev der den 29. August afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Ved Mødet oplyste Arbejdsgiverne, at Firmaet nu havde foretaget Efterbetalingen som det skulde i Henhold til Voldgiftskendelsen.

Dansk Arbejdsmands Forbund tog

denne Meddelelse til Efterretning og frafaldt herefter videre Klage i denne Sag.

Fabriksarbejdere hos A/S Glud & Marstrand.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. September behandledes en Klage fra A/S Glud & Marstrand over at nogle Arbejdere, der var beskæftigede ved Galvanisering paa Selskabets Fabrik i Løveallé den 2. September havde forladt Arbejdet og at dette siden havde været blokeret.

Ved Mødet opnaaedes Enighed om Betingelserne for Arbejdets Genoptagelse, idet dog saavel Arbejdsgiverforeningen som Dansk Arbejdsmandsforbund forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret. Forbundet paastod ved Mødet at Aktieselskabet, dels ved at handle overenskomststridigt og dels ved uberettiget Afskedigelse af en Arbejder, selv havde foranlediget Arbejdsstandsningen.

Arbejdsløsheden i August 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af August Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt August Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

	Antal Arbejdere pr. Juni 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Aug.[1] 1929	Juli[1] 1929	Juni 1929	Maj 1929	Aug. 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11607	6,9	8,0	7,2	7,5	9,9
2. Anden Industri m. v. ...	69730	10,8	11,1	10,5	10,8	14,7
3. Handel	5474	7,7	7,9	8,2	9,0	8,9
4. Arbejdsmd. .	31490	8,0	8,2	7,7	8,3	9,9
Ialt...	118301	9,5	9,9	9,3	9,8	12,7
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20365	6,0	7,0	7,5	8,0	12,8
2. Anden Industri m. v. ...	60210	10,3	10,3	10,3	10,7	14,6
3. Handel	6771	8,8	9,2	9,7	9,9	10,5
4. Arbejdsmd. .	68544	8,8	10,2	11,6	13,5	12,7
Ialt...	155890	9,0	9,8	10,4	11,6	13,3
Hele Landet..	274191	9,3	9,8	10,0	10,8	13,1

[1]) Foreløbige Tal.

Ved Udgangen af August var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 9,3 pCt. mod 9,8 pCt. ved Udgangen af Juli. Den i Maaneden stedfundne Nedgang faldt paa alle de i ovenstaaende Oversigt anførte Grupper, og Nedgangen var størst for Arbejdsmænd i Provinsen.

Sammenlignet med August 1928 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af August 1929 betydelig mindre, og ligeledes var den langt mindre end Arbejdsløsheden paa det tilsvarende Tidspunkt af Aaret i 1926 og 1927, men en Del større end i 1924.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,6	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9
Februar ...	21,9	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9
April	8,1	13,4	16,5	23,0	16,8	13,4
Maj	5,8	12,0	14,7	19,1	14,2	10,8
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	10,3
Juli.....	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6	9,8
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1	9,3
September.	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2	
Oktober...	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	
November.	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	
December .	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt foranstaaende; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er, med Undtagelse af de to sidst anførte, reviderede Tal.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juli Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn:.....

— Adresse:.....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Oktober 1929.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 * KØBENHAVN DEN 5. OKTOBER 1929 * 26 AARGANG

Den franske Fagforenings Kongres.

Den franske Landsorganisation »Confédération Générale du Travail« afholdt i Dagene den 17.—21. September sin 20. Kongres i Paris i »Salle Japi«, en stor Gymnastiksal, der er beliggende i det store Arbejderkvarter omkring Boulevard Voltaire. I den mægtige Sal, der var smykket med røde Faner og Drapperier og Billeder af afdøde Forkæmpere for den franske Arbejderklasse, var der samlet over 1200 Delegerede repræsenterende 800,000 Medlemmer, da den populære Formand for den franske Landsorganisation Leon Jouhaux aabnede Kongressen med en Velkomsttale, der særlig gav Udtryk for de franske Arbejderes Glæde over, at der var kommet et saa stort Antal Repræsentanter fra udenlandske Hovedorganisationer, thi det viste den voksende internationale Forstaaelse blandt Arbejderne ude i Verden.

Følgende Lande havde sendt Repræsentanter: Tyskland, Holland, Belgien, Luxemburg, Spanien, Italien, Schweiz, Sverige, Czekoslovakiet samt Danmark, der var repræsenteret ved Vilh. Nygaard og Josef Andersson, desuden var der en Repræsentant fra det internationale Arbejds-Bureau i Géneve.

Kongresen gav de fremmede Gæster en begejstret Hyldest ved staaende at afsynge »Internationale«.

Af Kongressens omfattende Dagsorden var foruden Virksomheden Spørgsmaalet om Socialforsikring, Arbejdernes Stilling i Produktionslivet samt Oplysnings- og Feriespørgsmaalet Genstand for en indgaaende Behandling.

De franske Fagforeninger, der før Krigen byggede paa den direkte Aktions og Generalstrejkens Princip, har i de senere Aar undergaaet en fuldkommen Forvandling. Efter Krigens Afslutning fandt der en Spaltning Sted, idet det revolutionære kommunistiske Element traadte ud og dannede en selvstændig Landsorganisation. Der gik derefter nogle Aar inden Landsorganisationen paa ny fik fast Fodfæste, man vaklede mellem de revolutionære og reformistiske Metoder, idet der fandtes en Del Arbejdere, der stadig modsatte sig praktisk Reformarbejde til Forbedring af Arbejderklassens Kaar.

Men paa Kongressen i Limoges i 1925 brød man helt med Fortiden, idet man besluttede, at Fagforeningerne for Fremtiden skulde bestræbe sig for at varetage Arbejdernes Interesser ved praktisk Løn- og Reformpolitik, denne Linie har man siden fulgt, bl. a. ved at tage Sæde i alle offentlige Kommissioner og Udvalg, hvor Arbejderspørgsmaal var fremme til Behandling.

Efter at den revolutionære Syndikalisme i saa mange Aar havde behersket de franske Arbejderes Tankeverden kneb det naturligvis for de nye Metoder at vinde Terræn; men at det dog er lykkedes fremgaar af den Fremgang Landsorganisationen har haft i Paris, hvor tidligere de revolutionære Syndikalister havde Eneherredømme. Landsorganisation (C. G. T.) havde nemlig i:

1921	40,000	Medlemmer i Paris
1923	55,000	— - -
1925	65,000	— - -
1927	75,000	— - -
1929	100,000	— - -

og for hele Landet (1929) ca. 800,000 Medlemmer. Til Sammenligning hermed skal vi oplyse, at C.G.T.V. (Kommunisterne) har ca. 180,000 Medlemmer, C.G.T.Ch. (Katolikerne) ca.

200,000, C.G.T.R. (de revolutionære) 5000 og C.G.T.S.P. (Blandede) ca. 20,000, tilsammen 1,205,000. Det fremgaar heraf at den franske Landsorganisation C.G.T., der er tilsluttet Amsterdam-Internationale er langt den største af samtlige faglige Sammenslutninger.

Den kommunistiske Landsorganisation er i stadig Tilbagegang og befinder sig for Tiden i en Krise af indre Opløsning. Der findes naturligvis enkelte Steder, hvor man endnu ikke har gjort sig fortrolig med de nye Arbejds- og Kampmetoder, og der fremkom ved Beretningen om Virksomheden nogen Kritik fra denne Side, men den vandt ingen Gehør blandt Kongressens store Flertal, hvilket tydeligt blev tilkendegivet ved Afstemningen over Virksomheden, der godkendtes med 4500 Stemmer mod 57. Repræsentanterne stemte i Forhold til de Afdelingers Medlemstal, som de repræsenterede.

Af de andre Spørgsmaal der stod paa Dagsordenen affødte særlig Rationaliseringsspørgsmaalet en langvarig Debat, man indtog her den Stilling, at man ikke vilde hindre Fremskridtet, selv om man var klar over, at det Fremskridt, der gik under Navnet Rationalisering i første Række vilde betyde en forøget Udbytning og Undertrykkelse af Arbejderne; man paapegede derfor Nødvendigheden af at Arbejderne samlede sig i Organisationen, thi kun derved var de i Stand til at øve Indflydelse paa den kommende Udvikling, særlig ved Oprettelse af kollektive Arbejdsoverenskomster, der sikrede Arbejderne menneskelige Kaar.

Et andet Spørgsmaal der ogsaa optog Kongressens Tid var Spørgsmaalet om Social-Forsikring. Den 5. April 1928 blev der vedtaget en Lov i den franske Rigsdag om Forsikring mod Sygdom, Invaliditet og Alderdom. Da denne Lov, der skal træde i Kraft i 1930, er meget utilfredsstillende, idet Landarbejderne har faaet en Undtagelsesstilling, og den ikke indeholder noget om Forsikring ved Arbejdsløshed, besluttede Kongressen at rette en indtrængende Henstilling til Regering og Rigsdag for at faa Loven ændret i Overensstemmelse med de franske Arbejderes Ønsker og Interesser.

I Spørgsmaalet om Ferie vedtog man en Resolution, der understregede de Beslutninger, der tidligere var vedtaget paa Kongresserne i 1925 og 1927, hvori man krævede Gennemførelse af en Lov, der sikrede Arbejderne en Ferie med Løn i mindst 12 Dage om Aaret, idet Kongressen fremhævede den store Betydning, som Ferie har paa det sociale og kulturelle Omraade; man vedtog at rette en Henstilling til alle tilsluttede Organisationer om at iværksætte en kraftig Agitation for at paavirke Regering og Rigsdag til at fremskynde Arbejdet for en Ferielovgivning. — —

De franske Arbejdere har forladt Frasernes og Teoriernes Verden og har i Lighed med deres Kammerater i de germanske Lande betraadt den praktiske Politiks brydsomme, men sikkert mere resultatgivende Vej, og den nu afsluttede Kongres i den franske Landsorganisation viser, at man har en levende Vilje til at arbejde sig ud af Fortidens Drømmeverden og gøre Arbejderbevægelsen til en virkelig Magtfaktor i den sociale Kamp.

Og hvis man i Fremtiden følger denne Linie er der ingen Tvivl om, at den franske Landsorganisation vil komme til at spille en betydelig Rolle ikke blot i Frankrigs sociale og politiske Liv, men ogsaa indenfor det internationale faglige og politiske Samarbejde.

Overenskomsten i Jernindustrien.

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning er afsluttet Overenskomst til 1. Februar 1931.

Som bekendt blev Forbundets Opsigelser af Overenskomsten fra 1. Februar 1929 erklæret ugyldig ved den faste Voldgiftsret og maatte derfor løbe uændret videre til 1. Februar 1930.

Foranlediget af nogle Lønuoverensstemmelser mellem Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Afdl. og »A/S. Burmeister og Wain«, foranlediget af Firmaets Spekulation i Overenskomstens Minimallønsatser, kom der Forhandling i Gang den 17. August, og

dette førte til at man nedsatte 2 Udvalg, hvoraf det ene skulde beskæftige sig med de lokale Forhold hos B. & W. og det andet søge tilvejebragt Muligheder for en Forlængelse af Landsoverenskomsten mellem Forbundet og Sammenslutningen.

Hos B. & W. opnaaedes Enighed om Forhøjelser af Timelønnen for Maskinfabrikarbejderne paa Christianshavn og paa Strandgadeværftet samt paa Skruppeværkstedet, Modelsnedkeriet og Smede- og Maskinværkstederne paa Teglholmen og Kedelsmedien paa Refshaleøen.

Desuden opnaaedes Enighed om en Ændring i Afløsningsmetoden for Støberiarbejdsmændene, idet der er indført en Bonusordning, der dog garanterer Arbejderne en vis Fortjeneste uden Hensyn til Produktionens Størrelse.

Denne ændrede Lønningsmetode er gældende for B. & W.s forskellige Støberier for Jern-, Staal- og Metalstøbning.

De opnaaede Ændringer har tilbagevirkende Kraft fra 17. August, da Forhandlingerne indlededes.

Forud for disse Begivenheder var Udvalget til Behandling af Landsoverenskomsten naaet til Enighed om en Forlængelse; men denne var betinget af, at Forholdene hos B. & W. gik i Orden og den overfor dette Firma varslede Strejke aflystes. Da dette skete, som Følge af ovennævnte Udvalgs Forhandlingsresultat, blev Landsoverenskomsten underskrevet.

Ved Forlængelsen er bl. a. opnaaet en Forhøjelse af Minimallønnen med 2 Øre pr. Time. Desuden er der sat Bom for Arbejdsgivernes Ret til at lade Akkordarbejde udføre i Timeløn, naar Arbejdsmetoden var ændret og der ikke var opnaaet Enighed om en ny Akkordsats.

I Praksis forhindrede Arbejdsgiverne, at Enighed opnaaedes ved at stille sine Krav saaledes at Arbejderne ikke kunde modtage dem.

Fremtidigt skal saadant Arbejde udføres til en Betaling, der ligger 20% under de paagældende Arbejderes gennemsnitlige Akkordfortjeneste paa Arbejdsstedet i de 3 forudgaaende Maaneder.

Arbejdere, der udfører Hjælpearbejder for faglærte Arbejdere i Akkord, kan i visse Tilfælde kræve Sær-Akkord eller et passende Tillæg til Timelønnen, og det er umuliggjort for Arbejdsgiverne at antage Arbejdere mellem 18—20 Aar til en lavere Løn end Overenskomsten fastsætter, idet den hidtilgældende Bestemmelse angaaende saadanne unge Arbejdere er strøget af Overenskomsten.

Konflikten ved Lillebæltsbroen.

I »Arbejderen« for 27. Juli omtalte vi de Forhandlinger, der var ført om Arbejdet ved Lillebæltsbroen. Vi meddelte, at Forligsinstitutionen ved et Møde havde henstillet til Parterne at genoptage Forhandlingerne og at denne Henstilling var tiltraadt af begge Parter.

Paa Grundlag af Forligsmandens Henstilling optoges Forhandlinger og ved en Række Møder i Arbejdsgiverforeningen, hvori deltog Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen og Entreprenørforeningen paa den ene Side og De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund paa den anden Side, behandledes Sagen.

Grundlaget for disse Forhandlinger var, at søge opnaaet Enighed om en Landsoverenskomst for Jord- og Betonarbejde, for derigennem at finde Mulighed for en Ordning af Konflikten ved Lillebæltsbroen.

Ved disse Partsforhandlinger, hvor man meget indgaaende forhandlede om Enkelthederne i Landsoverenskomsten, opnaaedes der imidlertid ikke Enighed.

Da Forhandlingerne var bristede, indbød Forligsinstitutionens Formand Parterne til et Møde, og under hans Ledelse genoptoges Forhandlingerne; men ej heller her lykkedes det at opnaa Enighed.

Naar de mange Forhandlinger Entreprenørerne og Arbejdsmændene imellem ikke førte til noget Resultat, ligger det nær at spørge, hvad er da den egentlige Aarsag til, at dette Spørgsmaal er saa vanskeligt at løse? Er det ukendte Principper, der er opstillet for dette Arbejdsområde, eller er det urimelige Lønfordringer Arbejderne stiller?

Svaret maa blive: Nej, det er hverken nye Systemer eller urimelige Lønfor-

dringer; thi det Krav, der er fremsat for at indgaa paa en Landsoverenskomst, er det ganske simple, at man forlanger det, der igennem mange Aar har været gældende i København, nemlig Akkord for Arbejdet og at Akkordarbejdet skal gælde, hvad enten Arbejdet udføres i Provinsbyerne eller i Landdistrikterne, og da man i Fordringen yderlig fra Arbejderside har tilbudt, at man, saafremt der opstod visse særlige Forhold, vilde være villige til at forhandle om Afvigelse, skulde man tro, at der maatte være Mulighed for en Ordning.

Naar det derfor, trods alle Forsøg, alligevel ikke lykkedes at naa et Resultat, er Aarsagen denne, at Arbejdsgiverne (Entreprenørerne), der ikke har nogen kollektiv Overenskomst med Arbejdsmændene om Jord- og Betonarbejde i Provinserne, modsatte sig den foreslaaede Ordning om Akkord, og gjorde det fordi de har kunnet benytte den meget store Arbejdsløshed, vi igennem en Række Aar har haft, til at holde Timelønnen nede paa det lave Niveau af 98 Øre, og da Entreprenørerne i høj Grad ved Arbejdets Udførelse anvender mekaniske Hjælpemidler, presser de ved Maskinernes Hjælp Ydeevnen hos Arbejderne op til det urimelige.

Da man ejheller ved Møderne, hvor Forligsmanden havde Førerskabet, lykkedes at naa til Enighed, erklærede han, at nu vilde Forligsinstitutionen optage Sagen og fremsætte Forslag.

Forligsmanden stillede herefter den 20. September et Forslag til en Landsoverenskomst for Jord- og Betonarbejde i Provinserne.

Men Forslaget imødekommer kun enkelte af de for en Landsoverenskomst grundlæggende Krav.

Akkordarbejdets territoriale Udstrækning er, saavel for Husbygningsarbejde som for det mere almindelige Entreprenørarbejde, altfor ufuldstændig. Arterne af Arbejdet, der skal være Akkord paa, er altfor begrænsede. Ligesom de saakaldte frivillige Akkorder er Antallet af Arterne utilstrækkelige, og Forligsmanden bibeholder i de Tilfælde, hvor der ikke er Akkord eller Akkordafsavnstillæg, Timelønnen af 98 Øre.

Forslagets Afsnit om Akkord eller Akkordafsavnstillæg ved større Jordarbejder gøres afhængig af, at der anvendes Gravemaskiner eller Lokomotivtrækkekraft; men hyppig anvendes Hestetrækkraft og da gælder Bestemmelsen ikke om Akkord.

Og endelig er for Lillebæltsarbejdet Bestemmelsen om Forslagets Ikrafttræden gjort afhængig af, at der opnaaedes Enighed mellem Entreprenørerne og Statsbanerne om Betalingsforholdene.

Disse mangeartede Forhold medførte, at Forslaget ikke tiltraadtes.

Den 13. internationale Arbejdskonference.

Socialpolitiske Bestræbelser for Søens Arbejdere.

(I.F.C.) Som bekendt vil den i denne Maaned stedfindende internationale Arbejdskonference udelukkende beskæftige sig med Spørgsmaal vedrørende Søarbejderne. Konferencens Dagsorden omfatter bl. a. de for Sømændene saa vigtige Spørgsmaal om Beskyttelse for Søfolk under Sygdom og bedre Forhold for Søfolk under deres Ophold i Havne.

Beskyttelse for Søfolk under Sygdom. Det paa den internationale Arbejdskonference Aar 1927 vedtagne Udkast til en Konvention vedrørende Erstatning for Ulykker under Arbejdet og Sygeforsikring bestemmer, at Afgørelsen angaaende en international Ordning for Søfolk skal forbeholdes en senere stedfindende Sømandskonference. I Henhold hertil skal den kommende XIII. Arbejdskonference tage Stilling til dette Spørgsmaal.

Indledningen til den Beretning, der skal forelægges den XIII. Konference, indeholder nærmere Enkeltheder angaaende dette Anliggende.

Efter gammel Sædvane har Rederne at sørge for de syge Søfolk om Bord paa Handelsskibe. Rederens Forpligtelser i saa Henseende ender i Reglen med den syges Tilbagevenden til sit eget Land. Reder-Forsorgen og den nationale Sygeforsikring kompletterer hinanden og burde derfor danne en

uundværlig Bestanddel af en formaalstjenlig Beskyttelse for Søfolk under Sygdom. Ved Behandlingen af Spørgsmaalet bør Konferencen tage Hensyn hertil.

Beskyttelsen mod Sygdom indebærer selvfølgelig ligeledes Beskyttelsen mod Ulykker under Arbejdet. Spørgsmaalet om Ulykkesforsikringen skal dog holdes udenfor Konferencens Forhandlinger. Under »Behandlingen af Tilskadekomne om Bord« kan forstaas Ophold, Ernæring, Hyre, Lægehjælp, Medicin og Hjemsendelse. Det kan dog ogsaa udlægges saaledes:, at denne Behandling kun omfatter Lægehjælp. Udtrykket »om Bord« kan enten mene, at »Behandlingen af Tilskadekomne om Bord« skal drøftes, eller ogsaa at Spørgsmaalet om Behandling af de »om Bord Tilskadekomne« skal stilles til Debat.

Paa Grundlag af disse Overvejelser erholdt Spørgsmaalet om Beskyttelse for Søfolk under Sygdom følgende Formulering: »Beskyttelse for Søfolk under Sygdom indbefattet Behandlingen af Tilskadekomne om Bord paa Handelsskibe«: 1) Redernes individuelle Forsorgspligt for syge og tilskadekomne Søfolk; 2) Sygeforsikring for Søfolk. Den Beretning, som bliver forelagt Konferencen, holder Regning med denne Inddeling og omfatter tre Dele: 1. Fremstilling af Redernes lovlige Forsorgsforpligtelser overfor syge og tilskadekomne Søfolk; 2. Fremstilling af Lovene om obligatorisk Sygeforsikring for Søfolk; 3. Slutningsbetragtninger over de Spørgsmaal, som maa anses for egnede som Grundlag for en international Ordning.

Spørgsmaalet om bedre Forhold for Søfolk under deres Ophold i Havne er for Sømændene lige saa vigtig som Beskyttelsen under Sygdom. For Søfolkene i Almindelighed og navnlig for de ved selve Skibsfarten beskæftigede er Familien hyppigt ikke andet end en Erindring eller et Haab. Det er dem ofte en Umulighed at benytte de i forskellige Lande for Arbejderne bestaaende sociale Indretninger. Og naar Sømanden efter et langvarigt Ophold om Bord endelig gaar i Land, vil han ofte være en ensom i Havnekvartererne, hvor han søger at finde Ro og Hvile efter Nomadelivet. Kun altfor ofte er han her truet af Farer og Misbrug, hvis Offer han kan blive og som paa en fortræffelig Maade forringer den praktiske Værdi af de allerede bestaaende Bestræbelser for at beskytte Sømændene. At hjælpe Søfolkene til en bedre Anvendelse af deres Fritid, betyder ikke blot Fremme af den moralske Udvikling, men er tillige egnet til at beskytte hans Helbred. Bestræbelser i den Retning er selvfølgelig allerede i Gang baade nationalt og internationalt. I Virkeligheden turde nu det Tidspunkt være inde, hvor det er muligt at tilvejebringe en international Forstaaelse for at sikre et Samarbejde mellem alle dem, som er interesserede heri og som er villige til at fremme et sadant Samarbejde med effektiv Støtte fra Regeringernes, Redernes og Søfolkenes Side.

Den danske Delegation paa denne Arbejdskonference bestaar af følgende:

Regeringsrepræsentanter og Raadgivere for disse:

Finansminister *C. V. Bramsnæs,* M. L., Repræsentant.

Departementschef i Socialministeriet *R. Lassen,* Repræsentant.

Fuldmægtig i Ministeriet for Søfart og Fiskeri, *Ove Nielsen,* Suppleant og Raadgiver.

Formand for Dansk Skibsførerforening, Kaptajn *H. P. Hagelberg,* Raadgiver.

Forretningsfører for Dansk Styrmandsforening, *H. Christiansen,* Raadgiver.

Formand for Maskinmestrenes Forening, Maskinmester *K. A. Rasmussen,* Raadgiver.

Arbejdsgiverrepræsentant og Raadgiver for denne:

Direktør i Dansk Dampskibsrederiforening, cand. jur. *E. Maegaard,* Repræsentant.

Sekretær i Dansk Dampskibsrederiforening, Kaptajn *G. Mikkelsen,* Raadgiver og Suppleant.

Arbejderrepræsentant og Raadgiver for denne:

Formand for Sømændenes Forbund, *P. Back,* Repræsentant.

Formand for Søfyrbødernes Forbund i Danmark, *E. Jacobsen,* Raadgiver og Suppleant.

Delegationens Sekretær:

Sekretær i Socialministeriet *Erik Brüel.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere paa Badeanstalten „København".

(Et Feriespørgsmaal.)

Foranlediget ved Klage fra Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund over at Badeanstalten »København« havde undladt at yde Feriegodtgørelse til 3 af Forbundets Medlemmer, som Badeanstalten havde afskediget umiddelbart inden Ferieperiodens Begyndelse, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. September. Arbejdsgiverne paastod, at de ikke ved de foretagne Afskedigelser havde søgt at berøve de paagældende Funktionærer deres Ferie, eller Erstatning for manglende Ferie, men at Afskedigelserne alene var foretaget efter en Omlægning af Arbejdet paa Badeanstalten, og de Regler hvorefter der hidtil har ydet Ferie, kun gjaldt de Funktionærer, der var beskæftigede paa Badeanstalten i Ferieperioden, fra 15. Maj til 1. September. Der opnaaedes ikke Enighed, Forbundet forbeholdt sig, efter fornyet Undersøgelse af Sagen, eventuelt at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1220:

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere hos Frisørmester J. C. Christensen, Aalborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Juni 1929 i Sag Nr. 1220: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Vegne mod Frisørmester J. C. Christensen, Aalborg.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Vegne indklaget Frisørmester J. C. Christensen, Aalborg, med Paastand om, at Indklagede tilpligtes at betale Forbundets Medlem Harry Jensen et Beløb af 106 Kr. 91 Øre, subsidiært at Indklagede tilpligtes at betale Forbundet paa Harry Jensens Vegne eller paa egne Vegne et efter Rettens Skøn passende Beløb.

Klagernes Fremstilling gaar ud paa, at Harry Jensen, der indtil 1. November 1926 arbejdede som ugelønnet Svend i Indklagedes Forretning, fra sidstnævnte Dag gik over fra at være fast til at blive løs Arbejder, og at han som saadan i Tiden indtil 26. November har oppebaaret i Dagløn og Godtgørelse for Overarbejde 56 Kr. 91 Øre mindre end der efter den dagældende Overenskomst tilkom ham. Den 26. November fratraadte han efter Indklagedes Anmodning Pladsen uden Opsigelse, men da hans Overgang fra ugelønnet til løs Arbejder kun skulde være midlertidig og Overenskomsten foreskrev 1 Uges Opsigelsesvarsel, maa han efter Klagernes Fremstilling yderligere have Krav paa en Uges Løn eller 50 Kr., altsaa ialt 106 Kr. 91 Øre.

Indklagede, der i et afgivet skriftligt Tilsvar ikke har taget nærmere Stilling til Klagen, er, skønt lovlig stævnet, udeblevet fra Domsforhandlingen.

Herefter vil der være at afsige Kendelse overensstemmende med Klagernes Paastand, forsaavidt denne er begrundet i dens mundtlige Fremstilling. Medens dette er Tilfældet med Kravet om Betaling af de 56 Kr. 91 Øre, der vil være at tillægge Forbundet som en til den stedfundne Underbetaling svarende Bod, finder Retten det ikke tilstrækkelig begrundet, at Svenden under de foreliggende Forhold har haft Krav paa 8 Dages Opsigelse, og Indklagede vil derfor iøvrigt være at frifinde for Klagernes Krav.

Sagens Omkostninger vil Indklagede have at betale med 100 Kr.

Kendelse:

Indklagede Frisørmester J. C. Christensen, Aalborg, bør til Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund betale 56 Kr. 91 Øre.

Sagens Omkostninger betaler Indklagede med 100 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15 ✻ KØBENHAVN DEN 12. OKTOBER 1929 ✻ 26 AARGANG

Den engelske Fagforeningskongres.

(I. F. C.) I Forgrunden for Forhandlingerne ved den i Tiden fra 2. til 7. September 1929 i Belfast afholdte engelske Fagforeningskongres stod væsentlig økonomiske Spørgsmaal, og navnlig saadanne, der har Forbindelse med Arbejdsløsheden. Naar Kongressen ikke vedtog nogen Beslutning vedrørende selve Arbejdsløshedsspørgsmaalet, skete dette under Hensyn til den Appel, A. Hayday (Arbejdsmandsforbundet) rettede til Kongressen »om ikke at skabe Vanskeligheder for Regeringen, forinden denne havde haft Tid og Mulighed for at fremsætte egne Forslag«. Man mente nemlig, at Regeringens Medlemmer var alvorligt bestræbt for at tilvejebringe en tilfredsstillende Løsning af dette vanskelige Spørgsmaal. Kongressen i Belfast var derfor meget tilbageholdende med Hensyn til at vedtage Beslutninger, som paa en eller anden Maade kunde binde Regeringen eller paavirke dens Handlefrihed, og forskellige Punkter, som stod i første Række ved den Diskussion, der førtes forud for Kongressen, deriblandt Ophævelse af Anti-Fagforeningsloven, Revision af Fabriksloven og Administration af Arbejdsløshedsforsikringen, vakte kun ringe Opmærksomhed, og selv den meget omstridte Fordring om obligatorisk offentlig Arbejdsanvisning blev henlagt med Henblik paa de af Regeringen bebudede vidtgaaende Forslag i saa Henseende. Den Tilbageholdenhed, Kongressen øvede paa disse Felter, gav den betydelig mere Tid og Lejlighed til at beskæftige sig med Behandlingen af saadanne økonomiske Spørgsmaal, hvis Løsning ad Lovgivningens Vej ikke kan forventes i Øjeblikket. Paa to Punkter gik Kongressen ikke nærmere ind paa de Tanker, Formanden Ben Tillett berørte i sin Aabningstale, idet den lod hans Bemærkninger om Afholdelse af Konferencer af Repræsentanter for de organiserede Arbejdere i hele det britiske Verdensrige samt Oprettelsen af et nationalt Erhvervsraad ganske upaaagtet. Grunden hertil var sikkert den, at Kongressen endnu ikke ansaa disse Forslag for moden til Behandling, saa længe Arbejdsgiverne ikke har dannet en fælles Hovedorganisation og man endnu ikke har funden en fast Form for Samarbejde og Forhandling mellem Fagorganisationerne og Arbejdsgiverforeningerne.

Forhandlingerne tog derfor væsentlig Sigte paa Melchett-Turner-Konferencen, Rationaliseringen, Industriforbundsspørgsmaalet, Socialforsikringen og Kommunisternes Splittelsesarbejde. Af ringere Betydning i international Henseende, endskønt af stor Interesse for Storbritannien selv, var Imødegaaelsen af den Kritik, der fremsattes mod enkelte Fagforeningsførere, der havde givet deres Tilslutning til et Forslag om Lønnedsættelse i Bomuldsindustrien, samt de nye Planer angaaende »Daily Herald«s Udvidelse.

Melchett-Turner-Konferencen. Kritiken mod de med en Arbejdsgivergruppe stedfindende Forhandlinger om Arbejdsfred i Industrien rejstes dels ud fra principielle Synspunkter, dels paa Grund af Forhandlingernes Langvarighed og Arbejdsgivernes Uvilje mod at gennemføre de under Forhandlingerne fremsatte Tanker i Praksis i Fabriker og Værksteder. I en udmærket Tale imødegik Ernest Bevin fra Arbejdsmands- og Kommunalarbejderforbundet den fra forskellige Sider fremførte Kritik, hvorefter det af Oppositionen frem-

satte Forslag forkastedes med stort Flertal. Bevin pointerede, at Fagforeningerne ikke længere kunde indskrænke sig til kun at varetage Medlemmernes Interesse paa Løn- og Arbejdsbetingelsernes Omraade. »De, som mener, at det her drejer sig om en Opgave for det politiske Parti, tager Fejl. Det er Arbejderpartiets Opgave at forankre i Love de Rettigheder, Fagforeningerne tilkæmper sig paa det økonomiske Omraade. Parlamentet leder ikke den industrielle Udvikling, men følger den«. Bevins Tale kommenteres i »Daily Herald« som følger:

»Bevin gav en Fremstilling af denne Sags Forhistorie og Forløbet af Forhandlingerne med Arbejdsgiverne. Han pegede paa de Opgaver, der i Fremtiden vil paahvile Fagbevægelsen, som ganske naturligt maatte udvide sit Virkeomraade i Overensstemmelse med den foregaaende Udvikling. Produktionslivets Organisation og de tekniske Forandringer, der dagligt gennemføres, betinger, at Fagbevægelsen, dersom den vil følge med Tiden og opfylde sin Funktion, er forpligtet til at medvirke ved den indenfor Industrien foregaaende Reorganisation. Den maa altsaa regne med de forandrede Forhold, som den maa søge at beherske.

Heri ligger Aarsagen til den engelske Landsorganisations Deltagelse i Forhandlingerne med Arbejdsgivergruppen omkring Lord Melchett. Som Ligeberettigede har Arbejderrepræsentanterne med de store Industriledere drøftet de uhyre Problemer i Forbindelse med den indenfor Storhandelen og Industrien stedfindende Reorganisation.

Nytten af disse Forhandlinger fremgaar fuldt og helt af de to foreløbige Beretninger, som Konferencen har vedtaget og fremlagt. De indeholder vigtige og vidtrækkende Forslag angaaende Fagforeningernes Anerkendelse, Beskyttelse for Fagforeningsmedlemmer, Mæglingsinstitutioner, Arbejdsløsheden og Finansproblemet, og det kan siges, at Beretningerne betyder en Sejr for de faglige Grundsætninger.

Men Vedtagelse af en Resolution betyder ikke, at dette Anliggende dermed er ført til en Afslutning. Mond-Turner-Konferencen var i Virkeligheden kun et Middel til at naa frem til en omfattende og mere repræsentativ Organisationsform. Indtil dette Maal er naaet, er det aabenbart umuligt at vurdere Mond-Turner-Konferencens fulde og sande Betydning.

Det paahviler nu Arbejdsgiverne at foretage det næste Skridt. Landsorganisationen har bidraget sin Del til Udarbejdelse af praktiske Forslag. Den er fremdeles rede til at vedstaa sit Standpunkt. Der bør dog herske Gensidighed. Det afhænger nu af Arbejdsgiverforeningen, om disse Forslag skal være mere end en Lap Papir«.

Af denne Kommentar fremgaar med stor Tydelighed, at Tanken om et nationalt Erhvervsraad, som trods Henvisningen i Formandens Aabningstale ikke spillede nogen Rolle i den følgende Diskussion, alligevel har slaaet dybe Rødder i den engelske Fagbevægelse.

Rationaliseringen. Rationaliseringsspørgsmaalet affødte en langvarig Debat, som viste dette Problems voksende Betydning for den engelske Industri. De mere fremsynede Fagforeningsførere befandt sig i Overensstemmelse med de Opfattelser, Fagbevægelsen paa Fastlandet forfægter paa dette Omraade, idet de, som Bevin udtalte, anerkender, at Rationaliseringen under alle Omstændigheder vil blive gennemført og at det for Fagbevægelsen kun kan dreje sig om, hvorvidt den vil søge at sikre sig en vis Indflydelse herved og paavirke Udviklingens Gang, eller om den vil spille Rollen som den passive Tilskuer. Den til dette Punkt vedtagne Resolution begynder som følger:

»Idet Kongressen billiger alle Forholdsregler, der fører til Industriens videnskabelige Organisation, henleder den Arbejderklassens Opmærksomhed paa de Farer, Rationaliseringen kan medføre, dersom Arbejderne ikke raader over en tilstrækkelig stærk Organisation«.

Resolutionen konstaterer endvidere, at Indførelsen af arbejdsbesparende Maskiner og Metoder i Forbindelse med Kapitalens Koncentration fremmer Monopoldannelser, der udelukkende er til Arbejdsgivernes Fordel. Alle de Velfærdsinstitutioner og Bedriftsudvalg, som de store Industriforetagender indfører under Foregivende af, at de er af

filantropisk Art, tjener til at undergrave og er en direkte Fare for Fagforeningerne.

Resolutionen opfordrer Arbejderne til at styrke den faglige Organisation, der ene er i Stand til at beskytte Arbejderne mod Rationaliseringens skadelige Følger. Endvidere vedtoges et paa Kongressen stillet Tillægsforslag, som gik ud paa, at der skal træffes egnede Forholdsregler for de Arbejdere, som bliver overtallige som Følge af Rationaliseringen, indtil der kan anvises dem andet Arbejde. Diskussionstalerne henviste til, at Rationaliseringen i mange Tilfælde hverken bragte Arbejderne eller Befolkningen som Helhed Fordele, og grundet paa de mange Afskedigelser fremkalder den Ængstelse blandt Arbejderne og svækker dermed Fagbevægelsens Aktionsevne.

Industriforbundsspørgsmaalet. Dette Spørgsmaal er ogsaa behandlet paa tidligere Fagforeningskongresser og har været underkastet en grundig Undersøgelse i Landsorganisationens Bestyrelse, der har udtalt sig til Gunst for en større faglig Koncentration og fremsat praktiske Forslag angaaende den Maade, hvorpaa denne kan tilvejebringes. Med en meget kneben Majoritet forkastede Kongressen et Forslag om Nedsættelse af et Udvalg, som skulde undersøge Spørgsmaalet om Muligheden for et fælles Forbund indenfor hver af de vigtigste Industrier. Forslagets Forkastelse anbefaledes især af Bevin, som eftertrykkelig fremhævede de Vanskeligheder, der var forbunden med at optrække faste Grænser for de enkelte Industrier, og var en principiel Modstander af Forsøg paa, »fra oven af« at foreskrive, ad hvilke Veje Fagbevægelsens Udvikling skal foregaa. Paa den anden Side gav alle Talere tydeligt Udtryk for deres Misbilligelse af ethvert Forsøg paa at danne nye Særorganisation indenfor de forskellige Fag, hvoraf man vistnok kan slutte, at saadanne Bestræbelser i Fremtiden vil blive bekæmpede.

Socialforsikring. Til dette Punkt vedtog Kongressen en af Arthur Hayday foreslaaet Resolution, som gaar ud paa, at Regeringen skal anmodes om at nedsætte en Kommission, der skal undersøge de foreliggende Forslag vedrørende en Revision af det for Socialforsikringen gældende Bidragssystem. Endvidere skal denne Kommission beskæftige sig med Socialforsikringen som Helhed og udarbejde Forslag vedrørende Forsikringens Ydelser og dens Centralisering under et særskilt Departement. Hayday henviste til, at en saadan Centralisering vilde fjerne de bestaaende Mangler indenfor det sociale Forsikringsvæsen, uanset om dette eventuelt kunde føre til en Afskaffelse af Fagforeningernes Administration af den statlige Arbejdsløshedsforsikring.

De mange Vanskeligheder, der lægges i Vejen for de arbejdsløse, idet disse skal føre Bevis for, at de virkelig bestræber sig for at finde Arbejde, er i den senere Tid udførligt omtalte i Arbejderpressen. Da imidlertid Regeringen vil beskæftige sig med dette Anliggende, saasnart Beretningen fra den Regeringskommission foreligger, som i Øjeblikket har Spørgsmaalet om Arbejdsløshedsforsikringens Administration til Undersøgelse, vedtog Kongressen ingen Beslutning i denne Sag. Arbejdsministeren, Margaret Bondfield, haaber at Kommissionens Betænkning vil foreligge i Midten af Oktober.

Kommunisternes Undermineringsarbejde. En Undersøgelse, som er gennemført i Henhold til den i forrige Aar paa Kongressen i Swansea vedtagne Beslutning, havde til Resultat, »at der ikke bestaar Tvivl om, at den kommunistiske Internationale, den røde Fagforenings-Internationale, det engelske Kommunistparti og den kommunistiske Fagopposition fortsætlig arbejder paa en Spaltning af Fagbevægelsen«. Andre lignende Organisationer arbejder paavislig i samme Retning, bl. a. de arbejdsløses Nationalkomité og den internationale Arbejderhjælp. Kammerat Citrine, der redegjorde for denne Del af Beretningen, fremhævede den Kendsgerning, at den engelske Fagbevægelse har udvist en forbavsende Grad af Taalmod overfor disse opløsende Elementer. »I Amerika og paa Kontinentet«, tilføjede han, »ser man med stigende Forbavselse paa det, man kalder vor Lettroenhed«. Citrine betonede, at det ikke vilde være muligt at gendrive en eneste Linie i den foreliggende Beretning om Kommunisternes Splittelsesar-

bejde indenfor Fagbevægelsen. Det paagældende Afsnit i Beretningen blev godkendt med stort Flertal.

De andre vedtagne Resolutioner omhandlede Indførelse af Ferie med Løn, Nedsættelse af et Udvalg til Undersøgelse af Forholdet mellem Industri og Finansvæsen, Genoptagelse af den diplomatiske Forbindelse med Rusland. Endvidere blev det paalagt Generalraadet at undersøge Beregningsmaaden for Pristallet, som man paastod var ganske misvisende.

I et lukket Møde vedtoges vigtige Beslutninger vedrørende »Daily Herald«. Med næsten 3½ Million Stemmer mod 47,000 vedtoges et Forslag om Bladets Udvidelse, »saaledes at det med Hensyn til Format og Udbredelse kan staa ved Siden af de andre førende Blade«.

Generalsekretær i Den internationale faglige Central, Joh. Sassenbach, henviste i sin Hilsningstale paa Kongressen til de meget venskabelige Forbindelser, der nu bestaar mellem den engelske Fagbevægelse og I. F. C. og som er en Borgen for et godt og nyttigt Samarbejde. Han fremhævede Nødvendigheden af et internationalt Samarbejde i Kampen mod de internationale Karteller og Truster og redegjorde for I. F. C.s Planer paa dette Omraade, ligesom han strejfede Spørgsmaalet om Udsendelse af en Delegation til den fjerne Orient, som er planlagt for næste Aar.

Medlemmerne af Generalraadet blev alle genvalgte paa Undtagelse af tre, som havde overtaget Stillinger i den nye Regering, nemlig J. H. Thomas, Ben Turner og Margaret Bondfield. I deres Sted valgtes C. T. Cramp (Jernbaneforbundet), A. Shaw (Tekstilarbejderforbundet), samt Frøken A. Loughlin (Kvindeligt Arbejderforbund).

Kampen om den tyske Arbejdsløshedsforsikring.

(I. F. C.) Grundet paa den senere Tids vigtige politiske Tildragelser er Opmærksomheden i nogen Grad bleven bortledet fra Kampen om Arbejdsløshedsforsikringen i Tyskland. Nu som før er denne Kamp imidlertid af overordentlig stor Betydning, ogsaa for den internationale Arbejderklasse. Thi en Forringelse af Arbejdsløshedsforsikringens Ydelser i Socialforsikringens Moderland Tyskland, vil uden Tvivl ogsaa øve en skadelig Indvirkning paa Forholdene i andre Lande. Det er derfor vigtigt at holde Offentligheden underrettet om Tingenes Udvikling paa dette Omraade. I dette Øjemed gengiver vi her en Artikel af Franz Spliedt, den tyske Landsorganisations Sagkyndige paa dette Omraade, som er offentliggjort i »Holzarbeiter-Zeitung«. Uden at komme ind paa de nærmere Enkeltheder optrykker vi de Dele af Artiklen, som beskæftiger sig med Spørgsmaalets principielle Sider samt Situationen forinden de afgørende Rigsdagsdebatter.

»Den Haardnakkethed, hvormed der nu i Maaneder baade i og udenfor Parlamentet kæmpes om en Reform af Arbejdsløshedsforsikringen, uden at der i Øjeblikket kan øjnes en Løsning, viser, at det drejer sig om Afgørelser af principiel Natur. Kampen gælder Forringelser af generel Art. Da Rigsanstalten for Arbejdsløshedsforsikringen i det sidste Aar med 3% Bidrag fra de Forsikrede ifølge den usædvanlig lange og haarde Vinter havde ca. 375 Millioner Mark højere Udgifter end Indtægter, skulde den sættes i Stand til i Fremtiden i Aarsgennemsnit at understøtte 1,1 Million Arbejdsløse i Stedet for som hidtil 800,000. Ved denne Beregning skulde der skaffes Dækning for et aarligt Underskud af 280 Millioner Mark. Dersom Kontingentet forhøjes til 3½%, vilde der sammen med de af Fagbevægelsen vedtagne Besparelser kunne fremskaffes et Beløb paa næsten 280 Millioner Mark. Arbejdsgiverne forkastede imidlertid alle Forslag om Kontingentforhøjelse og vilde indspare Underskudet gennem Nedsættelse af Understøttelsen. Paa Rigsdagen krævede Højrepartierne en saa vidtrækkende Nedsættelse af Forsikringskashøjelse vilde være overflødig. Socialdehøjels evilde være overflødig. Socialdemokratiet afviste naturligvis denne Tanke, mens Mellempartierne søgte en Løsning i Form af et Kompromis.

Hvorledes vil denne Sag nu udvikle sig? Arbejdsgiverne har endnu i de sidste Dage eftertrykkeligt erklæret, at

de under ingen Omstændigheder vil gaa med til en Forhøjelse af Kontingentet, heller ikke med ½%. I Rigsdagen har Folkepartiet afgivet en lignende Erklæring. Da de borgerlige Mellempartier meget kategorisk har erklæret, at de uden Folkepartiets Tilslutning ikke vil stemme for en Forhøjelse af Bidraget, vilde altsaa Lovforslagets Vedtagelse strande paa Folkepartiets Nægtelse. Men Lovforslagets øvrige Bestemmelser er uantagelige for Socialdemokratiet. Under disse Omstændigheder er der kun det Haab, at Fornuften vil kunne gøre sig gældende paa Rigsdagen, at Regeringsforslaget forkastes og der gennemføres en fornuftig Lov. Forhandlingernes usædvanlige Langvarighed og de i Strid med den hidtidige parlamentariske Praksis usædvanlige Mellemforhandlinger og Mellemspil viser Situationens Alvor. Bag det socialpolitiske Stridsspørgsmaal lurer Faren for en politisk Konflikt.

Den tyske Arbejdsgiverforenings Kamp tager Sigte paa en Sløjfning af den tyske Sociallovgivning. Den har først forgiftet den offentlige Mening gennem Spredning af overdrevne og misvisende Beretninger om Misbrug af den tyske Arbejdsløshedsforsikring, for paa Grundlag heraf at fremtvinge en generel Forringelse af Arbejdsløshedsunderstøttelsen. Arbejdsgiverforeningens Maal gaar dog endnu videre, hvad ogsaa dens Stilling til Sygeforsikringen lader erkende. Derfor afviser den enhver Bidragsforhøjelse. Fagforeningerne fører deres Kamp med en rolig Samvittighed. De har tiltraadt de Ændringer, der tilsigter at forhindre Misbrug og socialpolitisk undgaaelige Overbebyrdelser. De er endvidere rede til at støtte enhver Forbedring af Rigsanstaltens Administration, Udvidelsen af Arbejdsanvisningen, samt gennem andre Forholdsregler at umuliggøre enhver uberettiget Udnyttelse af Forsikringen. En generel Nedsættelse af Understøttelse kan de imidlertid ikke tiltræde. De kan med saa megen mere Berettigelse afvise et saadant Krav, som en saadan Sænkning af Udgiften kun vilde betyde en Forskydning paa andre Institutioner. Forlænget Ventetid, ringere Understøttelse og den umulige Begrænsning af Sæsonarbejdernes Understøttelse betyder kun, at de kommunale Hjælpekasser, som allerede nu anvender uhyre Summer for Understøttelse til Arbejdsløse, som har opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse, vilde blive endnu mere belastede«.

Angaaende de forestaaende Rigsdagsdebatter, som skal bringe den endelige Afgørelse og truer med at fremkalde en alvorlig Regeringskrise, skriver Berliner »Vorwärts«:

»Socialdemokratiet har gjort alt for at muliggøre et positivt Resultat af Forhandlingerne. Forsøger man at tvinge det til yderligere Indrømmelser, vil dette betyde en Ødelæggelse af hele Reformværket, da et Flertal mod Socialdemokratiet ikke synes muligt. Reformværket vilde allerede strande, dersom den af Regeringen foreslaaede Bidragsforhøjelse paa ½% ikke finder Flertal paa Rigsdagen. Findes dette Flertal, vilde det være i høj Grad taabeligt og skæbnesvangert, naar man vilde forsøge at tvinge Socialdemokratiet til saadanne Indrømmelser, som det som Arbejderparti ikke kan gaa med til«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd ved de kørende Betonblandemaskiner.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 20. September forhandledes der om en Overenskomst for Arbejdet ved de kørende Betonblandemaskiner.

I Mødet deltog Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Arbejdsmandsforbund, Entreprenørforeningen og Murerlavet.

Dansk Arbejdsmandsforbund havde varslet Strejke til den 23. September, men Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Strejkevarslernes Lovlighed.

Der opnaaedes ikke Enighed ved Mødet, hvorefter Arbejdsgiverforeningen har indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret, for at faa Strejkevarslerne erklæret ugyldige.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet A. Jespersen og Søn.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. September forhandledes der om en Klage fremsat af Arbejdsgiverforeningen mod Dansk Arbejdsmands Forbunds københavnske Jord- og Betonarbejder Afdeling.

Arbejdsgivernes Klage gik ud paa, at Fagforeningen havde iværksat en Arbejdsstandsning hos Entreprenørfirmaet A. Jespersen & Søn, men dette protesterede Fagforeningen imod og henviste til, at Firmaet havde modsat sig en Akkordordning ved nogle nye indførte mekaniske Hjælpemidler.

Mødet endte resultatløst og Arbejdsgiverforeningen bebudede at ville indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere samt Arbejdsmænd hos Firmaet A/S De forenede Jernstøberier i Aarhus.

I Arbejdsgiverforeningen behandledes der Lørdag den 20. Juli en Klage, fremsendt af Arbejdsgiverforeningen over en af 31 Smede og 19 Arbejdsmænd hos Firmaet A/S De forenede Jernstøberier i Aarhus iværksat uvarslet Arbejdsstandsning.

Arbejdsgiverforeningen forlangte Bod og Erstatning.

Ved Mødet blev der rejst Modanklage overfor Arbejdsgiverforeningen, idet Firmaet havde gjort Brud paa Mæglingsmødets Aftale om Forholdet for det Arbejde hvorom Striden stod, og samtidigt havde Fabrikantforeningen modsat sig en Forhandling om Sagen.

Da der ikke opnaaedes Enighed om en Afslutning af Konflikten, blev denne henvist til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret, hvor Parterne i et Retsmøde den 21. September forligte Sagen ved, at Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund betalte 700 Kr. til Sagens fulde Afgørelse.

Arbejdernes Idræts Forbund.

Som paa de fleste andre Omraader har det nu ogsaa vist sig nødvendigt at Arbejderne organiserer sine Idrætsforeninger uafhængigt af de borgerlige Sammenslutninger.

Man vil føre dansk Idræt ind paa sundere Baner, bryde det borgerlig-kapitalistisk-militaristiske Førerskab og gøre Idrætten til en Folkesag.

Der er derfor nu dannet en Sammenslutning af Arbejder-Idrætsforeninger under Navnet Danske Arbejderes Idrætsforbund, der foreløbig har faaet Tilslutning fra et stort Antal bestaaende Idræts-Organisationer, som ønsker at være med til at fremme Idrætten specielt indenfor Arbejderklassen, og som ønsker at gøre det paa den Maade, at det sker i nøje Overensstemmelse med Grundprincipperne for Arbejderbevægelsen, saaledes at ogsaa Idræts-Organisationerne helt igennem er præget af Samvirksomhed og Solidaritet, og i alle Forhold samstemmende med og fremmende for den samlede Arbejderklasses Maal.

Den nye Organisations Tilknytning til Arbejderbevægelsen er allerede fastslaaet derigennem, at De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratisk Forbund, Danmarks socialdemokratiske Ungdom og De Unges Idræt er repræsenteret i Arbejdernes Idræts Forbunds Hovedledelse.

Aldrig mere Krig!

En Brochure. Udgivet af den internationale faglige Central, Amsterdam og ledsaget af en Mængde Billeder.

Bedre end hvilkensomhelst nok saa talende Beskrivelse forkynder disse Fotografier den navnløse Jammer, som Krigen har bragt over Tusinder og atter Tusinder af Arbejdere og deres Koner og Børn.

Hvor grufulde end disse Billeder er: Virkeligheden er dog langt grufuldere. Thi I hører ikke de saaredes Stønnen, I kender ikke til de Sorger, der hersker i Krigsofrenes Hjem, ikke til de Familiers Elendighed og sørgelige Under-

gang, hvis Ernærers forfærdelige Billede her stirrer Eder imøde.

Sørg for, at denne Brochure kommer i Hænderne paa alle dem, som endnu ikke er sig Krigens Følger bevidst. Dermed kan I paa bedste Maade bidrage til at umuliggøre en ny Krig.

Prisen for denne Brochure er 1 Kr.

Kan bestilles hos Bog- og Papirhandelen »Fremad«, Frederiksborggade 33, København K.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1281:

Lager- og Pakhusarbejdere hos Firmaet Henriques & Zøylner.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. September 1929 i Sag Nr. 1281: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund i København mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforenings og sidstnævnte Forenings Medlem Firmaet Henriques & Zøylners Vegne.

I den mellem Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening og Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund i København gældende Overenskomst findes i § 2 følgende Bestemmelse:

»Lønnen fastsættes for ugelønnede Arbejdere til Kr. 48,70 pr. Uge og udbetales Fredag inden normal Arbejdstids Ophør.

Daglønnen er Kr. 8,24.....

Løsarbejdere kan ikke afregnes for mindre end en halv Dag.

Beholdes en daglønnet Arbejder udover 1 Maaned, betragtes han derefter som ugelønnet.

— — —«

I § 8 er endvidere bestemt:

»Opsigelsesfristen mellem Arbejdsgiveren og den enkelte ugelønnede Arbejder er gensidig en Uge til Ophør en Lønningsdag.«

Under nærværende Sag har Klagerne De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund i København overfor de Indklagede Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforenings og sidstnævnte Forenings Medlem Firmaet Henriques & Zøylners Vegne nedlagt Paastand om, at nævnte Firma kendes skyldig i Brud paa de citerede Overenskomstbestemmelser, samt at der herfor paalægges en Bod, som kan dække det Forbundets Medlemmer herved paaførte Tab, alt under Henvisning til, at Firmaet ikke lader daglønnede Arbejdere med udover 1 Maaneds Beskæftigelse overgaa til Ugeløn hvorved de dels unddrages den ‚Merfortjeneste, som følger af, at de ugelønnede faar Betaling ogsaa for Helligdage, ligesom disse har Ret til Ferie og Sygehjælp, dels og navnlig kan afskediges og er bleven afskedigede uden det i § 8 fastsatte Opsigelsesvarsel.

De Indklagede paastaar Frifindelse under Henvisning til, at Firmaet ifølge Kutyme, der har faaet Forbundsformandens udtrykkelige eller i alt Fald stiltiende Godkendelse, har set bort fra Anvendelsen af den omhandlede, fra 1924 stammende Overenskomstbestemmelse, der ikke passer til dette Firmas særlige Arbejdsforhold. I sidstnævnte Henseende anfører de Indklagede, at Firmaets Virksomhed bl. a. bestaar i Tørring og Tilberedning af Klipfisk, at Tørringen foregaar i fri Luft, og at det er en Betingelse for, at det heromhandlede Arbejde, der foregaar i en Sæson paa ca. 6 Maaneder, kan udføres, at det er Tørvejr. De Arbejdere, der anvendes ved dette Arbejde, kan under disse Omstændigheder kun beskæftiges paa de Dage, Vejrforholdene tillader, at Tørring finder Sted, og da Firmaet jo ikke i Forvejen kan vide noget om, hvorledes Vejret vil blive, saaledes at der paa Grundlag heraf kan træffes Dispositioner angaaende Arbejdernes Beskæftigelse, kan Firmaet til dette Arbejde kun anvende Løsarbejdere. Iøvrigt har Firmaet oplyst, at det har givet ogsaa de daglønnede Arbejdere Ferie.

Det er oplyst, at Formanden for Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund, Ejler Jensen, for nogle Aar siden, antagelig i 1926, søgte en Samtale med Firmaets Forvalter, Hansen, blandt andet om dette Forhold. Om hvad der herved passerede, er der for Retten afgivet

modstridende Forklaringer, idet Jensen forklarer, at han paatalte Forholdet og krævede Overenskomsten overholdt samt derefter gik ud fra, at dette skete, medens Hansen forklarer, at Samtalen endte med, at Jensen acquiescerede ved Forholdene, som de var. Den hos Firmaet beskæftigede Formand, Weber, har forklaret, at han kun hørte Brudstykker af Samtalen, men at Forvalteren derefter, medens Jensen endnu var tilstede, gav Weber Besked om at sige til Arbejderne, at de kunde blive ved, saalænge der var Arbejde, men Opsigelsesvarsel fik de ikke. Der skete ikke fra nogen af Siderne skriftlig Stadfæstelse af Samtalens Indhold, ej heller skete der fra Forbundets Side Meddelelse om Samtalen til Firmaets Indehavere eller til den paagældende Arbejdsgiverforening. Der er ikke fra Forbundets Side ført Kontrol med, at Forholdet var blevet ændret, eller fra de paagældende Arbejderes Side rejst nogen Klage over Forholdet, før Sagen i Maj 1929 blev rejst ved en Klage fra Forbundet til den nævnte Arbejdsgiverforening. Da denne Klage kom til Behandling blev det erkendt fra begge Sider, at Firmaets særlige Forhold gjorde den nævnte Bestemmelses Anvendelse mindre hensigtsmæssig, og man forhandlede da om at erstatte den med en Forhøjelse af Daglønnen for Firmaets daglønnede Arbejdere. Man var i og for sig enige om denne Forhøjelses Størrelse, men da Firmaet kun vilde gaa med til Forhøjelsen for de Løsarbejdere, der havde været beskæftiget udover 1 Maaned, medens Forbundet krævede den for alle Løsarbejdere, opnaaedes intet Resultat, og Sagen blev da ved Klage af 1. Aug. d. A. indbragt her for Retten.

Retten maa give Klagerne Medhold i, at der ikke ved den Omstændighed, at Firmaet i en Aarrække har afveget fra den overenskomstmæssige Lønningsmaade, er tilvejebragt en Kutyme, der kan komme i Betragtning overfor Overenskomstens klare og utvetydige Bestemmelser. Ej heller kan det ved de foreliggende Oplysninger mod Klagernes Benægtelse anses godtgjort, at der ved det i 1926 passerede er truffet en Aftale med Forbundet gaaende ud paa en Ændring af den omhandlede Bestemmelse, idet der i det højeste vil kunne statueres, at Firmaet med Føje har kunnet faa den Opfattelse, at Forbundets Formand var gaaet med til indtil videre at forholde sig passiv overfor det omtalte Forhold. Et saadant Tilsagn maatte Forbundet til enhver Tid kunne bringe til Ophør for Fremtiden med den Virkning, at Overenskomsten herefter maa efterleves efter sin Ordlyd, og dette er da sket ved Klagen fra Forbundets Side i Maj d. A., saaledes at det i alt Fald fra dette Tidspunkt har været overenskomststridigt fra Firmaets Side at undlade at bringe den omhandlede Bestemmelse i Anvendelse. Da Parterne imidlertid efter Klagens Fremkomst i Erkendelse af, at Bestemmelsen ikke passede til Firmaets særlige Forhold, begyndte Forhandling om dens Afløsning ved Indførelse af en højere Dagløn for Løsarbejderne, findes der i hvert Fald ikke at burde paalægges nogen Bod for Forholdet i Tiden forinden Indgivelsen af Klagen til Retten d. 1. Aug. d. A. Men selv for den derefter forløbne Tid findes der efter Omstændighederne at kunne ses bort fra Paalæg af Bod, hvorimod det maa staa Forbundet frit for efter Reglerne for faglig Strid at indtale Krav paa Godtgørelse for Tab for dets Medlemmer i de Tilfælde, hvor det oplyses, at Firmaet i Tiden efter 1. August 1929 ikke har overholdt de heromhandlede Overenskomstbestemmelser.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

Firmaet Henriques & Zøylners Undladelse af at overføre daglønnede Arbejdere, der beholdes i Arbejde udover 1 Maaned, til de ugelønnede Arbejdere med Anvendelse af de for disse sidste gældende Regler for Aflønning og Opsigelse, er overenskomststridig.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16 * KØBENHAVN DEN 19. OKTOBER 1929 * 26 AARGANG

Møde i den internationale faglige Kvindekomité

d. 1. og 2. Oktober 1929 i Amsterdam.

(I.F.C.) I det den 1. og 2. Oktober 1929 i Amsterdam afholdte Møde i Den internationale faglige Centrals Kvindekomité, som fandt Sted under Forsæde af Generalsekretær Joh. Sassenbach, deltog samtlige Medlemmer, nemlig H. Burniaux, Belgien; J. Chevenard, Frankrig; H. Crone, Danmark; G. Hanna, Tyskland og J. Varley, England. Dagsordenen omfattede følgende Punkter: 1. Hvorledes stiller vi os til de gifte Kvinders Erhvervsarbejde? (Indleder: G. Hanna); 2. De kvindelige Arbejderes Lønforhold (Indleder: H. Burniaux); 3. International faglig Propagandauge til Organisering af de kvindelige Arbejdere (Indleder: J. Chevenard); 4. Skal der atter afholdes en International faglig Kvindekonference i Forbindelse med den internationale Fagforeningskongres i 1930?

Til de tre første Punkter holdt Indlederne Foredrag, hvori de indgaaende belyste vedkommende Problems forskellige Sider. Efter en udførlig Diskussion, i hvilken alle Medlemmer tog Del, sammenfattede Komiteen sine Anskuelser i to Resolutioner, der som Meningstilkendegivelse fra den faglige Kvindekomité skal forelægges Den internationale faglige Centrals Bestyrelse og kan betragtes som et Bidrag til Klaring og Løsning af vedkommende Spørgsmaal. Med Hensyn til de gifte Kvinders Erhvervsarbejde var Komiteen enstemmig af den Mening, at Særforanstaltninger mod de gifte Kvinders Erhvervsarbejde vilde være uretfærdige og i Strid med Arbejderbevægelsens Grundsætninger. Paa den anden Side anerkendtes det, at der kan indtræde Tilfælde, hvor Fagforeningerne ved en overordentlig stor Arbejdsløshed kan tilgribe Forholdsregler, for at give økonomisk daarligstillede Personer Fortrinet for økonomisk bedrestillede. Ved Behandlingen af de kvindelige Arbejderes Lønforhold blev der paa Grundlag af talmæssige Oplysninger fra forskellige Lande paavist, at Kvindernes Lønninger endnu ligger langt tilbage for Mændenes. Det blev i denne Forbindelse fremhævet, at kun stærke Fagorganisationer er i Stand til at varetage Kvindernes Interesser paa Lønomraadet. Til Punkt 4 paa Dagsordenen besluttede Komiteen at anbefale I.F.C.s Bestyrelse at afholde en international faglig Kvindekonference i Forbindelse med den kommende Fagforeningskongres 1930 i Stockholm. Denne Beslutning motiveredes væsentlig med de kvindelige Arbejderes mangelfulde Repræsentation ved de nationale og internationale faglige Kongresser. Vi gengiver nedenstaaende de paa Mødet vedtagne to Resolutioner:

Resolution til Dagsordenens Punkt 1: »Fagbevægelsen tilstræber Arbejds- og Levebetingelser, som gør det muligt for Arbejderne at stifte og underholde en Familie, uden at gifte Kvinder af økonomisk Nød tvinges til at arbejde med. Fagforeningerne anser saadanne Arbejds- og Levebetingelser for nødvendige i Interesse af Familiemedlemmernes gunstige Udvikling og til Fremme af Familielivet og Familielykken.

Fagforeningerne maa imidlertid tilbagevise alle Forslag om at føre en principiel Kamp mod gifte Kvinders Erhvervsarbejde, hvis Aarsag, navnlig i vore Dage, meget hyppigt er Familiens Nødstilstand.

Fagforeningerne anerkender ethvert

Menneskes Ret til, indenfor Rammen af de Grænser, Fagbevægelsen anser for nødvendig for alle Arbejdstagere, at forme sin Livsvej gennem eget Arbejde, efter sin Kunnen og efter sine Kræfter. En principiel Kamp mod de erhvervsarbejdende gifte Kvinder vilde betyde en Undtagelsesstilling overfor een bestemt Gruppe indenfor Arbejderklassen og dermed en Krænkelse af de for Arbejderbevægelsen gældende Principer.

Denne principielle Holdning berører ikke Forholdsregler, som enkelte Fagforeninger i Tilfælde af Massearbejdsløshed anser for paakrævede, nemlig fra Tid til anden ved Antagelse af Arbejdskraft at give økonomisk daarligstillede Arbejdere Fortrinsret for økonomisk bedrestillede og i Henhold hertil ved uundgaaelige Afskedigelser at handle paa omvendt Maade.

Denne Fremgangsmaade bør imidlertid ikke kun anvendes overfor kvindelige Arbejdere, og den gifte Kvinde maa ikke principielt betragtes som den økonomisk bedrestillede Person«.

Resolution til Dagsordenens Punkt 2 og 3: »De foreliggende Oplysninger fra forskellige Lande og talrige Industrier lader erkende, at de kvindelige Arbejderes Lønninger i Industri og Handel ligger langt under de mandlige Arbejderes. I de fleste Tilfælde bliver det officielt anerkendte Princip »Lige Arbejde, lige Løn« ikke gennemført i Praksis.

Dette Forhold, der stærkt truer den arbejdende Kvindes moralske og materielle Liv, vanskeliggør tillige i høj Grad den nødvendige Forhøjelse af de mandlige Arbejderes Lønninger samt Resultatet af de af Mændene paa Lønomraadet førte faglige Aktioner.

Derfor er det nødvendigt at henlede Kvindernes Opmærksomhed paa deres daarlige Stilling paa Lønomraadet og vise dem den snævre Sammenhæng mellem den fagforeningsmæssige Styrke og de gældende Lønsatser, for paa denne Maade gennem deres Interesse og gennem den solidariske Aand at tilføre dem den faglige Organisation.

Samtidig retter Komiteen en Opfordring til de mandlige Arbejdere, til Fremme af Kvindernes og Mændenes Fællesinteresser at søge at vinde de arbejdende Kvinder for den faglige Organisation.

Til de faglige Landsorganisationer retter Komiteen den Opfordring, med de Midler, de anser for de mest formaalstjenlige, at føre en uafbrudt energisk Propaganda for Organiseringen af de kvindelige Arbejdere, hvorved ogsaa Foranstaltning af en særlig Propagandadag eller Propagandauge bør kunne komme i Betragtning«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd ved D. F. D. S. Expedition i Rudøbing.

I Anledning af to Klager fra Dansk Arbejdsgiverforening dels over Havnearbejdernes Krav om Lossemandskabets Antal ved D.F.D.S.s Rutebaad i Rudkøbing og dels over Krav vedrørende Losning af Cinders fra Damper afholdtes den 3, September d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet opnaaedes Enighed angaaende Lossemandskab i Forhold til Tonsmængden, medens Arbejdsgiverne forbeholdt sig at bringe Spørgsmaalet om Betalingen for Losning af Cinders fra Damper ind for Den faste Voldgiftsret.

Bageré hos Bagermester Kragh.

Et Kompagniskabsforhold.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 17. September forhandledes der om en af Bagerforbundet fremsendt Klage over Gyldigheden af en mellem Bagermester Kragh og Bagersvend Christiansen oprettet Kontrakt.

Paa Mødet enedes Parterne om, at Bagermester Kragh skal udarbejde en ny Kontrakt og tilsende Forbundet denne. Forbundet forbeholder sig sin endelige Stilling til Sagen.

Forsikringsfunktionærer hos Dansk Folkeforsikring.

I Anledning af en Afskedigelse, der har fundet Sted hos Dansk Folkeforsikrings Afdeling i Horsens, har Dansk Funktionær-Forbund rejst Klage, idet

man gaar ud fra, at der ikke foreligger retmæssig Afskedigelsesgrund.

Da det ikke har været muligt for Forbundet paa anden Maade at komme til en Ordning af Sagen, er der den 2. September d. A. afgivet Strejkevarsel overfor Dansk Folkeforsikring.

Overfor dette Strejkevarsel har Dansk Arbejdsgiverforening protesteret og i den Anledning afholdtes den 12. September et Fællesmøde. Mødet blev imidlertid resultatløst, og Arbejdsgiverforeningen har derefter rejst en Klage for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i København ved Losning af Motorskibene „R. P. Nielsen" og „Ester".

I Anledning af nogle opstaaede Uoverensstemmelser mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn angaaende Akkordbetalingen for Sejlerlosning, hvor der anvendes mekanisk drevne Spil, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. August. Arbejdsgiverne klagede over at Havnearbejderne havde krævet Tillægsbetaling hos Firmaet Evers & Co. for Losning af M/S »R. P. Nielsen« og M/S »Ester«. Paa Mødet opnaaedes Enighed om at henvise de foreliggende Uoverensstemmelser til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Ved samme Fællesmøde behandledes endvidere en Klage fra Arbejdsgiverne over at Havnearbejderne ved Losningen af Træ til A/S »Frederiksholms Træhandel fra A/S »Voitja« ved Trusel om Blokade havde fremtvunget en højere Betaling for Arbejdet, end de tilkom.

Havnearbejdernes Fællesforbund oplyste, at Stevedoren, Holger Jørgensen, ved Arbejdets Slutning havde tilbageholdt et Beløb af Arbejdslønnen til Dækning af Skibets Overliggedagspenge og nægtet at betale Tillæg til udført Overarbejde, begge Dele var afgjort i Strid med Overenskomsten og Septemberforliget. Der opnaaedes ikke Enighed, Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret.

Kuske i Horsens.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. August behandledes en Klage fra Kuskenes Fagforening i Horsens over Arbejdsforholdene hos Vognmand Chr. Mortensen i Horsens, der i Modstrid med Overenskomsten havde beskæftiget en Kusk, som ikke var Medlem af Fagforeningen og tillige underbetalt denne dels ved at give ham mindre Løn end den overenskomstmæssige og dels ved at undlade at yde Betaling for Overarbejde.

Ved Mødet fastholdt Vognmand Mortensen, at vedkommende Kusk ikke havde arbejdet for ham, men for Godsejer Hansen, Julianelyst, der havde antaget Kusken til at køre et Parti Træ fra Godsejerens Skov til Horsens Savværk og hvortil han havde laant en Vogn hos Vognmanden.

Der opnaaedes ikke Enighed og Dansk Arbejdsmands Forbund forbeholdt sig, efter nærmere Undersøgelse af Sagen, at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Fagbevægelsen i Svejts pr. 1. Januar 1929.

(I.F.C.) I »Gewerkschaftliche Rundschau«, den Amsterdam-Internationale tilhørende svejtsiske Landsorganisations Meddelelsesblad, findes en Oversigt over den svejtsiske Fagbevægelse pr. 1. Januar 1929. Denne Opgørelse omfatter Medlemstallet i alle Arbejderorganisationer i Svejts, forsaavidt dette fremgaar af deres Aarsberetninger.

Den svejtsiske Landsorganisation, Føderativ-Forbundet for Personalet i offentlig Tjeneste samt Sammenslutningen af svejtsiske Funktionær- og Medhjælperforbund kan betragtes som de tre førende Arbejderorganisationer. Desuden bestaar der enkelte konfessionelle og politiske Splittelsesorganisationer, som talmæssigt set ikke spiller nogen større Rolle, men hvis Betydning ligger i, at de falder de andre Arbejderorganisationer i Ryggen ved deres Konflikter og derfor ved enhver Lejlighed understøttes af Arbejdsgiverne.

De svejtsiske Arbejderes faglige Hovedorganisationer talte den 1. Januar 1929 ialt 265,562 Medlemmer.

Styrkeforholdet mellem de enkelte

Organisationer fremgaar af følgende Oversigt:

Den fagl. Landsorganisation 176,438 Medlemmer (66,4% af det samlede Antal fagorganiserede Arbejdere), Sammenslutningen af svejtsiske Funktionær- og Medhjælperforbund 49,585 (18,7%) Medlemmer, Føderativ-Forbundet for Personalet i offentlig Tjeneste 13,097 (4,9%), Kristelig-national Fagforeningscentral 18,093 (6,8 %), Evangelisk Arbejder- og Medhjælperforbund 6349 (2,4%); Det frie Arbejder-Landsforbund 2000 (0,8%) Medlemmer.

Desuden bestaar der endnu et Antal Arbejderorganisationer, som ikke er tilsluttet nogen af de ovenfor anførte Hovedorganisationer. Angaaende de fleste af disse Organisationer er ifølge »Gewerkschaftliche Rundschau« Oplysninger ikke tilgængelige; men det drejer sig her næsten uden Undtagelse om smaa Organisationer, der heller ikke som Helhed spiller nogen Rolle sammenholdt med de store Hovedorganisationer.

444.000 uorganiserede.

Der findes her i Landet *444,000 uorganiserede* Socialdemokrater. 444,000! Det er næsten en halv Million. Man studser uvilkaarligt og tvivler næsten om Tallets Rigtighed. Det er desværre korrekt nok. Du kan selv rgene efter: Socialdemokratiet fik ved sidste Valg 593,191 Stemmer; i de socialdemokratiske Foreninger Landet over findes kun indtegnet 150,000 Medlemmer.

De 444,000 uorganiserede er Unge og Gamle, Kvinder og Mænd, Haandværkere og Arbejdsmænd, Akademikere og Kontorfolk, maaske er du, ærede Kollega, iblandt dem, og disse Linjer har i saa Fald særligt Bud til dig.

Hvorfor har du ikke meldt dig ind i en socialdemokratisk Forening?

— Du *er* Medlem af din Fagforening! Javel, det er baade godt og nyttigt, men den har en ganske særlig Opgave. Den skal varetage dine faglige Interesser, men det er kun *en Del* af det Interesseomraade, du som Arbejder og Samfundsborger er interesseret i at værne. Det politiske Arbejde, Arbejdet i Rigsdag, Kommunalbestyrelse, Hjælpekasse og mange andre Steder har ogsaa sin store Betydning. Der var en Gang, det var populært at fortælle Arbejderne, at det var ligegyldigt, *hvem* der havde den politiske Magt. Den Tale høres ikke mere. Madsen-Mygdal og hans Fæller bragte den til at forstumme. Nedskæringen, Attentatet paa Arbejdsløshedsloven, Tugthusloven, det sigtbare Militærforlig, den planlagte Ødelæggelse af Hjælpekasseloven og meget andet er endnu i frisk Erindring. Erkender du Betydningen af at hindre slige Overfald en Gang til — og det vilde være taabeligt ikke at gøre det — bør du støtte Socialdemokratiet.

— Jeg støtter ogsaa Partiet; jeg har nemlig hver Gang stemt socialdemokratisk.

Nuvel, det var rigtigt saaledes og kun i din egen Interesse, men det er ikke *nok*. Du bør tage Skridtet fuldt ud og melde dig ind i Partiet. Du kan som ærlig Arbejder ikke være med til at »høste«, naar du ikke deltager i »Pløjning og Saaning«.

Og det er et saadant Forhold, det drejer sig om her. Enhver fagorganiseret Arbejder, der stemmer socialdemokratisk, bør ogsaa være Medlem af den politiske Organisation, baade for at øge Partiets Slagkraft og for at muliggøre det omfattende Agitationsarbejde, som fortsat skal holdes i Gang for at sikre *den endelige Sejr*. Vil du have Mulighed for at øve Indflydelse, at gøre din Mening gældende overfor den omfattende Gerning, Partiet og dets Tillidsmænd udfolder paa Samfundslivets mangfoldige Omraader, da gaar Vejen gennem den politiske Organisation.

— Jeg har saa mange Foreninger at svare Kontingent til i Forvejen og har derfor ikke Raad til at melde mig ind i nye:

Kontingentet i den politiske Forening spiller nu ikke den Rolle, man i Almindelighed tillægger det. Det varierer lidt i de forskellige Landsdele, men overstiger intet Sted *10 Øre om Ugen* for Mænd og 5 Øre for Kvinder. Det maatte være en ringe Sag, man ikke vil ofre det paa, Kollega, og saa ringe anser ej heller du vort Partis Virke for at være.

— De socialdemokratiske Foreninger Landet over gennemfører netop nu i de

tilstundende Efteraarsmaaneder en omfattende Agitation, og vi maa anbefale de Kolleger, der hører til blandt de 444 Tusinde, at tage Skridtet og melde sig i de organiserede Socialdemokratiers Kreds. Der er al Anledning til at gøre det *netop nu*. — Rigsdagen er lige nu traadt sammen. I den kommende Tid vil Regeringen fremsætte sine Lovforslag, som alle vil tilsigte en Genopbygning efter Madsen-Mygdals Rædselsregimente. Nedskæringen *er* standset. Nu kommer der Forslag om en klækkelig Nedsættelse af vort Lands militære Udgifter, Forslag, som tilsigter en Bedring af Beskæftigelsesgraden, Forslag om Tugthuslovens Ophævelse o. s. v. Venstre og Konservative har allerede ladet skinne igennem, at de vil sabotere Regeringens Arbejde. Gør de det, haaner de Folketingsflertallets udtalte Vilje. Derfor er det af Betydning, om et stort Antal af de 444,000 ved Indmeldelse i de socialdemokratiske Foreninger *netop nu* tilkendegav Reaktionen, at de ønsker Folketingsflertallets Vilje respekteret.

Lad derfor Parolen blandt vore Kolleger overalt være: *Støt Regeringen.*

Ind i de socialdemokratiske Foreninger!

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1283.

Typografer hos Danske Tidsskrifters Forlag og Trykkeri.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Oktober 1929 i Sag Nr. 1283: Arbejdsgiverforeningen for Københavns Bogtrykkerforening og dennes Medlem Firmaet Danske Tidsskrifters Forlag og Trykkeri mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typografforbund og dettes københavnske Afdelings Vegne.

Under denne Sag har Klagerne, Arbejdsgiverforeningen for Københavns Bogtrykkerforening og dennes Medlem Firmaet Danske Tidsskrifters Forlag og Trykkeri, overfor de Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typografforbunds og dettes københavnske Afdelings Vegne, nedlagt Paastand om, at nævnte Afdelings Forbud mod, at Trykker Føgh kom i Arbejde hos bemeldte Firma kendes ulovligt som stridende mod den i Septemberforligets Punkt 4 indeholdte Anerkendelse af Arbejdsgiverens Ret til at anvende den efter hans Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft, samt at der i den Anledning paalægges de Indklagede en efter Rettens Skøn fastsat Bod.

De Indklagede paastaar heroverfor Frifindelse.

Efter de forliggende Oplysninger er Sagens Omstændigheder følgende:

Trykker Harry Sørensen, der i længere Tid havde arbejdet hos Firmaet, skulde efter Aftale have Ferie i Slutningen af Juli d. A. Kort forinden Ferien skulde begynde, ønskede Faktoren imidlertid Ferien udskudt til September, men da Sørensen af Hensyn til trufne Dispositioner henholdt sig til Aftalen, fik han Ferie overensstemmende med denne. Ved sin Hjemkomst den 28. Juli forefandt han imidlertid i sin Postkasse en skriftlig Opsigelse til Fratrædelse Fredag den 2. August. Paa et i den Anledning den 1. August afholdt Mæglingsmøde enedes man dog om, at Opsigelsen, der ikke var kommet Sørensen i Hænde med det for Opsigelser efter Overenskomsten gældende Varsel af 1 Uge, skulde være ugyldig, saaledes at ny Opsigelse altsaa maatte ske, hvis Firmaet fastholdt Ønsket om at afskedige Sørensen. Paa Mødet var man derhos enige om, at den tarifmæssige Mindsteløn for det Arbejde, Sørensen udførte, var 78 Kr. 65 Øre pr. Uge. Sørensens Ugeløn var 79 Kr. 16 Øre.

Den følgende Dag, altsaa d. 2. Aug., opsagde Firmaet paany Sørensen, nemlig til Fratræden den 9. s. M., og tilskrev derefter Trykker Føgh, som tidligere havde henvendt sig til Firmaet om Arbejde, at han kunde faa Plads fra næste Dag, altsaa den 3. August at regne, til en Løn af 72 Kr. pr. Uge, medens der ikke nu kunde loves noget om Pladsens Varighed. Da Føgh til Formanden for Dansk Typografforb.s københavnske Afdeling gav Meddelelse om dette Engagement, fik han imidlertid af Formanden den Besked, at der verserede en Sag, som endnu ikke var afsluttet, og at han derfor maatte undlade at træffe nogen Pladsaftale med Firmaet, før saadan Aftale maatte blive

billiget af Afdelingsformanden. Føgh meddelte derefter Firmaet, at han ikke kunde tiltræde Pladsen. Firmaet henvendte sig til sin Organisation, Københavns Bogtrykkerforening, der satte sig i Forbindelse med Afdelingsformanden, men denne udtalte, at Firmaet kunde faa en anden Trykker anvist, men ikke Føgh, da Forbundet maatte sikre sig imod, at man antog en Mand, der ikke var inde i Tariffen og derfor kunde benyttes til Arbejde under den tarifmæssige Mindsteløn. Sagen gik derefter til Behandling mellem Hovedorganisationerne, der afholdt et Møde den 8. Aug., og her erklærede Afdelingsformanden, at Firmaet kunde henvende sig til Afdelingen, som var villig til at foretage Anvisning, men Trykker Føgh fik man ikke.

Til Støtte for Frifindelsespaastanden gør de Indklagede nu gældende, at Forbudet mod, at Føgh kom i Arbejde, var begrundet ved, at den ham tilbudte Løn paa 72 Kr. var tarifstridig, da man maatte gaa ud fra, at Føgh skulde erstatte Trykker Sørensen, og derfor ikke kunde lønnes med mindre end 78 Kr. 65 Øre ugentlig.

Klagerne bestrider dette Anbringende under Henvisning til, at Føgh foreløbig, nemlig i 1 Uge, indtil Sørensens Fratræden, skulde arbejde sammen med denne som Erstatning for en Lærling, som i dette Tidsrum havde Ferie, at det afhang af hans Arbejde i denne Uge, om man derefter vilde beholde ham og da sætte ham paa Sørensens Plads samt at han i saa Fald vilde faa den højere tarifmæssige Løn. For hans Arbejde den første Uge paa Lærlingens Plads var den aftalte Løn, 72 Kr., ikke tarifstridig.

De Indklagede har ikke kunnet bestride, at Lønnen, 72 Kr., i den første Uge i Samarbejde med Sørensen kunde være tarifmæssig, men hævder, at det utvivlsomt havde været Firmaets Hensigt at lade Føgh fortsætte for denne Løn ogsaa efter Sørensens Fratræden.

Som Sagen herefter foreligger, er det ikke godtgjort, at Firmaet ved at lade Føgh gaa i Arbejde for den aftalte Løn sammen med Sørensen vilde handle i Strid med Tariffen, hvorimod det er erkendt, at Afdelingsformanden paa Mødet den 8. Aug. ubetinget har erklæret, at Firmaet ikke fik Føgh anvist. Retten maa finde, at Formandens Optræden har været uberettiget, idet han ikke har haft Føje til paa en blot Mistanke om, at et tarifstridigt Forhold senere vilde kunne komme til at foreligge, at hindre Antagelsen af Føgh. Formanden kunde have varetaget sin Organisations berettigede Interesser tilstrækkeligt ved at hævde, at Føgh skulde lønnes tarifmæssigt i Forhold til det Arbejde, han blev sat til, ved at instruere Føgh i saa Henseende og ved at kontrollere, at det skete, samt ved i Tilfælde af Overtrædelse at paatale det saaledes skete Overenskomstbrud. Firmaet antog iøvrigt den 9. August en anden Trykker.

Under de omhandlede Omstændigheder finder Retten, at Afdelingsformandens kategoriske Udtalelse om, at Firmaet ikke kunde faa Føgh i Arbejde, indeholder et Brud paa den af Klagerne paaberaabte Bestemmelse i Septemberforliget, og at der herfor bør paalægges en Bod, der blandt andet under Hensyn til, at Firmaets Arbejde ikke har lidt noget Afbræk ved det skete, vil kunne bestemmes til en Arbejdsgiverforeningen tilfaldende Ordensbod paa 100 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

Vægringen ved at tillade Trykker Føgh at gaa i Arbejde hos Firmaet Danske Tidsskrifters Forlag og Trykkeri har været ulovlig.

Paa Dansk Typografforbunds københavnske Afdelings Vegne udreder de Indklagede en Arbejdsgiverforeningen tilfaldende Bod af 100 Kr.

I Sagsomkostninger betaler de Indklagede 300 Kr.

Den faste Voldgiftrets Kendelser for Aaret 1928

er nu udkommet og kan købes paa De samvirkende Fagforbunds Kontor, Rosenørns Allé 12, 2., til en Pris af 5 Kr. pr. Eksemplar. *Kassereren.*

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 * KØBENHAVN DEN 26. OKTOBER 1929 * 26 AARGANG

Fagforeningskongres i Kanada.

(I. F. C.) Den i St. John afholdte 45. Kongres i den kanadiske Landsorganisation var besøgt af 230 Delegerede, som repræsenterede ialt 126,638 Medlemmer. Kongressen fik en særlig Karakter grundet paa den engelske Arbejdsløshedsminister, J. H. Thomas, Nærværelse. Allerede forinden denne var ankommen til Kanada, meldte Bladene, at Maalet for hans Rejse var at foranledige Kanada til at ændre sin Indvandringspolitik, der gaar ud paa at begrænse Indvandringen mest mulig. Som bekendt er de kanadiske Fagforeninger Tilhængere af denne Politik, navnlig grundet paa den i Kanada herskende Arbejdsløshed. Pressens Formodninger var dog ingenlunde rigtige. Thomas fastslog med al Tydelighed, at »de britiske Arbejdere godkender den kanadiske Arbejderbevægelses Indvandringspolitik og absolut ikke vil gøre Forsøg paa at underminere Levestandarden i Kanada eller fratage en eneste kanadisk Arbejder sin Beskæftigelse«. Derimod rettede Thomas under Kongressens Bifald en Appel til de kanadiske Arbejdere om at støtte Bevægelsen for en forøget Omsætning af britiske Varer for paa denne Maade at bidrage deres til en Løsning af Arbejdsløshedsproblemet i England. Denne Tale gav Stødet til en almindelig Drøftelse af Emigrationsproblemet. Under denne Behandling afgav den kanadiske Arbejdsminister den betydningsfulde Erklæring, at Regeringen efter Ønske af Førerne for de organiserede Arbejdere har udstedt en Forordning, hvorefter Indvandring af fremmede Arbejdere med Kontrakt (med Undtagelse af Landbrugsarbejdere og Husholdningspersonale) er forbudt. Tiltrods for at talrige Arbejdsgivere, som allerede har sikret sig fremmede Kontraktarbejdere, har nedlagt en kraftig Protest mod denne Foranstaltning, er Regeringen fast besluttet paa at gennemføre Forordningen over hele Linien. Emigrationsministeriet vil kun tillade Undtagelser i saadanne Tilfælde, hvor det kan paavises, at vedkommende Arbejdskraft virkeligt ikke kan fremskaffes i Kanada. Fagforeningerne er i det store hele indforstaaet med denne Forordning. »Dermed er«, udtalte Landsorganisationens Formand Tom Moore, »hele Ansvaret for den fremtidige Indvandring af fremmede Arbejdere lagt paa Regeringens Skuldre. Selv om Forordningen ikke paa alle Punkter imødekommer Arbejdernes Ønsker, betyder den alligevel et vældigt Fremskridt«. Hvad angaar Ind- og Udvandringsspørgsmaalet som Helhed, protesterede Kongressen mod Regeringens nuværende Politik. Det blev foreslaaet, at man skulde søge at foranledige Regeringen til hvert Aar at gennemføre en Undersøgelse angaaende den for Industri og Landbrug fornødne Arbejdskraft, paa samme Maade som dette hidtil er sket med Hensyn til Antallet af de for Høstarbejdet i Vestkanada fornødne Arbejdere. I en anden Resolution kræves, at de i Kanada bosiddende Arbejdere med Hensyn til Erhvervelse af Jord erholder samme Fordele som de indvandrede Arbejdere.

Paa det socialpolitiske Omraade befattede Kongressen sig med forskellige Spørgsmaal, som ogsaa staar paa Dagsordenen i Europa: Bevarelse af Ottetimersdagen, Forhøjelse af Erstatningen for Ulykker under Arbejdet, Minimallønninger, Oprettelse af Mæglingsinstanser ved Arbejdskonflikter osv. Særligt indgaaende behandles det i de senere Aar i Kanada aktuelle

Spørgsmaal om Indførelse af statlig Arbejdsløshedsforsikring. Til dette Punkt forelaa en udførlig Resolution, der af Regeringen paany kræver Forelæggelse af en Lov om Arbejdsløshedsforsikring. Samtidig godkendtes et af Landsorganisationen udarbejdet Forslag desangaaende. Resolutionen fordrede endvidere, at hele Socialforsikringen skal staa under Regeringens direkte Kontrol. Herimod rejstes Indsigelse af forskellige Delegerede, som ønskede, at Socialforsikringen som hidtil skal forblive de enkelte Provinsers Sag. Resolutionen vedtoges i en noget mildere Form, men udtaler sig i Princippet for en større Centralisering.

Landsorganisationens Formand, Tom Moore, og dens Kasserer, P. M. Draper, blev begge genvalgte. Kongressens Forløb og Beslutninger var et Vidnesbyrd om den kanadiske Landsorganisations forøgede Styrke. Denne giver sig ogsaa Udtryk i Medlemsantallet, som i de sidste Aar er steget med 23,591.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd i Nykøbing F.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. September behandledes 2 Klager, hvoraf den ene var fremsat af Arbejdsgiverne og drejede sig om at Havnearbejderne i Nykøbing F. havde standset *Losningen af S/S »Christian«,* for at gennemføre, at Bordarbejdet blev udført af Havnearbejdere i Stedet for, som det var iværksat af Ladningsmodtageren Alfr. Christensen & Co. med 3 Havnearbejdere og 3 Sømænd. Firmaet havde efterkommet Fagforeningens Krav under Protest.

Ved Mødet enedes man om, at Uenigheden om Forstaaelsen af Overenskomsten angaaende Bordarbejdet i Sejlskibe skulde gøres til Genstand for organisationsmæssig Behandling, eventuelt faglig Voldgift.

Den anden Klage var fremsat af Dansk Arbejdsmands Forbund mod Grosserer *P. Chr. Hansen,* Nykøbing F., fordi han havde betalt sine 2 Chauffører en mindre Løn end den overenskomstmæssig fastsatte. Ogsaa om dette Spørgsmaal opnaaedes der Enighed, idet Grossereren indgik paa at efterbetale det skyldige Beløb og i Fremtiden overholde Overenskomsten i alle dens Ord og Punkter.

Chauffører hos Arbejdsgiverforeningens Medlemmer i Glostrup.

Dansk Arbejdsmands Forbund havde afgivet Varsel om Strejke hos Tømrermester A. Larsen og Vognmand Aage Christensen, Glostrup, for at bringe overenskomstmæssige Forhold tilveje for disse Virksomheders Chauffører, der hidtil var aflønnet med en lavere Løn end der er betalt af andre Virksomheder i Glostrup. Strejkevarslet bevirkede imidlertid, at der blev optaget Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen om en Overenskomst omfattende alle de Chauffører, som er beskæftigede hos Arbejdsgiverforeningens Medlemmer i Glostrup — og ved et Fællesmøde den 30. September opnaaedes der Enighed om en Overenskomst for dette Omraade, hvorefter Strejken hos ovennævnte Arbejdsgivere bortfaldt.

Chauffører hos A/S Alfred Christensen & Co., København.

I Anledning af Klage fra Dansk Arbejdsmands Forbund over, at Kulfirmaet Alfred Christensen havde ophørt med at betale sine Chauffører for Tipning af Kul og Koks fra Firmaets Transportbiler, blev der den 20. September afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Arbejdsgiverne anførte som Grund for deres Adfærd, at der var anskaffet nye Biler, hvis Tipning ikke faldt ind under Overenskomstens Betalingsbestemmelse.

Der opnaaedes Enighed om, at Firmaet fremdeles betaler for Tipningen, indtil Spørgsmaalet om Betalingspligten har fundet sin Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

Chauffører hos Firmaet Brdr. Justesen, København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. September behandlede en af Dansk Arbejdsmands Forbund fremsat Klage mod Firmaet Brdr. Justesen for ikke at overholde den for

Firmaets Chauffører gældende Overenskomst.

Ved Mødet opnaaedes Enighed om en Ordning, der fremtidig sikrer Arbejderne mod Firmaets Tendens til at tilsidesætte Overenskomsten.

Kuske hos Vognmændene Andersen og Sørensen.

(Klage over Boycotting).

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. September behandledes en Klage fra Kuskenes Fællesforbund over, at et Medlem af Forbundet havde været udsat for uberettiget Boycotting af Vognmændene Andersen, Slangerupbanen, og Sørensen, Vanløse, idet Vognmand Andersen, efter at have afskediget vedkommende Kusk, havde omtalt denne ufordelagtig overfor Vognmand Sørensen, og derved forhindret, at Kusken tiltraadte en Plads hos sidstnævnte Vognmand. Der opnaaedes ikke Enighed om en Ordning af Sagen, Dansk Arbejdsmands Forbund forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd paa A/S Fyns Konservesfabrik, Odense.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen behandledes en af Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendt Klage over, at Firmaet A/S Fyns Konservesfabrik i Odense har gjort Brud paa den mellem Parterne afsluttede Overenskomst ved at underbetale en af Arbejderne.

Ved Mødet opnaaedes der ikke Enighed, hvorefter Arbejdsmandsforbundets Repræsentanter meddelte, at man vilde indgive Klage for den faste Voldgiftsret.

Litografer hos Firmaet Wilhelm Hansens Musikforlag.

I Anledning af, at ovennævnte Firma har ønsket at frigøre sig for en Overenskomst, som Firmaet har sluttet med sine Nodestikkere, en Overenskomst, der har været gældende i flere Aar og som indeholder højere Akkordsatser end der betales for hos Nordisk Nodestikkeri og Trykkeri, har Firmaet gennem Dansk Litografiaug rettet Henvendelse til Dansk Litografisk Forb. om Forhandling med det Formaal, at faa reduceret disse Akkordsatser. Da disse Forhandlinger blev resultatløse, kom Sagen til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Sept., men heller ikke her opnaaedes Enighed, da Arbejdernes Repræsentanter holdt paa at nævnte Overenskomst kun kunde opsiges til Udløb sammen med Fagets Hovedoverenskomst, der kan opsiges til Udløb 1. Februar 1930.

Arbejdsgiverforeningen har derefter indbragt Sagen til Afgørelse af Den faste Voldgiftsret.

Formere og Støberiarbejdere hos A/S Frederikshavns Jernstøberi og Maskinfabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen forhandledes der om et af Dansk Former- og Metalarbejderforbund fremsat Lønkrav overfor Firmaet A/S. Frederikshavn Jernstøberi og Maskinfabrik.

Mødet resulterede i, at der opnaaedes Enighed om et Beløb, der skulde fordeles mellem de 14 hos Firmaet beskæftigede Formere.

Sadelmagere paa Dansk Karosserifabrik.

Foranlediget ved Klage fra Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund over, at Dansk Karosserifabrik i Drejøgade i Modstrid med en Overenskomstbestemmelse, der fastslaar, at Fabrikkens Arbejde skal udføres paa egne Værksteder, lod forskellige Ting udføre til Underpris paa et mindre Værksted ude i Byen, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. September.

Da Arbejdsgiverne imidlertid fastholdt, at det af Fabrikken foretagne, efter deres Mening ikke var stridende mod Overenskomsten, endte Fællesmødet resultatløst, og Forbundet har nu indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere paa Odense Staalskibsværft.

Ved et Møde den 27. September 1929 i Arbejdsgiverforeningen, hvori behandledes en Klage, fremsat af Arbejdsgiverforeningen, over, at 53 Med-

lemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning paa Odense Staalskibsværft. Ved Mødet enedes man om, at de 53 Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund til Afvikling af Sagen betaler Odense Staalskibsværft en Bod af 5 Kr. pr. Mand.

Arbejdsløsheden i September 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af September Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt September Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af September var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 8,8 pCt. mod 9,3 pCt. ved Udgangen af August. Den i Maaneden stedfundne Nedgang faldt paa Grupperne Bygningsindustri og »Anden Industri m. v.«, medens der for Arbejdsmænd var en ringere Stigning i Arbejdsløsheden saavel i Hovedstaden som i Provinsen.

Sammenlignet med September 1928 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af September 1929 betydelig mindre, og ligeledes var den langt mindre end Arbejdsløsheden paa et tilsvarende Tidspunkt af Aaret i 1926 og 1927, men en Del større end i 1924.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,6	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9
Februar ...	21,9	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9
April	8,1	13,4	16,5	23,0	16,8	13,4
Maj	5,8	12,0	14,7	19,1	14,2	10,8
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	10,0
Juli.....	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6	9,6
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1	9,3
September.	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2	8,8
Oktober...	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	
November.	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	
December .	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt foranstaaende; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

	Antal Arbejdere pr. Juli 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Sep.[1]) 1929	Aug.[1]) 1929	Juli 1929	Juni 1929	Sep. 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11720	6,1	6,9	7,0	7,2	9,6
2. Anden Industri m. v. ...	69992	9,6	10,8	10,6	10,5	12,9
3. Handel	5610	7,7	7,7	7,9	8,2	9,2
4. Arbejdsmd. .	31583	8,2	8,0	8,1	7,7	9,3
Ialt...	118905	8,8	9,5	9,5	9,3	11,4
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20448	5,0	6,0	6,9	7,5	13,4
2. Anden Industri m. v. ...	60378	9,5	10,3	10,3	10,3	13,3
3. Handel	6904	8,9	8,8	9,2	9,7	10,7
4. Arbejdsmd. .	68584	9,1	8,8	10,3	11,6	12,3
Ialt...	156314	8,7	9,0	9,8	10,4	12,8
Hele Landet..	275219	8,8	9,3	9,6	10,0	12,2

[1]) Foreløbige Tal.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1282.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere hos Frisørmester L. P. Christiansen.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. Oktober 1929 i Sag Nr. 1282: De samvirkende Fagforbund for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund mod Frisørmester L. P. Christiansen.

Frisørmester L. P. Christiansen etablerede i Juli Md. 1927 en Herrefrisørforretning paa Nørrebro, som han drev uden Medhjælp. Ved en Forandring af Lejligheden i Nov. 1928 fik han et Værelse ved Siden af sin Herrefrisørsalon til Raadighed og oprettede i den Anledning under 10. November 1928 en Kontrakt med Frk. Dagny Stauning, hvorefter hun som Kompagnon skulde lede en Damefrisørsalon, Christiansen lod indrette i det paagældende Værelse.

Den 8. Marts 1929 maatte Christiansen være nogle Timer borte fra sin Herrefrisørsalon og fik i den Anledning gennem en Mellemmand en Svend fra Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund til en halv Dags Arbejde. Forinden Svenden paabegyndte sit Arbejde, forelagde han Christiansen en fra Forbundet medbragt trykt Overenskomst, som Christiansen underskrev.

Overenskomsten er saalydende:

§ 1.

Undertegnede Forretningsindehaver forpligter sig til udelukkende at beskæftige Medlemmer af ovennævnte Forbund.

§ 2.

De Bestemmelser, som findes i den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem »Københavns Barber- og Frisørlaug« og »Dansk Soignerings-, Toilet- & Sanitetsarbejder-Forbund« gælder for undertegnede Forretningsindehaver, dog jvfr. 1, 3, 4, 5 og 6.

§ 3.

Forsaavidt undertegnede Forretningsindehaver i sin Forretning holder andre Betjeningspriser end de af »Københavns Barber- og Frisørlaug« fastsatte, udregnes Svendenes Procenter af indarbejdet Beløb til Forretningen efter nævnte Laugs Betjeningspriskurant.

§ 4.

Skulde det Forhold opstaa, at der en Tid ikke findes Overenskomst mellem »Københavns Barber- og Frisørlaug« og »Dansk Soignerings-, Toilet- & Sanitetsarbejder-Forbund«, er undertegnede Forretningsindehaver, saalænge en saadan eventuel Tilstand raader, forpligtet til at rette sig efter den Overenskomst, som sidst var gældende.

§ 5.

Ved Overtrædelse af nærværende Overenskomsts Bestemmelser foretages en mundtlig eller skriftlig Mægling, og hvis denne ikke resulterer i en forligsmæssig Ordning, afgøres Sagen af en Voldgiftsret.

Voldgiftsretten bestaar af 2 Medlemmer, valgte henholdsvis med 1 fra hver Side, og hver Part er forpligtet til at vælge sit Voldgiftsmedlem. Saafremt Enighed om Valg af Opmand ikke kan opnaas, udpeges denne af Formanden for den faste Voldgiftsret.

Voldgiftsrettens Kendelse er afgørende ved simpel Stemmeflerhed.

Kendelsen skal af den tabende Part uvægerlig adlydes.

Den tabende Part er pligtig til at godtgøre Modparten alle ved Voldgiftsretten foraarsagede Udgifter.

Forsaavidt ikke den tabende Part efterkommer Voldgiftsrettens Kendelse, er Modparten berettiget til at overgive sin Fordring til hurtig Forfølgning ved Retten i Henhold til Retsplejelovens Kapitel 41 og er da ligeledes berettiget til at fordre sig fuldstændig skadesløsholdt for alle Udlæg foraarsagede herved.

§ 6.

Nærværende Overenskomst træder i Kraft ved dens Underskrift og gælder indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges af en af Parterne til Ophør en 1. Oktober, dog tidligst 19.....

København, den 8.—3.—1929.

Dansk Soignerings-, Toilet- & Sanitetsarbejder-Forbund.
(sign.) *P. Møller-Larsen.*
(sign.) *P. Christiansen,*
Herrefrisør, Midgaardsgade 3.

Da Forbundet i Maj 1920 blev bekendt med, at Frk. Stauning, der ikke er Medlem af Forbundet, arbejdede i Damefrisørsalonen, tilskrev det den 28. Maj 1929 Christiansen saaledes:

»Da vi har bragt i Erfaring, at De i Deres Forretning beskæftiger en Dame, der ikke er Medlem af vort Forbund, skal man ved nærværende anmode Dem om straks at bringe dette Forhold i Overensstemmelse med den af Dem underskrevne Overenskomst § 1, da man i modsat Fald agter at indbringe Forholdet for voldgiftsretslig Behandling.«

Dette Brev forblev ubesvaret, ligesom et senere Brev fra Forbundet blev nægtet modtaget. Der har derefter været forhandlet mundtlig mellem Forbundet og Christiansen om Sagens Afgørelse ved faglig Voldgift, hvad Christiansen sluttelig har nægtet at gaa med til.

Under Anbringende af, at Frk. Stauning ikke er Kompagnon i den paagæl-

dende Damefrisørsalon, og at det derfor er i Strid med Overenskomsten af 8. Marts 1929, at Christiansen beskæftiger hende i sin Forretning, har Klagerne under denne Sag paastaaet, at Overenskomsten af 8. Marts 1929 kendes forbindende mellem Parterne, og at Tvistespørgsmaalet iøvrigt henvises til faglig Voldgift; subsidiært har Klagerne paastaaet Christiansen dømt til at betale Bod for Brud paa Overenskomstens §§ 1 og 2 og tilpligtet fremtidig at overholde Overenskomsten.

Indklagede har principalt paastaaet Sagen afvist, idet han gør gældende, at Overenskomsten ikke er gyldig indgaaet, subsidiært paastaaet Frifindelse, idet Overenskomsten i hvert Fald ikke kan gælde Damefrisørsalonen.

For Retten har Indklagede nærmere forklaret, at han, da Svenden den 8. Marts kom Kl. 12, stod parat til at gaa, og at han derfor kun fik Tid til at kaste et løseligt Blik paa Overenskomsten, hvoraf han kun gennemlæste § 1. Han meddelte da Svenden, at Overenskomsten kun gjaldt for Herrefrisørsalonen. Da han efter nogle Timers Forløb atter vendte tilbage, fik han Overenskomsten tilbage fra Svenden og føjede da til paa Overenskomsten under sin Underskrift Ordet »Herrefrisør«, for dermed yderligere at tilkendegive, at Overenskomsten kun gjaldt Herresalonen.

Indklagedes Forklaring om, at han ved Overenskomstens Underskrift tog udtrykkelig Forbehold om, at Overenskomsten kun skulde gælde Herresalonen, findes bestyrket ved de Forklaringer som dels Frk. Stauning og Indklagedes Hustru og dels den paagældende Svend har afgivet i Retten. Denne sidste har nærmere forklaret, at han indfandt sig Kl. 12 i Indklagedes Forretning medbringende Overenskomsten til Indklagedes Underskrift, men uden at medbringe den mellem Forbundet og Lavet sidst gældende Overenskomst, til hvilken der i Overenskomsten af 8. Marts henvises. Da Indklagede senere paa Dagen kom tilbage og gav Overenskomsten Tilføjelsen: »Herrefrisør«, sagde Indklagede til Svenden, at Overenskomsten kun gjaldt Herrefrisørsalonen, hvortil Svenden svarede, at det maatte Tiden vise. Da Svenden bragte

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

Overenskomsten til Forbundet, undlod han at gøre Forbundet bekendt med Indklagedes forannævnte Udtalelser.

Efter det anførte finder Retten det utvivlsomt, at Indklagede overfor Svenden, der mødte paa Forbundets Vegne, utvetydigt har tilkendegivet, at han kun vilde indgaa paa Overenskomsten af 8. Marts for Herresalonens Vedkommende. Hvad dernæst angaar den sidst gældende Overenskomst mellem Forbundet og Lavet, findes den ikke at kunne gøres gældende mod Indklagede, idet det hertil i hvert Fald maatte kræves, at Svenden havde haft den med, saa at Indklagede kunde have faaet Adgang til at gøre sig bekendt med dens Indhold.

Idet det herefter findes ufornødent at komme ind paa Spørgsmaalet om Frk. Stauning kan anses som Kompagnon i Forretningen, vil Indklagede være at frifinde, hvorhos Klagerne vil have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Den mellem Indklagede, Frisørmester L. P. Christiansen og Dansk Soigne-rings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund den 8. Marts 1929 oprettede Overenskomst kan kun anses gyldig oprettet, for saa vidt angaar Indklagedes Herrefrisørsalon. Iøvrigt bør Indklagede for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Klagerne betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Oktober Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn:.....

— Adresse:.....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. November 1929.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18 ✻ KØBENHAVN DEN 2. NOVEMBER 1929 ✻ 26 AARGANG

Kvindernes Deltagelse i Erhvervsarbejdet.

Den Udvikling, Industrien i Danmark igennem de sidste 40 Aar har taget, hvor et voksende Antal Arbejdere har fundet Beskæftigelse, har i sin Udvikling tillige medført, at Kvinder i stedse større Grad er tvunget ind i Erhvervsarbejdet.

Aarsagen til Kvindernes Deltagelse i Erhvervslivet kan efter min Anskuelse ikke søges i, at Udviklingen i de forud i Hjemmene fremstillede Varer til Hjemmenes almindelige Forbrug er gaaet over til at blive Industrifrembringelser; men maa søges deri, at de Lønninger, der betales Mændene, som Forsørgere, ikke strækker til til de Krav, Hjemmene maa stille til de almindelige Kulturgoder, Udviklingen bragte; disse Aarsager har tvunget Kvinderne ind i Erhvervslivet.

Kvindernes Deltagelse i Erhvervslivet maa deles i to Omraader, omfattende de Kvinder, der er Mødre, og de enlige Kvinder.

Det er naturligt, at de enligtstillede Kvinder ved Arbejde frembringer Mulighed for Eksistens; anderledes er Forholdet for Kvinder, der har Børn, de burde være fritaget for Erhvervsarbejdet; men da Forholdet i Samfundslivet nu er saadan, at der ingen Foranstaltninger er trufne til Beskyttelse for disse Kvinder, maa man, for nærværende, alene holde sig til de Oplysninger, der er forhaanden for at se, hvorledes Udviklingen former sig i Tallene.

Nedenstaaende Tal er udarbejdede paa Grundlag af Industritællingerne i 1897, 1906, 1914 og 1925.

Egentlige Industriarbejdere.

Beskæftigelsesgraden indenfor Industien i Danmark.

	Mandlige Arbejdere	Kvindelige Arbejdere	Tilsammen	Procentfordeling Mænd	Kvinder	Ialt
1897	136694	34319	171013	79,9	20,1	100,0
heraf under 18 Aar	26856	4371	31227	86,0	14,0	100,0
over 18 Aar	109838	29948	139786	78,6	21,4	100,0
1906	156348	45145	201493	77,6	22,4	100,0
heraf under 18 Aar	25085	4474	29559	84,9	15,1	100,0
over 18 Aar	131263	40671	171934	76,3	23,7	100,0
1914	173125	53868	226993	76,3	23,7	100,0
heraf under 18 Aar	25920	5652	31572	82,1	17,9	100,0
over 18 Aar	147205	48216	195421	75,3	24,7	100,0
1925	207536	62294	296830	76,9	23,1	100,0
heraf under 18 Aar	29742	7435	37177	80,0	20,0	100,0
over 18 Aar	177794	54859	232653	76,4	23,6	100,0

Arbejdere under 18 Aar i Forhold til alle

	mandlige Arbejdere	kvindelige Arbejdere	samtlige Arbejdere
1897	19,6 %	12,7 %	18,3 %
1906	16,0 -	9,9 -	14,7 -
1914	15,0 -	10,5 -	13,9 -
1925	14,3 -	11,9 -	13,8 -

Kvindelige Industriarbejderes Organisationsforhold.

(Handel, Kommunal, Landbrug, Telefon og Tyende holdt udenfor.)

	Ialt Beskæftigede	Ialt Organiserede	Organisations-Procenten
1925	62294	40187	81,4

De fremsatte Tal viser, at der endnu for Organisationerne er et stort Omraade for Agitation for Tilslutning; det er langtfra lykkedes at overbevise Kvinderne om Nødvendigheden af at staa tilsluttet de faglige Organisationer, der alene er i Stand til at øve Indflydelse paa de Lønninger, Kvinderne har Krav paa for paa en ordentlig Maade at leve Livet, ligesom der jo ogsaa paa Arbejdsforholdene er mange Omraader, hvor Forbedringer tiltrænges.

Ser vi nu paa det Arbejde, der allerede af Organisationerne er udført for at forbedre Lønningerne, viser Tallene, at det er en mægtig Forbedring, der er opnaaet; disse kunde have været større, saafremt alle Kvinderne havde haft Forstaaelse af deres Arbejdes Værdi.

Nedenstaaende Statistik viser os, at Organisationsarbejdet har haft det Resultat, at Kvindelønningen, baade den nominelle og den reelle Løn er forbedret i betydelig Grad.

Voksne kvindelige Arbejderes nominelle Ugefortjeneste.

	København			Provinserne		
	Ugefortjeneste	(Ugefortjeneste i 1897 sat=100)	Procentstigning	Ugefortjeneste	(Ugefortjeneste i 1897 sat=100)	Procentstigning
1897	10,33	100,0		7,50	100,0	
1905	12,50	121,0	21 %	10,33	137,7	37,7 %
1914	17,71	171,4	71,4 -	14,59	194,5	94,5 -
1925	47,04	455,4	355,4 -	41,76	556,8	456,8 -
1929 Jan. Kv.	41,28	399,6	299,6 -	36,48	486,4	386,4 -

Hele Landet.

	Ugefortjeneste	(Ugefortjeneste i 1897 sat=100)	Procentstigning
1897	9,31	100,0	
1905	11,73	126,0	26,0 %
1914	16,30	175,1	75,1 -
1925	44,64	479,5	379,5 -
1929 Jan. Kv.	39,36	422,8	322,8 -

Reallønnen for voksne kvindelige Arbejdere. (Reallønnen fremkommer ved at gange de nominelle Fortjenester med Kronens Købeevne). (Kronens Værdi fremkommer ved at Pristallet divideres ind i 100×100). F. Eks.: Pristallet i 1922 var 200, ind i 10000 = 50 Øre, som i dette Aar var den gennemsnitlige Værdi af en 1914 Krone.

	Pristallene	Kronens Købeevne	Real Ugefortjeneste København	Provinsen	Hele Landet
1897	74	135,1 Øre	13,96	10,13	12,58
1905	81	123,6 -	15,44	12,76	14,49
1914	100	100,0 -	17,71	14,59	16,30
1925	211	47,3 -	22 25	19,75	21,11
1929 Jan. Kv.	173	57,8 -	23,86	21,09	22,75

(Forholdstallene Real-Ugefortjeneste i 1897 sat = 100).

	København	Provinserne	Hele Landet
1897	100,0	100,0	100,0
1905	110,6	126,0	115,2
1914	126,9	144,0	129,6
1925	159,4	195,0	167,8
1929	170,9	208,2	180,8

Vi har Lov til af ovenstaaende Tal at hævde, at Resultatet er Udtryk for et virksomt Arbejde af Fagforbundene; tilbage blive da, hvorledes bringer vi alle de mange Kvinder ind i Organisationen, som endnu staar uden for, og her mener jeg, at Mændene bør være med; den Betragtning, at naar Manden er organiseret, er det nok, maa bort, og alle Mænd bør være med til at overbevise de arbejdende Kvinder om, at deres Plads er indenfor Organisationerne, hvad enten Kvinderne er beskæftiget i Fabriksvirksomheder, eller de er beskæftiget ved Erhvervsarbejde som Hjemmearbejdere. *Chr. Jensen.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S. Teglværkernes Centralkontor.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 12. Oktober behandledes en af Dansk Arbejdsmandsforbund fremsat Klage over, at A/S Teglværkernes Centralkontor ikke overholder den Overenskomst, Firmaet har afsluttet med Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling »Københavns Banegaardes private Arbejdere«.

Klagen gaar ud paa, at Firmaet tiltrods for Overenskomstens Bestemmelse om Akkord, aflønner Løsarbejderne med Dagløn.

Ved Mødet lykkedes det ikke at opnaa Enighed, hvorefter Forbundet meddelte, at det vilde indbringe Klage for den faste Voldgiftsret.

Kuske hos Vognmand Carl Jensen, København.

I Anledning af en af Kuskenes Fællesforbund fremsendt Klage over, at Vognmand Carl Jensen, København, har underbetalt sine Kuske, blev der den 4. Oktober afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Der opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Dansk Arbejdsmandsforb. har indklaget Vognmanden for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Odense ved Losning af S/S „Kronæs".

Firmaet I. I. Larsen i Odense, der har indført et nyt Losseapparat og bragt dette i Anvendelse ved Losningen af Majs og Tapiocamel fra S/S »Kronæs«, havde klaget over, at Havnearbejderne i Odense ved dette Arbejde havde lavet Obstruktion, i hvilken Anledning der blev afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Oktober. Arbejdsgivernes Paastand blev afvist af Fagforeningen, der oplyste, at Arbejdsgiverne havde forsøgt at faa fastsat nogle særlig lave Akkordpriser for at betjene det nye Losseapparat, men da Havnearbejderne ikke vilde gaa ind paa disse, var ovennævnte Losning udført i Timeløn. Arbejdsgiverne havde nu, som et nyt Led i Bestræbelserne for at faa de lave Akkordsatser antaget af Arbejderne, opfundet Klagen over Obstruktion. Mødet endte derfor uden Resultat.

Bogbinderforbundet og Bogbinderlaugets Arbejdsanvisning.

Efter at Bogbinderforbundet ved Oprettelse af et Arbejdsanvisningskontor med bestemte Regler og Bødebestemmelser har iværksat en Slags Boykotting overfor en Del af Forbundets Medlemmer, har Forbundet klaget til De samvirkende Fagforbund over dette Forhold.

Paa et i den Anledning afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Oktober 1929 benægtede Arbejdsgiverne, at der forelaa nogensomhelst Boykotting og paaklagede samtidig, at Forbundet ved en Kongresbeslutning og en særlig Understøttelse gjorde ulovligt Indgreb i Arbejdsgivernes Rettigheder.

Der opnaaedes ikke Enighed om de foreliggende Stridsspørgsmaal og Forbundet har derfor rejst Klage for Den faste Voldgiftsret.

Elektrikere hos forskellige Installatører i København.

Den 4. Oktober d. A. afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af Klage over, at der hos Ingeniørfirmaet *Erik Høyrup,* Torvegade 2, var iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning paa Spørgsmaalet om Størrelsen af Overarbejdsbetalingen. — Endvidere klagedes over, at Elektrikere hos Firmaerne *Brix Petersen* og *Dansk Elektrisk Comp.* havde nægtet at arbejde ved en Udstilling i Tivoli for mindre Timeløn end 1 Kr. 75 Øre.

Paa Mødet udtalte Elektrikerforbundet sin Beklagelse over Iværksættelsen af Arbejdsstandsningen og indgik paa i den Anledning at betale et Beløb til Kræftindsamlingen og til Lærlingeforeningen, hvorefter Arbejdsgiverforeningen frafaldt yderligere Forfølgning af de rejste Klager.

Uoverensstemmelsen angaaende Overarbejdsbetalingen henvistes til almindelig faglig Behandling.

Forsikringsfunktionærer hos A/S. Dansk Folkeforsikringsanstalt.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. Oktober forhandledes der mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen og A/S. Dansk Folkeforsikringsanstalt paa den ene Side og Repræsentanter for D. s. F. og Dansk Funktionærforbund paa den anden Side om en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage gaaende ud paa, at Funktionærerne ikke i Tiden fra 3. Oktober har udført deres Funktion ved Tegning af Forsikringer.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om, at der optages en Forhandling mellem Selskabet og Forbundet om de verserende Klagepunkter, og at D. s. F. udtaler en Beklagelse over den anvendte Fremgangsmaade.

Karetmagere hos Karetmagermester F. C. Frederiksen.

Paa Grund af forskellige Brud paa Overenskomsten indklagede Karetmagerforbundet i Maj Maaned d. A. Karetmagermester F. C. Frederiksen for Den faste Voldgiftsret. Frederiksen var ikke Medlem af Karetmagermesterforeningen, men blev under Sagen indmeldt, og Dansk Arbejdsgiverforening var derfor medvirkende ved det om denne Sag afholdte forberedende Møde i Retten, hvor der blev opnaaet Forlig.

Efter Forliget skulde Herr Frederiksen betale den for lidt erlagte Arbejdsløn, men efter at Differencerne var konstateret af Parterne, nægtede Herr Frederiksen at betale det samlede Beløb, Kr. 579,44, med den Motivering, at der ikke var Enighed om to tilbageværende Punkter.

Ved et Fællesmøde, der i den Anledning afholdtes i Arbejdsgiverforeningen den 7. Oktober d. A., ordnedes Sagen dog saaledes, at Beløbet straks betales, og at de to tilbageværende Punkter behandles ved faglig Voldgift.

Landarbejderkonflikten paa Marienborg paa Møen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Oktober forhandledes der om et Lønkrav, som Landarbejderforbundet havde fremsat overfor Marienborg Skovdistrikt.

Godsets Indehaverske Grevinde Clara Moltke havde udmeldt sig af Arbejdsgiverforeningen for Skovbrugets Vedkommende og egenmægtig nedsat den Løn, der hidtil havde været gældende for Skovarbejdet.

Da Landarbejderforbundet forgæves havde søgt Forhandling varslede de Strejke for Skovdistriktet og De samvirkende Fagforbund varslede Sympatistrejke for de af Landarbejderforbundets Medlemmer, der var beskæftigede paa Gaardene Marienborg, Egelykke og Kostervig.

Ved Mødet i Arbejdsgiverforeningen forlangte Landarbejderforbundet at den Overenskomst der var gældende for Skovdistrikterne i Landet, ogsaa skulde gælde for Marienborg Skovdistrikt, og der opnaaedes derfor ikke noget endeligt Resultat; men Godsets Inspektør udtalte, at Forbundet, inden Konflikten skulde træde i Kraft, vilde faa Meddelelse om Godsets Stilling.

Ved Skrivelse af 18. Oktober meddelte Godsets Indehaver, at det var indtraadt som Medlem af Arbejdsgiverforeningen ogsaa for Skovdistriktets Vedkommende, og da det derved er underkastet den almindelige Overenskomst, er Strejken og Sympatistrejken aflyst.

Tariflønnens Udvikling i det første Halvaar 1929.

(I. F. C.) »Gewerkschafts-Zeitung«, den tyske Landsorganisations Medlemsblad, beskæftiger sig i en Artikel med Tariflønnen i Tyskland i det første Halvaar 1929.

Artiklen indledes med at gøre opmærksom paa, at Fagforeningerne ved Fornyelsen af de i det første Halvaar udløbende Overenskomster havde mange Vanskeligheder at overvinde. Allerede i 1928 havde Arbejdsgiverne udgivet Parolen: ingen Lønforhøjelse! I det andet Halvaar 1928 modsatte de sig ved Afslutning af Overenskomster ganske afgjort enhver Fordring om Lønforhøjelse. Siden den Tid er den økonomiske Situation blevet daarligere. Tilstanden paa Arbejdsmarkedet var præget af den langvarige Frostperiode, som medførte

en følelig Arbejdsløshed i forskellige Fag. Der blev indledet et hensynsløst Angreb paa Arbejdsløshedsforsikringen, med det Formaal at nedsætte Understøttelsen, for saaledes gennem en bedre Udnyttelse af den industrielle Reservearmé at trykke Arbejdslønnen nedad.

Under Hensyn til disse Forhold kan Resultatet af Lønbevægelserne i det første Halvaar 1929 betegnes som nogenlunde gunstigt.

Ifølge den officielle Statistik steg den gennemsnitlige overenskomstmæssige Timeløn: for de faglærte Arbejdere fra 108,1 Pfg. til 111,1 Pfg. eller med 2,8 %; for ufaglærte Arbejdere fra 81 Pfg. til 83,7 Pfg. eller med 3,3%. I det samme Tidsrum steg Pristallet fra 153,1 Pfg. (Januar 1929) til 154,4 Pfg. (Juli 1929) d. v. s. med 0,8%. De reelle Lønninger er saaledes steget med lidt over 2%.

Den af den tyske Landsorganisation (A. D. G. B.) førte Statistik over Tariflønningerne viser et lignende Billede som den officielle Statistik. Ifølge en Sammenstilling i »Gewerkschafts-Zeitung«, som dog kun muliggør en almindelig Orientering og ikke kan gøre Krav paa fuldstændig Nøjagtighed, steg Arbejdslønnen: i det første Halvaar 1927 med 4,8%; i det andet Halvaar 1927 med 3,6%; i det første Halvaar 1928 med 5,6%; i det andet Halvaar 1928 med 2,3%; i det første Halvaar 1929 med 3%. Sammenholdet med Juni 1928 er Tariflønnen ifølge A. D. G. B.s Statistik gennemsnitlig steget med 5,1%. Overfor denne Stigning staar imidlertid en Stigning af Pristallet af ca. 1,2%.

Søg Fagskolerne.

Den Tid, da Byens forskellige Undervisningsanstalter, Foredragsforeninger og lign. begynder deres Virksomhed, nærmer sig nu.

I de mørke Efteraarsaftener tændes Lysene i mange store Bygninger rundt om i Staden og minder om, at der mange Steder gøres en stor Gerning — uden for den egentlige Arbejdstid — for at sprede Oplysning og Viden i alle Kredse.

Ikke mindst Haandværkere og Arbejdere kaldes der paa i vore Dage. De Tider er forbi, da der fandtes et skarpt Skel mellem de »boglærde« og — alle de andre.

»Alle de andre« var udelukkende Praktikere; for mange af disse stod alt, hvad der smagte af »Teori«, meget ofte som noget ligefrem fjendtligt.

Men den tekniske Udvikling har ført med sig, at ikke mindst Haandens Arbejdere stadig maa supplere de Erfaringer og den Lærdom, de høster paa Arbejdspladsen, med Belæring paa Steder, hvor Teori og Praksis gaar Haand i Haand, hvor de praktiske Erfaringer vejes og prøves, og hvor god og nyttig teoretisk Viden bliver til — som Supplement til den praktiske Kunnen.

Som en af de førende blandt de ikke saa faa Læreanstalter her i Danmark for dem, der arbejder eller skal arbejde i det praktiske Liv, staar Teknologisk Institut, hvis store Bygning ved Jarmers Taarn hver Aften hele Vinteren igennem lyser manende ud over Voldkvarteret.

I sin Egenskab af Haandværkernes Læreanstalt er Instituttet ganske selvfølgelig en Fagskole, der — selv naar den yder Undervisning i Fag, der *tilsyneladende* ligger uden for de rent tekniske — sørger for, at Undervisningen først og fremmest bliver fagligt præget.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1289.

Forsikringsfunktionærer hos A/S Dansk Folkeforsikringsanstalts Filial i Horsens.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Oktbr. 1929 i Sag Nr. 1289: Dansk Arbejdsgiverforening for A/S Dansk Folkeforsikringsanstalt mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Funktionærforbund.

I afvigte Sommer afskedigede A/S Dansk Folkeforsikringsanstalt en ved Selskabet i Horsens ansat Inkassator Sørensen, der var Medlem af Dansk Funktionærforbund, til Fratræden 1. September med det i Overenskomsten mellem Anstalten og Forbundet fastsatte Varsel af 1 Maaned. Over denne Afskedigelse indgav Funktionærforbun-

det — under Angivelse af, at Afskedigelsesgrunden var den Omstændighed, at den paagældende Inkassator ikke fremskaffede et tilstrækkelig stort Antal Forsikringer —, Klage til De samvirkende Fagforbund, som ved Skrivelse af 26. August lod Klagen gaa videre til Dansk Arbejdsgiverforening med Anmodning om at faa Sagen behandlet ved et Fællesmøde. Som Svar paa denne Skrivelse meddelte Arbejdsgiverforeningen ved Skrivelse af 2. September De samvirkende Fagforbund, at da vedkommende Funktionær var opsagt med overenskomstmæssig Varsel, ansaa hverken Folkeforsikringsanstalten eller Arbejdsgiverforeningen sig forpligtet til at staa den modstaaende Organisation til Regnskab for Afskedigelse med lovligt Varsel af den enkelte Funktionær eller at angive nogensomhelst Grund for denne Afskedigelse, hvorfor ogsaa det ønskede Fællesmøde maatte anses for hensigtsløst. Samme Dag varslede Funktionærforbundet Strejke overfor Folkeforsikringsanstalten, hvorhos Forbundet i »Horsens Socialdemokrat« lod indrykke en Meddelelse om det afgivne 1. Strejkevarsel med Tilføjende om, at ingen af Forbundets Medlemmer maatte søge Arbejde ved Anstalten, før Henvendelse var sket til den stedlige Formand.

Efter Inkassator Sørensens Fratræden antog Selskabet i hans Sted en anden Inkassator, som Selskabet imidlertid afskedigede efter faa Dages Forløb, og derefter en ny Inkassator, der ikke var Medlem af Forbundet, og som efter 4 Dages Forløb frasagde sig Stillingen, uden at Grunden hertil er oplyst, men under saadanne Omstændigheder, at Anstaltens Repræsentanter i Horsens ikke var i Tvivl om, at han havde været under Pres fra Forbundets Side.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Folkeforsikringsanstaltens Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Funktionærforbunds Vegne med Paastand om, at det afgivne Strejkevarsel kendes ulovligt, og at de Indklagede ikendes en Bod, hvorved Klagerne særlig har fremhævet, at den ovennævnte Bladmeddelelse utvivlsomt har haft til Hensigt at paabyde en øjeblikkelig Blokade overfor Anstalten.

De Indklagede, der paastaar Frifindelse, og subsidiært paastaar Afskedigelsen af Inkassator Sørensen kendt ulovlig, anfører, at det efter det af Arbejdsgiverforeningen indtagne Standpunkt ikke var muligt at faa en Forhandling i Stand mellem Parterne om Afskedigelsens Berettigelse.

Til Støtte for deres Paastand om, at Afskedigelsen af Inkassator Sørensen har været uberettiget, gør de Indklagede gældende, at Inkassatoren ifølge den mellem Parterne bestaaende Overenskomst af April 1923 ikke har nogen Forpligtelse til at fremskaffe et bestemt Antal nye Forsikringer, og at Afskedigelsen af Sørensen maa betragtes som et Led i Selskabets systematiske Bestræbelser paa i Overenskomstperioden ensidigt at faa gennemført et Krav om en vis Minimumstegning, som Selskabet under Overenskomstforhandlingerne i 1915 søgte gennemført, men efter en langvarig Strejke maatte lade falde.

De Indklagedes Henvisning til, at Klagerne afviste den af Forbundet ønskede Forhandling om Afskedigelsen, findes nu ikke at kunne retfærdiggøre den varslede Strejke, idet Forbundet, naar det ansaa denne Afvisning for uberetitget, kunde have paaklaget Afvisningen direkte for Den faste Voldgiftsret. Det afgivne Strejkevarsel og dets Indrykkelse i »Horsens Socialdemokrat« vil herefter være at kende ulovligt.

Efter de under Sagens Behandling for Den faste Voldgiftsret fremkomne Oplysninger findes det derhos at maatte statueres, at Forbundet ved Bladmeddelelsen om, at Forbundets Medlemmer skulde henvende sig til den stedlige Formand, inden de søgte Arbejde ved Anstalten, har indledet en mod Anstalten rettet ulovlig Blokade.

Angaaende Grunden til Inkassator Sørensens Afskedigelse har Klagerne for Den faste Voldgiftsret oplyst, at han gennem længere Tid ikke havde tilført Selskabet nye Forsikringer, og at hans Forsikringsportefølje uanset Paamindelser fra Anstaltens Inspektør endog i den sidste Tid havde udvist Tilbagegang. Under disse Omstændigheder fandt Selskabet ham ikke egnet for den ham overdragne Virksomhed, der foruden i Opkrævning af Præmier netop bestod i Tegning af nye Forsikringer.

Efter det saaledes oplyste, og da det ved Overenskomstforhandlingerne i 1915 passerede ikke kan antages at have medført nogen Indskrænkning i Selskabets Beføjelse til at afskedige en Inkassator med lovligt Varsel, naar han efter Selskabets Skøn ikke tegner tilstrækkelig mange nye Forsikringer, vil de Indklagedes subsidiære Paastand om, at Afskedigelsen af Sørensen kendes uberettiget, ikke kunne tages til Følge.

Derimod maa Retten give de Indklagede Medhold i, at Klagerne ikke burde have afvist de Indklagedes Begæring om Afholdelse af Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne til Behandling af Spørgsmaalet om Afskedigelsens Berettigelse. Ifølge Normen for Behandling af faglig Strid, som begge Parter har tiltraadt, kan enhver af Parterne altid forlange Mægling om »enhver Uenighed af faglig Karakter«. En saadan Uenighed forelaa netop i det foreliggende Tilfælde, idet Forbundet ansaa den stedfundne Afskediglese for overenskomststridig, medens Arbejdsgiverforeningen og Selskabet ansaa den for hjemlet ved Septemberforligets Punkt 4. Et Fællesmøde, hvor begge Parter fik Lejlighed til at udveksle deres Synspunkter, vilde ejheller med Rette paa Forhaand kunne stemples som hensigtsløst.

Endvidere vilde Retten have fundet det rigtigt, om Dansk Arbejdsgiverforening eller Forsikringsanstalten allerede før Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret overfor Modpartens Paastand om, at den stedfundne Afskedigelse var overenskomststridig, havde gjort nærmere Rede for Grunden til Afskedigelsen. En saa kategorisk Vægring ved at udtale sig herom, som den, der har fundet Udtryk i Arbejdsgiverforeningens ovennævnte Skrivelse af 2den September, har navnlig ikke Hjemmel i Septemberforligets Punkt 4, jfr. herved Rettens Kendelse i Sag Nr. 20.

Idet der herefter skønnes at foreligge væsentlig formildende Omstændigheder for Funktionærforbundet, findes den for den iværksatte ulovlige Blokade forskyldte Bod ikke at burde bestemmes til et højere Beløb end 100 Kr., der tillægges Dansk Arbejdsgiverforening.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Det ovennævnte Strejkevarsel og den herom indrykkede Bladmeddelelse og derved indledede Blokade har været ulovlige.

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Dansk Funktionærforbund 100 Kroner.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., udredes af de Indklagede.

Nr. 1294.

Jord- og Betonarbejdere ved de roterende Betonblandemaskiner.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. Oktober 1929 i Sag Nr. 1294: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og Københavns Murer- og Stenhuggerlaug mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund.

I April 1928 blev der mellem Entreprenørforeningen og Københavns Murer- og Stenhuggerlaug paa den ene Side og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening paa den anden Side afsluttet en Overenskomst vedrørende Udstøbning af færdigblandet Beton, der i §§ 1—2 indeholder forskellige Akkordpriser, og i hvis § 3 det hedder: »Naar færdigblandet Beton leveres i en saadan Tilstand, at hel eller delvis Opblanding er overflødig, eller hvor Betonen leveres aflæsset direkte paa Udstøbningsstedet, saaledes at Udlægningen ikke medfører, at Betonen skal skovles eller paa anden Maade flyttes, maa der træffes særlig Aftale«.

I Overenskomstens § 5 bestemmes det derhos:

»Nærværende Overenskomst har samme Tillæg og Regulering som Hovedoverenskomsten og opsiges til Ophør sammen med denne.

Iøvrigt gælder Hovedoverenskomstens almindelige Bestemmelser og Regler for Behandling af faglig Strid ogsaa for denne Overenskomst«.

Efter at der i Foraaret 1929 var fremkommet en ny Metode til Levering af færdigblandet Beton, saaledes som

forudsat i Betonoverenskomstens § 3, blev der mellem Entreprenørforeningen og Fagforeningen ført en Række Forhandlinger om Fastsættelse af en Akkordpris for det paagældende Arbejde. Under disse Forhandlinger indtog Fagforeningen det Standpunkt, at Arbejderne, saalænge en ny Aftale ikke var truffet, maatte kunne kræve Arbejdet betalt efter Priserne i Hovedoverenskomstens § 6 A. I., medens Entreprenørforeningen holdt paa, at Arbejdet, indtil ny Aftale blev truffet, kunde forlanges udført i Timeløn i Henhold til Hovedoverenskomstens § 1. a., men begge Parter var iøvrigt under Forhandlingerne enige om at søge en ny Akkord fastsat, og Forhandlingerne strandede paa, at man ikke kunde enes om en ny Pris. Et af Entreprenørforeningen fremsat Forslag om, at Parterne skulde enes om at lade Prisen fastsætte af en faglig Voldgiftsret, blev forkastet af Fagforeningen.

Den 9. og 16. September d. A. varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Arbejdsnedlæggelse overfor de af Murerlauget og Entreprenørforeningens Medlemmer, som anvendte den nye Betonblandingsmetode, i det Omfang, som skønnedes nødvendigt for at opnaa en for Arbejderne tilfredsstillende Ordning med Hensyn til Betaling for det paagældende Arbejde. Denne Arbejdsstandsning traadte i Kraft den 23. September, og den vedvarer endnu, hvorved dog bemærkes, at en effektiv Arbejdsstandsning ikke er indtraadt i anden Forstand, end at Arbejdsgiverne har set sig nødsaget til ikke at anvende den nye Metode.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og Københavns Murer- og Stentuggerlaug indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund med Paastand om, at den saaledes iværksatte Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og at Dansk Arbejdsmandsforbund ikendes en Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse og gør til Støtte herfor gældende, at Uoverensstemmelsen mellem Parterne har Karakter af en Interessekonflikt, til hvis Løsning Arbejderne ikke kan være afskaarne fra at benytte en Arbejdsstandsning som Kampmiddel, efter at Forhandlingerne om en overenskomstmæssig Fastsættelse af en Akkordpris var bristede. De Indklagede fremhæver særlig, at Arbejdet efter sin Beskaffenhed utvivlsomt er Akkordarbejde, og at Overenskomsten af April 1928 ikke kan antages at have fraveget de for Blanding af Beton paa Maskine og Læsning og Transport fra Maskinen i Hovedoverenskomsten fastsatte Akkordsatser, saa længe ikke anden Aftale er truffet, hvilken Aftale maa træffes mellem Organisationerne.

Retten kan imidlertid ikke give de Indklagede Medhold i, at de paa det foreliggende Grundlag har været berettiget til at iværksætte Arbejdsstandsning.

Efter hvad begge Parter er enige om, henhører det omhandlede Arbejde under de gældende Overenskomsters Omraade og kan forlanges aflønnet efter disse, omend Parterne er *uenige* om, *hvilke* Bestemmelser i Overenskomsten der skal bringes i Anvendelse. Men herefter har den iværksatte Arbejdsstandsning været ulovlig, hvad enten den har haft til Formaal at gennemtvinge en ny Pris for Arbejdet eller at gennemføre den Pris, som Arbejderne mente at have overenskomstmæssigt Krav paa, hvorimod Tvisten om Forstaaelsen af Overenskomsterne maa afgøres ved faglig Voldgift.

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening findes Dansk Arbejdsmandsforbund at burde erlægge 400 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig. I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Dansk Arbejdsmandsforbund 400 Kr.

Sagens Omkostninger udreder de Indklagede med 300 Kr.

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 19 * KØBENHAVN DEN 9. NOVEMBER 1929 * 26 AARGANG

Den 12. internationale Arbejdskonference.

I.

Konferencen aabnedes i det sædvanlige Lokale i Genéve den 30. Maj og varede til den 21. Juni 1929.

Konferencen var den hidtil bedst besøgte, idet 50 Stater var repræsenteret med tilsammen 161 Repræsentanter og 232 Suppleanter og Raadgivere.

Der var dog kun 160 stemmeberettigede Repræsentanter, da Norge ingen Arbejderrepræsentant havde udnævnt, hvorfor den norske Arbejdsgiverrepræsentant ingen Stemmeret havde. Skylden for, at ingen norsk Arbejder mødte, bærer den norske faglige Landsorganisation, der som bekendt ikke mener at have Interesser at varetage i Den internationale Arbejdsorganisation.

Den danske Delegation havde følgende Sammensætning:

Regeringsrepræsentanter
og Raadgivere for disse.

Finansminister C. V. Bramsnæs, M. L. Repræsentant, Delegationens Form.
Fuldmægtig i Socialministeriet Erik Dreyer, Repræsentant.
Folketingsmand J. P. Nielsen, Raadgiver og Suppleant.
Kontorchef i Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet, cand. polyt. W. Schwanenflügel, Raadgiver og Suppleant.
Overskibsingeniør i Min. for Søfart og Fiskeri A. H. Larsen, Raadgiver.
Fabrikinspektør Fru Kirsten Gloerfelt-Tarp, paa Indstilling af de danske Kvindeforeninger udpeget til Raadgiver for de danske Regeringsdelegerede.

Arbejdsgiverrepræsentant
og Raadgiver for denne.

Direktør H. C. Ørsted, Bryssel, Repræsentant.
Fuldmægtig i Dansk Arbejdsgiverforening, cand. jur. A. L. Østerberg, Raadgiver og Suppleant.

Arbejderrepræsentant
og Raadgiver for denne.

Hovedkasserer i De samvirkende Fagforb. Hans Jacobsen, Repræsentant.
Forretningsfører for Dansk Arbejdsmandsforbund Vald. Petersen, Raadgiver og Suppleant.

Delegationens Sekretær.

Sekretær i Socialministeriet Ib Holck Schaldemose.

Konferencens Dagsorden var følgende:

1) Forebyggelse af Ulykkestilfælde under Arbejdet i Almindelighed (2den og sidste Behandling).
2) Forebyggelse af Ulykkestilfælde under Arbejdet forsaavidt angaar Arbejdere beskæftiget ved Lastning og Losning (2den og sidste Behandl.).
3) Pligtarbejde (Travail force): 1ste Behandling.
4) Funktionærers Arbejdstid: 1ste Beh.
5) Generalrapport vedrørende Arbejdsløshed.
6) Direktørens Rapport.
7) Forskellige for Konferencen fremsatte Forslag til Resolutioner.

Konferencens Præsidium.

Som Præsident valgtes tidligere tysk Arbejdsminister Dr. Heinrich Braun og som Vicepræsidenter, for Regeringerne Duymann, Letland, for Arbejdsgiverne Tchourtchine, Jugoslavien, og for Arbejderne Arvid Thorberg, Sverrig.

Til Præsidenter for henholdsvis Regerings-, Arbejdsgiver- og Arbejdergruppen blev valgt Fru Betzy Kjelsberg (Norges Regeringsrepræsentant), Dir. Ørsted (dansk Arbejdsgiverrepræsen-

tan) og Mertens (belgisk Arbejderrepræsentant).

Konferencen nedsatte følgende Udvalg:
1) Udvalget til Prøvelse af Fuldmagter (3 Medlemmer, 1 for hver Gruppe).
2) Forretningsudvalget (36 Medlemmer, 12 for hver Gruppe).
3) Udvalget angaaende Forretningsordenen (36 Medlemmer, 12 for hver Gruppe).
4) Udvalget angaaende Rapporter i Henhold til Fredstraktatens Artikel 408 (30 Medlemmer, 10 for hver Gruppe).
5) Udvalget ang. Losning og Lastning af Skibe (39 Medlemmer, 13 for hver Gruppe).
6) Udvalget angaaende Pligtarbejde (36 Medl., 12 for hver Gruppe).
7) Udvalget angaaende Funktionærers Arbejdstid (78 Medlemmer, 26 for hver Gruppe).
8) Udvalget angaaende Arbejdsløshed (36 Medl., 12 for hver Gruppe).
9) Udvalget angaaende Forebyggelse af Ulykkestilfælde.

For sidstnævnte Udvalg blev der — paa Forslag af Canadas Regeringsrepræsentant Riddell — truffet den særlige Ordning, at Gruppernes Repræsentation i Udvalget skude være den samme, som gælder for selve Konferencen, det vil sige, at Halvdelen af Udvalgets Medlemmer skulde være Regeringsrepræsentanter, Fjerdedelen Arbejdsgiver- og Fjerdedelen Arbejderrepræsentanter, men saaledes, at hver Regeringsrepræsentant kun fik een Stemme, mens Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentanter hver fik to Stemmer.

Konferencens Vedtagelse af denne Ordning blev truffet under den Forudsætning, at Ordningen kun skulde gælde som et Forsøg for dette ene Udvalgs Vedkommende og ikke medføre nogen øjeblikkelig Ændring i Forretningsordenen; den var begrundet med, at Regeringsgruppen ønskede en saa stor Repræsentation i Udvalget, at Arbejdsgiver- og Arbejdergruppen, der jo tilsammen kun raader over samme Antal Repræsentanter, som Regeringsgruppen alene raader over, ikke var i Stand til at sætte et tilsvarende Antal Repræsentanter ind i Udvalget.

Udvalget kom herefter til at bestaa af 68 Medl., hvoraf 34 Regerings-, 17 Arbejdsgiver- og 17 Arbejderrepræsentanter.

En anden ny Foreteelse praktiseredes paa det paa alle Konferencer omstridte Sprogspørgsmaal, idet det var saaledes i Aar, at der i de Udvalg, hvor der kunde skaffes en Femtedel af Udvalgenes Medlemmers Underskrift paa, at de ikke kunde følge Forhandlingerne paa Fransk eller Engelsk, kunde Forhandlingerne ogsaa føres paa Tysk. Den nødvendige Tilslutning hertil var til Stede i de fire vigtigste Udvalg.

Danmark var repræsenteret i de 6 af Udvalgene paa følgende Maade:

Forretningsudvalget: Ørsted og Hans Jacobsen.

Udvalget ang. Forretningsordenen: Hans Jacobsen.

Udvalget ang. Forebyggelse af Ulykkestilfælde: Schwanenflügel, Fru Gloerfeldt Tarp og Hans Jacobsen.

Udvalget ang. Losning og Lastning: A. H. Larsen, J. P. Nielsen, Ørsted og Valdemar Petersen.

I Udvalgene om Funktionærers Arbejdstid og angaaende Arbejdsløshed var Arbejdsgiverne repræsenteret ved Ørsted med Østerberg som Suppleant, og i sidstenævnte Udvalg var Drejer Repræsentant for Regeringen.

Behandling af Mandaterne.

Ved Behandlingen af Mandaternes Godkendelse var den sædvanlige Protest fra Arbejderne imod den italienske fascistiske Arbejderrepræsentant, men Mandatet blev som de 7 foregaaende Gange godkendt af Konferencen imod Arbejdernes Stemmer. Enkelte af Regeringernes Repræsentanter svarede: stemmer ikke.

To andre Protester, mod den kinesiske Arbejderrepræsentant og den estniske Arbejdsgiverrepræsentant, blev heller ikke taget til Følge, idet Konferencen efter Indstilling fra Udvalget til Prøvelse af Fuldmagter godkendte de to paagældende Mandater.

Forebyggelse af Ulykkestilfælde.

Spørgsmaalene herom var naturligvis dem, der kunde paaregne den største Interesse, bl. a. fordi disse var til 2den Behandling og endelig Afgørelse.

Paa Grundlag af de forskellige Regeringers Svar paa de i Spørgeskema-

erne stillede Spørgsmaal havde Bureauet udarbejdet:

a) Udkast til Henstilling ang. Forebyggelse af Ulykkestilfælde, i hvilken Bureauet havde opstillet de almindelige Retningslinier for Forebyggelsesarbejdet.
b) Udkast til Konvention angaaende Vægtangivelse paa tungt Stykgods, der transporteres med Skib.
c) Udkast til Konvention angaaende Ansvarligheden for Beskyttelse af mekanisk drevne Maskiner.
d) Udkast til Resolution om Afholdelse af en ny international Konference af Socialstatistikere.

I Udvalget arbejdede Arbejderne energisk for at faa Henstillingen til ogsaa at omfatte Landbruget, men dette blev forkastet med 1 Stemmes Majoritet. Konferencen vedtog dog, at hvor Bestemmelserne kunde finde Anvendelse i Landbruget, skal dette ske.

Foruden dette Stridsspørgsmaal var der naturligvis en Mængde andre af større og mindre Rækkevidde, som det vil føre for vidt at referere i Detailler.

Den under a) nævnte Henstilling blev vedtaget af Konferencen med 100 St. imod 12, den under b) nævnte Konvention med 98 St. imod 24, den under c) nævnte med 87 mod 28, og Resolutionen under d) blev enstemmigt vedtaget.

Losning og Ladning af Skibe.

Om dette Spørgsmaal vedtog Konferencen en Konvention med 84 Stemmer imod 22, og i Tilslutning hertil 2 Henstillinger, den ene vedrørende den gensidige Behandling overfor Ulykkesforsikringslovene, den anden om i Samarbejde med Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne at opstille Reglementer for Beskyttelse af Arbejderne under Arbejdet.

Ogsaa under denne Sags Behandling var der mange og vigtige Divergenspunkter, bl. a. om den Grænse, der skulde være gældende i Land, om Konventionen ogsaa skulde gælde i Indlandshavne, om Lugernes Indhegning o. s. v.

Udvalget afholdt ialt 25 Møder.

Tvungent Arbejde.

Dette Spørgsmaal er sat paa Dagsordenen paa Foranledning af selve Folkenes Forbund og betyder et fuldstændig nyt Virksomhedsomraade.

Denne Sag rejser en Række yderst vanskelige og indviklede Problemer af saavel økonomisk, social som politisk Natur.

Behandlingen resulterede i Opstilling af en Spørgebog til Regeringerne, og at Sagen kommer til 2den Behandling i 1930.

Funktionærers Arbejdstid.

Som bekendt omfatter Washington-Konventionen om 8 Timersdagen ikke denne Gruppe Arbejdere.

Forøvrigt var et af de største Stridsspørgsmaal i Udvalget at faa præcist defineret, hvad der forstaas ved Funktionærer.

Den Spørgebog, der blev vedtaget, overlader Regeringerne den endelige Definition, men den vedtagne Spørgebog giver Grund til at tro, at en meget stor Del Lønarbejdere af denne Kategori vil komme til at nyde godt af den eventuelle Konvention, der forhaabentlig vedtages paa Konferencen i 1930, hvor Sagen kommer til 2den Behandling.

Arbejdsløshed.

Om dette Spørgsmaal, der allerede blev behandlet paa den første Arbejdskonference i 1919 og senere gentagne Gange har været Genstand for Behandling paa de aarlige Konferencer, havde Bureauet udarbejdet en meget omfattende Rapport, der redegjorde for de af Bureauet foretagne Undersøgelser af Arbejdsløsheden og Aarsagerne dertil i de forskellige Lande. Denne Rapport, tilligemed to af henholdsvis den svejtsiske Arbejderrepræsentant Schürch og den belgiske Arbejderrepræsentant Mertens foreslaaede Resolutioner, blev henvist til Behandling i det særlige Udvalg angaaende Arbejdsløshed.

Der vedtoges en Resolution om denne Sag, som vi skal bringe sammen med de andre Vedtagelser i senere Numre af »Arbejderen«.

Vi skal saa kun tilføje, at de øvrige Sagers Behandling, Direktørens Beretning, Udvalget ang. Artikel 408 o. s. v. fik det sædvanlige Forløb, og at Konferencen forløb paa en god Maade, dog synes det, som det stadig bliver under stærkere Modstand fra Arbejdsgivernes Side. (Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd i Aarhus hos Murmestrene N. H. Bak og Chr. Jensen-Rasmussen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen behandledes to af Dansk Arbejdsmands Forbund rejste Klager mod ovennævnte Murermestre for at sidde to dem overgaaede faglige Voldgiftsdomme overhørige.

For N. H. Bak's Vedkommende drejede Klagen sig om, at han ved en Voldgiftsdom angaaende Svummearbejdet ved Opførelsen af Aarhus nye Elektricitetsværk var dømt til at betale Murerarbejdsmændene efter samme Pris, som er anført i den mellem Parterne gældende Overenskomst for indvendigt Raparbejde. Ved Fællesmødet paastod Murermesteren, at han havde opfyldt Voldgiftskendelsen, og da Sagen ikke kunde fuldt oplyses, enedes man om at underkaste den fornyet lokal Behandling. Klagen mod Chr. Jensen-Rasmussen drejede sig ligeledes om en faglig Voldgiftskendelse, hvor Opmanden havde givet Fagforeningen Medhold i dennes Opfattelse af Beregningen af Bygningshøjden ved en Akkordopgørelse. Mesteren havde nu en Bygning under Opførelse af samme Type, men nægtede at lægge den afsagte Kendelse til Grund ved Akkordopgørelsen. Der opnaaedes ikke Enighed; Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Internationalt Industri-Aktieselskab i Køge.

Efter forudgaaende resultatløse Forhandlinger mellem Dansk Arbejdsmands Forbunds Afd. i Køge og ovennævnte nyoprettede Fabriksvirksomhed om Oprettelse af en Overenskomst blev Spørgsmaalet behandlet ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. Oktober. Der opnaaedes ikke Enighed om en Overenskomst. Forbundet vil nu afgive Varsel om Arbejdsstandsning.

Havnearbejdere ved Losning af Mel fra „Hellig Olav".

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 21. Oktober behandledes en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Havnearbejderne ved Losning af Melsække fra »Hellig Olav« havde nægtet at anvende nogle nyindførte saakaldte Køjestropper, der forlangtes anvendt af Arbejdsgiverne for at beskytte Sækkene mod Overlast ved Losningen, men da dette var forbundet med et Ekstraarbejde, havde Havnearbejderne krævet antaget 2 Mand mere i Losseholdet. — Arbejdsgiverne paastod, at Holdet havde Pligt til at anvende Køjestropperne, uden at der blev antaget mere Mandskab.

Ved Fællesmødet enedes man om at nedsætte et Udvalg, bestaaende af Repræsentanter for begge Parter, til at overvære en Prøvelosning med Køjestropper, hvorefter Forhandlingerne om Stridsspørgsmaalet fortsættes. Arbejdsgiverne forbeholdt sig iøvrigt at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i København ved Losning af S/S „Irene Marie" og Sejleren „Vertile".

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 10. Oktober behandledes to af Arbejdsgiverne rejste Klager over Havnearbejdernes Arbejdsstandsninger ved Losningen af ovennævnte Skibe, ved Hjælp af hvilke Havnearbejderne efter Arbejdsgivernes Opfattelse, har tiltvunget sig Fordele som er overenskomststridige. Havnearbejderne har heroverfor hævdet, at Standsningerne skyldes, at Arbejdsgiverne i begge de paaklagede Tilfælde ved at handle mod Overenskomst og Sædvane med Hensyn til Arbejdstid og Ventepenge selv havde givet Anledning til de kortvarige Standsninger. Der opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverne forholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Horsens ved Losning af M/S „Merriland" og Hamborg-Rutebaaden.

Arbejdsgiverforeningen har fremsendt Klageskrivelse over, at Havnearbejderne i Horsens dels har overtraadt Overenskomstens Bestemmelse om, at Arbejdstiden skal være effektiv, ved — under Losningen af Træ fra M/S Merriland — at have standset Arbejdet ca. 15 Minutter hver Eftermiddag for at

drikke Kaffe, og dels for at kræve samme Akkordpriser for Losning af Korn fra Hamburg-Rutebaaden ved Hjælp af en nyindført Kornsuger, som der hidtil er betalt for dette Arbejde uden Kornsuger, i hvilken Anledning der afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Oktober.

Fagforeningen afviste Klagen angaaende Drikkehvil, idet den oplyste, at der stedse var holdt saadanne Pauser, uden at Arbejdsgiverne havde protesteret, og at Arbejdsgiverne havde godkendt disse ved en Forhandling, hvor Sagen var fremme til Drøftelse.

Med Hensyn til Losningen af Kornet fra Hamborg-Rutebaaden mente Fagforeningen, at have Ret til den af Havnearbejderne krævede Betaling i Henhold til den for Arbejdet gældende Overenskomst.

Der opnaaedes ikke Enighed; Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Stege ved Losning af M/S „Vera".

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 15. Oktober behandledes en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Havnearbejderne i Stege ved Losning af Kul fra M/S. »Vera«, til Firmaet Christoffersen & Hansen havde nægtet at rette sig efter Firmaets Anvisninger med Hensyn til Antallet af Arbejdere ved Losningsarbejdet.

Firmaet paastaar, at Arbejdet herved er blevet forsinket, og kræver i den Anledning Erstatning. Fagforeningen henviser til, at det er forbundet med Livsfare at udføre Arbejdet, som det er krævet af Firmaet.

Der opnaaedes ikke Enighed. — Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Svendborg ved Losning af M/S „Jørgen".

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Oktober behandledes en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Havnearbejderne ved Losning af Foderkager fra M/S. »Jørgen« i Svendborg Havn den 4. September havde standset Arbejdet og først genoptaget dette den følgende Dag, efter at Ladningsmodtagerne var indgaaet paa at lade det indenbords Arbejde, der var paabegyndt af Skibets Besætning, udføre af Havnearbejdere. Grunden til Standsningen var den, at Besætningen ikke bragte saamange Varer op fra Skibet, at Havnearbejderne, der arbejdede i Akkord, kunde tjene Timelønnen.

Ved Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret.

Isoleringsarbejdere hos Klejnsmedemester L. A. Jensen, Gasværksvej 15.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at 3 Isoleringsarbejdere, der arbejdede i Akkord ved et Isoleringsarbejde for ovennævnte Kleinsmedemester, uvarslet havde forladt Arbejdet den 27. September, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Oktober.

Ved Mødet blev det oplyst, at Mesteren havde været meget uefterrettelig m. H. t. Levering af Materialier til Arbejdsstedet og paaførte derved Arbejderne Ventetid. Arbejderne blev efter gentagne frugtesløse Klager over dette Forhold ked af Arbejdet og søgte andet Arbejde.

Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om at henvise alle faglige Uenigheder vedrørende det udførte Arbejde angaaende Opmaaling og Udregning af Akkorden, Betaling for Ventetid m. m. til en faglig Voldgiftsret samt at Arbejdet snarest mulig skulde genoptages.

Hermed frafalder Arbejdsgiverne Sagens Forfølgning ved Den faste Voldgiftsret.

Kuske fra Vognmandsfirmaet Chr. Petersen & Søn, Horsens.

Foranlediget ved Klage fra Kuskenes Fagforening i Horsens, over at ovennævnte Firma ved at beskæftige en uorganiseret Kusk havde begaaet Brud paa Overenskomstens Bestemmelse om, at Vognmandsforeningens Medlemmer i Horsens skal beskæftige organiserede Kusk[illegible]eres Forretninger, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 24. Oktober. Der opnaaedes ikke Enighed, og da Vognmændene

i Horsens i den senere Tid har haft svært ved at overholde Overenskomsten paa dette Punkt, agter Dansk Arbejdsmands Forbund at indklage dem for Den faste Voldgiftsret.

Bagerl- og Konditoriarbejdere hos Bagermestrene E. Olsen, Holm, P. Mathner og Hess.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. Oktober behandledes en af ovennævnte Forbund fremsendt Klage mod 4 Bagermestre for begaaede Brud paa Overenskomsten og tidligere indgaaede Forlig.

Bagermester *Egidius Olsen*, Søborg Hovedgade, var den 20. Juli ved et Mæglingsmøde indgaaet paa at efterbetale 200 Kr. til Forbundet, fordi han i 7 Uger havde underbetalt en hos ham arbejdende Ungsvend. Beløbet skulde betales inden 1. August, men er endnu ikke betalt. Ved Fællesmødet paalagdes det Bagermesteren og Københavns Bagerlaug at opfylde det indgaaede Forlig senest 1. November d. A., efter hvilket Tidspunkt Forbundet ellers agter at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret. —

Bagermester *Holm*, Borups Allé, der har været indklaget for Den faste Voldgiftsret i Sag Nr. 1243 i Anledning af, at han havde underbetalt sin Svend, og dér var indgaaet paa et Forlig, hvorefter han til Forbundet skulde betale 100 Kr., havde af dette Beløb til Dato kun betalt 50 Kr. Ved Fællesmødet indgik Bagerlauget paa at foranledige, at det resterende Beløb indbetaltes til Forbundet senest den 1. November d. A.

Bagermester *P. Mathner*, Griffenfeldtsgade, havde undladt at give en hos ham arbejdende Svend den overenskomstmæssige Ferie, og da Svenden blev afskediget, var han derfor berettiget til Ferieløn, som Mesteren imidlertid nægtede at betale. Ved Fællesmødet blev det oplyst, at Bagerm. P. Mathner ikke længere var Medlem af Bagerlauget. Forbundet forbeholdt sig sin Stilling til Sagen.

Bagermester *Hess*, Istedgade 119, havde beskæftiget en Ungsvend i 18 Uger til en Ugeløn af 50 Kr., hvilket er 16 Kr. 10 Øre mindre, end Overenskomsten fastsætter som Betalingen til Ungsvende; dertil kom, at Svenden ikke havde haft en eneste Fridag i de 18 Uger, og den samlede Underbetaling beløb sig til 530 Kr. 80 Øre. Ved Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, idet Bagermester Hess erklærede sig ude af Stand til at udrede dette Beløb. Forbundet forbeholdt sig at indklage ham for Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Som Dommere og Dommersuppleanter i Den faste Voldgiftsret vil i de kommende 2 Aar følgende fungere.

Som Dommere:

Skattedirektør, cand. jur. *V. Buhl.*

Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund *Johs. Kjærbøl.*

Formand for Snedkerforbundet *Martin Petersen.*

Som Dommersuppleanter:

Sekretær i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund *Vilh. Christensen.*

Sekretær i Det kooperative Fællesforbund, cand. jur. *Fr. Dalgaard.*

Kasserer for De samv. Fagforbund *Hans Jasobsen.*

Overretssagfører, Raadmand *L. Jessen.*

Formand for Landarbejderforbundet *Oscar Levinsen.*

Formand for Dansk Former- og Støberiarbejderforbund *Arnold Nielsen.*

Forretningsfører i Dansk Arbejdsmandsforbund *Thorv. Petersen.*

Formand for Træindustriarbejderforbundet *V. S. Petersen.*

Den eneste Forandring, der er sket blandt Rettens Arbejderrepræsentanter, er, at Hans Jacobsen er indtraadt i Stedet for afdøde Forretningsfører Carl Drejer.

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20 * KØBENHAVN DEN 16. NOVEMBER 1929 * 26 AARGANG

Den 12. internationale Arbejdskonference.

II.

Henstilling angaaende Forebyggelse af Ulykkestilfælde.

Under Hensyn til

at Beskyttelse af Arbejdere imod Ulykkestilfælde, der opstaar under Arbejdet i Indledningen til Kapitel XIII i Versaillestraktaten og de tilsvarende Dele i andre Fredstraktater omtales som en af de mest paakrævede Forbedringer i Arbejdsvilkaarene,

at Ulykkestilfælde, der opstaar under Arbejde, ikke blot paafører Arbejderne og deres Familie Savn og Lidelser, men ogsaa paafører Samfundet i Almindelighed store økonomiske Tab,

at den internationale Arbejdskonference i 1923 har vedtaget en Henstilling om almindelige Principper for Organisationen af Arbejds- og Fabrikstilsyn, i hvilken Henstilling det særlig er fremhævet at Tilsynet, for at det efterhaanden kan blive mere effektivt, i stigende Grad bør bestræbe sig paa at følge de Sikkerhedsmetoder, der er bedst egnede til at afværge Ulykker og Erhvervssygdomme, for at Arbejdet gennem intelligent Forstaaelse, Oplæring og Samarbejde mellem de interesserede Parter kan blive mindre farligt, sundere og ogsaa mindre opslidende,

at det, i Medlemmernes fælles Interesse vil være ønskeligt at faa gjort Rede for de Principper og Foranstaltninger, som efter Erfaringerne i de enkelte Lande maa anses for bedst egnede til at formindske Antallet af Ulykker og disses alvorlige Karakter,

at den internationale Arbejdskonference i 1928 har vedtaget en Resolution, i hvilken Konferencen udtaler, at den anser Tiden for at være moden til at forsøge at opnaa en højere Grad af Sikkerhed ved Anvendelse af nye Metoder, og at de største Fremskridt ad denne Vej vil kunne opnaas, hvis man tager sit Udgangspunkt i »Safety First« Bevægelsen, men at denne Bevægelse dog ikke bør hindre Staten i at tage Initiativ til Fastsættelse og Gennemførelse af Regulativer til Forbeyggelse af Ulykkestilfælde,

at det er af største Vigtighed, at alle Personer og Institutioner, indbefattet Arbejdsgivere og Arbejdere og disses Organisationer, Regeringerne og Offentligheden i Almindelighed, efter bedste Evne og ved alle til Raadighed staaende Midler bestræber sig for at bidrage til Forebyggelse af Ulykkestilfælde,

anbefaler Arbejdskonferencen, at ethvert Medlem af den internationale Arbejdsorganisation tager følgende Principper og Regler angaaende Forebyggelse af Ulykkestilfælde i industrielle Virksomheder under Overvejelse.

Ved industrielle Virksomheder forstaas navnlig følgende:

a) Miner, Stenbrud og andre Virksomheder til Udvindelse af Materialer fra Jorden.

b) Industrier, i hvilke Artikler fremstilles, forandres, renses, repareres, udstyres, færdiggøres, tilpasses til Salg, eller i hvilke Materialer bliver omformede; heri indbefattet Skibsbygning, Industrier for Ophugning af Materiel samt Fremstilling, Transformering og Overføring af Elektricitet og Drivkraft af enhver Art.

c) Opførelse, Genopførelse, Vedligeholdelse, Reparation, Forandring eller Nedrivning af enhver Bygning eller Bygningsværk, Jernbane, Sporvogn, Havn, Dock, Bolværk, Kanal, indenlandsk Vandvej, Vej, Tunnel, Broer, Telegraf- eller Telefoninstallationer,

elektriske Installationer, Gasværker, Vandværker eller andre Konstruktionsarbejder saavel som de Arbejder, der foretages til Forbindelse og Grundlæggelse af ovennævnte Arbejder.

d) Transport af Passagerer eller Gods ad Vej, Jernbane, ad Søvejen eller indenlandsk Vandvej, indbefattet Losning af Gods ved Dokker, Kajer, Skibsbroer og Pakhuse med Undtagelse af ren Budtjeneste.

Da Konferencen endvidere er af den Opfattelse, at Forebyggelse af Ulykkestilfælde er lige saa nødvendig i Landbrugsvirksomhed som i industrielle Virksomheder, anbefaler den, at ethvert Medlem af den internationale Arbejdsorganisation bringer nærværende Henstilling til Anvendelse i Landbruget — med Hensyntagen til Landbrugsarbejdets særlige Forhold.

1.

1. I Betragtning af, at Grundlaget for Studiet af Arbejdet til Forebyggelse af Ulykkestilfælde er:

a) Konstatering af Aarsagerne til Ulykkestilfælde og de Forhold, under hvilke de indtræder,

b) Undersøgelser — ved Hjælp af Ulykkesstatistik i hver Industri, taget som Helhed — af de særlige Farer, som de forskellige Industrier medfører, Undersøgelse af de »Love«, som indicerer Ulykkestilfældenes Hyppighed samt — gennem Sammenligning af forskellige Aars Statistik — Undersøgelse af Virkningerne af de Foranstaltninger, der er truffet for at undgaa Ulykkestilfælde,

— anbefaler Konferencen, at ethvert Medlem gennem sin Lovgivning eller ved administrative Bestemmelser træffer de nødvendige Foranstaltninger til paa bedst mulig Maade at sikre Tilvejebringelse og Frugtbargørelse af de ovennævnte Oplysninger.

Konferencen anbefaler endvidere, at der i hvert Land iværksættes systematiske Undersøgelser, som skal foretages af de offentlige Tilsynsmyndigheder, der, hvor det maa anses ønskeligt, faar Bistand fra de forskellige Industrigrenes egne Institutioner eller Udvalg.

De officielle Institutioner bør søge Samarbejde med Arbejdsgivernes og Arbejdernes faglige Organisationer og med de Myndigheder, der fører Kontrol med Forebyggelsesforanstaltningerne, samt, hvor saadant maa anses ønskeligt, med tekniske Foreninger og med Ulykkesforsikringsforeninger eller -selskaber.

Det er ligeledes ønskeligt, at Arbejdsgivernes og Arbejdernes industrielle Sammenslutninger tager Del i de enkelte Industrigrenes Forebyggelsesarbejde.

2. Da indvundne Erfaringer og Undersøgelser har vist, at Ulykkestilfældes Hyppighed og alvorlige Karakter ikke blot afhænger af de Farer, der er forbundne med selve Arbejdet, med Virksomhedens Indretning eller med Benyttelsen af de forskellige Maskiner, men ogsaa er afhængige af fysiske, fysiologiske og psykologiske Faktorer, anbefaler Konferencen, at der i Forbindelse med de materielle Faktorer tillige foretages Undersøgelse angaaende de øvrige Faktorer.

3. Da Arbejderens faglige Dygtighed og den Interesse, han har for sit Arbejde, er Faktorer af den største Betydning for Sikkerhedsmomentet, er det vigtigt, at Medlemmerne søger at fremme de videnskabelige Undersøgelser af de bedste Systemer for faglig Udvælgelse og Vejledning til Valg af Fag og disse Systemers praktiske Anvendelse.

4) Under Hensyn til, at det er vigtigt for Udviklingen af Forebyggelsesarbejdet, at Resultaterne af de i §§ 1 og 2 nævnte Undersøgelser bekendtgøres i videst muligt Omfang, samt under Hensyn til, at det endvidere er ønskeligt, at det internationale Arbejdsbureau forsynes med de nødvendige Oplysninger til at kunne udvide sit Undersøgelsesarbejde til dette Omraade, anbefaler Konferencen, at de vigtigste Resultater af de omhandlede Undersøgelser meddeles Bureauet, saaledes at der i Bureauets Publikationer gøres Rede for de meddelte Oplysninger.

Det er ligeledes ønskeligt, at Institutioner eller Organisationer, der i de forskellige Industrilande beskæftiger sig med Undersøgelser paa dette Omraade, foretager international Behandling og Udveksling af Resultater.

5. Medlemsstaterne bør oprette centrale Administrationer til at indsamle og

bearbejde Statistik angaaende Ulykkestilfælde under Arbejdet.

Medlemsstaterne skal ligeledes meddele det internationale Arbejdsbureau alle de statistiske Oplysninger, som de er i Besiddelse af, om Ulykkestilfælde under Arbejdet i de respektive Lande.

Medlemsstaterne bør desuden — med Henblik paa Forberedelse af et senere Forslag til Konvention — grundfæste og udvikle denne Statistik, idet de — i Føling med det internationale Arbejdsbureau — søger at fastsætte visse fælles Grundprincipper, der i det Omfang, det er muligt, tillader en Sammenligning mellem de forskellige Landes Statistik.

(Fortsættes.)

Opsagte Overenskomster
til Udløb 1. Februar 1930.

Med Forretningsudvalgets Sanktion har følgende Forbund, der er tilsluttede De samvirkende Fagforbund opsagt følgende Overenskomster:

Dansk Arbejdsmandsforbund:

Overenskomsten med Cementfabrikkerne.

Overenskomsten af 15. Maj 1922 med Entreprenørforeningen,

samt følgende Særoverenskomster med Entreprenørerne:

Overenskomsten af 6. August 1929 vedrørende Uddybningsarbejde i Provinsen,

Overenskomsten af 18. Aug. og 14. Novbr. 1925 vedrørende Asfaltbetonarbejde i Provinsen,

Overenskomsten vedrørende Vandbygningsarbejde i Provinsen,

Overenskomsten af 10. Juni 1926 med Entreprenør Bird,

Overenskomsten med Entreprenørforeningen og Ingeniør I. Fibiger vedrørende Vestkysthavneanlægene,

samt de lokale Overenskomster med Entreprenørerne i Aalborg, Esbjerg, Helsingør, Hillerød, Holbæk, Kalundborg, Randers og Svendborg.

Overenskomsten med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker,

Overenskomsten med Kalk og Teglværksforeningen af 1893,

Overenskomsten i Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm,

Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestre i Provinsen,

Overenskomsten i Olieindustrien,

Overenskomsten i Sukkerindustrien,

Overenskomsten i Sæbeindustrien,

Overenskomsten med Randers Vognmandsforening,

Overenskomsten med Losse- og Entreprenørforeningen,

Overenskomsten med A/S. Københavns Sukkerraffinaderi,

Overenskomsten med Glostrup Cementvarefabrik,

Overenskomsten med Blaakilde Mølles Fabrikker,

Overenskomsten med Stilling Cementvarefabrik.

Virksomheder udenfor Dansk Arbejdsgiverforening:

Kalk- og Teglværkerne i Nysted, Sofienlund, Asserbøll, H. Knudsen, Odense, Th. Muus, Odense, Snesere, Visborg, Bramminge, Dønnervælde, Nørresundby, Refsbæk, A/S. Nr. Flødals Kalk- og Kridtværk.

Nørre Smedeby Stenbrud og Grusgrav.

Humlebæk Tagstensfabrik.

Dansk Andels Cementfabrik.

Gødningskridtfabr. i Nørresundby.

Wittenborgs Automatfabrik.

Cementvarefabrikkerne i Glostrup, Hillerød, Odder og Stilling.

— Forbundet har endvidere opsagt Nævnskendelsen af 12. December 1922 vedrørende Skiftearbejde.

Kvindeligt Arbejderforbund:

Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

Overenskomsten inden for Sukkerindustrien.

Overenskomsten med Johan & Axel Hornbech.

Overenskomsten med Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik.

Overenskomsten med Dansk Papdaasefabrik.

Dansk Mølleriarbejderforbund:

Overenkomsten med Aarhus Oliefabr.

Overenskomsten med Cementfabrikkerne »Dania« og »Kongsdal«.

Dansk Litografisk Forbund:
Overenskomsten med Dansk Litograf-Laug og
Overenskomsten med Reproduktionsanstalternes Principalforening.

Skand. Sadelmager- og Tapetsererforb.:
Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

Dansk Skibstømrerforbund:
Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.
Overenskomsten med Træskibsværfterne ved Svendborgsund og Frederikshavn.

Dansk Skotøjarbejderforbund:
Overenskomsten med Fabrikantforeningerne (Opsigelsesfristen udsat til 1. December).

Træindustriarbejderforbundet:
Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning. (Fristen for Opsigelsen af Forbundets Overenskomster med Træindustriens Fabrikantforeninger er udskudt til 18. Novbr.)

Dansk Tekstilarbejderforbund:
Overenskomsten med Tekstilfabrikantforeningen (Opsigelsefristen udsat til 1. December).

Dansk Typografforbund:
Overenskomsten med Københavns Bogtrykkerforening.

Opsigelser fra Arbejdsgivernes Side.
Dansk Litograf-Laug: Overenskomsten med Dansk Typografforbund.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejderne ved Losning af Trælast i København.

Arbejdsgiverne nægter at medvirke ved faglig Voldgift.

Efter at der mellem Parterne, Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, var opnaaet Enighed om at lade et Spørgsmaal om Tillæg for Losning af Trælast fra S/S »Fortuna« afgøre ved en faglig Voldgift, har Arbejdsgiverne, formentlig grundet paa Utilfredshed med den af Den faste Voldgiftsret udpegede Opmand, nægtet at fungere i Retten.

Den 15. Oktober afholdtes der i den Anledning et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Havnesammenslutningen fastholdt sin Vægring, og Sagen er derefter indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere (Kranførere) hos Københavns Bunkerkuldepot.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Oktober forhandledes der mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Københavns Bunkerkuldepot om en af Smedeforbundet fremsat Klage over Bunkerkulkompagniets Krav om Overarbejde.

Ved Mødet protesteredes imod det Misbrug af Overarbejde, der havde fundet Sted, og fremsattes der Forslag om begrænsende Regler for Udførelse af Overarbejde.

Ved Mødet opnaaedes der ikke Enighed, hvorfor Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne hos A/S Carl M. Cohrs Sølvvarefabrikker i Fredericia.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 29. Oktober forhandledes der mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, Firmaet Carl M. Cohrs Sølvvarefabrikker i Fredericia og De samvirkende Fagforbund samt Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund om et af Arbejderne i Fredericia rejst Lønkrav.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om Løntillæggene, hvorefter Forbundet aflyste den til den 30. Oktober varslede Strejke.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21 * KØBENHAVN DEN 23. NOVEMBER 1929 * 26 AARGANG

Den 12. internationale Arbejdskonference.

III.

2.

6) Da Erfaringerne fra de forskellige Lande har vist, at de mest tilfredsstillende Resultater opnaas ved Samarbejde mellem alle Parter, der er interesserede i Forebyggelse af Ulykkestilfælde under Arbejdet, navnlig Arbejdsgivere og Arbejdere, er det af Betydning, at Medlemsstaterne gør alt, hvad der staar i deres Magt for at udvikle og fremme et saadant Samarbejde, der allerede er omtalt i 1923-Henstillingen angaaende Arbejdstilsyn.

7) Konferencen anbefaler, at der i hver Industri eller Industrigren i det Omfang, som Forholdene gør det paakrævet, afholdes periodiske Konferencer imellem Statens Tilsynsmyndighed, eller enhver anden kompetent Tilsynsmyndighed, og Repræsentanter for de interesserede Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer med det Formaal:

a) at overveje og undersøge vedkommende Industris Stilling i Henseende til Ulykkestilfældes Hyppighed og disses Karakter, hvorledes de Foranstaltninger, der er fastsatte ved Lov, ved Overenskomst mellem Staten eller en kompetent Myndighed og Repræsentanter for vedkommende interesserede Industri eller forsøgte af de enkelte Arbejdsgivere virker og

b) overveje Forslag til yderligere Forbedringer.

8) Det anbefales endvidere, at Medlemsstaterne virksomt og til Stadighed arbejder for at fremme Foranstaltninger, der kan tjene til at forbedre Sikkerheden, navnlig

a) at der i Virksomhederne organiseres et Sikkerhedsarbejde, der særlig skal sætte ind paa følgende Punkter: Oplysninger fra hver Virksomhed om indtraadte Ulykkestilfælde, Undersøgelse af Foranstaltninger til at undgaa at de paany indtræder; systematisk Kontrol med Virksomheder, Maskiner og Installationer i Henseende til Tilvejebringelse af Sikkerhed samt særlig paase, at alle Beskyttelsesapparater og andre Sikkerhedsforanstaltninger er holdt i tilbørlig Stand og Orden; Meddelelse af Forklaring til nye, særlig til unge Arbejdere, om de Farer, de er udsat for under deres Arbejde eller ved de Maskiner eller Installationer, med hvilke dette Arbejde sætter dem i Berøring; Organiseringen af første Hjælp i Ulykkestilfælde og Transport af tilskadekomne; Opfordring til de beskæftigede Arbejdere til at stille Forslag, der gør Arbejdet sikrere;

b) Samarbejde imellem Ledelsen og Arbejderne i hver Virksomhed, imellem hver Industris Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer og igen deres Samarbejde med Staten og de øvrige interesserede Myndigheder i Henseende til at forøge Sikkerheden ved de Metoder og de Foranstaltninger, som efter de forskellige Landes Forhold og Muligheder maa anses for de bedst egnede.

Som Eksempel og til Overvejelse for de interesserede Parter kan i saa Henseende foreslaas:

Udnævnelse af en Kontrollør, der skal overvaage Sikkerheden samt Oprettelse af Sikkerhedskomitéer i de enkelte Virksomheder.

9) Konferencen anbefaler, at Medlemsstaterne af bedste Evne bestræber

sig for at opvække og vedligeholde Arbejdernes Interesse for Forebyggelse af Ulykkestilfælde og sikre sig deres Deltagelse i dette Arbejde ved Hjælp af Publikationer, Fremvisninger af Film, Besøg i industrielle Virksomheder samt ved alle andre Midler, der maa anses for formaalstjenlige.

10) Konferencen anbefaler, at Staten selv foranstalter, eller virker for Oprettelse af permanente Udstillinger for Arbejderbeskyttelse, hvor de bedste Apparater, Indretninger og Fremgangsmaader til Forebyggelse af Ulykkestilfælde og Fremme af Sikkerheden kan forevises (hvor det drejer sig om Beskyttelsesforanstaltninger paa Maskiner bør disse vises i Funktion) og hvor Arbejdsgivere, Bedriftsledere, Arbejdere, Studerende ved polytekniske og tekniske Læreanstalter samt andre interesserede Personer kan faa Vejledning og Oplysninger.

11) Under Hensyn til at Arbejderne gennem deres Optræden paa Arbejdsstederne i vid Udstrækning kan og bør bidrage til Beskyttelsesforanstaltningernes heldige Gennemførelse er det af Betydning, at Staten bruger sin Indflydelse til at opnaa a) at Arbejdsgiverne bestræber sig for ved alle til deres Raadighed staaende Midler at fuldstændiggøre deres Arbejderes Oplæring i Forebyggelse af Ulykkestilfælde og b) at Arbejderorganisationerne gennem Indvirkning paa deres Medlemmer deltager i dette Arbejde.

12) Konferencen anbefaler at Staten, udover de i de foregaaende Paragraffer omhandlede Foranstaltninger, indenfor Industrier eller bestemt afgrænsede Grene af disse eller for særlige Arbejderes Vedkommende foranstalter tilvejebragt Beretninger fra Statens Tilsynsmyndighed eller anden kompetent Myndighed om Aarsagen til og Forebyggelse af Ulykkestilfælde; disse Beretninger bør angive de Erfaringer der er indvundne om de bedste Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde indenfor vedkommende Industrier eller Arbejde og bør af Staten offentliggøres til Belæring for Arbejdsgivere, Bedriftsledere og Arbejdere i paagældende Industri og for Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer.

13) I Betragtning af den Betydning, der maa tillægges det i den foregaaende Paragraf omtalte Oplæringsarbejde, anbefaler Konferencen, at Medlemsstaterne, for at give dette Arbejde et solidt Grundlag, som et Led i Undervisningen i Forberedelsesskolen indfører Undervisningstimer, hvor Børnene vænnes til at beskæftige sig med Sikkerhedsspørgsmaalet og i Efterskolerne Undervisning i Forebyggelse af Ulykkestilfælde og første Hjælp ved Ulykkestilfælde. En mere indgaaende Undervisning i Forebyggelse af Ulykker under Arbejde bør gives i Fagskoler af enhver Art, hvor Eleverne bør gøres opmærksomme paa den Betydning dette Spørgsmaal har saavel fra et økonomisk som fra et moralsk Synspunkt.

14) Da øjeblikkelig Ydelse af »første Hjælp« er af stor Værdi i Henseende til at formindske Følgerne af Ulykkestilfælde, bør der træffes Foranstaltninger til at sikre, at paa alle Arbejdssteder findes det nødvendige Materiale til Ydelse af »første Hjælp« parat til Brug og at »første Hjælp« kan gives af Personer, der er tilbørlig opøvede dertil. Det er ligeledes ønskeligt, at der træffes Foranstaltninger til at der i Tilfælde af alvorlige Ulykkestilfælde saa snart som muligt kan skaffes Lægehjælp.

Der bør endvidere træffes Foranstaltninger til at sikre Ambulancehjælp til hurtig Transport af tilskadekomne til Hospital eller til deres Hjem.

Det bør nøje overvaages, at Læger faar teoretiske og praktiske Øvelser i Behandling af tilskadekomne ved Ulykkestilfælde under Arbejde.

3.

Under Hensyn til, at ethvert virksomt System til Forebyggelse af Ulykkestilfælde nødvendigvis maa hvile paa et Grundlag af reglementariske Bestemmelser, anbefaler Konferencen, at enhver Medlemsstat i sin Lovgivning fastsætter de Bestemmelser, der er nødvendige til at tilvejebringe en passende Sikkerhedsstandard.

Det bør fastsættes ved Lov, at Arbejdsgiverne er pligtig til at indrette og drive sin Virksomhed paa en saadan Maade, at Arbejderne er tilstrækkeligt beskyttede, hvorved Virksomhe-

dens Art og de tekniske Fremskridt vil være at tage i Betragtning, samt at han ligeledes er pligtig til at paase, at Arbejderne er instruerede om Faren ved deres Arbejde, hvis saadan Fare eksisterer, og at de er kendt med de Forskrifter, der maa iagttages for at undgaa Ulykkestilfælde.

Det er i Almindelighed ønskeligt, at Planerne for Indretning eller væsentlig Omdannelse af industrielle Virksomheder i behørig Tid forelægges den kompetente Myndighed, for at faa konstateret, om Planerne fyldestgør de Krav, der er stillet ved de ovennævnte Lovbestemmelser. Planerne bør undersøges saa hurtigt som muligt for ikke at forsinke Arbejdets Iværksættelse.

Funktionærerne i Arbejdstilsynet eller andre Myndigheder, hvem det paahviler at føre Kontrollen med Anvendelsen af Love og Reglementer vedrørende Arbejdernes Beskyttelse mod Ulykkestilfælde, skal i det Omfang, i hvilket hvert Lands administrative og retslige Organisation tillader det, have Beføjelse til i det enkelte Tilfælde at foreskrive Arbejdsgiveren, hvad han har at iagttage for at opfylde sine Forpligtelser, dog at der forbeholdes ham Ret til Indankning for en højere administrativ Myndighed eller for en Voldgift.

I Tilfælde af overhængende Fare skal den tilsynsførende Myndighed dog have Beføjelse til at kræve de foreskrevne Foranstaltninger bragt til øjeblikkelig Udførelse uden Hensyn til Indankningsretten.

19) Under Hensyn til den Betydning, der i Henseende til Forebyggelse af Ulykkestilfælde maa tillægges den Maade, hvorpaa Arbejderne udfører deres Arbejde, bør det i de nationale Lovgivninger fastsættes, at Arbejderne er pligtige til at overholde de til Forebyggelse af Ulykkestilfælde fastsatte Forskrifter og særlig afholde sig fra uden Tilladelse at fjerne Beskyttelsesforanstaltninger, som de bør benytte paa rigtig Maade.

20) Konferencen anbefaler, at den kompetente Myndighed, forinden den med bindende Virkning udsteder administrative Bestemmelser angaaende Forebyggelse af Ulykkestilfælde i en Industri, giver de interesserede Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer Lejlighed til at fremsætte deres Synspunkter til vedkommende Myndigheds nærmere Overvejelse.

21) Der bør ved Lovgivning eller administrativt skaffes Hjemmel for Arbejderes Deltagelse i Kontrollen med Overholdelsen af Bestemmelser om Beskyttelsesforanstaltninger efter Regler der afpasses efter Forholdene i hvert Land, f. Eks.: Udnævnelse af Arbejdere til visse Stillinger indenfor Arbejdstilsynet, Regulativer, der giver Arbejderne Beføjelse til, naar de finder det ønskeligt, at kræve Virksomheden inspiceret af en Funktionær fra Tilsynet eller anden kompetent Myndighed, eller Regulativer, der forpligter Arbejdsgiverne til at give Arbejderne eller deres Repræsentanter Adgang til at komme i Forbindelse med Fabriksinspektøren under dennes Besøg i Virksomheden.

Udnævnelse af Arbejderrepræsentanter i de Udvalg eller Komitéer, der har til Opgave at føre Kontrol med at Regulativernes Bestemmelser overholdes og udforske Aarsagerne til Ulykkestilfælde, etc. etc.

22) Konferencen anbefaler, at Staterne bestræber sig for at formaa Ulykkesforsikrings-Institutioner eller Selskaber til ved Fastsættelse af Præmier for en Virksomhed at tage Hensyn til de i paagældende Virksomhed trufne Foranstaltninger til Beskyttelse af Arbejderne, saaledes at Arbejdsgiverne derved opfordres til at foretage yderligere Beskyttelsesforanstaltninger.

23) Staten bør opfordre Ulykkesforsikringsinstitutioner eller Selskaber til at deltage i Forebyggelsesarbejdet, særlig paa følgende Maade:

Tilsendelse af Oplysninger om Aarsagerne til og Følgerne af Ulykkestilfælde til Tilsynsmyndighederne eller andre deri interesserede Myndigheder; Samarbejde med de i § 1 nævnte Institutioner og Udvalg og med »Safety First« Bevægelse i Almindelighed; Begunstigelse til Arbejdsgivere for Anvendelse eller Forbedringer af Beskyttelsesapparater; Udsættelse af Præmier til Arbejdere, Ingeniører etc. som gennem Opfindelser eller Idéer paa virksom Maade har bidraget til at forebygge Ulykkestilfælde; Propaganda

blandt Arbejdsgivere og Offentligheden; Meddelelse af Anvisninger paa Sikkerhedsforanstaltninger; Tilskud til Udstillinger og Institutioner, der har til Formaal at give Oplysning om Forebyggelse af Ulykkestilfælde.

(Fortsættes.)

Højesteretsdom i en Udløber af Esbjerg-Sagen.

Landsretsdommen i Sagen Installatør C. Frøkjær-Sørensen, Esbjerg, mod De samvirkende Fagforbund og Dansk Elektrikerforbund omstødtes igen.

Som refereret i »Arbejderen« Nr. 36 og 37 24. Aargang og Nr. 30 25. Aargang, havde Installatør C. Frøkjær-Sørensen, Esbjerg, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, med dennes Støtte anlagt Sag mod De samvirkende Fagforbund og Dansk Elektrikerforbund, for at faa sig tilkendt Erstatning.

Begrundelsen for Erstatningskravet laa i, at den paagældende Installatør, der var Medlem af Kristeligt Dansk Fællesforbund, mente, at han foruden, som Medlem af Arbejdsgiverforeningen, at have paadraget sig de normale Følger af en lovlig Konflikt, tillige havde været udsat for Tab foraarsaget ved, at han var hindret i at anvende sin egen og sine Lærlinges Arbejdskraft.

Erstatningskravet var paa 5000 Kr. I første Omgang frifandtes De samvirkende Fagforbund og Elektrikerforbundet ved Landsretten, idet Sagsøgeren var henvist til gennem Arbejdsgiverforeningen at faa Sagen afgjort ved Den faste Voldgiftsret.

Installatøren appellerede Dommen til Højesteret, der ikke fulgte Landsrettenes Afgørelse, men fastslog, at denne Ret maatte afgøre Sagens Realitet.

Ved en derefter den 25. April 1929 afsagt Dom ved Østre Landsret frifandtes De samvirkende Fagforbund, medens Dansk Elektrikerforbund dømtes til at yde Installatør Sørensen 1000 Kr. i Erstatning.

Udskrift af Østre Landsrets Dombog for 2. Afdeling. Aar 1929 den 25. April blev afsagt følgende Dom i Sagen II. Nr. 459/1928: Installatør C. F. Sørensen, Esbjerg, mod »De samvirkende Fagforbund« og »Dansk Elektrikerforbund«.

Under nærværende Sag har Sagsøgeren Installatør C. F. Sørensen, Esbjerg, paastaaet de Sagsøgte »De samvirkende Fagforbund« og »Dansk Elektrikerforbund« tilpligtede in solidum at betale ham i Erstatning et Beløb, stort 5000 Kr., subsidiært et ved Rettens Skøn fastsat Beløb tilligemed Renter af det tilkendte Beløb 5% p. a. fra Stævningens Dato den 14. Januar 1928, til Betaling sker.

Under en særskilt Procedure af Sagens Formalitet har de Sagsøgte paastaaet Sagen afvist som henhørende under den faste Voldgiftsret, og ved Østre Landsrets Dom af 6. Marts 1928 blev Afvisningspaastanden taget til Følge. Denne Dom blev af Sagsøgeren indanket for Højesteret, hvor han paastod Sagen hjemvist til Landsretten, idet han gjorde gældende, at der til den overfor ham iværksatte Strike (Blokade), som han erkendte var i Overensstemmelse med Septemberforliget, har været knyttet visse Handlinger, der faldt udenfor Strikens (Blokadens) nærmeste Omraade, gaaende ud paa at hindre ham i at udnytte sin Arbejdskraft, og at Spørgsmaalet om hans Ret til Erstatning i denne Anledning ikke berørtes af de mellem Parterne bestaaende Overenskomster. Ved den af Højesteret den 21. December 1928 afsagte Dom blev Sagsøgerens Paastand om Sagens Hjemvisning taget til Følge.

De Sagsøgte har nu paastaaet sig frifundne.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

I Aaret 1900 dannedes der her i Landet en Forening ved Navn »Kristeligt dansk Fællesforbund for Arbejdsgivere og Arbejdere«. Mellem denne Forening og »Arbejdernes Fællesorganisation« i Esbjerg, der repræsenterede samtlige derværende Arbejderorganisationer, hvad enten disse hørte til »De samvirkende Fagforbund« eller stod udenfor disse, opstod der i Aaret 1924 en Konflikt i Anledning af, at forskellige i Fællesforbundet staaende Murermestre i Esbjerg nægtede at indgaa paa overenskomstmæssig Løn- og Ar-

bejdsvilkaar, samt nægtede at beskæftige Medlemmer af Murerforbundet. Fællesorganisationen i Esbjerg forespurgte i den Anledning i Skrivelse af 1. September 1924 »De samvirkende Fagforbund«, om der ikke af Fagforbundene kunde iværksættes en lovformelig Kamp mod Fællesforbundet, saaledes at Arbejderorganisationernes Medlemmer fritoges for Samarbejde med Medlemmer af Fællesforbundet og for at arbejde paa Steder, hvor Fællesforbundets Medlemmer havde udført Murerarbejde. Det betonedes i Skrivelsen, at Spørgsmaalet vedrørte alle Byggefagenes Medlemmer. »De samvirkende Fagforbund« meddelte derefter Forretningsudvalget for »Dansk Arbejdsgiverforening« i Skrivelse af 17. Oktober 1924, at der ved Forhandlinger med Repræsentanter for en Række Fagforbund i Byggefagene, baade de, der vare tilsluttede »De samvirkende Fagforbund«, og de, der ikke vare tilsluttede, var tilvejebragt Enighed om at optræde i Fællesskab for derved at fremtvinge ordnede Løn- og Arbejdsvilkaar hos de vedkommende Murermestre. Under Hensyn til, at en Arbejdsstandsning ogsaa kunde komme til at berøre Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, meddelte »De samvirkende Fagforbund« derhos, at de agtede at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning for alt Arbejde, af hvad Art nævnes kan, hos og overfor nævnte Murermestre i Esbjerg, og saaledes at intet Medlem af Organisationer, som er tilsluttet »De samvirkende Fagforbund« maatte udføre noget Arbejde, som direkte eller indirekte kunde komme de vedkommende Murermestre eller deres Byggeforetagender tilgode. Den 24. Oktober 1924 blev der afgivet fornyet Strikevarsel, idet »De samvirkende Fagforbund« under nævnte Dato tilskrev Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg, at en kompetent Forsamling havde vedtaget, at der fra og med Fredagen den 31. Oktober ved normal Arbejdstids Ophør at regne iværksattes Arbejdsstandsning af »De samvirkende Fagforbund«s Medlemmer hos og overfor forskellige navngivne Murermestre i Esbjerg, og saaledes at der intet som helst Arbejde maatte udføres hos de vedkommende Murermestre eller hos andre Arbejdsgivere til de Byggeforetagender, som for Tiden var under Opførelse eller Reparation af de paagældende Murermestre, eller som senere af disse maatte blive paabegyndt. Kampen blev i Overensstemmelse med de ovenfor gengivne Varsler ført ved Strike overfor de Haandværksmestre, der udførte Arbejder paa de Bygninger, som Fællesforbundets Mestre havde under Opførelse eller Reparation. Formanden for »Arbejdernes Fællesorganisation« gav derhos Personer eller Institutioner, der plejede at benytte de blokerede Murermestre, Meddelelse om, at de derved udsatte sig for Ubehageligheder, hvilket i mange Tilfælde bevirkede, at de paagældende Bygherrer opgav at benytte disse Mestre.

Sagsøgeren, der er Medlem af »Dansk Arbejdsgiverforening« og »Kristeligt dansk Fællesforbund«, vistnok fra 1926 dog kun passivt Medlem af sidstnævnte Forening, har oplyst, at han var blandt de Mestre, som den ovenomhandlede Blokade gik udover, idet »Dansk Elektrikerforbund« under 4. og 11. Maj 1925 paa sædvanlig Maade varslede officiel Blokade overfor ham, foranlediget ved, at han havde faaet Arbejde paa en Nybygning for Gaardejer Jens Jensen, Kjersing, og Murerarbejdet paa denne Bygning blev udført af en af de blokerede Murermestre. Blokadeerklæringen er saalydende: Elektrikerforbundet. »Installatørfirmaet Chr. Sørensen, Danmarksgade, er, efter at have paataget sig Installationsarbejdet hos Gaardejer Jens Jensen, Kjersing, hvis Gaard er opført af K. D. F., blokeret af Dansk Elektrikerforbund«.

Sagsøgeren forsøgte nu at skaffe sig Arbejde uden Assistance af faglærte Folk kun ved Hjælp af sine Lærlinge, men de organiserede Arbejdere erklærede, at de vilde nedlægge Arbejdet ved saadanne Byggeforetagender, der i og for sig vare udenfor Konflikten, idet de ikke udførtes af Mestre, der vare Medlemmer af Fællesforbundet, naar Sagsøgeren skulde beskæftiges ved dem. Som Følge heraf mistede Sagsøgeren ikke alene forskellige Arbejder, som han allerede havde sluttet

Akkord om, fordi Bygherrerne var angst for at faa Arbejderne standsede, men af samme Grund gik hans Virksomhed i det Hele taget tilbage. Den Optræden, der saaledes fra de Sagsøgtes Side er udvist overfor Sagsøgeren, har efter dennes Formening i Tiden fra Maj 1925 til Juni 1927, da hele Konflikten blev aflyst, paaført ham et retsstridigt Tab paa mindst 5000 Kr.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte anført, at Sagsøgeren under Proceduren i Højesteret har indskrænket sin Paastand til at angaa Erstatning alene for Handlinger, som falder udenfor Strikens normale Omraade, gaaende ud paa at hindre Sagsøgeren i at benytte sin personlige Arbejdskraft, og at Sagen altsaa nu alene drejer sig om Erstatning for saadanne Handlinger. De Sagsøgte gør gældende, at det under Sagen oplyste ikke paa nogen Punkt har paavist en Handling fra nogen af de Sagsøgtes Side, som efter Sagens nuværende Omfang kan danne Grundlag for Sagsøgerens Paastand. Det er tværtimod oplyst, at ingen af de Sagsøgte har boykottet Sagsøgerens Anvendelse af hans egen Arbejdskraft, og at Fællesorganisationen end ikke har ønsket at hindre Sagsøgeren i at benytte sin personlige Arbejdskraft.

I Retten for Esbjerg Købstad m. v. har Sagsøgeren forklaret, at han, da Blokaden med ham indtraadte, ikke beskæftigede Svende, men kun 2 Lærlinge, og at det under Blokaden var ham umuligt at faa Svendehjælp, hvorimod der ikke var noget til Hinder for, at han benyttede Lærlingehjælp. Efter at Blokaden var erklæret, fik han Tilbud paa Overtagelse af Arbejde paa forskellige Bygninger i Entreprise, hvorhos han skulde udføre et Arbejde efter Regning. Disse Arbejder blev det ham imidlertid umuligt at udføre, fordi Hovedentreprenørerne ikke turde lade ham arbejde. Paa den anden Side har Sagsøgeren erkendt, at han til Gengæld har faaet nogle Arbejder, som han ellers sandsynligvis ikke kunde have gjort Regning paa. I Anledning af Tilbudet om Udførelse af et af de ovenomhandlede Arbejder, som han ikke kom til at udføre, hvilket Tilbud blev afgivet i Maj eller Juni 1925 af Murermester Skafte, henvendte Sagsøgeren sig til Formanden for den lokale Afdeling af »De samvirkende Fagforbund«, Typograf Eichardt, og spurgte ham, om han kunde faa Lov til at udføre Arbejdet. Eichardts Svar lød saaledes: »Dem blokerer vi ikke, fordi De er blokeret, men vi blokerer Bygningen, De kommer paa«. Da Sagsøgeren i Sommeren 1926 henvendte sig til Eichardt i Anledning af et andet Arbejde, udtalte Eichardt: »Hvor vi kan skade Dem, vil vi lade de andre Installatører faa Arbejdet«. Det viste sig ved et Arbejde paa Kommunens Gaard i Vognsbøl, hvor Sagsøgeren tidligere havde arbejdet, skønt Gaarden var blokeret, som den lavestbydende. Da der 2 Maaneder efter at Bygningen var færdig skulde indsættes en Motor, fik en anden Installatør Arbejdet, og han blev ikke blokeret. Naar Sagsøgeren i 1925 henvendte sig til Eichardt, var det, fordi han var bleven henvist til ham af de Murere, der arbejdede paa Skaftes Ejendom.

Typograf Leopold Eichardt har som Vidne forklaret, at han er Formand for »Arbejdernes Fællesorganisation« i Esbjerg. Fællesorganisationen staar ikke under »De samvirkende Fagforbund«, men da Kampen mod »Kristeligt dansk Fællesforbund« blev etableret, overgik Ledelsen til Vidnet som Formand for Fællesorganisationen, og Vidnet gav som saadan Indberetning til »De samvirkende Fagforbund«. Blokaden af Fællesforbundet udgik fra »De samvirkende Fagforbund«, og Varslet blev givet af disse. Fællesorganisationen har sørget for Bekendtgørelse om Blokade, men har ikke henvendt sig direkte til nogen Bygherre for at forhindre Sagsøgeren i at faa Arbejde, men meddelte Bygherren, hvad de udsatte sig for, hvis de lod Fællesforbundets Medlemmer arbejde for sig. For Sagsøgerens Vedkommende var Forholdet det, at han ikke havde Svende, og at Organisationen ikke forhindrede en Haandværker i selv at arbejde. Vidnet har endvidere forklaret, at Sagsøgeren flere Gange har henvendt sig til ham i Anledning af Blokaden, og at han har haft mange Samtaler med ham, men han har sikkert ikke truet ham og er ikke fremkommet

med en Udtalelse om at ville lade andre Installatører faa Arbejdet, hvor man kunde skade Sagsøgeren, og det er forøvrigt heller ikke sket.

Elektriker Holger Weiss Tønder, der har været Formand for den lokale Afdeling af »Dansk Elektrikerforbund« i 8 Aar indtil Efteraaret 1927, har som Vidne forklaret, at han ikke kender noget Tilfælde, hvor Eichardt har henvendt sig til nogen Bygherre med en Udtalelse om, at Antagelsen af Sagsøgeren vilde medføre Vanskeligheder, og Vidnet har som Afdelingsformand heller ikke gjort det og véd ikke af, at det er bleven gjort.

Af de af Barbermester Jens Petersen, Gartner Johannes Jensen, Installatør Jens Jensen og Murermester Valanty Wrubel afgivne Vidneforklaringer fremgaar, at Sagsøgeren har mistet forskellige Arbejder, fordi de paagældende Vidner, efter at de havde erfaret, at Sagsøgeren var blokeret, ikke turde lade ham udføre Arbejdet, eller fordi de andre paa Bygningen arbejdende Svende truede med at nedlægge Arbejdet, hvis Sagsøgeren skulde have Installationen. Endelig har Murermester Skafte, der afgik ved Døden i Efteraaret 1928, under 11. September 1926 afgivet saalydende udenretlig Erklæring: »Hr. Installatør Sørensen, der staar i K. D. F., havde i 1925 overtaget Installation af de elektriske Lysledninger i 3 Bygninger, som jeg opførte, men maatte paa Pres af De samvirkende Fagforeninger gaa fra Arbejdet«.

Efter det saaledes oplyste kan det vel ikke anses for bevist, at Formanden for »Arbejdernes Fællesorganisation« i Esbjerg, Eichardt, eller Formanden for den lokale Afdeling af »Dansk Elektrikerforbund«, Tønder, skulde have henvendt sig direkte til nogen Bygherre for at forhindre Sagsøgeren i at udføre Installationsarbejde ved Anvendelse af hans personlige Arbejdskraft. Det maa derimod anses tilstrækkelig godtgjort, at Murere og Tømrere, der arbejder paa forskellige Bygninger, har truet med at ville nedlægge Arbejdet, hvis Sagsøgeren fik Installationsarbejdet i disse Bygninger, og at denne Trusel har bevirket, at Sagsøgeren er gaaet Glip af Arbejde, som han havde truffet Aftale om eller som var stillet ham i Udsigt. Der maa endvidere gaas ud fra, at Sagsøgeren i Forsommeren 1925 efter Henstilling af nogle Murere, der arbejdede paa nogle Ejendomme, der opførtes af Murermester Skafte, har henvendt sig til Eichardt i hans Egenskab af Formand for »Arbejdernes Fællesorganisation« i Esbjerg og rettet Forespørgsel til ham, om han kunde faa Lov til at udføre Arbejdet paa Skaftes Nybygninger, og ogsaa ved andre Lejligheder har henvendt sig til Eichardt i Anledning af de forskellige Vanskeligheder, som Blokaden medførte for ham, uden at Eichardt, der efter sin egen Forklaring var vidende om, at Sagsøgeren ikke havde Svende og altsaa var henvist til at udføre Arbejdet selv med Bistand af Lærlinge, og som derfor maatte være klar over, at de Hindringer, der fra organiserede Arbejderes Side lagdes Sagsøgeren i Vejen, vare ganske ulovlige, har foretaget noget som helst Skridt for at oplyse Arbejderne om, at Blokaden ikke var til Hinder for, at Sagsøgeren benyttede sin personlige Arbejdskraft. Heller ikke Elektriker Tønder, der i sin Egenskab af Formand for den lokale Afdeling af »Dansk Elektrikerforbund« maa antages at have været nøje bekendt med Hindringer, der paa ulovlig Maade lagdes Sagsøgeren i Vejen for at udføre personligt Arbejde, ses at have foretaget Skridt for at fjerne disse Hindringer. Herefter findes »Dansk Elektrikerforbund«, der har foranstaltet Blokaden overfor Sagsøgeren, at maatte være ansvarlig for det Tab, der er paaført Sagsøgeren derved, at han som Følge af den af de paagældende Arbejdere udviste Holdning har været afskaaret fra i forskellige Tilfælde at udnytte sin egen Arbejdskraft.

Der findes derimod ikke at kunne paalægges »De samvirkende Fagforbund«, der ikke har foranstaltet Blokaden overfor Sagsøgeren, og som efter de i Sagen foreliggende Oplysninger ikke ses at have noget Ansvar for, at Eichardt i Anledning af Sagsøgerens gentagne Henvendelser til ham har undladt at sætte sig i Bevægelse for at afværge, at den vedtagne Blokade gennemførtes i et Omfang, der paa ulovlig Maade krænkede Sagsøgerens Ret til

uhindret at kunne udnytte sin personlige Arbejdskraft, at betale Sagsøgeren Erstatning for det ham derved paaførte Tab, og de ville derfor være at frifinde.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger findes den Sagsøgeren tilkommende Erstatning under Hensyn til den Usikkerhed, der maa gøre sig gældende ved Beregning af det lidte Tab, ikke at kunne sættes til et højere Beløb end 1000 Kr., hvilket Beløb »Dansk Elektrikerforbund« vil være at tilpligte at betale Sagsøgeren tilligemed Renter som paastaaet.

Sagens Omkostninger vil »Dansk Elektrikerforbund« have at godtgøre Sagsøgeren med 300 Kr., medens de iøvrigt findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

De Sagsøgte »De samvirkende Fagforbund« bør for Tiltale af Sagsøgeren Installatør C. F. Sørensen, Esbjerg, i denne Sag fri at være.

De Sagsøgte »Dansk Elektrikerforbund« bør til Sagsøgeren betale 1000 Kroner tilligemed Renter heraf 5% p. a. fra den 14. Januar 1928, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kroner.

Sagens Omkostninger iøvrigt ophæves.

Det idømte at udrede inden 15 Dage fra denne Doms Afsigelse at regne under Adfærd af Loven.

— — —

Intet Stempelforbehold.
Udskriftens Rigtighed bekræftes.
Østre Landsrets Kontor den 15. Maj 1929.
sign.: *B. M. Jensen.*

Landsrettens Dom appelleres.

De samvirkende Fagforbund og Elektrikerforbundet enedes om at appellere denne Dom til Højesteret, hvor Sagen for Forbundenes Vedkommende førtes af Landsretssagfører Dr. jur. Hartvig Jacobsen, der dermed havde sin første Prøvesag for Højesteret.

Sagen vandtes ved Højesteret, idet denne ogsaa frifandt Elektrikerforbundet.

Vi gengiver her Udskrift af Dommen:

Udskrift af Højesterets Domprotokol i Sagen Nr. 140/129. Dansk Elektrikerforbund mod Installatør C. F. Sørensen. Stævning dateret den 10. Maj 1929.

Ved Østre Landsrets Dom af 25. April 1929 blev kendt for Ret:

»De Sagsøgte, »De samvirkende Fagforbund«, bør for Tiltale af Sagsøgeren Installatør C. F. Sørensen, Esbjerg, i denne Sag fri at være.

De Sagsøgte, »Dansk Elektrikerforbund«, bør til Sagsøgeren betale 1000 Kroner tilligemed Renter heraf 5% p. a. fra den 14. Januar 1928, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kroner ...«

Sagens Omkostninger iøvrigt ophæves .....«

Af Højesteret afsagdes Mandag den 28. Oktober 1929 saalydende

Dom:

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Som i Dommen antaget, kan det ikke anses bevist, at der fra Formanden for Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg eller Formanden for den lokale Afdeling af Dansk Elektrikerforbund er sket Henvendelse til nogen Bygherre for at forhindre Indstævne i at udføre Installationsarbejde. Hvad dernæst angaar de i Dommen angivne Tilfælde, hvor der fra de organiserede Arbejderes Side er lagt Indstævnte Hindringer i Vejen i fornævnte Henseende, ses der ikke fra Forbundets Side at foreligge noget Forhold, der indeholder en Godkendelse af de omhandlede Hindringer. Medens dernæst Forbundet, der havde foranstaltet Blokaden overfor Indstævnte, vel i Almindelighed, som i Dommen anført, maatte have en vis Tilsyns- og Afværgelsespligt under Blokadens Forløb, findes det dog ikke godtgjort, at Forbundet i dette Tilfælde har haft en saadan Anledning til at gribe ind, at dets Passivitet kan paadrage det Ansvar. Det skal i saa Henseende navnlig anføres, *at* Indstævnte ikke under Konflikten har henvendt sig til Forbundet, *at* der ikke af dettes Medlemmer ses at være lagt Indstævnte Hindringer i Vejen for at arbejde, samt *at* det henstaar som noget uklart, hvad der er foregaaet mellem Indstævnte og Formanden for Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg. Forbundet vil

herefter være at frifinde. Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:
Apellanten, Dansk Elektrikerforbund, bør for Tiltale af Indstævnte, Installatør C. F. Sørensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Conform Højesterets Domprotokol.
Højesterets Justitskontor, d. 29. Oktober 1929.
Birger Clausen.

Med den her afsagte Dom er der ikke opnaaet for Forbundene en Aktionsfrihed, som var til Stede i Forvejen, men der er for det paadømte og lignende Tilfælde sat en Stopper for, at Arbejdsgivere — endda Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen — trods det, at de erkender Konfliktens Lovlighed, og at der derfor ikke er Mulighed for Søgsmaal ved Den faste Voldgiftsret, vil søge Assistance ved de almindelige Domstole, for der at redde Tabene hjem og vanskeliggøre Fagforbundenes Konfliktførelse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa Nyborg Cikorietørrerier.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. Oktober forhandledes om en Overenskomst for Arbejdsmændene paa Nyborg Cikorietørreri (Indehaver Chr. Petersen).

Ved Mødet opnaaedes Enighed om Akkordsatser for Tørringen, ligesom der opnaaedes Enighed om Lønningerne for Pladsarbejderne.

Overenskomsten gælder for indeværende Aars Kampagne.

Kemigrafer hos Egmont H. Petersen.

Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 23. Oktober behandledes en Klage over, at de hos Firmaet Egmont H. Petersen ansatte 22 Kemigrafer havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning fra Mandag den 21. Oktbr. paa Kravet om Fjernelse af en tysk Arbejder, der af Firmaet var tildelt en særlig betroet Stilling, og som benyttede sig deraf til at gøre Arbejdsforholdene uheldige for de øvrige Kemigrafer.

Paa Mødet beklagede Dansk Litografisk Forbund den stedfundne Standsning og indgik paa i Anledning af det forefaldne at betale et Beløb paa 200 Kr. til Kræftfonden, idet man samtidig enedes om, at Arbejdet genoptoges hurtigst muligt.

En organisationsfjendtlig Dom

Landsretsdom over Bogbindernes Fagforening i København.

Den 28. Oktober er der ved Østre Landsret afsagt en Dom, der ved sin Indgriben i de almindelige organisationsmæssige Rettigheder under Konflikter har Interesse for alle Fagforbund.

Vi gengiver her Udskrift af Dommen:

Aar 1929 den 28. Oktober blev afsagt følgende

Dom

i Sagen II. Nr. 316/1929: Nordisk Etuifabrik mod Bogbinderi- og Papirvarearbejdernes Fagforening.

I Social-Demokraten Nr. 248 for Søndag den 8. September 1929 lod Formanden for Bogbinderi- og Papirvarearbejdernes Fagforening, Hr. Nielsen, indrykke saalydende Artikel:

»*Bogbinderi- og Papirvarearbejderne.*
Blokade overfor Nordisk Etuifabrik,
St. Kongensgade 59.

Da ovennævnte Firma ikke vil indgaa paa nogen Overenskomst med vort Forbund, men selv vil bestemme Arbejds- og Lønvilkaarene, maa ingen af vore Medlemmer tage Arbejde der.

Da der for Tiden arbejder en Del unge uorganiserede Piger hos Firmaet, henstiller vi herved til disse at ophøre med Arbejdet, da deres Navne ellers vil blive offentliggjorte i Social-Demokraten.«

Nordisk Etuifabrik der formente, at den ommeldte Henvendelse til Arbejdere, der ikke var Medlemmer af den paagældende Fagforening var retsstridig i Relation til dem, og at det navn-

lig vilde være retsstridigt at offentliggøre Navnene paa de i Fabriken ansatte Piger, lod den 11. September 1929 ved Københavns Byrets Fogedkontor I. overfor Fagforeningen nedlægge Forbud mod, at den offentliggør de hos Rekvirenterne ansatte uorganiserede Pigers Navne og mod, at den fremkommer med yderligere Opfordringer til den uorganiserede Arbejdskraft om at ophøre med at arbejde.

Under denne Sag har Sagsøgeren, Nordisk Etuifabrik, nu nedlagt Paastand paa, at de Sagsøgte Bogbinderi- og Papirvarearbejdernes Fagforening kendes uberettigede til at offentliggøre Navnene paa de hos Sagsøgeren arbejdende uorganiserede Piger og til at fremkomme med Opfordringer til de hos Sagsøgerne ansatte uorganiserede Arbejdere om at ophøre med at arbejde, hvorhos Sagsøgerne har paastaaet det den 11. September 1929 overfor de Sagsøgte nedlagte Forbud kendt lovlig gjort og forfulgt.

De Sagsøgte har nedlagt Paastand paa, at det nedlagte Forbud, for saa vidt det gaar ud paa, at de Sagsøgte ikke maa fremkomme med yderligere Opfordringer til den uorganiserede Arbejdskraft om at ophøre med at arbejde hos Sagsøgerne, kendes ulovligt og ophæves, medens de ikke har noget at erindre imod, at Forbudet iøvrigt stadfæstes.

Af det under Sagen oplyste fremgaar, at de Sagsøgte havde rettet en Henvendelse til Sagsøgerne om at søge oprettet en Overenskomst om de hos Sagsøgerne beskæftigede Arbejderes Arbejds- og Lønvilkaar, men at Sagsøgerne ikke ønskede at forhandle om en saadan Overenskomst. De Sagsøgte har til Støtte for deres Paastand anført, at de under disse Omstændigheder maa være berettigede til at rette en Henstilling til de paagældende Arbejdere om at ophøre med Arbejdet. De Sagsøgte erkender, at den i Social-Demokraten til Henstillingen knyttede Trusel om Offentliggørelse af Navne i Henhold til den bestaaende Retspraksis er ulovlig, men det nedlagte Forbud omfatter efter sin Ordlyd ogsaa Henstillinger om Arbejdsnedlæggelse uden dertil knyttet Trusel.

Der findes at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at den i den ommeldte Avisartikel indeholdte Opfordring til Arbejdsnedlæggelse, der ikke er rettet til Medlemmer af den paagældende Fagforening, men til Personer, der staar udenfor denne Forening, maa anses for retsstridig i Forhold til Sagsøgerne, og den af disse nedlagte Paastand vil derfor i det Hele være at tage til Følge. De Sagsøgte bør derhos til Sagsøgerne betale Forbudsforretningens Omkostninger med 15 Kr. og nærværende Sags Omkostninger med 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

De Sagsøgte Bogbinderi- og Papirvarearbejdernes Fagforening bør anses for uberettigede til at offentliggøre Navnene paa de hos Sagsøgeren Nordisk Etuifabrik arbejdende uorganiserede Piger og til at fremkomme med Opfordringer til de hos Sagsøgeren ansatte uorganiserede Arbejdere om at ophøre med at arbejde.

Det ovenommeldte af Sagsøgerne den 11. September 1929 overfor de Sagsøgte nedlagte Forbund stadfæstes som lovlig gjort og forfulgt.

De Sagsøgte betaler til Sagsøgerne Forbudsforretningens Omkostninger med 15 Kroner og denne Sags Omkostninger med 100 Kroner.

At efterkomme inden 15 Dage fra Dommens Afsigelse at regne under Adfærd efter Loven.

— — —

Intet Stempelforbehold.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

Østre Landsrets Kontor den 29. Oktober 1929.

sign. *Paul Nielsen.*

Det fremgaar heraf, at det endog skulde være forbudt Fagforeningen under en iøvrigt lovlig Konflikt at gøre denne effektiv ved at opfordre de udenfor Fagforeningen staaende Arbejdere til ikke at blive Skruebrækkere.

De dømte — nemlig Bogbinderi- og Papirvarearbejdernes Fagforening — har gjort Skridt til at faa Dommen prøvet ved Højesteret.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22 * KØBENHAVN DEN 30. NOVEMBER 1929 * 26 AARGANG

Den 12. internationale Arbejdskonference.

(IV.)

Forslag til Konvention angaaende Vægtangivelse paa tungt Stykgods, der transporteres paa Skib.

Artikel 1.

Ethvert Stykgods eller Genstand, der i Bruttovægt vejer 1000 kg (en metrisk Ton) eller derover og som — indenfor Territoriet for hver denne Konvention ratificerende Stat — afsendes til Transport til Søs eller ad indenlandsk Vandvej skal inden Indskibningen forsynes med Angivelse af sin Vægt, angivet udvendig paa tydelig og holdbar Maade.

Ved den nationale Lovgivning kan det bestemmes, at det i ganske særlige Tilfælde, hvor det er vanskeligt at fastslaa den nøjagtige Vægt, kan tillades at angive en anslaaet Vægt.

Forpligtelsen til at paase, at dette Krav fyldestgøres, paahviler alene Regeringen i det Land, fra hvilket vedkommende Stykgods eller Genstand sendes, men ikke Regeringen i et Land, gennem hvilket det passerer paa Vej til Bestemmelsesstedet.

Det overlades til den nationale Lovgivning at fastsætte, om Forpligtelsen til at angive Vægten som ovenfor nævnt skal paahvile Ekspeditøren eller nogen anden Person eller Institution.

Artikel 2.

De formelle Ratifikationer af denne Konvention skal, paa de i Versailles-Traktaten Kap. XIII og de tilsvarende Bestemmelser i de øvrige Fredstraktater fastsatte Betingelser, meddeles Folkeforbundets Generalsekretær til Registrering.

Artikel 3.

Nærværende Konvention er kun bindende for de Medlemmer af den internationale Arbejdsorganisation, hvis Ratifikationer er blevet registrerede i Sekretariatet.

Den træder i Kraft tolv Maaneder efter den Dag, da to Medlemmers Ratifikationer er blevet registreret af Generalsekretæren.

Derefter træder den i Kraft for hvert enkelt Medlem tolv Maaneder efter den Dag, paa hvilken dets Ratifikation er blevet registreret.

Artikel 4.

Saasnart to Medlemmer af den internationale Arbejdsorganisation har ratificeret Konventionen, og dette er blevet registreret af Sekretariatet, skal Folkeforbundets Generalsekretær udsende Meddelelse herom til alle Medlemmer af den internationale Arbejdsorganisation. Han skal ligeledes udsende Meddelelse om Registrering af samtlige Ratifikationer, som senere tilstilles ham til Registrering fra Organisationens andre Medlemmer.

Artikel 5.

Ethvert Medlem, der har ratificeret denne Konvention, kan opsige den efter Udløbet af en Periode paa 10 Aar fra den Dag, da Konventionen først traadte i Kraft, ved at sende Meddelelse herom til Registrering i Folkeforbundets Sekretariat. Saadan Opsigelse faar først Gyldighed et Aar efter Sekretariatets Registrering.

Ethvert Medlem, der har ratificeret nærværende Konvention og som ikke inden et Aar efter Udløbet af den i foregaande Stykke omtalte Tiaarsperiode, gør Brug af den i nærværende Artikel omhandlede Opsigelsesret, skal være bundet for en ny Periode af fem Aar og derefter kunne opsige nærværende Kon-

vention ved Udløbet af hver Periode paa fem Aar under de i nærværende Artikel fastsatte Vilkaar.

Artikel 6.

Ved Udløbet af hver 10 Aars Periode fra nærværende Konventions Ikrafttræden skal Styrelsen for det internationale Arbejdsbureau forelægge Konferencen en Rapport over Anvendelsen af denne Konvention og bestemme, om der er Grund til at opføre Spørgsmaalet om dens Revision, helt eller delvis, paa Konferencens Dagsorden.

Artikel 7.

Saafremt Konferencen vedtager en ny Konvention, ved hvilken nærværende Konvention helt eller delvis revideres, vil et Medlems Ratifikation af den reviderede Konvention være ensbetydende med øjeblikkelig Opsigelse af nærværende Konvention uden Hensyn til den i foranstaaende Artikel 5 fastsatte Opsigelsesperiode, dog under Forudsætning af, at den reviderede Konvention er traadt i Kraft.

Fra den Dato at regne, da den ændrede Konvention er traadt i Kraft, ophører nærværende Konvention at staa aaben for Medlemmernes Ratifikation.

Dog forbliver nærværende Konvention i dens nuværende Form og Indhold i Kraft for de Medlemmer, der har ratificeret den og som ikke har ratificeret den reviderede Konvention.

Artikel 8.

De franske og engelske Tekster af denne Konvention er begge autentiske.

Henstilling angaaende Ansvarligheden for Beskyttelsesforanstaltninger paa mekanisk drevne Maskiner.

I.

Med den Hensigt paa mere virkningsfuld Maade at sikre — i Arbejdernes Sikkerheds Interesse — den tilbørlige Overholdelse af de Beskyttelsesforanstaltninger, der i den nationale Lovgivning er fastsat for de i vedkommende Land benyttede mekanisk drevne Maskiner og uden at ville præjudicere den Forpligtelse, som i alle Tilfælde bør paahvile Arbejdsgiveren til at paase, at enhver Maskine, der anvendes i hans Bedrift, er forsynet med de foreskrevne Beskyttelsesforanstaltninger, anbefaler Konferencen, at ethvert Medlem antager og i størst mulig Udstrækning anvender det Princip, at det bør være forbudt ved Lov at levere eller installere en mekanisk dreven Maskine, der er bestemt til at benyttes indenfor Landets Omraade, medmindre den er forsynet med de Beskyttelsesforanstaltninger, der ved Loven er krævet ved Brugen af saadanne Maskiner.

Den foranstaaende Bestemmelse fordrer Anvendelse paa enhver elektrisk Indretning, der udgør en Del af Maskinen.

II.

Ethvert Medlem skal sende det internationale Arbejdsbureau Meddelelse om de Foranstaltninger, det har truffet til Anvendelse af dette Princip og Resultaterne af dets Anvendelse.

Iøvrigt bør Karthago ødelægges.

Med en Artikel, der begynder med en romantisk Skildring af Fjordbyen, dens stolte Frimandsindvaanere og dens tarvelige Fattiggaard, tager »Arbejdsgiveren« paany Ordet for et Angreb paa hele den socialdemokratiske Arbejderbevægelse, og Angrebet nægter sig intet i Retning af grovkornet Ondskabsfuldhed.

Som Cato i det romerske Senat ikke kendte anden Slutning paa sine Taler, ligegyldigt hvad de drejede sig om, end de berømte Ord »Iøvrigt mener jeg, at Kartago bør ædelægges«, saaledes kender Arbejdsgiverens poetiske Redaktør kun een Grundtone i sin Poesi, og denne Tone kan sammenfattes i det enkle Motiv »Socialdemokratiet bør ødelægges«.

Af Historiens Annaler ses det, at Cato naaede sit Maal, hvilket vi ikke tror hans moderne Efterfølger i Vester Voldgade gør.

Den poetiske Skildring af Fjordbyen siger bl. a.:

»Det var frie, beskedne og stolte Mennesker — — Hjælpsomhed var der fra Hus til Hus. — Men den misbrugtes ikke.

For hver havde indrettet sig paa at klare sig med det han tjente. Tjente han godt, brugte han lidt mere; men naar det kneb, meget mindre end det normale. For Aaret rundt skulde det balancere.

Og det gjorde det næsten altid. Og derfor blev Folkene stolte i al deres Beskedenhed. De klarede sig selv paa Frimandsvis og begærede intet af andre. De var dobbelt glade ved det, de havde, fordi hver Stump deraf var erhvervet ved deres eget ærlige og flittige Arbejde, og befæstet ved deres Nøjsomhed. De saa enhver frit i Øjnene og kunde roligt gøre det — — —.«

Hvem var da Fattiggaardens Beboere?«

Saa slutter denne Romantik med at fortælle, at Fattiggaarden beboedes af en Del Syge og Invalider, der retteligt hørte hjemme paa Hospitaler og Stiftelser — *samt en Del fordrukne.*

Og Tonen skifter brat med et Angreb, der snart sagt rakker alt det ned, som er sket i Samfundet i den sidste Menneskalder. Bladet paastaar, at man har »lavet hele Landet om til en Fattiggaard. For hvert Tusind Nydere af offentlig Hjælp er der blevet Hundredtusinder. Og de stolte beskedne Smaafolks Hær er svundet ind, saa man næsten frygter Typen helt bliver en Saga.«

»Arbejdsgiveren«s Redaktør mener, at den nu kun findes blandt dem »man med et »misvisende« Ord kalder Overklasse, hvilket er et Ord, der har faaet en anden Betydning, idet Overklassen nu i Almindelighed forstaas som dem, der ikke er Socialdemokrater eller Arbejdere i den Forstand, at de ikke har Adgang til Fagforeninger eller Arbejdsløshedskasser.«

Man ser alene af ovenstaaende, at en Artikel, som den vi her har citeret, unddrager sig en saglig Drøftelse. Dertil er den for langt nede i Standard.

Arbejdsgiverens Redaktør maa være en verdensfjern Natur, siden han tror at hans Læsere finder denne Skildring virkelighedstro.

Endnu findes Stolthed og Frimandsfølelse som de fremherskende Karaktertræk hos langt den største Del af Landets Befolkning, og det maa være let for Arbejdsgiverens Redaktør at faa sine Læseres Udtalelser for, at det ikke skorter paa at møde et frit og bestemt Blik i Arbejdernes Øjne.

Vi citerer igen: »Der findes nemlig ogsaa i vore Dage mange dygtige og flittige Arbejdere, som klarer sig selv og finder dette naturligt, og som ærgrer sig over al den sociale Gnaven Smaaben, som nu er saa gængs, og mest hos de mindst værdifulde Individer (her menes altsaa de Arbejdsløse).

Men disse gode Arbejdere er vanskeligt stillet og bliver det mere og mere. »Thi — — Fagforeningerne, Politikerne, særligt naturligvis de socialdemokratiske, og de saakaldte moderne Socialøkonomer og Humanister gør Dag efter Dag et landsomfattende Forførelsesarbejde, hvis Formaal er at berøve *alle* den personlige Stolthed og Selvhjælpstrang, der var den gamle Slægts Adelsmærke.«

Det er Ord, der søger at bilde de gode og dygtige Arbejdere ind, at de intet har tilfælles med dem, som Bladet kalder »de mindst værdifulde.«

Naturligvis maa Arbejdernes Sammenhold, der har bestaaet saa mange svære Prøver, ærgre de Arbejdsgivere, der har væltet disse Prøver ud over Hovedet paa Befolkningen, uden at opnaa det tilsigtede Resultat.

Men Ordenes Virkning bliver ikke den tilstræbte, fordi de ikke formaar at skjule — men netop afslører Arbejdsgiverens Ærgrelse.

Saa kommer et Afsnit hvor det hedder »Man giver Fattigunderstøttelse — man kalder det blot ikke saaledes — gennem Arbejdsløshedskasserne til Folk, der kun forholdsvis faa Timer er ledige, men iøvrigt tjener saa meget at de kunde klare sig selv.«

Det er paany Angrebet paa Arbejdsløshedsstatistikken, — det Angreb, der i sin hidtidige Form og Uvederhæftighed er løbet ud i Sandet. Og Bladet løber derefter fuldkomment grassat med nogle Paastande om 2den Klasses Borgere, som bør fratages deres borgerlige Rettigheder, og det generer sig ikke for at fremsætte en Bemærkning om, at »i disse Dage har Rigsdagen til Behandling en lang, lang Række af de Love, der sammen med ældre og kommende omdanner Danmark til Fattiggaard.

Som sagt, Artiklen er under Lavmaa-

let for saglig Imødegaaelse, og vi vil blot nøjes med at lade de her gengivne Ord og aldeles sindssygt kyniske fordrejede Billeder af vort Lands sociale Lovgivning tale deres eget stærke Sprog om Mentaliteten hos »Arbejdsgiveren«s Redaktør, der har skrevet sin Artikel ud fra det Synspunkt at Samfundet kunde værge sig mod Storsvindlerne og Industriherrernes brutale Afskedigelsestaktik, blot ved at kæle for »den gamle smukke Familiehjælpsomhed, Patriarkhjælpsomhed og Sognehjælpsomhed, som vore Fædre og Forfædre kendte og fandt naturlig.«

Leis.

Nye Tider i Finland

af

K. A. Fagerholm, Helsingfors.

I det svenske Fagtidsskrift »Fackföreningsrörelsen« har K. A. Fagerholm, Helsingfors, skrevet en Artikel om den Udvikling, der for Tiden foregaar i Finland, og da vi anser disse Forhold for at have Interesse for vort Blads Læsere, gengiver vi nedenstaaende Fagerholms Artikel i dansk Oversættelse.

Fagerholm skriver:

Da Socialdemokraterne i Finland i Foraaret skulde afgøre, hvilken Taktik de skulde anvende ved Landsorganisationens Kongres, var der tre anvendelige Veje eller Fremgangsmaader at vælge imellem.

Den ene Vej, der kunde gaas, var at lade Tingene forblive uforandrede og Resultatet vilde da være, at Socialdemokraterne kunde vælge 3 Repræsentanter til Landsorganisationens Sekretariat og tage Medansvaret.

Den anden Udvej var at danne en ny Landsorganisation.

Den tredie Udvej var ikke at lade sig repræsentere i Landsorganisationens Ledelse.

Den socialdemokratiske Delegation tilsluttede sig det tredie Standpunkt.

Oppositionen mod at lade sig repræsentere i Ledelsen var saa stærk blandt de socialdemokratiske Arbejdere, at det slet ikke mere kunde komme paa Tale; man havde intet vundet ved at indtræde i Ledelsen, man vilde komme til at staa overfor en stærk sammensvejset Blok af Kommunister, og man vilde ikke opnaa noget Resultat.

Igen at skride til Dannelsen af en ny Landsorganisation havde sine Vanskeligheder og det er ikke tiltalende at tvinges til at foretage saadanne yderliggaaende Skridt. Man besluttede derfor at standse ved den tredie Udvej, nemlig at lade Kommunisterne overtage Ledelsen. Dette betød, at det nu var Slut med Borgfreden indenfor den faglige Bevægelse; en Borgfred som Kommunisterne for deres Vedkommende aldrig havde følt sig bundet af.

Nu er et helt Aar svundet hen og man kan overskue Resultaterne af den nye Taktik; den har i Korthed indfriet Forventningerne.

Den store Gevinst af den valgte Taktik er denne, at det nu er Slut med Enigheden indenfor Kommunisternes Lejr. Dette fremtraadte tydeligt straks efter Kongressen, ja endda allerede under Kongressen.

Ved det første Bestyrelsesmøde efter Kongressen var der stor Uenighed mellem de to Fløje, og man valgte Sekretariatets Medlemmer efter gentagne Afstemninger mellem de to opstillede Lister; senere gik der mere i Stykker.

Murerfagets Fortroendemand Härmä som indvalgtes i Sekretariatet, traadte ud, da Sekretariatet besluttede at forhindre Udsendelsen af det færdigtrykte Nummer af Landsorganisationens Tidsskrift, hvori Härmä havde skrevet en Artikel med Krav om Afholdelse af en ny og mere arbejdsdygtig Kongres.

Siden har Striden udviklet sig stærkere, Pjatnitski underkastede ved Kommunisternes Møde de finske Kommunister en streng Kritik, fordi de ikke ved Landsorganisationens Kongres havde vedstaaet Københavns-Aftalen; han paapegede, at Fagforeningskommunisterne i Finland dog havde faaet Ordre af Finlands kommunistiske Partis Centralkomité til at godkende Aftalen, og dog havde man henlagt Aftalen. Uhørt efter Pjatnitskis Anskuelse.

Striden blandt Kommunisterne er ikke fra i Gaar; men den har hidtil været sørgelig skjult.

Den ene Side er slet ikke kommunistisk efter Moskvas Mening, den er bare radikal, ligesom Tranmæl i Norge.

Den vil frem for alt ikke adlyde de forrykte Ordrer, som de finske Emigranter i Rusland giver sine Partivenner i Finland.

Den finske Arbejderklasses store Ulykke er, at der findes saa mange Finner i Rusland; saadanne Ledere, der efter Revolutionsforsøgets Sammenbrud i Finland svigtede Arbejderne og reddede deres eget Skind ved at flygte, og Emigranter er nu en Gang daarlige Ledere, idet de bedømmer Forholdene i deres gamle Hjemland med forkerte Øjne. Saafremt et Parti skal følge Emigranternes Anvisninger og Ordre, saa betyder det, at den ene Dumhed maa begaas efter den anden.

Det er dette, som en hel Del af vore saakaldte Kommunister ikke vil være med til, og Oppositionen er traadt stærkest frem indenfor Fagforeningsbevægelsen, som skal lede Arbejdernes daglige Kamp for bedre Levevilkaar.

Det er derfor ganske naturlig, at Lederne indenfor Fagforeningerne frem for alt ser Hulheden i Emigranternes Tale og Ordre.

Den ene Gruppe vil altsaa frigøre sig for Ordrene fra Emigranterne og det hemmelige Kommunistparti; men den anden Gruppe — Partiets Redaktører og Rigsdagsmænd — holder troligt fast ved Emigranterne og efterkommer alle deres Ordre.

At disse Grupper ikke i Længden kan holde sammen, er ganske naturlig. Sammenbrudet skulde være kommet for længe siden, saafremt de finske Myndigheder ikke havde ført en kortsynet Politik. Havde vi haft et kommunistisk Parti, der aabent arbejdede i Dagslyset, da var denne Sønderdelingsproces kommet for længe siden. Det, at Partiet har været illoyalt, har gjort, at det har taget noget længere Tid, og Udførelsen er sket i Stilhed.

Men nu er Striden ganske aaben, Pjatnitskis Tale løftede Sløret. Da Sekretariatet foreslog at sende Arbejderrepræsentanter til Geneve, antydede Kommunisterne, at det var fuldkommen unødigt, thi den Kongresbeslutning, man støttede sig til, var taget alene for at berolige Socialdemokraterne, og naar disse endda ikke vilde lade sig repræsentere i Ledelsen, saa var det overflødigt at sende Arbejderrepræsentanter til de internationale Arbejderkonferencer, som var et kapitalistisk Organ o. s. v.

Samtidig lod en Del kommunistiske Blade forstaa, at Beslutningen om Henlæggelsen af Københavns-Aftalen ikke var saa alvorlig ment, saa Bestyrelsen kunde egentlig gerne ratificere denne; man mærker, at Pjatnitskis Kritik har haft sin Virkning.

Styrelsen kan ikke selv ratificere Aftalen uden at bryde Kongressens Beslutning. For nogle Uger siden publicerede en Gruppe Arbejdere af Venstrefløjen et Opraab i en kommunistisk Avis i Kuopio, hvori disse Krav om Københavns-Aftalens Ratificering og Kritiken over Repræsentationerne i Geneve fremsattes paa en særlig kraftig Maade.

Bagved dette Angreb, som ogsaa tilsendtes de øvrige kommunistiske Blade, men som ikke offentliggjordes af andre end Kuopio-Bladet, stod en Del af Oppositionsmændene i Helsingfors.

Nu fik Piben en anden Lyd. Kommunistbladet i Uleåberg tog straks fat paa Opraabet og stemplede dets Forfattere som almindelige kapitalistiske Haandlangere.

Kuopio Bladets Redaktør blev kaldt til Helsingfors for at blive afhørt af det kommunistiske Raad, og nogle Dage senere maatte Bladet afgive en Undskyldning og meddele, at Opraabet beroede paa en Fejltagelse.

Det er ikke længere ubekendt hvem de opposionelle Fagforeningsledere er, deres Navne er nævnte i de kommunistiske Blade, mærkværdigvis dog først i St. Petersborgs finske kommunistiske Blade.

Den fornemste blandt Opportunisterne er selve Sekretæren i Landsorganisationen Matti Väisänen, tidligere kommunistisk Præsidentkandidat. Saa har vi Huno Nurminen, Fortroendemand i Bygningsindustriarbejderforbundet, tidligere kommunistisk Rigsdagsmand; Erkki Hännä, Fortroendemand i Murerforbundet, men han har aldrig været rigtig paalidelig; Antti Luostorinen, Fortroendemand i Skræderforbundet; V. Viitanen, Sekretær i Levnedsmiddelarbejderforbundet; Nestorê Aronen, Fortroendemand i Træindustriarbejderforbundet; K. Kulo, Chef for Landsorganisationens Oplysningsarbej-

de; A. Virto, Fortroendemand i Metalindustriarbejderforbundet og F. Christiansen, Sekretær i Transportarbejderforbundet. (Fortroendemand Joketa i Transportarbejderforbundet hørte ogsaa til de upaalidelige, men han døde for et Par Uger siden).

Det er utvivlsom en køn Samling faglige Fortroendemænd, som forvandles fra at være paalidelige Kommunister til at blive Opportunister og Forrædere efter Moskvas Anskuelse.

Pjatnitskis har nu aabent anmodet om, at disse vaklende Mænd skydes til Side.

Det bliver en vanskelig Opgave for de tro Moskva Folk, og at de lider svarligen i denne Tid, kan man forstaa bl. a. derved, at det kommunistiske Hovedblad aldeles ikke har sagt sin Mening om Sagen, Bladet har endnu ikke berørt Opraabet i Kuopio-Bladet og ikke med en Linie drøftet Meningsforskellighederne, den vover det ikke; thi rigtignok er Kommunisterne i Helsingfors mange, men om de er paalidelige er en anden Sag. Det kan hænde, at de hellere følger Väisänen og Nurminens Linie end Moskva, om man vil; derfor gælder det om at tie den indendørs Krig ihjel; en anden Sag er det, om Moskva tillader dette, Moskva holder jo paa aaben Partidiskussion, idetmindste naar det gælder Sverrige.

Saadan var altsaa Situationen, da Socialdemokraternes faglige Landskonference den 29. September samledes i Helsingfors for at beslutte om Stillingen indenfor Fagforeningsbevægelsen.

Konferencen var imødeset med enorm Interesse, baade Kommunisterne og de borgerlige dirrede af Spænding for hvilket Resultat der vilde komme ud af Konferencen, men derom i en senere Artikel.

Den hollandske Landsorganisations 14. Kongres.

Den hollandske Landsorganisation (Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen) afholdt i Dagene fra den 9. til den 12. September sin 14. Generalforsamling.

Kongressen, der afholdtes i Rotterdam, overværedes af Gæster fra Belgien, Tyskland, Polen og Sverrig. Danmark var repræsenteret ved Hans Jacobsen. L Jouhaux repræsenterede foruden Frankrig ogsaa den internationale faglige Central. Rotterdam var repræsenteret ved sin første Borgmester, og herudover mange indenlandske Gæster for Organisationer, der er Samarbejde med.

Det fremgik af Beretningen, at Forbundet i Begyndelsen af dette Aar talte 220 543 Medlemmer, medens det paa nuværende Tidspunkt allerede har overskredet 242 000 Medlemmer.

Landsorganisationens finansielle Stilling er udmærket. De tilsluttede Organisationer ejer tilsammen over 11 Millioner Gylden, medens Landsorganisationens Strejkekasse omtrent ejer 1 Mill. 750 000 Gylden. Landsorganisationen er i enhver Henseende Landets stærkeste Arbejdercentral. Den omfatter ca. 51% af alle organiserede Arbejdere.

Formanden E. Kupers fremhævede i sin Aabningstale, at den sidste 3-aarige Periode havde været en Tid, hvor det var gaaet fremad. Et af de vigtigste Krav var det nye Krav om Ferie. Det er nu saaledes, at 300 000 Industriarbejdere i Holland har Ferie og foruden disse endnu nogle Hundrede Tusinde Funktionærer og offentlige Bestillingsmænd.

Der har været ført 3 betydelige Kampe med Arbejdsgiverne i Holland. I Groningen har Lønarbejderne strejket siden 1. Maj. Disses Lønninger hører til de laveste og er derfor en stor Fare for andre Arbejdere. De frie Fagforeninger understøtter Landarbejderne af alle Kræfter. Desværre har det protestantisk-kristelige Landarbejderforbund afsluttet en Tarifoverenskomst paa de gamle, daarlige Betingelser og yder Hjælp ved Hvervning af Strejkebrydere.

Den anden Kamp foregaar i Zaandam, hvor Skovarbejderne indenfor alle Retninger arbejder sammen. Endelig er 350 Fabrikarbejdere i den katolske sydlige Del, i Maastricht, ude i Kamp, dog heller ikke her har den katolske Arbejderbevægelse Føling med Arbejderne, men understøtter Arbejdsgiverne.

Kupers omtalte med Glæde det udmærkede Forhold, der herskede med

det socialdemokratiske Parti. Gennem et Aar har Bestyrelserne for Partiet og den faglige Landsorganisation arbejdet sammen i et fælles Raad, hvis Forsæde og Sekretariat hvert Aar veksler mellem de to Organisationer. Den første Frugt af dette Samarbejde har været den Hjælp, som Fagbevægelsen har ydet Arbejderpressen, idet den har ydet Arbejderpressen et Laan paa 1 Million Gylden til Udvidelse og Forbedring af dens Virksomhed. Ogsaa med Brugsforeningerne plejer vi Samarbejde.

Arbejder-Radiobevægelsen indtager ogsaa en udmærket Stilling. Den tæller nu over 60 000 Medlemmer.

De andre Organisationer indenfor den hollandske Arbejderbevægelse: Arbejderungdomscentralen, Institutet for Arbejderoplysning og de unge Arbejderes Idrætsforbund befinder sig i den bedste Tilstand.

Kupers omtalte endvidere visse Forhandlinger med Arbejdsgiverne. Gennemførelsen af den nye Sygeforsikringslov var sket i Fællesskab med Arbejdsgiverne, og disse havde ligesom i England forsøgt at forbedre Forholdet til Arbejderorganisationerne, men desværre havde de sidste Kampe afgivet Bevis for, at Arbejdsgiverne indenfor de enkelte Industrier endnu var besjælede af den gamle arbejderfjendtlige Aand. Saalænge denne Sindstilstand er den fremherskende, vil vi ikke undgaa Kampe.

Sluttelig omtalte Kupers Kartelsystemet, der udvikler sig indenfor Industrien, og som gør Samfundet modent til Socialismen; men Arbejderklassen maa ogsaa blive politisk moden. Et glædeligt Tegn i denne Retning er de glimrende Sejre, som Arbejderklassen har tilkæmpet sig i Danmark og England.

Efter Aabningstalen bragte en Mængde Gæster Hilsener.

Diskussionen om Virksomheden lagde kun Beslag paa ringe Tid. Der udtaltes megen Ros, og det var kun paa uvæsentlige Punkter, der rejstes Kritik.

Blandt Kongressens Beslutninger maa først og fremmest nævnes et Aktionsprogram, der i Overensstemmelse med Partiet blev forelagt den nye konservative Regering. Programmet talte ikke mindre end 22 Paragraffer, af hvilke vi nævner: : »Loven om 8-Timersdagen udvides til at omfatte alle Arbejdere«, »Ratifikation af de internationale Arbejdskonventioner«, »Lovfæstet Ferieordning«, »National og international Afrustning«.

Et Andragende fra Bygningsarbejderne, i hvilket Bestyrelsen blev anmodet om at undersøge, paa hvilken Maade Domsafsigelser i Arbejdssager kan forbedres, blev vedtaget. Der tænkes her saavel paa de Domsafsigelser, der i Tyskland sker gennem Arbejdsdomstole, som paa de Domsafsigelser, der finder Sted ved Civil- og Kriminalretsinstancer, og som ofte er arbejderfjendtlige paa Grund af Rettens ensidige Sammensætning.

En Ændring, der fandt Sted angaaende de lokale Fællesorganisationers Kompetence, var af Vigtighed. Disse Fællesorganisationer, der bestaar af Bestyrelserne for Fagforbundenes lokale Afdelinger, vil for Fremtiden blive repræsenterede i Landscentralens Forvaltningsraad af 7 Medlemmer med raadgivende Stemmer.

For at faa lagt mere Kraft i Arbejdet for Kvindernes Organisation blev det vedtaget at nedsætte en Kommission, der skulde have Ledelsen af Agitationsvirksomheden blandt de arbejdende Kvinder.

Organiseringen af Ungdommen blev ogsaa drøftet indgaaende. Bestyrelsen vil undersøge, om det er muligt at danne et Ungdomsraad, der sammen med Arbejderungdomscentralen kan fremme Organiseringen og Oplysningen blandt unge Arbejdere.

Arbejderoplysningen, der nu finder Sted under Ledelse af et Institut, der er oprettet af Partiet og den faglige Landsorganisaiton, blev drøftet indgaaende. I Almindelighed var man overbevist om, at Arbejderoplysningen endnu vilde kræve meget store finansielle Ydelser. Der blev ikke taget nogen Beslutning, men hele Problemet om Arbejderoplysning vil paany blive drøftet med Partiet.

F. S. Nordhoff, Formand for Funktionærforbundet, talte om Forholdet mellem Funktionærstanden og Arbejderklassen og hævdede, at begge er forbundne ved et uløseligt Baand. Taleren pegede paa det store Onde, at

Regeringen kun udnævner Funktionærer af sin egen politiske Retning. Nu for Tiden, da Arbejderbevægelsen har erhvervet sig stor Indflydelse overalt, maa den kræve at komme ind i alle Instanser indenfor Administrationen. I denne Henseende har den hollandske Bevægelse hidtil været for beskeden til Skade for sig selv. Nordhoffs Udtalelser blev paahørte med stort Bifald.

Forbundssekretæren — F. van der Walle — talte om det vanskelige Organisationsproblem. Han omtalte indgaaende de sidste Aars økonomiske Udvikling og anførte, at den faglige Bevægelse maatte følge dennes Udvikling. Ogsaa de nye Opfattelser om Arbejdernes Organisation indenfor de offentlige Virksomheder skal tages i Betragtning her. Den faglige Bevægelse skal stadig koncentrere sig om at staa samlet overfor Arbejdsgiverne.

Herved vil der opstaa store Vanskeligheder imellem Organisationerne, og Grænsestridigheder vil blive Følgen. Til Forebyggelse heraf er et Samarbejde mellem beslægtede Fagforeninger indenfor de enkelte Industrier ønskeligt.

Talen blev paahørt med stor Interesse, men i Diskussionen fremkom adskillige Uoverensstemmelser. Diskussionen bidrog dog i høj Grad til Klaring af Forholdene og førtes meget venskabeligt.

Der blev tilføjet Forbundets Love en Paragraf, hvorefter tvangsmæssig, voldgiftsretlig Afgørelse af Grænsestridigheder er mulig.

Desuden blev Lovene stærkt ændrede i Overensstemmelse med de nye Opgaver, som var tilfaldet Forbundet i de sidste Aar. Forbundets endelige Maal blev fastlagt saaledes: Stræben efter en Produktionsordning, indstillet paa det almene Vel og derved til Arbejderklassens fuldstændige Frigørelse.

Den sidste Tale blev holdt af Dr. Ing. Th. van der Waerden, socialdemokratisk Medlem af 2det Kammer, og handlede om Rationaliseringsproblemet. Taleren forsvarede det Standpunkt, at Rationaliseringen laa i den økonomiske Udviklings Natur. Det er vanskeligt at bedømme, om den i det lange Løb vil gøre Arbejdere overflødige. I hvert Tilfælde maa de Arbejdsløse i Overgangstiden hjælpes gennem en god Arbejdsløshedsforsikring. Fagbevægelsen har til Opgave at sørge for, at ogsaa Arbejderklassen høster Fordelene af Rationaliseringen. Talen efterfulgtes af en kort Diskussion.

Efter Afskedstaler af et Par af Gæsterne og Formanden sluttede Kongressen med Afsyngelsen af »Internationale«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet H. Hoffmann & J. Eriksen, Aarhus.

I Anledning af Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Jord- og Betonarbejderne i Aarhus havde vægret sig ved at paabegynde et Udgravningsarbejde for ovennævnte Firma ved Aarhus Havn, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 12. November.

Ved Mødet blev det oplyst, at Arbejdsvægringen skyldtes, at Firmaet havde krævet Arbejdet udført i Timeløn, skønt det i Henhold til den gældende Overenskomst var pligtig at optage Forhandlinger med Fagforeningen om Akkordpriser.

Ved Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, idet Arbejdsgiverne nægtede at tiltræde et Forslag fra Fagforeningen, der gik ud paa, at Arbejdet straks kunde paabegyndes, naar Arbejdsgiverne vilde gaa med til at optage Forhandlinger med Fagforeningen om Fastsættelse af Akkordpriser — eventuelt, hvis Enighed ikke opnaaedes, lade disse fastsætte ved faglig Mægling og Voldgift.

Arbejdsgiverforeningen agter at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i November Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... -*Forbundets Afdl. i*.....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn:.....

— Adresse:.....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. December 1929.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa **en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran* Ordet „...Forbundets" skrives Faget, f Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger „Bager-", Bogbinderforbundets Afdelinger „Bogbinder-" o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdl. i *udfyldes med Byens Navn.*

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23 * KØBENHAVN DEN 7. DECEMBER 1929 * 26 AARGANG.

Den 12. internationale Arbejdskonference.

(V.)

Udkast til Konvention om Beskyttelsesforanstaltninger mod Ulykkestilfælde ved Lastning og Losning af Skibe.

Artikel 1.

I nærværende Konvention betyder og indbefatter:

1. Udtrykket »Arbejde« alt det med et Skibs Lastning eller Losning forbundne Arbejde — uanset, om dette Arbejde udføres i Land eller om Bord, og uanset om Skibet beskæftiges paa aabent Hav eller Indhav, — i enhver Søhavn eller Indlandshavn, paa enhver Havn, Dok, Kaj, Bro eller lign. Sted, hvor saadant Arbejde udføres. Udtrykket finder ikke Anvendelse paa Krigsskibe;

2. Udtrykket »Arbejder« enhver Person, der er beskæftiget ved saadant Arbejde.

Artikel 2.

Alle normerede Adgangsveje over Dokker, Bolværker, Kajer eller lignende Steder, som Arbejderne maa benytte paa Vej til og fra de Arbejdssteder, hvor det paagældende Arbejde udføres, saavelsom ethvert saadant Arbejdssted i Land, skal holdes i saadan Stand, at Sikkerheden tilbørlig betrygges for de Personer, der benytter disse Adgange og Arbejdssteder.

Særligt skal iagttages,

1. at ethvert saadant Arbejdssted i Land og alle farlige Steder paa Adgangene til disse fra nærmeste offentlige Vej skal være behørigt belyste,

2. at Bolværker og Kajer skal holdes tilstrækkelig klar af Gods, saaledes at der altid er tilstrækkelig Plads aaben til de i Artikel 3 omhandlede Adgange,

3. at hvor der findes ubelemret Passage langs Kanten af Bolværk eller Kaj, skal denne Passage altid være mindst 3 Fod (90 cm) bred og fri for alle Forhindringer, bortset fra faststaaende Konstruktioner og i Brug værende Anlæg eller Redskaber, og

. at saa vidt muligt, under Hensyntagen til Færdselen og Arbejdsforholdene:

a) skal alle farlige Steder paa saadanne Adgange og Arbejdssteder (for Eksempel farlige Drejninger, Hjørner og Kanter) være tilbørligt forsynede med Rækværk af en Højde af mindst 2 Fod 6 Tommer (75 cm),

b) skal farlige Overgange over Broer, Dokporte og Dokindgange paa begge Sider være forsynede med Rækværk af en Højde af mindst 2 Fod 6 Tommer (76 cm), og saadan Indhegning skal fortsættes tilstrækkelig langt ud til begge Ender af Overgangen, dog ikke over 5 Yards (4,5 m).

Artikel 3.

1. Naar et Skib, paa hvilket Arbejde skal udføres, ligger langs Kaj eller langs et andet Skib, skal der paa de Tider, da Arbejderne gaar om Bord i Skibet eller forlader dette, være truffet de for sikker Passage til Skibet fornødne Foranstaltninger, medmindre Forholdene er saadanne, at Arbejderne ikke udsættes for unødig Fare, selv om der ingen særlige Foranstaltninger er trufne.

2. De nævnte Adgangsmidler skal være:

a) saafremt det er praktisk og gørligt, Skibets Falderebstrappe, en Landgangsbro eller lignende Indretning,

b) i andre Tilfælde en Lejder.

3. De i nærværende Artikels Stykke 2 (a) omhandlede Indretninger skal være mindst 22 Tommer (55 cm) brede; de maa være forsvarligt fastgjorte, saale-

des at de ikke kan forskubbes, og maa ikke skraane under for stor Vinkel; de maa være konstruerede af solidt Materiale og være i god Stand, samt i hele deres Længde paa begge Sider være tilbørlig forsynet med et Rækværk i en Højde af mindst 2 Fod 9 Tommer (82 cm). Anvendes Skibets Falderebstrappe, maa denne være tilbørlig forsynet med Rækværk til samme Højde paa den ene Side, saafremt den anden Side er forsvarligt beskyttet af Skibssiden.

Hvis der paa den Dag, da nærværende Konvention ratificeres, findes Indretninger, der er forsynede med Rækværk paa begge Sider op til en effektiv Højde af 2 Fod 8 Tommer (80 cm) eller 2 Fod 6 Tommer (75 cm) kan saadanne Landgange i første Tilfælde stadig benyttes, indtil Rækværket skal fornyes, og i sidstnævnte Tilfælde kan de benyttes i et Aar fra nærværende Konventions Ratifikationsdatum.

4. Den i nærværende Artikels Stykke 2 (b) omhandlede Lejder skal være af fornøden Længde og Styrke og behørig fastgjort.

5. a) Vedkommende kompetente Myndigheder kan meddele Dispensation fra de i nærværende Artikel indeholdte Bestemmelser, naar det skønnes, at de i Artiklen omhandlede Indretninger ikke er paakrævede af Hensyn til Arbejdernes Sikkerhed.

b) De i nærværende Artikel indeholdte Bestemmelser finder ikke Anvendelse paa Ladningsstillinger eller Gangbroer, naar disse udelukkende benyttes ved Udførelsen af det paagældende Arbejde.

6. Arbejderne maa ikke benytte, ejheller skal de kunne paabydes at benytte, andre Adgange end de i nærværende Artikel omhandlede eller tilladte.

Artikel 4.

Naar Arbejderne — for at komme til eller fra Skibet — skal benytte Baade, skal der foreskrives fornødne Forsigtighedsregler for deres sikre Transport, heri indbefattet de Betingelser, der skal opfyldes af de til dette Formaal benyttede Fartøjer.

Artikel 5.

1. Naar Arbejde skal udføres i et Lastrum, hvis Dybde fra Overkant af Dæk til Lastrummets Bund overstiger 5 Fod (1,5 m), skal der til Arbejdernes Benyttelse findes sikre Midler til Ned- og Opstigning til og fra Lastrummet.

2. De nævnte Midler skal almindeligvis tilvejebringes ved Lejdere, der for at kunne anses som sikre skal opfylde følgende Betingelser:

I) Der skal være tilstrækkelig fri Plads bag Trinene (paa Lejdere paa Skodder og Trunksider skal denne fri Plads være mindst 4½ Tomme (11½ cm)), eller der skal være Stigehuller af tilstrækkelig Bredde til at atgive fornødent Fod- og Haandfæste;

II) Lejderne maa ikke være forskudte mere under Dækket end fornødent for at holde dem klar af Lugen;

III) Lejderne skal fortsættes af og i Linie med Anordninger for sikker Haand- og Fodfæste paa Lugekarmene (f. Eks. Klamper eller lignende);

IV) De nævnte Anordninger paa Karmene maa have et Fremspring af mindst 4½ Tomme (11½ cm) og være mindst 10 Tommer (25 cm) brede, og

V) hvis særlige Lejdere findes mellem dets nedre Dæk, skal saadanne Lejdere, saavidt det er praktisk gennemførligt, være anbragt i samme Linie som Lejderne fra øverste Dæk.

Hvis det paa Grund af Skibets Konstruktion ikke er praktisk gennemførligt at anvende Lejdere, er vedkommende Myndigheder berettiget til at tillade andre Midler til Op- eller Nedstigning, naar disse opfylder de i nærværende Artikel for Lejdere fastsatte Betingelser, saa vidt som disse kan bringes til Anvendelse.

3. Der skal ved Lugekarmene være fornøden Plads for Benyttelse af Lastlejderne.

4. Akselgange skal paa begge Sider være forsynet med fornødne Indretninger til Haand- og Fodfæste.

5. Naar en Lejder skal benyttes i Lastrummet paa Skibe uden Dæk, paahviler det den, der har paataget sig Arbejdet, at tilvejebringe saadan Lejder, der foroven skal være forsynet med Hager til dermed at fastholde den foroven eller med andre Midler til dens sikre Befæstelse.

6. Arbejderne maa ikke benytte, ejheller skal de kunne paabydes at benytte, andre Op- eller Nedstignings-

midler end de i nærværende Artikel omhandlede eller tilladte.

7. Skibe, der er færdigbyggede paa den Dag, da nærværende Konvention ratificeres, er i en Periode af indtil 4 Aar regnet fra nærværende Konventions Ratifikation fritagne for at opfylde de i nærværende Artikels Stykke 2 I. indeholdte Maalbestemmelser og de i Stykke 2 IV og V omhandlede Bestemmelser.

Artikel 6.

Naar Arbejderne befinder sig om Bord for at udføre Arbejde, maa ingen for Arbejderne tilgængelig Luge til et Lastrum, der er over 5 Fod i Dybde regnet fra Overkant af Dæk til Bunden af Lasten, holdes aaben uden Beskyttelse, men enhver Luge, der ikke ved Lugekarmene er beskyttet op til en effektiv Højde af 2 Fod 6 Tommer (75 cm), skal enten være forsvarligt indhegnet til en Højde af 3 Fod (90 cm), saafremt Arbejdet i denne Luge ikke derved vanskeliggøres, eller forsvarligt tildækket.

Dog skal de i nærværende Artikel opstillede Krav ikke finde Anvendelse, naar der holdes forsvarlig og tilstrækkelig Vagt ved vedkommende Luge.

Lignende Foranstaltninger skal om fornødent træffes for at beskytte andre Aabninger i Dækket, naar disse vil kunne medføre Fare for Arbejderne.

Artikel 7.

Naar Arbejde skal udføres om Bord, skal alle Adgangene dertil og alle Steder om Bord, hvor Arbejderne beskæftiges, eller hvortil de kan henvises under Arbejdet, være behørigt belyste.

Belysningsmidlerne skal være af en saadan Beskaffenhed, at de ikke medfører Fare for Arbejdernes Sikkerhed eller vanskeliggør andre Skibes Navigering.

Artikel 8.

Til Beskyttelse for Arbejderne, medens disse er beskæftigede med Aftagning eller Paalægning af Lugedæksler og Skærstokke, skal følgende iagttages:

1. Lugedæksler og Skærstokke skal være vel vedligeholdte.

2. Lugedækslerne skal være forsynet med tilstrækkelige, til deres Størrelse og Vægt svarende Haandtag.

3. Skærstokke skal forsynes med passende Haandtag eller Stropper til deres Aftagning og Paalægning, saaledes at det ikke er nødvendigt for Arbejderne at færdes paa dem under dette Arbejde.

4. Alle Lugedæksler samt langskibs og tværskibs Skærstokke skal, saafremt de ikke kan anvendes i Flæng, holdes tydeligt mærkede med det Dæk og den Luge, hvortil de hører, og deres Stilling i denne.

5. Lugedæksler maa ikke benyttes til Opførelse af Stillinger i Lastrum eller paa Dæk eller i anden Hensigt, som kan udsætte dem for Beskadigelse.

(Fortsættes.)

Højesteret værner Arbejdsfriheden.

Ovenstaaende Overskrift var Højre-Pressens glædesprægede Konklusion af en Højesteretsdom, der blev afsagt d. 26. November i Aar, og som vi skal gøre lidt nærmere Rede for, dels for at analysere den »Arbejdsfrihed«, som Højesteret her har værnet, dels for at paapege, at Rettens Præmisser indeholder positive Urigtigheder.

I den mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Jernindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomst hedder det:

»Den normale Arbejdstid er pr. Uge 48 Timer, fordelt med 8 Timer paa hver af Ugens Dage. Den daglige Arbejdstid skal lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 5 Eftermiddag.«

Endvidere:

»Det maa anses for uheldigt i længere Tidsrum at berøve Arbejderne deres Aftenfrihed.«

Disse Bestemmelser havde de hos A/S. Burmeister & Wain i Maskinfabrikken paa Christianshavn beskæftigede Medlemmer af Smedeforbundet opfattet saaledes, at naar der i en Uge krævedes mere end 6 Timers Overarbejde, og saadant blev krævet udført i mere end 2 paa hinanden følgende Uger, maatte dette karakteriseres som systematisk Overarbejde, hvorfor det ikke var rimeligt i den 3. Uge at udføre

Arbejde udover, hvad normal Arbejdstid krævede. I Overensstemmelse med dette Synspunkt havde Smedenes Fællesklub den 9 . Oktober 1927 truffet en Vedtagelse, saalydende:

»Overarbejdet skal begrænses det mest mulige, og ingen maa have mere end 6 Overtimer udover normal Lønningsuge.

I Tilfælde, hvor nævnte 6 Timer overskrides, er Vedkommende forpligtet til at forsømme den overskredne Tid den følgende Dag, dog ikke en Lønudbetalingsdag.

Systematisk Overarbejde maa ikke finde Sted. — Ved systematisk Overarbejde forstaas Overarbejde udover 2 paa hinanden følgende Uger, uanset hvor mange Overtimer, der hver af disse Uger er præsteret. 3. Uge maa ikke omfatte mere Tid end normal Arbejdsuge.«

Nu maa denne Beslutning ogsaa ses paa Baggrund af, at Burmeister & Wain har indført 3-Holdsdrift, og Forudsætningen for Skifteholdsarbejde er netop at undgaa Overarbejde, hvad ingen mere end Selskabets Direktør, Overgaard, har præciseret, og naar derfor Smede og Maskinarbejerne desuagtet var villige til i 2 paa hinanden følgende Uger at udføre Overarbejde, laa der i Virkeligheden i den omtalte Klubbeslutning en betydelig Hensyntagen til Firmaet. Dette vilde dog ikke officielt anerkende Vedtagelsen, formodentlig af Hensyn til Arbejdsgiverorganisationen, men var paa den anden Side ikke i Praksis gaaet imod den, idet man stiltiende har givet Passérseddel til Arbejderne, naar disse »afspadserede« Overarbejde, der var udført udover de trufne Regler. Det blev ganske vist under Proceduren i Højesteret fremhævet, at hvis Arbejderne gjorde opmærksom paa, at de forlod Arbejdet for at afspasere for meget udført Overarbejde, blev Passérsedlen dem nægtet, men, som Højesteretssagfører Henriques meget stærkt betonede i Retten, saa kendte Firmaet Fremgangsmaaden, og at det iøvrigt affandt sig med Overarbejdsreglerne, fremgaar bl. a. af, at det i sin Tid henvendte sig til Arbejderne og anmodede om en Dispensation fra Overarbejdsreglerne i Anledning af, at Motorerne til den store svenske Udvandrerbaade »Gripsholm« skulde prøvekøres. Man enedes her om en Afspasering, der drejede sig om ikke mindre end 3 sammenhængende Uger for en enkelt Mand. Vi undlader heller ikke at pege paa, at i de Forhandlinger, som førtes i Efteraaret 1928 om Forlængelse af Overenskomsten, deltog Direktør Overgaard, der kendte Arbejdernes Stilling til Overarbejdet, men som ikke tog noget som helst Forbehold m. H. t. de af Arbejderne vedtagne Overarbejdsregler til Trods for, at Overarbejdet i Almindelighed var stærkt paa Tale, og at Smedeforbundet tidligere overfor Firmaet havde betonet, at Arbejderne maatte have Krav paa Passérseddel, naar de ønskede at forlade Arbejdet.

Skønt Firmaet saaledes i Praksis affandt sig med den trufne Vedtagelse, var der et Par Maskinarbejdere, Peter Tage Bloch Madsen og Evald Villy Peter Petersen, der arbejdede i Firmaets Reparationsværksted for Automobiler og Motorbaade, og som nægtede trods stadigt Overarbejde Uge efter Uge at udligne noget deraf ved at give Afkald paa normal Arbejdstid. Ganske vist har de under Sagens Behandling for Retten erklæret at have været villige til at efterkomme Overarbejdsreglerne, men at Mesteren nægtede at give dem Passérseddel, naar de under Henvisning til det for meget udførte Overarbejde krævede en saadan. Nu kunde de paagældende jo have nægtet at udføre mere Overarbejde, end Reglerne angav, og dermed var Afspaseringsspørgsmaalet for deres Vedkommende bortfaldet, idet ingen kan tvinge en Arbejder til at udføre Overarbejde udover Reglernes Maksimum. Der kan ikke af Selskabets Ledelse henvises til noget som helst, der paalægger en Arbejder at arbejde over i et vist Antal Timer, og det er dermed givet, at de paagældende bevidst saboterede Overarbejdsreglerne; det er højst sandsynligt, at dette skete i Forstaaelse med Mesteren, og at der mellem de 2 Arbejdere og Firmaets Repræsentant var Enighed om at bryde Reglerne. At dette har været Tilfældet, synes ogsaa at fremgaa af, at til Trods for, at der fra Organisationens Side blev tilsagt de 2 Arbejdere dennes Støtte i Tilfælde af,

at de paa Grund af Afspaseringen blev afskedigede, nægtede de alligevel pure at overholde Reglerne. Derfor er deres Henvisning til, at de ved Henvendelse til Tillidsmanden ikke kunde faa dennes Støtte til Overholdelse af Overarbejdsreglerne, ikke holdbar; de kunde nemlig med det Tilsagn, der var givet dem fra Organisationens Side, have henvendt sig til denne, som da havde været forpligtet til at gribe ind. De 2 Arbejdere kan ikke paa nogen Maade med Rette paastaa, at de var ladet i Stikken af Organisationen. Denne har baade ved Afdelingsformanden og ved Forbundets Formand givet dem saa gode Tilsagn og paataget sig det fulde Ansvar for, at de paa samme Maade som de øvrige Arbejdere overholdt Reglerne, at blot nogenlunde honette Medlemmer ikke vilde have gjort Brud paa disse.

Efter som hele Sagen havde udviklet sig, var der næppe andet for Afdelingen at gøre, hvis den ikke vilde medvirke til Overarbejdsreglernes fuldstændige Undergravning, end i Henhold til Forbundets Love at ekskludere de 2 Medlemmer, og det er samtidig let forstaaeligt, at Sagens Behandling paa Generalforsamlingen blev Samtalestof imellem Arbejderne paa Arbejdspladsen indbyrdes, og at der efterhaanden voksede en stærk Uvilje op imod disse 2 Kolleger, som trods al Støtte fra Organisationens Side pure nægtede at overholde Overarbejdsreglerne. Dertil kom, at de 2 ekskluderede ved en hoven og udfordrende Optræden overfor de øvrige Arbejdere i Værkstederne provokerede en fjendtlig Stemning op imod sig. Dette gav sig bl. a. Udslag i, at 795 Arbejdere d. 23. Oktober, efter at de ved en Deputation forgæves havde anmodet Firmaets Ledelse om at afskedige de 2 ekskluderede, forlod Arbejdet og begav sig til Klubmøde i Forsamlingsbygningen paa Kløvermarksvej. Naar derfor Højesteret i sine Præmisser anfører, at Arbejderne forlod Arbejdspladsen for at afholde et Møde, »hvis Formaal var at søge Appellanterne overflyttet til et andet Værksted«, og at »det maa herefter antages, at Overflyttelsen har fundet Sted som Følge af det paa Selskabet lagte Pres«, saa er dette ganske fejlagtigt, idet Arbejdsstandsningen simpelthen var et Udslag af Harme over de to Arbejderes ukollegiale Adfærd, og over, at Firmaet nægtede at afskedige dem.

I Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sagen vedrørende Arbejdsstandsningen hedder det da ogsaa, at Afdelingens Formand tog ud til Forsamlingsbygningen: »hvor det — *inden der endnu af de tilstedeværende var truffet nogen Beslutning om, hvad man agtede at foretage* — ved energiske Forestillinger lykkedes ham at formaa Arbejderne til at genoptage Arbejdet.«

At Mødet resulterede i, at man vilde affinde sig med, at de to paagældende blev overflyttet til en anden Afdeling, hvor de ikke i samme Grad havde Anledning til at arbejde over, maa alene tilskrives Afdelingsformanden, som var klar over, at Arbejdsstandsningen var uholdbar, og som ved at anbefale en saadan Overflytning som Løsning paa Konflikten fik Arbejderne til at genoptage Arbejdet efter 3 ½ Times Standsning. I Tilslutningen til en saadan Ordning laa der i Virkeligheden baade et Hensyn til Firmaets Ledelse og til de to Konfliktsforvoldere, idet Arbejderne ved at give Afkald paa Kravet om, at de to Mand blev afskediget, bidrog til, at Roen i Værkstederne blev genoprettet, saaledes at Virksomheden kunde fortsættes uforstyrret, hvad der var i alle Parters Interesse. En Henvisning til, at der saavel paa Generalforsamlingen, hvor de blev ekskluderede, som paa Mødet i Tilslutning til Arbejdsstandsningen, fremkom nogle drastiske Udtalelser imod dem, kunde ikke være tilstrækkelig Baggrund for Nægtelsen, da den enkelte Arbejders Udtalelser paa en Generalforsamling eller et Møde jo ikke er forbindende for Organisationen, men kun den Beslutning, der træffes.

Det er heller ikke rigtigt, saaledes som det er fremført under Sagens Behandling for Retten, at de to Overtrædere vilde faa mindre i Løn ved Overflytning til Præcisionsafdelingen, og det er i saa Henseende interessant, at i den første Erklæring, som deres Sagfører for Højesteret — Kammeradvokat Vagn Aagesen — indhentede hos Firmaet, er det udtrykkelig anført, at Overflytningen ikke betød nogen Forringelse af Lønnen. Denne Erklæring har sik-

kert været Kammeradvokaten utilfredsstillende, og han har derefter formaaet ved Hjælp af to andre Erklæringer, der senere blev indhentet fra Firmaet, at faa frem, at der virkelig vilde finde en Lønforringelse Sted, men det er jo interessant, at for at faa fastslaaet, hvad to Arbejdere skal oppebære i Løn ved Antagelse i en Afdeling hos Burmeister & Wain, skal der ikke mindre end 3 Erklæringer til, hvoraf den sidste er i Modstrid med den første.

Da de to genstridige saaledes nægtede at lade sig overflytte til en anden Værkstedsafdeling blev de afskedigede, hvorefter de anlagde Sag imod Smedeforbundets Afdeling 12, hvem de paastod tilpligtet at genoptage dem som Medlemmer med deres tdiligere Rettigheder samt at udrede en Erstatning af 80 Kr. ugentlig til hver fra den 23. Oktober 1928 at regne, og indtil Genoptagelse fandt Sted.

Det er i denne Forbindelse værd at erindre, at der sammen med de to ekskluderede arbejdede 2 Medlemmer af Forbundet, og disse kunde godt overholde Overarbejdsreglerne.

Ved Landsrettens Dom blev Afdelingen tilpligtet at genoptage de 2 Maskinarbejdere, men blev iøvrigt frikendt, saaledes at der ikke blev tillagt Sagsøgerne nogen Erstatning. Efter Domsafsigelsen blev de begge genantagne i deres tidligere Arbejde.

Imidlertid søgte de og fik bevilget fri Proces til Højesteret — et Dablad har uimodsagt anført: »Støttet af Værftet«. Kammeradvokat Vagn Aagesen nedlagde for Retten Paastand paa, at Afdelingen skulde betale hver af dem 1500 Kr. med Renter, og iøvrigt Landsretsdommen stadfæstet. — Højesteret fulgte fuldt ud den nedlagte Paastand, og det hedder i den af Retten afsagte Dom:

»Efter de Højesteret foreliggende Oplysninger var Appellanterne i Tiden fra Eksklusionen til deres Fratrædelse paa forskellig Maade udsat for Forulempelser fra de andre Arbejderes Side, og efterat en Deputation fra Arbejdernes Klubbestyrelse forgæves havde rettet Anmodning til Selskabets Ledelse om at afskedige dem, forlod Arbejderne i et Antal af 795 Arbejdet for at afholde et Møde, hvis Formaal var at søge Appellanterne overflyttet til et andet Værksted. Det maa herefter antages, at Overflyttelsen har fundet Sted som Følge af det paa Selskabet lagte Pres. Det er derhos oplyst, at der baade paa Mødet og ved andre Lejligheder er fremsat Trusler om, at Appellanterne ogsaa skulde tvinges bort fra det nye Arbejdssted.

Efter det saaledes foreliggende kan den Omstændighed, at Appellanterne har nægtet at tage dette nye Arbejde, ikke betage dem Retten til Erstatning hos Indstævnte. Indstænvnte vil derfor have at betale en Erstatning af 1500 Kr. med Renter til hver. Iøvrigt vil Dommen være at stadfæste. Indstævnte vil have at betale Sagens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Afdeling 12, bør til Appellanterne — Maskinarbejderne Peter Tage Bloch Madsen og Evald Villy Peter Petersen — betale 1500 Kr. til hver med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 31. Januar 1929, til Betaling sker. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Indstævnte de Retsafgifter, der skulde erlægges, og det stemplede Papir, der skulde bruges, saafremt Appellanterne ikke havde haft fri Proces for Højesteret, og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Aagesen 250 Kr., samt i Godtgørelse for Udlæg 9 Kr.«

Dommen er mærkelig i mere end een Henseende. Vi har tidligere peget paa, at det umuligt kunde være rigtigt, at Arbejderne den 23. Oktober afholdt Møde, »hvis Formaal var at søge Appellanterne overflyttet til et andet Værksted«. Forslaget om Overflytning er ikke fremsat fra en eneste af de i Arbejdsstandsningen deltagende Arbejdere, men erimod af Afdelingens Formand, der fremmødte for at faa Arbejdet genoptaget. Naar det videre antages, at Overflyttelsen har fundet Sted som Følge af det paa Selskabets Ledelse lagte Pres, er det værd at mærke sig, at det blev oplyst under Retsforhandlingerne, at Direktør Overgaard havde givet Tilsagn om, at hvis de 2 Mand ikke kunde være i Fred i Præ-

cisionsafdelingen, vilde de blive flyttet tilbage til Automobilværkstedet igen, saa Firmaet har næppe selv haft Følelsen af noget større Pres, i saa Fald havde dets Direktør næppe givet Tilsagn om eventuel Tilbageflytning. — Nogle tomme Trusler, fremsat paa Møderne, kunde derfor ikke berettige de 2 Arbejdere til at nægte at lade sig overflytte, og da de vilde faa den samme Løn, som de oppebar i Automobilværkstedet, og da der yderligere ikke i samme Grad som her vilde blive stillet Krav om Overarbejde, er det ubegribeligt, at deres blotte Nægtelse af at lade sig overflytte kan berettige dem til Erstatning. De har ikke lidt nogen som helst Overlast; de vilde, som det ogsaa fremgik af Firmaets første Erklæring til deres Sagfører, opnaa samme Fortjeneste, og de vilde blive fritaget for Krav om Overarbejde, saaledes at Afspasering blev unødvendig, men til Trods herfor gives der dem fuldkommen Medhold i deres Paastand om Erstatning.

Arbejderne vil have vanskeligt ved at forstaa denne Dom, og at de opfatter den som et Udslag af den fjendtlige Holdning, som store Dele af Samfundet indtager til Fagforeningerne, er let forstaaeligt. Der synes jo efterhaanden i vide Kredse at oparbejde sig den Anskuelse, at naar Organisationen træffer en Beslutning, og enkelte af dens Medlemmer nægter at efterkomme den, saa har disse enkelte altid Ret, medens Organisationens Beslutning kun er et Udslag af »Fagforeningstyranni« og et Forsøg paa at knægte Arbejdsfriheden. Man glemmer ganske, at fuld Arbejdsfrihed, Retten for den enkelte til for sig at bestemme Løn- og Arbejdsbetingelser, hverken er i Arbejdernes egen eller i Arbejdsgiverens Interesse. Man glemmer ganske, at det Kaos, som herskede i Arbejdsforholdet i 80'erne og 90'erne, hvor Arbejdsgiverne modsatte sig Arbejdernes Organisering, vilde være ganske uforeneligt med den moderne Produktion. Hvad er de kollektive Overenskomster andet end Organisationernes Aftale om Orden i Arbejdsforholdet, og enhver, der bryder disse Overenskomster, er underkastet Dom med Bod og Erstatning ved Den faste Voldgiftsret, og Resultatet af de Beslutninger, som Organisationernes kompetente Forsamlinger træffer, ogsaa m. H. t. Begrænsning af Overarbejde, er bl. a. at der skabes Orden i den enkelte Virksomhed, at Arbejderne ligestilles, at den enkelte Arbejdsgiver forhindres i at faa en Præferencestilling gennem Overarbejde, som andre Arbejdsgivere ikke kan og ikke ønsker at benytte.

Og hvad er det for en Arbejdsfrihed, som Højesteret i sin sidste Kendelse vil værne? Det er Friheden for Arbejdsgiverne til at sabotere 8-Timersdagen og Skifteholdsbestemmelserne, det er Frihed for Arbejdsgiverne til i saa stor Udstrækning som muligt selv at bestemme Arbejdsvilkaarene. Det skulde altsaa ikke hedde: »Højesteret værner Arbejdsfriheden«, men »Højesteret værner Arbejdsgiverfriheden«. Man taler om den grundlovsbeskyttede personlige Erhvervsfrihed, men man glemmer, i den her omhandlede Højesteretsdom som i Kolindsund-Dommne, at hvor der skal herske Ro og Orden, maa der ogsaa være Regler herfor, som den enkelte maa rette sig efter, og en Fortsættelse af Domstolenes fjendtlige Stilling til Fagorganisationerne vil meget let føre til, at de opløsende Tendenser, som rent undtagelsesvis har givet sig Udtryk indenfor Fagorganisationerne i vort Land, kan faa Vind i Sejlene, og saa kan det jo være, at selv Landets Højesteret ikke er i Stand til at besværge de Følger, ikke mindst for Produktionslivet, som kan opstaa heraf.

(Johs. Kjærbøl.)

Den faglige Situation.

Træindustriens Overenskomst forlænget.

Træindustriarbejderforbundet har ved Forhandling med den modstaaende Arbejdsgiverforening opnaaet Enighed om Forlængelse af Overenskomsten til 1. Februar 1931.

Grundlaget, hvorpaa Forlængelsen er foretaget, er, at man har opnaaet et Tillæg til Minimaltimelønnen af fra 2 til 5 Øre, og at visse Akkordsatser er forbedrede med fra 2—6%, ligesom Pristalsreguleringen er udgaaet af Overenskomsten; der er ligeledes opnaaet Enighed om Lønnen for nyantagne Kvinder i Virksomhederne.

Overenskomstforlængelse i Malerfaget.

Efter Ønske af Malerforbundet fandt der den 26. November under Hovedorganisaitonernes Medvirken en Forhandling Sted i Arbejdsgiverforeningen om Malerfagets Overenskomstforhold.

Overenskomsten udløber d. 1. Marts 1930, men Forbundet ønskede Forhandlingen, forinden Opsigelsen skulde finde Sted.

Forhandlingerne drejede sig hovedsagelig om Oprettelse af Akkordsatser for Sprøjtemaling, Regulering af Lærlingeantal og Betaling, naar disse deltager i Svendenes Akkorder, Priserne for Opsætning af Tapet, Sommerferiespørgsmaalet m. m.

Forhandlingerne resulterede i følgende Overenskomst:

»Den løbende Overenskomst forlænges et Aar fra dens Udløbstid, gældende for Overenskomstforholdet mellem Malerforbundet i Danmark paa den ene Side og paa den anden Side Københavns Malerlaug, Centralforeningen af Malermestre i Danmark, de under Arbejdsgiverforeningen staaende Malermesterorganisationer i Aalborg, Esbjerg, Helsingør og Odense samt de Organisationer, lokale eller Centralorganisationer, der i Overenskomstperiodens Løb indtræder i eller danner sig under Arbejdsgiverforeningen.

Der nedsættes to Udvalg: Et til Behandling af Betalingen for Sprøjtemaling og et til Behandling af de øvrige ved Mødet i Dag rejste Spørgsmaal. De Resultater, som disse Udvalg naar til, indføres i Overenskomsten, saa snart Enighed er opnaaet.«

Overenskomsten er derefter gældende til 1. Marts 1931.

Overenskomst om Værkstedsspørgsmaalet i Skrædderfaget.

— Ved Forhandling mellem Dansk Skrædderforbund og Skrædderlauget i København samt Beklædningsindustriens Sammenslutning er der opnaaet Enighed om nedenstaaende Overenskomst om Værkstedsspørgsmaalet.

»Ved et Møde i Dag i Beklædningsindustrien, mellem Dansk Skrædderforbund og Skrædderlauget i København ang. Værkstedsspørgsmaalets Ordning i H. t. Overenskomsten af 10. Apr. 1923, enedes man — under Forbehold af de respektive Hovedorganisationer og Organisationers Sanktion — om, at den fra 1. April 1925 indførte forsøgsvise Ordning med obligatoriske Værksteder for alle Frakkearbejdere stadfæstes med de i Overenskomsten af 10. April 1923 gældende Dispensationer: For Arbejdere, der indtil 10. April 1923 havde Arbejde paa egne Værksteder og for Arbejdere, som paa det Tidspunkt var over 55 Aar, eller som under den 5-aarige Periode af Dansk Skrædderforb. har faaet Dispensation, samt for Reparatører og Arbejdere ved Leverancearbejde. For Arbejdere, der af Sundheds- eller andre Grunde ikke kan sidde paa Værksted, kan der gives Dispensation ved Forhandling mellem Skrædderlauget og Dansk Skrædderforbund.

Forbundets Krav om obligatoriske Værksteder for Leverancearbejdere og Reparatører samt Arbejdere ved Benklæder og Veste afvistes fra Laugets Side, men det staar Forbundet frit at rejse dette Spørgsmaal ved Priskurantens normale Udløbstid, dog tidligst 1. Marts 1931.

København, den 29. Oktober 1929.

For Dansk Skrædderforbund:
(sign.) *Josef Andersson.*

For Skrædderlauget i København:
(sign.) *Th. Køhn.*

For Beklædningsindust. Sammenslutn.:
(sign.) *A. K. Grøndahl.*«

Textilindustriens Overenskomstforhold.

Ved Forhandling mellem Dansk Textilarbejderforbund og Textilfabrikantforeningen er der opnaaet Enighed om at forlænge den nugældende Overenskomst uden Ændringer til 1. Februar 1931.

Forbundets Overenskomst med Mesterforeningen for Farvere er ligeledes forlænget uforandret til 1. Febr. 1931.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd og Stenindustriarbejdere hos Stenhuggermestre paa Bornholm.

Den mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Stenindustriarbejderforbund indgaaede Grænseoverenskomst vedrørende Forholdene ved de bornholmske Stenbrud er tiltraadt og underskrevet af Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm, som imidlertid nu har sendt de to Forbund en Opsigelse af den paagældende Overenskomst til Ophør den 1. Januar 1930.

De paagældende Forbund har protesteret overfor denne Opsigelse, idet man har henvist til, at en saadan Opsigelse kun kan finde Sted i Forbindelse med Opsigelse af selve Hoved-Overenskomsterne.

Da Arbejdsgiverne ikke har ment at kunne tage Protesten til Følge, afholdtes den 11. November et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man dog ikke naaede til Enighed om selve Sagen, men aftalte, at *Dansk Arbejdsgiverforening* og *De samvirkende Fagforbund* i Forening indbringer for *Den faste Voldgiftsret* Spørgsmaalet om Lovligheden af den nævnte Opsigelse.

Havnearbejdere i Køge og A/S Køge Kulforretning.

Strid om Søndagsarbejde.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. November behandledes en Klage, der var fremsat af Arbejdsgiverne over, at Havnearbejderne i Køge havde nægtet at losse Resten af en Kullast fra Damperen »Demfeldt« til A/S. Køge Kulforretning Søndag den 13. Oktober d. A. Losningen var foregaaet kontinuerlig med skiftende Hold; men det havde vist sig umuligt for Selskabet at mønstre Arbejdere til at fortsætte Arbejdet ved Skifteafløsningen Søndag Morgen Kl. 4, idet Arbejderne gjorde gældende, at der kotumemæssigt ikke blev udført Losning om Søndagen i Køge Havn.

Arbejdsgiverne krævede en stor Erstatning, fordi Damperen maatte ligge over til Mandag den 14. Oktober for at faa udlosset.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Bogbindere hos Firmaet H. B. Lynges Enke.

Bogbinderforbundet havde klaget til Hovedorganisationerne over, at ovennævnte Firma tilsidesatte en Bestemmelse i Overenskomsten, der foreskriver at Firmaets Bogbinderarbejde skal udføres i Akkord, i hvilken Anledning der blev afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. November. Ved Mødet opnaaedes der Enighed om, at Firmaet fra og med 15. November opfylder Overenskomstens Krav om at lade Arbejdet udføre i Akkord, idet dog det paabegyndte Arbejde færdiggøres paa Timeløn.

Automobilmekanikere hos Det danske Kulkompagni.

Ved et Fællesmøde d. 30. Oktober forhandledes der om et Lønkrav for de hos Det danske Kulkompagni beskæftigede Automobilmekanikere.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om forskellige Løntillæg.

Straahattesyerskerne hos Firmaerne A/S Hugo Brammer og Ludvig Melchior.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen Torsdag den 7. November, hvori deltog Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Hatte- og Buntmagerforbund og Foreningen af Straa- og Filthattefabrikanter, forhandledes der om en af Fabrikanterne fremsendt Klage over, at Syerskerne hos ovennævnte Firma havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning.

Ved Mødet onpaaedes der Enighed om, at Arbejdet genoptages senest Mandag den 11. November, og at Forhandlingerne om Overenskomsten for Straahattesyerskerne genoptoges Onsdag den 13. November.

I Anledning af den uvarslede Arbejdsstandsning krævede Arbejdsgiverne en Bod af 200 Kr.; overfor dette Krav forbeholdt Arbejdernes Repræsentanter sig at forelægge Sagen for Forbundets Hovedbestyrelse, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig, for saa vidt at Hovedbestyrelsen ikke tiltræder Forslaget, at Sagen da indbringes for Den faste Voldgiftsret.

Træindustriarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.

Træindustriarbejderforbundet havde pr. 16. og 20. November sendt 1. og 2. Strejkevarsel overfor Burmeister & Wain, Refshaleøen og Strandgadeværftet, da det ikke var lykkedes ved Forhandling at gennemføre Krav om Timelønsforhøjelser.

Da Dansk Arbejdsgiverforening protesterede mod Varslernes Lovlighed og eventuelt agtede at indbringe Spørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret, afholdtes der den 28. November d. A. et Fællesmøde om Sagen.

Paa Mødet forhandledes der om Sagens Realitet, og det lykkedes at opnaa Enighed om Timelønstillæg, saaledes at den varslede Strejke dermed bortfaldt.

Chokoladearbejdere hos A/S Galle & Jessen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. November forhandledes om en af Sukkervare-, Chocolade- og Bisquitarbejdernes Forbund fremsat Klage over, at Firmaet Galle og Jessen imod Overenskomstens Bestemmelser beskæftigede en ung Mand og aflønnede ham med et mindre Beløb end det i Overenskomsten fastsatte.

Ved Fællesmødet opnaaedes der ikke Enighed, hvorfor Sagen henvistes til Afgørelse af en faglig Voldgiftsret.

Stukkatører hos Nørrebros Cementstøberi.

Strid om Dagrapporter.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. November behandledes en Uenighed, der var opstaaet mellem ovennævnte Firma og Stukkatørernes Fagforening angaaende et Krav fra Firmaet om, at Stukkatørerne, som beskæftiges hos Firmaet, skal udfylde og aflevere Dagrapporter over det af hver enkelt Stukkatør i Dagens Løb udførte Arbejde.

Forbundet havde nægtet at paalægge sine Medlemmer dette Ekstraarbejde og ligeledes nægtet at lade Spørgsmaalet om Kravets Berettigelse afgøre efter Reglerne for Behandling af faglig Strid. Da der i den mellem Parterne bestaaende Overenskomst er indført Bestemmelser om, at der skal afgives Ugerapporter, maa Firmaets Krav anses for overenskomststridigt, og Fagforeningen maa være fuldt berettiget til at afslaa Krav fra et Firma, naar dette medfører Ændringer i den i en Menneskealder bestaaende Praksis og ligeledes medfører Ændringer i Overenskomsten midt i Overenskomstperioden. Fællesmødet endte resultatløst.

Havnearbejderne i Rudkøbing hos Handelsstandens Arbejdsgiverforening i Rudkøbing.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen behandledes der under Medvirkning af Hovedorganisationerne en af Arbejdsmændene i Rudkøbing fremsendt Klage over forskellige Forhold ved Rudkøbing Havn.

Der opnaaedes Enighed om Forholdet paa følgende Maade:

1) at Uoverensstemmelsen vedrørende Betaling af Ventepenge ved Losning af S/S. Lisbeth Zilk, betaler Arbejdsgiverne til fuld Afgørelse 125,62 Kroner,

2) at Arbejdsgiverne frafalder Kravet om Fradrag i Satserne af 20½%,

3) at Fagforeningen frafaldt Kravet om det rejste Afregning for Winchman og Gertman.

4) Spørgsmaalet om Betaling for Stilladsbygning, naar dette henbringes paa Kajen, enedes man om at det bliver som hidtil paa Basis af de gældende Overenskomster

5) og at Uoverensstemmelsen vedrørende Beregningen af Dagpenge under Ulykkestilfælde i de første 13 Uger, skal Beregningen, paa samme Maade som naar der er tegnet Forsikring, betales for alle Ugens 7 Dage.

Til fuld Afgørelse af det direkte paaklagede Forhold betaler Foreningen af Arbejdsgivere i Rudkøbing Kr. 1500 til Fagforeningens Juletræ.

Den luxemburgske faglige Landsorganisations 8. Kongres

afholdtes i Luxemburg den 28. og 29. September 1929.

Kongressens Dagsorden var meget omfattende. Foruden de almindelige Spørgsmaal om Forretningsorden, Beretning og Regnskab, Valg o. s. v., behandledes Stillingen til Kooperationen og Industriforbundsproblemet, 8 Timers Dagen, Hjemmearbejdet m. m.

Kongressen talte 44 Delegerede, der repræsenterede ca. 15,300 Medlemmer i 10 forskellige Forbund.

Af Forbundene er Bjerg- og Metalarbejderforbundet langt det største, idet det tæller c. 10,000 Medlemmer, og herefter kommer Jernbaneforbundet med c. halvt saa mange.

De øvrige Forbund har kun fra 50 op til et Par Hundrede Medlemmer.

Dette Forhold gør det lettere forstaaeligt, at Kongressen fattede en Beslutning om, at man skulde tilstræbe, at samtlige Forbund sluttes sammen i eet Forbund.

Hele Luxemburgs Befolkning bestaar af c. 285,000 Indbyggere, hvoraf et forholdsvis stort Antal er Udlændinge — nemlig 48,333. Heraf er 18,686 Tyskere og 12,704 Italienere.

Indenfor Haandværk og Industri beskæftiges 42,927 Mennesker af begge Køn, men heraf er kun de 28,038 Luxemburgere, Resten er Tyskere, Italienere, Belgiere, Franskmænd og andre Nationer.

Af de indenlandske Arbejdere er 42% fagligt organiserede, medens kun 7% af Udlændingene tilhører Organisationerne.

Paa Grund af de bestaaende Sportsforeningers reaktionære Stilling vedtoDe fremmede Arbejdere er næsten udelukkende beskæftigede i Bjærgværkerne, Jærnsmelterierne og i Byggeindustrien.

Forholdet med de mange uorganiserede fremmede Arbejdere bereder Organisationerne store Vanskeligheder. Disse Vanskeligheder skal man nu i den nærmeste Fremtid forsøge at komme bort fra. Under den internationale faglige Centrals Ledelse er der dannet en Kommission, i hvilken denne, Luxemburgs og de omliggende Grænselandes Organisationer er repræsenterede, og som skal søge Veje og Midler til at faa de paagældende Landes i Luxemburg arbejdende Arbejdere organiserede.

Denne Kommission dannedes, og Principerne for det grundlæggende Arbejde blev vedtaget paa en Fælleskonference Dagen forinden Kongressen, og denne tilsluttede sig enstemmigt de af Konferencen fattede Beslutninger.

Af andre vigtige Beslutninger skal vi nævne, at Lovene gennemgik en Revision, hvorved der dannedes et særligt Grænseudvalg eller Voldgift angaaende Grænsestridigheder mellem Organisationerne. De af Voldgiften fattede Beslutninger er bindende for Organisationerne.

Bidraget til Landsorganisationen fastsættes til 3 frcs. pr. Aar og Medlem (c. 30 Øre).

Mellem den faglige Landsorganisation og den kooperative Landsorganisation oprettedes en Overenskomst om Samarbejde.

Der skal fremtidig bestaa en paritetisk Kommission paa 6 Medlemmer. Fagorganisationen forpligter sig til at foranledige, at dens Medlemmer tiltræder og saa vidt muligt foretager deres Indkøb i de stedlige kooperative Foretagender.

Til Gengæld skal den kooperative Organisation støtte saavel Arbejdernes faglige som sociale Bestræbelser.

Der vedtoges en Resolution, der kræver 8 Timers Dagen gennemført i de smaa Virksomheder, og det samme gælder for Sommerferie; begge disse Spørgsmaal er lovfæstede, men kun for Bedrifter af en bestemt Størrelse, — 20 Arbejdere.

ges det at søge oprettet en speciel Arbejdersports-Bevægelse.

Der vedtoges ligeledes Beslutninger, der skal befordre Arbejderoplysningen.

Alt i alt viste Kongressen baade ved sine Beslutninger og ved sit hele Forløb, at den luxemburgske Arbejderbevægelse staar paa et højt Stade, og i god Kontakt med de Retningslinier, der er de raadende indenfor Den internationale faglige Central i Amsterdam.

Den ovenfor omtalte Konference havde bragt forholdsvis mange udenlandske Gæster til Stede. Tyskland, Frankrig, Belgien, Amsterdam Internationalen og Danmark var repræsenteret. Sidstnævnte ved Hans Jacobsen, der — Dagen inden Konferencen og Kongressen— var til Bestyrelsesmøde i Amsterdam, hvorfra Vejen til Luxemburg jo ikke er saa lang.

Søndag Eftermiddag efter Kongressens Afslutning fandt der et storslaaet Demonstrationstog Sted i Luxemburg af Arbejdere fra hele Landet til Fordel for Arbejdernes Krav i Almindelighed.

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

Arbejdsløsheden i Oktober 1929.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden ved Udgangen af Oktober Maaned 1929 sammenlignet med de nærmest foregaaende Maaneder samt Oktober Maaned i Fjor. For de to sidste Maaneder er Beregningerne foretaget paa Grundlag af de Oplysninger om Ledigheden, der tilvejebringes gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for de tidligere Maaneder derimod hovedsagelig paa Grundlag af Oplysninger, tilvejebragt gennem Fagforbundene.

Ved Udgangen af Oktober var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 10,0 pCt. mod 8,8 pCt. ved Udgangen af September. Den i Løbet af Maaneden stedfundne Stigning faldt

	Antal Arbejdere pr. Aug. 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Okt.[1]) 1929	Sept.[1]) 1929	Aug. 1929	Juli 1929	Okt 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11992	7,5	6,1	6,1	7,0	15,5
2. Anden Industri m. v. ...	70267	9,5	9,6	10,2	10,6	13,6
3. Handel	5551	7,8	7,7	8,1	7,9	9,4
4. Arbejdsmd. .	31583	10,2	8,2	8,0	8,1	11,9
Ialt...	119393	9,4	8,8	9,1	9,5	13,2
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20350	7,2	5,0	5,8	6,9	20,0
2. Anden Industri m. v. ...	60562	9,9	9,5	10,6	10,3	14,0
3. Handel	6876	9,3	8,9	9,1	9,2	11,0
4. Arbejdsmd. .	68564	11,9	9,1	8,7	10,3	15,9
Ialt...	156352	10,4	8,7	9,1	9,8	15,5
Hele Landet..	275745	10,0	8,8	9,1	9,6	14,5

[1]) Foreløbige Tal.

paa omtrent samtlige Grupper i ovenstaaende Oversigt, men Stigningen var størst for Arbejdsmænd.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,6	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9
Februar ...	21,9	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9
April	8,1	13,4	16,5	23,0	16,8	13,4
Maj	5,8	12,0	14,7	19,1	14,2	10,8
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	10,0
Juli	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6	9,6
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1	9,3
September.	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2	8,8
Oktober...	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	10,0
November.	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	
December .	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

Sammenlignet med Oktober 1928 var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Oktober 1929 betydelig mindre, og ligeledes var den langt mindre end Arbejdsløsheden paa det tilsvarende Tidspunkt af Aaret i 1926 og 1927, men en Del større end i 1924.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt foranstaaende; Tallene gælder Slutningen af Maanederne og er med Undtagelse af de to sidst anførte reviderede Tal.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 24 * KØBENHAVN DEN 14. DECEMBER 1929 * 26 AARGANG

Den 12. internationale Arbejdskonference.

(VI.)

Artikel 9.

Der skal foreskrives betryggende Forholdsregler for at sikre, at mekaniske Hejsemidler eller Grejer, faste eller løse, der benyttes i Forbindelse med Hejsemidlerne, ikke anvendes ved Arbejde i Land eller om Bord, medmindre de er i god og driftssikker Stand.

Særlig skal iagttages:

1. Saadanne Hejsemidler og det dertil hørende Tilbehør, der forefindes om Bord i Skibet, saaledes som det er nærmere fastsat ved vedkommende Lands Love og Bestemmelser, samt de ved disse benyttede Kæder og Staaltov bliver tilbørligt at undersøge og prøve, forinden de tages i Brug, og deres størst tilladte Løftevægt at attestere paa forskriftsmæssig Maade af en dertil kompetent Person.

2. Efter at være taget i Brug, skal ethvert Hejsemiddel, uanset om det benyttes i Land eller om Bord i Skibet, samt alt dertil hørende faste Tilbehør om Bord i Skibet, saaledes som ved vedkommende Lands Love og Bestemmelser nærmere fastsat, grundigt undersøges eller besigtes, saaledes:

a) Lossebomme, Svanehalse, Beslag paa Master og Lossebomme, Øjebolte, Hangere og alle andre faste Grejer, hvis Nedrigning er særlig vanskelig, skal grundigt undersøges hvert fjerde Aar og besigtes mindst en Gang hver 12. Maaned;

b) alle andre Hejsemidler d.v.s. Kraner og Spil, Blokke, Sjækler og alt andet Tilbehør, der ikke er indbefattet under a.) skal grundigt undersøges hver 12. Maaned.

Alle løse Grejer (f. Eks. Kæder, Staaltov, Ringe, Hager) skal besigtes, hvergang og forinden de tages i Brug, med mindre de er bleven besigtet i Løbet af de sidste tre Maaneder.

Kæder maa ikke kortes op ved, at der slaas Knuder paa dem, og der maa træffes Foranstaltninger til at forhindre, at de beskadiges af skarpe Kanter.

Indsplejsning af Kovs eller Øjesplejsning i Staaltovværk, skal mindst have 3 Indstik med en hel Kordel og 2 Indstik med Halvkordel. Dog skal denne Bestemmelse ikke være til Hinder for, at der anvendes andre Slags Splejsninger, naar disse er ligesaa effektive som den her beskrevne Form.

3. Kæder og lignende Grejer som nærmere angivet i vedkommende Lands Love og Bestemmelse (f. Eks. Hager, Ringe, Sjækler, Hvirvler) skal, medmindre de har været underkastet en anden ved vedkommende Lands Love og Bestemmelser anordnet fyldestgørende Behandling, udglødes under Tilsyn af en sagkyndig Person, saaledes:

a) Kæder og de nævnte Grejer, der føres om Bord paa Skibet:

I) Halvtommes- og mindre Kæder eller Grejer i stadigt Brug, mindst en Gang hvert 6. Maaned;

II) Alle andre Kæder eller Grejer (indbefattet Hanefodskæder, men ikke Preventerkæder, som er i stadig Brug, mindst een Gang hver 12. Maaned.

Dog maa for saa vidt angaar Grejer, der udelukkende benyttes ved Kraner og andre haanddrevne Hejsemidler det under I. angivne Tidsrum sættes til 12 Maaneder og det under II. angivne Tidsrum til 2 Aar.

Saafremt vedkommende kompetente Myndighed er af den Formening, at den i nærværende Stykke paabudte Udglødning af de omhandlede Grejer — dog bortset fra Kæder — under Hensyn til disses Størrelse, Konstruktion,

Materiale eller Hyppigheden af deres Anvendelse, ikke er fornøden af Hensyn til Beskyttelse af Arbejderne, kan der meddeles Dispensation fra Opfyldelsen af disse Krav, hvilken Dispensation (der kan tilbagetages, naar det maatte skønnes fornødent) nærmere maa angive de Betingelser, paa hvilken den er meddelt.

b) Der skal foreskrives Forholdsregler for at sikre, at der foretages Udglødning af Kæder og lignende Grejer, som ikke føres om Bord.

4. Der skal, efter Omstændighederne i Land eller om Bord i Skibet, forefindes tilbørlige Bevisligheder for, at vedkommende Midler og Grejer er i sikker Stand. Disse Bevisligheder maa angive den størst tilladte Løftevægt og de Tidspunkter, da de i nærværende Artikels Stykke 1 og 2 omhandlede Prøver og Besigtigelser har været afholdte, samt deres Resultater, og ligeledes Resultatet af de i Stykke 3 omhandlede Udglødninger eller anden Behandling.

Disse Bevisligheder skal paa Begæring af en dertil behørig bemyndiget Person forevises af den Person, af hvem de opbevares.

5. Den størst tilladte Løftevægt skal være tydeligt mærket paa alle Kraner, Lossebomme og Kædestropper og paa lignende Løftemidler, der benyttes om Bord, saaledes som det ved vedkommende Lands Love og Bestemmelser maatte være nærmere fastsat. Den størst tilladte Løftevægt, der afmærkes paa Kædestropper, skal enten anføres i almindelige Tal eller Bogstaver paa Kæderne eller paa en Plads eller andet dertil fastgjort varigt Materiale.

6. Alle Motorer, Tandhjul, Kæder og Friktionskoblinger, Akselledninger, strømførende elektriske Ledninger og Damprør skal (medmindre det godtgøres, at de ved deres Stilling og Konstruktion er ligesaa sikre for alle de derved beskæftigede Arbejdere, som om de var behørigt skærmede) være behørigt skærmede i det Omfang, som er muligt uden at vanskeliggøre Skibets sikre Drift.

7. Kraner og Spil skal forsynes med effektive Midler til at forhindre, at en Byrde ved et Uheld styrter ned under Ophejsning eller Nedfiring.

8. Der skal træffes tilbørlige Forholdsregler for at forhindre Spildedamp og, saavidt gørligt, Kraftdamp til Kran eller Spil i at indhylle nogen Del af det Arbejdssted, hvor en Arbejder er beskæftiget.

Artikel 10.

Kun tilstrækkelig kompetente og paalidelige Personer maa anvendes til Betjening af Løfte- eller Transportmidler, uanset om disse drives ved mekanisk Kraft eller paa anden Maade, til Signalgivning til de Personer, der betjener saadanne Midler, og til Betjening af Losseløbere ved Spilkopper eller Spiltromler.

Artikel 11.

1. Intet Gods maa efterlades hængende i et Løftemiddel, medmindre vedkommende Løftemiddel er under effektivt Tilsyn af en kompetent Person, medens Godset er anbragt saaledes.

2. Der skal foreskrives Regler om Anvendelse af en Signalmand, hvor dette er nødvendigt af Hensyn til Sikkerheden for Arbejderne.

3. Der skal foreskrives fornødne Forholdsregler for at forhindre, at der anvendes farlige Arbejdsmetoder ved Opstabling og Nedtagning samt Indstuvning og Udtagning af Last eller i Forbindelse dermed staaende Manipulationer vedrørende Lasten.

4. Før Arbejdet paabegyndes ved en Luge, skal de der anbragte Skærstokke fjernes, medmindre Lugen er af tilstrækkelig Størrelse til at udelukke, at der paaføres Arbejderne Fare ved, at Godset støder imod Skærstokkene. Naar Skærstokkene ikke fjernes, skal de være sikkert fastgjorte, saaledes at de forhindres i at rives op.

5. Der skal træffes Foranstaltninger, saaledes at det er muligt for Arbejderne at slippe bort, naar de er beskæftiget med Kul eller anden Bulkladning i et Lastrum eller Mellemdæk.

6. Ingen Stilling maa benyttes ved Arbejdet, medmindre denne er solidt og stærkt konstrueret og sikkert forstøttet og om fornødent ordentlig fastgjort. Børe maa ikke benyttes paa en Slisk til Transport af Ladning mellem Skib og Land, naar Slisken er saa stejl, at den er usikker.

Stillinger og Sliske skal, om fornø-

dent, behandles med passende Materiale for at forhindre Arbejderne i at glide.

7. Hvor Arbejdsstedet i et Lastrum er indskrænket til Lugeaabningen, maa Hager ikke bugges i Baandene eller Surringerne paa Bomulds-, Uld-, Kork- og Sækkeballer eller lignende Varer (ejheller Løshager paa Tønder) undtagen i den Hensigt at brække Godset los eller for at lægge det i Strop.

8. Ingen Grejer af nogen Art maa belastes udover deres størst tilladte Løftevægt undtagen under særlige Omstændigheder, og kun saafremt det udtrykkelig tillades af Ejeren eller hans Befuldmægtigede; der skal føres en Liste over de Tilfælde, hvor saadan Tilladelse er givet.

9. Naar der anvendes Kajkraner af varierende Løfteevne (f. Eks. Udliggere til Ophejsning og Nedfiring, hvis Løfteevne varierer med Vinklen), skal der paa Kranen forefindes en automatisk Indikator eller en Tabel, der udviser den størst tilladte Løftevægt ved de tilsvarende Hældninger af Udliggerne.

(Fortsættes.)

Dansk Glasarbejderforbunds 18. Kongres.

I Grundtvigs Hus aabnedes den 11. November Kl. 10 Formiddag Glasarbejderforbundets 18. Kongres.

Forbundets Forretningsfører, *C. J. Olsen* bød de Delegerede og Gæsterne velkommen til Organisationsarbejdet, og efter at der var valgt Dirigenter og Sekretærer til at lede Kongressens Forhandlinger, fik De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, Næstformand *Chr. Jensen,* Ordet for at hilse Kongressen.

Chr. Jensen udtalte bl. a., at Glasarbejderforbundet er en af de Organisationer, der har meget vanskelige Forhold at arbejde under. Den tekniske Udvikling rammer dette Fag haardt og kan kun afbødes gennem den indre Solidaritet blandt Medlemmerne. Det vil være af Betydning ogsaa for Hovedorganisationen, at disse Forhold bliver belyst gennem Kongressens Forhandlinger for muligvis at finde Vej til at faa det bedste ud af Fagets Udvikling.

Formandens Beretning.

Derpaa aflagde Forbundets Formand Beretning over den 3-aarige Kongresperiode. Det var Arbejdsløshed og atter Arbejdsløshed, der havde præget Perioden. Umiddelbart efter sidste Kongres standsede Frederiksberg Glasværk, og senere havde der været gentagne Standsninger saavel paa Kastrup Glasværk som paa Holmegaard og i Odense. Tilsyneladende havde Aarhusværkets Aabning været et Lyspunkt, men allerede efter et halvt Aars Forløb standsede Værket atter. Over lange Perioder havde det været saaledes, at ikke en eneste Flaskemager var i Arbejde, og for Tiden beskæftiger hele den danske Glasindustri kun 16 Flaskemagere. For Hvidglasmagere og Slibere, havde Forholdene været nogenlunde, men selvfølgelig havde Arbejdsløsheden svækket Organisationens Modstandskraft overfor Arbejdsgivernes Reduktionskrav.

Udviklingen i Faget gik mere og mere i Retning af Maskinovne og halvautomatiske Maskiner, som Arbejdsgiverne lod betjene af ufaglærte og unge Arbejdere, medens de faglærte Glasarbejdere gik arbejdsløse.

Derfor ramte Venstres Ødelæggelse af Arbejdsløshedsloven ogsaa særligt haardt blandt Glasarbejderne, som ikke havde haft økonomisk Evne til at oprette Krisekasse og derfor kun havde kunnet afbøde Arbejdsløshedens Virkninger ved den Støtte, Medlemmerne havde faaet af de kommunale Hjælpekasser.

Formanden omtalte de Skridt, Hovedbestyrelsen havde foretaget for at sikre Medlemmerne og omtalte herunder, at han havde henvendt sig til Dansk Arbejdsmandsforbund, for ved en Forhandling med dem, at faa Forbundet optaget i Arbejdsmandsforbundet; men da Arbejdsmandsforbundet slet ikke vilde imødekomme Glasarbejderforbundet med Hensyn til Repræsentation, var Forholdet umuligt og Forhandlingerne afbrødes.

Formanden omtalte sluttelig de førte Forhandlinger og de Mæglings- og Voldgiftssager, som Organisatio-

nen havde ført og henviste iøvrigt til den trykte Beretning.

Regnskaberne.

De forelagte og reviderede Regnskaber godkendtes enstemmigt.

Lovændringer.

Derefter gik man over til Lovændringsarbejdet, og her gav Forretningsudvalgets Forslag om at ændre Forbundets Love, saaledes at der ogsaa kan optages ufaglærte Arbejdere i Faget, Anledning til en længere Debat.

Det i alle Fagorganisationer stedse mere brændende Problem om Industriforbund i Stedet for Fagforbund, rejste sig ogsaa her.

De samvirkende Fagforbunds Næstformand, *Chr. Jensen,* tog Del i Debatten og gav en Redegørelse for Industriforbundstanken og den Maade, den søgtes gennemført i de forskellige Fag.

Chr. Jensen delte Anskuelserne efter følgende fire Standpunkter, Fagorganisationer, der var dannet paa Basis af det paagældende Haandværk, Fagorganisationer, der drog deres Linier efter Spørgsmaalet: faglært eller ufaglært Arbejder, Organisationer, der var dannet med Raastoffet som Basis, og endelig Organisationer, der samlede samtlige indenfor en Industri beskæftigede Arbejdere uden Hensyn til Køn og Uddannelse. Den stadigt stærkere fremadskridende Teknik befordrer det Tidspunkt, da den faglige Del af Arbejderbevægelsen herhjemme for Alvor bringer dette Problem til en endelig Afgørelse, og Spørgsmaalet rejses snart sagt paa alle Kongresser.

Ved Afstemningen vedtoges Forretningsudvalgets Forslag uden Modstemmer.

Forslaget har følgende Ordlyd:

»Som Medlem kan optages enhver indenfor Glasindustrien beskæftiget Lønarbejder«.

Efter Vedtagelsen af ovenstaaende Ændring gik Kongressen i Gang med en omfattende Forandring af Lovene, som den nye Bestemmelse medførte og vedtog yderligere at inddele Medlemmerne i Hel-, Delvis- og Halvtbetalende og fastsatte herfor følgende Bestemmelser:

Heltbetalende Medlemmer er faglærte Arbejdere med en Indtægt over 55 Kr. pr. Uge, og et Kontingent til Forbundet og Afdelings- samt Hjælpekasse paa 205 Øre pr. Uge.

Delvisbetalende Medlemmer omfatter faglærte og ufaglærte, hvis Løn ikke overstiger 55 Kr. pr. Uge, og Kontingentet for denne Gruppe er til Forbundets Anliggender 140 Øre pr. Uge.

Som halvtbetalende optages Lærlinge og unge Arbejdere under 20 Aar for et Kontingent af 90 Øre pr. Uge.

Hertil kommer saa Arbejdsløshedskontingentet.

Andre Forslag.

Under andre Forslag behandledes nogle Spørgsmaal vedrørende gamle og uarbejdsdygtige, tidligere Medlemmer af Faget og dets Hjælpekasse. Man indførte en Graduering, saavel af Kontingentet som Understøttelsessatserne.

Endelig besluttedes det, at lade Hellerup Afdeling opgaa i Københavns Afdeling.

Valg af Ledelse.

Efer at der var fastsat Lønninger, foretog Kongressen derpaa Valg af Ledelse.

Til Formand genvalgtes *C. J. Olsen,* til Næstformand og Sekretær genvalgtes *B. Lund* og til Medlem af Forretningsudvalget genvalgtes *Hj. Nielsson.*

Samtlige Valg skete med Akklamation.

Til Suppleanter valgtes enstemmigt *Th. Green, C. Carlsson* og *Arnold Ebert,* alle af Kastrup.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Derefter konstitueredes Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde, hvor Formanden aflagde Beretning over Kassens Virksomhed. Han pegede paa, at denne i Hovedtrækkene maatte blive en Gentagelse af Forbundsberetningen, idet Arbejdsløsheden prægede Forbundets Arbejde, og dens Bekæmpelse var jo Kassens naturlige Virksomhed.

Regnskaberne.

Iøvrigt fremgik det af Regnskaberne, at Perioden — takket være Maskinovnenes Indførelse — har været særdeles haard for Kassen.

Man begyndte i 1926 med en Beholdning paa noget over 200,000 Kr. og en Gæld paa godt 96,000. Ved Periodens Udløb var Beholdningen ca. 56,000 og Gælden 86,000 Kr.

Det er først i det sidste Halvaar, at en Kontingentforhøjelse har vendt den nedadgaaende Linie i Kassens Økonomi, og der var ikke foreløbig Udsigter til Kontingentnedsættelse.

Beretningen og Regnskabet godkendtes enstemmigt, og man foretog derpaa en Række Vedtægtsændringer under Forbehold af Direktoratets Godkendelse.

Fastsættelse af Kontingentet.

Arbejdsløshedskassens Kontingent fastsattes for heltbetalende til 145 Øre, for delvisbetalende 75 Øre og for halvtbetalende til 50 Øre pr. Uge.

Efter at have fastsat Datoen for de nye Loves Ikrafttræden til 1. Jan. 1930, foretoges Valg af Ledelse.

C. J. Olsen, B. Lund, Hj. Nielsson, Th. Green, C. Carlson og *Arn. Ebert* valgtes ogsaa til at lede Arbejdsløshedskassen.

Derefter sluttedes Forhandlingerne.

Chr. Jensen, De samvirkende Fagforbund, tog Afsked med Forsamlingen i en Tale, hvori han takkede for den varme Tilslutning til De samvirkende Fagforbund, som havde givet sig til Kende gennem de Udtalelser, der var faldne under Debatten. Han udtalte Haabet om, at Forbundet maatte have Glæde af de trufne Beslutninger. Vedtagelsen om at omdanne Forbundet til Industriforbund var et Vidnesbyrd om, at man forstod Tidens og Udviklingens Krav, og selv om denne Beslutning vil bringe adskillige Begyndelsesvanskeligheder, er der ikke Tvivl om, at Beslutningen er rigtig og gavnlig. Udbragte et Leve for Dansk Glasarbejderforbund.

C. J. Olsen takkede Chr. Jensen og udbragte et Leve for De samvirkende Fagforbund.

Den amerikanske Landsorganisations Kongres.

(American Federation of Labour)

(I. F. C.) Den sidste Kongres i den amerikanske Landsorganisation havde udgivet Parolen om en Fordobling af Medlemsantallet indtil næste Aars Kongres (1929). Naturligvis kunde ingen antage, at det vilde være muligt at naa dette Maal, og Formaalet med denne Parole skulde sagtens være en Spore til med større Kraft at arbejde for, at der atter indtræder en Stigning i Fagorganisationernes Medlemstal, som i Aarene efter Krigen udviste en uafbrudt Nedgang. Dette er da ogsaa lykkedes til en vis Grad. Af den Beretning, der blev forelagt den i Oktober d. A. i Toronto afholdte Fagforeningskongres, fremgaar det saaledes, at Medlemsantallet i de under den amerikanske Landsorganisation hørende Organisationer for Tiden beløber sig til 2 933 545, hvad der overfor det forrige Aar betyder en Tilvækst af 37 482 nye Medlemmer. Angaaende Landsorganisationens finansielle Stilling hedder det i Beretningen: »Medlemskontingentet var i sidste Aar 432 168 $, andre Indtægter bragte dette Beløb op til 609 633 $. Med sidste Aars Saldo var den samlede Indtægt 909742. Udgiften beløb sig til 575 181 $, og Kassebeholdningen var 334 560 $.«

Dette Aars Kongres genspejlede den Usikkerhed, som er opstaaet paa Grund af den udbredte Rationalisering og den heraf følgende Overflødiggørelse af Arbejdskraft og Arbejderens Udelukkelse fra Produktionsprocessen i en altfor tidlig Alder. Med anerkendelsesværdig Uforudindtagethed drages de rette Konklusioner heraf. Den amerikanske Fagbevægelse har i mange Henseender været nødsaget til at drage ny Lære, saaledes navnlig med Hensyn til Nødvendigheden af et vist Maal af Socialforsikring, der skal omfatte det størst mulige Antal Arbejdere.

Det var hovedsagelig 7 Punkter, som Kongressen bragte i Forgrunden som nye Opgaver, og som kan tjene som Rettesnor for Arbejdet i den nærmeste Fremtid, nemlig:

1) Nedsættelse af den europæiske Indvandringskvotient og Indførelse af

en ny Kvotient for alle sydamerikanske Stater. Hermed har Kongressen paany bekræftet sin Tilslutning til den af Regeringen førte Indvandringspolitik.

2) Indførelse af en effektiv Lov mod Domstolenes Indgreb i Fagforeningernes Virksomhed. I denne Henseende kan det siges, at dette Spørgsmaal tegner til at blive en af Landsorganisationens vigtigste Opgaver; thi Domstolenes Indgreb og Forbud ved Konflikter har i høj Grad bidraget til at fremme de allerede temmelig vidt udbredte og stærke Fagforeninger for den enkelte Bedrift, de saakaldte *Company Unions*, som tildels finansieres og kontrolleres af Arbejdsgiveren. — Der blev forelagt Kongressen et Udkast til en Lov, som grundigt skal rømme op med dette Uvæsen. — Landsorganisationen skal sætte alt ind paa, at dette Lovforslag skydes i Forgrunden ved Parlaments Forhandlinger om denne Sag.

3) Indførelse af den 5 Dages Arbejdsuge. Dette er nødvendigt med Henblik paa den fremskridende Rationalisering og til Forhindring af en yderligere Stigning af Arbejdsløsheden.

4) Udvidelse af Agitationen for Organiseringen af Arbejderne i Sydstaterne. Da Industrien stedse mere udvandrer til Sydstaterne, d. v. s. Landene med billig Arbejdskraft, skal den faglige Agitation, som hidtil blev ført af de enkelte interesserede Forbund, gøres til et Anliggende for hele Bevægelsen. Beslutningen om, at Landsorganisationen skal tage sig af Agitationen for Tilgang til Fagforeningerne, er ogsaa nødvendig af den Grund, at det i Sydstaterne væsentlig drejer sig om ufaglærte eller tillærte Arbejdere, hvis Organisering Landsorganisationen hidtil ikke har omfattet med særlig Interesse.

5) Udarbejdelse af Planer, vedrørende den politiske Kampagne i 1930 og Fortsættelse af Anti-Partipolitiken. Dermed bekræftes A. F. of L.s hidtidige Taktik. Bestyrelesn vil fremdeles støtte de Parlamentsmedlemmer, som sympatiserer med Arbejderbevægelsens Maal og Bestræbelser. Iøvrigt vil Fagbevægelsen dog bevare sin fulde Uafhængighed af alle politiske Partier.

6) Indførelse af Alderdomsforsikring. Da den rationaliserede Industri stedse mere gaar over til at udskille Arbejderne fra Produktionen i en atlfor tidlig Alder, fra Produktionen i en altfor tidlig Alder, og disse Arbejdere har det største Besvær med, eller er slet ikke i Stand til at finde anden Beskæftigelse i Industrien, bør der findes Midler og Veje til at sørge for disse Arbejdere. Af den Grund mener Landsorganisationen at maatte fordre generel Indførelse af statlig Alderdomsforsikring.

7) Fremskaffelse af Arbejdsmuligheder for de Arbejdere, som Rationaliseringen gør overtallige.

Uden Opposition genvalgtes Green til Formand for Landsorganisationen. Ligeledes genvalgtes den afgaaende Bestyrelse.

Næste Aars Kongres vil finde Sted i Boston.

Lønbevægelser og Konflikter.

Smede og Maskinarbejdere hos Blikkenslagermester Vilh. Christensen, Randers.

Paa Foranledning af en Klage fra Centralforeningen af Blikkenslager- og Kobbersmedemestre i Jylland over, at nogle hos Blikkenslagermester Vilhelm Christensen, Randers, ved et Arbejde i Aarhus beskæftigede Rørlæggere havde krævet garanteret Timeløn, da Akkorden havde givet Underskud, afholdtes den 15. November d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet enedes man om at nedsætte et Udvalg til at undersøge de Forhold, der staar i Forbindelse med det omhandlede Arbejde, og derefter give en Fremstilling.

Parterne forbeholdt sig derefter paa Grundlag af Udvalgets Fremstilling at træffe nærmere Afgørelse i Sagen.

Arbejdsmænd hos Købmand Anton Petersen i Præstø.

Uenighed om Betalingen for Overarbejde.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Afd. i Præstø havde klaget over, at ovennævnte Købmand havde nægtet at betale den i Overenskomsten anførte Sats for udført Overarbejde ved Losning af

Kul og Koks fra to Skibe, i hvilken Anledning der blev afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. November.

Ved Mødet gjordè Købmand Anton Petersen, der er Formand for Arbejdsgiverforeningen i Præstø, gældende, at han havde forstaaet Overenskomsten saaledes, at der intet ekstra skulde betales for Overarbejde, naar Arbejdet blev udført i Akkord. Denne Fortolkning af Overenskomsten kunde ikke fastholdes, og der opnaaedes paa Mødet Enighed om, at Købmanden betaler de paagældende Arbejdere Kr. 172,90, som de havde Krav paa, og i Fremtiden betaler Overarbejdsprocenter af Akkordfortjenesten.

Ugen uden Søndag.

(Nedenstaaende er en Oversættelse af en Artikel fra »Luxemburger Zeitung« for den 29. September. Da den giver en ret alsidig Fremstilling af de ved Forandringen fremkommende Forhold, har vi ment, den kan paaregne Interesse.)

Den uafbrudte Arbejdsuge vandrer fremad i Sovjetrusland. En Række offentlige Kontorer og Fabriker har allerede indført den og i mange andre Foretagender forestaar dens umiddelbare Indførelse. Hverdagens Revolutionering, et haardt Slag for Religionen, en betydelig Stigning af Produktionen i alle Erhvervsgrene — det er de Maal, som med et Slag skal opnaas ved den uafbrudte Arbejdsuge. Hvorledes ser nu en saadan Arbejdsuge ud, og hvorledes »praktiseres« den? Hvorledes er man overhovedet i Sovjetrusland naaet til at kunne foretage en saa gennemgribende Reform?

Sovjetmyndighederne har allerede i en Aarrække foretaget Fremstød mod Søndagens Bestaaen. Det første, der talte mod Søndagen, var, at en ret stor Del af Befolkningen i Sovjetrusland stadig satte denne Dag i Forbindelse med Religionen. Søndagen var ikke alene en lovlig fastsat Hviledag, men tillige en af Gud indstiftet Helligdag. I Kampen mod Religionen maatte Afskaffelsen af Søndagen hilses som en værdifuld Forholdsregel. Paa den anden Side betød Søndagens Bestaaen en betydelig Skade for Erhvervslivet. Ved Afbrydelsen af Arbejdet paa Hviledage paaførtes der mange Grene indenfor Produktionslivet betydelig Forhøjelse af Omkostningerne. Opvarmning af Maskinrummene om Mandagen var uhensigtsmæssig saavel i teknisk som materiel Henseende. Fyring om Søndagen betød et Spild. Men det faldt endnu tungere i Vægtskaalen, at Lørdagen som halv Fridag ikke blev fuldt udnyttet af Arbejderne, og at Mandagen led meget stærkt under Søndagens Eftervirkninger. Man maa huske, at der i Rusland mere end i noget andet Land i Verden holdes blaa Mandag.

Men man opstillede endnu mange Overvejelser for paa bedste Maade at begrunde Søndagens Afskaffelse. I vor fremskredne Tid findes der allerede mange Foretagender, der har en uafbrudt Arbejdsuge. Her maa man tænke paa Restaurationer, Hoteller, Caféer, desuden paa Post, Telegraf, Telefon og frem for alt paa Samfærdselsmidlerne: Jernbane, Sporvejsforbindelse og Omnibiler. Netop for Trafikens Vedkommende sker der en stærk Stigning paa Søndage, i hvert Fald en betydelig Omændring af dens Virksomhed. Lysttrafiken, der allerede i Amerika og Vesteuropa stiller store Krav til Trafikinstitutionerne, har voldt Russerne særlig Bekymring. Overfyldningen af de allerede paa Hverdage stærkt beslaglagte Jernbaner og Omnibiler naar om Søndagen i Ruslands større Byer sit Højdepunkt, hvad der selvfølgelig maa føre til meget ubehagelige Tildragelser. Skovgæster, der søger Rekreation, maa ofte vente 2 à 3 Timer i Moskvas Gader, indtil de kan faa en Plads i en Sporvogn. Der udspilles vilde Scener paa Banegaarden foran Billetkontorerne og paa Perronerne. Hundrede af Tog maa holdes parate udelukkende til Søndagstrafiken, medens de paa Ugens øvrige Dage staar ubenyttede hen, hvad der volder Jernbanemyndighederne Skade og Ærgrelse.

Endvidere: Som almindelig Hviledag kan Søndagen — netop fordi den er en almindelig Hviledag — ikke tilbringes paa rette Maade. Der hersker overalt en Kæmpetrafik, de smukkeste Ud-

flugtssteder er overfyldte, i Musæer og Teatre hersker der Trængsel, som kun har Ærgrelse og Strid til Følge. Det maa organiseres paa en helt anden Maade.

Og det er blevet organiseret paa en helt anden Maade. Alle Virksomheder indfører i den senere Tid en uafbrudt Arbejdstid. Enhver Arbejder og enhver Funktionær faar sin egen Arbejdsuge og sin egen Hviledag. Det er ikke saaledes, at han arbejder 6 Dage og holder Hviledag den syvende, han holder allerede Hviledag efter 5 Dages Forløb, i mange Virksomheder allerede efter 4 Dages Forløb. Som Regel skal en Uge paa 6 Dage være gældende. Hver Dag er der en Sjettedel af Arbejdere og Funktionærer, der holder Hviledag, uden at Virksomheden afbrydes. Selv Skolerne gaar over til en uafbrudt Arbejdsuge. De enkelte Klasser eller Grupper, som de kaldes nu, har deres egen Hviledag. Man har regnet ud, at 500 Klasseværelser i eet Distrikt paa denne Maade daglig bliver ledige, hvad der vil betyde en stor Besparelse paa Grund af den Pladsmangel, der hersker i Rusland. Det er endvidere udregnet, at en Virksomhed med 600 Arbejdere ved Indførelse af en uafbrudt Arbejdsuge i et Fjerdingaar indvinder ca. en Arbejdsmaaned og i hver Maaned ca. 2500 enkelte Arbejdsdage. Omkostningsbesparelserne derved andrager 6,7 pCt.

De første Uger efter den nye Arbejdsinddelings Indførelse har vist, at der er en Række Mangler. Nogle beklager sig over, at det er blevet kedeligere paa Hviledagen, men man trøster sig ved Bevidstheden om, at Kollegerne arbejder videre den Dag, hvor man selv hviler ud efter Arbejdet. Det er dog mere ubehageligt, at det er blevet umuligt at samle hele Familien en eneste Dag i Ugen. Hver af Familiens Medlemmer har sin Hviledag. Der er en bestemt Forandring, der gør sig synligt gældende. Tidligere traf man især Berusede om Søndagen, nu træffer man hver Dag Berusede i et stort Antal.

Det viser sig endvidere, at den kulturelle Udnyttelse af Hviledagen er daarlig eller slet ikke organiseret. Teatre, Klubber og andre Institutioner med kulturelle Formaal er stadig indstillet paa Søndagsbesøg. (I Sovjetrusland har Teatrene indtil nu — ligesom Musæerne overalt i Europa — deres egen Hviledag, nemlig Mandag). Man antager, at Overgangsperiodens Sygdomme efterhaanden vil aftage, og at det hele vil lade sig gennemføre. Dog er man endnu ikke klar over, hvorledes Befolkningen i sit Indre forsoner sig med Søndagens Afskaffelse og Indførelsen af en 6 Dages Uge med forskelligt inddelte Hviledage. Drejer det sig her om en Reform, der ikke alene ændrer gamle Sæder og Skikke, men ogsaa krænker mange Menneskers religiøse Følelser, som indtil nu ikke er udryddet i Rusland.

Blandt de mange Eksperimenter, som Sovejtmagten har foretaget i de tolv Aar, den har bestaaet, er Indførelsen af den uafbrudte Arbejdsuge et af de interessanteste. Man maa være meget spændt paa dette Eksperiments Udfald.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1290.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet A. Jespersen & Søn.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. Oktober 1929 i Sag Nr. 1290: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlem Firmaet A. Jespersen & Søn mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København.

Under Udførelsen af et Fabriksanlæg i Haraldsgade lod Entreprenørerne, Firmaet A. Jespersen & Søn, i afvigte Sommer et Arbejderhold paa ca. 23 Mand udføre et Jordarbejde, hvortil der benyttedes mekaniske Hjælpemidler, nemlig en Hejs og et Transportbaand, til Løftning og Transport af Jorden. Efter at dette Jordarbejde efter 5 Ugers Forløb paa det nærmeste var fuldført, forhandlede Firmaet og Arbejderne om en Akkordpris for Arbejdet, og da der ikke ved disse Forhandlinger kunde opnaas Enighed, blev der den 15. August under Medvirkning af Repræsentanter for Entreprenørforeningen og Jord- og

Betonarbejdernes Fagforening afholdt et Mæglingsmøde, ved hvilket man enedes om en Pris. Ved en derefter foretagen Opmaaling af det udførte Arbejde viste det sig, at Arbejderne havde faaet udbetalt for store Forskud i Forhold til den aftalte Pris, men ved en mellem Firmaet og de paagældende Arbejdere den 19. August truffet Aftale blev den herved opstaaede Uoverensstemmelse med Hensyn til den afsluttede Akkord ordnet, og samtidig blev det aftalt, at et resterende Jordarbejde, hvortil ikke Hejsen, men alene Transportbaandet, vilde komme til Anvendelse, skulde paabegyndes den 20. August med et Hold paa 9 Mand til den paa Mæglingsmødet den 15. August aftalte Akkordpris, idet dog Arbejderne tog Forbehold om, at den aftalte Pris for den nye Akkord skulde godkendes af Fagforeningen. Arbejdet kom imidlertid ikke i Gang den 20. August, idet Fagforeningens Formand forbød Arbejderne at udføre noget Arbejde, før en ny Pris var aftalt. En Henvendelse fra Entreprenørforeningen til Fagforeningen og et derefter den 27. August afholdt Fællesmøde mellem disse to Organisationer førte ikke til en Løsning af Konflikten, idet Fagforeningen hævdede, at Arbejderne, efter at den første Akkord var afsluttet og opgjort, var frit stillede og ikke behøvede at gaa i Gang med det nye Arbejde, før der var opnaaet Enighed om en Akkordpris for dette, medens Arbejdsgiveren og Entreprenørforeningen ikke vilde indlade sig paa Forhandlinger om en anden Pris end den ved Mæglingsmødet den 15. August aftalte og holdt paa, at Arbejderne i hvert Fald foreløbig maatte udføre Arbejdet til denne Pris, hvorefter det senere ad overenskomstmæssig Vej kunde blive afgjort, hvor meget Arbejderne med Rette kunde gøre Krav paa. Ved Afslutningen af Mødet den 27. August fremkom Fagforeningens Formand med en Udtalelse om, at Firmaet jo kunde forsøge, om det kunde faa Arbejderne til at udføre Arbejdet i Timeløn. — I Henhold til denne sidste Udtalelse henvendte Firmaet sig den følgende Dag til Arbejderne paa Pladsen for at faa Arbejdet udført i Timeløn, men efter at Arbejderne havde sat sig i Telefonforbindelse med Fagforeningen, erklærede de, at Fagforeningen havde givet dem Besked om ikke at røre Arbejdet.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og det nævnte Firma indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Jord- og Betonarbejdernes Fagforenings Vegne med Paastand om, at den iværksatte Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og at der i denne Anledning ikendes Fagforeningen en Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse.

Efter de Indklagedes Opfattelse vilde Arbejderne i og for sig have kunnet forlangt Arbejdet betalt efter de i Fagets Hovedoverenskomst § 4 for Jordarbejder fastsatte Akkordsatser uden Fradrag af Hensyn til de anvendte mekaniske Hjælpemidler. Begge Parter var imidlertid enige om at søge ny Akkordpris fastsat paa Arbejdet, hvorefter Overenskomstens § 1 a maa finde Anvendelse. Denne Bestemmelse er saalydende:

»Saafremt der ikke forud træffes anden Overenskomst mellem Entreprenøren og de paagældende Arbejdere, bliver de i Prisfortegnelsen omhandlede Arbejder at udføre i Akkord til de i denne fastsatte Priser. ...

Betalingen for andre Akkorder, som ønskes af begge Parter, fastsættes ved Overenskomst, der træffes mellem Entreprenøren og de paagældende Arbejdere.

I alle andre Tilfælde udføres Arbejdet i Timeløn.

Parterne er iøvrigt enige om, at der tilstræbes Akkord saavidt muligt.«

Efter de Indklagedes Formening maa denne Bestemmelse forstaas saaledes, at Arbejderne, naar det drejer sig om Arbejder af den i Bestemmelsens 2. Stk. nævnte Art, for hvilke begge Parter er enige om at ønske Akkord, overhovedet ikke er pligtige til at udføre disse Arbejder, saalænge en frivillig Akkordpris ikke er vedtaget; i det foreliggende Tilfælde var Parterne enige om at ønske ny Akkord, men Enighed om Akkordprisen var ikke opnaaet, idet Arbejderne paa Pladsen havde taget Forbehold om Fagforeningens Godkendelse, som blev nægtet. Under disse Omstændigheder var Ar-

bejderne berettigede til at nægte at gaa i Gang med Arbejdet, og der foreligger saaledes ikke fra Arbejdernes Side nogen Arbejdsstandsning. Bestemmelsen om, at Arbejdet »i alle andre Tilfælde« udføres i Timeløn, som Klagerne har anset anvendelig i det foreliggende Tilfælde, tager efter de Indklagedes Formening ikke Sigte paa Arbejder, der efter begge Parters Mening bør udføres i (frivillig) Akkord.

I den anførte Forstaaelse af Overenskomstens § 1 a kan Retten imidlertid ikke give de Indklagede Medhold. Saavel efter Bestemmelsens Indhold som efter dens Hensigt maa det antages, at Arbejderne ikke kan vægre sig ved at udføre noget Arbejde, om hvilket det er ubestridt, at det henhører under Overenskomstens Omraade.

Paa den anden Side ligger det i Bestemmelsen, jfr. særlig dennes sidste Stk., at et Arbejdes Udførelse i Timeløn saavidt muligt skal undgaas, og begge Parter er pligtige til efter bedste Evne og med god Vilje at søge en frivillig Akkordoverenskomst bragt i Stand. Arbejderne er derhos (jvfr. Bestemmelsens Begyndelse: »Saafremt der ikke forud træffes anden Overenskomst«) berettigede til *allerede før Arbejdets Udførelse* at kræve Forhandlinger om Akkordprisen, og Arbejdsgiverne kan ikke forlange, at Arbejdet skal bringes til Udførelse, forinden denne Mulighed for Opnaaelse af en frivillig Akkord ad sædvanlig faglig Vej er forsøgt.

Hvad den foreliggende Sag angaar, finder Retten, at Entreprenørfirmaet ikke burde have vægret sig ved — eventuelt med Tilkaldelse af Entreprenørforeningen — at forhandle med Fagforeningen om Fastsættelse af Prisen for den nye Akkord. Ifølge den citerede Bestemmelses 2. Stk. er det vel Reglen, at en Akkordaftale træffes mellem Entreprenøren og de paagældende Arbejdere, men naar en saadan Aftale ikke kommer i Stand, vil det være stemmende med Bestemmelsens Hensigt, at Enighed om Prisen søges tilvejebragt ved Organisationernes Mægling. En saadan Mægling fandt da ogsaa Sted den 15. August med Hensyn til den da afsluttede Akkord, og om den nye Akkord var Enighed ikke opnaaet, idet Arbejderne paa Pladsen kun under Forbehold var indgaaet paa en Akkordpris, og at et saadant Forbehold blev taget, kan ikke anses ubeføjet under særligt Hensyn til, at Organisationerne allerede ved Mæglingsmødet den 15. August var inddraget under Forhandlingerne om den da afsluttede beslægtede Akkord paa den samme Arbejdsplads.

Medens Retten herefter ikke i Arbejdernes Vægring ved at gaa i Gang med Arbejdet den 20. August kan finde tilstrækkeligt Grundlag for at statuere, at der fra Arbejdernes Side er iværksat en ulovlig Arbejdsstandsning eller Arbejdsvægring, stiller Forholdet sig anderledes med Hensyn til det efter Forhandlingsmødet den 27. August passerede. Efter de paa dette Møde fra Fagforeningens Formand faldne Udtalelser maa det antages, at Firmaet med Føje har anset Fagforeningen indforstaaet med, at Arbejdet udførtes i Timeløn, hvortil ogsaa Arbejderne paa Pladsen for deres Vedkommende erklærede sig villige. Efter det oplyste maa der nu gaas ud fra, at det er efter Fagforeningens Paalæg, at Arbejdet alligevel ikke kom i Gang den 28. August, og det maa derfor statueres, at den herefter stedfundne Arbejdsvægring har været ulovlig, og at Fagforeningen bærer Ansvaret herfor.

For dette Forhold findes Fagforeningen at maatte ikendes en Entreprenørforeningen tilfaldende Bod, der dog efter samtlige foreliggende Omstændigheder ikke findes at burde bestemmes til et højere Beløb end 200 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsvægring har været ulovlig.

Til Entreprenørforeningen betaler Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København en Bod paa 200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2, Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i December Maaned 1929.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... *-Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Januar 1930.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag. Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran* Ordet „...Forbundets" skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger „Bager-", Bogbinderforbundets Afdelinger „Bogbinder-" o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdl. i *udfyldes med Byens Navn.*

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25 * KØBENHAVN DEN 21. DECEMBER 1929 * 26 AARGANG

Den 12. internationale Arbejdskonference.

(VII.)

Artikel 12.

Vedkommende Lands Love og Bestemmelser skal nærmere fastsætte de Forsigtighedsforanstaltninger, som det i hvert enkelt Tilfælde maa anses for nødvendigt at træffe for Arbejdernes tilbørlige Beskyttelse, naar de er beskæftiget ved eller arbejder i Nærheden af Gods, som i sig selv er farligt for Liv eller Helbred enten paa Grund af dets egen Beskaffenhed eller dets Tilstand paa vedkommende Tidspunkt, eller naar Arbejde udføres paa Steder, hvor saadant Gods har været stuvet.

Artikel 13.

Indhegninger, Landgangsbroer, Løbebroer, Grejer, Lejdere, Livredningsmidler eller Indretninger, Lys, Mærker, Stillinger eller andre Midler af hvilken som helst Art, der ifølge nærværende Konvention skal forefindes, maa ikke fjernes eller foretages Forandringer ved af andre end de dertil behørig bemyndigede Personer, medmindre Nødvendigheden byder det, og hvis saadanne Indretninger fjernes, skal de genanbringes efter Udløbet af den Tid, i hvilken det var nødvendigt at fjerne dem.

Artikel 14.

Det bestemmes ved vedkommende Lands Lovgivning eller Forskrifter, at der i Havne, samt paa Kajer, Broer og lignende Steder, der stadig benyttes under Lastnings- og Losningsarbejde, i det efter Omstændighederne fornødne Omfang skal forefindes Midler til ved Ulykkestilfælde hurtigt at kunne yde den første foreløbige Hjælp og, i Tilfælde af alvorlige Ulykker, Transport til det nærmeste Hospital, ligesom der stadig paa disse Steder skal forefindes tilstrækkelige Mængder af de til foreløbig Hjælp fornødne Genstande (Forbindstoffer og lignende); disse Midler skal altid være i en saadan Stand og paa et saadant Sted, at de er let tilgængelige og klar til øjeblikkelig Brug i Arbejdstiden; de skal opbevares af en eller flere ansvarlige Personer, af hvilke en eller flere skal være i Stand til at yde en tilskadekommen foreløbig Hjælp. En saadan Person maa altid være til Stede i Arbejdstiden og klar til at yde Hjælp.

Ved Havne, Kajer, Broer og lignende Steder skal der ligeledes findes tilstrækkelige Midler til Redning og Genoplivning af druknende Arbejdere.

Artikel 15.

Hvert Medlem er berettiget til at meddele almindelig Fritagelse eller særlig Undtagelse fra nærværende Konventions Bestemmelser for en Havn, Kaj eller Bro eller lignende Sted, hvor der kun lejlighedsvis udføres Arbejde, eller hvor Trafiken er ringe og indskrænket til smaa Skibe, eller forsaavidt angaar særlige Skibe eller særlige Klasser af Skibe eller Skibe under en vis mindre Tonnage, eller i saadanne Tilfælde, hvor det paa Grund af de klimatiske Forhold vilde være upraktisk at forlange nærværende Konventions Bestemmelser opfyldt.

Det internationale Arbejdsbureau skal holdes underrettet om de Bestemmelser, i Henhold til hvilke de ovenfor omhandlede Fritagelser eller Dispensationer meddeles.

Artikel 16.

Medmindre andet heri er fastsat i modsat Retning, skal nærværende Konventions Bestemmelser, forsaavidt de

vedrører Skibes Konstruktion eller faste Udrustning, bringes til Anvendelse paa Skibe, hvis Bygning paabegyndes efter den Dag, da nærværende Konvention ratificeres af vedkommende Medlem, og paa alle andre Skibe inden 4 Aar efter den ovenfor omhandlede Dag; dog skal det Medlem, i hvis Stat de sidstnævnte Skibe er hjemmehørende, forlange de nævnte Bestemmelser opfyldte for disse Skibes Vedkommende, i det Omfang, i hvilket det er rimeligt og muligt.

Artikel 17.

For at de til Beskyttelse af Arbejdere foreskrevne Bestemmelser mod Ulykke kan blive nøje gennemførte,

1. skal Bestemmelserne klart angive de Personer eller Institutioner, som er ansvarlige for, at de forskellige Bestemmelser sker Fyldest;

2. skal der træffes Bestemmelser om Tilvejebringelse af et virkningsfuldt Tilsynssystem og om Straf for Overtrædelse af disse Bestemmelser;

3. skal Kopier eller Uddrag af disse Bestemmelser opslaas paa fremtrædende Steder i Havne, paa Kajer, Broer eller lignende Steder, der hyppigt benyttes til Udførelse af det heromhandlede Arbejde.

Henstillinger.

I.

Idet Konferencen

erkender, at nærværende Konvention, hvis Hovedformaal er at værne de ved Skibes Lastning og Losning beskæftigede Arbejdere mod Ulykke, samtidig giver dens Medlemmer Lejlighed til at udarbejde og udstede Regler, der vil kunne sikre Indførelse af rimelig Ensartethed paa Grundlag af Konventionen, og til at udvide Gensidighedsprincippet til en gensidig Anerkendelse af Certifikater om Inspektioner og Undersøgelser, og

idet Konferencen i denne Forbindelse henleder Opmærksomheden paa de i Københavns Konventionen af 1926 med Ændringer af 1928 om Skibes Sødygtighed og deres Udrustning nedlagte Principper,

anbefaler den indtrængende, at efter Ratifikation og Offentliggørelse af de ovenomhandlede paa nærværende Konvention baserede Regler, bør de Medlemmer, der har ratificeret samme, træde i Forhandling for at vedtage Bestemmelser om Gensidighed, dog saaledes at der ved alle de Aftaler, der maatte blive truffet, bør tilstræbes Gennemførelse af Konventionens Hovedformaal, nemlig Beskyttelse for de ved Arbejdet beskæftigede Personer.

II.

Idet Konferencen

har vedtaget en Konvention om Beskyttelse af Arbejdere, der er beskæftiget med Skibes Lastning og Losning, og

til Vejledning for Medlemmerne ønsker at angive, hvorledes Konventionen lader sig bringe til Udførelse i deres respektive Lande,

supplerer den nærværende Konvention med følgende Rekommendation:

At de Myndigheder, der er ansvarlige for Udarbejdelse af Bestemmelser omhandlede Beskyttelse for de ved Skibes Lastning og Losning beskæftigede Arbejdere, enten direkte eller gennem et for dette Formaal anerkendt Fællesorgan, bør indhente Udtalelser fra vedkommende Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer i deres respektive Lande angaaende Indførelse af nye Forskrifter paa Grundlag af ovennævnte Konvention.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos International Industri A/S, Køge.

Som tidligere meddelt har der været forhandlet resultatløst om Oprettelse af en Overenskomst mellem ovennævnte Virksomhed og Dansk Arbejdsmands Forbund. Efter at Forbundet havde afgivet første og andet Varsel om Arbejdsstandsning paa Virksomheden, kom der nye Forhandlinger i Gang, og paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 21. November opnaaedes der Enighed om en Overenskomst, der er gældende til 1. April 1930.

Den internationale faglige Central i Aaret 1928.

(I. F. C.) Den internationale faglige Central kan med Tilfredshed se tilbage paa Aaret 1928. Den gunstige Udvikling med Hensyn til Fagorganisationernes Medlemsantal, som efter Overvindelsen af den alvorlige Krise i Aarene efter Krigen satte ind i Aaret 1927, har ogsaa varet ved i 1928, ja, man kan endog sige, at Medlemstilvæksten i dette Aar er foregaaet i et langt hurtigere Tempo.

Den internationale faglige Centrals samlede Medlemsantal androg i Henhold til den foreløbige Opgørelse den 31. December 1928 13 525 263, mod 13 144 225 ved Udgangen af 1927. — Medlemsantallet er saaledes steget med 381 038 eller med 2,9%, mens der i 1927 kunde noteres en Tilvækst paa 305 051 eller 2,4%. Antallet af tilsluttede Landsorganisationer forblev uforandret og andrager fremdeles 28.

Overfor Tabet af den faglige Landscentral i Litauen, som grundet paa den i Landet herskende Terror maatte ophøre med Medlemsskabet i I. F. C., staar Nyindmeldelsen af Landsorganisationen i Grækenland.

Medlemsantallet i de tilsluttede Landsorganisationer den 31. December.

	1928	1927
Argentina	82 574	82 574
Belgien	518 658	530 575
Bulgarien	2 650	2 485
Czekoslovakiet	558 608	541 637
Danmark	155 978	156 425
England	3 673 144	3 874 842
Estland	5 506	5 071
Frankrig	638 326	605 250
Grækenland	98 470	—
Holland	220 545	202 698
Jugoslavien	36 044	33 217
Kanada	144 000	140 195
Lettland	21 888	18 732
Luxemburg	15 377	14 179
Memelomraadet	1 064	1 024
Palæstina	21 302	21 873
Polen	272 317	271 581
Rumænien	26 783	—
Spanien	221 000	—
Svejts	173 000	165 692
Sverrig	469 409	437 974
Syd-Afrika	40 000	60 660
Sydvest-Afrika	500	600
Tyskland	4 866 926	4 415 689
Do. (Afa-Forbundet)	370 648	394 801
Ungarn	124 378	127 422
Østrig	766 168	772 762

Ifølge denne Statistik opviser 14 Landsorganisationer en Opgang og 9 Landsorganisationer en Nedgang i Medlemsantallet. For fire Landsorganisationers Vedkommende forblev Medlemsantallet uforandret. 1 Landscentral maatte slettes, og 1 Landscentral er tiltraadt.

— Medlemsantallet i nedenstaaende Landsorganisationer er steget som følger: Bulgarien med 165 eller 6,6%; Tyskland (A. D. G. B.) 451 237 eller 10,2%; Estland 435 eller 8,6%; Frankrig 33076 eller 5,5%; Jugoslavien 2827 eller 8,5%; Kanada 3805 eller 2,7%; Letland 3156 eller 16,8%; Luxemburg 1198 eller 8,4%; Memelomraadet 40 eller 3,9%; Holland 17 849 eller 8,8%; Polen 736 eller 0,3%; Sverrig 31 435 eller 7,2%; Svejts 7308 eller 4,4%; Czekoslovakiet 16 971 eller 3,1%. — Sunken er Medlemsantallet i følgende Lande: Belgien med 11917 eller 2,2%; Danmark 447 eller 0,3%; Tyskland (Afa-Forbundet) 24 153 eller 6,1%; Storbritannien 201 698 eller 5,2%; Østrig 6594 eller 0,9%; Palæstina 571 eller 2,6%; Sydafrika 20 660 eller 34,1 %; Sydvestafrika 100 eller 20%; Ungarn 3044 eller 2,4%. — Litauen med 18 486 Medlemmer blev slettet, mens Grækenland (98 470 Medlemmer) tilsluttede sig I. F. C.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1296.

Mølleriarbejdere i Esbjerg, Horsens og Maribo.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. November 1929 i Sag Nr. 1296: De samvirkende Fagforbund for Dansk Mølleriarbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening.

Under denne Sag indklager De samvirkende Fagforbund for Dansk Mølleriarbejderforbund Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Handelsmøllers Arbejdsgiverforening i Anledning af, at A/S. Valsemøllen, Esbjerg, A/S. Horsens Dampmølle og A/S. Maribo Dampmølle efter Forbundets Forme-

ning ikke overholder den bestaaende Overenskomst mellem Forbundet og Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening til Aflønning af nogle af de paa nævnte Møller beskæftigede Arbejdere.

Ifølge den fra 1. Juni gældende Overenskomst er der fastsat Ugeløn i Faget for faglærte Møllere til 55 Kr. og for ikke-faglærte Arbejdere til 50 Kr.; endvidere er der fastsat Løntarifbestemmelser for Chauffører og Kuske, medens det med Hensyn til Losning og Stuvning af Skibe bestemmes, at dette Arbejde betales efter den paagældende Bys Havnetakst.

Medens de fleste Møller, der er Medlemmer af Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening, lønner ufaglærte Arbejdere paa Møllerne med 50 Kroner ugentlig i Henhold til Overenskomsten, er Forholdet for de tre nævnte Møllers Vedkommende i Esbjerg, Horsens og Maribo det, at nogle af de ufaglærte Arbejdere kun aflønnes med 97 Øre i Timen. Da Klagerne finder dette stridende mod Overenskomsten, der efter deres Formening omfatter alt Arbejde, der udføres i Møllerne, baade af faglærte og ufaglærte Arbejdere, og som endog medtager Arbejde, der udføres af Chauffører og Kuske, og kun undtager Arbejde ved Losning og Stuvning af Skibe, har de under denne Sag paastaaet de Indklagede forpligtet til ogsaa for de tre nævnte Møllers Vedkommende at overholde Overenskomsten og nedlagt Paastand paa, at de Indklagede for det foreliggende Overenskomstbrud idømmes en Bod.

De Indklagede, der har paastaaet sig frifundne, har til Støtte herfor anført, at de paagældende tre Møller ikke blot er Medlemmer af Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening, men tillige Medlemmer af de respektive lokale Købmandsorganisationer, der har haft Overenskomsten med de lokale Arbejdsmandsorganisationer gennem en længere Aarrække. Inden Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening i 1915 blev stiftet, var disse Overenskomster alene Basis for Arbejdslønnen i Faget. Ved denne Forenings Stiftelse indtraadte der den Forandring, at denne Organisation sluttede Overenskomst med Dansk Mølleriarbejderforbund, og i denne Overenskomst blev der fastsat Lønninger for saavel faglærte som ikke-faglærte Mølleriarbejdere. Ved disse sidste har man stadig forstaaet Arbejdsmænd, der var Medlemmer af Mølleriarbejderforbundet, og ikke de Folk, der var og vedblev at være Medlemmer af den paagældende Arbejdsmandsorganisation, og for hvilke den nævnte lokale Overenskomst var gældende.

Spørgsmaalet om Forstaaelsen af de overenskomstmæssige Forhold angaaende det nævnte Punkt opstod i Sommeren 1928, idet Mølleriarbejderforbundet den 29. August 1928 tilskrev Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening blandt andet saaledes:

»*Aflønning af ufaglærte Arbejdere.*

Angaaende dette Spørgsmaal maa vi hævde,, at den imellem vore Organisationer gældende Overenskomst maa omfatte alle ufaglærte — og naturligvis ogsaa faglærte — Arbejdere, der beskæftiges ved Mølleriarbejde paa Mølle eller Pakhus ved de under Foreningen staaende Møller, om enkelte Arbejdere ikke er Medlemmer af vor Organisation, maa blive en Sag mellem de paagældende og os, Arbejdsgiveren maa have Pligt til at lønne dem alle efter vor Overenskomst; det er dog vor Organisation, man kontraherer med, for saa vidt angaar Arbejdet paa Mølle og Pakhus.«

Derefter blev der den 28. December 1928 i Arbejdsgiverforeningen sluttet en Aftale, hvori det blandt andet hedder:

»Endvidere behandledes en Klage fra Mølleriarbejderforbundet over A/S. Ota-Møllen, Nakskov med flere Møller. Man enedes om, at Overenskomsten mellem Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Mølleriarbejderforbundet skal forstaas saaledes, at ufaglærte Arbejdere beskæftiget hos Medlemmer af den nævnte Forening skal lønnes i Henhold til den foreliggende Overenskomst, uanset, om vedkommende Arbejder er Medlem af Mølleriarbejderforbundet eller ikke.«

Den 30. December 1928 tilskrev Mølleriarbejderforbundet Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening blandt andet saaledes:

»I Henhold til Afgørelsen paa Fællesmødet den 28. ds. angaaende Aflønning af ufaglærte Arbejdere forventer vi, at De giver den ærede Forenings Medlemmer — og da i Særdeleshed »Ota«?-Møllen, Maribo Dampmølle og Horsens Dampmølle — Meddelelse om, at alle ufaglærte Arbejdere paa Mølle og Pakhus skal lønnes efter den imellem vore respektive Organisationer gældende Overenskomst, og saaledes, at dette træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der begyndte den 29. ds.«

Hvorpaa Foreningens Formand under 3. Januar 1929 svarede saaledes:

»Jeg anerkender takkende Modtagelsen af Deres æ. Skrivelse af 30. f. M. og har bemærket mig sammes Indhold. Der er allerede udsendt Cirkulære til vor Forenings Medlemmer angaaendet det paa Fællesmødet den 28. f. M. vedtagne, ligesom det er o. s. v.«

uden at tage nogen Reservation for de Møllers Vedkommende, der beskæftigede Medlemmer af den paagældende Arbejdsmandsorganisation og aflønnede disse med de for denne Organisation gældende lavere Lønninger.

Retten finder, at det maa have Formodningen for sig, at Specialoverenskomsten for Mølleriarbejde gælder for alt Arbejde paa Mølle og Pakhus, og da denne Forstaaelse ogsaa tydeligt er udtalt fra Mølleriarbejderforbundets Side i de ovenfor anførte Breve, uden at Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening trods given Foranledning har taget til Genmæle derimod, maa det statueres, at de nævnte 3 Møller fremtidig vil have at aflønne Arbejdere paa Mølle og Pakhus efter den mellem Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Dansk Mølleriarbejderforbund gældende Overenskomst, uanset om de paagældende Arbejdere ikke er Medlemmer af Mølleriarbejderforbundet, men af en Arbejdsmandsorganisation.

Sagens Omkostninger udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

A/S Valsemøllen, Esbjerg, A/S Horsens Dampmølle og A/S Maribo Dampmølle vil fremtidig have at aflønne Arbejdere paa Mølle og Pakhus efter den mellem Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Dansk Mølleriforbund gældende Overenskomst, uanset, om de paagældende Arbejdere ikke er Medlemmer af Mølleriarbejderforbundet, men af en Arbejdsmandsorganisation.

Sagens Omkostninger udreder hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1297.

Landarbejdere paa „Vennerslund".

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. Novbr. 1929 i Sag Nr. 1297: De samvirkende Fagforbund for Landarbejderforbundet i Danmark mod Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt for dennes Medlem, Stamhusbesidder V. Grandjean, Vennerslund.

Ifølge den gældende Overenskomst mellem Landarbejderforbundet i Danmark og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt er det i Afsnit I. Almindelige Bestemmelser, § 6, fastsat:

»Hvis Landbrugsarbejderne efter Arbejdsgiverens Ønske anvendes ved Opførelsen af større Nybygninger eller lignende større Arbejder, betales de efter den for saadant Arbejde paa Stedet gældende Priskurant, idet Arbejdsgiveren dog er berettiget til at fradrage Huslejegodtgørelse m. v.«

hvorhos det i § 9 er fastsat, at Arbejdstiden fra 1. April til 31. Oktober er 10 Timer daglig.

I Afsnit II. om faste Landbrugsarbejdere er i § 20 fastsat, at de alm. Landbrugsarbejdere, Have- og Parkarbejdere og Materialarbejdere betales i Tiden fra 1. Marts til 30. November med en Dagløn af 4 Kr. 85 Øre.

I Afsnit III om Løsarbejdere er i § 35 fastsat:

»Ved Løsarbejdere forstaas saadanne, som ikke i Henhold til § 18 er sikret stadigt Arbejde med en gensidig Opsigelsesfrist af 3 Maaneder.«

og i § 36 fastsat:

»Løsarbejdere (Mænd) betales for almindeligt paa Gaardene forefaldende Landbrugsarbejde med et Til-

læg til de faste Arbejderes Dagløn af pr. Dag Kr. 1,00, hvorefter Dagløn nen er:

I Tiden fra 1. Marts til 30. November 5 Kr. 85 Øre .....

For andet forefaldende Arbejde paa Landet betales yderligere et Tillæg af 1 Kr. pr. Dag.«

Endelig er der i Afsnit V givet Regler om, at enhver Uenighed af faglig Karakter bør søges bilagt ved Mægling, eventuelt ved Voldgift, hvilket ifølge § 47 ogsaa gælder, naar der ikke efter Mægling og Organisationsforhandling er opnaaet Enighed om Forstaaelsen af en foreliggende Priskurant med almindelige Bestemmelser eller en almindelig mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst, idet Spørgsmaalet da skal forelægges en Voldgiftsret til Afgørelse, hvis en af Organisationerne forlanger det.

I Midten af Juli Maaned 1929 paabegyndte Stamhusbesidder V. Grandjean Gravning af en Kanal gennem Vennerslund Enge i Tilslutning til et af andre Lodsejere paa Egnen i Fællesskab udført Afvandingsarbejde. Medens det sidstnævnte udførtes i Entreprise, forestod Grandjean i Begyndelsen selv det paagældende Arbejde og beskæftigede herved 12—13 faste Landbrugsarbejdere fra Vennerslund Avlsgaard og 19 Løsarbejdere. Medens Entreprisearbejdet betaltes efter den paa Egnen for Jordarbejdere gældende Arbejdsmandsløn, 98 Øre pr. Time med 8 Timers dagligt Arbejde, betalte Grandjean kun efter den for Landarbejdere gældende Tarif med et Tillæg til Lønnen i § 20 for faste Arbejdere af 2 Kr. pr. Dag og med den i § 36 for Løsarbejdere fastsatte Løn af 5 Kr. 85 Øre med Tillæg for »andet forefaldende Arbejde paa Landet« af 1 Kr. pr. Dag, saaledes at begge Slags Arbejdere opnaaede en daglig Betaling af 6 Kr. 85 Øre for 10 Timers Arbejde.

Efter at Landarbejderforbundet overfor nævnte Arbejdsgiverforening havde stillet Krav om, at Arbejderne i Henhold til Bestemmelserne i Overenskomstens § 6 om »Opførelsen af større Nybygninger eller lignende større Arbejder« betaltes med 98 Øre i Timen, meddelte Arbejdsgiverforeningen, at Grandjean fra 27. Juli var holdt op med selv at lade Arbejdet udføre og havde overdraget dets Tilendebringelse til en Entreprenør, der for Arbejdet betalte 98 Øre pr. Time med 8 Timers dagligt Arbejde.

Landarbejderforbundet har derefter krævet Efterbetaling for den Tid, Grandjean selv lod Arbejdet udføre, og efter at Sagen forgæves har været behandlet ved Mægling og paa et Fællesmøde mellem Organisationerne, har Forbundet under nærværende Sag paastaaet Indklagede kendt pligtig til at betale Differencen mellem det Beløb, Arbejderne skulde have haft udbetalt, hvis Lønnen var udregnet efter en Timebetaling af 98 Øre, og det Beløb, der faktisk er udbetalt dem.

Indklagede har paastaaet Sagen henvist til faglig Voldgift.

Sagens Afgørelse beror paa, om det paagældende Arbejde kan kræves udført i Henhold til § 36 som »andet forefaldende Arbejde paa Landet« eller om det efter § 6 kan ligestilles med »større Nybygninger eller lignende større Arbejder« og kræves betalt »efter den for saadant Arbejde paa Stedet gældende Priskurant«.

Klagerne har modsat sig, at Stridsspørgsmaalet afgøres ved faglig Voldgift og gør gældende, at der efter en mangeaarig Praksis ikke kan være Tvivl om Forstaaelsen af §§ 6 og 36. Saaledes er — efter Klagernes Mening — Stenslagningsarbejde og Dræningsarbejde ikke henregnet til »andet paa Landet forefaldende Arbejde«.

Til Støtte for deres Standpunkt henviser Klagerne til forskellige faglige Voldgiftskendelser.

De Indklagede derimod fremhæver, at der ikke er Tale om Gravning af nye Kanaler men om Uddybning af gamle Grøfter paa Ejendommens Grund, og at det vil være af væsentlig Betydning for Afgørelsen, at Forholdene tages i Øjesyn paa Stedet.

Da Retten ikke, efter hvad der er oplyst under Sagen om de paagældende Forhold, kan tage noget Standpunkt til Arten af det paagældende Arbejde, vil Sagen være at henvise til faglig Voldgift. Sagens Omkostninger vil være at udrede af Klagerne.

Kendelse:
Sagen henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift. Klagerne udreder Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1298.

Kurvemagere i Aarhus og Viby.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 5. December 1929 i Sag Nr. 1298: De samvirkende Fagforbund paa Kurvemagerforbundets Vegne mod Viby Kurvemøbelfabrik ved V. Haslund, Viby, og Aarhus Kurvemøbelfabrik ved Schiller og Jensen, Aarhus.

Ifølge den gældende Overenskomst mellem Kurvemagerforbundet og Aarhus Kurvemøbelfabrik ved V. Haslund, er i § 1 fastsat, at Fabrikkerne har Ret til at bskæftige to Arbejdsdrenge til at slaa Fletninger paa eller vikle paa Drejebænk. I §2 er fastsat Arbejdsløn paa visse Stole, og det hedder derhos: »Paa foranstaaende Modeller er kun beregnet Fletninger paa Underdelen. Fletninger leveres af Mesteren«.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Kurvemagerforbundets Vegne indklaget Viby Kurvemøbelfabrik ved V. Haslund, Viby, for Overenskomstbrud, og Aarhus Kurvemøbelfabrik ved Schiller og Jensen for Medelagtighed heri under følgende Omstændigheder.

Ifølge Overenskomsten skal Kurvemagerarbejdet ved Fremstilling af Stole udføres af Svende, hvis Løn beregnes for Fremstililng af hele Stole, medens kun visse bestemte Arbejder kan udføres af Arbejdsdrenge.

Paa Viby Kurvemøbelfabrik udføres Arbejdet ikke som forudsat i Overenskomsten, men som Delingsarbejde, hvortil i stort Omfang er benyttet Arbejdsdrenge. Svendene har derved opnaaet en mindre Ugeløn, end de vilde have faaet, hvis Overenskomsten var overholdt. Skønt Fabrikken efter Overenskomsten kun maatte beskæftige 2 Arbejdsdrenge til de særlig bestemte Arbejder, har den til Stadighed beskæftiget i hvert Fald 6 unge Mennesker.

Haslund har for Retten erkendt, at Svendene har faaet mindre Løn end efter Overenskomsten, men anfører, at disse — hvoriblandt en eller to var hans Sønner — var tilfredse med Lønnen. Han indrømmer, at han kun maa beskæftige 2 Arbejdsdrenge, men gør gældende, at han ikke har haft flere, idet de øvrige unge Mennesker, der var beskæftigede i hans Forretning, dels var to Lærlinge under atten Aar, som hans Søn, der er Kurvemagermester i Aarhus, havde Lærlinge-Kontrakt med, og som var overflyttede til Viby, dels to Lærlinge over atten Aar.

For Haslunds Vedkommende findes det fuldt godtgjort, at han har overtraadt Overenskomsten baade med Hensyn til Svendenes Løn, Arbejdsmaaden (Delingsarbejde) og Antallet af tilladte Arbejdsdrenge, og han vil derfor være at ikende en Bod for Overenskomstbrudet.

Ved Forhandling med Aarhus Kurvemøbelfabrik om Overenskomstens Fornyelse i Februar 1929 blev efter Forlangende af Fabrikken indsat følgende Bestemmelse i en Tillægsoverenskomst:

»Undertegnede Firma anerkender herved den for Faget bestaaende Overenskomst med følgende Ændringer, indgaaet ved Forhandling mellem Kurvemagermesterforeningen i Danmark og Kurvemagernes Fagforening, og under Forbehold af, at der, saavel fra Kurvemagernes Fagforening som fra Forbundets Side gøres, hvad der staar i deres Magt for at gennemføre Overenskomsten paa alle Værksteder, hvor der fremstilles Kurve- og Søgræsmøbler.«

Klagernes Paastand over for Aarhus Kurvemøbelfabrik gaar ud paa, at medens Forbundet paa sin Side ved alle Midler har søgt at overholde denneBestemmelse, har Fabrikken forhindret Forbundet i at genenmføre den ved at oprette Hjemmeværksteder, hvortil Fabrikken leverer alt Materiale og derefter aftager Arbejdet, men saaledes, at den betalte Arbejdsløn ligger langt under Priskuranten, — og at dette Forhold særlig gør sig gældende for Viby Kurvemøbelfabrik.

Det er oplyst under Sagen, at V. Haslund tidligere har været Svend paa Aarhus Kurvemøbelfabrik, indtil han for 3 Aar siden oprettede sin egen Fabrik i Viby. Der blev da truffet Aftale mellem ham og Aarhus-Fabrikken om, at

alle Materialer leveredes ham fra Aarhus-Fabrikken, og at alle færdiggjorte Varer leveredes til Aarhus-Fabrikken med Undtagelse af, hvad Haslund kunde sælge til private. Det er endvidere oplyst, at det til Viby-Fabrikken leverede Snedkerarbejde betales af Aarhus-Fabrikken direkte til Snedkeren, der har Værksted i Viby i samme Ejendom som Haslund, og som ogsaa udfører alt Snedkerarbejde for Aarhus-Fabrikken.

Det er endvidere uimodsagt anbragt fra Forbundets Side, at dette efter Tillægsoverenskomstens Oprettelse har sluttet adskillige Overenskomster med Kurvemøbelfabrikanter Landet over, hvori disse tiltræder den almindelige i Faget gældende Overenskomst.

Klagerne gør nu gældende, at Aarhus-Fabrikken ved at aftage Arbejdet dels fra Viby-Fabrikken, der i Virkeligheden er en Filial af Aarhus-Fabrikken, dels fra 3 Svende, der tidligere havde arbejdet paa Viby-Fabrikken, men efter at være blevet ekskluderet af Forbundet har oprettet et Værksted i Aarhus, betaler til langt ringere Priser, end det er muligt, hvis Tarifbestemmelserne skal overholdes, og derved direkte modarbejder Tillægsoverenskomstens Bestemmelse om, at Forbundet skal gøre, hvad der staar i dets Magt for at gennemføre Overenskomsten paa alle Værksteder, hvor der fremstilles Kurve- og Søgræsmøbler.

Aarhus Kurvemøbelfabrik har ved Fabrikant Jensen paastaaet Frifindelse og anført, at den leverer Materialer til og køber det færdige Arbejde fra Viby-Fabrikken, men iøvrigt intet kender til, om Viby-Fabrikken overholder den gældende Overenskomst eller ej.

Det er som anført utvivlsomt, at Viby-Fabrikken ikke har overholdt Overenskomsten baade med Hensyn til Arbejdsløn, Arbejdsmaade (Delingsarbejde) og Anvendelse af Arbejdskraft (Arbejdsdrenge). Efter den nøje Forbindelse, der efter det anførte bestaar mellem Aarhus-Fabrikken og Viby-Fabrikken, samt under Hensyn til, at Forbundets Anbringende om, at Aarhus-Fabrikken køber det færdiggjorte Arbejde fra Haslund til billigere Priser, end det kan leveres til, hvis Priskuranten skal overholdes, ikke paa tilstrækkelig Maade er imødegaaet af Aarhus-Fabrikken, findes det ubetænkeligt at antage, at Aarhus-Fabrikken, hvis den ikke har kendt det virkelige Forhold, saa dog i hvert Fald har maattet have en nærliggende Formodning om, at den for begge Virksomheder gældende Særoverenskomst med Forbundet ikke blev overholdt. Herefter maa Aarhus-Fabrikken, der ved sidste Overenskomstafslutning havde faaet indsat Bestemmelse om, at Forbundet skulde gøre sit til, at Overenskomsten blev gennemført paa andre Værksteder, paa sin Side have en Pligt til at forvisse sig om, at de Virksomheder, som den stod i saa nøje Forretningsforbindelse med som med Viby-Fabrikken, overholdt den gældende Overenskomst. Herefter findes Aarhus-Fabrikken ikke at kunne undgaa Medansvar for Overenskomstbrudet paa Viby-Fabrikken.

Den Bod, der herefter vil være forskyldt, findes at burde udredes in solidum af Aarhus-Fabrikken og Viby-Fabrikken med 400 Kr.

Sagens Omkostninger vil begge Fabrikker ligeledes have at udrede — in solidum — med 300 Kr.

Kendelse:

Aarhus Kurvemøbelfabrik ved Schiller og Jensen, Aarhus, og Viby Kurvemøbelfabrik ved V. Haslund, Viby, bør een for begge og begge for een til Kurvemagerforbundet i Danmark betale 400 Kr.

Sagens Omkostninger udreder de nævnte Fabrikker ligeledes een for begge og begge for een med 300 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 26 * KØBENHAVN DEN 28. DECEMBER 1929 * 26 AARGANG

Med Ønsket om Sammenhold, Styrke og fortsat Fremgang for vore Organisationer i det kommende Aar takker vi for godt Samarbejde i det forløbne Aar.

FORRETNINGSUDVALGET

Den svenske Landsorganisation i 1928.

(I. F. C.) Den faglige Landsorganisation i Sverige har nu udsendt sin Beretning for 1928, der er et talende Vidnesbyrd om den svenske Fagbevægelses støtte Fremgang og organisatoriske Styrke. Ved Udgangen af 1928 talte Landsorganisationen 36 tilsluttede Forbund med 4386 Afdelinger og 469,409 Medlemmer, det er sammenholdt med Stillingen ved Udgangen af 1927 en Medlemstilvækst af 31,435 eller 7,2%. Denne Stilling er blevet fortsat i 1929, saaledes at Landsorganisationen i Øjeblikket tæller omtrent 500,000 Medlemmer. Beretningsaaret var præget af store og omfattende Konflikter, og Antallet af de grundet paa Strejke eller Lockout for Medlemmerne tabte Arbejdsdage beløb sig til op imod 4 Millioner. I Understøttelse til konfliktberørte Medlemmer udbetaltes af Landsorganisationen og Forbundene tilsammen 9,184,095 Kr., det højeste Beløb, som siden 1920 i noget Aar er udbetalt i dette Øjemed. Ved Aarets Udgang bestod der Overenskomster for 406,894 af Landsorganisationens Medlemmer. Heller ikke de svenske Fagforbund har naturligvis været forskaanet for Arbejdsløshed. Fagforeningernes Arbejdsløshedsprocent var lavest i August (7,1%) og højest i December (17,2%). Ved Udgangen af Beretningsaaret blev der mod de kommunistiske Splittelsesmænd indenfor Fagbevægelsen indledet en almindelig Aktion, som i Mellemtiden med heldigt Resultat og uden Medlemstab er blevet gennemført over hele Linien. I en Del Forbund er den kommunistiske »Enhedskomitées« Medlemmer og andre kommunistiske Splittelsesmænd blevet udelukket, og dermed er faktisk hele den kommunistiske Enhedsbevægelse falden til Jorden.

Landsorganisationens og de tilsluttede Forbund financielle Stilling er ligeledes overordentlig gunstig. I 1928 var Landsorganisationens Indtægt 3,109,323 Kr., Udgiften 2,713,446 Kr. og Formuen ved Aarets Udgang 5,770,106 Kr. Ved Beretningsaarets Udgang havde de tilsluttede Forbund en samlet Formue af 36,332,805 Kr. eller 77,40 Kr. pr. Medlem.

Den norske Landsorganisation i 1928.

(I. F. C.) Den norske Landsorganisation, som fornylig har udsendt sin Beretning for 1928, kan med Tilfredshed se tilbage paa Beretningsaaret. For første Gang siden flere Aar kunde Landsorganisationen atter notere en Medlemstilvækst, nemlig paa 12,028 eller 12,8%. Ved Udgangen af 1928 var det samlede Medlemsantal 106,182, heraf 6544 Kvinder. I 1929 er Medlemstallet steget yderligere, og denne Stigning vedvarer fremdeles. Lands-

organisationen omfatter 31 Forbund med 1470 Afdelinger. Den største Tilvækst noterede Skov- og Landarbejderforbundet med 4089 nye Medlemmer, derefter følger Bygningsarbejderforbundet (1131), Arbejdsmandsforbundet (996) og Metalarbejderforbundet med 810.

Ogsaa de norske Arbejdere var i 1928 haardt ramte af Arbejdsløsheden. — For de 26 Forbund med ialt 83,000 Medlemmer, som indberettede om Arbejdsløsheden, androg det gennem Arbejdsløshed foraarsagede Arbejdstab gennemsnitlig 42,44 Dage pr. Medlem og Aar mod 57½ Dage i 1927.

Afsluttet — resp. fornyet — blev 447 Overenskomster for 86,898 Arbejdere. For 81,639 af disse Arbejdere indeholder Overenskomsterne Bestemmelser om en aarlig Ferie med Løn. Feriens Varighed andrager fra 4 til 28 Dage. 40,428 Arbejdere erholder 8 Dages Ferie, 27,349 Arbejdere 12 Dage. Gennemsnitlig andrager Feriens Længde 10 Dage pr. Arbejder. I alle Overenskomster forblev Arbejdstiden uforandret: 48 Timer ugentlig.

Lønbevægelser og Konflikter.

Overenskomsten mellem A/S Dansk Folkeforsikringsanstalt og Dansk Funktionærforfund forlænget.

Mellem A/S Dansk Folkeforsikringsanstalt og Dansk Funktionærforbund har der, som tidligere meddelt, hersket en ret bitter Strid, fordi Anstalten havde bebudet at afskedige de hos Anstalten beskæftigede Inkassatorer ved Indtrædelsen af 65 Aars Alderen; tillige havde Anstalten afskediget 2 Inkassatorer, 1 i København og 1 i Horsens, grundet paa, at disse ikke tilførte Anstalten et tilstrækkeligt Antal nye Forsikringer. Inkassatorerne ved Anstalten havde gennem deres Forbund, Dansk Funktionærforbund, paa forskellig Maade modvirket Anstaltens Overgreb, bl. a. ved at indklage Anstalten, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, for Den faste Voldgiftsret, hvor Sagen ved et forberedende Møde den 24. August blev henvist til fornyet Behandling mellem Parterne.

Disse Partsforhandlinger bragte imidlertid ikke Enighed, og dette medførte, at Forbundet opsagde Overenskomsten med Folkeforsikringsanstalten til Ophør den 1. April 1930. Overenskomsten omfatter ca. 300 Inkassatorer, fordelt over hele Landet.

Denne nye Situation bevirkede, at Forhandlingerne blev genoptaget under Hovedorganisationernes Medvirken, og ved to døgnlange Møder i Arbejdsgiverforeningen henholdsvis den 25. November og 13. December lykkedes det at tilvejebringe Enighed om Betingelserne for at forlænge Overenskomsten til 1. April 1931, og samtidig opnaaedes der Enighed om en Løsning af de to Spørgsmaal, der har givet Anledning til det spændte Forhold mellem Forsikringsanstalten og dens Inkassatorer. Den ændrede Overenskomst, der nu skal til Afstemning hos Medlemmerne, indeholder ikke ubetydelige Forbedringer i Forhold til tidligere Overenskomster.

Smede og Maskinarbejder hos Firmaet A/S Horsens Cyclelager.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 21. November forhandledes der mellem Hovedorganisationerne om en af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund fremsendt Klage over, at Indehaveren af ovennævnte Firma, Hr. Hede Nielsen, ikke havde betalt en hos ham beskæftiget Mand efter Overenskomsten.

Sagen endte med, at Firmaet indgik paa at efterbetale et Beløb af 240 Kr.

Tobaksarbejdere hos Firmaet P. Wulff, København.

Ved Skrivelse af 28. August klagede Arbejdsgiverforeningen over, at 234 Tobaksarbejdere hos ovennævnte Firma havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning, og samtidig meddelte Arbejdsgiverforeningen, at man agtede at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at ingen af de 234 Tobaksarbejdere antages i Arbejde hos nogen af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer.

Der aftaltes Møder mellem D. s. F. og Arbejdsgiverforeningen om Sagen,

men foranlediget ved indtrufne Forhold udsattes dette Møde.

Imidlertid afholdtes der Møder mellem Tobaksarbejderforbundet og deres modstaaende Arbejdsgivere, og ved disse Møder opnaaedes der Enighed om Sagen.

Typografer i Aarhus og Foreningen af Bladudgivere i Provinsen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. November forhandledes der om en af Bladudgiverforeningen mod Typografforbundet fremsat Klage over Brud paa Overenskomstens Bestemmelse om Overarbejde.

Ved Mødet opnaaedes Enighed, idet D. s. F. forlangte Sagen afvist da Bestemmelserne i Normen ikke var overholdt. Arbejdsgiverforeningen har nu indbragt Sagen for den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1302.

Havnearbejdere i Svendborg ved Losningen af M/S „Jürgen".

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. Novbr. 1929 i Sag Nr. 1302: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Svendborg Importørforening mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for dets Svendborg Afdeling.

Onsdag den 4. September indkom til Svendborg Havn M/S. »Jürgen« med 144 Tons løse russiske Solsikkekager til Medlem af Svendborg Importørforening Fyens Andels-Foderstofforretning. Ladningsmodtageren antog 3 Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbunds Svendborg Afdeling til Udførelse af Arbejdet i Land med overenskomstmæssig Akkordbetaling. Skibets Besætning, bestaaende af Skipperen og 2 Mand, udførte selv det indenbors Arbejde. Skibet havde, ifølge Certepartiet, 3 Dage til Losningen.

Losningen begyndte den paagældende Dag Kl. 9 Formiddag, og da Losningen af Dækslasten, der bestod af hele Kager, var tilendebragt, begyndte Losningen af Rumlasten, der for en væsentlig Dels Vedkommende (i hvert Fald c. 30%) bestod af Brud og Smuld, for hvilket der efter Overenskomsten ydes en Tillægsbetaling. — Ifølge en faglig Voldgiftskendelse, gældende for Svendborg, skal Losning af Kagebrud ske ved Anvendelse af Sække, hvilket ogsaa skete i nærværende Tilfælde, efter at Skipperen først havde villet losse i Baljer.

Ved 2 Tiden, da en Repræsentant for Svendborg Afdelingen, Marius Jensen, og en Repræsentant for Ladningsmodtageren, Prokurist Jensen, kom tilstede ved Skibet, var Havnearbejderne ophørt med Losningen. Der skete derefter telefonisk Meddelelse om Sagen til Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationers Kontor i København, der straks lod Meddelelsen gaa videre til Dansk Arbejdsmands Forbund, og som samme Dag Kl. 4 Eftm. lod bringe et Brev til Forbundet, hvori det blandt andet hedder:

»Saavidt vi har kunnet forstaa, gaar Fagforeningens Krav, der er fremsat af Hr. Marius Jensen, ud paa, at der skal antages Havnearbejdere til det indenbords Arbejde, hvilket Krav ikke har kunnet imødekommes, og idet vi gaar ud fra, at det ærede Forbund er enig med os i, *dels* at det nævnte Krav er uhjemlet, *dels* at i hvert Fald Arbejdsstandsning til Kravets Gennemførelse er ulovlig, beder vi Dem træffe Foranstaltning til, at Arbejdet uopholdelig genoptages for at begrænse det ved Arbejdsstandsningen foranledigede Tab for hvilket i første Række Fagforeningen vil blive holdt ansvarlig.«

Forbundet telegraferede straks til dets Svendborg Afdeling, at Arbejdsstandsning paa Kravet om, at der antoges Havnearbejdere til det indenbords Arbejde, var ulovlig, og at Arbejdet straks maatte genoptages.

Efter den nævnte Telefonopringning havde Prokurist Jensen paany indfundet sig ved Skibet, hvor Arbejderne under Angivende af, at det indenbords Arbejde skete i for langsomt Tempo, nu stillede Krav om, at der blev garanteret dem den overenskomstmæssige Timeløn.

Den 5. September tilstillede Svend-

borg Importørforening Afdelingen følgende Brev:

»M/S »Jürgen«.

Henholdende til Samtale med Deres Herr Marius Jensen er vi indforstaaet med, at Losningen af ovennævnte Skib paabegyndes igen mod, at vi sætter 4 Mand i Lasten under Protest, og Beløbet efter endt Udlosning kun udbetales Forbundet.

Vi vil tillade os senere at komme tilbage til Sagen«,

hvorefter Losningen blev genoptaget samme Dag Kl. 2 Eftm., efter at der var antaget 4 Havnearbejdere til at udføre det indenbords Arbejde foruden en Mand ved Spillet.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Svendborg Importørforening indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og dette igen for Forbundets Svendborg Afdeling og paastaaet den skete Arbejdsstandsning kendt ulovlig, og at der paalægges Dansk Arbejdsmands Forbunds Svendborg Afdeling en Bod, der tillige skal tjene som Erstatning for det Ladningsmodtageren ved Arbejdsstandsningen foraarsagede Tab, nemlig dels til Antagelse af Havnearbejdere til det indenbords Arbejde, Kr. 158,32, dels til Betaling for Overliggedagspenge, Kr. 87,00, ialt Kroner 245,32.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne.

Som nævnt begyndte Arbejdet Kl. 9 Formiddag med Losning af Dækslasten. Medens Klagerne paastaar, at denne udgjorde 6 Tons hele Kager, at der derefter blev sækket og losset c. 5 Tons af Rumlasten, og at Arbejdsstandsningen indtraadte Kl. 1½ Eftm. efter 3 Timers Arbejde paastaar de Indklagede derimod, at Dækslasten kun udgjorde 2 Tons, og at der ialt blev losset 5 Tons i Løbet af de 3½ Time, Arbejdet var i Gang.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indklagede anført, at de til Arbejdet i Land antagne Arbejdere kunde paaregne at tjene paa det paagældende Arbejde, beregnet efter 3 Dages Losning i Overensstemmelse med Certepartiets Bestemmelse om 3 Liggedage, c. 1 Kr. 27 Øre pr. Time, men at deres Fortjeneste, naar der i Løbet af 3½ Time kun var losset 5 Tons, kun blev ca. 30 Øre pr. Time. Grunden til, at Losningen foregik saa langsomt, var, at det indenbords Arbejde, der besørgedes af Skipperen og 2 Mand, gik altfor langsomt fra Haanden, idet Kagebruddene skulde sækkes — hvilket skete med Haanden, ikke ved Hjælp af Skovl — og Sækkene derefter ved Hjælp af Spillet anbringes paa Kajen. De indklagede mener derfor, at Forudsætningerne for Overenskomstens Akkordløn ikke længere var tilstede, idet det indenbords Arbejde ikke kunde betegnes som normalt.

De Indklagede benægter, at der har fundet nogen Arbejdsstandsning Sted, idet der gennem Afdelingens Repræsentant skete Henvendelse til Ladningsmodtageren. Havnearbejderne stillede ikke Krav om Udførelse af det indenbords Arbejde, men forlangte, da Overenskomstens Forudsætninger om Akkordarbejde ikke længere var tilstede paa Grund af det langsomme indenbords Arbejde, at der blev garanteret dem den overenskomstmæssige Timeløn.

Selv om man lægger Klagernes Opgivende om, hvor meget der blev losset, og hvor længe der blev arbejdet den 4. Septbr., til Grund, mener Retten at maatte gaa ud fra, at Arbejderne har haft nogen Berettigelse for deres Opfattelse af, at det indenbords Arbejde var foregaaet i for langsomt Tempo. Herefter kunde Arbejdernes Krav om, at der sikredes dem overenskomstmæssig Timeløn, ikke uden videre afvises, men Ladningsmodtageren burde, hvis han vilde forlange Arbejdet udført som Akkordarbejde, have foranlediget, at det ved en øjeblikkelig Besigtigelse blev konstateret, hvor meget der var losset den paagældende Dag, og hvorlænge der var arbejdet, for derefter gennem Mægling, eventuelt Voldgift, at faa afgjort, at Arbejdstempoet ikke havde været for langsomt.

Herefter findes der ikke Anledning til at paalægge Afdelingen nogen Bod for den paagældende Arbejdsvægring. Sagens Omkostninger findes at burde udredes med 300 Kr., — Halvdelen af hver.

Kendelse:

De Indklagede, Dansk Arbejdsmands Forbunds Svendborg Afdeling bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger udredes med 150 Kr. af hver af Parterne.

Sag Nr. 1301.

Havnearbejdere i Stege ved Losningen af M/S „Vera".

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. Novbr. 1929 i Sag Nr. 1301: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Stege Handelsstands Arbejdsgiverorganisation mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Arbejdsmændenes Forbund for Møen.

Den 24. Juli 1929 indkom M/S Vera til Stege med en Ladning Kul til Medlem af Stege Handelsstands Arbejdsgiverorganisation, Firmaet Christoffersen & Hansen. For at faa Skibet rettidigt udlosset ønskede Firmaet ved Losningen at anvende 2 Gæng i den ene Luge og 1 Gæng i den anden Luge, men Arbejderne nægtede at arbejde med mere end 1 Gæng i hver Luge og anførte til Støtte herfor, at det maatte anses for livsfarligt dels paa Grund af Lugernes ringe Størrelse, dels paa Grund af Lossegrejernes Tilstand.

Det er under Sagen oplyst, at den paagældende Luge er 7 Meter lang og 3½ Meter bred, og at der, naar Losningen skal foregaa med 2 Gæng i Lugen, skal arbejde 8 Mand, hver med sin Tønde, der under Arbejdet bestandig skal fires op og ned i Lugen.

Arbejderne tilbød imidlertid at ændre den normale Arbejdstid, der er fra 8 Morgen til 5 Eftermiddag med en Times Middagspavse, saaledes at der i den paagældende Luge kunde arbejdes i 2 Hold, 1. Hold fra 7 Morgen til 3 Eftermiddag, 2. Hold fra 3 Eftermiddag til 11 Aften, oprindelig uden Overtidsbetaling, senere med Overtidsbetaling, men Ladningsmodtageren afslog Tilbudet, fordi det vilde blive dyrere end Betaling for Overliggedage.

Losningen blev herefter udført med 1 Gæng i hver Luge, og Følgen heraf blev, at Skibet blev for sent udlosset, og dette medførte en Udgift for Ladningsmodtageren, som denne har opgjort til Kr. 275,82.

Den 27. Juli meddelte Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark Dansk Arbejdsmands Forbund, at der havde været forskellige Vanskeligheder ved den paagældende Losning, og den 6. August tilbød Forbundet at deltage i et Mæglingsmøde om Sagen, som dog først fandt Sted den 13. September.

Allerede den 9. September var M/S Vera ankommet med en ny Ladning Kul til Stege Havn, og atter denne Gang vægrede Arbejderne sig ved at losse med 2 Gæng i den ene Luge. Ved det nævnte Mæglingsmøde den 13. Septbr. besigtigedes Losningen, der paa det Tidspunkt var saa vidt fremskreden, at Skibet omtrent var udlosset, og Arbejderne tilbød nu, at de, naar Skibet kom igen, vilde forsøge at losse med 2 Gæng fra samme Luge, naar Bunden var naaet i Skibet, idet Arbejderne da om fornødent kunde søge ind under Dækket, naar Tønderne blev hejset op eller ned, og derved var mindre udsatte for Fare, men dette Tilbud blev afvist fra Ladningsmodtagerens Side, fordi det ved Akkordarbejde vilde være upraktisk paa et vist Tidspunkt af Losningen at sætte flere Arbejdere i Gang med Arbejdet. Der blev saaledes ikke paa Mæglingsmødet tilvejebragt nogen Ordning af Sagen, og Skibet blev paany for sent udlosset; Ladningsmodtageren har opgjort de derved foranledigede Udgifter til Kr. 204,75.

Den 17. Septbr. indkom M/S Vera paany med en Ladning Kul til Stege Havn, og Arbejderne vægrede sig stadig ved at arbejde med 2 Gæng fra den ene Luge. Ved den heraf foraarsagede Forsinkelse er der paaført Ladningsmodtageren en Ekstraudgift, som er opgjort til Kr. 276,31.

Ved det nævnte Mæglingsmøde den 13. Septebr. blev der desuden behandlet en Klage over, at Arbejderne ved Losning holdt samlede Drikkehvil, og om dette Punkt opnaaedes Enighed, idet Repræsentanterne for Arbejdsmændenes Forbund for Møen erklærede at

ville medvirke til at hindre, at samlede Drikkehvil fremtidig finder Sted.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Stege Handelsstands Arbejdsgiverorganisation indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og dette igen for Arbejdsmændenes Forbund for Møen og paastaaet Arbejdernes Krav om, at der kun maa etableres Losning med 1 Gæng fra hver Luge i M/S Vera, kendt stridende mod Septemberforligets Punkt 4 og paastaaet de Indklagede paalagt en Bod, der ogsaa kan tjene til Erstatning for de Tab, der ved Arbejdernes Vægring af at losse med 2 Gæng er paaført de paagældende Ladningsmodtagere. Under Anbringende af, at de samlede Drikkehvil stadig finder Sted, har Klagerne derhos paastaaet dette værende i Strid med den gældende Overenskomst og den paa Mæglingsmødet den 13. Septbr. trufne Ordning og paastaaet Bod herfor.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og anført, at der for et Aars Tid siden skete et alvorligt Ulykkestilfælde ved Losning af en Damper i Stege Havn, og med dette i Minde har Arbejderne vægret sig ved at arbejde med 2 Gæng fra een Luge i M/S Vera, idet Arbejdet efter deres Formening er livsfarligt, da der ikke er tilstrækkelig Plads for 8 Arbejdere, hver med sin Tønde, ligesom Arbejdet paa Grund af Pladsmanglen ogsaa paa anden Maade vanskeliggøres. Hvad angaar Klagen over, at der stadig holdes samlede Drikkehvil, bestrider de Indklagede, at saadant har fundet Sted efter Mæglingsmødet den 13. September.

Reglen i Septemberforligets Punkt 4 maa forstaas med den selvfølgelige Begrænsning, at Arbejdernes Liv og Lemmer ikke derved udsættes for aabenbar Fare. Den faste Voldgiftsret er imidlertid ude af Stand til paa Grundlag af de forelagte Oplysninger at skønne, om Losningen med 2 Gæng har været saa farlig, at Arbejderne har været berettigede til at vægre sig ved at udføre en saadan Losning. Dette Spørgsmaal saavel som Spørgsmaalet, om denne Losningsmetode paa anden Maade har været forringende for Arbejdernes Arbejdsvilkaar, burde have fundet sin Løsning ved en faglig Voldgift, forinden Sag om Erstatning var anlagt for Den faste Voldgiftsret. Det maatte under de foreliggende Forhold særlig have paahvilet Ladningsmodtageren, der vilde bestride Arbejdernes Ret til at losse som sket, at skaffe Spørgsmaalet afgjort paa den anførte Maade hurtigst muligt, saa at der forelaa en Afgørelse, inden Skibet næste Gang kom til Stege Havn. — Hvad angaar denne Del af Klagen, vil den derfor for Tiden være at afvise her fra Retten.

Med Hensyn til Klagens andet Punkt, at der trods Aftalen ved Mæglingsmødet den 13. Septbr. stadig holdes samlede Drikkehvil under Losningen, findes Klagernes Paastand herom ikke overfor de Indklagedes Benægtelse tilstrækkelig godtgjort, og de Indklagede vil derfor forsaavidt være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil hver af Parterne have at udrede med Halvdelen.

Kendelse:

Spørgsmaalet, om der tilkommer de paagældende Ladningsmodtagere Erstatning i Anledning af, at Medlemmer af Arbejdsmændenes Forbund for Møen har vægret sig ved i 3 Tilfælde at losse M/S Vera med 2 Gæng fra samme Luge, afvises for Tiden, indtil Sagen har været forelagt en faglig Voldgiftsret til Afgørelse af, om Arbejdernes Vægring har været begrundet eller ej.

Med Hensyn til Klage over, at Arbejderne i Stege ved Losning holder samlede Drikkehvil, vil Forbundet for Klagernes Paatale fri at være.

Sagens Omkostninger udreder hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1312:

Kuske hos Vognmand Carl Jensen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 5. December 1929 i Sag Nr. 1312: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og dette igen for Kuskenes Fællesforbund for København og Omegn mod Dansk Arbejdsgiverforening for Centralorganisationen af Vognmænd for København og Omegn og denne igen paa afdøde Vognmand Carl Jensens Bos Vegne og

mod Murermester Anthon Nielsen som Eksekutor testamenti i Boet efter afdøde Vognmand Carl Jensen.

Paa et Fællesmøde den 13. December 1927 mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsmands Forbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn og Kuskenes Fællesforbund for København og Omegn enedes man i Anledning af nogle blandt andet mod Vognmand Carl Jensen rejste Klager om følgende:

»Begge Organisationer indskærper paany deres respektive Medlemmer, at Overenskomsten skal overholdes i alle dens Ord og Punkter og selvfølgelig herunder ogsaa hvad Betaling for Overtid angaar. Aftaler mellem Vognmanden og den enkelte Kusk udenom Overenskomsten er ulovlige.

Kuskene skal ved Ugens (Dagens) Slutning skriftlig overfor Vognmanden dokumentere eventuelt Antal Overtimer, og betales der ikke, har Kuskene Pligt til straks at henvende sig til Forbundet, der indenfor den i § 16 i Overenskomsten angivne Frist rejser Sagen overfor Vognmandsforeningen.«

Ifølge den mellem Centralorganisationen og Fællesforbundet gældende Overenskomst er fastslaaet, at Arbejdstiden ophører Kl. 4½ Eftm.; Ugelønnen er fastsat til Kr. 54,34; der er derhos fastsat Betaling for Overarbejde og Vederlag til Kusken for Læsning, naar der ikke ydes Kusken Hjælp hertil, hvorhos det i § 16 hedder:

»Eventuelle Klager saavel fra Vognmandens som fra Kuskenes Side, skal være anmeldt til Modpartens Bestyrelse inden 8 Dage. I modsat Fald afvises disse.«

Vognmand Carl Jensen, der i sin Vognmandsforretning beskæftigede c. 15 Kuske, afgik ved Døden den 19. April 1929, og hans Bo behandles af Murermester Anthon Nielsen som Eksekutaor testamenti. Boet har fortsat afdødes Vognmandsforretning paa samme Maade, som medens Jensen levede, og ved samme Forvalter, indtil Boet afhændede hele Forretningen i Slutningen af Oktober 1929.

Den 5. September 1929 fik Fællesforbundet imidlertid Meddelelse om, at Jensen, trods Vedtagelsen paa Fællesmødet den 13. Decbr. 1927 ikke havde overholdt Overenskomsten, men han havde truffet Aftale med de Kuske, som kører Kul og Koks, om at de skulde have en fast Ugeløn af 60 Kr., hvilket Beløb skulde dække baade Aflæsningspenge og Betaling for Overarbejde, og med de Kuske, som kører Mursten, om at de skulde have den tarifmæssige Ugeløn, Kr. 54,34 og Aflæsningspenge, men ikke Vederlag for Overarbejde. — Ved Fællesforbundets nærmere Undersøgelse af Sagen viste det sig, at Boet efter Jensens Død havde aflønnet paa samme Maade, men da Eksekutor blev gjort opmærksom paa Forholdet, blev Lønnen fra 6. September straks reguleret i Overensstemmelse med Tariffen, og Boet har derefter betalt overenskomstmæssig Løn, indtil Forretningen blev afhændet i Slutningen af Oktober.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Fællesforbundet indklaget dels Dansk Arbejdsgiverforening for Centralorganisationen af Vognmænd for København og Omegn og denne igen paa afdøde Vognmand Carl Jensens Bos Vegne, dels Murermester Anthon Nielsen som Eksekutor testamenti i afdøde Carl Jensens Bo, og paastaaet disse dømt til at betale Fællesforbundet det Beløb, der i Tiden fra 1. Juni, da Brændselskørselen begyndte, til 6. September er betalt for lidt, hvilket Beløb paa Grundlag af en Beregning for Ugen fra 31. August til 6. September, hvorefter der for denne er betalt Kr. 87,92 for lidt, vilde andrage ialt c. 1230 Kr. De har derhos paastaaet de Indklagede paalagt Bod for det begaaede Overenskomstbrud.

Dansk Arbejdsgiverforening har paa Centralorganisationens Vegne paastaaet Sagen afvist, og gør til Støtte herfor gældende, at afdødes Medlemsforhold ophørte ved hans Død, og at Boet trods Henvendelse fra Centralorganisationen nægtede at indtræde som Medlem i denne.

Skønt Centralorganisationen ved det Møde, der fandt Sted mellem Organisationerne før Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret, optraadte paa Boets Vegne i Stedet for — som her under Sagen— at indtage det Standpunkt, at Sagen var Centralorganisa-

tionen uvedkommende, finder Retten, der maa formene, at Medlemsforholdet i en Virksomhed som den heromhandlede bortfalder ved Døden, dog ikke, at Centralorganisationen ved sin Optræden paa det omhandlede Møde har paataget sig nogen Pligt til at optræde som Part her under Sagen. Sagen vil herefter for Centralorganisationens Vedkommende være at afvise.

Eksekutor har paa Boets Vegne principalt paastaaet Sagen afvist, idet han gør gældende, at Boet ikke var forpligtet efter den mellem Organisationerne gældende Overenskomst, som han først kom til Kundskab om i Begyndelsen af September Maaned, og at det derfor har været lovligt, at Boet fortsatte med at betale Kuskene efter den Aftale, afdøde Jensen havde truffet med dem. — Heri kan der ikke gives Eksekutor Medhold. Den Forvalter, der efter Jensens Død bestyrede Forretningen for Boet, og som ogsaa havde været Afdødes Forvalter, maatte være fuldt kendt med, at den Aftale, Afdøde havde truffet med Kuskene, var i Strid med Overenskomsten og med Aftalen af 13. December 1927, og det maatte herefter paahvile Boet at aflønne Kuskene efter Overenskomsten. Eksekutors Paastand om Afvisning kan derfor ikke tages til Følge.

Subsidiært har Eksekutor paastaaet Frifindelse mod Betaling af det Beløb, Kr. 87,92, som Klagerne har udregnet det for lidt betalte Beløb til for Ugen fra 31. August til 6. September. Han henviser herved til, at ifølge Overenskomstens § 16 og Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 1163 skal Fællesforbundet, naar det vil gøre Krav gældende for et længere Tidsrum end for de sidste 8 Dage, føre fuldt Bevis for, at der er betalt for lidt.

Eksekutor har ikke godtgjort, at Klagernes Udregning af Beløbet Kr. 87,92 for Ugen 31. August—6. September er urigtigt, og der kan efter det i Sagen oplyste ikke være Tvivl om, at der ogsaa i de foregaaende Uger er blevet betalt for lidt til Kuskene. Det Beløb, Boet herefter vil have at betale for for lidt udbetalt Arbejdsløn, findes at kunne fastsættes til 400 Kr. Boet vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

For saa vidt angaar Klagen mod Dansk Arbejdsgiverforening for Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn vil denne være at afvise.

Boet efter afdøde Vognmand Carl Jensen ved dets Eksekutor testamenti, Murermester Anthon Nielsen, vil til Kuskenes Fællesforund for København og Omegn have at betale 400 Kr. Boet udreder derhos Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Arbejdsløsheden i Novbr. 1929.

	Antal Arbejdere pr. Sept. 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af Nov.[1] 1929	Okt.[1] 1929	Sept. 1929	Aug. 1929	Nov. 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	12086	14,2	7,5	5,2	6,1	21,5
2. Anden Industri m. v. ...	70459	9,9	9,5	9,0	10,2	14,3
3. Handel	5507	7,9	7,8	8,0	8,1	9,0
4. Arbejdsmd. .	31653	12,6	10,2	8,3	8,0	13,6
Ialt...	119705	11,0	9,4	8,4	9,1	14,6
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20180	16,1	7,2	5,5	5,8	31,4
2. Anden Industri m. v. ...	60452	11,1	9,9	9,4	10,6	15,9
3. Handel	6930	8,5	9,3	9,5	9,1	10,6
4. Arbejdsmd. .	68544	15,9	11,9	9,6	8,7	21,3
Ialt...	156106	13,7	10,4	9,0	9,1	20,1
Hele Landet..	275811	12,5	10,0	8,7	9,1	17,7

Samtlige Fag:	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.]
Januar	21,6	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9
Februar ...	21,9	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9
April	8,1	13,4	16,5	23,0	16,8	13,4
Maj	5,8	12,0	14,7	19,1	14,2	10,8
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	10,0
Juli.....	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6	9,6
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1	9,1
September.	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2	8,7
Oktober...	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	10,0[1]
November.	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	12,5[1]
December .	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	

[1]) Foreløbige Tal.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 27 * KØBENHAVN DEN 4. JANUAR 1930 * 26 AARGANG

Ved Aarsskiftet.

Et Aar er gaaet, og et nyt stunder til. Hvad det vil bringe véd ingen af os. Hvad vi véd er, at vi skal benytte dets Muligheder fuldt ud efter alle de Evner, vi er i Besiddelse af, til vor Klasses Gavn.

Der er Udvikling i Tingene. Tiden, vi lever i, er en Brydningstid, hvor Folkets Krav presser paa, og hvor Reaktionen søger at dæmme op derimod med alle Midler og søger at gøre Tingene saa spidsfindige og indviklede som mulig. I intet Aar har Domstolene været bragt saa ofte i Anvendelse mod vore Fagorganisationer som i 1929. Det er, som om Kolindsundsagen her har været Stormbuk og Tugthusloven den Stormstige, der er stillet mod vor Mur.

Nu vel. Tryk avler Modtryk; det er en gammel Sandhed ogsaa for os, og vi kunde ikke vente at de øvrige Befolkningslag vilde overlade os Slagmarken uden at yde Modstand til det yderste.

Spørgsmaalet er derfor det ganske simple, om vi er beredt til ogsaa at kæmpe paa denne nye juridiske Slagmark, og om vi er i Besiddelse af Styrke nok til med det levende Livs Kraft at vælte den støvede Jura over Ende.

Vi har aldrig tvivlet derpaa, og Aaret har vist os, at vore Organisationer tæller en talrig Skare af velskolede, kultiverede Fortalere og Forkæmpere for det arbejdende Folks Mening, og at disse med Kraft vil kunne kalde til Samling om vore Faner.

I Enighed og Kraft vil den danske Arbejderbevægelse gaa til sine Opgaver og holde alt uvedkommende ude.

For Sagens Skyld vil der aldrig mangle Forkæmpere, og der vil altid være Energi nok til at dygtiggøre sig til de Opgaver, der kalder.

Disse Opgaver er mere end en Strid om Ørerne; det er de store Principper Ferie, Bedriftsraad og kortere Arbejdstid, der nu trænger sig paa.

De mange Vaabenfæller, vi i denne Kamp kan regne med, og som i det forløbne Aar har været vore Organisationers Talsmænd, véd vi, vi kan stole paa, og vi takker dem for Aaret, der gik, og stiller vor Forventning til dem, om at de fortsat vil staa fast og uforfærdet gøre det samme stilfærdige energiske og maalbevidste daglige Arbejde for vore Organisationer, de hidtil har gjort.

I Haabet herom og med en Tak for Aaret, der gik, bringer vi vore Ønsker om et godt og heldbringende Nytaar til alle vore Kammerater Landet over.

Arbejdsløsheden i forskellige Lande.

(I. F. C.) Af nedenstaaende Oversigt, som overvejende omfatter Maanederne Oktober/November 1929, fremgaar, at Arbejdsløshedstallene i næsten alle Lande opviser den sædvanlige, af Aarstiden betingede Stigning. En Sammenligning med den tilsvarende Maaned i det foregaaende Aar viser for de fleste Landes Vedkommende en mindre Opgang i Arbejdsløshedstallene. Af de nedenfor opførte 25 Lande kan navnlig Tyskland og Østrig notere en nævneværdig Stigning i Arbejdsløsheden, mens i enkelte mindre Lande Tilstanden paa Arbejdsmarkedet former sig noget gunstigere. Paa Grundlag af de os foreliggende Oplysninger giver vi følgende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i de forskellige Lande:

Belgien: Ifølge Indberetninger fra 165 Arbejdsløshedskasser med tilsammen 623,878 Medlemmer var ved Udgangen af Oktober 3252 eller 0,5% af Medlemmerne helt og 13,791 eller 2,2% delvis arbejdsløse. De tilsvarende Procentsatser var den foregaaende Maaned 0,5 og 2,6, ved Udgangen af Oktober 1928 0,6 og 3,5.

Danmark: I Henhold til de gennem Fagforeningerne (274,472 Medlemmer) og de offentlige Arbejdsanvisninger tilvejebragte Oplysninger var Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af Novbr 1929 12,5 mod 10% den foregaaende Maaned og 17,7% ved Udgangen af November 1928. I den tredje Uge i December var Antallet af Arbejdsløse i hele Landet 45,281, mod 42,378 Ugen i Forvejen og 60,900 ved samme Tid i Fjor.

Danzig: Ved Udgangen af November var der ved Arbejdsanvisningen i Fristaten Danzig tilmeldt 10,664 arbejdssøgende Danziger Statsborgere mod 9296 i den foregaaende Maaned og 9384 ved Udgangen af November 1928.

Tyskland: I Tiden fra 15. Oktober til 15. November 1929 steg Antallet af de i Arbejdsløshedsforsikringen understøttede arbejdsløse fra 783,559 til 1,015,593 eller med 232,034, i Kriseunderstøttelsen steg de arbejdsløses Antal fra 165,028 til 178,496 eller med 13,468. Den 14. November 1928 var de tilsvarende Tal 804,923 og 99,120. — Ifølge den af den tyske Landsorganisation foretagne Opgørelse over Arbejdsløsheden og Korttidsarbejdet i de tilsluttede Forbund var ved Udgangen af November 13,8% af Medlemmerne arbejdsløse, medens 7,3% arbejdede paa forkortet Arbejdstid. Ved Udgangen af Oktober var de tilsvarende Tal 11% og 6,7%, ved Udgangen af Novbr. 1928 9,4% og 7,1%.

Finland : Den 14. December var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger i de større Byer tilmeldt 9678 arbejdsløse, mod 6958 i Midten af November og 3117 i Midten af December 1928.

Frankrig: Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldte arbejdsløse var ved Udgangen af November 11,917 mod 9941 i Oktober. Antallet understøttede arbejdsløse var i Midten af November 480, mod 396 i Oktober og 503 i November 1928.

Storbritannien: Af de over 12 Millioner mod Arbejdsløshed forsikrede Personer var ved Udgangen af November 1929 11% arbejdsløse, mod 10,4% i den foregaaende Maaned og 12,1% ved Udgangen af November 1928. Ved Udgangen af November var der ialt tilmeldt 1,323,000 arbejdsløse, mod 1,270,000 ved Udgangen af Oktober og 1,439,000 ved Udgangen af November 1928.

Holland: Ifølge Indberetninger fra statsanerkendte Arbejdsløshedskasser med rundt 347,000 Medlemmer var ved Udgangen af Oktober 1929 3,7% af Medlemmerne arbejdsløse, mod 3,5% i den foregaaende Maaned og 3,8% ved Udgangen af Oktober 1928. Ved Udgangen af Oktober var der ved de 41 vigtigste Arbejdsanvisningskontorer i Landet tilmeldt 45,857 arbejdssøgende Mænd og 6961 Kvinder.

Italien: Ved de offentlige Arbejdsanvisninger var der ved Udgangen af Oktober tilmeldt 297,382 helt og 17,793 delvis arbejdsløse. I den foregaaende Maaned var de tilsvarende Tal 228,831 og 16,835, ved Udgangen af Oktober 1928 282,379 og 25,639.

Irland: I det 3. Kvartal 1929 var af ial 280,000 mod Arbejdsløshed forsikrede Personer 7,8% arbejdsløse, mod 8,6% i det 2. Kvartal og 9,9% i det 3. Kvartal 1928.

Jugoslavien: Ved Udgangen af September var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 6755 arbejdsløse, mod 5790 i den foregaaende Maaned og 3744 ved Udgangen af Septbr. 1928.

Letland: Antallet af tilmeldte arbejdsløse ved Arbejdsanvisningerne i de større Byer var ved Udgangen af Oktober 3874, mod 1582 den foregaaende Maaned og 5179 ved Udgangen af Oktober 1928.

Norge: Den 15. Oktober var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 18,420 arbejdsløse, mod 15,525 i September og 20,464 i Midten af Oktober 1928. Fagforeningernes Arbejdsløshedsprocent (10 Forbund med ialt 20,218 Medlemmer) var ved Udgangen af Oktober 11,5 mod 9,9 i den fore-

gaaende Maaned og 14,6% ved Udgangen af Oktober 1928.

Østrig: I Midten af December fandtes der i hele Østrig 193,106 understøttede arbejdsløse eller 25,600 flere end ved Maanedens Begyndelse. I Midten af December 1928 fandtes der rundt 178,000 understøttede arbejdsløse. Foruden understøttede fandtes der 33,200 tilmeldte arbejdsløse, som havde opbrugt al Understøttelse.

Polen: Ved Udgangen af November var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 115,455 arbejdsløse mod 90,481 ved Udgangen af Oktober og 97,414 ved Udgangen af Novbr. 1928. Antallet understøttede arbejdsløse var ved Udgangen af Novbr. 1929 41,888.

Rusland: Endskønt der meget flittigt berettes til Udlandet ang. bestemte Foreteelser i Rusland, erfarer man sjælden noget om Arbejdsløshedens Omfang i de russiske Fagforbund eller om Antallet tilmeldte arbejdsløse. De os foreliggende Arbejdsløshedstal omhandler Tilstanden i Maj Maaned 1929, hvor Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldte arbejdsløse beløb sig til 1,593,600, mod 1,772,500 den foregaende Maaned og 1,571,060 i Maj 1928.

Svejts: Antallet tilmeldte arbejdsløse androg ved Udgangen af Oktober 6799, mod 5197 den foregaaende Maaned og 7636 ved Udgangen af Oktober 1928. Ifølge Beretning fra 165 statsunderstøttede Arbejdsløshedskasser med ialt 290,493 Medlemmer var ved Udgangen af September 0,8% af Medlemmerne helt og 0,9% delvis arbejdsløse. Ved Udgangen af Juni var de tilsvarende Procentsatser 0,7 og 1,1, ved Udgangen af September 1928 1,1 og 1%.

Sverrig: Af 321,014 Medlemmer i de Fagforeninger, som indberettede over Arbejdsløsheden, var ved Udgangen af Oktober 27,529 eller 8,6% arbejdsløse, mod 7,3% i den foregaaende Maaned og 9% ved Udgangen af Oktober 1928.

Czekoslovakiet: Ifølge den officielle Statistik oppebar af ialt 1,308,000 Medlemmer af de faglige Arbejdsløshedskasser ved Udgangen af September 19,366 Personer Understøttelse, mod 18,674 i den foregaaende Maaned og 16,304 ved Udgangen af September 1928. I Henhold til den af den tyske Landsorganisation i Czekoslovakiet — Reichenberg — førte Arbejdsløshedsstatistik, var af 184,752 Medlemmer i de tilsluttede Forbund ved Udgangen af Oktober 9674 eller 5,2% arbejdsløse, mod 5,6% i September og 5,2% ved Udgangen af Januar 1929.

Ungarn: Ved Udgangen af Oktober var af Medlemmerne i de over Arbejdsløsheden indberettende Fagforeninger 14,215 eller 9,7% arbejdsløse, mod 13,922 eller 9,5% i den foregaaende Maaned og 12,212 eller 8,1% ved Udgangen af Oktober 1928.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1314.

Jord- og Betonarbejdere i Aarhus hos Entreprenørfirmaet H. Hoffmann & Sønner & J. Eriksen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. December 1929 i Sag Nr. 1314: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og Entreprenørfirmaet H. Hoffmann & Sønner & J. Eriksen, Aarhus, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus.

Under et Arbejde, som Firmaet H. Hoffmann & Sønner & J. Eriksen udfører ved Aarhus Havn, agtede Firmaet i indeværende Efteraar til Udgravning af Fundamenter for en Kajmur at anvende en Grabser, der skulde svinge den udgravede Jord hen til Motorvogne, paa hvilke Jorden skulde borttransporteres. Til Læsning af Jord, der spildtes af Grabben under Udsvinget og Aftipningen, skulde der anvendes et Par Medlemmer af Jord- og Betonarbejdernes Fagforening. Arbejdet, der vilde vare nogle Maaneder, skulde paabegyndes den 25. Oktober.

Arbejdet er imidlertid ikke kommet i Gang, fordi Arbejderne, der skulde læsse Spildejorden, med Støtte af Fagforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund har stillet Krav om Godtgørelse for Akkordafsavn — et Krav, som Arbejdsgiverne med Støtte af Entreprenørforeningen ikke har villet imødekomme.

Efter at Formanden for den lokale Fagforening overfor Firmaet havde forlangt den overenskomstmæssige Timeløn af 98 Øre forhøjet til 150 Øre, hvilket Krav Firmaet afslog, kom der samme Dag (den 25. Oktober) et Møde i Stand mellem Fagforeningsformanden og Formanden for Entreprenørforeningens jyske Afdeling. Paa dette Møde hævdede Fagforeningens Formand, at Folkene ikke skulde begynde Arbejdet, uden at der var ført Forhandlinger om, hvilken Erstatning for Akkordafsavn, der skulde tilkomme Arbejderne, f. Eks. i Form af forhøjet Timeløn, medens Entreprenørforeningens Formand henviste til, at Arbejderne, da der ikke i Tarifen var fastsat Akkordpris for det heromhandlede Arbejde, og da der ikke kunde vedtages en Slumpakkord, maatte finde sig i at udføre Arbejdet i Timeløn i Henhold til den gældende faglige Overenskomst i Lighed med at tilsvarende Paalæsningsarbejde, naar Gravemaskinen er monteret med Spande eller med »Ske«, aflønnes efter overenskomstmæssig Timeløn. Under senere Forhandlinger, i hvilke Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og for Entreprenørforeningen i København har deltaget, er det ikke lykkedes at naa til Enighed om en Ordning af Sagen, idet det fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side er hævdet, at Arbejdsvægringen under de foreliggende Omstændigheder har været berettiget, medens det fra Entreprenørernes Side er fastholdt, at man ikke vilde forhandle om en Godtgørelse til Arbejderne udover den overenskomstmæssige Timeløn, forinden Arbejdet var paabegyndt.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og Entreprenørfirmaet H. Hoffmann & Sønner & J. Eriksen, Aarhus, indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus med Paastand om, at den stedfundne uvarslede Arbejdsvægring kendes ulovlig, og at Dansk Arbejdsmandsforbund, der har godkendt og støttet Arbejdsvægringen, ikendes en Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse og Entreprenørforeningen ikendt en Bod, fordi Arbejdsgiverne og deres Organisationer har vægret sig ved paa forsvarlig Maade at deltage i Forhandlingen om en passende Betaling for det paagældende Arbejde, i hvilken Henseende de Indklagede særlig har henvist til Rettens Kendelse i Sag Nr. 1290

Efter det foreliggende maa det anses erkendt af de Indklagede, at det heromhandlede Arbejde med Paalæsning af Spildjord efter Grab falder udenfor Overenskomstens Akkordsatser; det maa derhos antages, at en Lejlighedsakkord for et Arbejde af denne Beskaffenhed vanskeligt lader sig fastsætte, i hvert Fald ikke før der under Arbejdets Udførelse er vundet Erfaringer som Grundlag for en Pris.

Under disse Omstændigheder kan Arbejderne imidlertid ikke anses berettigede til at stille Krav om Forhandlinger angaaende en forhøjet Betaling forinden Arbejdets Paabegyndelse eller som Betingelse for dets Udførelse, og Retten finder det herefter ikke fornødent at tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt Arbejdsgivernes Deltagelse i de faktiske stedfundne Forhandlinger har opfyldt de Krav, der under en Situation som den i Rettens Kendelse Nr. 1290 omhandlede maatte kunne stilles.

I Henhold til det anførte vil Klagernes Paastand om, at den stedfundne Arbejdsvægring har været ulovlig, være at tage til Følge, hvorhos Dansk Arbejdsmandsforbund til Entreprenørforeningen bør erlægge en Bod, der efter Omstændighederne findes at burde bestemmes til 800 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at betale af de Indklagede.

Ved foreløbig Kendelse af 27. November har Retten udtalt, at Arbejdet straks vil være at paabegynde.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsvægring har været ulovlig.

I Bod til Entreprenørforeningen betaler Dansk Arbejdsmandsforbund 800 Kroner.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 28 ✻ KØBENHAVN DEN 11. JANUAR 1930 ✻ 26 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejderne i Aalborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Decbr., hvori deltog Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Arbejdsmandsforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg Havn, behandledes der en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage over, at Havnearbejderne ved Aalborg Havn havde vægret sig ved at paabegynde Losningsarbejdet ved S/S Limfjorden, medmindre Selskabet vilde yde dem et bestemt forlangt Beløb.

Ved Fællesmødet blev Sagen forligt, idet Arbejdsgiverforeningen frafaldt Klagen, imod at Fagforeningen erkendte, at det Krav, der havde foranlediget Arbejdsvægringen, var ulovligt.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at genoptage Sagen, saafremt Gentagelsestilfælde skulde indtræde.

Havnearbejdere i Esbjerg.

Arbejdsgiverne vil ikke efterleve en faglig Voldgiftskendelse angaaende Ventepenge.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. December behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmands Forbund over, at Købmandsstandens Arbejdsgiverforening i Esbjerg havde nægtet at efterleve en Opmandskendelse, hvorefter Havnearbejderne i Esbjerg var berettigede til Ventepenge for nogle indtrufne Standsninger ved Losningsarbejder i Esbjerg Havn.

Arbejdsgiverne paastod, at Opmanden i sin Kendelse havde givet dem Medhold i Princippet om, at den foreliggende Overenskomst ikke hjemlede Arbejderne Ret til Betaling for Ventetid i de omhandlede Tilfælde, men alligevel havde han tillagt Arbejderne en Erstatning.

Spørgsmaalet om hvorvidt Opmanden har overskredet sin Kompetence, er nu indbragt til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere hos Firmaet C. J. Boserup, Fakse.

Strid om Betingelserne for Udførelsen af Indenbordsarbejde.

I Anledning af en mellem ovennævnte Firma og dets Havnearbejdere ved Fakse Ladeplads opstaaet Uenighed om Udførelsen af det indenbords Arbejde ved Losning af Kul fra M/S »Jens« blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 5. December. — Uenigheden om dette Spørgsmaal havde medført, at Firmaets Forvalter havde fjernet et Opslag, indeholdende de i danske Havne almindelig gældende Regler for indenbords Arbejde og Winchmænd, som til Underretning var opslaaet i Havnearbejdernes Opholdslokale. Denne Paagaaenhed fra Forvalterens Side havde affødt et retspændt Forhold og havde givet Anledning til en mindre Arbejdsstandsning. Ved Mødet opnaaedes der ikke Enighed, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at gaa til Den faste Voldgiftsret med Sagen.

Skibstømrere paa Odense Staalskibsværft.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Decbr. 1929 forhandledes der om et af Dansk Skibstømrerforbund fremsat Forlangende om Genantagelsesløn for Skibstømrere paa Odense Staalskibsværft.

Ved Mødet i Arbejdsgiverforeningen deltog Repræsentanter for Hovedorga-

nisationerne, Dansk Skibstømrerforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jernindustrien.

Man enedes om, at Skibstømrere, der tidligere har været beskæftiget paa Værftet, ved deres Genantagelse faar samme Løn, som de havde ved Afskedigelsen, for saa vidt denne Genantagelse finder Sted indenfor 12 Maaneder fra Afskedigelsen.

— Dansk Skibstømrerforbund tager Strejkevarslet tilbage, idet det forbeholder sig at rejse Spørgsmaalet om Antagelseslønnen ved de kommende Overenskomstforhandlinger.

Forligsinstitutionen.

Socialministeriet har under 4. Januar udsendt følgende officielle Meddelelse om Udnævnelse af de nye Forligsmænd:

Efter at Overpræsident J. Bülow efter Tur er afgaaet som Forligsmand i Arbejdsstridigheder og ikke har ønsket at modtage Genvalg, og efter at Socialministeriet har imødekommet et af Departementschef Johs. Dalhoff fremsat Ønske om af Helbredshensyn at maatte udtræde af Forligsinstitutionen, har Socialministeriet under Dags Dato i Henhold til Indstilling fra Den faste Voldgiftsret udnævnt hidtilværende Stedfortræder for Forligsmændene, Amtmand V. Topsøe, Sorø, til Forligsmand i Tiden fra 1. Januar 1930 til 31. December 1932 og Direktør for Københavns Vandforsyning, cand. polyt. Poul Sørensen til Forligsmand i Tiden fra 1. Januar 1930 til 31. December 1931.

Endvidere har man, ligeledes i Henhold til Indstilling fra Den faste Voldgiftsret, udnævnt Professor, Dr. jur. Poul Andersen til Stedfortræder for Forligsmændene i Tiden fra 1. Januar 1930 til 31. December 1932.

Harald Jensen død.

Den sidste Dag i Aaret 1929 har den samlede danske Arbejderbevægelse lidt et smerteligt Tab, idet Folketingsmand, Sekretær Harald Jensen afgik ved Døden, kun 40 Aar gammel.

Selv om Harald Jensens Virksomhed i mange Aar faldt navnlig indenfor det politiske Omraade, fik han dog ogsaa Tid til at beskæftige sig med det faglige og var en Tid Medlem af Dansk Typograf Forbunds Hovedledelse.

Det blev dog som Sekretær for det i 1924 oprettede Arbejdernes Oplysningsforbund, at han kom til at yde sin største og mest betydningsfulde Indsats.

I det Udvalg, der arbejdede med Oplysningsforbundets Start, var der kun én Mening om, hvem der skulde være dettes Leder, og Harald Jensen modtog Hvervet, da han, som han udtrykte sig, heri saa at ligge en Livsgerning.

I de fem Aar, som nu er gaaet, kan det da ogsaa siges, at selv om Tidsrummet var kort, laa der i Virkeligheden en hel Livsgerning heri.

Den Dygtighed og Energi, den Afdøde lagde i sit Arbejde i de fem Aar, har allerede baaret saadanne Frugter, det under andre Omstændigheder godt kunde have været en Levetid om at fremskaffe.

For den Alsidighed, Harald Jensen udviste, og den store Interesse han viste for Oplysningsarbejde — ogsaa paa det rent faglige Arbejdes Omraade — fortjener han enhver fagorganiseret Arbejders dybtfølte Tak, og at vi længe bevarer Mindet om ham som den flittige, energiske og initiativrige Arbejder, han var. Ære være hans Minde.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1306.

Bogbinderfagets Arbejdsanvisning.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Januar 1930 i Sag Nr. 1306: De samvirkende Fagforbund for Bogbinderforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening for Bogbinderlauget.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund for Bogbinderforbundet i Danmark indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Bogbinderlauget i København for Brud paa September-

forliget og Brud paa den indgaaede Overenskomst.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar ud paa følgende:

Paa en den 11. April 1929 indenfor Bogbinderlauget i København afholdt Laugsamling vedtoges forskellige, af otte Paragrafer bestaaende, saakaldte »Regler og Bestemmelser for Bogbinderlaugets Medlemmer vedrørende Bogbinderfagets Arbejdsanvisning«, i hvilke Regler det bl. a. hedder:

»1) Arbejdskraft maa kun rekvireres gennem Bogbinderfagets Arbejdsanvisningskontor.

2) Arbejdsanvisningskontoret ekspederer, idet de i Lov Nr. 151 af 1. Juli 1927 indeholdte Bestemmelser efterkommes, Ordrene i den Rækkefølge, de indkommer.

3) Ordrer om Arbejdskraft med bestemte Kvalifikationer (Partiarbejde, Protokolarbejde, Haandfalsning o.s.v.) vil altid blive ekspederet efter Ønske, for saa vidt ledig Arbejdskraft med de bestemte Kvalifikationer findes.

Ligeledes vil bestemt navngivne Arbejdere kunne anvises, forsaavidt de er ledige, og Anvisningskontoret er derfor pligtigt til at give Arbejdsgiverne de ønskede Oplysninger desangaaende.

4) Ved ethvert Arbejdsforholds Begyndelse og Ophør skal Arbejdsanvisningskontoret underrettes paa de til dette Brug bestemte Blanketter, som udleveres af Anvisningskontoret.«

Det udtales dernæst i § 7 blandt andet, at »det i Lov af 1. Juli 1927 forudsatte Samarbejde med den offentlige Arbejdsanvisning og de faglige Organisationer følges«, hvorhos det endelig i § 8 hedder, at »Overtrædelse af de Pligter, som paahviler Laugets Medlemmer vedrørende Arbejdsanvisningen, skal Ledelsen af Anvisningskontoret paatale samt efter Omstændighederne idømme Bøder ...«.

Klagerne gør under Sagen gældende, at den gennem det fornævnte Kontor skete Arbejdsanvisning — fra det Tidspunkt, da denne tog sin Begyndelse — har virket som en Boykotning af c. 150 af Forbundets Medlemmer, idet Lauget kun anviser de Arbejdere, der er bleven ledige fra Laugsmestre efter 11. April 1929, saaledes at alle Arbejdere, der har arbejdet hos Ikke-Laugsmestre, og Tilrejsende fra Provinsen paa denne Maade udelukkes fra at faa Arbejde hos Laugsmestrene. Klagerne har i denne Forbindelse bl. a. fremhævet, at Antallet af navngivne Svende, som rekvireres, nu — i Sammenligning med tidligere — er langt større (c. 40—50% mod 5—6%), ligesom den frie Aftale om et Arbejdsforhold mellem Arbejdsgiver og Arbejder endog under Bøde er bleven Laugsmedlemmerne forment. — Den etablerede Ordning tilstræber efter Klagernes Mening ved et bestemt skabt System paa illegitim Maade at skaffe sig Indflydelse paa Lønansættelse, ligesom den hele Ordning maa anses som et Misbrug, og derfor som saadan er i Strid med Septemberforligets § 4. — Klagerne har endelig anført, at Laugsbestyrelsen paa den fornævnte Laugssamling har paabudt sine Medlemmer kun at antage Svende til en Løn af højst 136 Øre pr. Time og dermed har overtraadt Overenskomstens § 15, der er saalydende: »Det er Organisationerne forbudt at blande sig i de personlige Lønforhold, idet disse overlades til fri Forhandling mellem Arbejdsgiver og Arbejder«. Under Henvisning til det foranstaaende har Klagerne nedlagt Paastand paa, at de af Bogbinderlauget vedtagne og praktiserede Foranstaltninger kendes ulovlige, og at der ikendes en efter Rettens Skøn nærmere fastsat Bod.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne. De hævder, at Lauget gennem en Aarrække har følt sig stærkt generet af den Vilkaarlighed, hvormed Bogbinderforbundet administrerede Arbejdsanvisningen, og at Lauget derfor henvendte sig til den offentlige Arbejdsanvisning og Arbejdsdirektoratet, med hvem der førtes Forhandlinger, hvorefter Lauget i Forstaaelse med de nævnte Institutioner oprettede sin egen Arbejdsanvisning, der blandt andet ogsaa til enhver Tid tilfører Lauget Viden om, hvem der er i Arbejde, hvor og hvor længe. Kontoret virker paa den Maade, at man — hvis en Arbejdsgiver henvender sig med Ønske om en bestemt Person — undersøger, om vedkommende er ledig, og at man — hvis han ikke er ledig, eller hvis der ikke fremsættes Ønske om nogen bestemt Person — lader Rekvisitionerne gaa videre til den

kommunale Anvisning med Bemærkning om de ønskede Kvalifikationer. — Det fremgaar af Kontorets Fortegnelse, at der i Tiden fra 25. Maj til 31. December 1929 (før 25. Maj førtes ingen Fortegnelse) er indkommen 326 Begæringer om bestemte Personer og 452 Begæringer uden nærmere Angivelse. Der finder, hævder de Indklagede videre — bortset fra Tilfælde, hvor en navngiven ønskes — fra deres Side ingensomhelst skjult Udvælgelse Sted, saa lidt som nogen Forfølgelse af enkelte Personer, eller Forbigaaelse af de før 11. April 1929 afskedigede og andre Grupper, og der foreligger derfor ikke nogensomhelst Støtte for Klagernes Paastand om Boykotning, direkte eller indirekte. De Indklagede har særlig fremhævet, at den etablerede Ordning ikke er til Hinder for, at en Arbejdsgiver direkte forhandler med og antager en Arbejder; han har derimod en Pligt til at anmelde Antagelsen til Kontoret. Der foreligger saaledes efter de Indklagedes Paastand intet Brud paa Septemberforliget og ej heller nogen Krænkelse af Overenskomstens § 15, idet der paa Laugssamlingen d. 11. April 1929 ikke er sket nogen Vedtagelse, Henstilling eller andet gaaende ud paa, at Mestrene kun maatte antage Svende til en Løn af højst 136 Øre pr. Time.

De Indklagede har kontraindklaget Klagerne og paastaaet dem ikendt Bod for Brud paa den gældende Overenskomst, som fastsætter en Minimalløn, og hvis § 15 har den ovenfor angivne Ordlyd. Til Støtte for Klagen har de Indklagede gjort gældende, at Bogbinderforbundet har vedtaget en Bestemmelse om, eller i ethvert Fald har Regler om, at de Arbejdere, der siger deres Pladser op paa uopfyldte Lønkrav, har Fortrinsret til at komme i Arbejde andetsteds og faar henimod den dobbelte Understøttelse af Forbundets Midler i den Tid, de maatte komme til at gaa ledige.

Klagerne har paastaaet sig frifundne i Kontraklagen, idet de har benægtet, at der indenfor Forbundet skulde være vedtaget Bestemmelser eller eksistere Regler som de paastaaede.

Som Sagen herefter foreligger oplyst, ses der ikke at være Grundlag for at statuere, at der gennem de paa Laugssamlingen vedtagne Regler om Arbejdsanvisning skulde være etableret en Ordning, der var retsstridig derved, at den ved Siden af sit egentlige Formaal — Arbejdsanvisningen — tillige forfulgte illegitime Formaal, *enten* ved i Strid med Forudsætningerne for overenskomstmæssigt Samvirke direkte eller indirekte at unddrage visse Arbejdere fra Arbejde, *eller* ved paa en mod § 15 stridende Maade at være et ensidig virkende Organ for Lønregulering. Herefter, og da det ikke heller er godtgjort, at de Indklagede har givet den paastaaede Rettesnor for en Højesteløn, vil de Indklagede være at frifinde.

Hvad sluttelig Kontraklagen angaar, fremgaar det af Sagen, at dette Spørgsmaal tidligere har været fremme i den under Nr. 1262 behandlede, den 24. Maj 1929 paakendte Sag. Det hedder herom, at »det heromhandlede Forhold findes imidlertid ikke saaledes oplyst, at Retten paa Grundlag heraf har ment at kunne paalægge ..... Ansvar«, og da det paaklagede Forhold ikke heller her under Sagen er støttet af noget Bevis, vil Klagernes Paastand om Frifindelse i Kontrasagen være at tage til Følge.

Parterne vil herefter være at frifinde for hinandens Tiltale, og findes Sagens Omkostninger efter Omstændighederne at burde udredes med Halvdelen af hver.

Kendelse:

Klagerne og de Indklagede bør for Tiltale af hinanden i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 29 * KØBENHAVN DEN 18. JANUAR 1930 * 26 AARGANG

Den 12. internationale Arbejdskonference.

VIII.

Dagsordenens Punkt 5.

Arbejdsløshed.

Om dette Spørgsmaal,(der allerede blev behandlet paa den første Arbejdskonference i 1919 og senere gentagne Gange har været Genstand for Behandling paa de aarlige Konferencer, havde Bureauet udarbejdet en omfattende Rapport, der redegjorde for de af Bureauet foretagne Undersøgelser af Arbejdsløsheden og Aarsagerne dertil i de forskellige Lande. Denne Rapport tilligemed to af henholdsvis den schweiziske Arbejderrepræsentant, Schürch, og den belgiske Arbejderrepræsentant, Mertens, foreslaaede Resolutioner blev henvist til Behandling i det særlige Udvalg angaaende Arbejdsløshed.

Efter dette Udvalgs Indstilling vedtog Konferencen følgende Resolution:

Konferencen, der har overvejet den af det internationale Arbejdsbureau forelagte Rapport angaaende Arbejdsløshed og de to af Schürch og Mertens fremsatte Forslag til Resolutioner ang. Arbejdsløshedsproblemet, og som ligeledes har overvejet Beretningen fra sit Udvalg angaaende Arbejdsløshed,

1) Hilser med Glæde den af Folkeforbundsraadet vedtagne Beslutning om at nedsætte, i Forbindelse med den finansielle Kommission, en Kommission af Sagkyndige, »der skal have til Opgave at undersøge Forskydningerne i Guldets Købeevne og deres Virkninger paa Nationernes økonomiske Liv«, og opfordrer Bureauet til

a) at tilbyde denne Kommission sin Bistand ved Undersøgelse af Pengeværdiforskydningernes Indflydelse paa Arbejdernes økonomiske Vilkaar,

b) straks at meddele Kommissionen de Resultater, der allerede er tilvejebragt ved Bureauets Undersøgelser over Pengeværdiforskydningernes Indvirkning paa Arbejdernes Beskæftigelsesgrad,

c) om muligt i Samarbejde med Kommissionen at iværksætte yderligere Undersøgelser over de samme Forskydningers Virkninger paa Arbejdernes Leveniveau, paa deres Lønninger, paa Arbejdstiden, paa Forholdet imellem Arbejdsgivere og Arbejdere samt paa den almindelige Udvikling af Arbejderbeskyttelseslovgivningen.

2) Opfordrer det internationale Arbejdsbureaus Styrelsesraad til efter nøje Undersøgelse af det Arbejde, der udføres i Kommissionen eller af andre Organer, der foretager Undersøgelser vedrørende Kulmineindustrien, — at foretage Undersøgelse af de bedst egnede Foranstaltninger, enten nationale eller internationale, til Formindskelse af Arbejdsløsheden blandt Arbejdere i Kulmineindustrien.

3) Opfordrer Bureauet til at fortsætte sine Undersøgelser angaaende Arbejdsløsheden i Tekstilindustrien og iværksætte lignende Undersøgelser i andre Industrier, herunder ogsaa Landbrug, og navnlig i Industrier, i hvilke Arbejdsløsheden er betydelig.

4) Opfordrer Bureauet til ligeledes at fortsætte sine Undersøgelser i Henseende til at udfinde Hovedaarsagerne til, at Arbejdsløsheden i de forskellige Lande er af saa forskellig Grad.

5) Opfordrer Bureauet til at fortsætte sine Undersøgelser af, hvorledes Arbejdsløsheden paavirkes af

a) Befolkningstilvækst,

b) Udviklingen af nye Industrier, der bevirker Tilbagegang for andre eksisterende Industrier,

c) Arbejdets Standardisering og videnskabelige Tilrettelæggelse.

6) Opfordrer Bureauet til at foretage yderligere Undersøgelser om den offentlige Arbejdsanvisnings Udvikling og dens administrative Organisation i Henseende til Arbejdsløshed.

7) I Betragtning af de Vanskeligheder, der hidtil har gjort sig gældende ved Gennemførelse af den Bestemmelse i Arbejdsløshedskonventionen af 1919, der fastsætter, at det internationale Arbejdsbureau skal sammenarbejde med de forskellige nationale Systemer for Arbejdsanvisning, opfordres Styrelsesraadet til paa Grundlag af Rapporterne fra Regeringerne i Henhold til Fredstraktatens Art. 408 og fra Konferencens Udvalg angaaende Art. 408 at forsøge at finde de bedst egnede Midler til at overvinde disse Vanskeligheder og opnaa en bedre Anvendelse af den omhandlede Bestemmelse.

8) Henviser til Behandling i Styrelsesraadet og dets permanente Kommission angaaende Udvandring den Del af Bureauets Rapport, der omhandler Arbejderes Udvandring, i hvilken Henseende Konferencen særlig henleder Opmærksomheden paa Spørgsmaalet om Hvervning af og Anvisning af Arbejde til fremmede Arbejdere, hvilket Spørgsmaal var omhandlet i Washington-Konferencens Henstilling angaaende Arbejdsløshed, men som skulde optages til fornyet Undersøgelse paa en kommende Konference.

9) Opfordrer Styrelsesraadet til efter at have gjort sig bekendt med det Arbejde, der er iværksat af Folkeforbundet med Hensyn til Kulindustrien, samt hvor langt dette Arbejde er fremskredet, at overveje Muligheden af at optage Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden blandt Minearbejdere paa Dagsordenen for en kommende Konference, helst paa Konferencen i 1930.

Vedtagne Resolutioner.

Konferencen vedtog endvidere — udover Resolutionerne angaaende de paa Dagsordenen opførte Spørgsmaal, der er omtalte i det foregaaende — en Række Resolutioner, hvis Indhold i det følgende kort refereres.

1. Resolution, foreslaaet af Ørsted, dansk Arbejdsgiverrepræsentant, angaaende Forhandlingsformen ved Vedtagelse af Forslag til Resolutioner.

Ved denne Resolution anmoder Konferencen Styrelsesraadet om at undersøge, hvilken Fremgangsmaade der kan anvendes — om fornødent ved Optagelse af særlige Bestemmelser i Konferencens Reglement — for at faa fastlagt en bestemt Forhandlingsform for de Udkast til Resolutioner, der foreslaas af Konferencens Medlemmer.

2. Resolution angaaende Anvendelse af Fredstraktatens Art. 405, § 5, foreslaaet af den japanske Arbejderrepræsentant, der opfordrer Styrelsen til at foranstalte en indgaaende Undersøgelse af, paa hvilken Maade de enkelte Medlemsstater opfylder den dem i Henhold til nævnte Bestemmelse i Fredstraktaten paahvilende Forpligtelse til at forelægge de paa Konferencerne vedtagne Henstillinger eller Konventionsforslag for Lovgivningsmagten.

3. Resolution angaaende Revision af Washington-Konventionen om Arbejdstid, foreslaaet af den indiske Arbejderrepræsentant; Resolutionen opfordrer Styrelsesraadet til ved den forestaaende Revision af Konventionen efter 10 Aars Periodens Udløb at være særlig opmærksom paa de Bestemmelser i Konventionen, der tillader længere Arbejdstid i visse Lande (Japan, Indien).

4. Resolution angaaende tilstrækkelige Bevillinger til den internationale Arbejdsorganisation.

I Resolutionen, der blev foreslaaet af den franske Arbejderrepræsentant, udtaler Konferencen Ønske om, at Styrelsesraadet ikke i sin økonomiske Politik følger saadanne Sparebestræbelser, at den internationale Arbejdsorganisations Virksomhed hindres i sin fortsatte Udvikling. Styrelsesraadet bør fortsat føre nøje Kontrol med Organisationens Finanser, men bør søge at formaa de forskellige Medlemsstater til at stille de nødvendige Midler til Raadighed til den fortsatte Udvikling og Udvidelse af Arbejdet, der naturligt maa medføre forøgede Udgifter.

5. Resolution, der opfordrer Styrelsesraadet til at overveje, om Spørgsmaalet om Anvendelse af Kvinder og unge Mennesker til Arbejde under Jorden bør optages paa en kommende

Konferences Dagsorden; foreslaaet af den japanske Arbejderrepræsentant.

6. Resolution, foreslaaet af den indiske Arbejderrepræsentant, der opfordrer Styrelsesraadet til at lade Bureauet udarbejde en Rapport om hvide og »farvede« Arbejderes Organisationer i Kolonier og Lande, hvor de farvede Arbejdere er i Flertal — med Henblik paa at sikre, at disse farvede Arbejdere faar tilstrækkelig Repræsentation paa Arbejdskonferencerne.

7. Resolution, foreslaaet af den tyske og den belgiske Arbejderrepræsentant, der opfordrer Styrelsesraadet til at overveje Muligheden af at sætte Spørgsmaalet om ugentlig Hviledag for Arbejdere i Glasværker paa en kommende Konferences Dagsorden.

(Dette Spørgsmaal blev uden Resultat behandlet paa Konferencerne i 1924 og 1925; Forslagsstillerne gjorde gældende, at Erfaringerne — navnlig i de senere Aar — viser, at det ved en rationel Skiften med forskellige Hold er muligt at faa en praktisk Løsning af Spørgsmaalet.)

8. Resolution, foreslaaet af den ungarske Regeringsrepræsentant, der opfordrer Styrelsesraadet til at overveje, om Spørgsmaalet om Alders- og Invalideforsikring samt Livsforsikring i Forbindelse med Spørgsmaalet om fremmede Arbejderes Adgang til saadanne Forsikringer bør sættes paa en kommende Konferences Dagsorden.

9. Resolution, foreslaaet af den kinesiske Arbejderrepræsentant, der opfordrer Styrelsesraadet til at overveje at lade Spørgsmaalet om Ligebehandling af fremmede »farvede« Arbejdere med et Lands egne Arbejdere opføre paa Dagsordenen før en af de første Arbejdskonferencer, om muligt Konferecen i 1931.

10. Resolution, angaaende kollektiv Hvervning af Arbejdere, foreslaaet af den kinesiske Regeringsrepræsentant.

Ifølge Washington-Henstillingen om Arbejdsløshed maa kollektiv Hvervning af Arbejdere i et Land til Arbejde i et andet Land kun finde Sted efter fælles Overenskomster mellem paagældende Lande; ved Resolutionen opfordres Styrelsesraadet til at forelægge den XIV. Arbejdskonference en Rapport om, hvordan denne Bestemmelse virker.

Udover det her nævnte vedtog Konferencen nogle Beslutninger vedrørende selve de indre Forhold i Konferencens Arbejdsmaade, som vi dog mener at kunne undlade her at gøre nærmere Rede for.

Lønbevægelser og Konflikter.

Overenskomsten i Skotøjsindustrien forlænget.

Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 20 udløb Dansk Skotøjarbejderforbunds Overenskomst med Fabrikantforeningerne den 1. Februar 1930 og skulde være opsagt inden 1. November. De kontraherende Parter enedes imidlertid om at udskyde Opsigelsesterminen til 1. December, og da man paa denne Dato laa midt i Forhandlingerne om de fremtidige Overenskomstforhold, blev Fristen paa Opsigelsen yderligere forkortet til 1. Januar. Det lykkedes ved de fortsatte Forhandlinger at naa til Enighed om et Grundlag for Overenskomstens Forlængelse uden at Overenskomsten blev opsagt.

Ved en Afstemning blandt de af Forbundets Medlemmer, der er beskæftigede paa Skotøjsfabrikkerne, blev Forslaget til Overenskomstens Forlængelse med enkelte Ændringer vedtaget med stor Majoritet, og da ogsaa Fabrikanterne vedtog Forslaget, var Overenskomsten forlænget til 1. Februar 1931.

De Ændringer, som blev tilføjet Overenskomsten, bragte nogen Forhøjelse af de i Forvejen lave Minimalløninger samt en Revision af Akkordprislisterne, hvorved man kom bort fra det System, som stammede fra Prisreguleringens Tid, da enhver Prisliste havde et ret betydeligt Minus til den efter Prislisten indtjente Løn.

Filmsoperatørerne og Biografteaterforeningen.

Tillæg til Timelønnen for Fremføring af Tonefilm.

Ved en Forhandling mellem Repræsentanter for Biografteaterforeningen og Films- og Forlystelsesfunktionærernes Afdeling af Dansk Arbejdsmands Forbund var der opnaaet Enighed om,

at Operatørerne ved de københavnske Biografteatre, der opfører Tone-, Lyd- og Talefilm, skulde have en mindre Forhøjelse af deres overenskomstmæssige Lønninger, da Arbejdet ved Fremførelsen af disse nye Films var betydeligt sværere end ved Fremførelsen af de almindelige stumme Film.

En Generalforsamling i Operatørernes faglige Afdeling forkastede imidlertid det ved Forhandlingerne opnaaede Resultat og vedtog samtidig at afgive Varsel om Arbejdsstandsning over for de Teatre, der fremfører Tonefilm. — Arbejdsgiverforeningen vilde naturligvis ikke anerkende dette Varsel, der var afgivet af en Underorganisation, som lovligt, i hvilken Anledning der blev afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. December. Her lykkedes det at opnaa en lille Forbedring af de paagældende Operatørers Lønforhold fra 1. November at regne. Dette medførte Enighed mellem Parterne, saaledes at Varslet om Arbejdsstandsning kunde bortfalde.

Typografer paa Centraltrykkeriet.

I Anledning af, at Dansk Typografforbunds Københavns Afdeling havde standset Overarbejde paa Centraltrykkeriet ved Trykning af Telefonhaandbogen afholdtes paa Klage fra Københavns Bogtrykkerforening et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. December d. A.

Paa Mødet oplystes, at Firmaet, saaledes som af Forbundet krævet, var gaaet over til 3-Holdsdrift, og man enedes derefter med Hensyn til Forbundets Indskriden om en Ordning, saaledes at Sagen dermed var afgjort.

Udlandet.

Fagbevægelsen i Ungarn.

(I. F. C.) Ifølge Indberetning fra den faglige Landsorganisation i Ungarn talte Landets Fagbevægelse ved Udgangen af December 1928 ialt 135,678 Medlemmer. I Ungarn findes der socialdemokratiske, konfessionelle, syndikalistiske og nationalistiske Fagforeninger. Alle socialdemokratisk orienterede

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

Fagforbund er tilsluttet den faglige Landsorganisation, som ved Udgangen af 1928 havde 124,378 Medlemmer eller over 90% af samtlige fagorganiserede Arbejdere i hele Landet. De konfessionelle Organisationer talte paa samme Tid 10,000 Medlemmer, den syndikalistiske Bevægelse 300 og de nationalistiske Fagforeninger (det vaagnende Ungarn) 1000 Medlemmer.

Fagbevægelsen i Østrig.

(I. F. C.) Ifølge Indberetning fra den under Amsterdam-Internationale hørende østrigske Landsorganisation fandtes der ved Udgangen af December 1928 i hele Østrig ialt 999,137 fagorganiserede Arbejdere. Ved Udgangen af 1927 var Tallet 963,550, saaledes at Antallet fagorganiserede Arbejdere i 1928 er steget med 35,587 eller 3,7%.

I Østrig bestaar der socialdemokratiske, konfessionelle, neutrale og nationalistiske Fagforeninger. De socialdemokratiske Fagorganisationer talte ved Udgangen af 1928 ikke mindre end 806,268 Medlemmer (1927: 792,762) eller over 80% af samtlige Fagforeningsmedlemmer i hele Landet. Heraf tilhørte 766,168 (1927: 772,762) eller over 76% af samtlige Fagforeningsmedlemmer den faglige Landsorganisation.

De konfessionelle Fagforeninger talte 100,987 Medlemmer eller rundt 10% af det samlede Antal. De neutrale Fagforeninger havde 45,000 Medlemmer eller 4,5% af det samlede Antal Fagforeningsmedlemmer, mens de nationalistiske Fagforeningers Medlemsantal var 46,882 eller 4,7%.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30 * KØBENHAVN DEN 25. JANUAR 1930 * 26 AARGANG

Den internationale faglige Central.

De samvirkende Fagforbunds Beretning om Virksomheden i Aarene 1927—28—29.

Den internationale faglige Central udgiver hvert tredie Aar en Oversigt over Arbejdet i de tilsluttede Landsorganisationer; vi bringer nedenstaaende den Beretning De samvirkende Fagforbund har tilsendt Internationalen over Virksomheden i de tre sidstforløbne Aar.

Aaret 1927 har for de danske fagligt organiserede Arbejdere været et særdeles vanskeligt Aar, idet Erhvervslivet i Danmark har været præget af en omfattende Valutakrise, der i høj Grad har præget Beskæftigelsesforholdene.

Arbejdsløsheden har været omfattende. Ved Optællingen i April var af samtlige organiserede Arbejdere 68,869 (22,9%) arbejdsledige.— Dette Ledighedsantal blev i Sommerens Løb noget formindsket, men var dog i September 43,990 eller 16,1%. — Efteraarsmaanederne bragte paany en Stigning, saaledes at Antallet ved Udgangen af December var 87,116 eller 30,5%.

Til Underhold for de mange Tusinder arbejdsløse maatte der af Arbejderne bringes meget store Ofre, hvorved det blev Arbejdsløshedskasserne muligt at udbetale Understøttelse til de arbejdsløse.

Den Understøttelsesform, der er gældende i Danmark, er saaledes, at der i Forbindelse med Fagforbundene er oprettet Arbejdsløshedskasser, hvor arbejdsløse Medlemmer efter deres Medlemsanciennitet modtager Understøttelse, varierende i de forskellige Fag med fra 70—140 Dage, og ved en særlig Lov, vedtaget i Rigsdagen 1922, ydes der Understøttelse i et lignende Antal Dage som i Arbejdsløshedskasserne gældende.

Imidlertid benyttede den i Foraaret i 1929 styrtede reaktionære Regering (Venstrepartiet) sin politiske Magt til at ophæve denne Lov, og Motiverne til dette Skridt var to. — For det første ophævedes Understøttelsesretten for de arbejdsløse, for derved at tvinge disse til at tage Arbejde under de overenskomstmæssig aftalte Lønninger, og derved bringe hele Arbejderklassens Lønstandard og økonomiske Kultur nedad og tvinge det størst mulige Antal arbejdsløse Arbejdere over paa det offentlige Fattigvæsen og derved opnaa at fratage disse Arbejdere deres politiske Stemmeret og ad denne Vej søge Socialdemokratiets Vækst hindret.

Dette onde Anslag, den reaktionære Regering iværksatte, kom ikke til sit fulde Omfang, idet der fra Fagforeningernes Side iværksattes omfattende Understøttelsesforanstaltninger, men dette blev kun muligt ved stærkt forøgede Bidrag fra Medlemmernes Side, og endelig blev der i en Række Kommuner, hvor Socialdemokratiet øver Indflydelse eller har Flertal, iværksat forskellige Hjælpeforanstaltninger.

De samvirkende Fagforbunds Medlemsantal.

De samvirkende Fagforbund bestod den 1. Januar 1927 af 51 Fagforbund med et Medlemsantal af 156,425; af disse var 39,953 Kvinder; men da der i Organisationer, der ikke var tilsluttet Landsorganisationen, var et Medlemsantal af 153,560, var det helt naturligt,

at der optoges et omfattende Arbejde for at søge disse udenfor Landsorganisationen staaende Fagforbund overtalt til at indtræde.

Til Gennemførelse af dette Arbejde valgtes der et stort Udvalg, som optog et omfattende Agitationsarbejde for derved at bringe Samling af de danske Organisationer.

Lønbevægelsen.

Aaret 1927 var paa Lønbevægelsens Omraade et meget roligt Aar; kun en halv Snes Fagforbund havde opsagt deres Overenskomster, og det lykkedes dem ,med Undtagelse af et enkelt, ved Forhandling, at naa til Enighed om Grundlaget for en Fornyelse af deres Overenskomster; hertil maa saa endvidere tilføjes, at 116,844 Medlemmer af Organisationerne under De samvirkende Fagforbund var ude for Lønsvingninger, idet deres Overenskomster indeholdt Bestemmelser om Reguleringer af Lønningerne efter Statens Prisindekstal.

Den enkelte Organisation, som ikke fik sine overenskomstmæssige Forhold i Orden ved Forhandling, var Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbundet.

Dette Fags Arbejdsgivere havde opsagt Overenskomsten og forlangt meget omfattende Lønreduktioner, og da Forbundet ikke vilde indgaa herpaa, iværksatte Mestrene Lockout. Denne Lockout varede egentlig ikke længe, idet Mestrene hævede Lockouten, men da Mestrene ikke vilde indgaa paa en overenskomstmæssig Ordning med Forbundet, oprettede dette, for at tvinge Mestrene til en Ordning, og for at faa Svendene beskæftigede, en Række Kampstuer, og Konflikten er fortsat løbende.

Til Kampens Førelse har De samvirkende Fagforbund til Forbundet indbetalt Kr. 45,390.00.

Tugthusloven.

Den politiske Reaktion, som i Aaret 1927 var raadende i Danmark, gav sig ikke alene Udslag i den Forfølgelse af Arbejderne, der indtraadte ved, at de ophævede Loven om den fortsatte Understøttelse til arbejdsløse Arbejdere, men Regeringen vilde ramme Arbejdernes faglige Sammenslutninger, og den forelagde derfor i Rigsdagen et Lovforslag, hvis Hensigt og Indhold vilde hæmme Fagforeningernes fortsatte Arbejde for Højnelse af den økonomiske Kultur. Loven gav man den klingende Titel »*Lov om Værn for Erhverv og Arbejdsfrihed*«, men dens Indhold er at begrænse de kollektive Overenskomster, at hindre Boycotting og beskytte Skruebrækkere. Dette kommer da ogsaa til Orde i en af Paragrafferne, i hvilken det hedder:

»Enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse af den enkelte i Pris, Produktion og lignende Forhold — derunder Boycotting —, der har til Formaal at begrænse den enkeltes Erhvervs- eller Arbejdsfrihed, hæmme den frie Konkurrence og direkte eller indirekte at hidføre Monopolet indenfor det paagældende Erhverv, er ulovlig og paadrager, foruden Erstatning for den Skade, nævnte Forfølgelse har tilføjet Vedkommende, Bøder indtil 100,000 Kr. eller simpelt Fængsel. — Sagerne er Genstand for saavel offentlig som privat Paatale.«

De samvirkende Fagforbund protesterede meget kraftigt mod dette Anslag mod de organiserede Arbejdere, men til Trods for Protesterne gennemførte Rigsdagen Loven, og Fagforeningerne blev derfor tvungne til at tage Forholdene, som de maatte udvikle sig, thi der kan vel skabes Vanskeligheder, men en fortsat Hæmning af Fagforeningernes Udvikling formaar ingen Lovgivning mere. — Den Dag vil komme, hvor Fagforeningerne ad politisk Vej vil opnaa at faa denne mod Arbejderne rettede Lov ophævet.

— — —

Aaret 1928 bragte De samvirkende Fagforbund et nyt Medlem, idet Lokomotivmandsforbundet indmeldte sig, og dermed var Forbundenes Antal steget til 52 og Medlemsantallet til 156,425.

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløsheden hærgede i Aaret 1928 Arbejderne, ligesom den i de forudgaaende Aar havde gjort det. Antallet af arbejdsløse svingede imellem 33,000 og 77,558. Disse Forhold øvede naturligvis deres Indflydelse paa Fagforbundenes Aktionskraft og den Støtte,

Erhvervslivet maatte forvente fra Rigsdagens og Regeringens Side, udeblev, idet Regeringens eneste Stilling var Raabet til Arbejderne, »sæt Lønnen ned, saa ordner Forholdene sig nok« — en Opfordring, som Fagforbundene dog var stærke nok til at hindre gennemført.

Danmarks Højesteret imod Fagforbundene.

Den politiske Reaktion i Danmark, som har givet sig Udtryk i en Lovgivning, der skulde hæmme Fagforbundenes Udvikling, forplantede sig ogsaa til Danmarks højeste Domstol og kom til Udtryk i en Retsafgørelse overfor Landarbejderne.

Landarbejderforbundet førte en omfattende Kamp mod en større Gruppe danske Bønder i Kolindsund, der vægrede sig ved at indgaa paa overenskomstmæssige Aftaler om Arbejdsløn og Arbejdsforhold. Landarbejderforbundet appellerede derfor til Landsorganisationen om Støtte og fik den, paa den Maade, at De samvirkende Fagforbund iværksatte Sympatistrejke og Boycotting mod disse »Kolindsundbønder«.

Denne Boycotting medførte, at de politisk organiserede Bønder, imod de gældende Retsregler for faglige Stridigheder, indbragte Klage for de borgerlige Domstole, men til Trods for, at Landsretten frifandt Fagforbundene, dømte Højesteret De samvirkende Fagforbund til at betale Bønderne en Erstatning af Kr. 193,939.19.

Imod denne Retskendelse har danske Arbejdere protesteret, idet De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling vedtog følgende Udtalelse:

»Gjort bekendt med Højesterets sidste Dom i Kolindsund-Sagerne udtaler De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling en Beklagelse over den organisationsfjendtlige Tendens, som hermed lægges for Dagen af Landets øverste Domstol.

I en lang Aarrække har Arbejderne været udsat for Boycotting og økonomisk Forfølgelse, uden at nogen Myndighed har rejst sig derimod, men saa snart velstillede Gaardmænd og Købmænd hævder at have lidt Skade, og hvor stærkt end denne Paastands Rigtighed bestrides, medfører det Domme som Kolindsund-Dommene, der paalægger ubemidlede Arbejdere at udrede kæmpemæssige Erstatninger til Folk, der har krænket Arbejdernes Organisationsret og tilsidesat Hensynet til fattige Landarbejderes økonomiske Interesser.

Generalforsamlingen kan kun opfatte Dommen som en Klassedom, en fjendtlig Handling imod en usselt lønnet og i mange Aar undertrykt Gruppe af Arbejderklassen. Denne Dom styrker ikke Retsfølelsen, men befæster Forvisningen om Underklassens ringe Retsbeskyttelse.

I 1925 blev vore Organisationer frikendte ved Østre Landsret, medens Højesteret i 1926 omstødte denne Dom og tillagde Løntrykkerne, Organisationsfjenderne i Kolindsund store Erstatninger. Højesteret har nu gentaget denne Domfældelse i den nye Sag, og Harmen vil vokse som Følge af denne Handling.

Naar man kender Arbejdsgivernes, i mange Aar anvendte, Boycotningssystem, naar man erindrer Anvendelsen af sorte Lister og andre Midler imod Fagforeningernes Medlemmer, og naar man som Baggrund for Dommen har Kolindsund-Bøndernes Bestræbelser for at undgaa Forbindelse med Organisationen og dermed Adgang til at holde Lønnen nede, saa vil det være umuligt at bibringe Arbejderbefolkningen Forstaaelsen af den højeste Domstols Tale.

Dommen lærer imidlertid Arbejderne, at de skal undlade at underbyde hinanden, den maa lære de uorganiserede, at de handler i Strid mod Arbejderklassens Interesser, og den vil — som alle Fortidsklassedomme — rejse nye Tusinder til Kamp imod det kapitalistiske Klassesamfund, til Værn om vore Organisationer og til Arbejde for Enighed og Sammenhold i Arbejderklassen«.

— — —

Aaret 1929 bragte den danske Landsorganisation et betydeligt Stykke frem, idet de Samlingsbestræbelser, der i Aarene forud var iværksatte, gav det glædelige Resultat, at to Forbund, nemlig Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Elektrikerforbund genindtraadte i De samvirkende Fagforbund.

Dansk Arbejdsmandsforbund, som tæller 83,000 Medlemmer og Dansk

Elektrikerforbund med sine 2600 Medlemmer bragte De samvirkende Fagforbunds Medlemstal op til at omfatte 242,285 Medlemmer, og herigennem er den faglige Styrke blevet betydeligt forøget. Endnu er der et betydeligt Arbejde at udføre, idet Samvirksomheden endnu bl. a. mangler de fleste af Bygningshaandværkerne, men Bestræbelserne for at naa til en enig dansk faglig organiseret Arbejderklasse fortsættes.

Arbejdsløsheden.

Den omfattende Arbejdsløshed, Danmark igennem flere Aar har lidt under, ændrede sig en Del i Løbet af 1929. Arbejdsløsheden, som i Begyndelsen af Aaret var 27,9%, dalede fra Maaned til Maaned og var i Oktober faldet til 10% af de organiserede Arbejdere.

Overenskomstforholdene.

Lønbevægelsen i Aaret var omfattende, men Overenskomsterne, hvorom der i Forbundene forhandledes, afsluttedes i al væsentlig Grad uden Konflikt. Bestræbelserne, der udfoldedes, koncentreredes væsentlig om at faa Bestemmelser om Regulering af Lønningerne efter Statens Prisindekstal ud af Overenskomsterne, og det lykkedes.

Forbundenes indre Liv.

I Aarets Løb afholdtes der i et meget stort Antal Forbund Kongresser, hvor Forbundenes Konsolidering stærkt drøftedes, ligesom det omfattende Rationaliseringsspørgsmaal behandledes, og Beslutninger herom toges. — Ogsaa Spørgsmaalet om Sommerferie blev drøftet, og om disse Forhold vil de kommende Kampe komme til at staa.

Et Synspunkt vil vi til Slut notere, og dette er, at den politiske Reaktion ved Valgene til Folketinget gav en meget stærk Forøgelse af de socialdemokratiske Repræsentanter, saa stærkt, at Partiet i Forbindelse med det radikale Venstre dannede Ministerium, og hermed er en Gennemførelse af reaktionære Love standset, og der er aabnet Muligheder for Fremskridt.

Vilh. Nygaard.

Chr. Jensen.

Opsagte Overenskomster.

Dansk Arbejdsmandsforbund har opsagt følgende Landsoverenskomster til Ophør 1. April 1930:

Overenskomsten indenfor Olieindustrien.
Cementfabrikkerne,
Kalk- og Teglværksforeningen af 1893,
De danske Sukkerfabrikker,
Foreningen af Grusgrave- og Skærvefabrikker,
Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne.

Desuden er der opsagt en lang Række lokale Overenskomster baade for København, Provinserne og Landdistrikterne. Det er ikke Forbundet muligt at opgive Tallet paa de Medlemmer, der omfattes af Overenskomsterne.

Blandt de mere omfattende Overenskomster med Arbejdsgivere udenfor Dansk Arbejdsgiverforening skal nævnes Lands-Overenskomsten med »Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene paa Landet i Danmark«.

Bogbinderforbundet har opsagt Overenskomsterne med Bogbindermestrene i København og Provinserne, Æskefabrikker og Papirvareindustrien.

Drejerforbundet. Overenskomsten med Børstefabrikanterne og Drejermestrene.

Dansk Former- og Støberiarbejderforbund. Overenskomsten med Bornholms Maskinfabrik.

Dansk Funktionærforbund. Overenskomsten for Vagtfunktionærer hos Akts. Burmeister & Wain.

Handskemagerforbundet i Danmark. Overenskomsten med Handskemagerlauget.

Dansk Kedel- og Maskinarbejderforbund. Overenskomsterne med Margarinefabrikkerne, Privat- og Andelsslagterierne.

Korkskærernes og Sortererskernes Forbund. Overenskomsten med Korkvarefabrikantforeningen.

Kurvemagernes Fagforening. Overenskomsten med Kurvemagermesterforeningen.

Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomster med Skand. Gummikompagni, Chr. Hansen & Co.s Konservesfabrik, Blauenfeldt & Tvede,

Regnfrakkefabrikken »Norden« i Odense og Vaskeriejer A. Larsen.

Dansk Mølleriarbejderforbund. Overenskomsten med Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening.

Dansk Rebslageriarbejderforbund og Foreningen af Danske Rebslagerier, Rebslagermestrenes Centralforening og Brugsforeningernes Rebfabrik i Viby.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Overenskomst med Jern-, Metal- og Kludebranchen.

Snedkerforbundets Overenskomster med Undtagelse af Jernindustrien og Pianofabrikanterne.

Skand. Sadelmager- og Tapetsererforforbunds Overenskomst med Sadelmager- og Tapetserermestrene, Linoleumsfabrikanterne, Lædervare- og Rejsetøjsfabrikanterne.

Stukkatørernes Forbund. Overenskomsten med Stukkaturfagets Mesterforening.

Dansk Stenindustriarbejderforbund. Overenskomsterne for København, Bornholm, Jylland og Østifterne.

Bornholms Stenhuggermesterforening har opsagt Overenskomsterne for Akts. Møller & Handberg, Hammeren og Sandvig.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i Aarhus.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 12. December behandledes 3 Tvistigheder, der var opstaaet mellem Havnearbejderne i Aarhus og deres Arbejdsgivere, der for det første havde klaget over, at Havnearbejderne havde nægtet at udføre Overarbejde d. 22. Septbr. i Henhold til Beslutning paa en Generalforsamling i Fagforeningen, og for det andet over, at Arbejderne, der lossede Stykgods fra Damperen »Ariadne«, havde forladt Arbejdet paa Grund af Regnvejr, uden at vente ½ Time, som de — efter Arbejdsgivernes Mening — var pligtig til, og endelig for det tredje klagede Arbejdsgiverne over, at Fagforeningen havde standset Arbejdet ved Losning af Oliekager fra L/ »Irmgard« d. 19. Novbr. paa Krav om, at Skibet skulde losse sine Varer i Sække, samt paa Krav om, at der skulde antages en Mand mere ved Arbejdet i Land.

Ved Fællesmødet tilbød Fagforeningen at lade Uoverensstemmelserne om Spørgsmaal 2 og 3 afgøre ved faglig Voldgift. Dette Tilbud vilde Arbejdsgiverne ikke modtage, og Enighed kunde saaledes ikke opnaas.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1310.

Lager- og Pakhusarbejdere hos københavnske Grossister.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. Januar i Sag Nr. 1310: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund i København mod Dansk Arbejdsgiverforening for Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund i København indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening for Brud paa Norm for Regler for Behandling af faglig Strid § 5 og §7.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar ud paa følgende:

I den mellem Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund og Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening gældende Overensmkomst findes en saalydende Paragraf (§ 4):

»For Overarbejde betales følgende Tillæg efter normal Arbejdstids Ophør:

1. Time	25 %
2. —	33⅓ %
3 —	50 %
Søndag indtil Kl. 12 Midd.	50 %
For alt Arbejde derudover	100 %

Efter at der var opstaaet Uoverensstemmelse om, hvad der skulde betales for Arbejde efter Kl. 12 Middag paa Grundlovsdagen afvigte Aar, begærede Fagforeningen i Skrivelse af 13. Juni 1929 Mægling foretaget, saafremt Ar-

bejdernes Krav ikke blev imødekommet. Den 4. Juli s. A. afholdtes Mæglingsmøde og den 11. s. M. Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, uden at Møderne førte til noget Resultat, og Fagforeningen, — der først havde forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret, men efter nærmere Overvejelse opfattede Sagen som et Spørgsmaal om »Forstaaelse« af en foreliggende Overenskomst, — besluttede sig derfor til at lade Sagen behandle af en faglig Voldgift. Den 27. Juli modtog Arbejdsgiverforeningen en af den ønsket Specifikation over, hvor stort et Beløb det drejede sig om, nemlig 17 Kr. 80 Øre, hvorefter Fagforeningen i Skrivelse af 23. August til Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening begærede faglig Voldgift og samtidig anmeldte sine Voldgiftsmænd. — Under Behandlingen af en anden Sag i Arbejdsgiverforeningen henstillede Grossistforeningens Repræsentant, at der gaves en lille Frist, formentlig for at undersøge, om hele Sagen var en Voldgift værd, men Fagforeningen hørte stadig intet, ikke heller, efter den 20. September telefonisk at have erindret om Sagen. Under 24. September tilskrev Fagforeningen »Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening« bl. a. saaledes: »— — imidlertid er nu over een Maaned forløbet, uden at der er sket Klaring i Sagen, hvorfor vi nu, idet vi iøvrigt henholder os til vort Brev af 23. August 1929, herved paany maa begære den faglige Voldgiftsret etableret. Vi forventer snarest at have Deres ærede Svar«. Da Fagforeningen stadig intet Svar modtog, meddelte den under 4. Oktober at have foretaget Skridt til Indbringelse af Klage for Den faste Voldgiftsret for Brud paa Regler for Behandling af faglig Strid. Under 11. Oktober begæredes Møde afholdt mellem Hovedorganisationerne, hvilket Møde den 21. Oktober berammedes til Afholdelse den 26. s. M., men derpaa den 22. s. M. blev aflyst paa Foranledning af Arbejdsgiverforeningen. Under Henvisning til alt foranstaaende, gør Klagerne gældende, at der fra Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforenings Side foreligger en bevidst Sabotage af den fra Fagforeningens Side rejste Sag om Nedsættelse af faglig Voldgift og dermed et klart Brud paa Norm for Regler for Behandling af faglig Strid §5 og § 7. Klagerne har derfor nedlagt Paastand om, *at* de indklagede kendes pligtig til at medvirke til Etablering af den begærede Voldgift, og *at* der ikendes en klækkelig, efter Rettens Skøn fastsat, Bod.

De indklagede har ikke fremsat nogen Indsigelse mod den nedlagte Paastand om Nedsættelse af Voldgift, men har iøvrigt paastaaet sig frifunden. De har til Støtte herfor anført, at der ikke paa noget Tidspunkt fra Grossistforeningens Side har været rejst nogen som helst principiel Vægring mod Sagens Afgørelse ved en faglig Voldgift, som Fagforeningen iøvrigt allerede burde have begæret efter den 4. Juli. Der har derfor ikke været tilsigtet nogen som helst Sabotage af Sagen, og naar denne er trukket i Langdrag, skyldes dette, foruden forskellige tilfældige Omstændigheder navnlig, at man ansaa Sagen for at være for ubetydelig til at ulejlige enten en faglig Voldgiftsret eller Den faste Voldgiftsret. Man har stadig troet at kunne faa Sagen afgjort paa forligsmæssig Maade og har bl. a. ogsaa den 25. November tilbudt at betale det omstridte Beløb, dog uden at der herved blev skabt noget Præcedens.

Efter det oplyste ses der ikke at foreligge Grundlag for at statuere, at de indklagede skulde have tilstræbt en Sabotage af eller paa anden direkte Maade arbejdet imod den fra Fagforeningens Side rejste Sag om Nedsættelse af en faglig Voldgift. Derimod maa Retten misbillige, at Sagen fra vedkommende Arbejdsgiverforenings Side ikke har været behandlet med den Hurtighed, som den efter sin Art havde Krav paa, ikke blot rent kontormæssig, men ogsaa under særligt Hensyn til, at den bag Normens relativ korte Frister liggende Tanke tilsigter i begge Parters Interesse at virke hen til, at opstaaede Stridigheder hurtigst muligt bringes til Afslutning. Det er dernæst for den skete Behandling af Sagen ingen fyldestgørende Undskyldning, at denne rent pengemæssig angaar et ringe Beløb, naar den virkelige Uoverensstemmelse ikke refererer sig til dette, men til Forstaaelsen af en Bestemmelse i den gældende Overenskomst. Medens Retten

dog efter Omstændighederne — derunder, at de indklagede maa antages til Stadighed at have troet paa Sagens endelige forligsmæssige Afgørelse — ikke finder tilstrækkelig Anledning til at paalægge nogen Bod, findes Sagens Omkostninger at burde paalægges de indklagede.

Kendelse:

De indklagede, Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening, er pligtige at medvirke til Etablering af den ovennævnte af Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund i København i Skrivelse af 23. August 1929 begærede faglige Voldgift, men bør iøvrigt for disses Tiltale fri at være. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1324.

Grænseoverenskomsten mellem Arbejdsmænd og Stenarbejdere.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. Januar 1930 i Sag Nr. 1324: Dansk Arbejdsgiverforening for Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm og De samvirkende Fagforbund for Dansk Stenindustriarbejderforbund og Dansk Arbejdsmands Forbund.

Under nærværende i Medfør af § 4 C i Lov om Den faste Voldgiftsret indbragte Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm og De samvirkende Fagforbund for Dansk Stenindustriarbejderforbund og Dansk Arbejdsmands Forbund begæret Rettens Afgørelse af Spørgsmaalet om Lovligheden af den nedenfor nærmere omtalte, den 28. September 1929 daterede, fra Bornholms Stenhuggermesterforening udgaaede og til de to sidstnævnte Forbund rettede Overenskomstopsigelse.

Det fremgaar af Sagen, at der under 18. og 19. Maj 1927 i Rønne blev afholdt Møder mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Stenindustriarbejderforbund til nærmere Bestemmelse af, hvad der skulde betragtes som Arbejdsmandsarbejde.

Der forelaa paa det Tidspunkt *dels* en faglig Overenskomst mellem Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm og Dansk Stenindustriarbejderforbund, i hvis § 2 det blot hedder:

»Alt Forlodsarbejde i Brudene paahviler Arbejdsgiveren, som f. Eks. Afrømning, Vandpumpning, Bortrømning af Ros samt Flytning af Kraner. Ligeledes, hvis et Spor skal flyttes for Sprængning, skal dette ske paa Arbejdsgiverens Bekostning«, og *dels* en faglig Overenskomst mellem samme Mesterforening og Dansk Arbejdsmands Forbund, hvis § 2 er saalydende:

»For alt forefaldende Arbejdsmandsarbejde, som Pladsarbejde, Afrømningsarbejde, Betjening af Knusemaskiner og lign., betales med Timeløn af 112 Øre«.

Disse Bestemmelser havde paa forskellig Maade givet Anledning til Rivninger, og det var Grunden til, at de to Forbund afholdt de ovennævnte Møder, hvis Forhandlinger resulterede i Indgaaelsen af en Grænseoverenskomst, der indledes saaledes:

»Dansk Stenindustriarbejderforbund tiltræder for sit Vedkommende § 2 i den mellem Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm og Dansk Arbejdsmands Forbund under 13. August 1924 afsluttede Overenskomst, idet §'ens Forstaaelse nærmere præciseres saaledes:

Som Arbejdsmandsarbejde betragtes: »— — — hvorefter følger en nærmere Angivelse under Rubra, mærkede Nr. 1—5.

Denne Overenskomst gav Anledning til, at der den 17. og 18. August s. A. afholdtes Fællesmøde i Allinge mellem Repræsentanter for de to Forbund og Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm, paa hvilket Møde man enedes om nogle Tilføjelser til Grænseoverenskomsten, som Mesterforeningen derefter tiltraadte.

Den 30. Januar 1929 tilskrev Stenindustriarbejderforbundet efter forud førte Forhandlinger Arbejdsgiverforeningen for den Bornholmske Granit- og Sandstensindustri, at Forbundet »indgaar paa at forny vore Overenskomster, Aftaler og Særoverenskomster — — — dog bemærkes, at vort Forbund kun indgaar paa at forny — — — paa eet Aar frem i Tiden, at regne fra 1. April 1929«, hvilken Skrivelse Arbejdsgiverforeningen besvarede i en Skrivelse af 7. Februar, hvori det bl. a. hedder: »Herved anerkender vi Modtagelsen af det ærede Forbunds Skrivelse af 30. f. M., hvori meddeles, at Forbun-

det indgaar paa at forny de mellem Forbundet og vor Forening indgaaede Overenskomster, Aftaler og Særoverenskomster — — — indforstaaet med, at Fornyelsen kun gælder et Aar frem i Tiden fra 1. April 1929 at regne.«

I Skrivelse af 28. September 1929 til Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Stenindustriarbejderforbund opsagde Bornholms Stenhuggermesterforening til Ophør *1. Januar 1930* »vor under 18. August 1927 foretagne Tiltrædelse af den mellem de ærede Forbund afsluttede Overenskomst af 19. Maj 1927«.

Mod Gyldigheden af denne Opsigelse har de to Forbund og De samvirkende Fagforbund nedlagt Protest, medens Mesterforeningen og Dansk Arbejdsgiverforening har fastholdt Opsigelsens Gyldighed.

Endelig har Dansk Stenindustriarbejderforbund i Skrivelse af 27. December 1929 opsagt bl. a. den ovenfor nævnte faglige Overenskomst til Ophør den *1. April 1930*, hvorhos Arbejdsgiverforeningen i Skrivelse af s. D. har opsagt Overenskomst af 13. August 1924 med Dansk Arbejdsmands Forbund.

Til Støtte for deres Opfattelse har Mesterforeningen og Dansk Arbejdsgiverforening hævdet, at den nævnte Grænseoverenskomst kun blev tiltraadt under den Forudsætning, at Arbejdsgiverne overensstemmende med September-Forligets § 4 blev holdt ganske udenfor de to Forbunds Stridigheder om Medlemsforholdet, hvilket imidlertid har vist sig langt fra at være Tilfældet, hvorfor man har ønsket sig snarest løst fra Grænseoverenskomsten, og da denne ikke indeholder nogen Bestemmelse om Opsigelse og ikke heller staar i noget nødvendigt Sammenhæng med de to faglige Hovedoverenskomster, har det været berettiget i Henhold til September-Forligets § 6 at opsige Overenskomsten som sket, hvorfor Opsigelsen er gyldig.

Forbundene har til Støtte for, at Opsigelsen er ugyldig, navnlig gjort gældende, at det efter det passerede er bleven en nødvendig Forudsætning for de to faglige Hoved-Overenskomster, at den ommeldte Grænseoverenskomst er gældende, hvorfor det maa være udelukket, at man skulde kunne risikere, at denne bortfaldt i en løbende Overenskomstperiode. Grænseoverenskomsten er indgaaet som et Led i hele Overenskomstforholdet, og den kan som Følge heraf kun opsiges til Ophør sammen med de almindelige faglige Overenskomster, der udløber til 1. April 1930. Iøvrigt er Grænseoverenskomsten — hævder Forbundene videre — faktisk bleven fornyet til dette Tidspunkt ved den foran citerede Skrivelse af 7. Februar 1929, som slutter sig til Forbundets Skrivelse af 30. Januar, der omfatter ogsaa den heromhandlede Overenskomst.

Der er ikke fra Arbejdsgiverforeningens Side oplyst Omstændigheder, som godtgør eller sandsynliggør, at Mesterforeningens Tiltrædelse af Grænseoverenskomsten skulde være knyttet til nogen nærmere Forudsætning, og Omfanget af Foreningens Forpligtelser kan derfor ikke begrænses ved nogen herfra hentet Betragtning. Efter alt foreliggende maa der dernæst gaas ud fra, at § 2 i de ovennævnte to faglige Overenskomster ved den af Forbundene den 19. Maj vedtagne og af Stenhuggermesterforeningen den 18. August tiltraadte Grænseoverenskomst er bleven direkte suppleret og uddybet paa en saadan Maade, at denne Overenskomst er indgaaet som et Led i de faglige Overenskomster, hvorfor den ikke for sig kan opsiges, men kun sammen med disse. Den skete Opsigelse af 28. September 1929 kan herefter ikke anses som gyldig. Sagens Omkostninger, 300 Kr., findes Parterne at burde udrede med Halvdelen hver.

Kendelse:

Den af Bornholms Stenhuggermesterforening den 28. September 1929 fremsendte Opsigelse til 1. Januar 1930 af den under 18. August 1927 skete Tiltrædelse af den mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Stenindustriarbejderforbund afsluttede Overenskomst af 19. Maj 1927 er ugyldig.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31 * KØBENHAVN DEN 1. FEBRUAR 1930 * 26 AARGANG

Udlandet.

Den faglige Landsorganisation i Czekoslovakiet i 1928.

(I. F. C.) I sin Beretning for 1928 giver den faglige Landsorganisation i Czekoslovakiet bl. a. en Oversigt over den økonomiske Situation i Czekoslovakiet, som udfra et Arbejdsgiverstandpunkt maa betegnes som særdeles gunstig, men hvad angaar Arbejderne og Funktionærerne højst gav sig Udslag i en Bedring af Forholdene paa Arbejdsmarkedet. Lønniveauet blev kun i ringe Udstrækning berørt af de gunstigere Konjunkturer, og grundet paa de uligevægtige Prisforhold sank den store Befolkningsmasses Forbrug ganske betydeligt. Ved Aarets Begyndelse var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 108,851 Arbejdsløse, ved Udgangen af Aaret 77,295.

Vigtig var Landsorganisationens Virksomhed, især paa det økonomiske og socialpolitiske Omraade. Det var navnlig de paa den internationale økonomiske Konference i Genf drøftede Spørgsmaal, Gennemførelsen af nye Skattelove, Bevarelsen af den otte Timers Arbejdsdag, Natarbejdet i Bagerier, Kvindernes Arbejde Lørdag Eftermiddag, det nye Civil- og Straffelovforslag, Huslejelovgivning, Fremme af Boligbyggeriet, Beskyttelse mod Smudskonkurrence og Beskyttelse af det hjemlige Arbejdsmarked, som var Genstand for Landsorganisationens Undersøgelser og Interventioner. Særlig Opmærksomhed paakaldte ogsaa Spørgsmaalet om den videnskabelige Bedriftsførelse.

Ved de i Aarets Løb gennemførte Lønbevægelser ydede Landsorganisationen de tilsluttede Forbund moralsk og økonomisk Støtte. Især fortjener at fremhæves de 30,000 nordvestbøhmiske Kularbejderes Strejke og Aktioner, Metalarbejderforbundets Aktioner samt de af Bank- og Sparekassefunktionærernes og de offentlige Tjenestemænds Organisationer udfoldede Bestræbelser med Hensyn til Dannelse af en særlig Faggruppe.

Paa det socialpolitiske Omraade maa især fremhæves den allerede i 1927 indledede Aktion til Bevarelse af Socialforsikringen. Sit Højdepunkt naaede denne Aktion i Sammenhæng med de den 29. Marts og 3. April i Prag foranstaltede Demonstrationer, som ikke forblev uden Resultat. Den nu vedtagne Tillægslov afviger ganske væsentlig fra de oprindelig foreslaaede Ændringsforslag.

Endvidere beskæftigede Landsorganisationen sig i Form af Enqueter, Udtalelser og Interventioner med Privatfunktionærernes Pensionsforsikring, Sanering af Kulgrubearbejderforsikringen, Reform af Ulykkesforsikringen, Kontingentet til Invalide- og Alderdomsforsikringen, med Forebyggelse af Ulykker under Arbejdet, Revision af Loven om Statstilskud til Arbejdsløshedsunderstøttelsen, Loven vedrørende Arbejdsretter, Fastsættelse af Minimallønninger og Revision af Næringsloven.

En stor Del af Landsorganisationens Virksomhed var helliget de indre Organisationsanliggender. Ved Aarets Begyndelse omfattede Landsorganisationen 71 Forbund med 541,633 Medlemmer, heraf var 48 czekiske Centralforbund med 340,802 Medlemmer og 23 tyske Forbund, d. v. s. Organisationer, som tilhører Landsorganisationen gennem deres Hovedorganisationer, den tyske Landsorganisation i Reichenberg (200,831 Medlemmer). Ved Aarets Udgang talte den fælles Landsorganisation

71 Forbund med 558,608 Medlemmer, heraf var 49 Centralforbund med 358,225 Medlemmer og 22 tyske Forbund med 200,383 Medlemmer. Landsorganisationen sætter alt ind paa at fremme Sammenslutningen af beslægtede Fagorganisationer. En af de vigtigste Opgaver i denne Henseende var Gennemførelsen af de med den tyske Hovedorganisation i Reichenberg trufne Aftaler. Det drejede sig herved navnlig om Oprettelse af de planlagte Fællesudvalg indenfor de enkelte Fag. Saadanne Udvalg dannedes i Næringsmiddelindustrien og for Jernbanemændene. Desuden finder der for Tiden Forhandlinger Sted herom i den grafiske Industri. Der blev optrukken ensartede Retningslinier for disse Fællesudvalgs Virksomhed. Sammenslutningen af beslægtede Organisationer gjorde navnlig Fremskridt blandt de grafiske Hjælpearbejdere, Hotel- og Restaurationspersonalet og Arbejderne i offentlige Virksomheder. Et glædeligt Resultat opnaaedes i Byggefagene, hvor der tilvejebragtes en Sammenslutning af Forbundene i Bygnings-, Sten- og den keramiske Industri.

Forholdet mellem Landsorganisationen og de andre Retninger indenfor Fagbevægelsen forblev uforandret. Ogsaa i Beretningsaaret førte det kommunistiske Parti en kraftig Kampagne mod de socialdemokratiske Fagforeninger, men dets Indflydelse gaar stedse mere tilbage. Den i Marts Maaned afholdte Kongres i den Røde Fagforenings-Internationale har ganske vist opstillet nye Retningslinier for Kommunisternes faglige Virksomhed og de kommunistiske Repræsentanters Virksomhed som »Mindretal i Fagforeningerne«, men nogen Forandring af det hidtidige Forhold har dette ikke medført. Ogsaa det national-demokratiske og det republikanske Parti samt de Kristelig-Sociale var bestræbt for at danne egne Fagforeninger. Alle disse Bestræbelser strandede dog paa de socialdemokratiske Fagorganisationers kraftige Modstand.

Hvor vidtforgrenet den faglige Landsorganisations Virksomhed i Virkeligheden er, viser Arbejdet indenfor dens forskellige Udvalg. Foruden det centrale Fagforeningsraad findes der under Landsorganisationen et Erhvervsudvalg og et social-politisk Udvalg samt Udvalg for arbejdende Kvinder, Funktionærer i offentlige Virksomheder og unge Arbejdere.

Foruden Landsorganisationens Centralsekretariat findes der 24 Distrikts- og Kredssekretariater. Ved Udgangen af 1928 bestod der endvidere 25 Kredsbestyrelser, 38 Distriktsbestyrelser og 40 lokale Fællesorganisationer.

Angaaende den øjeblikkelige Situation og Udsigterne for den nærmeste Fremtid, siger Generalsekretær Tayerle i Slutningen af sin Beretning: Nye Forhold fordrer ogsaa nye Arbejdsmetoder. Fagforeningerne stilles overfor nye Opgaver. Som Beretningen viser, er Lansorganisationen ganske klar herover, men det er ogsaa nødvendigt, at Medlemmernes store Masse har Forstaaelse heraf. Denne Forstaaelse bør ikke blot komme til Udtryk i en faglig Trosbekendelse, men maa tillige betyde Viljen og Beredvilligheden til at bringe materielle Ofre. Kun saaledes vil det være muligt at fjerne de Vanskeligheder og Hindringer, som Arbejdsgivernes forenede Styrke, de uorganiseredes Uforstand og Modstandernes Fordomme lægger i Vejen for Fagbevægelsens Fremmarsch. Den store Tanke om faglig Samling kan bringes til Virkeliggørelse, naar den bygger paa det faste Grundlag, som de ældste og største Forbund lægger.

Den hollandske Fagbevægelse ved Udgangen af 1928.

(I. F. C.) Ifølge Beretning fra den Amsterdam-Internationale tilsluttede faglige Landsorganisation i Holland fandtes der den 31. December 1928 ialt 561,037 Fagforeningsmedlemmer i Holland.

I Holland findes der socialdemokratiske, kommunistiske, konfessionelle, syndikalistiske, neutrale og saakaldte uafhængige Fagorganisationer. De socialdemokratiske Fagforeninger talte paa nævnte Tidspunkt 220,545 Medlemmer (39,3% af samtlige fagorganiserede Arbejdere i Holland), som alle tilhørte deres Landsorganisation. De kommunistiske Fagforeninger talte 16,184 Medlemmer (2,9%), men er

ikke tilsluttet Den røde Fagforeningsinternationale i Moskva. Den konfessionelle Fagforeningsretning omfattede 206,998 Medlemmer (36,8%), hvoraf 33,345 ikke tilhørte nogen Landsorganisation. De øvrige, i to Landsorganisationer fordelte kristelige Fagforeningsmedlemmer var tilsluttet den kristelige Fagforenings-Internationale. — Den syndikalistiske Landsorganisation, som er tilsluttet »Den internationale Arbejderassociation«, talte 2943 Medlemmer (0,5%). De to neutrale Landsorganisationer havde tilsammen 28,366 Medlemmer (5%), heraf var 12,619 tilsluttet den internationale Sammenslutning af neutrale Fagorganisationer.

De øvrige Fagforeninger, som ikke tilhører nogen af de her nævnte Fagforeningsretninger, omfattede tilsammen 86,000 Medlemmer eller 15,3% af samtlige Fagforeningsmedlemmer.

Strejker og Lockouter i Holland 1928.

(I. F. C.) Efter en af Statistik Departement i Holland offentliggjort Oversigt gengiver vi følgende Oplysninger angaaende de i 1928 i Holland forekommende Arbejdskonflikter, der medførte Strejke eller Lockout: I det store hele har Konjunkturerne bedret sig noget i 1928. Antallet af Konflikter, der medførte Strejke eller Lockout, var i 1928 endnu ringere end i de stille Aar 1926 og 1927, — derimod var et langt større Antal Bedrifter og Arbejdere berørte af disse Konflikter. Paa Grund af enkelte meget langvarige og omfattende Strejker var Antallet af tabte Arbejdsdage ogsaa langt større. Antallet af Strejker og Lockouter var i 1928 195 (27: 216); heraf berørtes 1297 Bedrifter (27: 727). Antallet strejkende, henholdsvis lockoutede, Arbejdere androg 15,200 (1927: 12,000). Antallet af tabte Arbejdsdage beløb sig til 664,500 — (1927: 139,000). Heraf gik 647,500 (1927: 177,100) Dage tabt grundet paa Strejke eller Lockout, medens 17,000 Dage (1927: 16,000) gik tabt af den Grund, at Arbejdere, som ikke var direkte berørte af Konflikten, ligeledes maatte standse Arbejdet.

Hvad angaar Konflikternes Aarsager, giver Beretningen følgende Oplysninger: ved 51% (1927: 49%) af de forekommende Konflikter drejede det sig om Lønfordringer, ved 6% (1927: 7%) om Arbejdstiden, ved 8% (1927: —) om Feriespørgsmaalet og ved 35% (1927: 44%) om andre Fordringer.

I Modsætning til de foregaaende Aar er Antallet af de Konflikter, som endte med Nederlag for Arbejderne, steget noget. Tager man imidlertid ved Bedømmelsen af Konflikternes Resultat Antallet af strejkende og lockoutede Arbejdere med i Betragtning, er Forholdet et andet. Antallet af de Arbejdere, som deltog i de sejrrigt forløbne Konflikter, steg fra 10% i 1927 til 14% i 1928, mens Antallet af de Arbejdere, som var berørte af de fuldstændigt resultatløs forløbne Konflikter, sank fra 21 til 17%. I hvilken Grad Arbejderorganisationerne formaaede at øve Indflydelse paa Strejkernes Forløb og Resultat, viser følgende Tal: Resultatet af de Strejker, som førtes af Fagorganisationer, var som følger: 27% af Strejkerne endte med Sejr for Arbejderne, 24% tabtes, og 49% endte med et Kompromis. Ved de Strejker, som ikke direkte førtes af en Fagorganisation, var Resultatet derimod som følger: 12% afsluttedes med Sejr for Arbejderne, 48% med Nederlag og 36% med Kompromis.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Murermestrene Clausen & Bergmann, Korsør.

Tillægget for Vandbygningsarbejde.

Ovennævnte Firma havde i Forbindelse med et Bygningsarbejde i Korsør udført et Ledningsarbejde, der havde Udløb i Havnen — et Arbejde, der egentlig ikke kan betegnes som Murerarbejde, og som der derfor ikke findes Priser for i den mellem Murermestrenes Centralforening og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst; derimod har Forbundet sluttet Overenskomst med Entreprenørforeningen om Betalingen for Vandbygningsarbejde; denne er gældende for hele Landet altsaa ogsaa for Korsør, og Ar-

bejdsmændenes Fagforening i Korsør krævede selvsagt, at ovennævnte Firma skulde betale Arbejdet med den Pris, som er oprettet for Vandbygningsarbejde. Da Murermestrenes Centralforening afslog Kravet, kom Sagen til Behandling ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Januar; det lykkedes dog heller ikke ved denne Lejlighed at komme til Enighed. Forbundet forbeholdt sig sin Stilling med Hensyn til, hvilke Midler det vil bringe i Anvendelse for at faa Overenskomsten for Vandbygningsarbejde respekteret, og har nu under 10. Januar sendt Arbejdsgiverforeningen 1. Varsel om Arbejdsstandsning overfor Firmaet.

Arbejdsmænd hos A/S „Atlas" og A/S „Nakskov Skibsværft".

Krav om Forhøjelse af Minimallønnen.

I Anledning af at det ikke havde været muligt ved Forhandling at opnaa en Forhøjelse af de lave Lønninger, som A/S »Atlas« aflønner sine Arbejdsmænd med, havde Dansk Arbejdsmands Forbund afgivet Varsel om Arbejdsstandsning overfor Virksomheden. — Det samme havde Forbundet set sig nødsaget til overfor Nakskov Skibsværft, ikke alene for de lave Timelønningers Skyld, men i endnu højere Grad fordi det ved Forhandling havde vist sig ugørligt at opnaa en rimelig Udvidelse af Akkordomraadet for Værftets Arbejdsmænd.

Ved et i den Anledning den 30. December afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen opnaaedes der Enighed i begge ovennævnte Sager, saaledes at de af Forbundet afgivne Strejkevarsler kunde bortfalde. For »Atlas« Vedkommende enedes man om en lille Forhøjelse af Timelønningerne, og for Nakskov Skibsværfts Vedkommende skal der straks optages Partsforhandling om Indførelse af Akkordpriser for en Række Arbejder, som hidtil er udført for Timeløn.

Møllerlarbejdere paa Ota-Møllen, Nakskov.

I Anledning af at Akts. Havre- og Rismøllen »Ota«, Nakskov, havde nægtet at aflønne ufaglærte Arbejdere i Henhold til Mølleriarbejderoverenskomsten og uanset, at det ved Kendelse fra Den faste Voldgiftsret er afgjort, hvorledes Handelsmøllerne skal aflønne ufaglærte Arbejdere, afholdtes den 8. Januar d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet opnaaedes Enighed, og Forbundet forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden i Decbr. 1929.

	Antal Arbejdere pr. Sept. 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Dec.[1]) 1929	Nov.[1]) 1929	Okt. 1929	Sept. 1929	Dec. 1928
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	12179	20,6	14,2	9,0	5,2	27,9
2. Anden Industri m. v....	70595	16,4	9,9	9,2	9,0	24,9
3. Handel	5599	7,4	7,9	8,1	8,0	8,5
4. Arbejdsmd. .	31653	15,5	12,6	10,1	8,3	18,1
Ialt...	120026	16,2	11,0	9,4	8,4	22,6
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20295	33,3	16,1	9,2	5,5	54,9
2. Anden Industri m. v....	60948	16,4	11,1	10,2	9,4	27,8
3. Handel	6954	8,5	8,5	9,9	9,5	9,4
4. Arbejdsmd. .	68544	26,8	15,9	11,8	9,6	33,0
Ialt...	156741	22,8	13,7	10,8	9,0	32,8
Hele Landet..	276767	19,9	12,5	10,2	8,7	28,4

Samtlige Fag:	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.[1])
Januar	21,6	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9
Februar ...	21,9	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8
Marts	16,7	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9
April	8,1	13,4	16,5	23,0	16,8	13,4
Maj	5,8	12,0	14,7	19,1	14,2	10,8
Juni	5,0	9,1	15,6	18,0	13,5	10,0
Juli.....	5,4	8,3	16,8	17,2	13,6	9,6
August ...	5,6	9,8	16,8	16,4	13,1	9,1
September.	5,8	10,6	16,3	16,0	12,2	8,7
Oktober...	7,0	13,5	18,3	17,5	14,5	10,2
November.	9,3	20,5	22,4	21,8	17,7	12,5[1])
December .	17,1	31,7	32,2	31,6	28,4	19,9[1])

[1]) Foreløbige Tal.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1311.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere hos Frisørmester C. Larsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22. Januar 1930 i Sag Nr. 1311: De samvirkende Fagforbund for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Barberlaug og dettes Medlem Frisørmester C. Larsen.

Under nærværende Sag gaar den af Klagerne De samvirkende Fagforbund for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund givne Sagsfremstilling ud paa følgende:

En af de første Dage i September 1927 lod Frisørmester C. Larsen, der er Medlem af Københavns Barber- og Frisørlaug, og som deltog i den den 16. Maj s. A. iværksatte Lockout, sin lockoutede Svend, M. Rasmussen, forespørge paa Forbundets Kontor, hvorvidt der var Mulighed for at han (Rasmussen) kunde faa Tilladelse til at genoptage sit Arbejde hos Frisørmester Larsen. Hertil svarede Forbundet, at dette kun kunde ske under Forudsætning af, at der mellem Mesteren og Forbundet kom en Overenskomst i Stand, hvorefter der den 8. September 1927 om Eftermiddagen fandt et Møde Sted paa Forbundets Kontor, hvor — foruden Frisørmester Larsen og Svenden Rasmussen — var tilstede Formanden, H. M. Christensen, og Sekretær Niels Hansen samt Forbundets Sagfører, Overretssagfører Bang-Ebbestrup, der var anmodet om at komme tilstede. Under de derpaa følgende Forhandlinger blev der efter Klagernes videre Fremstilling truffet Aftale om, at Svenden, Rasmussen, allerede den følgende Dag skulde genoptage sit Arbejde, hvorhos Frisørmester Larsen paa sin Side indgik paa, at den mellem Forbundet og Lauget indtil Lockouten gældende Overenskomst skulde være forbindende for ham. Svenden, Rasmussen, traadte herefter i Arbejde og betalte til Forbundet saavel det ordinære som det i Anledning af Lockouten paalignede ekstraordinære Kontingent. Rasmussen var imidlertid samtidig indtraadt som Medlem af Lauget — efter Klagernes Anbringende paa Foranledning af Frisørmester Larsen, der, for at undgaa at blive idømt en Bøde af Lauget for at have afsluttet en Særoverenskomst, overfor Lauget foregav at være gaaet i Kompagni med Rasmussen. Ved Slutningen af Forbundets Regnskabsaar den 1 . April 1929 havde Rasmussen paadraget sig en Restance, og da han ikke efter Paakrav betalte denne, blev han slettet som Medlem af Forbundet fra nævnte Dato. — Dette blev i anbefalet Skrivelse af 13. Juli 1929 meddelt Frisørmester Larsen, der samtidig anmodedes om »paa Grundlag af den mellem Dem og Forbundet gældende Overenskomst, der forpligtiger Dem til udelukkende at beskæftige Medlemmer af vort Forbund, at bringe Beskæftigelsesforholdet i Overensstemmelse med Overenskomsten«, hvorhos det udtales, »at forsaavidt vor Anmodning ikke efterkommes, vil det sige det samme som, at De holder et af vort Forbunds Medlemmer ude af Arbejde, og vil der da for en Voldgiftsret blive nedlagt Paastand om, at De tilpligtes at betale vort Forbund et Beløb lig den Løn, en Svend vilde have kunnet faaet udbetalt pr. Uge«. — Da Frisørmester Larsen lod saavel denne som en senere Skrivelse af 9. August 1929 ubesvaret, og da han fortsat beskæftiger Rasmussen, har Klagerne under nærværende Sag paastaaet ham for Brud paa den indgaaede Overenskomst kendt pligtig at yde Forbundet en Erstatning for at have holdt et af Forbundets Medlemmer ude af Arbejde eller i hvert Fald idømt en Bod.

De Indklagede har paastaaet Sagen afvist og har til Støtte herfor gjort gældende, at der ikke er indgaaet nogen Overenskomst mellem Frisørmester Larsen og Forbundet. De har nærmere anbragt, at Frisørmester Larsen i Sommeren 1927 havde faaet en Plads som Bud ved en Fabrik stillet i Udsigt, og at han derfor ønskede optaget i sin Forretning en Kompagnon, der eventuelt senere kunde overtage Forretningen helt. Larsens Valg faldt paa hans Lærekammerat og tidligere mangeaarige Medarbejder, Svenden Rasmussen, der var villig til at udtræde af Forbundet og derfor — da dettes Bestemmelser hindrer Udtrædelse af Medlemmer under en Konflikt

— henvendte sig til Forbundet, med hvis Formand, H. M. Christensen, han talte om Forholdet, og af hvem han fik en trykt Blanket til en »Kompagni- og Interessentskabs-Kontrakt« udleveret. Paa det derefter den 8. September 1927 paa Forbundets Kontor afholdte Møde gjorde — hævder de Indklagede videre — Larsen og Rasmussen Rede for, at de agtede at indgaa et loyalt og virkeligt Kompagniskab, ligesom de overfor en Bemærkning fra Formanden, Christensen, om, at det maatte være en Betingelse, at der garanteredes Rasmussen mindst samme Løn som efter den sidst gældende Overenskomst, henviste til, at Rasmussen som Kompagnon vilde komme til at dele lige, hvilket ogsaa kunde give en større Indtægt. De har bestemt benægtet, at Larsen skulde have givet noget Tilsagn om at underkaste sig den tidligere gældende Overenskomst, hvorved Larsen har fremhævet,at han overhovedet ikke ønskede at skaffe sig Arbejdskraft genenm Forbundet, idet hans Tilstedeværelse alene var dikteret af Ønsket om at støtte Rasmussens Krav om Udmeldelse for at kunne faa ham som Kompagnon. Larsen er gaaet ud fra, at man fra Forbundets Side var indforstaaet med, at et Kompagniskab agtedes indgaaet, og han er først senere bleven bekendt med, at Rasmussen vedblivende betalte Kontingent til Forbundet. Der er mellem ham og Rasmusen, der fra 1. Septbr. 1927 er indtraadt som Medlem af Lauget, indgaaet et i alle Henseender reelt Interessentskab, i hvilken Henseende Larsen har forevist et for Rasmussen den 9. September 1927 udstedt Næringsbevis, Kvittering af 13. s. M. for et af Rasmussen betalt Indskud paa 2000 Kr. samt Lejekontrakt af 11. Decbr. 1927, hvorefter Rasmussen er indtraadt i Lejemaalet.

Striden mellem Parterne drejer sig i første Linie om, hvorvidt der paa det den 8. September 1927 paa Forbundets Kontor stedfundne Møde er indgaaet nogen Overenskomst mellem Frisørmester Larsen og Forbundet. Om det paa Mødet passerede har der under Domsforhandlingen fundet saavel Partsafhøring som flere Vidneafhøringer Sted. — Overretssagfører Bang - Ebbestrup har som Vidne blandt andet forklaret, at han under Mødet, angaaende det der passerede, gjorde en Del Notater, og paa Grundlag heraf affattede en Fremstilling, en Slags »Protokol«, som han den paafølgende Dag i maskinskreven Stand tilstillede Forbundet, og som er underskreven af ham og af Sekretær Niels Hansen. I denne »Protokol«—hvis Indhold af Underskriverne er godkendt under Domsforhandlingen — hedder det blandt andet, »at Hr. Larsen erklærede overfor H. M. Christensen som Formand for ovennævnte Forbund, at han indgik paa at lade Overenskomsten, der var i Kraft, førend Lockouten indtraadte, være gældende for ham i alle dens Ord og Punkter«. Det fremgaar imidlertid af Sagen, at den paagældende »Protokol« ikke er bleven oplæst for Larsen, der iøvrigt ikke heller blev gjort bekendt med, at man paatænkte at affatte nogen saadan »Protokol«, fra hvis foreliggende Form han, hvis den var bleven forelæst, paastaar at ville have taget absolut Afstand. Det maa, som Sagen foreligger, være Klagerne, der har Bevisbyrden for, at den fra deres Side paaberaabte mundtlige Særoverenskomst er kommet i Stand, men til overfor Larsens bestemte Benægtelse at fastslaa dette, giver efter Rettens Opfattelse det oplyste ikke et fuldt tilstrækkelig sikkert Grundlag. De indklagede findes herefter at burde frifindes.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Barber- og Frisørlaug og dettes Medlem Frisørmester C. Larsen, bør for Tiltale af Klagerne De samvirkende Fagforbund for Dansk Soignerings-,Toilet- og Sanitetsarbejderforbund i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betales med 150 Kr. af hver af Parterne.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Januar Maaned 1930.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... *-Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Februar 1930.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran* Ordet „...Forbundets" skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger „Bager-", Bogbinderforbundets Afdelinger „Bogbinder-" o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdl. i *udfyldes med Byens Navn.*

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32 * KØBENHAVN DEN 8. FEBRUAR 1930 * 26 AARGANG

I. F. C. og Fagbevægelsen i Landene udenfor Europa.

(I. F. C.) Efter en Tid af sporadiske Anstrengelser erholdt Spørgsmaalet om Amsterdam Internationales Forbindelser med Fagbevægelsen i de udenfor staaende Lande ny Impluser genenm et af den engelske Landsorganisation stillet Forslag, som behandledes paa den internationale Fagforeningskongres i Paris 1927.

I dette Forslag blev der henvist til den faglige Internationales »ufuldstændige Organisation«, og det anbefaledes at nedsætte et Udvalg, »som skal undersøge Aarsagen hertil og fremkomme med Forslag angaaende forøget Tilslutning fra de udenfor staaende Lande«. Kongressen besluttede at henvise Forslaget til nærmere Behandling i Bestyrelsen. Ved I. F. C.s Bestyrelsesmøde i Novbr. 1927 i London drøftedes Spørgsmaalet paany, og Diskussionen udmundede i Vedtagelse af et Forslag, hvorefter der »om kort Tid skal ske en Henvendelse til alle udenfor staaende faglige Landsorganisationer for at opfordre dem til at indmelde sig i I. F. C.«. I Henhold til denne Beslutning rettede I. F. C.s Sekretariat en skriftlig Henstilling til en Række faglige Landsorganisationer, bl. a. i følgende oversøiske Lande: Australien, Britisk - Indien, Britisk - Guayana, Dominico, Ecuador, Guatemala, Honduras, Japan, Meksiko, Ny Zeeland og Amerikas Forenede Stater.

De paa denne Skrivelse indkommende Svar blev i sin Tid offentliggjort i I. F. C.s Maanedsskrift. De var ikke alle lige opmuntrende. Enkelte Lande lovede at forelægge Spørgsmaalet for deres Medlemmer eller for en kommende Kongres (Indien, Honduras, Meksiko, Ny Zeeland), andre lod i det hele taget ikke høre fra sig (Britisk-Guayana, Dominikanske Republik, Ecuador og Japan) og atter andre nøjedes med almindelige Talemaader.

Hvad angaar Tilstanden i Øjeblikket, er det paa Grundlag af en i I. F. C.s Maanedsskrift offentliggjort Tabel over de Internationalen tilsluttede og udenfor staaende Landsorganisationer muligt at forme sig et vist Overblik, hvorved det dog maa anbefales, paa Forhaand at udskille de tildels overdrevne Tal fra kommunistisk, syndikalistisk og konfessionel Kilde, som ikke er til at kontrollere, og at indskrænke sig til Tabellen over de Fagorganisaitoner, som tilhører Amsterdam-Retningen, idet de her angivne Tal enten kan betragtes som aldeles paalidelige — eller i hvert Fald ligger temmelig nær op ad det virkelige Forhold. Denne Tabel omfatter ialt 62 Lande (i Statistiken for 1925 var kun medtaget 46 Lande). Udskiller man her Landene udenfor Europa, ser man, at Antallet af ikke europæiske Lande, for hvilke der foreligger Oplysninger om de Amsterdam-Retningen tilhørende Fagorganisationer, er steget fra 6 i Aaret 1925 til 21 i Aaret 1928. Denne Kategoris Medlemsantal er i samme Tidsrum steget fra ca. 100,000 til 700,000, hvorved de faglige Landsorganisationer i Meksiko, De forenede Stater og Kanada (6 Mill. Medlemmer) ikke er medregnet, idet disse Lande ogsaa er medtaget i de tidl. Statistiker.

Naar man nu betænker, at der, med Undtagelse af de sidstnævnte Lande, før Krigen næppe nok kunde være Tale om en Amsterdam-Retningen tilhørende Fagbevægelse i de ikke europæiske Lande, maa det siges, at Resultatet er over Forventning. Anmærkningerne til vedkommende Tabel er ganske vist egnet til at dæmpe vor første Glæde over dette Resultat, thi det maa desværre

konstateres, at det i mange Tilfælde kun har været muligt at fremskaffe Oplysninger om Organisationens Navn og Medlemstal. Fra følgende Lande foreligger der kun Oplysning om at man hylder Amsterdam-Retningen, men ikke om de faglige Organisationers Stilling og Forhold: Guatemala, Kuba, Hollandsk-Indien, Paraguay, Uruguay og Venezuela. I Nicaragua, Panama, Puerto-Rico og Salvador kender man ganske vist Antallet af de Amsterdam-Retningen tilhørende Fagorganisationer men ingen nærmere Enkeltheder. Angaaende Kina, Costa Rico, Korea, Mongoliet og Philippinerne foreligger kun Oplysninger fra upaalidelig Kilde. Med Hensyn til Honduras og Columbia er man henvist til de i meget almindelige Vendinger holdte Meddelelser fra Den panamerikanske Fagforeningscentral.

Vedrørende Bolivia, Ecuador og Peru véd man saa godt som intet.

Naar man ser hen til, at selv Den panamerikanske Fagforeningscentral er yderst mangelfuldt informeret om Fagorganisationerne i dens snævrere Arbejdsomraade, d.v.s. Mellem- og Sydamerika, og i mange Tilfælde ikke engang er i Stand til at angive det nøjagtige Medlemsantal og endog heller ikke har kunnet knytte faste Forbindelser med Fagbevægelsen i Kuba eller Panama, hvor iflg. dens egne Oplysninger alle Arbejdere skal være fagligt organiserede, undrer man sig ikke over, at I. F. C., som dog har sit Sæde i Europa, har haft Vanskelighed ved at fremskaffe de fornødne Oplysninger. Opfordringer om Indmeldelse i Internationalen kan ofte ikke sendes af den Grund, at Forudsætningerne for en Tilslutning ikke er til Stede. En for hyppig Gentagelse af en saadan Opfordring vilde ogsaa tabe noget af sin Virkning. Til Forsigtighed maner tillige den Kendsgerning, at de Resultater, som en Organisation som Den panamerikanske Fagforeningscentral, hvis betydelige Udgifter næsten udelukkende afholdes af den amerikanske Landsorganisation, hidtil har opnaaet, ikke staar i noget rimeligt Forhold til de gjorte Anstrengelser.

Desuagtet vil selvfølgelig Bestræbelserne paa dette Omraade blive fortsat. En fortsat Behandling af Spørgsmaalet er ogsaa nødvendigt med Henblik paa de Anstrengelser, der gøres fra anden Side og især af Kommunisterne. — Moskva har som bekendt allerede foranstaltet forskellige faglige Konferencer i den fjerne Orient og har ligeledes stiftet et Pan-Pacifistisk Sekretariat. — For nylig afholdt Den røde Fagforenings-Internationale ligeledes en Fagforeningskonference i Montevideo, der skulde forberede Oprettelsen af en faglig Centralorganisation for hele Mellem- og Sydamerika. Ogsaa den panamerikanske Fagforeningscentral, som vel nærmest maa regnes til Amsterdam-Retningen, men er tænkt som en Centralorganisation for Fagbevægelsen i de sydamerikanske Stater, er meget rørig. Den gør alt for at samle Fagorganisationerne i Sydamerika indenfor sin Ramme, uanset om det drejer sig om faglige Landsorganisationer eller om enkeltstaaende Forbund. Fornylig berettede den, at »Occidental labor Federation of Guatemala« (Arbejderforbundet i Vest-Guatemala) havde indmeldt sig, og at en Indmeldelse af »Social Labor Congress« i Chile var nær forestaaende.

Selvom saadanne Organisationer ofte forsvinder lige saa hurtigt, som de dukker op, maa de dog betrages som et Tegn paa spirende Liv og saavidt muligt ledes i en bestemt Retning. Dette er ofte vanskeligt for I. F. C. af den Grund, at saadanne Forbunds lokale eller politiske Karakter gør det umuligt at tage Initiativet hertil. Da I. F. C. med Rette nægter at følge det af den røde Fagforenings Internationale givne Eksempel og spænde politiske Organisationer for sin Vogn eller yde finansiel Støtte til enkelte Personer for at kunne opføre disse i sin Fortegnelse, gør dens Virksomhed sig ikke saa stærkt bemærket udadtil. Den røde Fagforenings Internationale tager sig i mange Lande Sagen ret let, idet den identificerer sig med en nationalistisk Bevægelse eller udbytter nationalistiske Følelser, som ganske vist er i Stand til at bringe Organisationer og Medlemmer ind i dens Rækker og som kan tjene dens politiske Formaal, men til Gengæld for Aar frem i Tiden forhindrer Rejsningen af en virkelig Fagbevægelse. (Vi erindrer kun om det kinesiske Eksempel.)

I. F. C., som i Europa bekæmper den usunde Nationalisme, der allerede er stærkt nok i Forvejen, har sat sig den Opgave, ikke at puste til denne farlige Ild udenfor Europa. Da imidlertid de ikke europæiske Lande i deres Kontakt med Europa i første Linie tilegner sig den europæiske Mentalitets daarligste Egenskaber, d. v. s. overdreven Nationalisme og Militarisme, kan de af I.F.C. opnaaede Resultater ifølge Sagens Natur ikke i Øjeblikket være særlig store. Dens Tilbageholdenhed vil dog, som t. Eks. med Hensyn til Kina, i det lange Løb vise sig at være rigtig. Det vil i Længden lønne sig at holde fast ved de sunde faglige Principper, og der er ikke Tvivl om, at denne Holdning vil være til den største Fordel for Internationalen.

En sund Fagbevægelse maa nu engang bygge paa faglige Grundsætninger og Behov. Det er heller ikke muligt at opbygge et Lands Fagbevægelse udefra, selv om der selvfølgelig kan ydes Støtte og Vejledning ved Oplysningsarbejdet. At det herved kan være fordelagtig og nyttigt, at der tilvejebringes et vist Samarbejde mellem Fagbevægelsen i Lande med nogenlunde ensartede Forhold og Problemer, er ganske givet. Det gælder iøvrigt baade for Lande i og udenfor Europa. I. F. C. har altid understøttet alle Bestræbelser i den Retning, enten det nu drejer sig om de baltiske Lande, om Skandinavien, Balkanlandene eller Konferencer for Fagbevægelsen i bestemte Grænselande som Luxemburg, Tyskland, Belgien og Frankrig.

Med Henblik paa Forholdene i Landene udenfor Europa har man ofte fremsat Tanken om en særlig Gruppering, som i den senere Tid ogsaa synes at danne Skole blandt de internationale Fagsekretariater. Saaledes stræber International Transportarbejder Føderation efter at danne Interessegrupper for Transportarbejderne i de forskellige Verdensdele.

Det vil uden Tvivl ogsaa være nødvendigt at underkaste dette Problem en grundig Undersøgelse indenfor I. F. C. En Begyndelse hertil er allerede gjort. Saaledes er det under I. F. C.s Medvirken allerede kommen til en vis Gruppering i den fjerne Orient og Sydamerika. Ved alle lignende Bestræbelser er det vigtigt, at der ikke skabes afsondrede Interessesfærer, men at den faglige Internationale ogsaa ved en vis Gruppering bevarer sin Karakter som en verdensomspændende Bevægelse.

Noget anderledes ligger Forholdene i Afrika. Om denne Verdensdel med sine 135 til 150 Mill. Indbyggere ved man i mange Henseender saa godt som intet. Selv Befolkningsmængden kan kun tilnærmelsesvis opgives. Selv om ogsaa Befolkningen i Afrika hidtil kun for en ringe Del er berørt af den kapitalistiske Udvikling, vil det alligevel være nødvendigt at udrette et vist forberedende Arbejde. Endskønt der i Algier og Tunis allerede findes Departementsforbund under den franske Landsorganisation, og skønt der i Ægypten findes Begyndelse til en Fagbevægelse og det i det raceblandede Sydafrika efterhaanden kommer til en Tilnærmelse mellem hvide, sorte og farvede Arbejdere, mens Arbejderforeningen i Sydvestafrika allerede har sluttet sig til I. F. C., saa er Forholdet dog dette, at den langt største Del af Befolkningen staar udenfor enhver organisatorisk Forbindelse og Indflydelse. Sahara-Jernbane, Flyvemaskiner og Automobilkolonner kan dog ogsaa her i kort Tid hidføre store Forandringer.

Hvad angaar Sydamerika, har I. F. C. allerede forsøgt at tilvejebringe et nogenlunde ensartet Grundlag for Bevægelsen. Efter langvarige forberedende Forhandlinger i 1927 i Genf blev der i Sammenhæng med den XI. internationale Arbejdskonference i Aaret 1928 mellem Fagforeningsrepræsentanter for Argentina, Uruguay, Venezuela og Kuba truffen Aftale om Oprettelse af et permanent Fagforeningssekretariat for Sydamerika, som skal staa under den I. F. C. tilhørende argentinske Landsorganisations Ledelse.

Selv om ogsaa netop ved disse første praktiske Forsøg og ved lignende Bestræbelser de største Vanskeligheder for en saadan Ordning af et indbyrdes Samarbejde træder særlig tydeligt frem, maa det dog haabes, at det paa Grundlag af en fast Politik baade i denne og i andre Verdensdele omsider vil lykkes I. F. C. at naa sit Maal: Oprettelse af virkelige Fagorganisationer, som er i

Stand til at varetage Arbejdernes Interesser og højne deres Levestandard.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Murermester N. H. Bak, Aarhus.

I Anledning af en Uoverensstemmelse om Akkordpriserne for et Svummearbejde paa Aarhus Elektricitetsværk, som er udført for Murermester N. H. Bak, blev der afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 12. Oktober f. A. — Da Sagen ikke ved Mødet kunde oplyses tilstrækkelig fra Parternes Side, kunde der ikke træffes nogen Afgørelse, og da det eneste rigtige Forum for denne Sags Behandling maatte være faglig Mægling og Voldgift, begærede Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus Sagen afgjort paa denne Maade.

Aarhus Murermesterforening nægtede imidlertid sin Medvirkning til Etablering af Mægling og Voldgift under det mærkelige Paaskud, at Sagen var indbragt til Afgørelse i Hovedorganisationerne, og da denne Nægtelse er i Strid med den mellem Parterne bestaaende Overenskomst, agtede Dansk Arbejdsmands Forbund at indklage Mesterforeningen for Den faste Voldgiftsret for Brud paa Overenskomstens Mæglings- og Voldgiftsregler, og det i Forbindelse hermed paabudte Møde mellem Hovedorganisationerne fandt Sted den 17. Januar. Ved Mødet indtog Arbejdsgiverne det Standpunkt, at de kun vilde gaa med til at lade Uoverensstemmelsen afgøre paa overenskomstmæssig Maade, altsaa Mægling og Voldgift, paa Betingelse af, at Forbundet fraskrev sig sin Ret til at indklage Mesterforeningen for det begaaede Brud. Disse ualmindelige Vilkaar kunde Forbundet selvfølgelig ikke modtage, og Den faste Voldgiftsret vil nu faa hele Sagen til Paadømmelse.

Kuskene hos Centralforeningen af Vognmænd i København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 17. Januar behandledes der under Medvirkning af Hovedorganisationerne nogle Klager, rejst dels af Kuskenes Fællesforbund og dels af Vognmandsforeningen.

Klagerne var: 1) Kuskenes Mødepligt 1. og 2. Juledag. 2) De forenede Vognmandsforretningers Erstatningskrav i Anledning af en Arbejdsstandsning d. 4. Jan., fremkaldt ved, at Forretningen havde afskediget en Tillidsmand. 3) Et Aflæsningsforhold. 4) Spisepauserne. 5) Udkørselstiden om Morgenen.

Ved Fællesmødet enedes man om, at Punkt 1) henvises til faglig Voldgift, 2) henvises til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret, 3) bortfaldt, 4) De forenede Vognmandsforretninger betaler for ½ Times Spisetid for Mandag den 3. Decbr. f. A., Forbundet og Vognmandsforretningerne frafalder gensidig Kravene fra Tirsdag den 3. Jan. 1930.

Centralforeningen og Kuskene er enige om, at saafremt en af Parterne ønsker Middagspausen ved Jordarbejde i December og Januar ændret, gøres Spørgsmaalet til Genstand for Forhandling mellem Organisationerne. 5) Klagen bortfaldt, idet Parterne forbeholder sig deres principielle Stilling for fremtidige Tilfælde.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbunds Overenskomstforhold.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Januar, hvori deltog Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Foreningen af Straa- og Filthattefabrikanter og Hatte- og Buntmagerforbundet, forhandledes der om Grundlaget for Fornyelsen af Overenskomsterne.

Ved Forhandlinger opnaaedes der Enighed om Grundlaget, idet der fastsattes Bestemmelser om Tillidsmænd. Forbundet har ikke tidligere haft overenskomstmæssig Beskyttelse for Tillidsmænd. Der opnaaedes ligeledes Enighed om, at de for forskellige Akkordsatser hidtil gældende Procentfradrag af henholdsvis 5, 6, 11 og 12% bortfaldt, ligesom forskellige af Akkordsatserne forhøjedes.

For Færdiggørelse af Hatte paa Luftpresse opnaaedes der Enighed om Betalingen for Betjeningen af Luftpressen.

Overenskomsten er gældende til 1. Juli 1931.

Ved Afstemningen i saavel Forbundet som i Fabrikantforeningen er Forslaget tiltraadt, og den nye Overenskomst traadte i Kraft den 11. Januar.

Bogbindere hos Firmaet Henriksen & Blom.

Strid om en faglig Voldgiftskendelse.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. Januar behandledes en Klage fra Arbejdsgiverne over Bogbinderforbundets Nægtelse af at efterleve en faglig Voldgiftskendelse, hvori det bestemmes, at Forbundet er pligtig til at optage Forhandlinger med Firmaet Henriksen & Blom om Nedsættelse af Akkordprisen for Overtrækning af Cigaretæsker. Kendelsen er afsagt af en Opmand og knytter sig til en Bestemmelse i Fagets Overenskomst om, at der ved Fastsættelse af Akkordpriser skal tilstræbes at Akkordfortjenensten gennemsnitlig ligger omkring 25% over Timelønnen.

Mødet i Arbejdsgiverforeningen opfyldte saavidt Kendelsen som der blev forhandlet om en Nedsættelse, men Forbundets Reduktion var ikke stor nok efter Arbejdsgivernes Krav, og Mødet medførte derfor ikke Enighed. Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Malerfagets Overenskomster.

I »Arbejderen« for 7. December 1929 gjorde vi Rede for nogle Forhandlinger, der var ført mellem Malerforbundet i Danmark og de modstaaende Organisationer af Malermestre den 26. November 1929.

Ved den Overenskomst, der afsluttedes, vedtoges det at nedsætte to forskellige Udvalg til Behandling af nogle Krav, der var rejste fra begge Parter.

Disse Forhandlinger har nu efter modtagen Meddelelse fra Malerforbundet fundet Sted den 14. Januar, men endte uden positive Resultater, idet Parterne gensidig forkastede hinandens Forslag.

Da ingen af Malerfagets Overenskomster har været opsagte, løber disse saaledes videre til 1. Marts 1931.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1321.

Ikke-Faglærtes Oplæring ved Sættemaskiner.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Januar 1930 i Sag Nr. 1321: De samvirkende Fagforbund for Dansk Typografforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening, Københavns Bogtrykkerforening og dennes Medlem »Berlingske Tidende«.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Typografforbund indklaget Dansk Arbejdsgiverforening, Københavns Bogtrykkerforening og dennes Medlem »Berlingske Tidende« med Paastand om, at de Indklagede ikendes Bod for Brud paa den bestaaende Overenskomst.

Efter Klagernes Fremstilling har Københavns Bogtrykkerforening i Forb. med Arbejdsgiverforeningen i Efteraaret 1929 iværksat Oplæring i et af Arbejdsgiverforeningen indrettet Sætteri, Frederiksholms Kanal 4, for Personer, som ikke er Haandsættere og end ikke tilhører det typografiske Fag. Bogtrykkerforeningen skal have søgt at bevæge udenforstaaende til at melde sig til denne Oplæring, og denne Forenings Medlem »Berlingske Tidende« har ladet sit Kontorpersonale opfordre til at melde sig.

Selv om det — som Arbejdsgiverforeningen har anført — ikke er noget erhvervsmæssigt Sætteri, men en Undervisningsanstalt, er dette Forhold efter Klagernes Mening stridende mod den gældende Tarif. Efter dennes § 65 skal der »til Sætning paa Maskine anvendes udlærte Haandsættere«, og Tariffen skelner ikke mellem »erhvervsmæssig« Sætning og anden Sætning. At Paragraffen maa forstaas som ogsaa omfattende Oplæring i Maskinsætning, bliver efter Klagernes Mening endnu klarere, naar man gaar tilbage til den ældste Maskinsættertarif af 1898, hvori den tilsvarende Bestemmelse lød saaledes:

»Til Udførelse af og Oplæring i Maskinsætning skal Arbejdskraften tages blandt udlærte Sættere eller blandt Sættersker, der har været beskæftiget ved Haandsætning i mindst 4 Aar ...«.

At Bestemmelsen senere — siden 1914 — har faaet en anden Formule-

ring, skyldes forskellige Forandringer med Hensyn til tekniske og andre Forhold, og det har ikke været tilsigtet at skabe nogen Real-Ændring.

Der foreligger derfor efter Klagernes Opfattelse et Brud paa den gældende Overenskomst, hvorved særlig fremhæves, at der ved den omhandlede Oplæring skabes en ikke ubetydelig Arbejdsstyrke, der ogsaa i Tilfælde af rent faglige Konflikter vil kunne sættes ind fra Arbejdsgivernes Side.

Arbejdsgiverforeningen, der har medunderskrevet Overenskomsten, maa efter Klagernes Mening være pligtig til for sit Vedkommende at efterleve denne og derfor ved sin Handlemaade have gjort sig skyldig i Overenskomstbrud.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de bestrider, at der foreligger ikke noget Brud paa Overenskomsten.

De har nærmere oplyst, at det omhandlede Trykkeri har eksisteret lige siden 1921 eller 1922, og at det er blevet oprettet af Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en i 1920 opstaaet Konflikt, hvorunder Arbejdet med Fremstilling af de borgerlige Blade blev standset. Hensigten var alene at skabe et Hjælpetrykkeri, der i paakommende Tilfælde kunde benyttes til at skaffe de borgerlige Anskuelser frem i Pressen. I det til dette Trykkeri knyttede Maskinsætteri har man i Aarenes Løb oplært dem, der frivillig meldte sig som Elever, for i en Nødsituation at kunne deltage i Arbejdet for at opretholde en borgerlig Presse. Der udføres ikke i Trykkeriet noget Arbejde, der finder praktisk Anvendelse, det er udelukkende en Læreanstalt, og der kan derfor ikke være Tale om noget Brud paa Overenskomsten. Trykkeriet, der tidligere var installeret i Arbejdsgiverforeningens Bygning, er i 1929 paa Grund af Ombygning midlertidigt henflyttet til et Lokale i Frederiksholms Kanal. De Indklagede hævder, at Klagerne hele Tiden maa have været bekendt med Trykkeriets Eksistens og Virksomhed, saa at det er ganske urimeligt, at man nu pludselig rejser Klage over det.

Hvad særlig Arbejdsgiverforeningen angaar, er denne ikke bunden ved Overenskomsten, der er indgaaet mellem to Underorganisationer. For Bogtrykkerforeningens og »Berlingske Tidende«s Vedkommende gøres det gældende, at det ganske vist vilde være et Brud paa Overenskomsten, hvis Medlemmer af Foreningen i deres Erhverv og under Overenskomstperioden anvendte de Elever, der er uddannet paa Arbejdsgiverforeningens Maskinsætterkursus, men at det derimod ikke er noget Overenskomstbrud, at Kontorpersonale eller andre, der er beskæftiget hos Medlemmer af Foreningen, med eller uden deres Principals Opfordring lader sig oplære paa disse Kursus.

Retten finder at maatte give de Indklagede Medhold i, at den gældende Tarifs Bestemmelser maa forstaas som alene omfattende erhvervsmæssig Virksomhed, og da der efter det oplyste maa gaas ud fra, at den omhandlede Oplæring i Maskinsætning udelukkende finder Sted i det af de Indklagede angivne Øjemed, samt at det herved udførte Arbejde ikke finder nogen praktisk Anvendelse, kan det paaklagede Forhold ikke betragtes som noget Brud paa den gældende Tarifs Bestemmelser.

Idet der herefter ikke bliver nødvendigt at komme ind paa, hvad der særlig er anført for Arbejdsgiverforeningens Vedkommende, vil de Indklagede være at frifinde. Sagens Omkostninger vil være at udrede af Klagerne.

Kendelse:

De Indklagede Dansk Arbejdsgiverforening, Københavns Bogtrykkerforening og dennes Medlem »Berlingske Tidende« bør for Tiltale af Klagerne De samvirkende Fagforbund for Dansk Typografforbund i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33 * KØBENHAVN DEN 15. FEBRUAR 1930 * 26 AARGANG

Den faglige Situation.

Overenskomstforhandlinger

i Arbejdsgiverforeningen om Dansk Arbejdsmands Forbunds Februaroverenskomster. — Møde mellem Forretningsudvalgene.

Som tidligere meddelt i »Arbejderen«, har Dansk Arbejdsmands Forbund opsagt de mellem Forbundet og forskellige Industrier bestaaende Landsoverenskomster til Udløb 1. Februar. Der har i den Anledning fundet Forhandlinger Sted mellem Forbundet og de paagældende Arbejdsgiverorganisationer uden at det er lykkedes at naa til Enighed om Betingelserne for en Forlængelse af Overenskomsterne. — De Overenskomster, der i denne Forbindelse er Tale om, er følgende:

Overenskomsterne med:

Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne.
Kalk- og Teglværksforeningen af 1873.
Grusgrave- og Skærvefabrikker.
Foreningen af danske Cementfabrikker.
De danske Sukkerfabrikker.
Olie- og Sæbeindustrien.
Entreprenørforeningen ang. Arbejdsforholdene i Provinserne.

Forbundet har stillet Forslag om smaa Forbedringer paa de Omraader i de ovennævnte Overenskomster, hvor Forbedringer er haardest tiltrængt — herunder Krav om nogen Forhøjelse af de lave Timelønninger. Under Forhandlingerne har Arbejdsgiverne kategorisk afvist Kravet om Timelønsforhøjelser, og dette medførte, at Forhandlingerne over hele Linien gik i Staa.

Arbejdsgivernes Forretningsudvalg tilskrev i den Anledning i Slutningen af Januar De samvirkende Fagforbund, om dets Syn paa og Bedømmelse af den Situation, som var kommet til at foreligge, og foreslog, at de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg talte sammen ved et Møde. De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg efterkom Anmodningen, og Mødet fandt Sted i Arbejdsgiverforeningen den 24. Januar. Mødet blev nærmest af orienterende Art, idet man gennemgik det foreliggende Stof og iøvrigt traf følgende Aftale:

»Paa det i Dag afholdte Møde mellem Hovedorganisationerne enedes man om i den nærmeste Tid at fastsætte Møder i Hovedorganisationerne for de Fag, hvor Forhandlingerne i Underorganisationerne er bristet.«

I Henhold til denne Beslutning tog man i den paafølgende Uge fat med Forhandlinger om alle de førnævnte Overenskomster; men ogsaa disse Forhandlinger, der blev ført under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, forblev resultatløse, idet Arbejdsgiverne her, som ved tidligere Forhandlinger, ikke vilde gøre nogen som helst Indrømmelse; og et senere Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Februar med samme Spørgsmaal paa Dagsordenen, hvori Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsmandsforbund deltog — med Undtagelse af M. C. Lyngsie, der er syg — blev lige saa negativt som alle tidligere.

Prisniveauet.

(Januar 1930).

Ingen Regulering i denne Omgang.

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er nu ført op til Januar 1930 og er foretaget paa tilsvarende Maade som ved de nærmest foregaaende Beregninger.

Pristallet er opgjort til 170, det er 2 Point lavere end Pristallet for Oktober 1929, der var 172. Den lille Bevægelse nedad skyldes, som det fremgaar af nedenstaaende Oversigt, Nedgang i Priserne for Fødevarer og Klæder.

De Organisationer, hvis Overenskomster indeholder Bestemmelse om Regulering af Lønningerne i Henhold til Pristallet, vil ikke, som Følge af det nye Pristal, faa nogen Lønnedsættelse, idet den almindelige Bestemmelse om Regulering forudsætter, at Nedgangen i det halvaarlige Pristal skal være *over* 6 Point, før der skal finde Regulering Sted. Bestemmelsen er saalydende:

»Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretoges en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Reguleringen foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er *over 6 Point*.«

Det halvaarlige Pristal fremkommer ved at tage Gennemsnittet af Oktoberpristallet, der var 172, og Januarpristallet, der er 170, altsaa 171, og da den sidste Regulering er foretaget efter 177 har Nedgangen kun været 6 Point, men da Nedgangen efter Reguleringsbestemmelsen skal være over 6 Point, skal der ikke ske nogen Forandring i de bestaaende Lønninger.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914	Jan. 1929	April 1929	Juli 1929	Okt. 1929	Jan. 1930
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer ...	835	1230	1249	1243	1224	1210
Klæder, Fodtøj, Vask	225	445	441	440	439	421
Bolig	248	478	485	485	485	485
Brændsel og Belysning ...	81	150	154	150	150	150
Skatter, Kontingenter o.l..	203	459	456	444	440	440
Andre Udg. .	408	694	694	695	694	694
Ialt...	2000	3456	3479	3456	3432	3400

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914 (Udgiften i Juli 1914=100):

	Juli 1914	Jan. 1929	April 1929	Juli 1929	Okt. 1929	Jan. 1930
Fødevarer ...	100	147	150	149	146	145
Klæder, Fodtøj, Vask	100	198	196	196	195	187
Bolig	100	193	196	196	196	196
Brændsel og Belysning ...	100	185	190	185	185	185
Skatter, Kontingenter o.l..	100	226	225	219	217	217
Andre Udg. .	100	170	170	170	170	170
Ialt...	100	173	174	173	172	170

Resultaterne af den nu foretagne Beregning fremgaar af foranstaaende Oversigt, der viser, at den samlede Udgiftsstigning siden Juli 1914 for hele Budgettet udgør 70 pCt., og Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet) er saaledes pr. Januar 1930 170. Til Sammenligning er anført Resultaterne fra nogle tidligere Beregninger.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Firmaet A. Rindoms Halmitfabrik.

Dansk Arbejdsmands Forbund havde afgivet Varsel om Arbejdsstandsning paa ovennævnte Virksomhed til Ikrafttræden den 30. Januar, i Anledning af, at det ikke havde været muligt ved Forhandling at opnaa en tilfredsstillende Overenskomst for Fabrikens Arbejdere.

Sagen blev behandlet ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. Januar, og her lykkedes det at opnaa Enighed om en Overenskomst, gældende til 1. Februar 1931.

Bogbindere hos Fr. Christensen, Aalborg.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Januar d. A. behandledes en Klage over at Bogbindere

hos Fr. Christensen, Aalborg, havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning.

Standsningen var foraarsaget af, at Firmaet i Strid med Overenskomsten havde krævet Kvinder til Udførelse af Svendearbejde.

Arbejdsgiverne krævede Erstatning, og da der ikke opnaaedes Enighed derom, forbeholdt man sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Paa samme Møde behandledes en Klage fra Bogbinderforbundet over, at det ovenomtalte Firma havde gjort sig skyldig i Underbetaling.

Arbejdsgiverne ønskede at undersøge det i den Anledning stillede Krav nærmere og eventuelt opfylde det.

I modsat Fald vil Forbundet indbringe denne Sag for Den faste Voldgiftsret.

Grænseudvalget.

Kendelse i Sag Nr. 40.

Dansk Elektrikerforbund mod Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Nærværende Sag, som omhandler en Grænsestrid mellem Dansk Elektrikerforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, er paa Begæring af førstnævnte Forbund forelagt til Grænseudvalgets Afgørelse.

En mange Aars indbyrdes Strid paa de herværende Skibsværfter om Overmeldelse af Elektrikere til Smedeforbundet, som har Overenskomsten om Arbejdsforholdet førte i 1925 til, at der oprettedes en Art Overenskomst mellem Centralafdelingen af Metalarbejderforbundet og Elektrikerforbundet.

Den trufne Ordning er ikke underskrevet og heller ikke klar i sin Udformning; den foreligger i Korrespondanceform mellem de 2 Organisationer i Skrivelser af 17. og 21. December fra henholdsvis Elektrikerforbundet og Centralafdelingen.

Vi indgaar paa, hedder det i Elektrikerforbundets Skrivelse at afmelde vore Medlemmer paa Refshaleøen, Christianshavn og Teglholmen, forsaavidt de ønsker at overflyttes til Jeres Forbund, og — hedder det videre — hvis der skulde opstaa Strid i Fremtiden hos B. & W., at vi da straks optager Spørgsmaalet til Behandling.

I Centralafdelingens Skrivelse, som er undertegnet af S. Munk, hedder det bl. a.: »Under Henvisning til mine Udtalelser paa det Møde, vi afholdt Fredag den 11. December 1925 angaaende Sagen, og fordi Du i Din Skrivelse ønsker en Tilkendegivelse fra Bestyrelsen, skal jeg paa dennes Vegne udtale, at vi er fuldkommen indforstaaet med, at Aftalen er et lokalt Spørgsmaal, begrænset til Firmaet Burmeister & Wains tre nævnte Arbejdspladser«.

Meningen med sidstnævnte skal ifølge den givne Forklaring, hvad iøvrigt ogsaa i nogen Grad bekræftes af et Protokollat fra Mødet den 11. Decbr. 1925 være, at Grundreglen er den, at alle Elektrikerne paa hernævnte Arbejdspladser skal staa i Smedeforbundet, og at Afvigelserne herfra er begrænset til saadanne Tilfælde, hvor den Vedkommende har et særligt Tillidshverv indenfor sin Organisation eller en ganske særlig lang Anciennitet i Elektrikerforbundet.

Paa disse Tilstande har man altsaa levet i de forløbne 4 Aar til nogenlunde gensidig Tilfredshed for begge Parter.

I sidst afvigte November Maaned, blev der antaget 2 Elektrikere paa Teglholmen, som vedblivende nægtede at overmelde sig til Smedeforbundet, hvorefter Tillidsmanden paa hernævnte Arbejdsplads rettede en telefonisk Henvendelse til Formanden for Elektrikerforbundet, i hvilken han krævede dem overmeldt til Smedeforbundet den paafølgende Fredag. Denne udbad sig Tid til at undersøge Sagen. Da de to Elektrikere om Fredagen henvendte sig til deres Fagforeningskontor, hvor de bl. a. meddelte, at de vilde blive afskediget, hvis de ikke havde ordnet Overmeldelsen den paafølgende Dag, blev Forbundsformanden igen anmodet om at tage Affære; han ringede til Smedeforbundets Kontor med Henstililng om at udsætte Sagen til den paafølgende Mandag; han talte med en af Sekretærerne, der lovede at give Beskeden videre til Centralafdelingen.

Sagen resulterede i, at den ene af omhandlede Elektrikere overmeldte sig, medens den anden Mand (Olsen) ikke vilde overmelde sig, hvorefter det blev

betydet ham fra Arbejdsgiverens Side, at han maatte være klar over, at han havde Valget mellem Overmeldelse eller at forlade Arbejdspladsen. Olsen foretrak det sidste. Efter det senere oplyste, blev der dog fra Arbejdsgiverside gjort ham opmærksom paa, at han godt kunde blive staaende i sit Nr. paa Fabrikken en lille Tid for det Tilfælde, at han ombestemte sig.

Grænseudvalget har derefter haft Sagen til Behandling, under hvilken Elektrikerne bl. a. har krævet Erstatning til Olsen for tabt Arbejdsfortjeneste, ligesom man har forebragt en Række andre Grænsestridigheder.

Grænseudvalget har imidlertid, næst efter Henstillinger til Parterne om at føre visse paabegyndte Forhandlinger om Grænseregler indenfor de to Fag videre, derunder en udkastet Tanke om at have et permanent fagligt begrænset Grænseudvalg, ment, at man burde holde sig til det konkrete foreliggende Tilfælde, derunder først og fremmest, hvilke Konklusioner man kan drage af den i 1925 trufne Ordning.

De noget uklare og stærkt modstridende Forklaringer om Aftalens Rækkevidde til Trods, maa Grænseudvalget dog holde for, at den af Centralafdelingen givne Forklaring har hele Sandsynligheden for sig, hvad de 4 Aars praktiske Anvendelse jo iøvrigt bekræfter.

Hvis Forholdet var, som af Elektrikerne forklaret, at hver enkelt Mand havde fuldstændigt frit Valg, bliver den trufne Ordning efter Udvalgets Mening i sig selv overflødig og uden nogen som helst Værdi for den Part, der kræver Overmeldelse, og som staar indenfor den væsentligste Del af Arbejdsordningen, nemlig den Værkstedsprisliste, hvorefter der arbejdes.

Olsen havde efter det oplyste arbejdet nogle Uger paa omtalte Arbejdsplads, da der blev sat Trumf paa om hans Overmeldelse. Grænseudvalget mener dette til Trods, at Centralafdelingen burde have taget Elektrikerforbundets Henstililng om at udsætte Sagens Afgørelse, indtil der blev levnet Tid til at forhandle mellem Organisationerne, til Følge, men da der intet er oplyst om, at Olsen kunde paaberaabe sig de Undtagelser, som er anført fra Smedeforbundets Side, og som man maa holde for er det bærende Moment i den i 1925 for de 3 Arbejdspladser trufne Ordning, nemlig lang Medlemsanciennitet, Tillidsmandshverv eller andet, der talte for Undtagelser fra Reglen, kan Grænseudvalget ikke give Elektrikerforbundet Medhold i den rejste Strid.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1299.

Havnearbejdere i Aalborg, Horsens og Nørresundby.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Dec. 1929 i Sag Nr. 1299: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlemmer: Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne og Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund paa Havnearbejdernes Fagforening i Aalborgs og Havnearbejdernes Fagforening i Horsens Vegne.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlemmer Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne og Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens i Anledning af de to nedenfor nærmere omtalte Uoverensstemmelser vedrørende Betaling for Lossearbejde henholdsvis i Aalborg og i Horsens Havne indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund paa Havnearbejdernes Fagforening i Aalborgs og Havnearbejdernes Fagforening i Horsens Vegne.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I *Aalborg* findes i Tariffen for Havnearbejde under »Andre Varer« blandt andet følgende Bestemmelse: »Losning og Oplægning af Stykgods paa den vedkommende Damper tilhørende Plads paa eller ved Kajen, indtil 7 Mand à 25 Øre pr. Mand pr. 1000 Kilo«. Efter denne Takst er betalt forskellige i Tromler emballerede Varer, der som Stykgods sammen med andre Varer er udlosset i Aalborg. I den senere Tid

har A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosfatfabrik over Aalborg Havn modtaget Asfalt i Tromler, en Vare for hvilken der ikke er fastsat nogen speciel Akkordtakst. Fagforeningen har hævdet, at Losningen heraf ogsaa skal betales efter den nævnte Stykgodstakst, da ingen anden Takst herfor er fastsat, og da Varen maa sammenstilles med de andre Varer i Tromler, der hidtil er osset til denne Takst. Foreningen af Arbejdsgivere gjorde derimod gældende, at da Tromlerne med Asfalt kommer i Skibe, som Firmaet har chartret for denne Last, og som ikke medfører andre Varer end disse Tromler, er der her ikke Tale om Stykgods, men om en ny Vare, for hvilken der skal fastsættes en særlig Takst gennem de gældende Regler for Behandling af faglig Tvist, men Foreningen er dog med Forbehold herom indgaaet paa foreløbig at betale Stykgodstaksten. I den gældende Overenskomst bestemmer Punkt 6: »Naar nye Varer fremkommer, som ikke er nævnt i denne Overenskomst, skal Forhandling om Taksterne for Losning foregaa mellem Foreningernes Bestyrelser. Opnaas Enighed ikke, skal Arbejderne garanteres den gældende Timeløn«.

Klagernes Paastand her under Sagen gaar nu ud paa, at Dansk Arbejdsmands Forbunds og Fagforeningens Vægring ved at medvirke til, at en faglig Voldgiftsret afgør, hvorledes der skal betales for det omhandlede Arbejde, kendes ulovlig.

Til Støtte herfor anfører Klagerne, at da den foran citerede Bestemmelse i Pkt. 6 endog hjemler Arbejdsgiverne Ret til i Tilfælde af Uenighed at faa Arbejdet med nye Varer udført mod en Betaling, hvorved Timelønnen er garanteret, maa det saa meget mere og navnlig ogsaa under Hensyn til, hvad Den faste Voldgiftsret i saa Henseende har statueret ved sine Afgørelser i Sagerne Nr. 1039 og 1235, være deres Ret at faa en ny Akkord fastslaaet gennem faglig Voldgift.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de bestrider, at der her er Tale om en ny Vare, der kan forlanges unddraget fra Stykgodstaksten, uden at det i saa Henseende kan gøre nogen Forskel, at Varen fremkommer som Skibets eneste Last. Under Proceduren har de Indklagede vel erkendt, at de ikke kan modsætte sig et Krav om faglig Voldgift angaaende selve det Spørgsmaal, om Varen falder ind under Taksten for Stykgods, men de bestrider, at en faglig Voldgiftsret, saafremt den maatte besvare dette Spørgsmaal benægtende, kan være beføjet til derefter at fastsætte en anden Takst for Varen, hvilket maa være overladt til Parternes egen fri Forhandling og saaledes, at Arbejdsgiveren i Mellemtiden, indtil Enighed herom opnaas, ikke kan nøjes med at betale den overenskomstmæssige Timeløn.

Til Begrundelse af dette Standpunkt anfører de Indklagede, at Punkt 6 ikke omtaler Fastsættelse af Takster ved faglig Voldgift, at en saadan Fremgangsmaade almindelig anses for uhensigtsmæssig, og at de Afvigelser, fra dette Synspunkt, der har faaet Udtryk i de forannævnte Kendelser i Sagerne Nr. 1039 og 1235, bygger paa særlige Grunde, der ikke rækker til Forhold som det her foreliggende.

I *Horsens* indeholder Overenskomsten blandt andet følgende Bestemmelse: »Lastning og Losning af Stykgods fra Hamburg 104 Øre pr. Ton (6 Mand i Holdet) plus eventuel Winchman og paa Betingelse af, at der til Losning ombord benyttes Havnearbejdere«. Tvisten her er opstaaet derved, at der med den paagældende Rutebaad fra Hamburg ventedes et Parti løs Majs, som skulde losses med Modtagerfirmaets Kornsuger, saaledes at Baadens Ekspeditør kun skulde antage Mandskab til det indenbords Arbejde ved Lempning til Sugeren. Medens Fagforeningen holdt paa, at ogsaa dette Lempearbejde maatte udføres med det Mandskabstal og til den Betaling pr. Ton, der som nævnt gælder for Rutebaadens Lastning og Losning af Stykgods, hævdede Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens, at Arbejdet maatte udføres efter en saalydende Bestemmelse i Overenskomsten: »Lempning ombord af Korn til Elevator betales med 112 Øre pr. Time«. I Overenskomsten bestemmer endvidere § 6: »Det kan ikke formenes Arbejdsgiveren

at indføre mekaniske Hjælpemidler eller nye arbejdsbesparende Metoder. De nye Akkordtakster, der vil blive nødvendige i et saadant Tilfælde, fastsættes ved Forhandling mellem Foreningernes Bestyrelse paa en saadan Maade, at Arbejderne sættes i Stand til at tjene samme Dagløn, som efter de før benyttede Metoder, og dels efter, hvad der tjenes ved de tilsvarende Arbejder. Det samme bliver Tilfældet, hvis nye Varer fremkommer til Losning. Opnaas ikke Enighed, skal Sagen indankes for Voldgiftsretten, jfr. § 24. Arbejdet udføres dog for Dagløn, indtil Resultatet af Mæglingsreglerne foreligger«.

Arbejdet blev udført og betalt, som af Fagforeningen krævet, men under Protest og Reservation fra Ekspeditørens Side, og Fagforeningen har ikke derefter villet forhandle om en ny Akkordsats for Arbejdet.

Klagernes Paastand gaar nu, støttet paa den citerede § 6 og de under Omtalen af Forholdet i Aalborg nævnte tidligere Retsafgørelser ud paa, at ogsaa i dette Tilfælde Dansk Arbejdsmands Forbunds og Fagforeningens Vægring ved at medvirke til, at en faglig Voldgiftsret afgør, hvorledes der skal betales for det omhandlede Arbejde, kendes ulovlig.

De Indklagedes Paastand og Stilling overfor dette Spørgsmaal er i det væsentlige svarende til, hvad de gør gældende med Hensyn til Forholdet i Aalborg, idet de i første Linie hævder, at Taksten 104 Øre pr. Ton med 6 Mand i Holdet efter fast Kutyme gælder for al Losning af den paagældende Rutebaad fra Hamburg og saaledes tidligere ogsaa er anvendt med Hensyn til Losning med Haandkraft af løst Korn fra denne Baad, uagtet saadan Losning ellers — altsaa bortset fra nævnte Baads Last — betaltes med 127,9 Øre pr. Ton.

Retten maa statuere, at Spørgsmaalet om, hvorvidt de heromhandlede Lossearbejder i de to Havne falder ind under de af de Indklagede paaberaabte Lossetakster eller ej, bør afgøres ved faglig Voldgift, som begge Parter er pligtige at yde deres Medvirkning til at etablere. Hvis den faglige Voldgiftsret maatte give de Indklagedes Standpunkt Medhold, vil Sagen dermed være afgjort. Retten finder ikke Anledning til nu at træffe nogen Afgørelse med Hensyn til, hvad der skal eller kan ske, saafremt derimod de Indklagedes Standpunkt enten for begge Tvistepunkters eller for det ene af disses Vedkommende maatte blive underkendt ved faglig Voldgiftsret. For det første er Spørgsmaalet herom ikke aktuelt, saalænge Afgørelserne i førstnævnte Henseende endnu ikke foreligger. Endvidere maatte en Afgørelse i de Indklagedes Disfavør i alt Fald først medføre Forhandlinger mellem de interesserede Parter for at udfinde, hvorledes Arbejdet da skal betales. Saadanne Realitetsforhandlinger har nemlig efter det oplyste endnu ikke fundet Sted. Skulde saadanne Forhandlinger imidlertid strande, maa de citerede Overenskomstbestemmelser for disse to Havnes Vedkommende komme til Anvendelse, og opstaaende Tvist om deres rette Forstaaelse eller Konsekvenser vil da enten kunne gøres til Genstand for yderligere faglig Voldgift eller eventuelt som Klage over Brud paa disse Bestemmelser som en ny, nu aktuelt foreliggende Sag kunne indbringes for nærværende Ret.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., findes efter Omstændighederne at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Spørgsmaalene om, hvorvidt de i det foranstaaende omhandlede to Lossearbejder henholdsvis i Aalborg og i Horsens skal betales efter de af de Indklagede i saa Henseende paaberaabte Takster, henholdsvis for »Losning og Oplægning af Stykgods« og for »Lastning og Losning af Stykgods fra Hamburg«, henvises i Overensstemmelse med det foran nærmere udviklede til Afgørelse ved faglig Voldgiftsret.

I Sagsomkostninger betaler Klagerne og de Indklagede hver 150 Kr.

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34 * KØBENHAVN DEN 22. FEBRUAR 1930 * 26 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Læder- og Skindarbejdernes Strejke paa Vejle Saalelæderfabrik.

— I Slutningen af Oktober Maaned 1929 rettede Dansk Læder- og Skindarbejderforbund en Henvendelse til Akts. Vejle Saalelæderfabrik om en Forhandling, for at søge opnaaet en overenskomstmæssig Ordning om Løn- og Arbejdsforholdene for Forbundets Medlemmer paa denne Virksomhed.

Forhandlingerne kom i Stand; men da det ikke lykkedes at naa til en tilfredsstillende Ordning, fordi Firmaet nægtede at indgaa nogen Overenskomst, iværksatte Forbundet Strejke overfor Aktieselskabet.

Da Arbejdsforholdene paa Fabriken er saaledes, at der ialt beskæftiges ca. 60 Arbejdere, hvoraf de ca. 50 Mand er Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, blev Virkningen af Dansk Læder- og Skindarbejdernes Strejke denne, at Arbejdsmændene, efterhaanden som Strejken fortsattes, blev afskedigede.

Arbejdsløsheden blandt Arbejdsmændene gav Dansk Arbejdsmandsforbund Anledning til at henvende sig til De samvirkende Fagforbund med Forespørgsel om man ikke herfra kunde foranledige, at der søgtes optaget en Forhandling til Opnaaelse af en Ordning for Læder- og Skindarbejderne.

De samvirkende Fagforbund indvilligede heri og rettede en skriftlig Henvendelse til Aktieselskabet, hvori vi tilbød vor Medvirkning ved Forhandling mellem Parterne.

Imidlertid indtog Aktieselskabets Direktør det mærkelige Standpunkt, at han gerne vilde deltage i en Forhandling med De samvirkende Fagforbund; men at han ikke vilde forhandle med Dansk Læder- og Skindarbejderforbunds første Repræsentant, et Standpunkt som i sig selv var ganske meningsløst og urimeligt.

Der førtes herefter en omfattende Korrespondance om hele Forholdet, uden at det lykkedes at naa til et Resultat.

Vort Forretningsudvalg fik da Sagen forelagt og med et Forslag om, at der iværksattes Sympatistrejke af de Organisationer, der havde Medlemmer beskæftiget hos Aktieselskabet, nemlig Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund.

Forretningsudvalget besluttede da at afsende Sympatistrejkevarsler over Aktieselskabet og fastslog, at Sympatistrejken skulde træde i Kraft den 1. Februar.

Fremsendelsen af Sympatistrejkevarslerne gav Anledning til, at der atter optoges Forhandling om Forholdene, og ved et Møde i Vejle den 4. Februar opnaaedes der Enighed om en Overenskomst om Løn- og Arbejdsforholdene for Læder- og Skindarbejderne, og denne Overenskomst hviler paa samme Grundlag som den, der er gældende paa Fagets øvrige Arbejdspladser.

Den varslede Sympatistrejke aflystes, Strejken hævedes og Arbejdet genoptoges den 5. Februar.

Parterne var tillige enige om, at der ikke som Følge af Konflikten maa finde nogen Art af personlig Forfølgelse Sted.

Jord- og Betonarbejdere hos Firmaet Larsen & Andersen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Januar behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over at ovennævnte Firma, i Modstrid med den gældende Overenskomst, havde nægtet at forhandle om Fastsættelse af Akkordpriser for et Jordarbejde

ved et Kloakarbejde i Lersøen. Jordarbejdet bliver udført ved Hjælp af mekaniske Hjælpemidler, og Betalingen for dette Arbejde ligger som Følge heraf udenfor Fagets faste Akkordpriser. Ved Mødet indgik Firmaet paa at optage de af Fagforeningen krævede Forhandlinger.

Glasarbejdere hos Fabrikant H. Stenfeldt.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. Januar forhandledes der under Medvirkning af Hovedorganisationerne mellem Glasarbejderforbundet og Fabrikant H. Stenfeldt.

Anledningen til Mødet var, at H. Stenfeldt, der er Medlem af Fabrikantforeningen af Glasslibere, havde modsat sig at indgaa paa Fagets Overenskomst, og Forbundet havde i den Anledning varslet Strejke.

Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om, at den i Faget gældende Overenskomst ogsaa skulde gælde for Firmaet, hvorefter Forbundet annullerede Strejkevarslet.

Modister hos Firmaet Floris Jakobsen & Co.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. Januar forhandledes der, under Medvirkning af Hovedorganisationerne, mellem Repræsentanter for Dansk Hatte- og Bundtmagerforbund og Foreningen af danske Straa- og Filthattefabrikanter angaaende en af Fabrikantforeningen fremsendt Klage over, at 12 Syersker havde opsagt deres Pladser hos Firmaet Floris Jakobsen & Co. —

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om, at der med Firmaet optages Forhandling om de af Syerskerne fremsatte Krav, og at Opsigelserne tages tilbage.

Soignering-, Toilet- og Sanitetsarbejdere paa Amerikabaadene.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Januar forhandledes der, under Medvirkning af Hovedorganisationerne, mellem Repræsentanter for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund og Københavns Barber- og Frisørlaug om Grundlaget for en Overenskomst for Barber- og Frisørshopperne paa Amerikabaadene.

Man enedes om, at Overenskomsten, som var opsagt af Mestrene, forlænges et Aar med visse nærmere aftalte Rettelser.

Smede og Maskinarbejdere samt Arbejdsmænd ved sydfynske Jernbaners Værksteder.

I Anledning af, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Dansk Arbejdsmands Forbund havde varslet Strejke overfor Sydfynske Jernbaners Værksteder i Odense paa Timelønskrav, afholdtes den 13. Januar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet enedes man om, at der til 4 af de omstridte Timelønninger til Smede og Maskinarbejdere tillægges 6 Øre pr. Mand, hvorfor Strejkevarslet for dette Forbund bortfalder, medens der ikke opnaaedes Enighed med Hensyn til Kravet fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1304.

Havnearbejdere ved Losningen af S/S „Madonia".

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. November 1929 i Sag Nr. 1304: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og Havnearbejdernes Fællesforbund.

Den 3. Juni 1929 paabegyndtes Losning af Skibet »Madonia« med 256 Std. Trælast til A/S Det danske Trælastkompagni.

Skibet udførte selv sit indenbords Arbejde, og til Arbejdet i Land antog Ladningsmodtageren 17 Mand.

Klagerne i denne Sag, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn anfører, at der hverken fra de paagældende Havnearbejdere eller fra Havnearbejdernes Fællesforbunds Side fremkom nogen Klage over den Maade,

hvorpaa Skibet leverede Trælasten, før Fællesforbundet den 12. Juni Kl. ca. 2 Eftm. telefonisk henvendte sig til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn med Klage over, at Skibet ikke leverede Varen tilfredsstillende og med Krav om Besigtigelse. Foreningen henvendte sig straks til Ladningsmodtageren, der atter forsøgte at faa Forbindelse med Skibets Kaptajn, hvilket først kunde ske samme Dag ved 3½—4 Tiden om Eftermiddagen, til hvilken Tid Besigtigelsen kunde foretages. Da det imidlertid senere blev meddelt, at Formanden for Havnearbejdernes Fællesforbund havde standset Arbejdet ved Losningen Kl. ca. 3½ Eftm. under Henvisning til, at en Arbejder under Losningen var kommet til Skade ved at faa sin Finger klemt, udsattes Besigtigelsen til næste Dag Kl. 10 Fmd., men Skibets Kaptajn afgav overfor Ladningsmodtageren Løfte om at levere Trælasten paa tilfredsstillende Maade, uden at han dog vilde anerkende Berettigelsen af Havnearbejdernes Klage.

Den næste Dag opretholdt imidlertid Arbejderne Arbejdsstandsningen, og da Besigtigelsen af Arbejdet Kl. 10 skulde finde Sted, opfordredes Forbundet til at sætte Arbejde i Gang, for at det kunde afgøres, om Forbundets Klage var berettiget; men Forb. krævede som Betingelse for at bringe Arbejdsstandsningen til Ophør et ekstra Vederlag af 20 Kr. til hver af de ved Losningen beskæftigede 17 Havnearbejdere, eller ialt 340 Kr., og først da dette Krav blev imødekommet, hvilket skete under Protest, blev Arbejdet genoptaget.

Klagerne paastaar herefter den etablerede Arbejdsstandsning kendt ulovlig, Havnearbejdernes Fællesforbund kendt pligtig at tilbagebetale det nævnte ulovligt aftvungne Beløb samt paalagt en Bod for den begaaede Ulovlighed. De anfører nærmere, at Havnearbejderne, saafremt de havde haft Grund til Klage, straks burde have rettet Henvendelse til Ladningsmodtageren og ikke have ventet i ca. 8 Dage, for saa, naar Ændring ikke straks foretoges, at standse Arbejdet. Det skete Ulykkestilfælde var af saa ringe Betydning, at det ikke kunde berettige til at standse Arbejet; Kravet om Betaling af de 340 Kroner for at genoptage Arbejdet var i hvert Fald uberettiget, og der var ingen Mulighed for ved Besigtigelse at afgøre, om Forbundets Klage var berettiget, da Arbejdsstandsningen var etableret, forinden Besigtigelse kunde afholdes.

De Indklagede paastaar sig frifundne, idet de anfører, at de under Losningen gentagne Gange har reklameret overfor Ladningsmodtagerens Formand, der vel er Medlem af Forbundet og deltog som saadan i Losningen, men som maatte opfattes som Modtagerens Repræsentant. De har videre anført, *at* Arbejdet i nærværende Tilfælde var besværligere og farligere end sædvanligt paa Grund af den uordentlige Maade, Brædderne blev leveret i Land paa, *at* der i 1928 blev ført tilsvarende Klage i Anledning af Losning fra samme Skib, hvilken fra Arbejdsgivernes Side erkendtes for berettiget, *at* Kaptajnens Løfte til Ladningsmodtageren i nærværende Tilfælde om at levere Trælasten paa tilfredsstillende Maade formentlig godtgør, at Leveringen før den 12. Juni havde været utilfredsstillende, og *at* en Repræsentant for det paagældende Mæglerfirma, der den 12. Juni ved Totiden kom til Stede ved Skibet i Anledning af den fra Forbundet skete Henvendelse til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, var fuldt enig med Forbundets Formand og Havnearbejderne om, at den Maade, Losningen foregik paa, var det værste »Svinearbejde«, man kunde se. Da den paagældende Arbejder kom til Skade Kl. ca. 3½ Eftm., og der ingen var, der kunde sørge for en forsvarlig Losning fra Skibets Side, var der ingen anden Udvej for Arbejderne end at standse Arbejdet, til Havnesammenslutningens Repræsentant kunde komme til Stede Kl. 10 næste Formiddag. Naar der fra Havnearbejdernes Side blev stillet Krav om et Tillæg af 20 Kr. pr. Mand for at fortsætte Arbejdet, har dette været berettiget og rimeligt, da Skibets Del i Losningsarbejdet baade gjorde Arbejdet i Land besværligere og farligere end forudsat i Overenskomsten.

Hvad først angaar den skete Arbejdsstandsning, finder Retten, at der under de foreliggende Forhold har været nogen Undskyldning for de paagældende Arbejdere. Vel kan den skete Reklamation overfor den Arbejder, der funge-

rede som Ladningsmodtagerens Formand, ikke anses behørig, og burde være gentaget overfor Ladningsmodtageren selv, naar den havde vist sig resultatløs. Da Forbundet havde krævet Besigtigelse Kl. 2 Eftm., burde denne være foretaget, uden at der forinden fra Ladningsmodtagerens Side skete Henvendelse til Skibets Kaptajn, og det indtrufne Ulykkestilfælde i Forbindelse med, at Arbejderne i 1928 med Rette havde klaget over det samme Skibs mangelfulde Losning, gør det forstaaeligt, at Arbejderne under de foreliggende Forhold standsede Arbejdet, indtil der kom nogen til Stede, der kunde sørge for en forsvarlig Losning fra Skibets Side. Derimod findes Havnearbejderne og Forbundet med Urette at have stillet Krav om Betaling af et ekstra Vederlag af 340 Kr., som Betingelse for at genoptage Arbejdet. Et saadant Krav kunde kun søges gennemført paa sædvanlig organisationsmæssig Maade gennem Forhandling, Mægling eller faglig Voldgift. De Indklagede vil herefter ikke kunde undgaa at tilpligtes at tilbagebetale det uretmæssigt afkrævede Beløb af 340 Kr., hvorhos de vil have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

De Indklagede — Havnearbejdernes Fællesforbund — bør til Klagerne, Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn for dets Medlem A/S Det danske Trælastkompagni, betale 340 Kr. De Indklagede betaler derhos Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1305.

Havnearbejdere i København ved Losning af Trælast fra S/S „Fortuna".

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Novbr. 1929 i Sag Nr. 1305: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Havnearbejdernes Fællesforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havns Vegne.

I Anledning af en Uoverensstemmelse om Betaling for Losning af Trælast fra Skibet »Fortuna« henvendte Foreningen af Arbejdsgivere sig i Skrivelse af 8. Juli d. A. til Den faste Voldgiftsret med Anmodning om at udnævne en Formand for og Opmand i en faglig Voldgiftsret. Der anførtes i Skrivelsen:

»Det vil være nødvendigt, at Voldgiftsrettens Formand og Opmand besigtiger de Forhold, under hvilke Arbejdet er foregaaet, og da det er af Betydning, at dette sker snarest, tillader vi os at henstille, at Opmands-Udmeldelsen foretages snarest muligt.«

Den 10. Juli Kl. ca. 1 meddelte Sekretæren for Den faste Voldgiftsret Parterne, hvem der af Retten var udnævnt til Formand og Opmand i Sagen, og at Besigtigelsen kunde foregaa samme Dag Kl. 2½ Em. paa nærmere angivet Sted i Frihavnen. Straks efter meddelte Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, der ikke kunde komme i direkte Forbindelse med den udnævnte Opmand, baade Sekretæren i Den faste Voldgiftsret og Forbundet, at Foreningen ikke kunde lade give Møde til det angivne Tidspunkt paa Grund af et allerede berammet Møde. Da Sekretæren i Den faste Voldgiftsret paa det Tidspunkt heller ikke kunde faa Forbindelse med Opmanden, meddelte han Forbundet den modtagne Besked, hvortil Formanden for Havnearbejdernes Fællesforbund svarede, at han saa vilde tage ud og meddele Opmanden, at den anden Part ikke kom.

Til fastsat Tid mødte Opmanden i Frihavnen, hvor Formanden for Havnearbejdernes Fællesforbund meddelte ham, at den anden Part var forhindret i at møde, og at Losningen af Skibet allerede var tilendebragt og Skibet sejlet. Da Sagen drejede sig om Losning ved et »Slæbested«, gik Opmanden sammen med Formanden hen til det paagældende Slæbested, der var i Nærheden, og besaa dette. Opmanden anmodede derefter Formanden om at fremkomme med et Indlæg i Sagen og sende Modparten Genpart.

Den 15. Juli tilstillede Havnearbejdernes Fællesforbund Opmanden et Indlæg, hvori der gives en Fremstilling af Sagen med Paastand om Ydelse af et Tillæg i Anledning af den udførte Losning.

Det hedder dernæst i Indlægget:

»Ved den Besigtigelse, som var be-

rammet til Onsdag den 10. ds. ... og hvor Arbejdsgiverforeningen undlod at lade sig repræsentere, havde De jo iøvrigt Lejlighed til at gøre Dem bekendt med hele Forholdet, og vi skal derfor indskrænke os til at nedlægge Paastand om, at der for nævnte Losning betales 1 Kr. ekstra pr. Stander for det Antal Stander, der er gaaet op ad Slæbestedet; i dette Tilfælde 70 Stander.«

Den 5. August sendte Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn Fællesforbundet en Skrivelse, hvori det blandt andet hedder:

»Af Sagsfremstillingen bemærker vi, at det ærede Forbund sammen med Opmanden har holdt Besigtigelse af de Forhold, under hvilke Losningen er foregaaet, og næst at udtale vor Forundring over denne Fremgangsmaade baade for saa vidt angaar Forbundets og Opmandens Medvirkning ved Besigtigelsen, maa vi under de foreliggende Omstændigheder og i nøje Konsekvens af det ærede Forbunds Betragtning af tilsvarende Spørgsmaal indtage det Standpunkt, at vi ikke kan deltage i denne Sags fortsatte Behandling paa Grundlag af den stedfundne Besigtigelse, ved hvilken Opmanden er blevet ganske ensidigt orienteret fra det ærede Forbunds Repræsentanters Side.

— Samtidig meddelte vi telefonisk det ærede Forbund, at vi ikke paa det nævnte Tidspunkt kunde deltage i nogen Besigtigelse, og naar desuagtet Forbundet og Opmanden har holdt Besigtigelse, vil man ikke kunne fortænke os i, at vi maa renoncere paa denne Sags Behandling under Medvirkning af den Opmand, der stiller sig til Disposition for den ene af Sagens Parter med Tilsidesættelse af den anden Part.«

Foranlediget heraf tilstillede Opmanden den 7. Aug. Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn følgende Skrivelse:

»I den mig tilsendte Genpart af Deres Skrivelse af 5. ds. til Havnearbejdernes Fællesforbund angaaende Losning af S/S. »Fortuna« gaas ud fra, at jeg har holdt Besigtigelse sammen med Forbundet, og udtales, at jeg har stillet mig »til Disposition for den ene af Sagens Parter med Tilsidesættelse af den anden Part«. Det maa bero paa en Misforstaaelse, at en Besigtigelse er afholdt, og for at berigtige denne, tillader jeg mig at meddele følgende om det den paagældende Dag passerede: »Jeg blev ringet op i Retten fra Den faste Voldgiftsret og forespurgt, om jeg samme Dag kunde være til Disposition for en Besigtigelsesforretning; jeg opgav, fra hvilken Tid jeg kunde være til Disposition og senere paa Dagen kom en Anmodning — modtaget af Rettens Personale, mens jeg var i Retten — til mig om paa angivet Klokkeslet at komme til nærmere betegnet Sted i Frihavnen, og i Henhold hertil mødte jeg paa Stedet. Der traf jeg imidlertid kun Formanden for Havnearbejdernes Fællesforbund, Hr. P. Christensen, som sagde, at Deres Forening havde meddelt ham, at man fra dens Side var forhindret i at komme til Stede; herom var jeg ikke tidligere underrettet. Hr. Christensen oplyste, at Losningsarbejdet forøvrigt var endt, og Skibet afsejlet. Skibet skulde have ligget ud for et saakaldt »Slæbested«, og jeg saa dette eller i hvert Fald et saadant; men Besigtigelse af Arbejdet eller andre Forhold dette vedrørende fandt selvfølgelig ikke Sted.

For Fuldstændigheds Skyld tilføjes, at Sekretær Siwertsen kom til Stede umiddelbart før, jeg skiltes fra Hr. Christensen.

Jeg tillader mig herefter at imødese Deres Bemærkninger til selve Sagen.«

I Skrivelse af 10. August til Opmanden fastholdt Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn sit tidligere indtagne Standpunkt og gentog dette ved en Konference, der fandt Sted mellem Parterne og Opmanden den 13. September.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havns Vegne og nedlagt Paastand paa, at de Indklagede kendes pligtige til at medvirke ved den paagældende Voldgiftsrets Etablering samt idømmes en Bod for Overtrædelse af § 6 i »Norm for Regler for Behandling af faglig Strid«.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne, idet de anfører, at de ikke har nægtet at lade Sagen afgøre ved fag-

lig Voldgift, men kun har nægtet at medvirke ved en faglig Voldgift med den af Den faste Voldgiftsret udnævnte Formand og Opmand, idet denne har foretaget Besigtigelsen alene med Modparten, og derved efter deres Formening er blevet ensidig orienteret i Sagen.

De Indklagede gør nærmere gældende, at Opmanden, skønt han ved Ankomsten til Frihavnen straks fik at vide, at den ene Part ikke var repræsenteret, alligevel lod sig forevise de Forhold, som Besigtigelsen angik, hvortil formentlig har været knyttet en Redegørelse fra Forbundets Repræsentants Side for de i Forbindelse med den foreliggende Sag staaende Omstændigheder. Til Støtte herfor henviser de Indklagede til den ovenciterede Passus i Forbundets Indlæg af 15. Juli, hvorefter Opmanden ved Besigtigelsen i Frihavnen sammen med Forbundets Repræsentant jo havde nærmere Lejlighed til at gøre sig bekendt med hele Forholdet. Dette viser efter de Indklagedes Formening i hvert Fald, at Forbundet selv har været af den Opfattelse, at Opmanden var blevet fuldt orienteret fra Forbundets Side. De Indklagede hævder, at Opmanden ved den paagældende Lejlighed har tilsidesat den af Augustudvalget udarbejdede, af Hovedorganisationerne tiltraadte »Vejledning for den faglige Voldgiftsbehandling«, i hvis § 2 det blandt andet hedder:

»Naar Sagen er indanket for Voldgiftsretten, maa ingen af Dommerne, ej heller Opmanden — bortset fra, hvad Forligsmæglingen nødvendiggør — forhandle med nogen af Parterne enkeltvis.«

og at de Indklagede derfor ikke er pligtige til at medvirke til Etablering af en faglig Voldgiftsret med den paagældende som Formand og Opmand.

Opmanden har afgivet Forklaring for Retten og under Henvisning til sin foran citerede Skrivelse af 7. August erklæret, at han ikke har forhandlet med Forbundets Repræsentant om Sagen, men kun har modtaget de i Skrivelsen af 7. Aug. nævnte faktiske Oplysninger og ladet sig forevise et Slæbested, hvorved et fornyet Møde i Frihavnen maaske kunde undgaas, men at det selvfølgelig stod de Indklagede aabent at faa nyt Møde paa Stedet til nærmere Forklaring af, hvorledes Losning ved Slæbested foregik, og at han ikke ved det passerede mener, at hans Evne til at bedømme Sagen uhildet paa nogen Maade er betaget ham.

Efter det oplyste, maa det anses for godtgjort, at der ikke ved den paagældende Lejlighed har fundet nogen Forhandling om Sagen Sted, og at det ikke fra Forbundets Repræsentants Side har været forsøgt at paavirke Opmanden paa nogen Maade, og selv om de Indklagede efter Modtagelsen af Forbundets Indlæg af 15. Juli kunde have haft nogen Anledning til at gaa ud fra, at der ved den paagældende Lejlighed var foregaaet en Slags Besigtigelse af Forholdene alene i Overværelse at Forbundets Repræsentant, burde de Indklagede efter Modtagelsen af Opmandens Skrivelse af 7. August have været klare over, at Opmandens Optræden ved den paagældende Lejlighed havde været fuldt korrekt, og burde derfor have frafaldet den af dem rejste Indsigelse mod ham som Formand og Opmand i Sagen. De Indklagede vil herefter være at kendes pligtige til at medvirke ved den paagældende faglige Voldgiftsrets Etablering med den af Den faste Voldgiftsret under 10. Juli udnævnte Formand og Opmand, hvorhos der vil være at paalægge de Indklagede en Bod af 300 Kr. for deres uberettigede Vægring ved Voldgiftsrettens Etablering. I Sagsomkostninger betaler de Indklagede derhos 300 Kr.

Kendelse:

De Indklagede, Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn er pligtig at medvirke til Etablering af den ovenfor omhandlede faglige Voldgiftsret med den af Den faste Voldgiftsret under 10. Juli 1929 udnævnt Formand og Opmand. Til De samvirkende Fagforbund betaler de Indklagede en Bod paa 300 Kr. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35 * KØBENHAVN DEN 1. MARTS 1930 * 26 AARGANG

Arbejdsløsheden i Tyskland.

Af *Paul Olberg*, Berlin.

Arbejdsløsheden har i Tyskland naaet en Størrelse, der maa virke forfærdende. Tallet paa de Arbejdsløse er over 2,5 Millioner. Der er alene i Distriktet Berlin–Brandenburg omtrent en halv Million Mennesker, der er uden Beskæftigelse. Efter autentiske Oplysninger fra de frie Fagforeninger har der ikke været saa stor en Arbejdsløshed i den tyske Republik siden den katastrofale Inflationstid. — Arbejdsløsheden er i denne forholdsvis milde Vinter betydelig større end i den kolde Vinter forrige Aar. Den forfærdelige Nødstilstand omfatter alle Fag og Fagforbund. Ved Slutningen af 1928 viste Statistiken, at Arbejdsløshedsprocenten indenfor Fagforeningernes Medlemmer var 56,3%, i December 1929 androg Arbejdsløshedsprocenten 63,9 pCt. Over Halvdelen af Bygningsarbejderne og hver 8. Arbejder i de øvrige Fag er udsatte for Arbejdsløshedens Følger.

Situationen skønnes at være saa meget mere kritisk, naar man tager i Betragtning, at Byerne samtidig med Arbejdsløshedens rivende Udvikling hjemsøges af en kolossal Fordyrelse af de nødvendigste Artikler. Skatterne er blevet forhøjede, Trafiktaksterne, Gas- og Elektricitetspriserne er allerede stegne, og Huslejen skal forhøjes i Februar, det bliver umuligt for de store Masser at faa det nødvendigste til Livets Behov. Købeevnen daler næsten uophørlig, Efterspørgslen efter alle Forbrugsartikler er forsvindende lille, den ene Virksomhed efter den anden lukkes. Masseafskedigelser finder Sted ikke alene i Fabrikkerne og Værkstederne, men ogsaa i Handelskontorer, Banker, kommunale Institutioner o. s. v., og det er ikke til at overskue i Dag, hvornaar der vil indtræde en Bedring af Betydning i Nødstilstanden. Der forestaar snarere en Forværrelse af Situationen, thi store Masser af de Arbejdsløse maa næsten unddrages enhver Understøttelse. Deres lovlige Understøttelsesterminer er udløbne. Rigsanstalten for Socialforsikring har stadig et stort Underskud at dække og ved ikke, hvorledes den skal faa Midler; ganske bortset fra, at det af principielle Grunde ikke er ønskeligt, at Rigsanstalten for Socialforsikring kommer i Gældsforhold til Staten, kan Statskassen for Øjeblikket næppe heller hjælpe, da den selv er i Nød.

Som allerede antydet, er den nuværende Arbejdsløshed ikke af lokal Karakter; den hjemsøger al Industri. Det drejer sig heller ikke her udelukkende om en Sæsonbegivenhed; thi vi har som sagt denne Gang heldigvis haft en mild Vinter. Den forfærdelige Krise føres fra den tyske socialdemokratiske og frie faglige Presses Side især tilbage paa den Kreditpolitik, som Rigsbankspræsiden Dr. Schacht har ført. Det passer vel ogsaa, men maa tages med et vist Forbehold. I sin Egenskab af afgørende Faktor indenfor Statsinstitutionen for Udlandslaan har Dr. Schacht udtalt sit Veto mod Laan til Riget, de tyske Stater og Kommunerne. Det paastaas med stor Bestemthed, at Rigsbankpræsidenten optræder som Talerør for Storindustrien og Bankkapitalen, der er imod enhver Udvidelse af de offentlige økonomiske Foretagender, som tilfører Samfundet Udbyttet paa den private Kapitals Bekostning. En Række Kendsgerninger stadfæster denne Paastand. Men desforuden spiller en grænseløs Ærgerrighed en skæbnesvanger Rolle hos Schacht. Schacht vil drive Stor-

politik og tror at kunne agere det tyske Erhvervslivs Redningsmand. Efter sine Kvalifikationer er han dog slet ikke skikket hertil. Dr. Schacht er hverken Nationaløkonom eller Politiker. Schacht har overhovedet ingen politisk Overbevisning. De Aar, han har siddet i Rigsbanken, beviser dette. Schachts haardnakkede Kamp mod de tyske Staters og Kommuners Samfundspolitik er ubegrundet og uforsvarlig. Rigsbankspræsidenten indtager det Standpunkt, at de tyske Kommuners Program for Økonomi- og Kulturpolitik er for omfangsrigt og ikke tilstrækkeligt hensigtsmæssigt. De bygger for mange Skoler, Sygehuse, Hospitaler, overflødige Sportspladser o. s. v. Der er maaske mange Kommune-Administrationer, der har syndet i denne Henseende. Vi indrømmer aabent, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Byerne kan strække sig i økonomisk Henseende i hvert enkelt Tilfælde maa overvejes alvorligt, især hvis der skal optages Laan. Men heraf fremgaar efter vor Formening ingenlunde, at man til Trods for den økonomiske Nødvendighed for Bybefolkningen maa afspærre Kommunerne fra Udenlandskrediten, saaledes som Dr. Schacht gør. Ifølge den egenartede Politik, der i Pressen betegnes som Katastrofepolitik, er de fleste Byers Administrationer i Tyskland kommet i en yderst kritisk Situation. Paa Grund af Kapitalmangel er de tvunget til at indstille Byggearbejdet og til at lukke talrige Foretagender og Institutioner. De indre Kreditmuligheder har i høj Grad udmattet Kommunerne. Privatbankerne yder dem ikke nye Krediter. Laan i Udlandet bliver som allerede nævnt standset ved den negative Stilling, Schacht har taget; det er derfor forstaaeligt, naar der hersker en stærk Forbitrelse mod Dr. Schacht indenfor Socialdemokratiets og Fagforeningernes Rækker. I et fælles Møde mellem Forretningsudvalgene for de frie Fagforeninger og det socialdemokratiske Parti i Tyskland den 21. Januar kom man til det Resultat, at paa Grund af Vanskeligheden ved paa en gennemgribende Maade at tilvejebringe Arbejde ved offentlige Midler, er Kapitaltilførsel fra Udlandet en nødvendig Forudsætning for Bedring. Derfor skal der kræves en øjeblikkelig Fjernelse af alle indre Hindringer, der er imod Optagelse af Laan, som er til at faa ifølge den Tillid, udenlandske Pengemagter har til den offentlige Økonomi i Tyskland. Der menes hermed, at Dr. Schacht afskediges fra sit Embede, og at Rigskreditmyndighedernes Rettigheder indskrænkes, men hertil kræves der en Ændring i Rigsbankloven. Der er paa nuværende Tidspunkt ikke noget Flertal i Rigsdagen for denne Reform, og det er et Spørgsmaal, om der i den nærmeste Fremtid vil blive et saadant. Desuden vil det tyske Folkeparti, Storindustriens Parti, som er repræsenteret i Rigsdagen, ikke være let at vinde for Schachts Fald. Maaske vil Schacht selv nedlægge sit Embede? Han vil dog ikke være henvist til den miserable Arbejdsløshedsunderstøttelse, da han ifølge Overenskomst i saa Fald erholder en Godtgørelse paa 3,25 Millioner Mark. Det lader dog ikke til, at Dr. Schacht tænker paa at gaa frivillig. Som Følge heraf er Adgangen til Laan i Udlandet indtil videre spærret for Kommunerne. Der kan derfor ikke ventes en Bedring i Arbejdsløsheden ad denne Vej. De væsentligste Forhaabninger stilles nu til de eventuelle Ordrer og Beskæftigelsesmuligheder ved Rigsjernbanen og Rigspostvæsenet, der ifølge Hager-Overenskomsten tilsammen faar et Beløb paa 100 Millioner Dollars. Et tilsvarende Krav stiller Fagforeningerne og Socialdemokratiet. Hvorvidt de to nævnte Rigsinstitutioner imødekommes, lader sig dog ikke sige. I bedste Tilfælde kan man her regne med en ringe Bedring i Arbejdsløsheden. Man maa ikke glemme, at Arbejdsløsheden for en Del ogsaa er foraarsaget ved den stærke Tilbagegang i Købeevnen hos de brede Lag, hvilket kan føres tilbage paa Rigets *indre* finanspolitiske Forholdsregler (tunge Skattebyrder o. s. v.).

Kommunisterne forsøger selvfølgelig at misbruge den Nødsituation, som de Arbejdsløse er i, til deres partipolitiske Formaal. Ifølge Befaling fra Moskva foranstaltede Tysklands kommunistiske Parti for nogle Uger siden Arbejdsløshedsdemonstrationer i forskellige af Byerne i Republikken. Hovedparolen var: »Giv os Arbejde og Brød, ellers slaar vi jer ihjel!« I nogle Byer blev Raadhusene bogstavelig talt stormede.

Hvor der ikke var tilstrækkelig mange kommunistiske Tilhængere til Disposition, nøjedes man med mindre Demonstrationer i selve Byraadene, og man veg ikke tilbage for at kaste med Stinkbomber og Fyrværkerigenstande og lign. Berlins Magistrats Møde blev f. Eks. saaledes sprængt to Gange. Det kommunistiske Regime opfordrer planmæssigt de Arbejdsløse til Voldshandlinger. Hagekorsmændene (Fascisterne) vil ikke staa tilbage for Kommunisterne og udøver Konkurrence mod Moskvas tyske Filial, idet de ligeledes benytter Arbejdsløsheden til Ophidselse mod Republikken og Socialdemokratiet. Sammenstød saavel mellem Kommunisterne og Hagekorsmændene som mellem begge disse Partier og Politiet er blevet til en daglig Begivenhed. I Berlin, Magdeburg, Worms og Hartmannsdorf krævede Demonstrationen flere Ofre. Denne farlige Tilstand foranledigede den preussiske Indenrigsminister Grzesinski til indtil videre at udstede Forbud mod Demonstration i Preussen. Det drejer sig i dette Tilfælde om en nødtvungen Foranstaltning; men den Forbitrelse, der hersker hos de Arbejdere, der er uden Skyld, lader sig naturligvis ikke fjerne, og der kan kun opnaas en Forsoning i Stemningen hos den store Masse, hvis der skaffes Arbejde. Saalænge den nuværende kritiske Situation vedvarer, vil Tysklands kommunistiske Parti forsøge at drive sit Spil med de Arbejdsløse. Man maa være belavet paa pinlige Overraskelser.

Arbejdslønnen i Industrien.

April Kvartal 1929.

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der for April Kvartal 1929 ligesom for tidligere Kvartaler foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for April Kvartal 1929 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord. For nogle Fags Vedkommende er Fortjenesten dog beregnet paa en noget anden Maade, jfr. de indledende Bemærkninger til »Arbejdslønnen i Oktober Kvartal 1928« i Statistiske Efterretninger Nr. 15, 1929.

Det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, der refererer sig til Udgangen af de paagældende Kvartaler, omfatter denne Gang ca. 110,500 Arbejdere mod ca. 92,500 i Januar Kvartal. Bevægelsen i Antallet af Arbejdere i Lønstatistikken skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden i de af Statistikken omfattede Fag.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglætre mandlige og kvindelige Arbejdere (Formænd ikke medregnet) henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet paa Grundlag af det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale meddeles i Tabel 1. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag.

Af Tabel 1 fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i April Kvartal 1929 var 129 Øre. For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 156 Øre, for Arbejdsmænd 127 Øre og for Kvinder 85 Øre. Dette betød i Sammenligning med Januar Kvartal en Stigning i Timefortjensten paa 1 Øre for faglærte Mænd, 2 Øre for ufaglærte Mænd og 1 Øre for Kvinder; for samtlige Arbejdere under et androg Stigningen i Timefortjenesten 2 Øre. Stigningen skyldes overvejende den større Beskæftigelse i April Kvartal, idet stigende Beskæftigelse, særlig for Fag

Tabel 1. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Antal Arbejdere pr. 30/6 1929	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)					
		April Kv. 1929	Jan. Kv. 1929	Oktbr. Kv. 1928	Juli Kv. 1928	April Kv. 1928	Aaret 1914
København		ø.	ø.	ø.	ø.	ø.	ø.
Fagl. Arbejdere.	22442	171	167	173	172	171	67,1
Ufagl. — .	19885	137	132	136	135	136	47,5
Ialt Mænd.	42327	155	151	156	154	155	61,0
Kvindl. Arbejdere	15045	88	87	88	88	88	32,3
Samtl. Arbejdere.	57372	137	134	137	137	137	54,4
Provinsen							
Fagl. Arbejdere.	18555	140	139	140	139	139	54,8
Ufagl. — .	26329	118	117	120	118	117	40,8
Ialt Mænd.	44884	127	127	128	126	126	48,2
Kvindl. Arbejdere	8264	79	79	79	79	79	25,7
Samtl. Arbejdere.	53148	119	118	120	119	119	44,9
Hele Landet							
Fagl. Arbejdere.	40997	156	155	158	157	157	61,3
Ufagl. — .	46214	127	125	127	125	125	45,5
Ialt Mænd.	87211	140	139	141	140	140	55,0
Kvindl. Arbejdere	23309	85	84	85	85	85	29,6
Samtl. Arbejdere.	110520	129	127	129	128	128	50,2

med Minimalløn, altid vil have Tendens til at hæve Lønningerne.

Angaaende Timefortjensten for de enkelte større Fags Vedkommende skal henvises til Statistiske Efterretninger 1929, Nr. 15, Tabel 2, hvor der for disse er anført den gennemsnitlige Timefortjeneste for hele Aaret 1928. I de fleste Fag var Lønningerne i April Kvartal 1929 omtrent som i Aaret 1928, bortset fra visse sæsonmæssige Forskydninger, idet der ikke har fundet overenskomstmæssige Ændringer af Lønningerne Sted i større Omfang.

Ligesom for de nærmest foregaaende Kvartaler er der for April Kvartal af Departementet indsamlet lønstatistisk Materiale fra Virksomheder, der ikke er tilknyttede Arbejdsgiverforeningen. Disse Virksomheder tilhører dels Industrier, i hvilke saa godt som ingen Virksomheder staar i Arbejdsgiverforeningen (Slagterier samt Bagere i Provinsen), dels er det enkelte andre større private eller kooperative Virksomheder samt endelig en Del Virksomheder, som drives af Staten eller de større Kommuner. Paa Grundlag af saavel dette Materiale som det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale er der foretaget en Beregning af Arbejdslønnen for Hovedgrupperne af Arbejdere, jfr. Tabel 2, og for at elimere den Virkning, som den forskellige Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes kan have, er der ved denne Beregning (Tabel 2) i Stedet for de faktiske Arbejdertal (hvormed der er regnet i foranstaaende Beregning, Tabel 1, for Arbejdsgiverforeningens Materiale alene) regnet med et normalt Arbejdertal indenfor hvert Fag (Medlemstallet i Fagforeningerne ved Udgangen af Aaret 1924). Ved denne Beregningsmaade er muliggjort en Sammenligning mellem Lønningerne paa forskellige Tidspunkter, uden at ulige store Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de forskellige Fag griber forstyrrende ind.

De af Departementet for April Kvartal 1929 direkte indsamlede Lønoplys-

Tabel 2. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Ant. Arb. i April Kvt. 1929	Gennemsnitlig Timefortjeneste (m. Anv. af et fast Arbejdertal indenf. hvert Fag)				
		April Kv. 1929	Jan. Kv. 1929	Oktbr. Kv. 1928	Juli Kv. 1928	April Kv. 1928
København		ø.	ø.	ø.	ø.	ø.
Faglærte Arbejdere.	23672	170	170	174	171	171
Ufaglærte — .	23400	139	136	139	137	138
Ialt Mænd...	47072	155	153	157	154	155
Kvindl. Arbejdere..	14580	87	86	86	86	88
Samtl. Arbejdere.	61652	139	138	141	139	140
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.	19288	139	138	140	138	138
Ufaglærte — .	29727	118	116	120	118	117
Ialt Mænd...	49015	127	125	128	126	126
Kvindl. Arbejdere..	8615	77	76	77	77	77
Samtl. Arbejdere.	57630	121	120	122	121	120
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere.	42960	153	152	155	153	153
Ufaglærte — .	53127	125	123	127	124	124
Ialt Mænd...	96087	138	136	139	137	137
Kvindl. Arbejdere..	23195	83	82	82	83	83
Samtl. Arbejdere.	119282	129	127	130	128	128

ninger omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa omtrent 15,000, hvoraf ca. 6300 i private og ca. 8500 i offentlige Virksomheder, medens det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, hvorefter der ved Kvartalets Udgang beskæftigedes ca. 110,500 Arbejdere, omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa godt 104,000. Det samlede lønstatistiske Materiale udgør herefter gnstl. ca. 119,000 Arbejdere for Kvartalet som Helhed. Det vil ses, at efter den her foretagne Beregning er Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et ligeledes steget med 2 Øre fra Januar til April Kvartal.

Siden April Kvartal har der ikke fundet overenskomstmæssige Lønændringer af Betydning Sted.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1322.

Stukkatører hos Nørrebros Cementstøberi.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. Januar 1930 i Sag Nr. 1322: Dansk Arbejdsgiverforening for Stukkaturfagets Mesterforening og dennes Medlem Nørrebros Cementstøberi mod De samvirkende Fagforbund for Stukkatørernes Fagforening.

Under nærværende af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Stukkaturfagets Mesterforening og dennes Medlem Nørrebros Cementstøberi, mod de Indklagede, De samvirkende Fagforbund for Stukkatørernes Fagforening anlagte Sag gaar den af Klagerne nedlagte Paastand ud paa, at det paalægges den nævnte Fagforening at medvirke til en faglig voldgiftsretslig Afgørelse af, hvorvidt Stukkatørerne er pligtige at udfylde de af Firmaet Nørrebros Cementstøberi krævede daglige Arbejdssedler.

Klagernes Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa, at Forholdet paa Nørrebros Cementstøberi hidtil har været det, at Stukkatørerne hver Torsdag har udfyldt en Ugeseddel over det i Ugens Løb udførte Arbejde, hvilken Ugeseddel derpaa er afleveret den paafølgende Dag. Firmaet har imidlertid, — dog kun forsaavidt angaar det paa Værkstederne udførte Arbejde — ønsket at gaa over til daglige Arbejdssedler, hvilket System i flere Aar har været anvendt af Firmaets Cementstøbere, Tømrere, Stenhuggere og Arbejdsmænd.

Naar Firmaet — der beskæftiger gennemsnitlig 25 à 40 Mand, deraf ca. 9 Stukkatører — har ønsket ogsaa for disse sidstes Vedkommende at gaa over til daglige Arbejdssedler, er Grunden navnlig den, at Firmaets Indehavere, der ikke er Fagfolk, gennem Dagsedlerne vil opnaa et nøjagtigere Billede af de Akkord- og Dagløns timer, som er blevne arbejdet i Ugens Løb, og derigennem ogsaa et bedre Grundlag for deres Kalkulation, ligesom de tillige opnaar Indseende med, i hvilket Tempo Arbejdet udføres. Firmaet har derfor, hævder Klagerne videre, med Føje rejst det ommeldte Krav, der er ganske naturligt og i enhver Henseende ligger indenfor Rammen af de Kontrolforanstaltninger, som er tilladelige efter Septemberforligets § 4. Det er vel rigtigt, at der i den mellem Stukkaturfagets Mesterforening og Fagforeningen gældende Overenskomst (jfr. nedenfor) omtales Ugesedler, men dermed er Arbejdsgiverne ikke udelukkede fra i Medfør af Septemberforliget at kræve yderligere Kontrol, og i ethvert Fald paa, naar Sagen tillige angaar Forstaaelsen af Overenskomsten, Firmaets Krav om Spørgsmaalets Afgørelse ved faglig Voldgift være berettiget.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne. De har til Støtte herfor gjort gældende, at der med Hensyn til Arbejdsgiverens Ret til Kontrolforanstaltninger maa være en Grænse i ethvert Tilfælde dér, hvor en saadan Foranstaltning i en bestemt nærmere Form er optagen i en afsluttet Overenskomst og dermed er bleven en Bestanddel af denne. Dette er netop Tilfældet her, hvor det hedder i Overenskomstens § 6:

»I Forskud ved Akkordarbejde udbetales den personlige Timeløn pr. præsteret Arbejdstime, naar specificeret Ugeseddel med Arbejdsfortjeneste og Timetal er Forretningen i Hænde Fredag Morgen.«

Og i § 12:

»Paa Ugesedlen skal være anført Ventetid, Dagløns arbejde og Stillads-

bygning, som ikke paahviler Svenden, eller ikke er indbefattet i den almindelige Akkord eller Dagløn. Forsømmes dette, fortabes Retten til Betaling af disse Arbejder. Finder Mesteren, at Ugesedlen er paaført Timelønsarbejde, som han ikke er pligtig til at betale, skal han paa den følgende Ugeseddel paaføre denne sin Protest. Undlades dette, er senere Indsigelse ugyldig.«

Overenskomsten har altsaa — hævder de Indklagede — haft en Kontrol fra Arbejdsgiverens Side for Øje og har optaget en nøjagtig Bestemmelse om, hvorledes Mellemværendet mellem Mester og Svend skal være. De Indklagede kan derfor kun se en Chikane fra Klagernes Side i Kravet om Indførelse af et System, som af flere Grunde er Arbejderne imod.

Retten maa antage, at der i den Arbejdsgiverne ved Septemberforligets Punkt 4 hjemlede Ret til at lede Arbejdet er indbefattet en Ret til Indførelse af de Kontrolforanstaltninger, der er fornødne for Arbejdets Udførelse og samtidig fyldestgør de i Rettens Kendelse i Sag Nr. 106 foreskrevne Betingelser. Det maa dog herved tillige som Regel være en Forudsætning, at det af Arbejdsgiveren fremsatte Krav om en vis nærmere Kontrol ikke allerede er afgjort ved en i den faglige Overenskomst optagen Bestemmelse, der i saa Fald regelmæssig maa være gældende i den løbende Overenskomstperiode.

I den her foreliggende Sag drejer Spørgsmaalet sig derfor i første Række om, hvorvidt Formen for Arbejdsgiverens Krav om Kontrol med det i Ugens Løb leverede Arbejde er overenskomstmæssig fastslaaet. De ovenfor citerede Bestemmelser indeholder nu vel ikke nogen direkte Forskrift om Ugesedler, men Bestemmelserne indeholder dog en klar og tydelig Forudsætning om, at man ved Overenskomstens Indgaaelse fra begge Sider er gaaet ud fra, at Afregningen mellem Arbejdsgiveren og Arbejderne fandt Sted paa Grundlag af Ugesedler. Overensstemmende hermed er for Stukkatørernes Vedkommende Afregningen ogsaa sket efter Ugesedler i en Række af Aar, upaatalt fra nogen Side og ganske uanset, at Afregningen samtidig for Firmaets andre ovennævnte Arbejdere er sket paa Grundlag af Dagsedler. Det maa derfor antages, at Stukkatørerne under de foreliggende Omstændigheder med Føje er gaaet ud fra, at den for deres Vedkommende skete Afregning efter Ugesedler havde overenskomstmæssig Hjemmel, og at der var Enighed herom, i hvilken Forbindelse ogsaa bemærkes, at Kravet om Dagsedler alene er fremsat af det klagende Firma og ikke iøvrigt fra organisationsmæssig Side. Selv om det derfor ganske vist maa antages, at en Arbejdsgiver — uanset, at et Kontrolsystem er vedtaget — ikke paa Forhaand kan være afskaaret fra at søge gennemført Ændringer, der ikke i nogen Henseende gør Systemet mere generende for Arbejderne, skønnes det i det her foreliggende Tilfælde naturligt og nærmestliggende at antage, at Spørgsmaalet om Afregning paa Grundlag af Ugesedler eller Dagsedler er ovenskomstmæssig afgjort til Fordel for det første System, uden at der samtidig ses at foreligge Omstændigheder, der paa tilstrækkelig afgørende Maade hjemler Klagerne et Krav om Prøvelse af et nyt System, der af de Indklagede paastaas at være i Strid med deres berettigede Interesser. De Indklagede vil derfor være at frifinde, medens Sagens Omkostninger findes at burde bæres med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund for Stukkatørernes Fagforening, bør for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Stukkaturfagets Mesterforening og dennes Medlem Nørrebros Cementstøberi, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes med 150 Kr. af hver Part.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Februar Maaned 1930.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... -*Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Marts 1930.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran* Ordet „...Forbundets" skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger „Bager-", Bogbinderforbundets Afdelinger „Bogbinder-" o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdl. i *udfyldes med Byens Navn.*

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36 * KØBENHAVN DEN 8. MARTS 1930 * 26 AARGANG

Udlandet.

De socialdemokratiske Fagforbund i Czekoslovakiet.

(I F. C.) I Decembernumret (1929) af den faglige Landsorganisations Organ gives en nøjagtig statistisk Oversigt over de under den fælles Landsorganisation hørende Forbund ved Udgangen af 1928. Den fælles Landsorganisation omfatter to Grupper af Forbund, som ogsaa er opført særskilt i den statistiske Oversigt: 1) de Centralforbund, som direkte er tilsluttet Landsorganisationen, samt de tyske Fagforbund, som tilhører Landsorganisationen gennem den tyske Fagforeningscentral i Reichenberg.

I Begyndelsen af Aaret 1928 omfattede den fælles Landsorganisation »Odborové Sdruzení Ceskoslovenské« 48 Fagforbund med 340,802 Medlemmer, ved Udgangen af Aaret 49 Forbund med 355,024 Medlemmer. Ved Aarets Begyndelse fandtes der 23 tyske Forbund med 200,835 Medlemmer, ved Aarets Udgang 22 Forbund med 197,881 Medlemmer.

Ialt omfattede den fælles Landsorganisation ved Aarsskriftet 1927—28 71 Forbund med 541,637 Medlemmer, ved Aarets Udgang 552,905 Medlemmer. — Der har saaledes været en Medlemstilvækst af 11,268 eller 2,1%.

De største af de under Landsorganisationen hørende czekiske Forbund var: Bjergarbejderne med 17,547, Metalarbejderne med 63,672, offentlige Funktionærer 14,019, Levnedsmiddelarbejdere 13,682, Privatmedhjælpere 28,513, Bygningsarbejdere 15,519, Tekstilarbejdere 30,476, Statsfunktion. 10,261, Land- og Skovarbejdere 19,865 og Jernbanemænd med 40,885 Medlemmer.

De største tyske Forbund var: Bjergarbejderne med 13,842 Medlemmer, Metalarbejderne med 24,968, Privatmedhjælperne med 16,296, Tekstilarb. med 53,351, Fabrikarb. med 11,073 og Jernbanemændene med16,279 Medlemmer.

Af de øvrige czekiske Forbund havde følgende Organisationer over 5000 Medlemmer: Bank- og Sparekassefunktionærernes Forbund (5862 Medlemmer), Træarbejderforbundet (7591), Typografforbundet (8099), de kemiske Arbejderes Forbund (6403), Chaufførernes Forbund (5511), Glasarbejderforbundet (8231), Tobaksarbejderforbundet (5450), Forbundet for offentlige Tjenestemænd (5320). Af de tyske Forbund havde følgende over 5000 Medlemmer: De keramiske Arbejderes Forbund (6832), Handels- og Transportarbejderforbundet (5606), Glasarbejderforbundet (8814) og Forbundet for offentlige Tjenestemænd (9217).

Under 5000 Medlemmer havde 31 czekiske Fagforbund og 10 tyske Forbund. De mandlige og kvindelige Medlemmer er fordelt paa følgende Maade: Af Medlemmerne i de czekiske Fagforbund var de 290,000 eller 88,2% Mænd og 64,824 eller 14,8% Kvinder. For de tyske Forbund var de tilsvarende Tal: 143,547 eller 72,5% Mænd og 34,334 eller 27,5% Kvinder.

Den følgende Oversigt viser Forbundenes finansielle Stilling:

	Czekiske Forb Kc.	Tyske Forb. Kc.	Ialt Kc.
Indtægt	47,013,327.26	32,545,012.23	79,558,349.49
Udgift	40,004,313.34	32,304,350.81	72,308,664.35
Formue	64,328,579.90	24,871,554.48	89,200,134.38

De her angivne Tal belyser de under den fælles Landsorganisation hørende Forbunds finansielle Styrke. Den største Del af Indtægten danner naturligvis Medlemskontingentet, som i 9 czekiske Forbund og i 7 tyske Forbund oversteg et Beløb af 1 Millioner Kc.

Bemærkelsesværdig er Udgifterne til Understøttelse og Oplysningsformaal. I denne Form erholdt Medlemmerne deres Bidrag tilbagebetalt eller forrentede flere Gange. Ialt blev der i Understøttelse udbetalt: af de czekiske Forbund Kc. 13,855,328.68, af de tyske Forbund Kc. 11,284,988.45, altsaa tilsammen Kc. 25,140,317.13.

34,5% af Forbundenes Udgifter faldt paa Understøttelsesvæsenet. For Oplysningsformaal anvendtes 7,583,269.12 eller 10,5% af samtlige Udgifter. Dersom man sammentæller Udgifterne til Understøttelser og Oplysningsformaal, ser man, at de czekiske Forbund til Medlemmernes Understøttelse og Oplysning anvendte Kc. 18,516,290.61 (46,3% af samtlige Udgifter) og de tyske Forbund Kc. 16,670,184.27 — (51,70% af samtlige Udgifter).

— Beretningen indeholder tillige en Oversigt over Antallet af de af Fagforbundene udgivne Fagblade. Ved Udgangen af 1928 udgav Forbundene ialt 104 Blade. Heraf udkom 81 Blade paa de czekiske Forbunds Forlag, deriblandt 57 czekoslovakiske, 17 tyske, 5 ungarske og 2 polske. De tyske Forbund udgav kun tyske Fagblade, nemlig ialt 23. Af de czekiske Forbunds Blade udkom 8 ugentlig, 12 hver fjortende Da, og de øvrige med længere Mellemrum. — De tyske Forbund udgiver 4 Ugeblade og 5 Fagblade, som udkommer hveranden Uge.

Sammenfattende kan det altsaa slaas fast, at de socialdemokratiske Fagforbund i Czekoslovakiet ikke blot kan notere en glædelig Fremgang med Hensyn til Medlemsantallet, men ogsaa hvad angaar den finansielle Styrke. — Dette er saa meget mere nødvendigt, som deres voksende Opgaver, Kapitalens stigende Koncentration og Sammenlægningen af de enkelte Bedrifter nødvendiggør en tilsvarende Styrkelse af Fagbevægelsens Magtmidler.

Lønbevægelser og Konflikter.

Opsagte Overenskomster.

Dansk Glasarbejderforbund har opsagt den med Kastrup Glasværk indgaaede Overenskomst til Ophør 1. Apr.

Nye Overenskomster.

Skand. Sadelmager- og Tapetserer-forbund har ved Forhandling med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien opnaaet Enighed om en ny Overenskomst, gældende til 1. Februar 1931. Overenskomsten er i det væsentligste bygget paa den mellem Sammenslutningen og Dansk Smede- og Maskinarbejderforb. bestaaende Overenskomst.

Dansk Skrædderforbund har afsluttet Overenskomst med Foreningen af danske Damekonfektionsfabrikanter om en Akkord-Priskurant for Syersker og Systuer, gældende til 1. Juni 1931.

Landarbejderforbundet og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug.

Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug tilstillede i Skrivelse af 31. Jan. 1930 Landarbejderforbundet Meddelelse om, at man paa et Møde havde besluttet at ophæve Foreningen den 1. Maj 1930, og at den bestaaende Overenskomst derfor opsagdes til Ophør 1. Maj 1930.

At en Forening opløser sig, er der vel i og for sig intet at sige til, forsaavidt Foreningen og dens Ledelse intet foretog sig udover at meddele, at den ikke længere bestaar; men naar Landarbejderforbundet har fremsendt Klage til Dansk Arbejdsgiverforening, er Aarsagen da ogsaa en anden, nemlig at den saaledes ophævede Arbejdsgiverforening, endnu medens den bestod, har truffet Foranstaltninger udover den Dato, paa hvilken den har meddelt Landarbejderforbundet, at den ophørte at bestaa.

Det havde været en hæderligere Fremgangsmaade, saafremt de enkelte Medlemmer af den ophævede Arbejdsgiverforening havde henvendt sig til Landarbejderforbundet og forhandlet

med dette om de overenskomstmæssige Arbejdsforhold i deres Bedrifter, men i Stedet for optræder den ophævede Forening ved at tilsende de enkelte Medlemmer af den til 1. Maj ophævede Forening Kontrakter, som de enkelte Arbejdsgivere forelægger Arbejderne paa Gaardene og gør det paa den Maade, at de under Trusel om Opsigelse fra Arbejdet søger at tvinge Arbejderne til at underskrive og tilføjer i deres Udtalelser til Arbejderne, at saadan var det vedtaget i Arbejdsgiverforeningen.

Mod Lovligheden og Gyldigheden af disse kollektive Opsigelser af Arbejderne og mod de som Følge heraf fremsatte Krav om Underskrivning paa Kontrakt af enkelte Arbejdere har Landarbejderforbundet overfor Arbejdsgiverforeningen protesteret, ligesom der er protesteret mod, at Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug ad den Vej har villet frigøre sig for Overenskomstens Forpligtelser.

Landarbejderforbundets Protest har ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen været behandlet ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Februar mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverne i Land- og Skovbrug, Arbejdsgiverforeningen, Landarbejderforbundet og De samvirkende Fagforbund, men der opnaaedes ikke Enighed, hvorefter Landarbejderforbundet erklærede at ville indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos A/S R. Collstrup, Køge.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Arbejdsmændenes Fagforening i Køge havde nægtet at være medvirkende til at lade en faglig Voldgiftsret afgøre et Spørgsmaal om, hvilke Ændringer der skulde ske med Akkordpriserne i ovennævnte Virksomhed, efter at der var indført en Kran til Hjælp ved Læsning og Aflæsning af Tømmer, blev der afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Januar.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om Ændringerne af Akkordpriserne, saaledes at Arbejdsgivernes Klage over Fagforeningens Vægring ved at etablere Voldgift, kunde bortfalde.

Smede og Maskinarbejdere hos Firmaerne C. M. Hess i Vejle og Albrechtsen & Madsen, København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Februar behandledes to Klager, der var rejst af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod ovennævnte 2 Firmaer i Anledning af, at disse, med Støtte fra Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, havde nægtet at lade nogle Uoverensstemmelser om Rækkevidden af den mellem Parterne bestaaende Rørprisliste afgøre ved faglig Voldgift.

Ved Fællesmødet enedes mna om at lade begge Uoverensstemmelser afgøre ved faglig Voldgift. Desuden skal Firmaet Hees i Vejle efterbetale et Beløb, som det egenmægtig har fradraget en Akkord for Opstilling af Pladejerns-Radiatorer.

Stenindustriarbejdere hos A/S Norden, København.

Foranlediget ved, at der efter den paa Grundlag af Forlig i Den faste Voldgiftsret i Sag Nr. 1285 etablerede faglige Voldgift, var opstaaet Strid om Forstaaelse af Kendelsen fra den faglige Voldgiftsret, afholdtes den 22. Januar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Der kunde ikke paa Mødet naaes til Enighed om selve Sagen, men man enedes om at afæske Opmanden i den faglige Voldgiftsret en Udtalelse, hvorefter Sagen formentlig kunde bringes i Orden. Efter at Opmanden havde fremsat den ønskede Udtalelse, gik Sagen i Orden, og Klagen toges tilbage fra Retten.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1325.

Murere i København hos Murmester Marius Sørensen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Januar 1930 i Sag Nr. 1325: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og dettes Medlem Murermester Marius Sørensen mod Murersvendenes Fagforening af 1919.

Lørdag den 14. December 1929 nedlagde 23 Murersvende Arbejdet hos Murermester Marius Sørensen paa dennes Byggeplads paa Kentiavej. Anledningen hertil var, at Mesteren havde nægtet at efterkomme et fra Svendenes Side fremsat Krav om Forskudsbetaling den 13. Decbr. Naar der arbejdes i Akkord, kan der i Henhold til den gældende Overenskomst i den tredie Uge kræves udbetalt et Beløb, der sammenlagt med det i de to forudgaaende Uger udbetalte, andrager 85% af Akkordsummen for det udførte Arbejde. Den 6. Decbr. havde Svendene faaet udbetalt Forskud paa Akkorden om Opmuringsarbejdet, der var afsluttet den 4. December. Imidlertid var Akkordarbejdet paa Gade- og Gaardfacade blevet paabegyndt allerede den 27. November, saaledes at Svendene efterhaanden overflyttedes til dette Arbejde, og da Ugen fra 6.—13. December herefter var den tredie Uge, hvori der var udført Arbejde i Henhold til Akkorden om Facadearbejdet, skulde der efter Svendenes Mening den 13. December udbetales Forskud paa denne Akkord. Mesteren nægtede at efterkomme Kravet herom under Henvisning til, at Svendene alle havde faaet Forskudsudbetaling i den foregaaende Uge, og Svendene henvendte sig den 13. om Aftenen til deres Fagforenings Formand, der gav dem Anvisning paa at nedlægge Arbejdet, saafremt Mesteren fastholdt sin Betalingsnægtelse. Den 14. December Kl. 9 Formiddag anmodede Svendene telefonisk Mesteren om at komme ud paa Arbejdspladsen for at forhandle om Spørgsmaalet, men Mesteren svarede, at han ikke ønskede at forhandle med dem, da Arbejdet var standset. Svendene forlod derefter Arbejdspladsen, og Arbejdet er ikke senere kommet i Gang, forinden foreløbig Kendelse om Arbejdets Genoptagelse blev afsagt i nærværende Sag den 9. Januar 1930.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og dettes Medlem, Murermester Marius Sørensen, indklaget Murersvendenes Fagforening af 1919 solidarisk med de paagældende 23 Murersvende med Paastand om, at den ovennævnte Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og at der i den Anledning paalægges de Indklagede en efter Rettens Skøn fastsat Bod.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse og tillige nedlagt Paastand om, at Murermester Sørensen dømmes til at erstatte Svendene deres Tab af Fortjeneste under Arbejdsstandsningen, samt at der paalægges Murer- og Stenhuggerlauget og Murermester Sørensen en Bod for Brud paa Overenskomsten.

Klagerne gør gældende, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig. Der har været Uenighed om Forstaaelsen af Overenskomstens Bestemmelse angaaende Forskudsudbetaling, og en saadan Uenighed maa ifølge Overenskomstens § P Punkt 9 ikke have Arbejdsstandsning til Følge. Tvisten skal derimod afgøres ved faglig Mægling, eventuelt Voldgift i Overensstemmelse med Reglerne for Behandling af faglig Strid.

I øvrigt har Klagerne anført forskellige Grunde for, at den skete Nægtelse af Forskudsudbetaling har været berettiget. For det første har i den Uge, da Facadearbejdet blev paabegyndt, kun nogle faa af Svendene været beskæftiget med dette Arbejde i et mindre Antal Timer, hvilket efter Klagernes Mening ikke kan bevirke, at samtlige Svende faar Krav om Forskudsudbetaling i den Uge, der efter denne Beregning bliver den tredje. Dernæst var der efter Mesterens Mening paa Akkorden om Opmuringsarbejdet blevet udbetalt altfor meget i Forskud, saa at der var opstaaet et betydeligt Underskud paa denne Akkord. Endvidere er der paa Facadearbejdet blevet udbetalt en Timeløn, der er betydelig højere end efter Overenskomsten, saaledes at der derigennem i Virkeligheden er ydet Forskudsudbetaling, selv om den ikke naar op til 85% af det fortjente Beløb. — Endelig gør Klagerne gældende, at Mesteren ikke, som Overenskomsten forlanger, er blevet varslet om Forskudsudbetalingen en Uge forud.

De Indklagede gør paa deres Side gældende, at Svendenes Ret til Forskudsudbetaling er klar og utvivlsom, og at Nægtelsen af denne Udbetaling derfor maa betragtes som en Betalingsstandsning, der giver berettiget Grund til at standse Arbejdet. Overfor det af Klagerne anførte gør de iøvrigt navnlig

gældende, at det med Hensyn til Forskudsudbetaling er ligegyldigt, om der er arbejdet lidt eller meget i den første Uge, naar blot Arbejdet efter den paagældende Akkord er begyndt, samt at et eventuelt Underskud paa den tidligere Akkord — som iøvrigt endnu ikke er konstateret — ligeledes er uden Betydning for den heromhandlede Udbetaling. Det i Overenskomsten fastsatte Varsel om Forskudsudbetaling hævder Svendene at have givet gennem Formanden. — I øvrigt kan de Indklagede ikke erkende, at Arbejdsstandsningen er indtraadt, før end Mesteren den 14. December vægrede sig ved at forhandle med Svendene.

Retten finder ikke, at Mesterens Nægtelse af Forskudsudbetaling under de foreliggende Omstændigheder kan betragtes som en Betalingsstandsning i den Forstand, at den giver berettiget Grund til uvarslet Arbejdsstandsning, hvorved ogsaa bemærkes, at der intet er oplyst om, at Svendene nogensinde har haft Vanskelighed ved at faa deres Tilgodehavende hos Murermester Sørensen. Der maa derfor gives Klagerne Medhold i, at den opstaaede Uenighed burde være indbragt for faglig Mægling uden Standsning af Arbejdet, og det er herefter unødvendigt at komme ind paa, hvad der af Parterne er anført til Støtte for Berettigelsen af henholdsvis Mesterens og Svendenes Standpunkt overfor Spørgsmaalet om Forskudsudbetalingen.

Efter det saaledes foreliggende maa Klagernes Paastand om, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, og at der i denne Anledning paalægges en Bod, tages til Følge. I Betragtning af, at Svendene maa antages at have nedlagt Arbejdet efter Anvisning af deres Fagforening, findes Boden alene at burde paalægges denne. Med Hensyn til Bodens Størrelse bemærkse dels, at de Indklagedes Handlemaade i nogen Grad kan undskyldes derved, at de utvivlsomt har handlet i Indignation over en formentlig Overenskomstkrænkelse, dels at Mesteren paa sin Side har udvist en uhensigtsmæssig Optræden ved at nægte at forhandle med Svendene i Stedet for at gøre, hvad han kunde, for at afværge Konflikten. Der findes herefter at burde paalægges Fagforeningen en Lauget tilfaldende Ordensbod af 200 Kr.

Efter dette Udfald af Sagen vil de Indklagedes overfor Klagerne nedlagte Paastand ikke kunne tages til Følge.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse.

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været uberettiget.

I Bod til Københavns Murer- og Stenhuggerlaug betaler Murersvendenes Fagforening af 1919 200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Arbejdsløsheden i Januar 1930.

	Antal Arbejdere pr. Nov. 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Jan.[1]) 1930	Dec.[1]) 1929	Nov. 1929	Okt. 1929	Jan. 1929
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	12157	26,5	20,6	14,5	9,0	36,2
2. Anden Industri m. v. ...	70976	13,7	16,4	10,3	9,2	18,3
3. Handel	5638	8,0	7,4	7,8	8,1	9,3
4. Arbejdsmd. .	31653	16,8	15,5	12,7	10,1	17,1
Ialt...	120424	15,6	16,2	11,2	9,4	19,3
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20559	38,6	33,3	18,5	9,2	61,1
2. Anden Industri m. v. ...	60706	15,5	16,4	11,8	10,2	21,8
3. Handel	7021	9,7	8,5	9,4	9,9	11,0
4. Arbejdsmd. .	68549	27,9	26,8	16,1	11,8	39,8
Ialt...	156835	23,7	22,8	14,5	10,8	34,4
Hele Landet..	277259	20,2	19,9	13,0	10,2	27,9

Samtlige Fag:	1925 pCt.	1926 pCt.	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.	1930 pCt.
Januar	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9	20,2[1])
Februar ...	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8	
Marts	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9	
April	13,4	16,5	23,0	16,8	13,4	
Maj	12,0	14,7	19,1	14,2	10,8	
Juni	9,1	15,6	18,0	13,5	10,0	
Juli.....	8,3	16,8	17,2	13,6	9,6	
August ...	9,8	16,8	16,4	13,1	9,1	
September.	10,6	16,3	16,0	12,2	8,7	
Oktober...	13,5	18,3	17,5	14,5	10,2	
November.	20,5	22,4	21,8	17,7	13,0	
December .	31,7	32,2	31,6	28,4	19,9[1])	

[1]) Foreløbige Tal.

Adressefortegnelse

over Forbundene, der er tilsluttede De samv. Fagforbund.

Arbejdsmandsforbund, Dansk. M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14, K. Telf. 2140.

Bageri-og Konditoriarbejderforbundet. Chr. Nielsen, Rosenørns Allé 14 [4]. Telf. Nora 3451.

Billedskærernes og Dekorationsbilledhuggernes Forbund. Knud V. Jensen, Gyldenrisvej 6, Valby. Telf. Valby 195.

Bogbinderforbundet. P. Hansen, Ny Kongensgade 15, St., V. Telf. 12,671.

Brolæggerforbund, Dansk. Alb. C. Nielsen, Augustagade 11 [3], S. Telf. Amg. 7162.

Bødkerforbundet. R. Rude, Rosenørns Allé 14, St. Telf. Nora 5318.

Børsteindustriarbejderforbundet. V. B. Jørgensen, Ahornsgade 5 A [1], N. Telf. Nora 3885y.

Drejerforbundet. M. Arnsfelt, Colbjørnsensgade 20, St., V. Telf. Vester 8175.

Elektrikerforbundet, Dansk. Vald. Jensen, Skt. Knudsvej 34, V. Telf. 7918.

Forgylderforbundet. A. Bjørn, Ørnevej 19, St. th., L.

Former- og Støberiarbejderforbund, Dansk. Arnold Nielsen, Vester Søgade 2, V. Telf. Byen 2125.

Funktionærforbund, Dansk. Fr. Hagengaard, Rosenørns Allé 12 [4], V. Telf. Nora 5280.

Gartnerforbund, Dansk. M. Mikkelsen, Blaagaards Plads 18, N. Telf. Nora 7241.

Glarmestersvendenes Forbund. A. Nielsen, Flintebjergallé 7, Randers.

Glasarbejderforbund, Dansk. C. J. Olsen, Søvangs Allé 17, Kastrup. Telf. Kastrup 153.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. G. Schou, Rømersgade 22 [3], K. Telf. Byen 6672.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. C. Madsen, Rosenborggade 7, Mezz., K. Telf. Byen 5994.

Handskemagerforbundet. Chr. Poulsen, Jægersborggade 56 [3], L.

Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk. A. Johnsen, Smedegade 19, St., N. Telf. Nora 5220.

Husassistenternes Forbund. Frk. Vilhelmine Jørgensen, Rosengaarden 14, K. Telf. 6774.

Jernbaneforbund, Dansk. Charles Petersen, Halmtorvet 4, St., V. Telf. 4482.

Jern- og Metalsliberforbund, Dansk. Vict. Hansen, Vester Søgade 2, V. Telf. Byen 197y.

Karetmagerforbund, Dansk. C. M. Carlsen, Thuresensgade 6, St., K. Telf. Byen 1904 x.

Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk. Laur. Hansen, Wesselsgade 4, St., N. Telf. Nora 7559.

Keramisk Forbund. A. Flodin, Allégade 15, F. Telf. Godth. 4039.

Kommunalarbejderforbund, Dansk. Th. Thomsen, Thorvaldsensvej 25, V. Telf. 14795.

Korkskærernes og Sortererskernes Forbund. Viktor Nielsson,, Holger Danskesvej 73 [1], F.

Kvindeligt Arbejderforbund. Fru Alvilda Andersen, Maagevej 72, St., L. Telf. 5123.

Landarbejderforbundet. Oscar Levinsen, Azaleavej 22, Valby. Telf. 13338.

Litografisk Forbund, Dansk. S. E. Frederiksen, Larslejstræde 1, K. Telf. Byen 3575.

Lokomotivmandsforbund, Dansk. N. Th. Brix, Kærby, Aalborg.

Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk. C. F. Petersen, Hannovergade 12 [1], tv., S. Telf. Amg. 843.

Malerforbundet. Rud. Poulsen, Rømersgade 24, K. Telf. 10385.

Metaltrykkerforbund, Dansk. E. O. Hulstrøm, Jægersborggade 31 [3], L. Telf. Taga 7313 y.

Mølleriarbejderforbund, Dansk. J. M. Johansen, Musvaagevej 18, St. tv., L. Telf. Taga 68 v.

Papirindustriarbejderforbundet. Magnus Petersen, Aalholmsvej 4, St., Valby. Telf. Valby 1890.

Privatbanefunktionærernes Forbund. Fr. Fischer, Boligselskabet 40, Horsens.

Rebslageriarbejderforbund, Dansk. Charles Andersen, Adelgade 18, Horsens.

Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skand. Th. Clausen, Meinungsgade 16, St., N. Telf. Nora 7341.

Skibstømrerforbund, Dansk. G. Sigurdsson, Georgsgade 48, Odense. Telf. 5516.

Skorstensfejersvendenes Fagforbund. Jørgen Nielsen, Asnæsgade 1 [3], N.

Skotøjarbejderforbund, Dansk. N. J. Larsen, Rømersgade 22 [3], K. Telf. Byen 8368.

Skraatobaksarbejdernes Forbund. Th. Nielsen, Brogade 21, St., K. Telf. Amg. 5686 v.

Skrædderforbund, Dansk. Josef Andersson, Vendersgade 29 [1], K. Telf. 10518.

Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk. Johs. Kjærbøl, Gl. Kongevej 6 [2], V. Telf. 5121, 8221.

Snedkerforbundet. Martin Petersen, Rømersgade 22 [4], K. Telf. 12753.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund, Dansk. H. M. Christensen, Rosenørns Allé 12 [3]. Telf. 15880.

Specialarbejderforbundet. L. Møller, Vester Søgade 2, V.

Stenindustriarbejderforbund, Dansk. C. Andersen, Bevtoftegade 3 A., V. Telf. Vester 6800 v.

Stukkatørernes Forbund. Thorvald Jørgensen, Valby Langgade 194 [1], Valby.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund. Ejnar Jensen, Rosenørns Allé 12 [4], V. Telf. Nora 5781.

Tekstilarbejderforbund, Dansk. Chr. Nielsen, Rosenørns Allé 14 [2], V. Telf. 5661.

Tobaksarbejderforbundet. Chr. Jensen, Rosenørns Allé 14 [4], V. Telf. 12981, 12987.

Træindustriarbejderforbundet. V. S. Petersen, Rosenørns Allé 12 [4], V. Telf. Nora 7306.

Typograf-Forbund, Dansk. Jul. Schrøder, Vestergade 5, K. Telf. 4331.

Kurvemagernes Fagforening. A. Schønstrøm, Sct. Hansgade 15, N.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37 * KØBENHAVN DEN 15. MARTS 1930 * 26 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Overenskomst for Typograffaget i København.

Efter at der forgæves ved Forhandling mellem Dansk Typograf Forbund og Københavns Bogtrykkerforening var ført Forhandlinger om Fornyelsen af den pr. 1. Februar udløbne Overenskomst, fandt der den 4. Februar en Forhandling Sted under Hovedorganisationernes Medvirken.

Under denne Forhandling stillede Arbejdsgiverne urimelige Krav om en Tilsidesættelse af de for Forbundet særlig vigtige Spørgsmaal om Løntillæg og Arbejdstid, og af den Grund sprængtes Forhandlingerne.

Derefter afgav Forbundet efter en med overvældende Majoritet ved Urafstemning tagen Beslutning 1. Strejkevarsel den 7. Februar og 2. Varsel den 14. Februar.

Forinden Varslernes Udløb afholdtes der den 19. Februar et nyt Forhandlingsmøde med Hovedorganisationernes Medvirken. Paa dette Møde var der en Overgang tilsyneladende Udsigt til Enighed om et Overenskomstforslag, men Muligheden derfor bortfaldt ved Arbejdsgivernes Mangel paa Evne til at gennemføre dens egne Standpunkter.

Da saaledes alle Muligheder for Enighed var bristede, traadte Forligsmanden til og indkaldte til Møde Fredag den 21. Februar — Dagen før Strejkens Ikrafttræden.

Den 22. om Morgenen stillede Forligsmanden et Mæglingsforslag, og medens Strejken midlertidig udsattes, behandledes dette Forslag paa Typografernes Generalforsamling Søndag den 23. Februar og var derefter Genstand for Urafstemning.

Onsdag den 26. Februar om Aftenen forelaa derefter Meddelelse om, at begge Parter havde vedtaget Forligsmandens Forslag. Københavns Bogtrykkerforening vedtog dog samtidig en Resolution, hvori man beklagede sig over, at Forslaget indeholdt Lønforhøjelser, og Typografforbundets Københavns Afdeling vedtog Forslaget med 1547 Stemmer mod 1493.

Ved den saaledes gennemførte Overenskomstfornyelse er de væsentligste Ændringer følgende:

Ugelønnen forhøjes for Bog- og Akcidenssættere, Trykkere og Stereotypører med Kr. 1,85, for Dagbladssættere, Maskinsættere og Rotationstrykkere med 85 Øre, Rotationsmedhjælpere og Stereotypimedhjælpere med Kr. 1,85, mandlige Hjælpearbejdere Kr. 2,37 (under 21 Aar Kr. 1,87) og kvindelige Hjælpearbejdere henholdsvis Kr. 1,36, Kr. 1,19 og 52 Øre.

Endvidere er Arbejdstiden for Arbejdere, hvis Arbejde afsluttes efter Kl. 24 nedsat til 7½ Time, der er indført Bestemmelse om Aflæggelse af tvungen Læreprøve og Bortfald af Regulering efter Pristal.

Den saaledes indgaaede Overenskomst er gældende i 3 Aar og kan altsaa tidligst opsiges 1933.

Overenskomsten i Skibstømrerfaget fornyet.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Februar genoptoges de afbrudte Forhandlinger mellem Dansk Skibstømrerforbund og Arbejdsgiverne i Jern- og Metalindustrien.

I Mødet deltog Repræsentanter for Dansk Skibstømrerforbund, De samvirkende Fagforbund, Arbejdsgiverforeningen og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark.

Ved Fællesmødet opnaaedes der — under Forbehold af Organisationernes Sanktion — Enighed om at forlænge Overenskomsten af 15. Februar 1927 samt Smudsreglementet for Esbjerg af 19. Marts 1929 med et Aar fra deres Udløbstid med følgende Ændringer:

Lønnen for Træskibsværfter med Normalløn bliver foruden de i Overenskomstens § 5 fastsatte Værktøjspenge, — indbefattet Dyrtidstillæg — 113 Øre i Timen; for Udlærlinge i det første og andet Aar efter Læretidens Udløb forbliver Lønnen som hidtil.

For Reparationsarbejde gives et Tillæg af 2 Øre pr. Time for saadant Arbejde, hvor der ikke ydes Smudstillæg; dette Tillæg ydes ogsaa til Udlærlinge.

I Smudsreglementet indføres som nyt Omraade Udhugning af Damskodder; endvidere er man enige om, at der skal gives Mestre og Svende Adgang til at afslutte Slumpakkorder.

Organisationernes Stilling til Overenskomstforslaget skulde afgives senest 8. Marts. Ved Fristens Udløb meddelte begge Parter, at Overenskomstforslaget var vedtaget.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1332.

Murarbejdsmænd hos Murmester N. M. Bak i Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 6. Marts 1930 i Sag Nr. 1332: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus mod Dansk Arbejdsgiverforening og Murermesterforeningen i Aarhus for dennes Medlem Murermester N. M. Bak.

Murermester N. M. Bak havde et Arbejde paa Elektricitetsværket i Aarhus, og under dette Arbejde opstod der Uoverensstemmelse ang. Betalingen for Svumningsarbejdet, hvorom der var indgaaet en Række forskellige Akkorder. Efter Begæring af Murarbejdsmændenes Fagforening blev den Akkord, der angik Svumningsarbejdet i Maskinhallen, indbragt for faglig Voldgift. Denne Akkord var færdig i Juni 1928, men paa Grund af Vanskeligheder med Hensyn til Besættelsen af Stillingen som Opmand i vedkommende faglige Voldgiftsret, trak Sagen ud, saaledes at Opmandskendelsen først blev afsagt den 10. Aug. 1929. Ved Kendelsen blev der givet Arbejderne Medhold i, at Arbejdet skulde betales efter Reglerne for indvendigt Raparbejde, og da Kendelsen efter sin Ordlyd omfattede hele Svumningsarbejdet paa Elektricitetsværket, stillede Arbejderne Krav om Efterbetaling for de øvrige Akkorder, der for de flestes Vedkommende forlængst var afregnet. Murermester Bak nægtede at efterkomme dette Krav, og henviste Arbejderne til at føre deres Krav frem til Behandling, ved Mægling og eventuelt Voldgift, hvis de mente at have yderligere Krav.

Paa Foranledning af Murermesterforeningen afgav dernæst Opmanden en Erklæring, der gik ud paa, at naar Kendelsen efter Ordene omfattede hele Svummearbejdet, laa det i, at han ikke var blevet tilstrækkeligt orienteret angaaende de faktiske Forhold.

Den 12. Oktbr. blev der afholdt et Møde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Arbejderne søgte Hovedorganisationens Bistand til at faa Kendelsen respekteret for de omtvistede Akkorder. Der er i øvrigt ikke Enighed om Resultatet af dette Møde, idet Arbejderne hævder, at man enedes om at vise Sagen tilbage til lokal Undersøgelse og Behandling, medens Arbejdsgiverne paastaar, at Mødet var Grundlag for eventuelt at gaa til Den faste Voldgiftsret.

Efter at en mindelig Ordning forgæves var forsøgt, begærede Murarbejdsmændenes Fagforening ved Skrivelse af 26. Novbr. Mægling efter de gældende Regler, men dette blev afvist af Murmesterforeningen under Henvisning til, at Sagen nu var overgivet til Hovedorganisationerne, og at man derfor ikke kunde foretage sig noget, førend den eventuelt ved højere Instans blev vist tilbage til lokal Behandling.

Der blev derefter d. 17. Jan. 1930 holdt et nyt Møde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man fra Arbejdernes Side forlangte Sagen henvist til Afgørelse ved faglig Mægling, eventuelt Voldgift, samt paatalte Mesterforeningens Vægring ved at medvirke til Stridens Bilæggelse efter de faglige Regler. Mestrene,

som heri støttedes af Arbejdsgiverforeningen, indtog imidlertid det Standpunkt, at man ikke vilde gaa med til at lade Sagen afgøre efter de faglige Regler, medmindre Arbejderne vilde fraskrive sig Retten til at indbringe Spørgsmaalet om Murermesterforeningens Vægring ved at medvirke til saadan Afgørelse for Den faste Voldgiftsret.

De samvirkende Fagforbund, der ikke har villet indgaa paa denne Betingelse, har derefter under denne Sag for Dansk-Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling: Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus indklaget Dansk Arbejdsgiverforening og Murermesterforeningen i Aarhus paa dennes Medlem: Murermester N. M. Baks Vegne med Paastand om, at der paalægges saavel Arbejdsgiverforeningen som den lokale Mesterforening en Bod for deres Nægtelse af at respektere de gældende Regler for Afgørelse af faglige Tvistigheder.

Klagerne har nærmere anført, at der forelaa en Opmandskendelse, der omfattede alt Svummearbejde paa Elektricitetsværket, og at Regnskabet for de færdige Akkorder derfor maatte revideres, ganske uanset om der for det enkelte Regnskab var kvitteret uden Forbehold eller med Forbehold. Det er dernæst i Strid med Reglen for Voldgift, at den ene Part afæsker Opmanden en Erklæring, men Hovedsagen er, at man ved sin ubeføjede Vægring har gjort det umuligt for Arbejderne at faa etableret den Voldgift, der var nødvendig for at faa Striden afgjort.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse. De gør gældende, at Opmandskendelsen, der efter sin Begrundelse alene tager Sigte paa Arbejdet i Maskinsalen, kun ved en Fejltagelse har faaet et videre Omfang, hvad Arbejderne saa har benyttet sig af. For Maskinsalens Vedkommende har der foreligget særlige Vanskeligheder, som ikke gør sig gældende ved de andre Akkorder. Hertil kommer, at der ikke findes Akkordpriser for Svummearbejde, men Bak har aftalt en Pris med sine Folk, og naar der er gjort op efter en aftalt Pris og kvitteret uden Forbehold, hvilket er sket ved alle Akkorder med en enkelt Undtagelse, kan der ikke bagefter rejses nye Krav. De Indklagede har iøvrigt gjort nærmere Rede for de enkelte Akkorder, som det ikke vil være nødvendigt at komme ind paa her.

Efter de Indklagedes Mening kan det ikke bebrejdes den lokale Mesterforening, at den ikke har villet beskæftige sig med Sagen, efter at denne var indbragt for Hovedorganisationerne. Arbejdsgivernes Standpunkt er, at der maa etableres faglig Mægling og Voldgift, saafremt der er noget at rette med Hensyn til Betalingen, men at der ikke er sket noget, der kunde give Anledning til at gaa til Den faste Voldgiftsret.

Der maa nu gives de Indklagede Medhold i, at Murermesterforeningen i Aarhus, der ikke kan antages at have haft nærmere Kendskab til, hvad der var passeret ved Sagens Behandling indenfor Hovedorganisationerne, ikke uden Føje har kunnet vise Sagen fra sig for Tiden. I øvrigt kan det ved Bedømmelsen af denne Sag ikke lades ude af Betragtning, at den ved Fejl fra begge Sider er kommet i en uheldig Gænge. Blandt andet burde Fagforeningen, da Opmandskendelsen var uklar, allerede paa første Stadium have indbragt Sagen for faglig Mægling og Voldgift. Imidlertid maa der gives Klagerne Medhold i, at de Indklagede har været uberettiget til at knytte deres Samtykke til at lade Sagen afgøre efter de faglige Regler til den Betingelse, at Klagerne skulde fraskrive sig Retten til at gaa til Den faste Voldgiftsret. Efter Omstændighederne findes der dog ikke at burde paalægges nogen Bod i denne Anledning. Spørgsmaalet om Afregningen af de omtvistede Akkorder vil være at henvise til Afgørelse ved faglig Voldgift. Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale.

Kendelse:

De Indklagedes Vægring ved at lade Sagen afgøre ved faglig Voldgift, medmindre Klagerne fraskrev sig Adgang til Den faste Voldgift, har været uberettiget.

Spørgsmaalet om Afregningen af den ovennævnte Akkorder henvises herefter til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., udredes af de Indklagede.

Arbejdslønnen i Industrien m. v.

Juli Kvartal 1929.

Ligesom for tidligere Kvartaler er der for Juli Kvartal 1929 foretaget Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. For de *enkelte Fags* Vedkommende var den gennemsnitlige Timefortjeneste — bortset fra visse sæsonmæssige Forskydninger — omtrent som i Aaret 1928, hvorfor der skal henvises til de for dette Aar beregnede Fortjenester, der er offentliggjort i »Arbejderen«, 25. Aarg. Nr. 50.

Tabel 1. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Antal Arbejdere pr. 30/9 1929	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)					
		Juli Kv. 1929	April Kv. 1929	Jan. Kv. 1929	Oktbr. Kv. 1928	Juli Kv. 1928	Aaret 1914
København		ø.	ø.	ø.	ø.	ø.	ø.
Fagl. Arbejdere	23743	173	171	167	173	172	67,1
Ufagl. —	20293	138	137	132	136	135	47,5
Ialt Mænd	44036	157	155	151	156	154	61,0
Kvindl. Arbejdere	15588	88	88	87	88	88	32,3
Samtl. Arbejdere	59624	140	137	134	137	137	54,4
Provinsen							
Fagl. Arbejdere	19448	141	140	139	140	139	54,8
Ufagl. —	27264	118	118	117	120	118	40,8
Ialt Mænd	46712	128	127	127	128	126	48,2
Kvindl. Arbejdere	8433	80	79	79	79	79	25,7
Samtl. Arbejdere	55145	120	119	118	120	119	44,9
Hele Landet							
Fagl. Arbejdere	43191	158	156	155	158	157	61,3
Ufagl. —	47557	127	127	125	127	125	45,5
Ialt Mænd	90748	142	140	139	141	140	55,0
Kvindl. Arbejdere	24021	85	85	84	85	85	29,6
Samtl. Arbejdere	114769	130	129	127	129	128	50,2

For de *større Hovedgrupper* af Arbejdere er Fortjenesten angivet i foranstaaende Tabeller 1 og 2, af hvilke Tabel 1 er alene beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Arbejdsgiverforeningen blandt dennes Medlemmer, medens Tabel 2 er beregnet paa Grundlag af dette Materiale, suppleret med Lønoplysninger, indsamlet af Det statistiske Departement hos Virksomheder, der ikke er tilknyttet Arbejdsgiverforeningen. Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Beregningen m. v. skal iøvrigt henvises til tidligere Redegørelser, bl. a. i ovennævnte Nr. 15 af Statistiske Efterretninger 1929.

Tabel 2. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Ant. Arb. i Juli Kvt. 1929	Gennemsnitlig Timefortjeneste (m. Anv. af et fast Arbejdertal indenf. hvert Fag)				
		Juli Kv. 1929	April Kv. 1929	Jan. Kv. 1929	Oktbr. Kv. 1928	Juli Kv. 1928
København		ø.	ø.	ø.	ø.	ø.
Faglærte Arbejdere	25000	173	170	170	174	171
Ufaglærte —	23703	139	139	136	139	137
Ialt Mænd	48703	156	155	153	157	154
Kvindl. Arbejdere	13884	87	87	86	86	86
Samtl. Arbejdere	62587	141	139	138	141	139
Provinsen						
Faglærte Arbejdere	20180	140	139	138	140	138
Ufaglærte —	30229	119	118	116	120	118
Ialt Mænd	50409	128	127	125	128	126
Kvindl. Arbejdere	8531	77	77	76	77	77
Samtl. Arbejdere	58940	122	121	120	122	121
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	45180	155	153	152	155	153
Ufaglærte —	53932	126	125	123	127	124
Ialt Mænd	99112	139	138	136	139	137
Kvindl. Arbejdere	22415	83	83	82	82	83
Samtl. Arbejdere	121527	130	129	127	130	128

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38 * KØBENHAVN DEN 22. MARTS 1930 * 26 AARGANG

Den faglige Situation.

Indeværende Foraar tyder paa at skulle blive et bevæget Tidspunkt, idet der jo er opsagt Overenskomster for et meget betydeligt Antal Medlemmer af Organisationer, hørende til De samvirkende Fagforbund. Der er ganske vist opnaaet Enighed om de fremtidige Overenskomstforhold i en Række Fag, men alligevel er der endnu ca. 30,000 Arbejdere, der ikke har faaet Overenskomsterne fornyede eller forlængede.

Langt den største Del af dem er Arbejdsmænd. Som det vil vides, blev der i Slutningen af Januar og i Begyndelsen af Februar ført Forhandlinger om Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster for Murarbejdsmænd i Jylland og Østifterne, paa Kalk- og Teglværker, Grusgrave og Skærvefabrikker, Cementfabrikker, Sukkerfabrikker, Olie- og Sæbefabrikker og i Entreprenørfaget, der alle var opsagt til Ophør 1. Februar; men ingen af disse mange Forhandlinger førte til noget Resultat.

Vort Forretningsudvalg gav derefter Dansk Arbejdsmandsforbund Sanktion til at afsende Strejkevarsler for de ovennævnte Branchers Arbejdsmænd og saaledes, at Strejkerne kunde iværksættes fra og med Tirsdag den 25de Marts.

I Jernindustrien var alle Overenskomstforholdene bragt i Orden for 2 Aar med Undtagelse af *Kvindeligt Arbejderforbunds* Overenskomst. — Om dennes Fornyelse var der forgæves forhandlet dels mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Forbundet alene og dels med Hovedorganisationernes Medvirken, og Forbundet varslede derefter med fornøden Sanktion Strejke for sine Medlemmer i Jernindustrien fra og med Onsdag den 12. Marts ved normal Arbejdstid Ophør. Imidlertid tog Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder, Vandværksdirektør Poul Sørensen, Affære og indbød de stridende Parter til et Forligsmøde den 13. Marts, efter at Kvindeligt Arbejderforbund paa hans Henstilling havde udsat Strejkens Ikrafttræden til Mandag den 17. Marts.

Efter næsten et Døgns Forhandlinger sluttede Forligsmanden disse Fredag d. 14. Kl. 5 Morgen og meddelte Parterne, at han senere paa Dagen vilde fremsætte et Mæglingsforslag.

Om Eftermiddagen mødtes alle de interesserede Parter paany hos Forligsmanden, der forelagde dem et saalydende Mæglingsforslag:

Til Bilæggelse af Konflikten mellem kvindeligt Arbejderforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien stiller Forligsmanden følgende Forslag:

Den nugældende Overenskomst fornyes for et Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

I Afd. A. § 7 indsættes efter 2. Stk.:

I saadanne Tilfælde, hvor der foreligger faste Priskuranter, og en ny Akkord søges fastsat paa Grund af ændrede Konstruktions- eller Fabrikationsmetoder, udføres Arbejdet, hvis Enighed om Akkord ikke opnaas, for en Betaling, der er 20 pCt. mindre end vedkommende Arbejderskes gennemsnitlige Akkordfortjeneste paa Arbejdsstedet i de forudgaaende 3 Maaneder. Har Arbejdersken kun arbejdet mellem 1 til 3 Mdr. paa Arbejdsstedet, regnes der med den Tid, hun har arbejdet dér, og har hun arbejdet under 1 Maaned paa Stedet, foretages der

en skønsmæssig Beregning over, hvad hendes gennemsnitlige Timefortjeneste skal ansættes til som Grundlag for Timebetalingen.

I Afsnit B. § 2, Pkt. a (København) 3. Stk. ændres 48 Øre til 50 Øre, og i Pkt. b. (Provinserne) 3. Stk. ændres 45 Øre til 47 Øre.

I Pkt. a (København) og i Pkt. b (Provinserne) 4. Stk. ændres Ordene »i den paagældende Virksomhed« til »ved tilsvarende Arbejde«.

Ved dette Forslags Vedtagelse erklærer Sammenslutningen indenfor Jern- og Metalindustrien at ville henstille til sine Medlemmer ikke at anvende Kvinder under 16 Aar i deres Virksomheder.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, hvori nærværende Mæglingsforslag vedtages.

Den varslede Strejke bortfalder.

København, den 14. Marts 1930.

Poul Sørensen.

Svar paa Mæglingsforslaget afgives under Adresse: Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 5, inden Mandag d. 17. Marts Kl. 12 Middag.

Ved Fristens Udløb meddelte Kvindeligt Arbejderforbund, at Mæglingsforslaget var forkastet med 989 Stemmers Majoritet.

— Arbejdsgiverforeningen meddelte derimod, at Jern- og Metalindustriens Sammenslutning havde vedtaget Forslaget, men tilføjede i en Skrivelse til Forligsmanden, »at man finder, at det paagældende Mæglingsforslag for visse Lønningers Vedkommende indeholder en Forhøjelse, for hvilken der ikke er noget rimeligt Grundlag, men at Sammenslutningens Forretningsudvalg for den almindelige Arbejdsfreds Skyld har ment at maatte tiltræde Forslaget«.

Da Mæglingsforslaget saaledes er forkastet af Forbundet, traadte den varslede Strejke i Kraft Mandag Aften den 17. Marts og omfatter ca. 3000 Kvinder, dels i København og dels i Provinsen.

Om *Papirindustriens* Overenskomstforhold blev der den 17. Marts afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Overenskomsten var i denne Industri opsagt til Ophør 1. Marts.

Ved Møder forud for Fællesmødets Afholdelse havde der været ført en Række lokale Forhandlinger om visse Forhold paa hver enkelt Fabrik. Paa Fællesmødet forhandledes der videre om de Spørgsmaal, man ikke ved de lokale Forhandlinger havde opnaaet Enighed om, ligesom der forhandledes om de Krav, Forbundet havde fremsat som Grundlag for en Fornyelse af Overenskomsten.

Men det lykkedes ikke at opnaa Enighed om Grundlaget, hvorefter Forbundet meddelte, at de i deres Organisation vilde behandle Spørgsmaalet om Fremsendelse af Strejkevarsel.

Med Sanktion af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg afsendte Forbundet 1. Strejkevarsel den 19. Marts.

Nye Overenskomster.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet

har med Billedskærerlavet i København, Dansk Provinsbilledskærerforening og Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre afsluttet ny Overenskomst, gældende 1 Aar til 7. April 1931.

I den nye Overenskomst er medtaget Bestemmelsen om Organisationernes Ret til Paatale af Misforhold med Hensyn til Timelønninger, Bestemmelse om Tillidsmænd paa Virksomheden, hvor der beskæftiges 4 eller flere Svende, Tillidsmændenes Medvirken ved Akkordfastsættelser og Bestemmelse om, at Arbejdet saa vidt muligt skal udføres paa eget Værksted.

Endvidere forpligter Parterne sig til senest 1. Maj at optage en Forhandling om eventuel Forhøjelse af Lønningerne paa Basis af en fleraarig Overenskomst.

Børsteindustriarbejderforbundet

havde opsagt sin Overenskomst til Ophør 1. Marts.

Efter at der forgæves ved de lokale Forhandlinger havde været gjort Forsøg paa at opnaa Enighed om en Fornyelse af Overenskomsten, genoptoges de afbrudte Forhandlinger med Hoved-

organisationens Bistand paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. Marts, hvor man enedes om nogle Forhøjelser paa enkelte af Prislistens Poster, ligesom der var Enighed om, at Bestemmelserne om Pristalsregulering skulde udgaa af Overenskomsten.

Den ændrede Overenskomst er gældende fra 2 Aar og kan tidligst opsiges til Ophør 1. Marts 1932.

Trykkeriarbejdere i litografiske Virksomheder.

Ved Forhandling mellem Dansk Litografiaug og Dansk Typografforbund er der opnaaet Enighed om at forlænge den for de mandlige og kvindelige Trykkeriarbejdere gældende Tarif til 1. Februar 1930 med forskellige Ændringer, der ret nøje følger de Ændringer, der blev foretaget i Overenskomsten mellem Forbundet og Københavns Bogtrykkerforening.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund

har ved Forhandling med Pelsberedernes Arbejdsgiverforening opnaaet Enighed om at lade den bestaaende Overenskomst løbe uændret videre til 1ste Marts 1931.

— Samme Forbund har afsluttet ny Overenskomst med Firmaet G. Dam i Aalborg, hvorved Ugelønnen for Buntmagersvende blev forhøjet med 2 Kr.

Kurvemagerforbundet.

Ved Forhandlinger mellem Kurvemagerforbundet og Kurvemagermesterforeningen i Danmark er der opnaaet Enighed om at forlænge den hidtil gældende Overenskomst paa 2 Aar til 1. April 1932, dog saaledes at Bestemmelsen om Prisregulering er udgaaet af Overenskomsten.

Forgylderforbundet i Danmark

har ved Forhandling med Foreningen af Guldlistefabrikanterne og Barokforgyldere i Danmark afsluttet en ny Overenskomst, gældende til 13. Februar 1931.

Overenskomsten bestemmer, at alle Timelønninger under 140 Øre tillægges 5 Øre pr. Time, dog saaledes, at ingen af de Timelønninger, som faar Forhøjelse kommer over 140 Øre.

De i Overenskomstens Pkt. 3 nævnte 20 pCt. ændres til »10 pCt.«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Barber- og Frisørkonflikten i København.

Den 8. Februar har Dansk Arbejdsgiverforening i en Skrivelse til De samvirkende Fagforbund henstillet, at Konflikten i Barber- og Frisørfaget i Kbhvn betragtes som ude af Verden, og at Arbejdet derefter er frit, idet Arbejdsgiverforeningen, saafremt De samvirkende Fagforbund ikke var indforstaaet hermed, agtede at gaa til Den faste Voldgiftsret for at søge Medhold der.

De samvirkende Fagforbund kunde for det første naturligvis ikke indgaa paa Arbejdsgivernes Tanke med Hensyn til Konfliktens Ophør, uden ved en Overenskomst, og protesterede samtidig imod, at Arbejdsgiverforeningen nu for anden Gang i Strid med Septemberforliget, Pkt. 2, ydede Barber- og Frisørlavet Støtte under den verserende Konflikt.

Sagen har derefter været til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, uden at der her blev opnaaet Enighed, og Arbejdsgiverforeningen har nu indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Træindustriarbejderforbundet og A/S Odense Stole- og Møbelfabrik.

Ved et Fællesmøde den 13. Marts i Arbejdsgiverforeningen, hvori deltog Repræsentanter for Træindustriens Fabrikantforening, Træindustriarbejderforbundet, Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund behandledes en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage over, at 8 Maskinsnedkere hos A/S Odense Stole- og Møbelfabrik havde nedlagt Arbejdet.

Ved Mødet oplystes det, at Aarsagen til Arbejdsvægringen var den, at Møbelfabrikken fik sit Træ leveret fra Firmaet Th. Petersen, hvor der var

Konflikt, hvorfor Arbejderne ikke vilde forarbejde dette Træ.

Det oplystes tillige, at Træindustriarbejderforbundet ved sin Mellemkomst havde foranlediget Arbejdet genoptaget.

Da Arbejdsgiverforeningen fastholdt Kravet om Erstatning, afbrødes Mødet, uden at der opnaaedes Enighed, og Arbejdsgiverforeningen meddelte, at den vilde indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

De senere Foreteelser indenfor Fagbevægelsen i Finland.

(I. F. C.) Efter at Venstrekommunisterne paa den sidste finske Fagforeningskongres havde erholdt Flertal i Landsorganisationens Bestyrelse, kunde det med Sikkerhed forventes, at det nu snart vilde gaa ned ad Bakke med den finske Landsorganisation, som ved Udgangen af 1928 under kommunistisk-socialdemokratisk Ledelse allerede var bragt op til 90,000 Medlemmer. Thi det kommunistiske Parti i Finland, som nu tillige bestemmer Landsorganisationens Politik, ledes af de til Rusland flygtede finske Emigranter, som om muligt fører en endnu mere uforsonlig og vanvittig Politik end deres Meningsfæller i andre Lande. De værste Forventninger er dog blevet langt overtrufne. Siden de socialdemokratiske Medlemmer er udtraadt af de Fagforbund, som staar under yderliggaaende kommunistisk Ledelse, fordi de ikke længere gennem deres Tilhørighed til disse Forbund kunde forsvare at bidrage til Fremskaffelsen af Midler til Bekæmpelse af deres eget Parti, befinder den finske Landsorganisation sig i fuld Opløsning. Som bekendt besluttede den i sin Tid afholdte socialdemokratiske Fagforeningskonference, at de socialdemokratiske Medl. skulde udtræde af de under yderliggaaende kommunistisk Ledelse staaende Forbund, mens Medlemmerne i de Forbund, hvis Virksomhed er begrænset til det faglige Omraade, og som respekterer den politiske Neutralitet, blev opfordret til at blive staaende i deres resp. Organisationer, men virke for, at disse udtræder af Landsorganisationen. Efter at denne Beslutning var bekendt, skete der fra forskellige Sider Henvendelser til Landsorganisationens Bestyrelse, som anmodededes om at træffe Forholdsregler for saavidt mulig at bevare Fagbevægelsens Enhed. Man tænkte herved navnlig paa Indkaldelsen af en ekstraordinær Fagforeningskongres. — Bestyrelsen stillede sig dog ganske afvisende overfor disse Henvendelser. — Der fandt derefter den 19. Januar i Helsingfors en Fælleskonference Sted af Forbundsbestyrelserne og Landsorganisationens Bestyrelse, hvor der med stort Flertal vedtoges en Resolution, der opfordrer Landsorganisationens Bestyrelse til at indkalde en ekstraordinær Fagforeningskongres og opgive sin hidtidige uforsonlige Holdning. Bestyrelsen nægtede dog at gaa ind paa dette Krav. Enkelte Bestyrelsesmedlemmer erklærede endog, at Bevægelsens Splittelse i og for sig ikke havde saa meget at betyde, naar blot Klassekampen fortsattes i skærpet Form. — De maadeholdne kommunistiske Fagforeningsførere, som opponerede mod saadanne Opfattelser, truedes med Afsættelse fra deres Stilling, en Trusel, som ogsaa er bleven prompte gennemført overalt, hvor Venstrekommunisterne er i Flertal. Grundet paa denne uforsonlige Holdning er Tekstilarbejderforbundet og Bogarbejderforbundet nu udtraadt af Landsorganisationen, mens Handelsmedhjælperforbundet, Jernbaneforbundet, Bygningsarbejderforbundet, Murerforbundet, Glasarbejderforbundet og Papirindustriarbejderforbundet paa deres kommende Kongresser ligeledes vil tage Stilling til en Udmeldelse af Landsorganisationen. Dette Skridt er nemlig under de nuværende Forhold den eneste Mulighed for at holde sammen paa Organisationen. I alle under yderliggaaende kommunistisk Ledelse staaende Forbund har de socialdem. Medlemmer fulgt den af den socialdemokratiske Fagforeningskonference udstedte Parole, d. v. s. de er udtraadte. De udtraadte Afdelinger og Enkeltmedlemmer er foreløbig, uanset hvad Fag de tilhører, sammensluttede i en faglig Centralorganisation »Finsk Arbejderforbund«. Denne socialdemokratiske

faglige Centralorganisation har udviklet sig paa glædelig Maaade og omfattede den 15. Februar 146 Afdelinger med rundt 10,000 Medlemmer. Det er Hensigten først at afvente Tingenes nærmere Udvikling, forinden man gaar over til at oprette de enkelte Fagforbund.

Som i alle andre Lande har Kommunisterne ogsaa i Finland bevist, at de er uegnede til Ledelsen af virkelige Fagorganisationer. Det har paany vist sig, at enhver Bevægelse, hvor Kommunisterne har afgørende Indflydelse, er dømt til Opløsning og Magtløshed.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1329.

Havnearbejdere i Esbjerg.

Betaling for Ventetid.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 6. Marts 1930 i Sag Nr. 1329: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Afdeling: Arbejdsmændenes Fagforening i Esbjergs Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Købmandsstandens Arbejdsgiverforening i Esbjergs Vegne.

I den mellem Købmandsstandens Arbejdsgiverforening i Esbjerg og Arbejdsmændenes Fagforening i Esbjerg gældende Overenskomst hedder det i § 7 bl. al.:

»Standses Arbejdet, erholder Arbejderne Timeløn i den Tid Standsningen varer; herfra undtages Arbejdsstandsning, der foraarsages ved Nedbør, ualmindeligt Højvande, Storm eller andre Naturforhold, Maskinskade eller lignende, der besværliggør eller umuliggør Arbejdet. Ved Mangel af Jernbanevogne betales ikke Ventetid de første 2 Timer pr. Hold pr. Skib.«

I Vinteren 1929 indtraf i Februar-Marts en ret stærk Snestorm, og Arbejderne krævede Betaling for den Ventetid paa Jernbanevogne, som derved fremkom (udover de i § 7 nævnte 2 Timer), men Arbejdsgiverne nægtede at betale med den Motivering, at Snestorm maatte henregnes til saadanne Naturforhold, for hvilke der ikke skal betales Ventepenge.

Da Arbejderne fastholdt Kravet om Ventepenge, etableredes — efter forud forgæves Mægling — Voldgift, og den 30. August 1929 blev der af vedkommende Opmand afsagt Kendelse, hvorved det bestemtes, at der skulde betales halv Timeløn for den omhandlede Ventetid.

Da Arbejdsmændenes Fagforening nu forlangte Betaling i Henhold til Kendelsen, svarede Købmandsstandens Arbejdsgiverforening ved Skrivelse af 12. Septbr. 1929, at man endnu ikke havde haft Lejlighed til at tage Stilling til, hvorledes man skulde forholde sig overfor den afsagte Kendelse, men at Foreningen, selv om den maatte beslutte sig til at efterkomme Kendelsen, ganske manglede de Oplysninger, der var nødvendige for at afgøre, hvor lang Ventetid og hvilke Beløb det drejede sig om, hvorfor man opfordrede Fagforeningen til at fremkomme med disse Oplysninger.

Skønt Arbejderne mente, at det var Arbejdsgivernes Pligt at holde Regnskab med Ventetiden, afleverede de alligevel deres Regnskab, men Arbejdsgiverne nægtede stadig at betale og krævede nøjagtige Oplysninger angaaende de paagældende Ventetider — Oplysninger, som Arbejderne ikke saa sig i Stand til at fremskaffe.

Der blev derefter den 7. Decbr. 1929 afholdt et Møde i Arbejdsgiverforeningen, paa hvilket denne sluttede sig til den lokale Forenings Standpunkt.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Afdeling: Arbejdsmændenes Fagforening i Esbjergs Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Købmandsstandens Arbejdsgiverforening i Esbjegrs Vegne med Paastand om, at de Indklagede kendes pligtige at efterleve den ovennævnte Voldgiftskendelse og betale det i Arbejdernes Regnskab opgjorte Beløb, Kr. 1142,51, samt at der paalægges de Indklagede en efter Rettens Skøn fastsat klækkelig Bod for deres Undladelse af at efterleve Kendelsen.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet. De gør gældende, at den af-

sagte Kendelse er uforbindende, fordi Opmanden har overskredet sin Kompetence. Kendelsen fastslaar nemlig først, at det maa antages, at en saadan Kombination ɔ: en Arbejdet umuliggørende Vognmangel, der skyldes Naturforhold, ikke ved Bestemmelsens Affattelse har været forudset, og at Tilfældet derfor maa siges at være ulovbestemt. Hermed har Opmanden efter de Indklagedes Mening i Virkeligheden givet Arbejdsgiverne Medhold i deres Fortolkning af Bestemmelsen, idet han har statueret, at denne ikke indeholder Hjemmel for Arbejdernes Krav, og naar han til Trods herfor konkluderer i at det »findes rimeligt, at hver af Parterne bærer en lige stor Del af det omtvistede Beløb«, har han udtalt sig om noget, som han ikke er spurgt om, og som han savner Kompetence til at afgøre. Ifølge Vejledning for den faglige Voldgiftsbehandling, Pkt. 4, skal Opmanden holde sig inden for Voldgiftsmændenes Standpunkter, men det har han ikke gjort. Voldgiftsmændene paa hver Side hævdede hver sin Forstaaelse af den omtvistede Bestemmelse, men Opmanden har statueret noget, som i ethvert Tilfælde ikke har Hjemmel i Bestemmelsen.

Naar Arbejdsgiverne ikke straks har givet klart Udtryk for dette Standpunkt, men har forlangt Oplysning om Kravets Størrelse, er dette efter de Indklagedes Mening ganske naturligt. Hvis Kravet nemlig var ubetydeligt, vilde man muligvis foretrække at betale i Stedet for at tage en Proces om Spørgsmaalet.

Hvad det opstillede Krav angaar, hviler det efter de Indklagedes Mening paa et altfor løst Grundlag. Blandt andet er det muligt, at en Del af Ventetiden skyldes Naturforhold, som i alt Fald fritager for at betale Ventepenge. De Indklagede har udbedt sig Oplysninger fra Statsbanerne, men endnu ikke faaet Svar, og de har derfor henstillet, at Sagens Afgørelse beror, til disse Oplysninger foreligger.

Klagerne gør paa deres Side gældende, at Opmandens Kendelse er forbindende. Det kan navnlig ikke siges, at han har foretaget en ny Prisansættelse, hvad der er Enighed om, at Voldgiften ikke kan. Han har afgjort et bestemt foreliggende Tilfælde, der ikke kan antages at ville komme igen, ikke indføjet en ny Bestemmelse i Overenskomsten.

Paa Fællesmødet den 7. Decbr. hævdede Arbejdsgiverne, at Opmanden havde overskredet sin Kompetence, men de gik alligevel ind paa Sagens Realitet. Heraf fremgaar, at Kompetencespørgsmaalet kun var et Paaskud.

Hvad Spørgsmaalet om Opgørelsen angaar, hævder Klagerne, at det er Arbejdsgivernes Pligt at føre Regnskabet. Arbejdsgiveren er i sin Tid ved Losningen af det første Skib — det drejer sig om i alt 7 Skibe — blevet gjort opmærksom paa Spørgsmaalet om Regnskab angaaende disse Ventepenge, og det er deres egen Fejl, hvis de har forsømt at føre saadant Regnskab.

Retten finder at maatte give Klagerne Medhold i, at Opmandens Kendelse er forbindende. Opmanden har truffet en Afgørelse, der maa siges at ligge imellem de af Voldgiftsmændene indtagne Standpunkter, og han har derfor ikke overskredet sin Kompetence. Det skal derhos fremhæves, at der har foreligget et ekstraordinært Tilfælde, og Kendelsen ikke vil have Konsekvenser for Fremtiden.

Medens Arbejdsgiverne herefter vil være pligtige at betale Ventepenge i Overensstemmelse med Kendelsen, findes der efter Omstændighederne ikke at burde paalægges de Indklagede nogen Bod.

Hvad Opgørelsen af Ventepengene angaar, burde Arbejdsgiverne i Tide have sikret sig det fornødne Grundlag, og da dette ikke er sket, findes de nu at maatte tilpligtes at betale efter den foreliggende Opgørelse, mod hvis Rigtighed der i øvrigt ikke er fremsat afgørende Indvendinger. Sagens Omkostninger findes at burde udredes af de Indklagede.

Kendelse:

Købmandsstandens Arbejdsgiverforening i Esbjerg bør til Arbejdsmændenes Fagforening i Esbjerg betale Kroner 1142,51.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales af de Indklagede.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 39 * KØBENHAVN DEN 29. MARTS 1930 * 26 AARGANG

Den faglige Situation.

Som meddelt i foregaaende Nummer af »Arbejderen« havde Dansk Arbejdsmands Forbund sendt Arbejdsgiverforeningen 2. Varsel om Arbejdsstandsning overfor en lang Række Arbejdsgiverorganisationer og Enkeltvirksomheder, hvis Overenskomstforhold med Arbejdsmændene udløb 1. Februar d. A.

— Saa snart Arbejdsgiverforeningen havde modtaget dette 2. Varsel, indkaldte den sin Hovedbestyrelse, der paa et Møde den 21. Marts drøftede Konfliktsituationen, og hvor man vedtog at sende 1. Varsel om Lockout overfor de københavnske Jord- og Betonarbejdere som Besvarelse af Dansk Arbejdsmands Forbunds Strejkevarsler.

Lockout-Varslet fremkom i en saalydende Skrivelse:

København V, d. 21. Marts 1930.
Anbefalet.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund
i Danmark.

I Skrivelse af 16. Januar d. A. meddelte vor Hovedbestyrelse De samvirkende Fagforbund, at Entreprenørforeningen havde anmodet Arbejdsgiverforeningen om »med alle til Raadighed staaende Midler at gribe ind for at faa dens Landsoverenskomst bragt i Orden og derved gøre Ende paa den snart 9 Maaneder gamle Strejke ved Lillebæltsbroen«. De Forhandlinger, som i Fortsættelse af denne Skrivelse fandt Sted mellem De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen, førte ikke til noget Resultat, men Arbejdsgiverforeningen undlod dog — ud fra Ønsket om ikke at forurolige Erhvervslivet — at efterkomme Entreprenørforeningens Ønske.

Men efter at Dansk Arbejdsmands Forbund nu har sendt Arbejdsgiverforeningen et omfattende Strejkevarsel, har Hovedbestyrelsen i sit Møde i Dag vedtaget at efterkomme Entreprenørforeningens gentagne Anmodninger. Vi tillader os derfor at meddele, at vi agter at forelægge den dertil kompetente Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte bestemme, for derved at søge tilvejebragt tilfredsstillende Overenskomstforhold for Entreprenørerne saavel i København som i Provinsen og dermed ogsaa en Afslutning paa Konflikten vedrørende Arbejdet ved Lillebæltsbroen.

P. H. V.
sign. *H. Langkjær.*
/sign. *Sophus Agerholm.*

Desuden vedtog Hovedbestyrelsesmødet en saalydende

Resolution.

Hovedbestyrelsen godkender det Standpunkt, som Forretningsudvalget i Henhold til de i Oktober Maaned 1929 og Januar Maaned d. A. fastlagte Principper har indtaget under de stedfundne Overenkomstforhandlinger.

Hovedbestyrelsen beklager, at Fagorganisationerne tiltrods for de alvorlige Henstillinger, for hvilke Hovedbestyrelsen gav Udtryk i sin Skrivelse af 16. Januar til De samvirkende Fagforbund i Danmark, har fastholdt — og endogsaa varslet Strejke paa — Lønkrav, som det vilde være aldeles uforsvarligt at imødekomme, ikke mindst under Hensyn til, at der udvikler sig et almindeligt Verdensprisfald, der allerede har

faaet Indflydelse paa Detailpriserne, og som i den nærmeste Fremtid maa antages at føre til yderligere Nedgang.

Hovedbestyrelsen opfordrer Forretningsudvalget til at have sin Opmærksomhed henvendt paa eventuelle Muligheder for at opnaa en økonomisk forsvarlig Afslutning paa den nu foreliggende saavel for det danske Erhvervsliv som for Samfundet i det hele overmaade skadelige Situation, og idet man iøvrigt overdrager Forretningsudvalget sin Myndighed i Henhold til Lovenes § 24 til at træffe de i Anledning af de modtagne Strejkevarsler umiddelbart nødvendige Foranstaltninger, anmoder Hovedbestyrelsen om straks at blive sammenkaldt, for saa vidt de nu varslede Strejker maatte blive iværksat.

Det ovenfor gengivne Lockoutvarsel og de af Dansk Arbejdsmands Forbund fremsendte Strejkevarsler bevirkede Forligsinstitutionens Indgriben i Begivenhedernes Gang, idet dens Formand, Direktør K. Riis-Hansen, indkaldte Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og for Dansk Arbejdsmands Forbund til et orienterende Møde i Forligsinstitutionens Lokaler Søndag Eftermiddag den 23. Marts.

I dette Møde, der varede ca. 3 Timer, konfererede Riis-Hansen med de forskellige Arbejder- og Arbejdsgiverrepræsentanter om de foreliggende Uoverensstemmelser, men udtalte, at det ikke paa dette Møde var hans Agt at stille noget Mæglingsforslag. Resultatet af Konferencerne blev, at Forligsmanden henstillede til Parterne paany at optage Forhandlinger om de foreliggende Uoverensstemmelser og foreslog følgende Arbejdsplan, der blev tiltraadt af Parterne, hvorefter Dansk Arbejdsmands Forbund indgik paa at udsætte den til 25. Marts varslede Strejkes Ikrafttræden.

FORTEGNELSE OVER MØDER, angaaende Overenskomstforholdene indenfor de forskellige Arbejdsmandsbrancher, saaledes som de blev aftalt paa Mødet i Forligsinstitutionen Søndag den 23. Marts 1930.

Tirsdag den 25. Marts Kl. 10 Form.:
Overenskomstforholdene for Jord- og Betonarbejderne i Provinsen.

Onsdag den 26. Marts Kl. 10 Form.:
Overenskomstforholdene for Murarbejdsmænd i Provinsen.

Torsdag den 27. Marts Kl. 10 Form.:
Overenskomstforholdene i Kalk- og Teglværksindustrien, Grusgrave og Skærvefabrikker samt Teglværks- og Kaolinindustrien paa Bornholm.

Samme Dag Kl. 3 Eftermiddag:
Overenskomstforholdene i Sukkerindustrien.

Fredag den 28. Marts Kl. 10 Form.:
Overenskomstforholdene i Cementindustrien.

Samme Dag Kl. 3 Eftermiddag:
Overenskomstforholdene i Olie- og Sæbeindustrien.

I en Skrivelse af 23 Marts indkaldte Forligsmanden til Møder hos sig efter ovenstaaende Plan og udtaler, at den varslede Strejke i Henhold til Aftalen paa Mødet samme Dag ikke kan iværksættes før 3 Dage efter, at Forligsmanden erklærer Mæglingen for afsluttet.

Der blev derefter forhandlet i Forligsinstitutionens Lokaler saavel Tirsdag, Onsdag og Torsdag om Entreprenøroverenskomsten, Overenskomsterne for Murarbejdsmænd i Provinsen samt for Kalk- og Teglværker, Grusgrave og Skærvefabrikker. Vi skal i næste Nummer give Oplysninger om Resultatet af disse Forhandlinger.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagere hos Bagerm. Vilh. Jacobsen, Dronningensgade.

Ved et Fællesmøde den 14. Februar behandledes en Klage fra Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund over et Formandsspørgsmaal hos Bagermester Vilh. Jacobsen.

Ved et Forlig i Den faste Voldgiftsret var denne Sag skilt ud fra andre Sager og derefter indgivet særskilt.

Paa Fællesmødet opnaaedes der Enighed, idet det erkendtes, at den paagældende Formand i et nærmere be-

grænset Omfang havde Ret til at deltage i fagligt Arbejde.

Bogbindere hos Firmaet Jacob Baden.

Kort efter Nytaar nægtede Arbejderne hos ovennævnte Firma at udføre Overarbejde ved Arbejdet med Telefon-Haandbogen, med mindre Firmaet genantog en bestemt Arbejder, som var blevet afskediget.

Denne Overarbejdsvægring blev paa Foranledning af Bogbinderlauget paaklaget overfor vort Forretningsudvalg, og Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde den 11. Marts.

Under Forhandlingerne paa dette Fællesmøde forlangte Arbejdsgiverforeningen en Erstatning paa 600 Kr., men da Forbundet ikke vilde indgaa paa at yde denne Erstatning, endte Mødet resultatløst, og Arbejdsgiverforeningen har nu rejst Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Elektrikere hos Installatør Svend Hassing.

Efter at Dansk Elektrikerforbund pr. 14. og 25. Februar havde sendt henholdsvis 1. og 2. Varsel om Strejke overfor Installatør Svend Hassing, Classensgade, København, i Anledning af uopfyldte Krav om Forhøjelse af Timeløningerne, har Dansk Arbejdsgiverforening protesteret imod Lovligheden af den varslede Strejke, og i den Anledning afholdtes der den 3. Marts d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet opnaaedes der Enighed om visse Forhøjelser af Timelønningerne, og med den saaledes opnaaede Enighed om Sagens Realitet bortfaldt de afgivne Strejkevarsler.

Havnearbejdere ved Losning af S/ „Martha".

I Anledning af nogle mindre Standsninger, der i Efteraaret 1929 har fundet Sted ved Losning af Trælast fra S/ »Martha«, afholdtes den 15. Febr. d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Under Mødet fremkom der fra Arbejdsgiverne betydelige Krav om Erstatning for Overliggedage, hvilke Krav ikke fra Arbejdernes Side kunde anses berettigede og derfor heller ikke kunde imødekommes. Mødet sluttede derfor, uden at der opnaaedes Enighed.

Sadelmagere paa Dansk Karosserifabrik.

Paa Foranledning af Klage fra Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund over, at de paa Dansk Karosserifabrik arbejdende Sadelmagere ikke faar udbetalt efter Gennemsnitsfortjeneste, naar der arbejdes paa Timeløn, afholdtes der den 12. Marts d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Da Arbejdsgiverne ikke vilde indrømme det foreliggende Overenskomstbrud, endte Mødet uden Resultat, og Forbundet forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Nye Overenskomster.

Korkskærernes og Sortererskernes Forbund.

Ved Forhandlinger mellem Forbundet og Korkvarefabrikantforeningen er det lykkedes at opnaa Enighed om en ny Overenskomst.

Der var fra Fabrikanternes Side rejst Krav om Timelønnens Nedsættelse med 20 Øre, men dette Krav blev afvist af Forbundet. Det lykkedes derimod at faa Akkordsatserne forhøjede med 5%. Endvidere forandredes Bestemmelsen om Feriepenge saaledes, at Forbundets Medlemmer nu faar udbetalt 2% af Aarsfortjenesten i Stedet for det hidtil fastsatte Beløb af 50 og 40 Kr. for henholdsvis Mænd og Kvinder.

Dansk Litografforbund.

Dansk Litografisk Forbund, som havde opsagt sin Overenskomst til Ophør den 1. Februar 1930, havde umiddelbart efter Opsigelsen tilstillet Dansk Litograflaug et Forslag til Ændringer i Overenskomsten; men det varede meget længe, forinden der optoges Forhandlinger om Grundlaget for Fornyelsen af Overenskomsten.

Da Forhandlingerne endelig optoges, viste det sig hurtigt, at der ikke var nogen Mulighed for at opnaa Enighed om en Forlængelse af Overenskomsten, og Hovedorganisationerne maatte der-

for træde til, og ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. Marts lykkedes det at opnaa Enighed om et Forslag, som i Hovedtrækkene gaar ud paa en Forhøjelse af Ungsvendelønningerne, Tillæg til Lønninger indtil 70 Kr., en Forbedring af Sommerferieparagraffen. Lønningerne for Sliberne i Faget forbedredes, idet Grundlønningerne forhøjedes, ligesom de personlige Lønninger indtil 70 Kr. forhøjedes.

Overenskomsten skal gælde i 3 Aar.

Tilbage i Faget er Nodestikkernes Overenskomstforhold, og herom nedsattes der et Udvalg, der straks skal optage Forhandling.

Overenskomsten træder i Kraft, naar Parternes Organisationer har tiltraadt Overenskomstforslaget.

Strejkevarsler.

Kvindelige Arbejdere hos A/S De danske Sukkerfabrikker.

Kvindeligt Arbejderforbund, der har opsagt Overenskomsten med A/S De danske Sukkerfabrikker, opnaaede ikke nogen Ordning ved de lokale Forhandlinger.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, genoptoges Forhandlingerne den 25. Febr., men heller ikke her lykkedes det at naa til et Resultat, hvorfor Mødet blev afbrudt, uden at der aftaltes noget nyt Møde.

Forbundet har senere med Forretningsudvalgets Sanktion sendt Aktieselskabet Varsler om Arbejdsstandsning fra og med den 31. Marts.

Papirindustriarbejdernes Forbund

har sendt Arbejdsgiverforeningen 2det Varsel om Arbejdsstandsning fra og med Fredag den 4. April ved normal Arbejdstids Begyndelse overfor A/S De forenede Papirfabrikker, Frederiksberg Papirfabrik, Carl Allers Papirfabrik og St. Klara Mølle i Roskilde.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

Arbejdsløsheden i Februar 1930.

	Antal Arbejdere pr. Decbr. 1929	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Feb.[1]) 1930	Jan.[1]) 1930	Dec. 1929	Nov. 1929	Feb. 1929
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	12303	24,7	26,5	22,1	14,5	38,3
2. Anden Industri m. v. ...	70916	13,7	13,7	17,3	10,3	18,3
3. Handel	5729	7,9	8,0	7,0	7,8	9,2
4. Arbejdsmd. .	31650	17,4	16,8	15,2	12,7	20,3
Ialt...	120598	15,5	15,6	16,7	11,2	20,3
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	20983	39,7	38,6	40,1	18,5	63,1
2. Anden Industri m. v. ...	61062	14,8	15,5	22,8	11,8	23,0
3. Handel	7096	9,2	9,7	8,5	9,4	11,9
4. Arbejdsmd. .	68544	33,0	27,9	28,0	16,1	44,2
Ialt...	157685	25,8	23,7	26,8	14,5	37,1
Hele Landet..	278283	21,3	20,2	22,4	13,0	29,8

Samtlige Fag:	1925 pCt.	1926 pCt.	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.	1930 pCt.
Januar	16,6	29,8	31,8	29,9	27,9	20,2[1])
Februar ...	16,5	27,3	31,2	26,2	29,8	21,3[1])
Marts	14,7	21,2	26,2	21,6	21,9	
April	13,4	16,5	23,0	16,8	13,4	
Maj	12,0	14,7	19,1	14,2	10,8	
Juni	9,1	15,6	18,0	13,5	10,0	
Juli	8,3	16,8	17,2	13,6	9,6	
August ...	9,8	16,8	16,4	13,1	9,1	
September.	10,6	16,3	16,0	12,2	8,7	
Oktober...	13,5	18,3	17,5	14,5	10,2	
November.	20,5	22,4	21,8	17,7	13,0	
December .	31,7	32,2	31,6	28,4	22,4	

[1]) Foreløbige Tal.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1338.

Træindustriarbejderne hos A/S. Dansk Møbelplade- og Finérfabrik, Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Marts 1930 i Sag Nr. 1338: Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen og dennes Medlem A/S Dansk Møbelplade- og Finérfabrik i Odense mod De samvirkende Fagfor-

bund i Danmark paa egne og Træindustriarbejderforbundets Vegne.

I Begyndelsen af 1928 oprettedes paa Ruggaardsvej i Odense »Dansk Møbelplade- og Finérfabrik ved Thorvald Pedersen«; Virksomheden indmeldtes i Træindustriens Fabrikantforening for Østifterne, med hvilken Træindustriarbejderforbundet har Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold i Træindustrien. Paa Fabrikken beskæftiges foruden mandlig Arbejdskraft væsentlig ufaglærte Kvinder, der blev aflønnet med c. 50 Øre pr. Time som Begyndelsesløn, medens Minimaltimelønnen for ufaglærte Arbejdere efter Overenskomsten er ca. 20 Øre højere.

Efter at Træindustriarbejderforbundet paa et Mæglingsmøde den 16. April 1929 havde hævdet, at Fabrikken havde Pligt til at betale Kvinderne efter Overenskomsten, hvilket Thorvald Pedersen ikke vilde gaa ind paa, blev der af Den faste Voldgiftsret den 8. Maj 1929 (Nr. 1255) i en Sag vedrørende en anden Virksomhed afsagt en Kendelse, hvorefter kvindelige Arbejdere over 18 Aar, som var Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet, skulde aflønnes efter Overenskomsten mellem Træindustriens Fabrikantforeninger og Træindustriarbejderforbundet.

I den følgende Tid erstattedes de paa Fabrikken paa Ruggaardsvej arbejdende voksne Kvinder med ung Arbejdskraft (Børn og Kvinder under 18 Aar), og i Sommeren 1929 overgik Virksomheden til et Aktieselskab under Navn af »Dansk Møbelplade- og Finérfabrik A/S«. Samtidig købte Aktieselskabet en ældre Fabriksbygning ved Havnen i Odense, hvor en Del af det Arbejde, der tidligere havde været udført paa Fabrikken paa Ruggaardsvej, nu udførtes, hvorved Virksomheden paa Ruggaardsvej udvidedes. Herefter har der paa Virksomhedens Afdeling paa Ruggaardsvej af Kvinder kun været beskæftiget saadanne under 18 Aar, medens de paa Afdelingen ved Havnen beskæftigede Kvinder ikke havde været eller ikke længere var Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet.

Den 15. August meddelte Aktieselskabet paa Forespørgsel fra Forbundet, at »Dansk Møbelplade- og Finérfabrik, *Aktieselskab*«, har indmeldt sig i Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen og agter gennem denne Organisation at søge opnaaet en Overenskomst, som vil være passende for denne nye Industri.

Den 15. Oktober tilskrev Forbundet Dansk Arbejdsgiverforening saaledes:

»Da det ikke har været os muligt at faa Firmaet Th. Petersen, Dansk Møbelplade- og Finérfabrik, Odense, eller — som Firmaet nu kalder sig — A/S Dansk Møbelplade- og Finérfabrik, Odense, til at overholde den Overenskomst, som vi har med Træindustriens Fabrikantforening for Østifterne, som Firmaet under førstnævnte Navn var Medlem af, og da vi ikke er helt sikker paa, under hvilken Organisation under den ærede Arbejdsgiverforening denne Virksomhed nu staar, tillader vi os herved at meddele, at vi agter at forelægge vort Forbunds dertil kompetente Forsamling Forslag om, at vore Medlemmer ophører med Arbejdet for denne Virksomhed.«

Overfor dette Strejkevarsel protesterede Arbejdsgiverforeningen den 19. s. M., hvorefter Forbundet den 22. s. M. udstedte 2. Strejkevarsel. Paa et Møde, der afholdtes den 25. s. M. i Arbejdsgiverforeningen, akcepterede Forbundet det Standpunkt, at det nydannede Aktieselskab ikke var bundet ved Overenskomsten i Træindustrifaget, og da Mødet endte resultatløst, blev Strejken etableret den 29. s. M., idet 29 mandlige Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet nedlagde Arbejdet. Da Fabrikken til Trods herfor stadig fortsatte sin Drift, fremsendte De samvirkende Fagforbund under 23. Januar 1930 et Sympatistrejkevarsel overfor A/S Dansk Møbelplade- og Finérfabrik med tilhørende Trælasthandel i Odense, hvilket under 30. s. M. efterfulgtes af et 2. Sympatistrejkevarsel; den 6. Februar fremsendte Arbejdsgiverforeningen et Memorandum over Sagen til Forbundet; Sympatistrejken traadte i Kraft den følgende Dag.

— Under denne Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen og dennes Medlem A/S Dansk Møbelplade- og Finérfabrik i Odense

indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark paa egne og Træindustriarbejderforbundets Vegne og paastaaet de ovennævnte 2 Strejkevarsler og 2 Sympatistrejkevarsler kendt ulovlige og De samvirkende Fagforbund og Træindustriarbejderforbundet paalagt Bod for ulovlig iværksat Arbejdsstandsning.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne gjort gældende, *at* det Overenskomstforhold, hvori »Dansk Møbelplade- og Finérfabrik ved Thorvald Pedersen« havde staaet til Forbundet, var ophørt ved Aktieselskabets Overtagelse af Virksomheden, idet denne var en ny Virksomhed, og Selskabet ikke havde indmeldt sig i Træindustriens Fabrikantforening, men derimod i Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen, der ikke havde tiltraadt Overenskomsten mellem Fabrikantforeningen og Forbundet, og *at* Forbundet overhovedet ikke har haft nogen retlig Interesse i at faa fastslaaet Kvindelønninger paa Aktieselskabets Virksomhed, da der som nævnt ikke blandt de dér beskæftigede kvindelige Arbejdere var Medlemmer af Forbundet. Formaalet med Strejke-Aktionen har derfor alene været at tvinge Aktieselskabet til at beskæftige en Arbejdskraft med Kvalifikationer, som man slet ikke havde Brug for i denne Virksomhed, og paa Basis heraf at søge gennemført de Lønkrav, Forbundet havde faaet gennemført overfor de egentlige træindustrielle Virksomheder, hvormed den heromhandlede Virksomhed ikke kan sidestilles. Klagerne mener herefter, at Aktionen efter sit Formaal indeholder et Brud paa Septemberforligets Pkt. 4 om Arbejdsgiverens Ret til at lede og fordele Arbejdet samt til at anvende den efter hans Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft, og som en Følge heraf maa være ulovlig.

I disse Betragtninger kan der imidlertid ikke gives Klagerne Medhold.

Efter alt, hvad der foreligger oplyst, var Formaalet med Virksomhedens Overgang til et Aktieselskab navnlig at søge at frigøre sig fra den nævnte Overenskomst, særlig efter at det ved ovennævnte Kendelse af 8. Maj 1929 var fastslaaet, at ogsaa kvindelige Arbejdere skulde aflønnes efter Overenskomsten. Der maa endvidere gaas ud fra, at Forbundet kunde have indtaget det Standpunkt, at Aktieselskabet, der midt i en Overenskomstperiode overtog den af »Dansk Møbelplade- og Finérfabrik ved Thorvald Pedersen« drevne Virksomhed og fortsatte denne, var bunden ved Overenskomsten. Imidlertid valgte Forbundet som nævnt at varsle Strejke for derved at opnaa en ny Overenskomst med Aktieselskabet. Retten finder ikke, at Forbundet under de foreliggende Omstændigheder har handlet i Strid med Septemberforligets Pkt. 4. Det maa i denne Henseende særlig fremhæves, *at* Virksomheden inden Overgangen til Aktieselskabet var Medlem af Fabrikantforeningen og dermed bunden ved Overenskomsten, medens den ingen Tilknytning havde til Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen, og *at* der intet er oplyst, der lader formode, at Forbundet ved sin Aktion har søgt at tvinge Aktieselskabet til at slutte Overenskomst for andre Arbejdere end dem, hvis Lønforhold Forbundet har en naturlig Interesse i. Ved Etableringen af de paagældende Strejker skønnes de Indklagede kun at have søgt at haandhævde den Tilstand, der lovlig bestod, inden Virksomheden overgik til Aktieselskabet, og som denne Overgang ikke burde kunne forandre til Skade for Forbundet og dets Medlemmer. De Indklagede vil herefter være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Klagerne.

Kendelse:

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund i Danmark paa egne og Træindustriarbejderforbundets Vegne, bør for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen og dennes Medlem A/S Dansk Møbelplade- og Finérfabrik i Odense, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Marts Maaned 1930.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... *-Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. April 1930.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran* Ordet „...Forbundets" skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger „Bager-", Bogbinderforbundets Afdelinger „Bogbinder-" o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdl. i *udfyldes med Byens Navn.*

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 40 * KØBENHAVN DEN 5. APRIL 1930 * 26 AARGANG

De norske Fagforeningers Stilling i det internationale Spørgsmaal.

(I. F. C.) Den norske Arbejderbevægelse har stadig følt sig snævert forbunden med den russiske. Den russiske Fraselogi har i høj Grad tiltalt de norske Arbejdere og især de norske Arbejderførere. Det norske Arbejderparti tilhørte i sin Tid den III. Internationale; den norske Landsorganisation stod tæt foran en Indmeldelse i Den røde Fagforenings-Internationale. Efter at den første Begejstring havde lagt sig, og Russernes diktatoriske Hensigter traadte stedse tydeligere frem, blev Forholdet mærkbart køligere. — Arbejderpartiet vilde ikke underkaste sig den III. Internationales Diktatur og blev derfor udelukket, hvorefter der dannedes et rettroende kommunistisk Parti, som indledede en bitter og hensynsløs Kamp mod det gamle Parti. De norske Fagorganisationer, som af Frygt for en Afbrydelse af deres skandinaviske Forbindelser ikke vovede at fuldbyrde Tilslutningen til Moskva, trak sig ligeledes mere og mere tilbage fra Den røde Fagforenings-Internationale, hvorved Landsorganisationen ganske vist i Princippet fremdeles udtalte sig for den kommunistiske Taktik og tog Afstand fra de »forræderiske« Amsterdam'ere. Da Russerne derpaa udsendte deres bekendte Enhedsfront-Parole, blev denne med Glæde taget op af baade den norske Landsorganisation og de enkelte Forbund, som gennem Afslutning af Gensidighedsoverenskomster med Russerne søgte at knytte internationale Forbindelser til begge Sider. Mellem enkelte Forbund i Norge og Rusland blev der ogsaa virkelig afsluttet saadanne Overenskomster, uden at disse nogensinde har faaet praktisk Værdi. Deres eneste Følge var Afbrydelsen af Forbindelserne med de modstaaende Organisationer i Skandinavien og det øvrige Udland. Trods alle Bestræbelser i den Retning var det imidlertid ikke muligt at naa en Forstaaelse om en Gensidighedsoverenskomst mellem Landsorganisationen i Norge og Rusland; dertil var Russernes Fordringer altfor anmassende. Nu hører ogsaa Gensidighedsoverenskomsternes Periode Fortiden til. — Dersom det udelukkende gik efter de ansvarlige Forbundsstyrelsers og Fagforeningsføreres Vilje, var Landsorganisationen forlængst tilsluttet Amsterdam. Men Arbejderpartiets Førere, som længst mulig søger at fastholde Fiktionen om en særlig »revolutionær Indstilling« og vægrer sig ved at tilstaa deres falske Taktik og internationale Isolering, udøver et Slags Formynderskab over Fagbevægelsen og bringer alle Midler i Anvendelse for at forhindre en saadan Tilslutning. Hver Gang dette Spørgsmaal rejses, mobiliserer disse Førere hele Partipressen og Partiinstancerne for at slaa saadanne Forslag ned. Med den Beskedenhed, som nu engang er Nordmændene egen, paastaar disse Folk, at den norske Landsorganisation fremdeles bør staa udenfor begge Fagforenings-Internationaler, for — til given Tid, naar Bevægelsen i alle andre Lande har indset det gale i deres og det rigtige i Nordmændenes Standpunkt — at fuldføre sin store Mission og tilvejebringe den internationale Samling af Arbejderbevægelsen. Det ligger nær at spørge, hvorfor man ikke i Norge gør en Begyndelse med denne Samling af Arbejderbevægelsen; her var da en Lejlighed til at vise, hvorledes denne Sag bedst bør gribes an. Dette vilde ogsaa virke langt mere overbevisende

end Paastanden om, at Amsterdam saboterer Samlingsspørgsmaalet. Netop Tilstanden indenfor den norske Arbejderbevægelse er det bedste Bevis for, at en international Samling ikke er mulig, fordi Russerne ikke tilstræber et ærligt Samarbejde, men Splittelse af og Diktatur over Arbejderbevægelsen i de andre Lande. Selve Forudsætningen for en Samling mangler, og det er ganske ørkesløst at tale om Samling, saalænge Russerne fastholder denne Taktik.

Det staar i hvert Fald nu fast, at Moskva har tabt Spillet i Norge. Dette er Russerne ogsaa selv klare over, og derfor har de i den sidste Tid forandret Taktik. Overalt, hvor Kommunisterne endnu har nogen Indflydelse i Fagforeningerne, arbejdes der nu efter de kun altfor velkendte Metoder med Enhedskomiteer, Konferencer af Fagoppositionen, selvstændige Kampledelser, Krænkelse af Kongresbeslutninger o. s. v., altsammen med det øjensynlige Formaal at hidføre en Eksklusion af de kommunistiske Ordførere med paafølgende Spaltning af Fagforeningerne. Adskillige Forbund har allerede set sig nødsaget til at træffe Forholdsregler mod de altfor paagaaende Kommunister og udelukket forskellige af de værste Spektakelmagere. I disse Dage har ogsaa Landsorganisationens Styrelse set sig nødsaget til, i et Opraab til de fagorganiserede Arbejdere, at tage Stilling mod forskellige Fællesorganisationer, hvis Ledelse har ladet sig misbruge af det kommunistiske Parti til visse organisationsskadelige Handlinger og har truffet Forholdsregler, som er i Strid med de ansvarlige Fagforeningsinstansers Beslutninger. Det er desværre ikke udelukket, at det ved den Konference, den kommunistiske Fagopposition i Paaskedagene foranstalter i Oslo, vil komme til et aabent Brud med Landsorganisationen. Af det af Landsorganisationens Bestyrelse offentliggjorte Opraab fremgaar det, at der nu vil blive skredet ind mod Lederne af det kommunistiske Undermineringsarbejde i Fagforeningerne.

Den norske Landsorganisations Holdning er altsaa i Øjeblikket saaledes, at den nationalt er tvungen til med alle Midler at gaa frem mod den kommunistiske Fagforeningsopposition og har nok at gøre med at bevare Bevægelsens Enhed, mens den samtidig internationalt foregiver at tilstræbe et Samarbejde med de samme russiske Organisationer, som staar bag den norske Fagopposition, hvis Bestræbelser tager Sigte paa at splitte de norske Fagforeninger. Der maa sikkert være særlige aandelige Forudsætninger til Stede for at forstaa en slig Politik.

Lønbevægelser og Konflikter.

Sadelmagere og Tapetserere hos Firmaet Strøyer og Knudsen, Vejle.

I Anledning af Klager fra skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund over dels et Formandsspørgsmaal og dels forlænget Læretid for en Lærling hos Firmaet Strøyer & Knudsen, Vejle, afholdtes der den 12. Marts d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Mødet resulterede i, at Forbundet forbeholdt sig sin Stilling med Hensyn til Omfanget af den paagældende Formands eventuelle Anvendelse ved almindeligt Arbejde, og at Firmaet forpligtede sig til at aflønne den paagældende Udlærling med overenskomstmæssig Løn.

Brændselsafbærere hos A/S Rix Walsted & Co.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. Februar behandledes en Klage, der var rejst af ovennævnte Firma mod Brændselsafbærernes Fagforening i Anledning af, at 3 af dens Medlemmer under deres Arbejde med Afbæring af Koks havde afstedkommet nogen Skade i en Villahave i Holte.

Ved Mødet fralagde Fagforeningen sig ethvert Ansvar for det skete, og Arbejdsgiverne tog derefter Klagen tilbage.

Smede- og Maskinarbejdere hos Blikkenslagermester Vilh. Christensen, Randers.

I »Arbejderen« Nr. 24 denne Aarg. omtalte vi en Uoverensstemmelse mellem Blikkenslagermester Vilh. Christensen i Randers og nogle Rørlæggere i Aarhus angaaende et ved et Rørlæg-

ningsarbejde fremkommet Underskud, idet disse Arbejdere under Arbejdets Udførelse havde faaet udbetalt for stort Forskud paa Akkorderne.

Sagen blev behandlet paa et Fællesmøde den 15. Novbr. f. A., hvor Parterne forbeholdt sig at afvente Resultatet af de Undersøgelser, som et nedsat Udvalg fremkommer med om Sagen.

I Skrivelse af 15. Februar meddelte Arbejdsgiverforeningen, at Udvalget nu havde opmaalt Arbejdet og var kommet til det Resultat, at Arbejderne havde faaet udbetalt godt 900 Kroner for meget.

Der blev den 25. Marts afholdt et nyt Møde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om følgende:

»Til fuld Afgørelse af det paa det paagældende Arbejde fremkomne Underskud erkender Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, at de paagældende Svende maa tilbagebetale et Beløb af 10 Øre pr. Time for det Antal Timer, de har deltaget i Arbejdet.«

Maj-Demonstrationen
1. Maj 1930.

Under 27. Marts har Forretningsudvalget til samtlige Fagorganisationer i Danmark og Arbejdernes lokale Fællesorganisationer udsendt et saalydende Cirkulære:

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har i Lighed med tidligere Aar vedtaget en enstemmig Beslutning om at søge afholdt Majdemonstrationer alle Steder i Landet, hvor Muligheder derfor er til Stede.

Det er i Aar — som tidligere — en Nødvendighed, at Arbejderklassen demonstrerer sine Krav paa 1. Majdagen.

Trods den danske Arbejderklasses stolte politiske Sejre, viser det sig, at vore Modstandere haardnakket modsætter sig selv de rimeligste Krav om Forbedring af Sociallovgivningen og afgjort modsætter sig, at Samfundet overfor dem, der uforskyldt er ramt af en særlig langvarig Arbejdsløshed, gør sin Pligt ved at yde dem den fornødne Hjælp.

Vore Modstandere gør i den Henseende alt for at hindre den socialdemokratiske Regering i at udføre et for Arbejderklassen frugtbringende Arbejde.

Samtidig staar vi overfor en hidtil ukendt intensiv Udnyttelse af de tekniske Hjælpemidler, der stiler hen imod en fuldkommen Rationalisering af Industrien.

I Rationaliseringens Fodspor følger i mange Tilfælde Arbejdsløsheden.

Kun Arbejderklassen selv kan fremtvinge, dels at den faar sin retmæssige Andel i de Goder, der følger med den tekniske Udvikling, og dels, at de, der paa Grund af Rationaliseringen drives bort fra Virksomhederne og ud i Arbejdsløshed, ydes den Understøttelse, de har Krav paa.

Der foreligger saaledes for Arbejderklassen alle Grunde for ikke alene paa den kommende Majdag at demonstrere Kravet om 8 Timersdagen som Maksimalarbejdsdag Verden over, men i det hele demonstrere sine Krav overfor det kapitalistiske Samfundssystem.

Forretningsudvalget retter derfor en kraftig Opfordring til alle Arbejderne Landet over, i By som paa Land, om at fejre 1. Majdagen i saa stor Udstrækning som muligt.

Fagforeningerne anmodes om i Forbindelse med de socialdemokratiske Partiforeninger og gennem Fællesorganisationerne at foranstalte Møder den 1. Maj, eventuelt i Forbindelse med Procession gennem Gaderne.

Festtegn og Sange vil som tidligere kunne faas til Anskaffelsespris hos De samvirkende Fagforbunds Kasserer, Hans Jacobsen, Rosenørns Allé 12, 2., København V.

P. F. V.:
VILH. NYGAARD.

Knud V. Jensen.

Til de organiserede Arbejdere.

En af Partiets Tillidsmænd sagde en Dag: »Det er en Skandale, at Arbejderne ikke har en ordentlig Organisation for Husassistenterne.«

Dette, at det er en Skandale for Arbejderne, at der ikke er en ordentlig Organisation, er der noget i; thi Husassistenterne er Døtre og Nærpaarø-

rende af Arbejderne, og hvem andre skulde vel hjælpe Husassistenterne til Forstaaelse af Organisationens Betydning, om ikke Arbejderne skulde det? Jeg tror ikke, at dette rigtig er gaaet op for os, — stadig har vi arbejdet for og med Husassistenterne, stadig har vi mødt Uforstand og Misforstaaelse, saa man skulde tro, at de var født til at have samme Mening om Organisationen som de Husmødre, de arbejder for.

Ja, undertiden kan man møde større Forstaaelse hos Husmødrene end hos Husassistenterne; de ligefrem arbejder imod deres egne Interesser ved at vise Hensynsløshed imod deres organiserede Kammerater, som nu igennem ca. 30 Aar har opretholdt en lille Organisation og derigennem udført et mægtigt Oplysningsarbejde, som er kommet hele Standen til Gode baade med Hensyn til de gældende Love som med Hensyn til Arbejdstid, Fritid og Lønforhold.

Men i Længden kan det ikke blive ved at gaa paa den Maade; thi er der ingen Efterkommere, der tager sig for at værne og pleje det, de nu ældre Husassistenter en Gang plantede, saa vil der vokse Vildnis op omkring det plantede og kvæle det, og der vil en Dag ikke mere være Frugter at plukke.

Derfor er det paa Tide, at Arbejderne — Kvinderne, Mødrene til Husassistenterne — vaagner til Bevidsthed om det Ansvar, de har for, at deres Børn og Slægtninge, som tager Plads ved husligt Arbejde, kommer til at forstaa, at vil de have frie og gode Forhold at arbejde under, saa maa de selv være med i Organisationen og pleje det, der er plantet, og plante videre for dem, der følger efter.

Husassistenternes Lønninger er i de sidste Aar gaaet langt ned; det er selvfølgelig, fordi de ikke er organiserede og kan være med til at forsvare de Lønninger, der var vundet.

Vi ser Arbejderne stadig kæmpe for at beholde det, de har vundet, og kæmpe for at vinde flere af Livets Goder, som selvfølgelig tilkommer dem, men Husassistenterne kan ikke kæmpe for at forsvare deres Goder, naar de ikke staar som Medlemmer af deres Fagorganisation.

Hvilken fagorganiseret Arbejder holder Selskab med en uorganiseret Arbejder? Det er vist faa. Men hvorfor saa byde den uorganiserede Husassistent Velkommen i det festlige Lag uden at minde hende om hendes Pligt overfor de organiserede Kammerater, der har Lokaler og Kontor i Rosengaarden 14 [1]. Hvis hun Gang paa Gang stadig søger det festlige Lag uden at deltage i Arbejdet for Standens Højnelse, hvorfor saa ikke lade hende forstaa, at de saa ikke stadig kan betragte hende som den gode Kammerat?

Kontingentet er ikke afskrækkende. Husassistenter under 18 Aar betaler 1 Kr. 35 Øre pr. Maaned, og er de over 18 Aar betales 2 Kr. pr. Maaned. For dette Kontingent er de ogsaa Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, og de kan komme til oplysende Foredrag og Diskussionsmøder, de kan laane Bøger og faa anvist Pladser igennem Husassistenternes Fagforenings Anvisningskontor, og de vil altid kunne faa rakt en hjælpende Haand, hvis de bliver gjort Uret i deres Plads, saa hvilken Husassistent har Raad til at staa udenfor, og hvilken Arbejder kan forsvare at undlade at gøre Husassistenterne opmærksom paa deres Organisation.

Som Kammerater i den fælles store Sag, der en Dag skal stille hele Arbejderstanden paa den rette Plads i Samfundet, beder vi de organiserede Arbejdere være os behjælpelige med at faa Husassistenterne organiserede, saa vi stadig kan værne det vundne og stadig kan arbejde videre paa Fremskridtets Vej.

BESTYRELSEN
for Husassistenternes Fagforening.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1336.

Skrædere hos Firmaet Brdr. Andersen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Marts 1930 i Sag Nr. 1336: Dansk Arbejdsgiverforening for Skrædderlauget i København og dettes Medlem Firmaet Brdr. Andersen, Østergade 9, mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skrædderforbunds Vegne.

Overenskomstforholdet mellem Skræderlauget i København og Dansk Skræderforbund bestaar i 2 Overenskomster, nemlig en »klassificeret Priskurant« og en »Leverancepriskurant«. Disse to Overenskomster — og disse alene — gælder for samtlige Medlemmer af Lauget. Udover de derved fastsatte Lønninger har Firmaet Brdr. Andersen siden 1923 ydet de hos dette Firma beskæftigede Arbejdere dels et Tillæg til visse bestemte Priser i den klassificerede Priskurant og dels et almindeligt Tillæg, der oprindelig var fastsat til 5 pCt. og senere af Firmaet er blevet forhøjet til 7 pCt. for hele Priskuranten.

Efter at Skrædderlauget sidst i November 1929 havde faaet Klarhed over dette Forhold, stillede Lauget den Fordring til Firmaet, at Forholdet skulde bringes til Ophør, og Firmaet tilstillede derfor den 3. December s. A. Dansk Skrædderforbund en Skrivelse, hvorved det opsagde »den omtalte Særordning til endeligt Ophør den 1. April 1930, fra hvilken Dato vi bringer vore Lønvilkaar i Overensstemmelse med de for de øvrige Medlemmer af Skrædderlauget gældende.«

Forbundet protesterede herimod ved Skrivelse af 5. Decbr., hvori udtaltes:

»Det ekstra Tillæg, som De i sin Tid er indgaaet paa at betale Deres Arbejdere, kan ikke opsiges til Ophør indenfor den løbende Overenskomst, da Ekstrabetalingen udgør en hævdvunden Bestanddel af de i Deres Firma gældende Løn- og Arbejdsbetingelser, der i Lighed med Overenskomstens øvrige Bestemmelser maa overholdes, saa længe den bestaar, og Overenskomsten er — som bekendt — forlænget uforandret.

Men iøvrigt er Deres ærede Opsigelse indkommet for sent til at have lovlig Kraft.«

Sagen er derefter blevet indberettet til Dansk Arbejdsgiverforening, og der har den 13. Jan. 1930 været afholdt et Fællesmøde, hvor Enighed dog ikke har kunnet opnaas.

Under denne Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening for Skrædderlauget i København og dettes Medlem, Firmaet Brdr. Andersen, Østergade 9, indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skrædderforbunds Vegne med Paastand om, at den skete Opsigelse kendes lovlig.

De Indklagede har nedlagt Paastand om, at den af Brdr. Andersen *udenfor* Opsigelsesterminen givne Opsigelse kendes ugyldig.

Klagerne gør gældende, at de omtalte Tillæg er ydet som et rent ensidigt Gratiale, som for det almindelige Tillægs Vedkommende ikke er udbetalt sammen med Lønnen, men kun hel- eller halvaarsvis. Det er derhos en organisationsmæssig Uorden, at et enkelt Medlem af en Organisation betaler efter selvlavede Regler. En saadan særlig Ordning maa kunne bringes til Ophør i alt Fald med et passende Varsel, og i saa Henseende maa 3 Maaneder være tilstrækkeligt.

De Indklagede gør gældende, at Ydelsen af de nævnte særlige Tillæg staar i Forbindelse med, at Firmaet Brdr. Andersen stiller særlige Krav til Arbejdets Udførelse, saaledes at de hos dette Firma beskæftigede Svende selv med disse Tillæg ikke gennemsnitlig kan opnaa større Fortjeneste end Svendene hos andre første Klasses Skræddderfirmaer. Tillæggenes Bortfald vilde altsaa medføre en betydelig Reduktion af Svendenes Løn, og Opsigelse af den mellem Firmaet og dets Arbejdere bestaaende Særaftale maa derfor ske i Forbindelse med en Opsigelse af den i Faget gældende Hovedoverenskomst, til hvilken Særaftalen for dette Firmas Vedkommende er et Supplement.

De Indklagede hævder derhos, at det er urigtigt, at Tillæggene skulde være ydet som et ensidigt Gratiale. De særlige Tillæg er betalt i Henhold til en af Firmaet udarbejdet Liste, som af Firmaet er ophængt paa Værkstedet, og hvorefter de forskellige paa et Klædningsstykke forekommende Ekstraarbejder bliver udregnet. Dette maa efter de Indklagedes Mening være lige saa bindende som en skriftlig Overenskomst. Hertil kommer endda at Firmaet ved en Forhandling d. 3. Aug. 1926, hvori blandt andet Skrædderforbundets Formand deltog, har erklæret sig enig i, at Tillæggene kun kunde bringes til Ophør ved at opsiges i Forbindelse med Hovedoverenskomsten.

Det vil ikke være nødvendigt for Retten at komme ind paa, hvad der i øvrigt er anført af Parterne. Ved de for Retten

afgivne Forklaringer maa det nemlig anses for godtgjort, at Firmaet ved den nævnte Forhandling ikke har protesteret imod, at den særlige Aftale kun vilde kunne bringes til Ophør til samme Tidspunkt som Hovedoverenskomsten mellem Organisationerne. Herigennem maa Firmaet i alt Fald antages at have bundet sig til ikke at opsige Aftalen til noget tidligere Tidspunkt, og den skete Opsigelse vil herefter ikke kunne anerkendes som lovlig, hvorved bemærkes, at Hovedoverenskomsten kun kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Herefter vil de Indklagedes Paastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger vil Klagerne have at udrede.

Kendelse:

Den ovennævnte Opsigelse kendes ugyldig. Sagens Omkostninger betales af Klagerne med 300 Kr.

Sag Nr. 1337.

Mølleriarbejdere hos A/S Havre- og Rismøllen „Ota" i Nakskov.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Marts 1930 i Sag Nr. 1337: De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Mølleriarbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening for A/S Havre- og Rismøllen »Ota« i Nakskov.

Som nærmere omhandlet i Sag Nr. 1296 var den mellem Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Dansk Mølleriarbejderforbund sluttede Overenskomst inden 1. Januar 1929 opsagt til Ophør den 1. April 1929. Der havde allerede inden Opsigelsen været ført Forhandlinger om Aflønning af ufaglærte Arbejdere, idet Forbundet hævdede, at *alle* ufaglærte Arbejdere, beskæftigede i Mølle og Pakhus skulde lønnes efter nævnte Overenskomst, selv om de ikke var Medlemmer af Forbundet, medens Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening hævdede, at ufaglærte Arbejdere, der var Medlemmer af en Arbejdsmandsorganisation, med hvem vedkommende Mølle tillige havde Overenskomst som Følge af, at Møllen ogsaa var Medlem af en lokal Købmandsorganisation eller en lokal Forening af Arbejdsgivere, skulde aflønnes efter Overenskomsterne med vedkommende Arbejdsmandsorganisationer.

Som nævnt i Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. Novbr. 1929 blev der den 28. December 1928 i Arbejdsgiverforeningen sluttet en Aftale, hvori det blandt andet hedder:

»Endvidere behandledes en Klage fra Mølleriarbejderforbundet over A/S »Ota«-Møllen, Nakskov, med flere Møller. Man enedes om, at Overenskomsten mellem Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Mølleriarbejderforbundet skal forstaas saaledes, at ufaglærte Arbejdere beskæftiget hos Medlemmer af den nævnte Forening skal lønnes i Henhold til den foreliggende Overenskomst, uanset om vedkommende Arbejder er Medlem af Mølleriarbejderforbundet eller ikke.«

Den 30. December 1928 tilskrev Mølleriarbejderforbundet Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening blandt andet saaledes:

I Henhold til Afgørelsen paa Fællesmødet den 28. ds. angaaende Aflønning af ufaglærte Arbejdere forventer vi, at De giver den ærede Forenings Medlemmer — og da i Særdeleshed »Ota« Møllen, Maribo Dampmølle og Horsens Dampmølle — Meddelelse om, at alle ufaglærte Arbejdere paa Mølle og Pakhus skal lønnes efter den imellem vore respektive Organisationer gældende Overenskomst, og saaledes, at dette træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der begyndte den 29. ds.«

hvorpaa Foreningens Formand under 3. Januar 1929 svarede saaledes:

»Jeg anerkjender takkende Modtagelsen af Deres æ/ Skrivelse af 30. f. M. og har bemærket mig sammes Indhold.

Der er allerede udsendt Cirkulære til vor Forenings Medlemmer angaaende det paa Fællesmødet den 28. f. M. vedtagne .....

Hvad »Ota« angaar, da gaar jeg ud fra, at De er indforstaaet med, naar Møllen aflønner Arbejderne i H. t. den paa Nakskov-Mødet den 18. Oktbr. f. A. trufne Aftale, nemlig: »Ota« forpligter sig til, paa Basis af sin nuværende Arbejderstyrke, 17 Mand, at aflønne:

6 Mand som faglærte Møllere — beskæftigede ved Pasning af Valser, Grynbrækning etc.

3 Mand som ufaglærte Møllere — be-

skæftigede ved Pakning etc. og 1 Mand, der beskæftiges dels ved Valser og Smøring og dels som Leder af Losning ved Suger, lønnes naar han beskæftiges paa Møllen som faglært og paa Havnen efter den lokale Arbejdstakst.

Endvidere er det en Betingelse, at yderligere antaget Mandskab til Pasning af Valser og Grynbrækning aflønnes som faglærte.«

I Forbundets Svar af 7. Januar 1929 til Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening hedder det blandt andet følgende:

»Derimod er vi *absolut ikke* indeforstaaede med det af Dem anførte vedrørende Aflønning paa »Ota« Møllen, Nakskov. Vi har ikke noget med nogen Aftale af 18. Oktbr. d. A. at gøre, men maa i dette Spørgsmaal henholde os til Voldgiftsforliget af 7. Juni 1917 og til det paa Mødet den 28. Decbr. 1928 indgaaede Dokument, og i Henhold hertil er »Ota« Møllen forpligtet til at aflønne *alle 17 Arbejdere* og iøvrigt til enhver Tid alle Arbejdere paa Mølle og Pakhus efter vor Overenskomst, hvilket vi kræver overholdt fra den 28. Decbr. 1928 at regne. Naar nogen af disse beskæftiges ved Havnen, skal de paagældende naturligvis lønnes efter den stedlige Havnetakst, hvilket forøvrigt ogsaa er i Henhold til vor Overenskomst.

Vi meddelte Dem ved Mødet den 7. Decbr. 1928, at Forudsætningerne for en Særaftale med »Ota« Møllen var bristede, saa vi maatte nu kræve, at alle ufaglærte Arbejdere paa »Ota« — i Lighed med hvad vi krævede for alle andre Virksomheder under den ærede Forening — blev aflønnede efter vor Overenskomst med Foreningen. Direktør Jochimsen forespurgte under Mødet, om vi kunde tænke os at gaa med til det paa Mødet den 18. Oktbr. omtalte, forsaavidt det var Foreningen muligt ved fornyet Henvendelse til Direktør Boesen at formaa Møllen til at lønne derefter uden Hensyn til Det lollandske Arbejdsmandsforbunds Stilling. Undertegnede besvarede denne Forespørgsel med: »Nej«. Paa Mødet den 28. Decbr. 1928 var der overhovedet ikke Tale om Særaftaler hverken for »Ota« Møllen eller andre, og Dokumentet siger heller ikke et eneste Ord om noget saadant.«

Den 9. Januar meddelte Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening Forbundet blandt andet følgende:

»..... Hvad derimod A/S »Ota«, Nakskov, angaar, da kan jeg meddele Dem, at samme fra 1. ds. at regne har udmeldt sig af vor Forening, da Møllen ikke mente at kunne gaa med til at aflønne de ikke faglærte Arbejdere efter den mellem vore Organisationer løbende Overenskomst. Møllen er saaledes ikke mere Medlem af vor Forening, og vi maa derfor overlade til Dem at optage yderligere Forhandlinger med den direkte, hvis De mener det nødvendigt.«

I et Referat af et Fællesmøde den 25. Januar hedder det:

»Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Mølleriarbejderforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark erklærede Dansk Mølleriarbejderforbund sig villig til at lade de nu bestaaende Forhold paa A/S Maribo Dampmølle og A/S »Ota-Møllen«, Nakskov, løbe videre uden dog derved at erkende deres Retmæssighed, idet man forventer ved de forestaaende Overenskomstforhandlinger at faa Spørgsmaalet løst.

Forbundet forbeholder sig iøvrigt paa det Tidspunkt, man maatte finde belejligt, at indbringe Spørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret.«

Foreningen og Forbundet afsluttede derefter ny Overenskomst den 1. Juni 1929, uden at den kom til at angaa »Ota«-Møllen. — Ved Rettens Kendelse af 21. Novbr. 1929 blev det antaget, at det maatte have Formodningen for sig, at Specialoverenskomsten for Mølleriarbejde gjaldt for alt Arbejde paa Mølle og Pakhus, og at de 3 under Sagen omhandlede Møller i Esbjerg, Horsens og Maribo derfor fremtidig vilde have at aflønne Arbejdere paa Mølle og Pakhus efter den mellem Foreningen og Forbundet gældende Overenskomst, uanset om de paagældende Arbejdere ikke var Medlemmer af Forbundet, men af en Arbejdsmandsorganisation.

Efter at Overenskomsten mellem Foreningen og Forbundet var fornyet fra 1. Juni 1929 søgte Forbundet særskilt Forhandling med »Ota«-Møllen, uden at der opnaaede nogen Enighed. Da Møllen aflønnede ufaglærte Arbejdere,

der var Medlemmer af Arbejdsmændenes Forbund i Nakskov, til hvilket Møllen som Medlem af Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov staar i Overenskomstforhold, efter den mellem disse Organisationer gældende Overenskomst, har Klagerne, De samvirkende Fagforbund for Mølleriarbejderforbundet, idet de gaar ud fra, at »Ota« Møllen virkelig har udmeldt sig af Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening fra 1. Januar 1929 at regne, under denne Sag paastaaet de Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for A/S Havre- og Rismøllen »Ota«, Nakskov, dømt til at rette sig efter den Overenskomst, der var opsagt til 1. April 1929, og som Møllen, der ikke paa behørig Maade har frigjort sig, stadig er bunden ved, og ikendt Bod for ikke at have overholdt Overenskomsten og Rettens Kendelse af 21. November 1929.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og har til Støtte herfor anført, at der fra 1. April 1929 ikke længere eksisterer nogen faglig Overenskomst mellem Parterne. Den Overenskomst, Klagerne paaberaaber sig, er endelig bragt til Ophør, idet den for Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforenings Vedkommende er afløst af den ny Overenskomst af 1. Juni 1929. Den ældre Overenskomst var opsagt paa et Tidspunkt, da »Ota«-Møllen endnu var Medlem af Foreningen, og for »Ota«-Møllens Vedkommende er Overenskomsten derfor endelig bragt til Ophør pr. 1. April 1929. — Efter at den ny Overenskomst med Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening var sluttet pr. 1. Juni 1929, har Forbundet gentagne Gange henvendt sig til »Ota«-Møllen, med Krav om at faa sluttet ny Overenskomst, hvilket maa forudsætte, at den gamle Overenskomst var ude af Verden. — Men selv om man vilde antage, som af Klagerne hævdet, at den gamle Overenskomst stadig gælder for »Ota«-Møllen, fordi denne ikke har frigjort sig fra Overenskomsten, kan den kun gælde med samme Indhold og paa samme Maade som tidligere. »Ota«-Møllen har altid aflønnet de ufaglærte Arbejdere, som var Medlemmer af Arbejdsmændenes Forbund i Nakskov, efter den mellem denne Organisation og Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov sluttede Overenskomst, i hvilken der tilmed indeholdes specielle Bestemmelser for »Ota«-Møllen, nemlig for Aflæsning af Kul- og for Etablering af 2 og 3 Holds Drift.

Retten finder at maatte tage Klagernes Paastand til Følge. Da Ota«-Møllen endnu var Medlem af Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening d. 28. December 1928, da den foranciterede Aftale blev sluttet, der særlig nævner »Ota«-Møllen, er denne Aftale, saaledes som den skal forstaas efter Rettens Kendelse af 21. November 1929, ogsaa gældende for »Ota«-Møllen, og da den nye Overenskomst ikke gælder for »Ota«-Møllen, fordi den pr. 1. Januar 1929 havde udmeldt sig af Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening, findes »Ota«-Møllen stadig at maatte være bunden ved den pr. 1. April 1929 opsagte Overenskomst, for hvilken »Ota«-Møllen ikke har frigjort sig. At Forbundet efter 1. Juni i Breve til »Ota«-Møllen stadig kræver ny Overenskomst sluttet med Møllen, betyder ikke, at den gamle Overenskomst var ude af Verden, men at Forbundet ønskede en Overenskomst med andet Indhold end den opsagte.

Herefter vil de Indklagede være at dømme efter Klagernes Paastand, dog at der ikke findes Anledning til at paalægge nogen Bod. Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse:

A/S Havre- og Rismøllen »Ota«, Nakskov, vil fremtidig have at aflønne Arbejdere paa Mølle og Pakhus efter den mellem Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Dansk Mølleriarbejderforbund sluttede Overenskomst, der er opsagt til 1. April 1929, uanset om de paagældende Arbejdere ikke er Medlemmer af Mølleriarbejderforbundet, men af Arbejdsmændenes Forbund i Nakskov og Omegn.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening for Aktieselskabet med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 41-42 * KØBENHAVN DEN 19. APRIL 1930 * 26 AARGANG

Arvid Thorberg død.

Atter er en af Arbejderbevægelsens store Mænd — pludseligt og i en alt for ung Alder — revet bort fra den Gerning, som krævede hans fulde Arbejdsevne.

Formanden for den svenske fagl. Landsorganisation, *Arvid Thorberg*, døde Onsdag den 9. April under et Møde i den svenske Rigsdags 1. Kammer, hvoraf han var Medlem.

Et Hjerteslag satte sit pludselige, men ubønhørlige Punktum for en af Sverrigs, ja hele Skandinaviens bedste Mænds Virksomhed.

Arvid Thorberg var født den 13. April 1877, og blev saaledes kun 53 Aar gl. Med sine rige Evner og sin enestaaende Arbejdskraft naaede han hurtigt frem i forreste Række indenfor Fagbevægelsen i Sverrig. Kun 29 Aar gammel blev han i 1906 Medlem af Landsorganisationens Forretningsudvalg, to Aar senere dens Sekretær, og 1920 overtog han den ansvarsfulde Post som Landsorganisationens Formand.

Med Kraft og Dygtighed ledede han den svenske Fagbevægelse og tømrede den sammen til en Enhed, der holdt Stand overfor syndikalistiske og kommunistiske Splittelsesforsøg.

Hans Dygtighed anerkendtes overalt indenfor den Fagbevægelse, som skarer sig om Amsterdam-Internationalen, og hans Arbejdsevne toges da ogsaa i udstrakt Brug langt ud over hans eget Lands Grænser. Som Medlem af I. F. C.s Repræsentantskab og som Sverrigs Repræsentant ved Folkenes Forbund i Genéve og i det internationale Arbejdsbureau ydede han en rig Indsats, præget af stor Viden, klar Tanke og aldrig svigtende varm Følelse overfor Arbejderklassens retfærdige Krav.

Her i Landet saas Thorberg ofte, navnlig ved De samvirkende Fagforbunds Generalforsamlinger.

Hans smukke Skikkelse var kendt af alle, og hans faste, der skaffede ham djærve Ord faldt med Vægt, naar han deltog i Debatterne. Alle anerkendte hans Dygtighed, Viden og rige Personlighed, utalte Venner og forlenede ham med Respekt og Anerkendelse overalt, hvor han gjorde sin Gerning, og i hvilke Forsamlinger han end deltog.

Alt for tidligt tog Døden ham bort, og i den svenske Arbejderbevægelse hersker dyb Sorg over Tabet. Vi ønsker at give Udtryk for, at ogsaa vi her i Dansk Fagbevægelse deler denne Sorg, og vi véd, at ogsaa vi har Del i Tabet, hans Død forvolder.

En kundskabsrig og stadig kundskabssøgende Arbejder, — en klar og nøgtern Fører og en varmhjertet, trofast Ven, det er de Egenskaber, som vil huskes, naar Thorbergs Navn nævv-

nes, og hans Navn vil nævnes ofte og længe i Ærbødighed for hans Gerning.
Hans Minde i Ære.

Den faglige Situation.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomstforhold.

I »Arbejderen» Nr. 38 d. A. meddeltes, at vort Forretningsudvalg havde givet Dansk Arbejdsmandsforbund Sanktion til at varsle Strejke af Forbundets Medlemmer beskræftigede hos Entreprenører, Murmestre i Jylland og Østifterne, paa Kalkværker, i Grusgrave, paa Skærve-, Cement-, Sukker-, Olie- og Sæbefabrikker, til Ikrafttræden 25. Marts.

Som Svar paa disse Strejkevarsler vedtog Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse, at varsle Lock-out overfor de københavnske Jord- og Betonarbejdere.

Imidlertid greb Forligsinstitutionen ind, og dens Formand, Direktør K. Riis-Hansen, sammenkaldte Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og for de direkte interesserede Parter til et orienterende Møde Søndag den 23. Marts. Mødet resulterede i, at Forligsmanden stillede i Udsigt at ville fremkomme med Mæglingsforslag om de Uoverensstemmelser, der maatte blive tilbage, efter at Parterne paany havde behandlet de forskellige Overenskomster, og Dansk Arbejdsmandsforbund indgik paa at udsætte de varslede Strejker, saaledes at disse eventuelt først kunne iværksættes 3 Dage efter at Forligsmanden havde erklæret Mæglingen for afsluttet.

Der blev straks aftalt en Række Forhandlingsmøder, der strakte sig over ikke mindre end 2 Uger, og den 5. April stillede da Forligsmanden et Mæglingsforslag, omfattende alle de nævnte Arbejdsmandsbrancher, som skulde behandles under ét, og Svaret skulde lyde enten »Ja« eller »Nej«.

Mæglingsforslaget, der ved Fristens Udløb blev vedtaget af alle Parter, er saalydende:

Til Bilæggelse af Uoverensstemmelserne mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og de nedenfor nævnte Arbejdsgiverorganisationer, stiller Forligsmanden følgende

Mæglingsforslag:

I.

Mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen oprettes følgende Overenskomst vedrørende Entreprenørarbejde i Provinsen:

1. Almindelige Bestemmelser.

Der nedsættes et Udvalg til Udarbejdelse af almindelige Bestemmelser for en Landsoverenskomst i Entreprenørfaget for Provinsen, idet man herunder støtter sig til Afsnittene i Københavns Priskurant.

Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt senest den 1. Maj 1930.

2. Arbejdstid.

Som i Overenskomsten af 15. Maj 1922 med Udeladelse af det sidste Afsnit i Overenskomstens § 1.

3. Timeløn og Overarbejde.

Som i Overenskomsten af 15. Maj 1922, Pkt. a., b. og c., dog skal Dansk Arbejdsmands Forbund have Ret til at kræve optaget Forhandling om Bestemmelserne i Pkt. c. Timelønnen er 105 Øre.

4. Akkordarbejde.

a. Der udarbejdes en Prisliste med almindelige Bestemmelser for de enkelte Afsnit, idet den kommende københavnske Jord- og Betonarbejder-Prisliste benyttes som Grundlag. I Prislisten optages ogsaa Akkordpriser for Vand- og Gasledninger. Om muligt udarbejdes Prislisten i simplificeret Skikkelse, passende for Forholdene i Provinsen; Priserne fastsættes i Forhold til ovennævnte Priskurants Priser under Hensyntagen til Murermestrenes og Murarbejdsmændenes Priskuranter i Provinsen for tilsvarende Arbejde. Det skal desuden herunder tilstræbes, at Priskuranten ikke som Helhed bringes op over det Niveau, som er fastsat som gældende for 2. Zone i Nordsjælland. Til Løsning af denne Opgave nedsættes et Udvalg, hvis Arbejde skal være tilendebragt senest den 1. Maj 1930.

Akkord-Priskurantens Omraade er følgende:

Købstæderne, de til Købstæderne grænsende bymæssigt bebyggede Dele af Sognekommunerne (Forstadsbebyggelser) samt Stationsbyer med over 2000 Indbyggere.

Fra 1. Februar 1931 nedsættes den fornævnte Grænse af 2000 Indbyggere til 1000. Fra samme Tidspunkt skal desuden Husbygningsarbejder udføres i Akkord i hele Landet.

Efter Aftale i det enkelte Tilfælde mellem Arbejdsgiver og Arbejder, kan der gives et Tillæg til Timelønnen for Arbejder, der normalt efter foranstaaende Bestemmelser skulde være givet i Akkord, men hvor dette af særlige Grunde ikke har kunnet lade sig gøre. Hvor der ikke træffes Aftale om andet, bliver Tillægget 20% til den normale Timeløn.

b. Følgende Arbejder, nemlig 1) større Jordarbejder, hvor Gravemaskiner benyttes, eller 2) større Jordarbejder, hvor Haandlæsning benyttes, og Transporten ikke foregaar med Haandkraft, 3) Tipvognssporlægning, 4) Transport, 5) Tipning, 6) Arbejde og Læsning ved Maskinen samt hertil hørende Arbejde ved Afvandingsgrøfter og Skraaningsarbejde, endvidere Lægning af permanente Spor og Arbejde ved Ballastering udføres fortrinsvis i Akkord, idet Entreprenøren dog har Ret til at forlange disse Arbejder udført i Timeløn mod at betale *et Tillæg af* **15%** til Normaltimelønnen. For større Betonarbejder, der ligger udenfor Priskurantomraadet, gælder samme Regel som nævnt for større Jordarbejder.

c. Ved Arbejder udenfor de fastlagte Akkordomraader vil Parterne tilstræbe Arbejdet udført i Akkord, og den iøvrigt gældende Priskurant skal her være vejledende ved Aftalen om Akkordvilkaarene. For saa vidt Enighed derom ikke opnaas, udføres Arbejdet i Normaltimeløn (for saa vidt Arbejdet falder ind under de i § 5 nævnte Arbejder, da ydes de heri nævnte Tillæg). Uenighed om Arbejdets Udførelse i Akkord maa ikke give Anledning til Arbejdsstandsning.

d. Hvis Arbejdsmaaden for Arbejde, henhørende under Prislisten, ved Indførelse af nye tekniske Hjælpemidler væsentlig ændres, fastsættes nye Akkordpriser ved Mægling, eventuelt ved Voldgift. Hvis de nye tekniske Hjælpemidler er af en saaadn Art, at det oprindelige Akkordgrundlag ganske forandrer Karakter, kan Voldgiften erklære sig om, hvorvidt dette finder Sted, og da bestemme, at Akkordprisen ikke kan anvendes, hvorefter Spørgsmaalet optages til almindelig organisationsmæssig Behandling. Indtil nye Akkordpriser er fastsat, betales normal Timeløn med et Tillæg af *20%*.

5. Følgende Arbejder betales, for saa vidt de ikke udføres i Akkord, med et Tillæg til den normale Timeløn, dog at der ikke ved samme Arbejde kan ydes mere end eet Tillæg:

a) Arbejde med Jernbeton (jfr. Overenskomsten af 15. Maj 1922) betales, for saa vidt det ikke udføres i Akkord, med et Tillæg til den normale Timeløn af 15%.

b) Arbejde ved Tjæring, Asfaltering og lgn. betales, for saa vidt det ikke udføres i Akkord, med et Tillæg til den normale Timeløn af 15%.

c) Nedbrydning af hele Bygninger og større Dele af saadanne, Dampskorstene, Teglovne og lignende Ovne samt Ophugning af Beton betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, med et Tillæg til den normale Timeløn af 15%.

d) Aflæsning, Stabling og Maaling af frisk olieimprægneret Tømmer, Pæle eller Sveller betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, med et Tillæg til den normale Timeløn af *15%*.

e) For den Del af et Vandbygningsarbejde — hvorved forstaas saadant Arbejde ved det aabne Vand, saavel Hav som Fjorde og Søer, hvor Arbejderne paa Grund af Vandet ofte er udsatte for at blive oversprøjtede eller miste Arbejdsdage — der udføres i eller udover Vandet, altsaa ikke i tørlagt Grube, eller hvor Forholdene kan sidestilles hermed (f. Eks. udføres ovenpaa tæt Forskalling over Vandet) ydes, naar Arbejdet udføres i Timeløn, et Tillæg til den normale Timeløn af *20%*.

f) Asfaltbetonarbejde, jfr. Overenskomsten af 18. August 1925 og Overenskomsten af 14. November 1925 med fornødne Rettelser i Henhold til eventuel Timelønsforhøjelse.

g) For Uddybningsarbejde gælder Overenskomsten af 6. August 1928, med fornødne Rettelser i Henhold til eventuel Timelønsforhøjelse.

h) Ramningsarbejde, herunder Transport af Pæle indenfor Arbejdspladsen, Opstilling, Flytning og Nedtagning af Rambukke, betales med et Tillæg til den normale Timeløn af 20%. Samtidig udgaar § 13 af Københavns-Prislisten.

i) For Vejbehandling med Tjærebeton, Tjære- eller Asfaltemulsioner (herunder den samtidige Overgrusning) betales, naar Arbejdet udføres i Timeløn, til de Arbejdere, der er direkte beskæftigede med de bituminøse Bindemidler, et Tillæg til den normale Timeløn af 15%.

j) Rensning af Septictank og W. C. betales, naar Arbejdet udføres i Timeløn, med et Tillæg til den normale Timeløn af 20%.

k) Arbejde ved Stenknusning med Maskine betales, for saa vidt det ikke udføres i Akkord, med et Tillæg til den normale Timeløn af *15%*.

l) Ved Arbejde med Luftværktøj betales den eller de Mænd, der direkte betjener Værktøjet, med et Tillæg til den normale Timeløn af *15%*, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord.

6. Regler for Behandling af faglig Strid indsættes som i Overenskomsten af 15. Maj 1922, dog med Ret til nærmere Forhandling.

7. Særlige Bestemmelser for Nordsjælland.

For *Akkordarbejde* i 1. Zone betales efter Københavns Priskuranter, i 2. Zone efter samme med Fradrag af 5%.

Timelønsarbejde: Der tilstræbes saavidt muligt en ensartet Timeløn. Disse Forhandlinger tilendebringes samtidig med de ovenanførte Prislisteforhandlinger. Dette Spørgsmaals Løsning maa ske i Overensstemmelse med Ordningen for Murermestrene.

Ved Timelønsarbejde med Tillæg kan Timebetalingen ikke overstige den københavnske Takst.

8. Midlertidig Bestemmelse.

Lillebæltsbroarbejdet og Arbejdet ved den nye Fredericia-Banegaard skal, selv om det maatte falde udenfor Overenskomstens Akkordomraade, regnes som henhørende herunder.

9. Ikrafttræden.

Denne Overenskomst træder i Kraft straks og afløser Overenskomsten af 15. Maj 1922 samt alle lokalt afsluttede Overenskomster; for Priskurantens Vedkommende dog først 1. Juni 1930.

10. Varighed.

Overenskomsten gælder indtil den med 3 Maaneders Varsel af en af Parterne opsiges til Ophør den 1. Februar, dog tidligst 1. Februar *1932*.

11. Forhandlingerne om Brolæggeroverenskomsten for Provinsen fortsættes og tilendebringes senest den 1. Maj 1930.

For Købstæderne gælder de nugældende Prislister uforandret indtil da.

For de Arbejder, der er anført i det Udkast til Priskurant, om hvis Ramme der er Enighed mellem Parterne, og som ikke findes i de foreliggende Prislister, betales, indtil ny Overenskomst er traadt i Kraft, et Tillæg til den normale Timeløn paa *15%*, saafremt disse Arbejder ikke udføres i Akkord.

For Maskinstødning betales, indtil der er vedtaget en ny Overenskomst, paa samme Maade, som der nu betales i Aarhus.

Udenfor Købstæderne har Arbejdsmændene Akkord efter Priskuranten, hvis Brolæggersvendene arbejder i Akkord.

For saa vidt Priskurantarbejdet ikke udføres i Akkord, betales et Tillæg til den normale Timeløn af *20%*.

Med Hensyn til Nordsjælland forholdes som under »Entreprenørarbejde i Nordsjælland« under fornøden Hensyntagen til den for Brolæggersvende gældende Zoneinddeling.

Eventuel Uenighed vedrørende Udarbejdelsen af Prislisten henvises til Behandling i Forligsinstitutionen.

Tilføjelse:

a. Regulering af Lønningerne efter Pristal finder ikke Sted.

b. Til Bilæggelse af eventuelle Tvistespørgsmaal vedrørende Udarbejdel-

sen af Prislister og almindelige Bestemmelser (Brolæggerpriskuranten dog undtaget), indtil de nye Prislister foreligger vedtagne, nedsættes et Udvalg paa 2 Mand fra hver Side med et af Forligsinstitutionens Medlemmer som Opmand.

c. De for Odense Entreprenørforening, Svendborg Entreprenørforening, Randers Vognmandsforening samt Entreprenørerne C. Stisager og C. C. Thomsen, Aalborg, gældende Særoverenskomster bortfalder, og nærværende Overenskomst træder i Stedet for.

II.

Overenskomsterne mellem Centralforeningen for Murermestre i Jylland og i Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1932 med de Ændringer, hvorom Parterne er enige og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

A. Landpriskuranten.

1) *A. Murerarbejde. Pkt. 1.*
Satsen ændres til 5 Kr. 10 Øre.

2) *A. Murerarbejde. Pkt. 40.*
De af Arbejderne foreslaaede Priser fastsættes som gældende for Skorstene indtil 15 m Højde.

3) *A. Murerarbejde. Nyt Stykke.*
Medhjælp ved Forsætning af Natursten og imiterede Sten betales med 85 pCt. af Svendenes Akkordtimefortjeneste.

4) *A. Murerarbejde. Nyt Stykke.*
For Opbæring af almindelige Aftræksrør til Badeværelser og W. C. betales 12 Øre pr. lb. m. pr. Hul (Højdetillæg indbefattet).

5) *C. Vandbæring ved Murerarbejde. Pkt. 2.*
Hvor Trykvand findes, men ikke er oplagt i Bygningen, betales pr. 1-Etages Hus 40 Øre og pr. 2-Etages 50 Øre.

6) *D. Indvendigt Pudsearbejde. Pkt. 1.*
Bestemmelsen affattes saaledes:

»For Opbæring af Murermaterialer og Tilberedning af Mørtel til Indvendigt Pudsearbejde, deri indbefattet Hulkehler og Rabitzpuds samt Hjælp til Stilladsbygning betales for Etager, hvis Gulv ligger indtil 1 m over Mørtelens Oplagsplads, *36 pCt.* af de passede Svendes og Lærlinges Fortjeneste samt et Tillæg af $^2/_3$ pCt. for hver Meter en Etages Gulv ligger højere end 1 m.«

7) *D. Indvendigt Pudsearbejde. Pkt. 4.*
Satsen ændres til 30 pCt.

8) *D. Indvendigt Pudsearbejde. Nyt Pkt.*
For Pasning af Svende ved Vægflisearbejde betales *16 pCt.* af de passede Svendes, eventuelt Lærlinges, samlede Fortjeneste med et Tillæg af 1 pCt. for hver Etage udover Stuen.

9) *E. Facadearbejde. Pkt. a.*
Bestemmelsen affattes saaledes:
»Ved fugede Facader betales *20 pCt.* af de passede Svendes og Lærlinges samlede Fortjeneste.«

10) *E. Facadearbejde. Pkt. b.*
Bestemmelsen affattes saaledes:
»Ved almindelig glat pudsede Facader betales *30 pCt.* af de passede Svendes og Lærlinges samlede Fortjeneste, for trukken Gesimt og Baand dog kun 20 pCt.«

11) *Afsnit H, I og J.*
Der optages Forhandlinger om de i disse Afsnit indeholdte Satser samt om Priser paa Kloakarbejde ved Husbygning. Forhandlingerne føres i det af Landsoverenskomsten mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen omhandlede Udvalg og efter de der nævnte Regler. I denne Anledning er de to Parter berettigede til at lade sig repræsentere i Udvalget med hver 2 Medlemmer.

12) *Under almindelige Bestemmelser* optages følgende Regel:
Paa alle Bygninger skal fremtidig Jord- og Betonarbejdet samt Kloakledningsarbejdet indenfor Gadelinien ved saadanne Bygninger udføres i Akkord.

13) *Særlige Bestemmelser for Nordsjælland.*
a. For Murarbejdsmandsarbejde i Birkerød gælder de i Priskuranten for Murarbejdsmændene i Gentofte og Lyngby anførte Ak-

kordsatser samt øvrige Bestemmelser, undtagen Timelønnen.

b. For Entreprenørarbejde i Birkerød træder de københavnske Akkordsatser for Arbejder i Forbindelse med Husbygningsarbejdet i Stedet for de nugældende Satser.

c. For 2. Zones Vedkommende afløses de nugældende Overenskomster af den almindelige Landspriskurant, med Undtagelse af Akkordafsnittet om Jord- og Betonarbejde, dog med et Tillæg af 5 pCt. til Fortjenesten.

d. For Jord- og Betonarbejde i 2. Zone gælder de københavnske Akkordsatser minus 5 pCt. for Arbejder i Forbindelse med Husbygningsarbejde.

e. Timelønnen i 1. Zone bliver lig med den i den ny københavnske Overenskomst for Jord- og Betonarbejde fastsatte.

f. Timelønnen i 2. Zone bliver den i Landspriskuranten fastsatte, dog med et Tillæg af 6 Øre.

g. De i den almindelige Landspriskurant for visse Timelønsarbejder anførte Procenttillæg til Timelønnen vil for 2. Zones Vedkommende være at beregne af den forhøjede Timeløn.

B. Timelønnen.

Timelønnen fastsættes til 105 Øre. Reguleringen efter Pristal bortfalder.

III.

Overenskomsten mellem *Kalk- og Teglværksforeningen* og *Dansk Arbejdsmandsforbund* forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1931 med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

1. Timelønnen fastsættes saaledes for Teglværkernes Vedkommende:

For følgende Teglværker: Samtlige i de sønderjydske Landsdele beliggende Teglværker, A/S De forenede Teglværker i Hjørring, A/S Morsø Teglværker og A/S Dagelykke Teglværk, er Timelønnen 86 Øre.

For følgende Teglværker: Bygholm Teglværk, Godthaab Teglværk, A/S De forenede Teglværker ved Aarhus, A/S Esbjerg Teglværk, A/S Lunds Teglværk, Esbjerg, Maade Teglværk, Esbjerg, Hostrup Teglværk, Hobro, Lindholm Dampteglværk, Nørresundby, Overhoved Teglværk og Tagstensfabrik, Struer, og Struer Teglværk, er Timelønnen 90 Øre.

For samtlige øvrige Teglværker er Timelønnen 88 Øre (dog forbliver Timelønnen uændret for Ubberup Teglværk og Fladmose Teglværk).

2. For de Kalkværker, hvor Timelønnen hidtil har været 85 eller 87½ Øre, forhøjes den til 90 Øre.

3. Reguleringen efter Pristal bortfalder.

4. Overenskomstens § 1, sidste Stk., affattes saaledes:

»Stenlæssernes normale Arbejdstid kan, om nødvendigt, forskydes med en Time, naar der gives Varsel herom Dagen forud.«

IV.

Overenskomsten mellem *Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm* og *Dansk Arbejdsmandsforbund* forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1931 med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

1. Timelønnen fastsættes til 88 Øre.
2. Regulering efter Pristallet fortfalder.

V.

Overenskomsten mellem *Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker* og *Dansk Arbejdsmandsforbund* forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1931 med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, og iøvrigt paa følgende Vilkaar.

Timelønnen fastsættes til 98 Øre. Regulering efter Pristallet bortfalder.

VI.

Overenskomsterne mellem *A/S De danske Sukkerfabrikker, Sukkerrafinaderiet »Phønix«, København, Københavns Sukkerrafinaderi, Sukkerfabriken »Nykøbing F.«* og *Sukkerfabriken »Vestsjælland«* forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1931 med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, og iøvrigt paa det Vilkaar, at Regulering efter Pristal bortfalder.

VII.

Overenskomsten mellem *Foreningen af danske Sæbefabriker* og *Dansk Arbejdsmandsforbund* forlænges for Ti-

den indtil 1. Februar 1931 med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

1. Fabrikationstillæget (Akkordafsavnstillæget) forhøjes med 1 Kr.

2. Regulering efter Pristal bortfalder.

VIII.

Overenskomsterne mellem *Foreningen af Olieindustriens Arbejdsgivere* og *Dansk Arbejdsmandsforbund* forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1931 med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, og iøvrigt paa det Vilkaar, at Regulering efter Pristal bortfalder.

IX.

Overenskomsterne mellem *Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn* samt *Tømmerhandlerforeningen for København* og *Dansk Arbejdsmandsforbund* forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1931 med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, og iøvrigt paa det Vilkaar, at Regulering efter Pristal bortfalder.

X.

Overenskomsten mellem *Glostrup Cementstøberi* og *Tagstensfabrik* og *Dansk Arbejdsmandsforbund* forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1931 paa det Vilkaar, at Timelønnen bliver 111 Øre, og at det hidtil ydede Akkordafsavnstillæg paa 7 Øre forhøjes til 12 Øre, samt at Regulering efter Pristal bortfalder.

XI.

Overenskomsten mellem *Stilling Cementvarefabrik* og *Dansk Arbejdsmandsforbund* forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1931 med følgende Ændringer:

1. Timelønnen fastsættes lig med den mellem Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende.

2. Kilometerpenge ydes i Overensstemmelse med de i fornævnte Overenskomst indeholdte Regler.

3. Der optages Forhandling mellem Parterne om en Revision af den gældende Akkordpriskurant. Indtil Enighed herom opnaas, forbliver de nuværende Satser i Kraft.

4. Regulering efter Pristal bortfalder.

XII.

Overenskomsten mellem *Foreningen af danske Cementfabrikker* og *Dansk Arbejdsmandsforbund* forlænges for Tiden indtil 1. Februar 1931 med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

1. Timelønnen for de Arbejdere, som ikke normalt er beskæftigede paa Poster, som aflønnes enten med ren Akkord eller med Timeløn, suppleret med Produktionstillæg, fastsættes til 95 Øre.

2. Regulering efter Pristallet bortfalder.

Uenighed om Forstaaelsen af nærværende Mæglingsforslag afgøres med bindende Virkning af et Nævn, bestaaende af 1 Repræsentant for hver Hovedorganisation med Forligsmanden som Opmand.

De varslede Strejker aflyses.

København, den 5. April 1930.

K. Riis-Hansen.

Nærværende Mæglingsforslag vil være at betragte som en Helhed, og Svaret, der saaledes maa afgives med et enkelt Ja eller Nej, afleveres under Adresse: Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 3, Tirsdag den 15. April Kl. 12.

Kvindestrejken i Jernindustrien afsluttet.

I »Arbejderen« Nr. 38 er redegjort for Overenskomstforhandlingernes Forløb mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Jernindustriens Arbejdsgivere.

Efter at Forligsforslaget var forkastet og Strejken iværksat den 17. Marts indledtedes Onsdag den 2. April fornyede Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen om Strejkens Bilæggelse.

Paa dette Møde stillede Jernindustrien et Forslag, som betød en Forbedring af det forkastede Forligsforslag. Betingelsen for Forslagets Gyl-

dighed var, at Bestyrelsen for Københavns Afd. 5 vilde anbefale det til Medlemmernes Godkendelse. Der blev i den Anledning fastsat en Frist til Torsdag den 3. April Kl. 4 Eftermiddag.

Da denne Frist var udløben, med det Resultat, at Afdelingsbestyrelsen havde nægtet at anbefale Jernindustriens Tilbud til Vedtagelse, var Forslaget dermed bortfaldet og Strejken løb videre.

Lørdag den 5. April, da Forligsinstitutionens Formand, *K. Riis-Hansen,* stillede sine Mæglingsforslag vedrørende Arbejdsmandskonflikten, henstillede han til De samvirkende Fagforbund, at gøre et Forsøg paa at faa Strejken ud af Verden, og i den Anledning sammenkaldtes Forretningsudvalget til Møde Tirsdag den 8. April, og indbød Repræsentanter for Kvindeligt Arbejderforbund til at deltage i dette Møde, som blev ganske kortvarigt, idet Formanden for Forbundet, Fru *Alvilda Andersen,* meddelte, at Forbundets Forretningsudvalg den 7. April havde vedtaget at henstille til Hovedbestyrelsen, om at bruge sin Bemyndigelse til at afslutte Strejken, saafremt det Forslag, Arbejdsgiverne stillede den 2. April, kunde kaldes frem igen.

Dette skete, og Lørdag den 12. April genoptoges Arbejdet paa de i 2. April-Forslaget stillede Betingelser, der giver Kvinderne 3 Øres Tillæg til Minimallønninger og Mindstebetalinger for Kvinder over 18 Aar, og 2 Øre for Minimalløn og Mindstebetalinger til Kvinder under 18 Aar. Forligsmandens Forslag bød her kun 2 Øres Tillæg til Minimallønnen for Kvinder over 18 Aar.

Større Betydning ligger der i den Omstændighed, at det principielle Krav om Kvindernes Aldersgrænse er opfyldt saaledes, at Jernindustriens Sammenslutning forpligter sig til ikke fremtidig at antage Kvinder under 16 Aar.

Det ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde afholdes Mandag den 26. og Tirsdag den 27. Maj i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22.

Forretningsudvalget.

Lønbevægelser og Konflikter.

Malere paa Dansk Karosserifabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. Marts, hvori deltog Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, Dansk Karosserifabrik, Malerforbundet og De samvirkende Fagforbund, forhandledes der om en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage over, at 17 Malersvende hos Dansk Karosserifabrik havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning.

Ved Mødet opnaaedes der ikke noget Resultat, hvorefter Arbejdsgiverforeningen indbragte Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Sagen blev derefter behandlet og paadømt ved Retten. Saavel Malerforbundet som dets Afdeling Vognmalernes Fagforening erkendte, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og at de havde gjort de paagældende Medlemmer opmærksom herpaa.

Rettens Afgørelse gik ud paa, at de paagældende 17 Arbejdere har begaaet et Overenskomstbrud og derfor tilpligtes de til at erlægge en Bod paa 30 Kr. hver, medens Sagens Omkostninger udredes af Forbundet med 300 Kr.

Kendelsen medførte ikke Arbejdsstandsningens Ophør og Arbejdsgiverne anlagde ny Sag, hvorunder det oplystes, at Vognmalernes Fagforening i »Social-Demokraten« havde erklæret Arbejdet frit, og at Fabrikkens Tillidsmænd havde faaet Bemyndigelse til paa de 17 Svendes Vegne at erklære, at de ikke agtede at genoptage Arbejdet.

For denne Sags Vedkommende fik Kendelsen det Udfald, at de 17 Malersvende hver idømtes en Bod til Dansk Karosserifabrik paa 100 Kr., medens Forbundet paany maatte betale 300 Kr. i Sagsomkostninger.

Den ulovlige Arbejdsstandsning fortsættes stadig, uagtet de to Kendelser.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 43 * KØBENHAVN DEN 26. APRIL 1930 * 26 AARGANG

1. Maj-Manifest.

TIL ARBEJDERNE I ALLE LANDE.

For Verdensfred og Ottetimersdag.

Der er endnu kun faa Dage til Arbejdets store Højtidsdag. I hele Verden ruster Arbejdere af alle Racer og Nationer sig til at fejre denne fælles Festdag paa værdig Maade. I Fællig vil de demonstrere deres urokkelige Vilje til at frigøre sig for det kapitalistiske Aag og tilintetgøre Krigens ødelæggende Magter. Enige om Maalet og Vejen, slutter de i stedse tættere Rækker op i Kampen for Arbejdernes Frigørelse.

I Arbejderklassens 40-aarige Kamp for Fred og Ottetimersdag har disse de sociale Brydningers to store Maal ingenlunde tabt deres symbolske og revolutionære Betydning.

Trods Folkeforbund og Pariserpagt, trods Locarno og Afrustningskonferencer synes Verdensfreden ikke at gøre de Fremskridt, som alle oprigtige Fredsvenner havde forventet. Den gennem tomme Protokolformler banlyste Krig vil true det menneskelige Samfund saa længe, som Verdensproletariatet ikke udover de nationale Grænser i selvbevidst og urokkelig Enighed tilkendegiver den faste Vilje og Styrke, som alene er i Stand til at sætte en Stopper for alle den kapitalistiske Verdens krigeriske Tilbøjeligheder og fjerne alle økonomiske og nationale Modsætninger.

Den 1. Maj vil Arbejderne demonstrere for Verdensfreden: Mere end nogensinde er det paakrævet, at de fredsvenlige Arbejdermasser offentlig giver Udtryk for deres Had mod Krigen. Arbejderklassens Aarvaagenhed bør ikke svækkes eller vildledes gennem de gentagne og til Ufrugtbarhed dømte Afrustningskonferencer.

Den britiske Regerings gode Vilje og rosværdige Hensigter formaaede ikke at hindre, at Flaadeafrustningskonferencen blev til et Udgangspunkt for nye Kaprustninger.

Naar i hele Verden Arbejdernes store Masser i By og paa Land samles den 1. Maj, maa de af al Magt kræve, at der gøres Ende paa alle Tilkendegivelser, som ikke efterfølges af Handling.

Overalt maa Parolen lyde: »Aldrig mere Krig! Nedrustning! Begejstringen for Fredssagen og den moralske Styrke til at bringe Ofre bør holdes vedlige og vokse.

Ikke mindre alvorlig er Situationen med Hensyn til Symbolet paa Arbejderklassens økonomiske Frigørelse: Ottetimersdagen. Aaret 1930 vil være præget af forbitrede Kampe om denne store sociale Reform.

Ottetimersdagen er endnu ikke blevet til Virkelighed for alle Arbejdere. Kapitalens reaktionære Kræfter er ikke til Sinds at afruste. Arbejdsgiverne har endnu ikke opgivet deres Krav paa økonomisk Diktatur og Udbytning. Takket være den stedse mere om sig gribende økonomiske Krise haaber Arbejdsgiverne stadig paa den fulde Genoprettelse af deres tidligere Magt.

Tiltrods for, at vigtige Arbejdergrupper ogsaa i dette Aar ad Lovgivningens Vej søger at opnaa en betydelig Forkortelse af Arbejdstiden, bør Arbejderklassen med fordoblet Viljestyrke og Udholdenhed staa Vagt om de engang vundne Rettigheder og afslaa Arbejdsgivernes Angreb.

I alle Lande bør Arbejderne med Vægt og Styrke demonstrere for Freden og for Arbejderklassens økonomiske Frigørelse.

Den Kamp, som Millioner af maalbevidste Arbejdere fører for Fredsidealet, for Frihed og social Retfærdighed, er en alvorlig Advarsel til Reaktionen og de Kræfter, som søger at drage Fordel af en usund Nationalisme.

Den intern. faglige Central.

Den faglige Situation.

Forlængede Overenskomster.

Mellem *Dansk Karetmagerforbund* og Karetmagermestrenes Sammenslutning er der opnaaet Enighed om at forlænge den bestaaende Overenskomst 1 Aar til 1. Marts 1930 med enkelte Ændringer.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund har forlænget den med Margarinefabrikkerne bestaaende Overenskomst paa 3 Aar til 1. April 1930 med enkelte Ændringer, bl. a. er Lønningerne hævet ca. 10 pCt. Den reelle Grundløn hos Firmaet Otto Mønsted i København er dog 17 Kr. 27 Øre højere end Overenskomsten udviser.

Kvindeligt Arbejderforbund har ved en ny Forhandling faaet forlænget Overenskomsten med De danske Sukkerfabrikker og Sukkerraffinaderiet »Phønix« paa 1 Aar med forskellige Forbedringer. Der er saaledes opnaaet et Timelønstillæg af 2 Øre for Skiftehold. Rengøringsarbejde og Arbejdet med Sukkersækkerystning har ogsaa faaet 2 Øres Tillæg. Det almindelige Dagarbejde er forhøjet med 2¾ Øre.

Dansk Rebslageriarbejderforbund har forlænget den med Foreningen af danske Rebslagerier bestaaende Overenskomst af 19. Jan. 1928, med Tillæg af 13. December s. A., paa et Aar med følgende Ændringer:

1. Overenskomstens § 3, 1. Stk. affattedes saaledes: Den normale Timeløn er for faglærte Arbejdere i Provinsen 104 Øre pr. Time, i København 107 Øre, for ikke-faglærte Arbejdere, der er fyldt 18 Aar, 99 Øre pr. Time. For kvindelige Arbejdere, der er fyldt 16 Aar, i de første 3 Maaneder 53 Øre pr. Time og derefter 57 Øre pr. Time.

2. Overenskomstens § 4 sættes ud af Kraft for Tidsrummet 1. April 1930 til 31. Marts 1931.

Forbundet har ogsaa faaet Overenskomstforholdene ordnede med De danske Rebslagermestres Centralforening.

Papirindustriens Overenskomstforhold.

Papirindustriarbejderforbundet, som havde opsagt sin Overenskomst til Ophør 1. Marts, havde ført en Række lokale Forhandlinger, uden at disse dog havde ført til et Grundlag, hvorpaa Forbundet kunde slutte en ny Overenskomst.

Der fandt derefter, under Medvirkning af Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, et Møde Sted i Arbejdsgiverforeningen den 17. Marts; men heller ikke her lykkedes at opnaa Enighed.

Forbundet fremsendte herefter 1. og 2. Varsel om Strejke.

Forligsmanden greb nu ind og henstillede til Parterne, at der optoges en fornyet Forhandling og at Strejken udsattes, saaledes at han, saafremt der ikke ved den fornyede Forhandling opnaaedes Enighed, kunde faa Adgang til Forhandling med Parterne om eventuelt stillede Forslag.

Det fornyede Møde i Arbejdsgiverforeningen fandt Sted den 1. April, og her opnaaedes der Enighed om en Række lokale Forhold og om et Tillæg til Skiftearbejderne; men om 3 Hovedkrav opnaaedes der ikke Enighed.

Forligsmanden, Professor Poul Andersen, indkaldte derefter Parterne til et Forligsmøde den 8. April, og efter en langvarig Forhandling fremsatte han nedenstaaende Forslag, som Parterne skal afgive Svar paa den 15. April.

Mæglingsforslag.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Papirindustriarbejdernes Forbund og A/S De forenede Papirfabrikker, Frederiksberg Papirfabrik, Carl Allers Etablissement og Sct. Clara Mølle, Roskilde, stiller Forligsmanden følgende Mæglingsforslag:

De hidtidige Overenskomster fornyes for et Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, samt med følgende Ændringer:

Timelønninger for mandlige Arbejdere forhøjes med 4 Øre, Timelønninger for kvindelige Arbejdere forhøjes med 3 Øre; Overarbejdsbetalingen forhøjes procentvis i samme Forhold. Ugelønninger forhøjes med 1,92 Kr.

Regulering af Lønningerne efter Pristal bortfalder.

Den varslede Strejke bortfalder.

København, den 8. April 1930.

(sign.) Poul Andersen.

Svar paa nærværende Mæglingsforslag afgives under Adresse: Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 3, Tirsdag den 15. ds. inden Kl. 12 Middag.

*

Ved Fristens Udløb meddelte begge Parter, at Mæglingsforslaget var vedtaget.

Overenskomstén for Sadelmagere, Linoleums-, Lædervare- og Rejsetøjsarbejdere.

Efter Forhandlingerne mellem Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og en Række modstaaende Arbejdsgiverorganisationer, ved hvilke der opnaaedes Enighed om en Del Ændringer i de bestaaende Overenskomster, afholdtes der Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirkning om de tilbagestaaende Uoverensstemmelser.

Forhandlingerne paabegyndtes den 27. Marts, men fik et saa langvarigt Forløb, at de først sluttede langt op paa Formiddagen den 28. Marts.

Man var da enedes om Betingelserne for Fornyelsen af samtlige Overenskomster, nemlig Sadelmagere, Tapetserere, Linoleumspaalæggere, Lædervare- og Rejsetøjsarbejdere saavel i København som Provinserne, samt Bygningstapetsererne og Drivremmearbejderne i København.

Overenskomsten blev indgaaet under Forbehold af Medlemmernes Sanktion, og Svaret skulde afgives den 7. April.

Alle Parter vedtog Overenskomstforslagene, hvorefter Overenskomsterne er forlængede til 1. April 1931.

Vi skal ikke her komme ind paa en Redegørelse af alle de i de gældende Akkordprislister foretagne Ændringer, men indskrænke os til at nævne nogle Ændringer af mere generel Natur.

Timelønningerne for Syersker hos Tapetsererne forhøjedes for den sidste Sats fra 74 Øre til 76 Øre. Af de fem gældende Satser for Syerskernes Timeløn i Provinsen forhøjedes de to med 2 Øre hver og den sidste med 3 Øre, fra 57 til 60 Øre. For Rejsetøjsbranchen forhøjedes samtlige Kvinde-Timelønninger med 2 Øre.

Minimallønningerne forblev uforandrede.

Bygningstapetsererne fik en Forhøjelse af 3% paa deres Akkordprislister for saavel gammelt som nyt Arbejde, og det samme gælder for Akkorderne paa Drivremmefabrikerne, hvortil kommer flere Ændringer i Arbejdernes Favør.

Overenskomsten skal træde i Kraft fra 1. April og eventuel Efterbetaling skal finde Sted efter Parternes endelige Godkendelse.

Opsagte Overenskomster.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund har opsagt den med Buntmagerlauget, Foreningen af faglærte Buntmagermestre og Pelsvarefabrikantforeningen bestaaende Overenskomst til Ophør 1. Juli.

Dansk Typografforbund har opsagt den med Organisationen af Bladudgivere i Provinserne, Dansk Provins-Bogtrykkerforening gældende Tarif til Ophør 30. Juni d. A.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd i Horsens og Vejle.

Den 25. Marts afholdtes under Hovedorganisationernes Medvirken et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, ved hvilket der behandledes 5 forskellige Uoverensstemmelser, hvoraf de 4 var fra Horsens og den femte fra Vejle.

1. Dansk Arbejdsmandsforbund klager i denne Sag over, at en Vognmand Aage Andersen ikke har haft en Kusk, der kørte for ham en kort Tid, ulykkesforsikret, i Henhold til den gældende

Overenskomst, for de første 13 Uger efter Ulykkestilfælde.

Da der nu er indtruffet et temmelig alvorligt Ulykkestilfælde, siger Vognmanden, at han intet ejer og intet kan betale, og Horsens Vognmandsforening, af hvilken den paagældende Vognmand er Medlem, nægter ligeledes at betale.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Dansk Arbejdsmandsforbund forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

2. I denne Sag klager Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark over, at Havnearbejdere ved Horsens Havn har foretaget Arbejdsvægring ved Losning af Byg fra Damperen »Rusland« i en ny Type Jernbanevogne.

Arbejdernes Repræsentanter hævdede, at der ikke var Tale om Arbejdsvægring. Der var krævet Arbejde, som ikke kunde udføres af en enkelt Mand, og den nødvendige og nogle Gange tidligere ydede Assistance var nægtet i det omhandlede Tilfælde.

Enighed opnaaedes ikke, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret.

3. Ogsaa i denne Sag er det Arbejdsgiverne, der klager over Uoverensstemmelse om Betalingen ved Lempning til Kornsuger i Horsens Havn. I et Mæglingsmøde har Arbejdsgiverne krævet, at Arbejdet skal udføres paa Timeløn indtil der foreligger Enighed om Akkord; men Fagforeningens Formand har udtalt sig i anden Retning.

Der har intet Tilfælde foreligget, og da det er usandsynligt, at der vil komme til at foreligge et saadant i indeværende Overenskomstperiode og maaske heller ikke senere, var der ingen Mulighed for at enes, hvorfor Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret.

4. Den sidste Horsens-Sag er opstaaet paa Grundlag af en Uoverensstemmelse om Losning af Trælast fra M/S »Elfride«, hvor der hersker Uklarhed over, i hvor høj Grad Skibets Spil er anvendt ved Losning.

Ved et afholdt Mæglingsmøde enedes man om Sagens Afgørelse ved Voldgift, men der er nu Strid om, hvad Voldgiftsretten skal paadømme. Arbejderne mener, at man maa vente til der foreligger et nyt Tilfælde, men Arbejdsgiverne vil have en ren teoretisk principiel Afgørelse.

Disse afvigende Standpunkter kunde ikke forenes, hvorfor Arbejdsgiverne forbeholdt sig at gaa til Retten.

5. Den femte og sidste Sag var fra Vejle og er foranlediget ved en Strid om Losning af Oliekager i Sække fra S/ »Maria« til Firmaet C. T. Christensen, Vejle.

Arbejderne havde ved Arbejdsstandsning gennemført, at der antoges Ekstramandskab, og om Berettigelsen af dette Krav har der paa et tidligere Tidspunkt været nedsat en faglig Voldgift. En for denne Voldgift af Den faste Voldgiftsret udpeget Opmand nedlagde imidlertid sit Hverv, og Arbejdsgiverne paastaar, at dette skyldtes Dansk Arbejdsmandsforbunds Optræden, hvilket benægtes fra dettes Side.

Sagen ordnedes med Vedtagelse af følgende: Dansk Arbejdsmandsforbund forpligter sig til at holde Voldgiftsmøde om det omstridte Spørgsmaal i Vejle senest 8 Dage efter, at en Opmand er udpeget. Samtidig enedes man om at anmode Den faste Voldgiftsret om at udpege en Opmand.

Formere hos Firmaet A/S Esbjerg Jernstøberi og Maskinfabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. April forhandledes der om det af Former- og Støberiarbejderforbundet rejste Lønkrav hos A/S Esbjerg Jernstøberi og Maskinfabrik. Ved de lokale Forhandlinger var der ikke opnaaet Enighed og Forbundet havde derfor fremsendt 1. og 2. Varsel om Arbejdsstandsning.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om, at Arbejdet i Fremtiden skal udføres i Akkord. Akkordarbejdernes ansatte Timeløn afgøres ved lokal Forhandling, og i de første 3 Maaneder udføres det Arbejde, for hvilket der undtagelsesvis ikke kan ansættes Akkord eller hvorom Enighed ikke kan opnaas, til de nugældende Timelønninger. Efter den Tid træder Overenskomstens Bestemmelse for dette Omraade i Anvendelse.

Længden af den virkelige Arbejdstid i Tyskland.

(I. F. C.) I Tiden fra 10. til 15. Februar har den faglige Landsorganisation i Tyskland paany foretaget en Undersøgelse angaaende Arbejdstidens Længde i bestemte Industrier. Undersøgelsen omfattede 63,500 Virksomheder indenfor Byggefagene, de grafiske Fag, den kemiske Industri, Træindustrien, Jernindustrien, Skotøjsindustrien og Tekstilindustrien, som tilsammen beskæftigede 2,7 Millioner Personer. For de Arbejdere, som i den Uge, Undersøgelsen foregik, arbejdede længere end 48 Timer ugentlig, var Forholdet som følger: 5,5% arbejdede regelmæssigt over 48 indtil 51 Timer og 2,6% arbejdede over 48 Timer grundet paa midlertidigt Overarbejde. Over 51 indtil 54 Timer arbejdede regelmæssigt 5,6%, mens 1,5% arbejdede over 51 indtil 54 Timer grundet paa midlertidigt Overarbejde. De tilsvarende Tal for en Arbejdstid over 54 Timer var 1,7% og 0,3%. Ialt arbejdede altsaa enten regelmæssigt eller grundet paa midlertidigt Overarbejde 17,2% over 48 Timer ugentlig. Selv om man ved disse Tal tager den daarlige Tilstand paa Arbejdsmarkedet i Betragtning, kan der, sammenholdt med Resultatet af den sidste Undersøgelse (Oktober 1928) konstateres et betydeligt Fremskridt.

Ifølge »Gewerkschafts-Zeitung« er Arbejdstiden ikke ensartet i nogen af de i Undersøgelsen medtagne Industrier. Ved Siden af Distrikter med ganske ringe Merarbejde findes der i samme Industri Distrikter, hvor Størstedelen af Arbejderne endnu arbejder over 48 Timer. Den længste Arbejdstid bestaar i Rhinlandet og Vestfalen, ligesom det i det hele taget kan siges, at Arbejdstiden i Sværindustrien er længere end i alle andre Industrier. Over Halvdelen af de i Undersøgelsen medtagne Metalarbejdere i Rhinlandet og Vestfalen arbejdede længere end 48 Timer. Ogsaa i de andre Industrier i denne Del af Landet var Arbejdstiden betydelig over 48 Timer. Altsaa Overarbejde, Korttidsarbejde og trykkende Arbejdsløshed i et og samme Distrikt. For at skabe Orden i dette Kaos er det ikke tilstrækkeligt at forhindre Overarbejdet og overholde den 48 Timers Arbejdsuge. Ifølge Fagforeningernes Mening er det derudover nødvendigt, at der indføres en lovordnet Arbejdstidsregulering, der tager tilbørligt Hensyn til Forholdene paa Arbejdsmarkedet, en Ordning, som er tilpasset efter den indenfor Erhvervslivet foregaaende Rationalisering og med Henblik paa den uophørlige Overflødiggørelse af den menneskelige Arbejdskraft gennemfører en Forkortelse af Arbejdstiden under 48 Timer.

Bedriftsraad i Tyskland i 10 Aar.

(Af *Poul Olberg*, Berlin).

I hele Tyskland finder der for Tiden Valg Sted til Bedriftsraadene. Valgene er i Aar af en ganske særlig Betydning, idet de afslutter den 10-aarige Periode for Bedriftslovens Bestaaen. Denne Periode gør det fuldkomment muligt at give en udtømmende Bedømmelse af den Betydning, som Bedriftsraadene har haft saavel for Arbejderstandens Interesser som for Landets økonomiske Udvikling.

Loven om Bedriftsraad er en revolutionær Erobring, som den organiserede Arbejderklasse i den tyske Republik har tilkæmpet sig. Før Krigen blev alle Forsøg paa at indføre Arbejdernes Medbestemmelsesret i Bedrifterne resultatløse. Det var først, da Socialdemokratiet og de frie Fagforeninger efter det tyske Riges Sammenbrud blev en bestemmende Faktor indenfor Republiken, at den paagældende Reform kunde gennemføres. Grundtanken i Loven om Bedriftsraad blev allerede optaget i Weimar Forfatningen, i hvilken det bl. a. hedder: »Arbejdere og Funktionærer er i Fællesskab med Arbejdsgiverne og med samme Ret som disse kompetente til at medvirke ved Ordning af Løn- og Arbejdsbetingelser saavel som ved hele den økonomiske Udvikling af de produktive Kræfter. Begge Parters Organisationer og deres Overenskomster

anerkendes«. (Forfatningens Paragraf 165). Til Beskyttelse af sine sociale og økonomiske Interesser skal Arbejderklassen have en »lovgyldig Repræsentation saavel i Bedriftsraadene og de til det økonomiske Omkraade knyttede Distriksarbejdsraad som i et Rigsarbejdsraad«. — I Overensstemmelse med denne Bekendtgørelse fra Rigets Regering blev Loven om Bedriftsraad vedtaget den 4. Februar 1920.

Der skal ifølge denne Lov (paa nogle Undtagelser nær) oprettes Bedriftsraad i alle private og offentlige Virksomheder, der mindst beskæftiger 20 Personer. I mindre Virksomheder, hvor der mindst beskæftiges 5 stemmeberettigede Personer, og af hvilke mindst 3 maa være valgbare, skal der vælges en Bedriftstillidsmand.

Bedriftsraadene er ikke politiske, men social-økonomiske Organisationer. Deres Opgaver er følgende:

At staa Bedriftsledelsen bi med Raad for derved at muliggøre den størst mulige Økonomi ved Bedriftsydelserne og arbejde med paa Fremme af nye Arbejdsmetoders Indførelse,

og at beskytte Bedriften mod Forstyrrelser, især med Forbehold af Arbejdernes og Funktionærernes økonomiske Sammenslutningers Kompetence til ved Stridigheder mellem Arbejdsgiveren paa den ene Side og Bedriftsraadet eller Arbejderklassen paa den anden Side, hvor der ikke kan opnaas Enighed ved Forhandlinger, at paakalde Udvalget til Bilæggelse af Stridigheder eller en vedtagen Forligs- eller anden til Bilæggelse af Stridigheder vedtagen Institution.

Det er ganske afgjort, at Bedriftsraadene, som ved Arbejdernes Medbestemmelseret i høj Grad har indskrænket det enevældige Regimente i Bedrifterne, fra Begyndelsen absolut blev bekæmpet af Arbejsdgiverne. Bedriftsraad var for Arbejdsgiverne et Værk af Revolutionen og et uvedkommende Organ i Bedriften. Bedriftsraad er uden Tvivl den Dag i Dag en Torn i Øjet paa det store Flertal af Arbejdsgivere; men Bedriftsraadet er engang forankret gennem Loven. Ude af Stand til ad lovlig Vej at skaffe Bedriftsraad ud af Verden er Arbejdsgiverne systematisk i Færd med at indskrænke Bedriftsraadenes Ret i Virkeligheden. — Arbejdsgiverne forsøger ifølge Konjunkturerne at udnytte deres Magtstilling. Gyldigheden af Bedriftsloven er for Arbejderstanden som Følge heraf i Reglen et Spørgsmaal om Magtforhold. Perioderne med økonomiske Kriser og Arbejdsløshed, som Tyskland i de sidste Aar har maattet gennemgaa, har skadet Bedriftsraadenes Betydning. Arbejdsgiverne maa dog stadig mere og mere indrømme, at Bedriftsraadene i høj Grad virker fremmende paa Arbejdsfreden. For den moderne Bedriftsleder, der har Forstaaelse af Tidens sociale Bevægelse, bliver Bedriftsraad til en uundværlig Institution. At Bedriftsraadene er af stor og afgørende Betydning for Udviklingen af Bedriftslivet er Gang paa Gang med alt Eftertryk fremhævet baade af de officielle Statsorganer og af Pressen.

Bedriftsraadene har i høj Grad vundet Hævd i Spørgsmaal om Arbejdernes Aflønning, Antagelse, Afskedigelse og Sundhedsbeskyttelse, og saavel indenfor sidstnævnte som øvrige Beskæftigelsesomraader arbejder Bedriftsraadene i fuldkommen Indforstaaelse med Fagforeningerne. Fagforbundenes oprindelige Betænkelighed overfor Bedriftsraadene er forsvunden, og man kan nu snarere anse Bedriftsraadene for at være Fagforeningernes Repræsentation i Bedrifterne.

Valgene til Bedriftsraadene er vel ikke afsluttede endnu, men deres R e t n i n g er allerede klar; den former sig til Gunst for de frie Fagforeninger paa Kommunisternes Bekostning, som kun har kunnet notere store Tab.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i April Maaned 1930.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... *-Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Maj 1930.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran* Ordet „...Forbundets" skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger „Bager-", Bogbinderforbundets Afdelinger „Bogbinder-" o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdl. i *udfyldes med Byens Navn.*

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44 * KØBENHAVN DEN 3. MAJ 1930 * 26 AARGANG

Den 13. internationale Arbejdskonference.

(Søfartskonferencen.)

Den anden af de i 1929 afholdte internationale Arbejdskonferencer traadte sammen i Genève den 10. Oktober, og var en særlig Søfartskonference.

Konferencen havde følgende

Dagsorden:

1) Spørgsmaalet om Regulering af Arbejdstid ombord i Skibe.
2) Spørgsmaalet om Søfolks Beskyttelse i Tilfælde af Sygdom, derunder Behandling af Tilskadekomne ombord.
3) Spørgsmaalet om Sømænds Velfærd i Havn.
4) Fastsættelse af Minimumskrav i Henseende til faglig Dygtighed hos Skibsførere samt vagthavende Skibsofficerer.

Den danske Delegation
havde følgende Sammensætning:

Regeringsrepræsentanter og Raadgivere for disse:

Finansminister *C. V. Bramsnæs,* M. L., Repræsentant.

Departementschef i Socialministeriet *R. Lassen,* Repræsentant.

Fuldmægtig i Ministeriet for Søfart og Fiskeri, *Ove Nielsen,* Suppleant og Raadgiver.

Formand for Almindelig dansk Skibsførerforening, Kaptajn *H. P. Hagelberg,* Raadgiver.

Forretningsfører for Dansk Styrmandsforening, *H. Christiansen,* Raadgiver.

Formand for Maskinmestrenes Forening, Maskinmester *K. A. Rasmussen,* Raadgiver.

Arbejdsgiverrepræsentant og Raadgiver for denne:

Direktør i Dansk Dampskibsrederiforening, cand. jur. *E. Maegaard,* Repræsentant.

Sekretær i Dansk Dampskibsrederiforening, Kaptajn *G. Mikkelsen,* Raadgiver og Suppleant.

Arbejderrepræsentant og Raadgiver for denne:

Formand for Sømændenes Forbund i Danmark, *P. Back,* Repræsentant.

Formand for Søfyrbødernes Forbund i Danmark, *E. Jacobsen,* Raadgiver og Suppleant.

Delegationens Sekretær:

Sekretær i Socialministeriet *Erik Brüel.*

Paa Grund af Finanslovdebatten blev Finansminster *Bramsnæs* dog forhindret i at deltage i Konferencen, og Direktør *Maegaard* deltog først fra Lørdag den 19. Oktober i Konferencens Møder.

Nedsættelse af Udvalg.

Foruden Udvalget til Fuldmagternes Prøvelse og Forretningsudvalget (Commission de proposition) nedsatte Konferencen fire Udvalg, nemlig et vedrørende hvert af de paa Dagsordenen opførte fire Spørgsmaal.

I disse Udvalg blev *Danmark* i Samarbejde med de andre nordiske Lande indvalgt i *Udvalget vedrørende Regulering af Arbejdstiden ombord i Skibe* (repræsenteret ved Fuldmægtig *Ove Nielsen* med Forretningsfører i Dansk Styrmandsforening *Christiansen* som Suppleant), i *Udvalget vedrørende*

Spørgsmaalet om Søfolks Beskyttelse i Tilfælde af Sygdom, derunder Behandlingen af Tilskadekomne ombord (repræsenteret ved Departementschef *Lassen* med Formand for Dansk Maskinmesterforening *K. A. Rasmussen* som Suppleant) og i *Udvalget vedrørende Minimumskrav i Henseende til faglig Dygtighed hos Skibsførere samt vagthavende Skibsofficerer* (repræsenteret ved Formanden for Almindelig dansk Skibsførerforening, Kaptajn *Hagelberg),* medens Forhandlingerne i Udvalget *vedrørende Spørgsmaalet om Søfolks Velfærd i Havn* fulgtes af *Delegationens Sekretær.*

Hvad de danske *Arbejdsgiveres* og *Arbejderes* Repræsentation i Udvalgene angaar, indvalgtes saavel Arbejdsgiverne som Arbejderne i *Udvalget vedrørende Regulering af Arbejdstiden ombord i Skibe* (repræsenteret henholdsvis ved Sekretær i Dansk Dampskibsrederiforening, Kaptajn *G. Mikkelsen,* og Formand for Sømændenes Forbund i Danmark, *P. Back.* Endvidere indvalgtes de danske Arbejdsgivere i *Udvalget vedrørende Minimumskrav i Henseende til faglig Dygtighed hos Skibsførere og vagthavende Skibsofficerer* (repræsenteret ved Direktør *Maegaard),* og Arbejderne i *Udvalget vedrørende Søfolks Beskyttelse i Tilfælde af Sygdom, derunder Behandlingen af Tilskadekomne ombord* (repræsenteret ved Formand i Søfyrbødernes Forbund i Danmark, *E. Jacobsen,* der tillige indvalgtes i *Forretningsudvalget* som Suppleant for Arbejderrepræsentanterne i dette).

Under Mandaternes Prøvelse kom det til saadanne Uoverensstemmelser angaaende den britiske Arbejderrepræsentant *Ben Tillet's* Mandat, at Arbejdsgivernes Repræsentanter forlod Konferencen, hvorved Konferencen faktisk var sat ud af Stand til at arbejde. Paa de skandinaviske Regeringsrepræsentanters Initiativ kom der dog Mæglingsbestræbelser i Gang, og efter 5—6 Dages Forløb gik Sagen i Orden.

Aarsagen til Striden var, at Arbejdsgiverne hævdede, at det maatte være de særlige Søfartsorganisationer, der valgte Repræsentanterne til Søfartskonferencerne, og ikke de almindelige faglige Landsorganisationer.

Selve Stridsspørgsmaalet blev ikke afgjort. Det, der igen samlede det adskilte, var Vedtagelsen af følgende Resolution:

»I Betragtning af de Vanskeligheder, som er opstaaet i Forbindelse med de særlige Konferencer vedrørende Søfartsspørgsmaal, derunder ogsaa Sammensætningen af Delegationerne, for saa vidt angaar Ikke-Regeringsdelegerede, opfordrer Konferencen Styrelsesraadet til at overveje alle egnede Midler til i Fremtiden at undgaa en Gentagelse af disse Vanskeligheder.«

Der var ogsaa Protest imod den bulgarske, den finske og den italienske Arbejderrepræsentant, foruden den britiske, og ligeledes mod den indiske Arbejdsgiverrepræsentant; men samtlige Mandater blev sluttelig godkendt.

Om selve Forhandlingerne paa Konferencen skal vi kun meddele, at det for samtlige Dagsordenens Punkter blev vedtaget, at lade disse komme til 2. og afgørende Behandling paa den næstkommende specielle Søfartskonference, og Grundlaget for de Spørgebøger, der nu er gaaet ud til Regeringerne, vedtoges.

Konferencen vedtog, som sædvanlig, en Række Resolutioner, fremsat af enkelte Delegerede:

1. Behandlingen af asiatiske Søfolk.

Med Hensyn hertil vedtog Konferencen med 48 Stemmer mod 18 en af *Liang,* kinesisk Arbejderrepræsentant, og *Daud,* indisk Arbejderrepræsentant, fremsat Resolution, gaaende ud paa, at opfordre det internationale Arbejdsbureau til under sin saakaldte »asiatiske Enquête« at skænke de asiatiske Søfolks øjeblikkelige Arbejdsforhold og Behandling en ganske særlig Opmærksomhed, særlig i Tilfælde, hvor de gør Tjeneste paa fremmede Skibe udenfor deres eget Land, og at undersøge, hvorvidt dette Spørgsmaal kan sættes paa Dagsordenen for en af de nærmeste internationale Arbejdskonferencer.

2. Arbejdsforholdene i Luftfarten.

Med Hensyn hertil vedtog Konferencen med 53 Stemmer mod 7 en af *de Michelis,* italiensk Regeringsrepræsentant, fremsat Resolution, gaaende ud paa, at opfordre det internationale Ar-

bejdsbureaus Styrelsesraad til at overveje Ønskeligheden af at foretage en Undersøgelse ikke blot med Hensyn til Sikkerheden, men ogsaa med Hensyn til Levevilkaarene og den faglige og arbejdsmæssige Organisation, for saa vidt angaar Arbejdere, beskæftiget ved Luftfarten, med Henblik paa at opføre disse Spørgsmaal paa Dagsordenen for en international Arbejdskonference.

3. Ligebehandling af Søfolk.

Med Hensyn hertil vedtog Konferencen med 59 Stemmer mod 0 en af *Woo*, kinesisk Regeringsrepræsentant, fremsat Resolution, gaaende ud paa, at Konferencen opfordrer Styrelsesraadet til at overveje, paa hvilken Maade det kan henlede Medlemmernes Opmærksomhed paa Nødvendigheden af, indenfor vedkommende Lands Sociallovgivnings Rammer, at sikre Ligebehandling af Sømænd, der gør Tjeneste ombord paa Skibe, der sejler i Kystfart eller paa nationale Floder i det Land, hvis Undersaatter disse Søfolk er.

4. Arbejdstidens Varighed i indenlandsk Sejlads.

Med Hensyn hertil vedtog Konferencen med 39 Stemmer mod 17 en af *Daud*, indisk Arbejderrepræsentant, fremsat Revolution, gaaende ud paa, at opfordre det internationale Arbejdsbureaus Styrelsesraad til at undersøge Muligheden af at sætte Spørgsmaalet om Begrænsning af Arbejdstiden for Personale, beskæftiget i indenlandsk Sejlads, paa Dagsordenen for en af de nærmeste internationale Arbejdskonferencer med Henblik paa Vedtagelsen af et Konventionsudkast herom.

5. Gennemførelsen af Konventioner og Henstillinger vedrørende Søfartsforhold.

Med Hensyn hertil vedtog Konferencen med 55 Stemmer mod 7 en af *Daud*, indisk Arbejderrepræsentant, fremsat Resolution, gaaende ud paa, at opfordre det internationale Arbejdsbureaus Styrelsesraad til at fortsætte og paaskynde sine allerede paabegyndte Undersøgelser med Hensyn til dette Spørgsmaal, og derunder ganske særlig rette sin Opmærksomhed paa de Foranstaltninger, de asiatiske Lande havde truffet med Hensyn til de af de tidligere Søfartskonferencer vedtagne Konventioner og Henstillinger, derunder ogsaa de Konventioner vedrørende Søfartsforhold, der blev vedtagne paa Konferencen i 1921.

En *Resolution vedrørende udenlandske Søfolks Foreningsret*, fremsat af *Liang*, kinesisk Arbejderrepræsentant, og en *Resolution vedrørende Fastsættelse af en Minimums-Bemanding af Handelsskibe*, fremsat af *Hamada*, japansk Arbejderrepræsentant, opnaaede henholdsvis 45 og 32 Stemmer uden Modstemmer. Da der til *quorum* krævedes 55 afgivne Stemmer, blev de to Resolutioner imidlertid ikke vedtagne.

Konferencen sluttede d. 26. Oktober.

Landsorganisationen i Lettland.

Landsorganisationen i Lettland afholdt i Dagene den 12. og 13. April sin 9. ordinære Kongres i Riga.

Formanden for Landsorganisationen, Vestkaln, aabnede Kongressen, idet han i en længere Tale bød de Delegerede og Repræsentanterne for Organisationerne i Polen, Estland og Danmark velkommen.

Efter at Dagsordenen var fastsat, valgtes Dirigenter og Sekretærer, hvorefter Formanden aflagde Beretning for den forløbne Kongresperiode, og omtalte herunder særlig den Agitation, der var ført for at skabe Tilslutning til Organisationerne, og den Kamp, der var ført mod Regeringens Anslag mod Sygekasseloven. Under Omtalen af Anslaget mod Sygekasseloven takkede han de lettiske Arbejdere, fordi de saa beredvillige havde tilsluttet sig Landsorganisationens Opfordring til Proteststrejken.

Under Diskussionen om Agitationen for Tilslutning til Fagforeningerne oplystes det, at Landsorganisationens Medlemstal var 23,556 mod 21,888 ved forrige Kongres. Da jeg anser det for at have Interesse for »Arbejderen«s Læsere, fremsætter jeg nedenstaaende Tallene for de enkelte Organisationer.

Organisationen af:	Antal Medl.
1. Skuespillerne	114
2. Farmaceuterne	33
3. Chaufførerne	1047
4. Landarbejderne	1125
5. Jernbanearbejderne	4865
6. Barbererne	97
7. Typograferne	2140
8. Sporvejsfunktionærerne	615
9. Sømænd	80
10. Handelsrejsende	106
11. Konditorerne	30
12-13. Fabriksarbejderne (herunder er der samlet en Række Haandværksfag)	4141
14. Tjenestetyende i Riga	340
15. Bagerne	16
16. Post, Telegraf, Telefonarb.	1400
17-18-19. Kommunearbejderne	1240
20-21. Folkeskolelærere:	
Grundskolen	448
Mellemskolen	120
22. Funktionærer i Sygekassen i Libau	97
23. Statsarbejdere	3050
25. Handels- og Kontormedhj.	1543

Overfor de 23,556 organiserede Medlemmer i Landsorganisationen staar der i Industrien cirka 60,000 uorganiserede Arbejdere, ved Transportarbejde ca. 10,000, Handels- og Kontormedhjælpere ca. 10,000 og i Landbruget er der ca. 160,000 uorganiserede Arbejdere; der forestaar derfor Landarbejderorganisationen et omfattende Agitationsarbejde. Som et Led i dette Arbejde lod Kongressen den første Kongresdagsaften afholde et offentligt Agitationsmøde med de udenlandske Repræsentanter som Talere.

Den lave Organisations-Procent paavirker i meget høj Grad de Arbejdsløninger, der oppebæres; man oplyste mig om, at Arbejdernes Gennemsnitsfortjeneste laa mellem 80 og 90 Lat om Maaneden (1 Lat = 72 Øre).

Som det fremgaar af de enkelte Organisationer er det interessant at iagttage, at Lettland f. Eks. i Modsætning til os har Skuespillere, Farmaceuter, Handelsrejsende og Skolelærere med i Landsorganisationen. Hos os betragter Handelsrejsende og Skolelærere sig ikke som hørende til Arbejderklassen, og man kan vel egentlig sige, at vore Skolelærere som Stand og som Organisation nærmest er Fagforeningerne fjendtligsindede; herfra maa naturligvis undtages enkelte Lærere, der er indmeldt i vore politiske Foreninger; men disse er i Antal meget faa. For de Handelsrejsendes Vedkommende er det ikke ukendt, at de optræder direkte imod de organiserede Arbejdere her i Landet.

Det andet store Spørgsmaal, der optog Sindene paa Kongressen, var Spørgsmaalet om Sygeforsikring.

Forholdene paa dette Omraade er, at Lettland har en Lov, hvorefter Arbejderne i Byerne (herunder ogsaa Handels- og Kontormedhjælpere) ere forpligtigede til at være Medlemmer af en Sygekasse.

Loven fastslaar, at Arbejderne som Bidrag til Kasserne skal betale 2% af deres Arbejdsfortjeneste, Arbejdsgiverne skal udrede et Bidrag lig 4% af den Arbejdsløn, der udbetales, og Staten udreder et Beløb lig de 2%, Arbejderne indbetaler.

Sygekasserne ledes af Medlemmernes valgte Repræsentanter, uden Indblanding af Arbejdsgivere, men under Statens Kontrol. Imidlertid har den konservative Regering i Begyndelsen af Oktober 1929 udstedt en provisorisk Lov, efter hvilken Statens Bidrag nedsættes til 1%, ligesom Loven giver Arbejdsgiverne Adgang til at være medbestemmende ved Valg af Sygekassernes Ledelse og Administration.

Denne Forringelse af Forholdene medførte, at Landsorganisationen den 18. Oktober etablerede en Proteststrejke, og man haaber nu, at Regeringen, der i Henhold til Forfatningen skulde forelægge den udstedte provisoriske Lov for Rigsdagen, vilde komme til at lide et Nederlag, hvorved den gamle Ordning skulde blive genindført. For Fremmede, der ikke kender Landets indre politiske Liv, er det umuligt at udtale sig om, hvorledes Rigsdagen vil tage paa Sagen; men Rigsdagen bestaar af 100 Medlemmer, deraf 26 Socialdemokrater og 7 Kommunister.

De øvrige Spørgsmaal, som Kongressen behandlede, var af mere lokal Natur. Et Forslag om kun at afholde Kongres hvert andet Aar, og ikke som nu hvert Aar, forkastedes.

Chr. Jensen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Træindustriarbejderne hos A/S Dansk Møbelplade- og Finerfabrik i Odense.

Afsluttet Konflikt.

Ved Forhandling er der efter ca. 5 Maaneders Strejke af Træindustriarbejderforbundet, og efter at De samvirkende Fagforbund etablerede Sympatistrejke overfor A/S Dansk Møbelplade- og Finerfabrik, endelig opnaaet Enighed om, at den Overenskomst, Træindustriarbejderforbundet har med sine øvrige Arbejdsgivere, ogsaa er gældende for ovennævnte Firma.

I Afslutningsdokumenterne er det fastslaaet, at samtlige de strejkende Arbejdere genantages, og samtidig er der fastsat Bestemmelse om, at de i Anledning af Konflikten anlagte Retssager hæves og hver af Parterne betaler sine Sagsomkostninger.

Parterne er endelig enige om, at der ikke, som Følge af Konflikten, maa finde nogen Art af Fortrædigelse Sted.

Arbejdet genoptages den 5. April.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1309.

Murarbejdsmænd i Aarhus hos Murermester Chr. Jensen-Rasmussen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. April 1930 i Sag Nr. 1309: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling for Murarbejdsmænd i Aarhus mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Murmesterforeningen i Aarhus og denne igen paa dens Medlem, Murermester Chr. Jensen Rasmussens Vegne.

Efter at der i Sommeren 1929 under Opførelsen af en Bygning paa Hjørnet af Stadions Allé og Aalborggade i Aarhus var opstaaet Uenighed mellem Murermester Chr. Jensen Rasmussen, der havde Murerarbejdet i Entreprise, og Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus om, hvad der skulde betragtes som Bygningens Hovedgesims, jfr. Punkt 40 i den mellem Murmesterforeningen og Fagforeningen gældende Priskurant, blev Spørgsmaalet henvist til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Den 29. August 1929 var Voldgiftsretten samlet uden at Enighed opnaaedes, hvorfor Spørgsmaalet henvistes til Opmandens Kendelse, der blev afsagt samme Dag og gav Murarbejdsmændene Medhold.

Under Opførelsen i Løbet af samme Sommer af en anden Bygning ved Stadions Allé, hvor Murermester Chr. Jensen Rasmussen ligeledes havde Murerarbejdet i Entreprise, opstod samme Stridsspørgsmaal, idet nemlig Murermester Jensen Rasmussen for dette Byggearbejdes Vedkommende ikke mente sig bunden af den fornævnte Opmands-Kendelse af 29. August 1929 og derfor nægtede at afregne paa Grundlag af denne.

Under nærværende Sag har derefter Klagerne, »De samvirkende Fagforbund« for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling for Muarbejdsmænd i Aarhus paastaaet de Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening paa Murmesterforeningen i Aarhus, og denne igen paa dets Medlem, Murermester Jensen Rasmussens Vegne idømt Bod for den skete Tilsidesættelse af den nævnte Kendelse. Denne Kendelse er — hævder Klagerne — afsagt i Tilknytning til den faglige Overenskomst; den er derfor bindende og kan ikke tilsidesættes af de Indklagede, blot fordi disse anser den for urigtig, og Murermester Jensen Rasmussen angives da ogsaa mellem samtlige Murermestre, der har tilsvarende Bygninger under Opførelse, at være den eneste, der har udvist en saadan Tilsidesættelse.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De hævder, at den faglige Voldgiftskendelse alene angaar Bygningen paa Hjørnet af Stadions Allé og Aalborggade, og at den er efterkommet, idet dette Byggeforetagende er afregnet overensstemmende med Kendelsens Resultat. En faglig Voldgiftskendelse gælder imidlertid kun for det bestemte Arbejde, for hvilket den er afsagt, og Kendelsen af 29. August 1929 kan derfor ikke overføres til et andet Byggeforetagende, som den samme Murermester har i Entreprise. Denne maa derfor i Henhold til Bestemmelserne i den fag-

lige Overenskomst være berettiget til ogsaa ved dette andet Arbejde at faa en faglig Voldgift nedsat, og det saa meget mere, som den tidligere afsagte Voldgiftskendelse anses urigtig. Det hævdes endelig, at Murermester Jensen Rasmussen ikke er bunden ved den afsagte Kendelse, allerede af den Grund, at der ved den Bygning, hvorom der nu er Uenighed, ikke fuldt ud er brugt samme Bygningsmaade, idet Mansardetagen kun er muret med ½ Stens rød Mur med en blot Forskalning indenfor denne, hvorimod der ved den Bygning, som Kendelsen angaar, blev muret baade ½ Stens rød Mur og en Molerstensmur.

Under Hensyn til det fra de Indklagedes Side sidst fremhævede Forhold har Retten tilskrevet Dommerfuldmægtig, cand. juris de Fine Thomsen, der under Voldgiftsmændenes Uenighed som Opmand har afsagt Kendelsen, og udbedt sig en Erklæring om, hvorvidt det ved den af ham som Opmand trufne Afgørelse har haft nogen Betydning, at der ved den Kendelsen vedrørende Bygning var muret som angivet. I en til Retten indsendt Erklæring har Opmanden derefter blandt andet udtalt, at det paagældende Forhold ikke har været afgørende for ham.

Angaaende Betydningen af den under 29. August 1929 afsagte Kendelse bemærkes dernæst nærmere følgende:

Det maa vel som Hovedregel antages, at en af en faglig Voldgiftsret afsagt Kendelse kun indeholder en Afgørelse af det Voldgiftsretten forelagte konkrete Tilfælde, og at der derfor i Almindelighed ikke er noget til Hinder for — hvis en Tvist af lignende Art maatte opstaa under et andet Arbejde —, at Parterne under dette Arbejde tager de samme Fortolkningsspørgsmaal op til fornyet Behandling, idet det maa bero paa Voldgiften selv, hvilken Vægt, der bør tillægges tidligere Voldgiftskendelser ved Afgørelse af det nu foreliggende Spørgsmaal. Men det maa paa den anden Side ogsaa antages, at en faglig Voldgiftskendelse — i ethvert Fald regelmæssig — maa være bindende mellem de samme Parter indenfor Udførelsen af det Arbejdsforetagende, under hvis Forløb Kendelsen er afsagt. Efter dette Synspunkt maa den her omspurgte Kendelse antages at have været bindende ogsaa ved Opførelse af Bygningen paa Stadions Allé. Det er nemlig samme Murermester og samme Parter; det maa dernæst anses for at have været samme Byggeforetagende. Det bemærkes herved, at det efter det foreliggende drejer sig om Opførelse af en sammenhængende Bygnings-Karré, der opføres i samme Tidsrum af ganske ensartet Udseende, Type og Konstruktion, og indenfor hvilken de to herommeldte Bygninger derfor maa anses som en blot Afdeling eller Afsnit. Murermester Jensen Rasmussen har derfor ikke været berettiget til ganske ensidig at tilsidesætte den afsagte Kendelse, som han derimod maatte være forpligtet til at respektere, indtil han — efter fremsat Begæring om Voldgift med nærmere Angivelse af tekniske relevante Forskelligheder i de to Bygnings-Konstruktioner — havde opnaaet Voldgiftsrettens Afgørelse af, at der forelaa to forskellige Bygninger, og dermed Grundlag for en ny Prøvelse. Som Følge af den anvendte Fremgangsmaade findes der at burde paalægges Aarhus Murermesterforening en De samvirkende Fagforbund tilfaldende Ordensbod paa 100 Kr., hvorhos Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

De Indklagede, Aarhus Murermesterforening, bør til Klagerne, De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling for Murarbejdsmænd i Aarhus, betale en Ordensbod af 100 Kr.

De Indklagede betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1346.

Telefonarbejdernes Strejkevarsler.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. April 1930 i Sag Nr. 1346: Dansk Arbejdsgiverforening for dens Medlemmer, Københavns Telefon-Aktieselskab og Jydsk Telefon-Aktieselskab mod Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark og dennes Afdelinger 1 og 5.

Mellem de forskellige Afdelinger af Centralroganisationen for Telefonstan-

den i Danmark og de respektive Telefonselskaber bestaar en Række Overenskomster, der er fremgaaet som Resultat af Forhandlinger mellem Selskaberne og de enkelte Afdelinger af Centralorganisationen. Disse Overenskomster — med Undtagelse af det saakaldte »Pensionsreglement« — er af Centralorganisationens Afdelinger opsagt med 3 Maaneders Varsel overfor Selskaberne til Ophør den 1. April 1930. Enighed om nye Overenskomster har ikke kunnet opnaas.

Centralorganisationen for Telefonstanden har derefter d. 14. Marts 1930 tilstillet Dansk Arbejdsgiverforening en Skrivelse, hvori meddeles, at en kompetent Forsamling har vedtaget, at Afdeling 1 ved Københavns Telefon-Aktieselskab og Afdeling 5 ved Jydsk Telefon-Aktieselskab er bemyndiget til at etablere Arbejdsstandsning den 31. Marts d. A. ved normal Arbejdstids Ophør. I Henhold til den saaledes givne Bemyndigelse har Afdeling 1 under 14. Marts tilstillet Arbejdsgiverforeningen som Hovedorganisation for Københavns Telefon-Aktieselskab et 1. Varsel om Strejke fra den 31. Marts dette Aar.

Samtidig har Afdeling 5 overfor Jydsk Telefon-Aktieselskab i en Skrivelse af 13. Marts meddelt, at da der ikke mellem Selskabet og Afdelingen er opnaaet Enighed om ny Overenskomst, fremsender Afdelingen hermed første Strejkevarsel, saaledes at alt Arbejde ophører den 31. Marts 1930 ved normal Arbejdstids Ophør, for saa vidt Forhandling ikke er optaget forinden denne Tidsfrist.

Overfor Lovligheden af disse Varsler protesterede Arbejdsgiverforeningen ved anbefalet Skrivelse af 15. Marts, og der blev den 18. s. M. afholdt Møde i Arbejdsgiverforeningen til Forberedelse af Indgivelse af Klage til Den faste Voldgiftsret. Ved dette Møde lykkedes det ikke at opnaa Enighed angaaende Spørgsmaalet om Strejkevarslernes Lovlighed. Afdeling 1 og Afdeling 5 omfatter de henholdsvis ved Københavns Telefon-Aktieselskab og Jydsk Telefon-Aktieselskab ved Liniearbejde beskæftigede Tjenestemænd.

Under denne Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening for dens Medlemmer, Københavns Telefon-Aktieselskab og Jydsk Telefon-Aktieselskab indklaget Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark og dennes Afdelinger 1 og 5 med Paastand om, at de af de Indklagede afgivne Strejkevarsler kendes ulovlige.

De Indklagede har paa deres Side nedlagt Paastand om, at de paagældende Strejkevarsler kendes lovlige.

Til Støtte for deres Paastand gør Klagerne i første Række gældende, at Centralorganisationen for Telefonstanden ikke er underkastet Septemberforligets Bestemmelser, og at dettes Regler for Etablering af Strejke og Lockout derfor ikke er anvendelige i Forholdet mellem Telefonselskaberne og de ved disse beskæftigede Tjenestemænd. Imellem Selskaberne og deres Tjenestemænd gælder nogle af Ministeriet for offentlige Arbejder stadfæstede »Forhandlingsregler«, der intet indeholder om en Adgang til at gennemføre sine Krav ved Anvendelse af Strejke og Lockout. Spørgsmaalet om Strejkeret maa derfor afgøres efter Tjenesteforholdets Natur. Men efter Klagernes Mening, er dette Forholds Natur uforenelig med Strejkeret. Tjenestemændene ved Telefonselskaberne har 3 Maaneders personligt Opsigelsesvarsel. De faar Lønnen udbetalt maanedsvis forud, har Pensionsret og er i det hele fuldkommen ligestillede med Statens Tjenestemænd, der ikke kan antages at have Strejkeret.

Den Vej, der ved Forhandlingsreglerne er anvist Parterne, naar intet Resultat opnaas ved Forhandling, er at forlange Sagen indbragt for et 5 Mands Udvalg (Voldgiftsnævnet). Men denne Vej er de Indklagede ikke gaaet. De har i Stedet fremsendt Strejkevarsel, hvad Forhandlingsreglerne ikke giver dem Ret til.

Idet Klagerne saaledes principalt hævder, at Telefonselskabernes Tjenestemænd overhovedet ikke har Strejkeret, har de subsidiært gjort gældende, at de enkelte Tjenestemænd i alt Fald ikke kan forlade deres Pladser uden at have iagttaget den personlige Opsigelsesfrist af 3 Maaneder, hvortil de kontraktligt er bundet. I saa Henseende henvises ogsaa til, at da Liniearbejderne i 1920 strejkede, havde de i For-

vejen for hver enkelt Mand med det ham gældende Varsel (3 eller 6 Mdr.) deponeret personlige Opsigelsesskrivelser. Allerede af den Grund, at der i det foreliggende Tilfælde ikke er givet det i Henhold til hver enkelt Kontrakt fornødne Opsigelsesvarsel, maa de givne Strejkevarsler kendes ulovlige.

De Indklagede har paa deres Side anført, at Strejkeretten er en forlængst fastslaaet Ret for Organisationer med kollektive Aftaler, og at der derfor maatte paavises en særlig Hjemmel for, at Telefonstandens Organisation ikke skulde have denne Ret. Men en saadan Hjemmel findes ikke.

Det fremhæves derhos, at hvis Strejkeretten ikke anerkendes, har Organisationen i sidste Instans ingen Mulighed for at faa de gældende Overenskomster forandret. Sammenstillingen med Statens Tjenestemænd er misvisende. Disse er ganske vist afhængige af Lovgivningsmagten, men deres Interesser er beskyttede ved at ligge i Rigsdagens og den almindelige Stemmerets Haand, medens Telefonselskabernes Tjenestemænd, hvis Strejkeretten nægtes dem, vil være afhængige af private Selskaber, der vil kunne stille sig afvisende overfor ethvert nok saa berettiget Krav fra Arbejdernes Side.

De Indklagede kan dernæst ikke erkende, at der efter den nugældende Ordning bestaar nogen Kontrakt mellem Selskabet og den enkelte Arbejder. Ved Selskabets Koncession er der tilsikret Personalet Organisationsret, og Kontraktforholdet bestaar mellem Organisationen og Selskabet. Den enkelte faar ganske vist et Ansættelsesbrev, men underskriver ingen Kontrakt, og hvad Ansættelsesbrevet angaar, er det en fra Lønningsraadets Side udtalt Forudsætning, at det ikke skal indeholde kontraktlige Bestemmelser. Reglen om 3 Maaneders Varsel, for at den enkelte kan kræve sig afskediget, angaar efter de Indklagedes Mening alene det Tilfælde, at den enkelte vil udtræde af Selskabets Tjeneste, men kan ikke finde Anvendelse i Tilfælde af kollektiv Konflikt. Det hævdes herefter, at de omhandlede Strejkevarsler, der for en Sikkerheds Skyld er afgivet med den i Septemberforligets fastsatte

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

Frist af 14 Dage, maa anerkendes som lovlige. —

I Mangel af særlig Hjemmel for det modsatte, som ikke ses at foreligge, finder Retten at maatte gaa ud fra, at Telefonstandens Centralorganisation og dennes Afdelinger — uanset at de staar udenfor Septemberforliget — i Lighed med andre Arbejderorganisationer har Beføjelse til at etablere Strejke. Da Septemberforligets Bestemmelser ikke kan antages at være anvendelige paa det her omhandlede Arbejdsforhold, ses der paa den anden Side ikke at være nogen Hjemmel til, at Organisationen ved at dekretere Strejke skulde kunne tilsidesætte det Opsigelsesvarsel, den enkelte Arbejder i Henhold til den kollektive Overenskomst for sit Vedkommende er pligtig at give, og Varslet om Strejke findes derfor at maatte respektere dette Varsel. Derimod findes der ikke at være noget til Hinder for, at Varslet gives af Organisationen paa samtlige Arbejderes Vegne.

Som Følge af det anførte, vil de omhandlede Strejkevarsler være at kende ulovlige. Sagens Omkostninger vil være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De ovennævnte Strejkevarsler kendes ulovlige.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45 * KØBENHAVN DEN 10. MAJ 1930 * 26 AARGANG

Den ungarske Landsorganisations Kongres.

I Dagene 23.—25. Marts d. A. har den ungarske Landsorganisation afholdt sin Kongres i Budapest.

Kongressen var i høj Grad præget af de — for en Skandinav — særegne Forhold, der hersker i Ungarn.

Forhallen til Kongresbygningen — Metalarbejdernes Forbundshus — var saaledes under hele Kongressen besat af en større Politistyrke.

Desuden var en højere Politiofficer placeret ved Siden af Formandspladsen og en officiel Stenograf med Politi paa hver Side nedskrev alt, hvad Kongressen foretog sig; og naar dertil kommer, at Politiet kan fratage en Taler Ordet og eventuelt ophæve Forsamlingen, forstaar man, at Kongressen i Ungarn ikke taaler Sammenligning med faglige Kongresser i Almindelighed.

Forøvrigt er det ogsaa kun de store Spørgsmaal og Retningslinier, der kan komme til Behandling paa Kongresserne, idet selve Lovene og dermed ogsaa Lovændringer — selv Kontingentet — skal godkendes af Myndighederne, og som Følge deraf nytter det ikke at anvende Kongressens Tid til Debat om disse Spørgsmaal.

Til Belysning af Forholdene dernede maa ogsaa medtages, at Valgretsreglerne ikke er helt almindelige. Mænd har Valgret ved det 24. Aar, naar de har gennemgaaet 4 Klasser i Folkeskolen, og Kvinder har Valgret ved det 30. Aar, naar de har gennemgaaet 6 Klasser i Folkeskolen — eller har faaet 3 Børn.

Enhver Forsamling skal paa Forhaand være tilladt af Myndighederne og overværes af Politi, og der gælder iøvrigt de Forhold, som allerede er nævnt fra Landsorganisationens Kongres.

Arbejderne har ingen absolut Foreningsret, og til de arbejdsløse ydes der absolut intet fra det offentlige.

Der hersker megen Arbejdsløshed. Under Kongressen var saaledes 9000 af Bygningsarbejderforbundets 9800 Medlemmer ledige, og Arbejdsløsheden har sin væsentlige Aarsag i, at man endnu ikke har kunnet omlægge Erhvervslivet, efter at Fredsslutningen indskrænkede Ungarns Omraade til en Tredjedel, saaledes at Befolkningstallet nu er ca. 8 Mill. mod før Krigen 21 Millioner.

Med Hensyn til Lønningerne regnes der med gennemsnitlig 61% af Førkrigstidens Lønninger, hvoraf fremgaar, at Budapest — den før saa livsglade By — præges af Arbejderklassens Fattigdom.

Dog skylder man at gøre opmærksom paa, at Overklassen ikke fornægter sig noget. Omkring 10,000 Storgodsbesiddere ejer Halvdelen af Jorden, medens ca. 840,000 Bønder maa dele den anden Halvdel.

Der er altsaa Basis nok for en velhavende Adels- og Officersklasse.

Kongressen holdtes — som allerede nævnt — i Metalarbejdernes Fagforeningshus og bestod af 118 Deltagere, repræsenterende de 39 tilsluttede Forbund, der tilsammen tæller 125,000 Medlemmer.

Endvidere var der en Række Gæster til Stede, saaledes: Gerami Ern'o (tidligere Partiformand i Ungarn), Adolf Staal (Intern. Arbejdsbureau), Rudolf Tayerle (Intern. faglige Central), Nicolai Bernhard (Tyskland), Joh. Schorsch (Østrig), Franz Maconn (Czekoslovakiet), de La Belle (Holland), Edv. Johansson (Sverrig), Jo-

sep Mirescu (Rumænien) og Knud Jensen (Danmark).

Beretningen, der aflagdes af Landsorganisationens Sekretær, Karl Peier, var naturligvis i høj Grad præget af organisationsmæssige Vanskeligheder og den herskende Arbejdsløshed, men viste dog, at man ogsaa i Ungarn i faglig Henseende er inde paa en Fremgang for Organisationerne.

Vedrørende Rationaliseringsspørgsmaalet vedtoges en Resolution, i hvilken det slaas fast, at Rationaliseringen følges af et større Antal Arbejdsulykker, og at man derfor maa kræve en udvidet Arbejderbeskyttelse, og endvidere, at Samfundet under den stadige og stigende Arbejdsløshed maa erkende sin Pligt til snarest at gennemføre en forsvarlig Arbejdsløshedsforsikring.

En Arbejdsløshedsforsikring, hvortil Bidraget maa ydes med en Trediedel fra det offentlige, en Trediedel fra Arbejdsgiverne og en Trediedel fra Arbejderne.

Ligeledes vedtoges en omfattende Resolution om Gennemførelse af en Sociallovgivning for Sygdom, Alderdom og Invaliditet.

Endelig beskæftigede Kongressen sig ganske naturligt med Spørgsmaalet om Foreningsfrihed.

Den efter Bela Kuhn-Revolutionens korte Periode strengt gennemførte Undtagelseslov, der hindrer enhver Organisation i at udfolde sin Virksomhed og gør det vanskeligt at faa anerkendt nye Organisationer, hindrer i betydelig Grad de ungarske Fagorganisationer i at virke paa samme Maade som Fagbevægelsen i andre Lande.

I Resolutionen fordrer Kongressen Bortfald af Bestemmelsen om Forudgodkendelse af nye Organisationer.

Der fordres Foreningsfrihed ogsaa for Landarbejdere, Jernbanearbejdere og de i offentlige Virksomheder ansatte.

Og endelig fordres Tilbagegivelse af Retten til Udgivelse af de for Tiden forbudte Fagblade.

De forelagte Resolutioner vedtoges enstemmigt og i det hele taget prægedes Kongressen af fuldkommen Enighed om Sammenhold for Gennemførelse af den ungarske Arbejderklasses Krav til Arbejdsgivere og Regeringsmagt — ligesom der efter de forskellige Taler fra alle de udenlandske Gæster af Kongressen udtaltes en enig Vilje til Samarbejde med Arbejderklassen i de øvrige Lande.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundets Kongres.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund afholdt sin 11. ordin. Kongres i København i Dagene den 17. og 18. April.

Forbundets Forretningsfører — G. Schou —, der er Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudv., aabnede Kongressen med at byde de Delegerede et hjerteligt Velkommen til Arbejdet.

Han dvælede ved de skiftende politiske Magtforhold, der betød ændrede Forhold ogsaa for Arbejdernes økonomiske Levevilkaar, og pegede paa, at Faget ifølge sin erhvervsmæssige Stilling var udsat for i høj Grad at lide under daarlige Konjunkturer. — Trods stor Arbejdsløshed var det gaaet fremad, takket være den Offervilje, Arbejderne altid viste, naar der appelleredes til deres Samfølelse.

Derefter konstituerede Kongressen sig med R. Høesch og E. Schultz som Dirigenter og Alf. Christensen og Martin Hansen, Fredericia, som Sekretærer.

Ordet blev nu givet til Kongressens Gæster.

Næstformanden i De samv. Fagforbund, Chr. Jensen, dvælede ved den Betydning, det havde for Landsorganisationens Ledelse, at den fik Lejlighed til at deltage i de forskellige Forbunds Drøftelser af deres egne indre Forhold. Den Udvikling, der som Følge af Arbejderbevægelsens Indflydelse var foregaaet, betød en saadan Højnelse af Arbejderne, at Fagets Frembringelser ikke i saa høj Grad kunde betragtes som Luksusgenstande.

Fra det norske Guldsmedeforbund mødte Formanden Th. Gabrielsen, Oslo, der omtalte Nytten af det Samarbejde, der plejedes mellem det danske og norske Forbund. Han gav derefter en Oversigt over Fagets Udvikling i de sidste 3 Aar, takkede sluttelig

for Indbydelsen og det loyale Samarbejde.

Beretning om Virksomheden.

Forbundets Formand fik derefter Ordet for at aflægge Beretning for den forløbne Kongresperiode.

Perioden har staaet i Saneringens Tegn og har været præget af omfattende Arbejdsløshed. Dette havde ogsaa præget Fagets Overenskomsttaktik. — Man havde fornyet uændret i 1927 og i 1928 forhandlet uden Opsigelse og derved opnaaet nogle Forbedringer vedrørende Tillidsmandsinstitutionen, og Overarbejdsreglerne samt Nedsættelse af et Udvalg til Behandling af Lærlingeforholdene.

Gravøroverenskomsten var opsagt i 1928 af Mesterforeningen og omsider fornyet med en 3% Lønforringelse. — Efter at have henvist til den trykte Beretnings Oversigt over afholdte Mæglings- og Timandsmøder omtalte Formanden Lønstatistikens Betydning, som det beklageligvis syntes, at Medlemmerne ikke var klar over.

Derpaa ledede Formanden sin Beretning ind paa en Omtale af de Bestræbelser, der var udfoldet for at opnaa en Lov, hvorved udenlandsk Arbejde stempledes paa en saadan Maade, at det købende Publikum kunde kende det fra dansk Arbejde.

Samarbejdet mellem Guld- og Sølvarbejderne i de forskellige Lande var endnu ikke gennemført, men Tanken om at oprette et internationalt Sekretariat for Ædelmetalarbejderne var ikke endeligt opgivet.

Formanden sluttede sin Beretning med at stille en Resolution, hvori Kongressen slutter op om de øvrige Arbejderorganisationers Krav om Forkortelse af Arbejdstiden og Løsning af Sommerferiespørgsmaalet og takkede for det loyale Samarbejde mellem Hovedledelsen og Afdelingerne.

Formandens Beretning optoges derefter til Drøftelse, og herunder drøftedes særlig Spørgsmaalet om Optagelse af Lønstatistik, og herom vedtoges en Resolution, der paalægger Medlemmerne at udfylde og indsende Statistikkortene.

Den norske Gæst gav Meddelelse om, hvorledes det norske Forbund havde etableret og gennem 7 Aar drevet et indenfor Branchen kooperativt Foretagende; i 3 Byer havde man oprettet Udsalg, og i de forløbne 7 Aar havde man indtjent 180,000 Kr. — deraf i det sidste Aar 23,000.

Under Beretningen meddelte Formanden, at Hovedledelsen ved Sejrøbugten havde købt et Areal paa 2 Tdr. Land, og at der paa dette var rejst et Feriehjem. Feriehjemmet, der er opført af Træ, havde kostet 10,000 Kr. i Opførelsessum, og hertil havde et stort Sølvsmedefirma skænket Forbundet 4000 Kr.

Beretningen godkendtes enstemmig.

Under Dagsordenens Punkt : Forbundets fremtidige Arbejde, vedtoges følgende Resolution om Ferie og Arbejdstid:

»Kongressen tilslutter sig de af andre Metalfag her i Landet rejste Krav om Forkortelse af Arbejdstiden som en naturlig Konsekvens af den mekaniske og industrielle Udvikling. Og paalægges det derfor den kommende Forbundsledelse ved førstkommende Overenskomstsituation overfor Arbejdsgiverne at fremsætte Krav om Forkortelse af Arbejdstiden og Gennemførelse af Sommerferie med fuld Løn.«

Det vedtoges ligeledes, at man ved kommende Overenskomstforhandlinger skulde rejse Kravet om en Ordning af Lærlingeforholdene indenfor Faget.

Et Forslag, som Københavns Afdeling havde indsendt, om Eftergivelse af et af Afdelingen modtaget Laan vedtog Kongressen at eftergive et Beløb af 1000 Kr.

Man besluttede at bevilge 300 Kr. til Teknologisk Instituts Byggeforanstaltninger samt indtil 200 Kr. pr. Aar til Kursus paa Institutet for Forbundets Medlemmer.

Lovændringer.

Under Lovændringer vedtoges et Forslag fra Københavns Afdeling vedrørende Hovedbestyrelsens Sammensætning. — Ligeledes vedtoges en af Aarhus Afdeling foreslaaet Tilføjelse om, at Hovedbestyrelsen holder Møde mindst en Gang aarlig og ved dette Møde supplerer med en Repræsentant for hver af de Afdelinger, der ikke er repræsenteret i Hovedbestyrelsen.

Det vedtoges at ændre Reglerne for Kontingentfrihed saaledes, at Syge, der oppebærer ordinær Understøttelse, ikke længere er kontingentfri til Fagets Sygekasse.

Samarbejde med udenlandske Organisationer.

En Konference, der var indkaldt i Paris i Aug. 1929, for at danne et Fagsekretariat for Ædelmetalarbejder, vedtog, at de forskellige Landes Ædelmetalarbejdere burde træde i Samarbejde med det paagældende Lands øvrige Metalarbejderorganisationer. Konferencens Beslutning har ikke kunnet opfyldes, da Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark har krævet Guld-, Sølv og Elektropletarbejderforbundets Indmeldelse i Centralorganisationen, hvilket denne Organisations Ledelse ikke har ment at kunne gaa ind paa.

Kongressen tog det skete til Efterretning.

Fastsættelse af Lønninger og Valg af Ledelse.

Efter at have fastsat Lønninger og valgt Stemmeudvalg, foretoges Valg af Ledelse.

— Forbundets Forretningsfører — G. Schou — genvalgtes med Akklamation. Ligeledes genvalgtes Forbundets Sekretær Alf Christensen med Akklamation.

Schou takkede for den ham viste Tillid og lovede fremdeles at anvende hele sin Arbejdsevne i Forbundets Tjeneste.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget valgtes R. Høesch med 39 Stemmer, V. Heinisch med 29 og Frk. M. Jespersen med 24 Stemmer.

Hovedbestyrelsesmandaterne fordeltes saaledes:

For København: E. Schultz 33 Stemmer, Chr. Christiansen 20 St. med V. Sørensen, H. Wessberg og P. Spøhr som Suppleanter.

For Provinsen: Marius Hansen, Fredericia, 36 Stemmer, Østenfjeld, Aarhus, 28 St., P. Brøgger, Horsens, 27 St., og P. Larsen, Assens, med 25 St.

Suppleanter blev E. Holdrup, Ludv. Petersen, Otto Hansen, L. Jensen og A. Jespersen.

Til Revisorer genvalgtes A. Kronika og Axel Hansen.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Efter Kongressens Slutning afholdtes Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Af Beretningen fremgik det, at Arbejdsløsheden havde været særdeles omfattende. Af Forbundets ca. 1250 Medlemmer var saaledes de 597 arbejdsløse i Regnskabsaaret 1928—29 i 38,511 Dage. Der er nu nogen Bedring at spore i indeværende Regnskabsaar.

Kassens Beholdning udgør c. 150,000 Kroner.

Venstreregeringens Ophævelse af den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse havde sat slemme Spor i Faget, men Hjælpekassernes Virksomhed havde afbødet en Del deraf.

Man rettede en Tak til Københavns Kommunes Hjælpekasse for dens Virksomhed under denne Situation.

Ligeledes udtalte man Forhaabninger om, at det foreliggende Forslag om Oprettelse af Krisekasser maatte blive gennemført.

Afslutning.

Derefter talte Kongressens Gæster til Afsked.

Chr. Jensen, De samvirkende Fagforbund, takkede for Samværet og den loyale, rolige Maade, hvorpaa Kongressen havde behandlet de foreliggende Forslag. Det vidnede om en Organisationskultur og -forstaaelse, som lovede det bedste. Taleren holdt Feriespørgsmaalets Betydning frem til Belysning og paaviste Arbejdernes retmæssige Krav paa dets Løsning (Kongressen gav sit Bifald kraftigt til Kende). Som Formand for Hjælpekassen takkede Chr. Jensen for Kongressens Anerkendelse af Kassens Virksomhed.

Derpaa talte den norske Gæst, Gabrielsen for, at Kongressen vilde have Held til at se sine Beslutninger gennemført. Han haabede specielt, at det vilde lykkes at gennemføre et virkeligt internationalt Samarbejde for Guld- og Sølvarbejderne. Taleren sluttede med at udtale Haabet om, at det vilde lykkes at gennemføre Ferieugen, og at det hidtidige Samarbejde mellem norske og danske Guldarbejdere maatte fortsættes.

Forretningsfører Schou sluttede med en Tak til Kongressen for dens loyale Holdning og dens saglige Kritik. Han takkede ligeledes Kongressens Dirigenter og Sekretærer og de tilstedeværende Gæster for Samværet og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet.

Forsamlingen afsang sluttelig »Internationale«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Tobaksindustriens Overenskomstforhold.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Maj, hvori deltog Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark, Cigaretfabrikantforeningen af 1914, Foreningen af Skraa- og Røgtobaksfabrikanter i Danmark, Tobaksarbejderforbundet i Danmark og Skraatobaksarbejderforbundet i Danmark, genoptoges de afbrudte Forhandlinger om Fornyelse af de af Forbundene opsagte Overenskomster.

Mødet paabegyndtes Kl. 1 og fortsattes med en enkelt Pause til næste Dags Formiddag Kl. 10¼.

Ved Mødet opnaaedes Enighed om et Forslag til en 3-aarig Overenskomst.

Forbundene, som havde Ferie i sin bestaaende Overenskomst, faar i den nye Betalinger for Ferier forhøjet til 3% af den fortjente Aarsløn, ligesom de Arbejdere, der antages i Aarets Løb eller afskediges i Aarets Løb, faar deres Feriebeløb forøget fra 2 til 3%.

For de almindelige Lønbestemmelser finder der Rettelser og mindre Løntillæg Sted for nogle Brancher; ligesom der for andre Brancher er gennemført principielle Krav, hvorigennem de i Overenskomstperioden opnaar Lønforbedringer — der er ligeledes for en Række Cigarmærker fundet Reguleringer Sted af Rullelønningerne, der indeholder Løntillæg.

De ugelønnede Kvinder har for en Faggruppe (Dæksmagere) faaet et Tillæg af Kr. 3,00, de kvindelige Hjælpearbejdere et Tillæg af Kr. 1,10.

De ugelønnede mandlige Arbejdere i Provinsen har faaet Ugelønnen forhøjet for gifte med 1 Kr. 39 til Kr. 57,50 og for ugifte med 1 Kr. 18 Øre til Kr. 54,50.

For Skraatobaksarbejderne, der har samme Bestemmelse for Ferie, er denne ændret paa samme Maade som for Cigarindustrien, Løntillæggene for Arbejdsmænd i Provinsen og for de kvindelige Hjælpearbejdere er forhøjede paa samme Maade.

For Skraatobaksarbejderforbundet, der hidtil ikke har haft Bestemmelserne for Regler for Behandling af faglig Strid, er nu Normen indført.

Havnearbejdere ved Det forenede Dampskibsselskab.

Paa Foranledning af Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Havnearbejderne nægtede at benytte Køjestropper ved Losning af Frø i Sække med mindre der blev betalt for to ekstra Mænd, afholdtes der den 16. April 1930 et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Da der ikke for Tiden forelaa noget konkret Tilfælde, der kunde begrunde Klagen, fandtes der ikke nogen Anledning for Forbundet til nærmere at forhandle Sagen, og Mødet endte uden Resultat.

I samme Møde behandledes en Klage over følgende Forhold:

For Havnearbejdere ved Det forenede Dampskibsselskabs Skibe var der ved Voldgiftskendelse af 19. December f. A. truffet Afgørelse med Hensyn til Betaling for Spisetid. I Henhold dertil krævede Havnearbejderne Betaling for Spisetid mellem Kl. 11—12 Nat i Vinterperioden 1928—29, men Arbejdsgiverne var ikke tilbøjelige til at efterkomme det stillede Krav.

Forbundet er derefter henvist til at søge Kravet gennemført ved at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1347.

Malere hos A/S Dansk Karosserifabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. Marts 1930 i Sag Nr. 1347: Dansk Arbejdsgiverforening for Firmaet Dansk Karosserifabrik mod De samvirkende Fagforbund for Malerforbundet i Danmark og dette igen paa 17 nærmere opgivne strejkende Malersvendes Vegne.

Lørdag den 15. Marts 1930 stillede de paa Firmaet Dansk Karosserifabrik beskæftigede Vognmalere Krav om en Forhøjelse af Timelønnen paa Duco-Arbejde fra 170 Øre pr. Time til 2 Kr. Da Kravet ikke blev imødekommet, nedlagde samtlige de paa Fabrikken beskæftigede 17 Vognmalere Arbejdet fra Mandag Morgen den 17. s. M.

Sagen blev straks paaklaget overfor De samvirkende Fagforbund, hvorfra der omgaaende skete Henvendelse til Malerforbundet og dettes Vognmaler-Afdeling i København. Forbundet opfordrede Malernes Tillidsmand paa Fabrikken til straks at foranledige Arbejdet genoptaget, ligesom Afdelingsformanden efter et forgæves Forsøg paa at faa Konflikten bilagt ved direkte Forhandling med Fabrikkens Ledelse paa et Møde samme Dag med de strejkende Vognmalere gjorde dem bekendt med Strejkens Ulovlighed og forgæves paalagde dem at genoptage Arbejdet.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Firmaet Dansk Karosserifabrik nedlagt Paastand paa, at Strejken kendes ulovlig, og at der paalægges de 17 strejkende Medlemmer af Malerforbundet en Bod.

Indklagede, De samvirkende Fagforbund for Malerforbundet, og dette igen paa de strejkende Malersvendes Vegne har erkendt, at Strejken er ulovlig, men anført som formildende Omstændighed, at de paa Fabrikken beskæftigede Svende tidligere opnaaede en Akkordløn af ca. 2 Kr. Timen; for et Par Aar siden indførtes en ny Metode med Paasprøjtning af Duco-Lak, for hvilket Arbejde Akkordpris ikke kunde fastsættes, hvorfor Fabrikken til en Begyndelse lønnede Arbejderne med 2 Kr. Timen, men efterhaanden som de daværende Arbejdere afløstes af andre, er Timelønnen for de ny-ansatte Arbejdere sat ned til 170 Øre pr. Time, saaledes at kun 3 Arbejdere endnu har en Timeløn af 2 Kr. og en Arbejder af 2 Kr. 20 Øre, medens 13 Arbejdere kun har 170 Øre pr. Time. Denne Betaling ligger betydelig under, hvad der paa de større Automobilfabrikker betales for det tilsvarende Arbejde. Arbejderne har flere Gange henvendt sig til Fabrikkens Ledelse med Henstilling om at faa Timelønnen forhøjet, men uden Resultat. De anfører derhos, at Arbejdet med Paasprøjtning af Duco-Lak er af særlig sundhedsfarlig Art, og at saadant Arbejde derfor i Reglen betales højere end andet Arbejde.

Klagerne har herimod anført, at den Arbejderne betalte Timeløn ligger betydelig højere end Normaltimelønsbetalingen i Malerfaget, der er 126 Øre, at de paagældende Arbejdere har Adgang til forskelligt Akkordarbejde, hvorved deres gennemsnitlige Timeløn ligger omkring 2 Kr., og at det vel er rigtigt, at visse større Fabrikker betaler lignende Arbejde med en højere Timeløn, end Fabrikken tilbyder sine Arbejdere, men at Karosserifabrikken ikke kan sammenstilles med disse Specialvirksomheder, og at Karosserifabrikken betaler sine Arbejdere mere for det paagældende Arbejde end de Virksomheder, hvormed denne Fabrik nærmest maa sammenlignes.

Efter alt, hvad der foreligger oplyst, har de paagældende 17 Arbejdere været uberettiget til at nedlægge Arbejdet, ligesom de, efter at dette var sket, burde have ladet sig retlede af de dem givne Advarsler fra Forbundets og fra Afdelingsformandens Side og søge Uoverensstemmelserne løste ad de Veje, som Regler for Behandling af faglig Strid anviser; de paagældende nedenfor nævnte Arbejdere vil derfor ikke kunne undgaa en Bod for den ulovlige Arbejdsstandsning, der findes at kunne fastsættes til 30 Kr. for hver.

Ved Rettens foreløbige Kendelse af 24. ds. er fastsat, at Arbejdsstandsningen er ulovlig, og at Arbejdet straks skal genoptages.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede paa Arbejdernes Vegne have at betale med 300 Kr.

Kendelse:

Ved Kendelse af 24. ds. er fastsat, at den af følgende 17 Medlemmer af Malerforbundet i Danmark, nemlig:
Carl Olsen, Dagmarsgade 36, N.,
E. Egevang, Farimagsgade 83,
C. H. Rasmussen, Helsingborggade 12,
Hans Rasmussen, Revalsgade 22,
Harry Andersen, Stenbergsv. 14, Valby,
Jacob Dupont, Ndr. Fasanvej 8,
Erik Eriksen, Bergthorasgade 1 c.,
Einar Hansen, Saxogade 98, St.,
Henry Ipsen, Kingosgade 3,
Erik Larsen, Hjorth Lorentzensgade 29,
Holger Larsen, Roarsvej 9,
Gotfred Nielsen, Blegdamsvej 46 A,
Poul Nielsen, Næsbyholmsvej 35 B,
J. K. Ohlin, Strandboulevarden 144,
Kay Rasmussen, Nørrebrogade 226,
Vald. Rasmussen, Nørrebrogade 215A.,
Evald Robdrup, Vendersgade 10,
overfor Firmaet Dansk Karosserifabrik den 17. Marts iværksatte Arbejdsstandsning er ulovlig, og at Arbejdet straks skal genoptages.

I Bod til Dansk Karosserifabrik betaler hver af de nævnte Arbejdere 30 Kroner.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede paa Arbejdernes Vegne med 300 Kr.

Sag Nr. 1340.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdernes Konflikt i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Marts 1930 i Sag Nr. 1340: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Barber- og Frisørlaug mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Vegne.

Den 16. Maj 1927 iværksatte Københavns Barber- og Frisørlaug efter forudgaaende Varsling en Lockout overfor Medlemmer af Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund med det Formaal at frigøre Lauget for den dagældende Overenskomst.

Allerede den 19. Maj s. A. hævedes Lockouten; der fastsattes samtidig nærmere Løn- og Arbejdsvilkaar, paa hvilke Mestrene maatte tage Svende i Arbejde.

Imidlertid ophørte Konflikten ikke dermed. Forbundet forbød sine Medlemmer at gaa i Arbejde hos nogen Laugsmester, forinden der var oprettet en Separatoverenskomst med ham om Løn- og Arbejdsvilkaar.

Den 6. Marts 1928 tilkendegav Laugets Generalforsamling paany, at man ophævede Lockouten, men stillede den Betingelse, at den enkelte Laugsmester ikke maatte indgaa Separatoverenskomster med Forbundet. Denne Beslutning medførte ingen faktisk Ændring i Situationen, ej heller efter at Lauget i Juni 1928 paany var blevet optaget i Dansk Arbejdsgiverforening.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Barber- og Frisørlaug indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Vegne og nedlagt Paastand paa, at det statueres, at Indklagede ved Konfliktens Opretholdelse misbruger Septemberforligets Pkt. 2, samt æsket Rettens Afgørelse af, om der under disse Omstændigheder længere foreligger nogen Konflikt i Faget.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og samtidig nedlagt Paastand paa, at Dansk Arbejdsgiverforening idømmes Bod for ikke at have respekteret Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. September 1928 i Sag Nr. 1185.

Hvad først angaar sidstnævnte Spørgsmaal, har Indklagede til Støtte for deres Paastand anført, at Arbejdsgiverforeningen, da Lauget først har indmeldt sig i Foreningen, efter at Konflikten er opstaaet, i Henhold til Septemberforligets Pkt. 2 er udelukket fra at yde Lauget Støtte under den fortsatte Konflikt, og at Arbejdsgiverforeningen ved at rejse nærværende Sag er optraadt aktivt for at støtte Lauget.

Retten kan ikke give Indklagede Medhold i denne Paastand, idet Arbejdsgiverforeningen ikke ved som Procespart at optræde sammen med Lauget under denne Sag til Afgørelse af et Retsspørgsmaal har ydet Lauget nogen Støtte paa en saadan Maade, som forudsat i Septemberforligets Punkt 2. Dansk Arbejdsgiverforening vil herefter

være at frifinde for Indklagedes Paastand i Kontrasagen.

Til Støtte for deres Paastand i Hovedsagen har Klagerne anført, at Forbundet dels har afvist de Fredsbestræbelser, der har været udfoldet fra Laugets Side, og dels ved Oprettelsen af en Række Kampstuer, Figarosaloner kaldet, har bevirket, at Konflikten ganske har skiftet Karakter. I sidstnævnte Henseende har Klagerne nærmere anført, at Konflikten gennem Oprettelsen af Kampstuer, gennem den Prispolitik, disse fører, og de Løn- og Arbejdsvilkaar, Forbundet byder de paa Kampstuerne beskæftigede Svende, er udartet til at blive et Misbrug af Retten i Henhold til Septemberforligets Punkt 2, og udelukkende et Middel fra Forbundets Side til paa illoyal Vis at nedslaa Konkurrencen mellem Kampstuerne og Lauget. Forbundet benytter dermed en Arbejdskamp til Fremme ikke af faglige, men af økonomiske Formaal, ligesom det fordrejer Sandheden ved at fremstille Forholdet saaledes, at de Svende, der er beskæftigede paa Kampstuerne for en ringere Løn, end Laugsmestrene yder deres Svende, udfører en god og paaskønnelsesværdig Handling, medens de Svende, der arbejder hos Laugsmestrene, fordømmes som Skruebrækkere.

De Indklagede har paa deres Side gjort gældende, at de stadig har været og fremdeles er villige til Forhandling om en rimelig Overenskomst med Lauget, og at Forbundet stadig fortsætter Kampen, for derved at opnaa en ny kollektiv Overenskomst. Det er Lauget, der har paabegyndt Kampen ved at dekretere og iværksætte Lockouten, men derefter kan Konflikten ikke bringes til Ophør uden ved en mellem begge Parter afsluttet Overenskomst. Hvis Klagernes Paastand blev taget til Følge og Retten statuerede, at der ikke længere var Konflikt i Faget, vilde Følgen blive, at Lauget, der ikke ved sin Lockout har kunnet tvinge Forbundet til en Overenskomst, Lauget finder antagelig, kunde tvinge Forbundets Medlemmer til at gaa i Arbejde uden Overenskomst i Faget. Forbundet benægter, at Opretholdelse af Konflikten fra Forbundets Side skyldes, at Forbundet forfølger økonomiske, ikke faglige Interesser. Oprettelsen af Figaro-Salonerne er et

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

fuldt legitimt Forhold, idet det ikke kan forbydes et Forbund ved Hjælp af sine Medlemmer at drive kooperativ Virksomhed. Disse Frisørsaloner blev, da Lockouten begyndte, oprettede for derved at skaffe Arbejde til de lockoutede Svende. Indklagede anfører videre, at Laugsmestrene stadig har den Arbejdskraft, de har Brug for, ja endog flere Svende, end de har kunnet skaffe Beskæftigelse til.

Retten kan ikke tage Klagernes Paastand til Følge. Efter at Lockouten var etableret, er Konflikten fortsat. At Maalet fra Forbundets Side stadig er at faa afsluttet en ny Overenskomst med Lauget, synes ikke at være tvivlsomt. At de Betingelser, Forbundet stiller, er uantagelige for Lauget, kan ikke gøre Konflikten ulovlig. Det kan heller ikke antages, at Forbundet ved Konfliktens Fortsættelse særlig har søgt at forfølge økonomiske Formaal. At Forbundet blandt andet ved Oprettelse af kooperative Virksomheder ogsaa søger at ramme Laugets Mestre økonomisk, forandrer ikke Kampens faglige Karakter.

Herefter vil Indklagede være at frifinde for Klagernes Tiltale. Sagens Omkostninger findes Klagerne at burde betale med 300 Kr.

Kendelse:

Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund bør for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Barber- og Frisørlaug i denne Sag fri at være. I Kontrasagen bør Dansk Arbejdsgiverforening for Tiltale af de Indklagede ligeledes fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 46 * KØBENHAVN DEN 17. MAJ 1930 * 26 AARGANG

Ottetimersdagen og den femdages Arbejdsuge.

(I. F. C.) Med Henblik paa den overalt stigende Arbejdsløshed, har Fagbevægelsen i forskellige Lande udtalt sig for en Forkortelse af Arbejdstiden. Saaledes besluttede en af Repræsentanter for 30 Forbund besøgt faglige Konference i England at opfordre Landsorganisationens Bestyrelse til at udtale sig til Gunst for Indførelse af den femdages Arbejdsuge og den 44-Timers ugentlige Arbejdstid for Arbejderne i Statens Virksomheder. Denne Konference erholdt sin særlige Betydning derved, at den lededes af Formanden for den faglige Landsorganisation.

I Tyskland har Landsorganisationens Repræsentantskab fornylig ligeledes beskæftiget sig med Spørgsmaalet om en Forkortelse af Arbejdstiden, navnlig i Sammenhæng med den foregaaende Rationalisering. I den hertil vedtagne Resolution hedder det bl. a.: Repræsentantskabet er af den Mening, at Produktionslivets og Teknikens Udvikling nødvendigvis betinger, at der skabes større Beskyttelse for Arbejderne mod Rationaliseringens og Mekaniseringens skadelige Følger og den stedse øgende Sundhedsfare. Dette Maal bør især naas gennem en almindelig Forkortelse af Arbejdstiden, som staar i passende Forhold til den større Produktionskapacitet og Arbejdernes større Arbejdspræstation.«

Forskellige tyske Arbejderblade anslaar en endnu skarpere Tone. Saaledes læser vi i en Artikel i Berliner »Vorwärts«: »Tiden er nu moden for Indførelse af den femdages Arbejdsuge, selv om maaske i Øjeblikket de hermed forbundne finansielle Vanskeligheder endnu synes uovervindelige. En Arbejdstid over 8 Timer i en Tid, hvor 3½ Million Arbejdere gaar arbejdsløse, er Barbari, er Samvittighedsløshed«. »Metalarbeiter-Zeitung« siger i en Artikel om Femdageugen: »Kravet om Ottetimersdagen maa erstattes med Kravet om den 7-Timers Arbejdsdag eller den femdages Arbejdsuge. I fem Dage kan Arbejderen nu om Stunder forrette sit samfundsmæssig paakrævede Arbejde. Paa den sjette og syvende Dag skal han ikke arbejde, men nyde Frugterne af sit Arbejde, for at han kan føle sig som Menneske og de Arbejdsløse kan finde Beskæftigelse og Brød. Med Henblik paa den uhyre, stedse stigende Arbejdsløshed er et kraftigt Fremstød for Virkeliggørelsen af den femdages Arbejdsuge en bydende Nødvendighed. Det kan ikke længere tillades, at en Del af Arbejderklassen arbejder for fuld Kraft, mens den anden Del ikke har noget at gøre og uden Beskæftigelse driver rundt paa Gaden. Ganske vist er en international Aktion til Gunst for denne Reform meget ønskværdig. Den internationale faglige Central har her en aktuel Opgave at løse. Imidlertid burde den tyske Landsorganisation, forinden den tager Beslutning i Sagen, mobilisere sin hele Styrke for Gennemførelsen af denne Reform.«

Betragter man Tingene fra et internationalt Standpunkt, bør man med Henblik paa den fra Land til Land bestaaende Forskel navnlig spørge, hvornaar det rigtige Øjeblik for en saadan international Aktion turde foreligge. Thi i de sidste Aartier har det tit vist sig, at mange smuktklingende Paroler skader mere end de gavner, dersom de fremsættes paa et Tidspunkt, hvor Forudsætningerne for deres Virkeliggørelse ikke er til Stede.

Dette gælder ogsaa for Arbejdstids-

spørgsmaalet. Naturligvis er det meningsløst og baade økonomisk og socialt i høj Grad ulogisk og skadeligt, naar der ved nedadgaaende Konjunkturer og den gennem Mekanisering uhyre stærkt stegne Produktionskapacitet lægges Hindringer i Vejen for en yderligere Forkortelse af Arbejdstiden. Da de gennem Rationaliseringen i de store Industrilande opnaaede forøgede Produktionsmuligheder ofte kun udnyttes med indtil 60—70 pCt., vilde en Forkortelse af Arbejdstiden være mulig og sandsynligvis næppe nok paavirke Produktionen, thi selv i saa Fald vilde Produktionskapaciteten efter al Sandsynlighed ikke kunde udnyttes fuldt ud.

Hvad Arbejderklassen angaar, drejer det sig dog ikke om denne Erkendelse, men om, hvorvidt det med Henblik paa Arbejdsgivernes manglende Forstaaelse og daarlige Vilje er muligt at virkeliggøre dette Krav. Og med Hensyn hertil maa det siges, at en Aktion paa dette Omraade ikke lover stort Resultat i en Tid med nedadgaaende Konjunkturer og udbredt Arbejdsløshed. Ser man endvidere hen til, at Overarbejdet i mange Lande trods Ottetimersdag og Arbejdsløshed endnu forekommer i stor Udstrækning og den 8-Timers Arbejdsdag endnu langtfra er almindeligt gennemført, er man i nogen Grad tilbøjelig til at mene, at Fagforeningernes Energi og Styrke foreløbig bør sættes ind for nærmere liggende Formaal.

Hvorledes er, internationalt set, Situationen i dette Øjeblik? Endnu den Dag i Dag, 10 Aar efter Vedtagelsen af Washington Konventionen om Ottetimersdagen, er denne Overenskomst, der er betegnet som Ottetimersdagens Grundpille, kun ratificeret i 7 Lande: Belgien, Bulgarien, Chile, Czekoslovakiet, Grækenland, Luxembourg og Rumænien.

At man ikke kan tale om en 8-Timers Arbejdsdag i Bulgarien, Chile og Rumænien, ligger klart for Dagen. Tilbage bliver altsaa kun Czekoslovakiet, Belgien og Luxemburg, hvis Fagforeninger dog maa føre en vedvarende Kamp mod Overtidsarbejdet. Hvad angaar de to store Industrilande England og Tyskland, hvis Ratificering en Række andre Lande har stillet som Forbetingelse for deres Ratificering af Konventionen, har disse to Lande ganske vist gentagne Gange stillet en Ratificering i Udsigt, uden dog hidtil at have opfyldt dette Løfte. Ganske vist har den tyske Regering den 1. Oktober 1929 forelagt Rigsraadet et Lovforslag, der udtaler en Tilslutning til Washington Konventionen. Da imidlertid denne Lov først skal træde i Kraft sammen med Arbejdsbeskyttelsesloven og denne sidste tidligst kan vedtages i dette Efteraar, vil det afgørende Skridt — og dette turde ogsaa gælde for England — først blive indledet, naar det Tidspunkt er naaet, hvor man i Genf vil paabegynde den vedtægtsmæssige paabudte Revision af Washington Konventionen.

Hvad »Metallarbeiter-Zeitung« siger for Tyskland, nemlig at Landsorganisationen først selv bør mobilisere hele sin Styrke for Gennemførelsen af denne Reform, gælder ogsaa for alle andre Lande. I første Linie bør alle Fagforeninger indlede en kraftig Aktion for Overholdelse af Ottetimersdagen, for Forhindring af Overarbejde og til Slut for en videre Forkortelse af Arbejdstiden. Ethvert Resultat paa dette Omraade vil bringe os det Tidspunkt nærmere, hvor Kampen om en generel Forkortelse af Arbejdstiden kan tages op over hele Linien.

Dette Tidspunkt er maaske nu kommen for de amerikanske Fagforeninger, endskønt ogsaa i Amerika — trods de ofte overdrevne Meldinger — den femdages Arbejdsuge endnu er en stor Undtagelse og i Reglen kun er indført i enkelte, ofte meget smaa Fag. I Sydstaterne arbejdes der endnu gennemgaaende 10 Timer daglig. Endnu for ganske nyligt roste et Arbejderblad Guvernøren i Staten Nord-Carolina for hans Hensigt, i Stedet for den lovordnede 60-Timers Arbejdsuge at foreslaa en lovmæssig Indførelse af 55-Timers ugentlige Arbejdstid. Det er derfor heller ingen Tilfældighed, at den sidste amerikanske Fagforeningskongres ved Behandlingen af Spørgsmaalet om den femdages Arbejdsuge især lagde Vægt paa Kravet om Indførelse af »den 44-Timers Arbejdsuge for Mekanikere, faglærte og tillærte Arbejdere samt Arbejdsmænd i de vigtigste industrielle Statsvirksomheder. Hvad angaar den

nøjagtige Procentsats af de under Landsorganisationen hørende Fagforeningsmedlemmer, som kun arbejder 5 Dage om Ugen, finder man en Oversigt i Bestyrelsens Beretning til den i Aaret 1928 (altsaa i en udpræget Højkonjunkturperiode) afholdte Fagforeningskongres i New Orleans. Denne Oversigt viser at bortset fra enkelte, mindre vigtige Fag, som t. Eks. Granitarbejdere, Arbejdere i Asbestindustrien osv., er det navnlig Sæsonfagene (Beklædningsarbejdere og Byggefagene — Malere og Murere) som opviser den største Procentsats af Arbejdere, som kun arbejder fem Dage om Ugen. Det nøjagtige Tal paa de af Landsorganisationens Medlemmer, der arbejder 5 Dage (d. v. s. 40 Timer) om Ugen beløb sig dengang til 165,000, mens Landsorganisationens samlede Medlemsantal var rundt 3 Millioner og det samlede Antal Lønarbejdere i Staterne udgjorde 8,076,550.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa Torneværket paa Bornholm.

Paa Torneværket har i nogen Tid været beskæftiget 1 à 2 Mand ved Overarbejde før Arbejdstidens Begyndelse, uden at faa den herfor fastsatte 100 pCt.s Overbetaling, men kun det efter Arbejdstidens Afslutning gældende Procenttillæg.

En Klage herover fra Dansk Arbejdsmandsforbund behandledes paa et Fællesmøde den 2. Maj, og resulterede i, at Torneværket indgik paa at betale de 100 pCt. i Fremtiden for dette Arbejdes Vedkommende.

Arbejdsmænd paa Rahbekkeværket paa Bornholm.

Den 2. Maj afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, foranlediget ved en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Dansk Arbejdsmandsforbund havde nægtet at deltage i Forhandlinger om Revision af nogle Akkorder paa Rahbekkeværket.

I H. t. den bestaaende Overenskomst § 5 kan der kræves saadanne Forhandlinger, naar Produktionsformerne ændres.

Grunden til Dansk Arbejdsmandsforbunds Nægtelse er, at der har været Forhandlinger herom under de Forhandlinger, der fik sin Afslutning ved Forligsmandsforslaget af 5. April d. A., der bl. a. bestemte, at hvad der ikke var opnaaet Enighed om, var bortfaldet.

Forhandlingerne endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig, at forfølge Sagen videre, enten ved det i Forligsmandsforslaget omtalte Nævn eller ved Klage til Den faste Voldgiftsret.

Formere hos A/S Burmeister & Wain, Teglholmen.

I Anlening af en uvarslet Arbejdsstandsning af 14 Kærnemagere hos Burmeister & Wain, Teglholmen, fra den 3. April foranlediget ved Uoverensstemmelse mellem de paagældende og en Formand afholdtes der den 10. April d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Paa Mødet enedes man om at Arbejdet genoptoges Fredag den 11. April, idet Parterne var enige om, at eventuelle Klager vil være at behandle efter de gældende Regler.

Firmaet frafaldt videre Klage i Sagen.

Havnearbejdere ved Losning af S/S »Dollart«.

Efter at Dansk Arbejdsmandsforbund forgæves havde krævet et Tillæg ogsaa omfattende Arbejdet i Land ved Losning af S/S. »Dollart« for Speditørfirmaet Franck & Tobiesen, afholdtes der den 16. April d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Heller ikke paa dette Møde opnaaedes der nogen Enighed, og Forbundet forbeholdt sig derfor at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere ved Dampskibsselskabet »Øresund«.

I Henhold til en Overenskomstbestemmelse om, at Arbejdere, naar de er

paamønstrede samme Dags Morgen, skal mindst have halv Dagløn, hvis de aflønnes inden Middag, og hel Dagløn, hvis de aflønnes efter Middag, har Havnearbejderne overfor Dampskibsselskabet »Øresund« stillet Krav om denne Betaling, dog med Helligdagstillæg for saadanne Dage. Da Kravet ikke var efterkommet, var Spørgsmaalet til Behandling paa et Fællesmøde d. 16. April d. A., hvor der imidlertid heller ikke opnaaedes Enighed. Forbundet forbeholdt sig voldgiftsretslig Afgørelse af Sagen.

Havnearbejdere ved Losning af S/S. »Ellensborg«.

Paa Foranledning af Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at der ikke efter Losning af Trælast fra S/S. »Ellensborg« rettidig var tilbageleveret Havnearbejderne deres Legitimationskort, afholdtes der den 16. April d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Da der heller ikke ved denne Lejlighed kunde opnaas Enighed om Sagen, forbeholdt Forbundet sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Nitterprislisten hos A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen.

Den 5. Maj afholdtes der med Hovedorganisationernes Medvirken et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund har protesteret imod, at A/S Burmeister & Wain ved Trykning af Nitterprislisten har paaført denne Betegnelsen »Eftertryk forbudt«, og saaledes, at Prislisten kun udleveres til Sjakformændene.

Medens Forbundet tidligere havde Adgang til at købe et Antal Eksemplarer, saaledes at alle de interesserede Arbejdere kunde gøre sig bekendt med Prislisten, hindres nu dette ved Aktieselskabets egenmægtigt trufne Nyordning.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed om Gennemførelse af de hidtidige Forhold og Forbundet agter da at søge Den faste Voldgiftsrets Bistand til at Arbejdernes retmæssige Krav om Adgang til Priskuranten ikke hindres.

Smede og Maskinarbejdere paa Svendborg Skibsværft.

Paa Svendborg Skibsværft var der af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund varslet Strejke i Anledning af uopfyldte Lønkrav for Maskinarbejdere om Bord paa Sydfynske Dampskibsselskabs Skibe. Ved et Fællesmøde, der i den Anledning afholdtes i Arbejdsgiverforeningen den 30. April, enedes man om, at Arbejdet i de paagældende Skibe efter 15. Maj skal udføres under samme Forhold som i andre Skibe paa Værftet.

Den varslede Strejke aflystes derefter.

Ind- og Udmeldelser.

Riggernes og Sejlmagernes Forbund.

er efter en af Repræsentantskabets Medlemmer foretagen Afstemning optaget som Medlem af De samvirkende Fagforbund.

Forbundet tæller 139 Medlemmer fordelte i 7 Afdelinger.

Forretningsfører for Forbundet er Robert Petersen, Ny Kronprinsessegade 18 A. Telf. Palæ 2783.

Den 14. internationale Arbejdskonference i Genève.

Efter Anmodning fra Socialministeriet har Forretningsudvalget til at repræsentere de danske Arbejdere paa ovennævnte Konference valgt Formanden *Vilh. Nygaard* som Repræsentant og Kasserer *Hans Jacobsen* som Raadgiver.

Som Raadgiver under Behandling af Spørgsmaalet om Funktionærers Arbejdstid har Dansk Handels- og Kontorhjælperforbund valgt Forretningsfører *Jens Johansen*.

Konferencen paabegyndes d. 10. Juni.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1345.

Sadelmagere hos The Leathergoods-Manufacturing Co. A/S, Ribe.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. April 1930 i Sag Nr. 1345: De samvirkende Fagforbund paa Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbunds Vegne mod The Leathergoods Manufacturing Co. A/S, Ribe.

Under 2. December 1929 blev der mellem Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og The Leathergoods Manufacturing Co. A/S, Ribe, indgaaet en Overenskomst, der blandt andet indeholder forskellige efter Ansættelsestidens Længde bestemte Lønforskrifter, og hvis §§ 6 og 7 er saalydende:

§ 6.

The Leathergoods Manufacturing Co. A/S erklærer sig villig til at forhandle med den af Arbejderne valgte Tillidsmand, og denne kan kun afskediges under tvingende Aarsag.

§ 7.

Parterne er iøvrigt enige om at underkaste sig de mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Forbundet gældende Regulativbestemmelser og Norm for faglig Strid.

— — —

Det hedder dernæst i en — under Medvirkning af De samv. Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening — af Lædervare- og Rejsetøjsfabrikantforeningen og Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund i April 1926 vedtagen Overenskomst blandt andet:

§ 6.

»Intet Hjemmearbejde maa finde Sted, alt Arbejde udføres paa eget Værksted.

Naar en Arbejder er beskæftiget i den fulde Arbejdstid, maa Vedkommende ikke arbejde andetsteds i Faget udenfor Arbejdstiden.«

Under nærværende Sag har Klagerne, De samv. Fagforbund, paa Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbunds Vegne indklaget The Leathergoods Manufacturing Co., A/S, Ribe, for Brud paa de nævnte Overenskomstbestemmelser. Klagerne har i saa Henseende nærmere anført,

1) *at* Indklagede — uanset et den 18. Februar 1930 givet Løfte om ikke at ville afskedige Arbejdere, fordi disse var kommet op paa højere Grundlønninger — den 21. samme Maaned har afskediget 20 af Forbundets Medlemmer, hvorved Overenskomstens Lønbestemmelser tilsigtes omgaaet,

2) *at* blandt de afskedigede er Tillidsmanden, hvilket er et Brud paa § 6 i Overenskomsten af 1929,

3) *at* ved Afskedigelsen Tillidsmandens og en anden Arbejders Løn, der for otte Dage udgjorde 68 Kr. 75 Øre og 15 Kr. 75 Øre, kun blev udbetalt med 6 Kr. 25 Øre og 2 Kr. 50 Øre, hvilket Fradrag blev motiveret med, at Arbejdet ikke havde været tilfredsstillende, hvilket imidlertid skyldtes en Arbejderne uvedkommende Fejl i Materialet,

4) *at* Indklagede har leveret halvfærdige Varer til et andet Firmas Værksted til videre Forarbejdning for Fabrikken, hvilket er i Strid med den citerede § 6 i Overenskomsten af 1926, til hvis Bestemmelser der henvises i § 7 i Overenskomsten af 1929.

Under Henvisning til foranstaaende har Klagerne paastaaet de Indklagede idømt Bod og Erstatning, derunder det tilbageholdte Lønbeløb, 84 Kr. 50 Øre, og Løn til Tillidsmanden, 8 Uger à 60 Kr. = 480 Kr.

De Indklagede procederer til Frifindelse, under Henvisning til, at der ikke fra deres Side foreligger noget Overenskomstbrud.

ad 1. De Indklagede har nærmere anbragt, at Selskabet, hvis Antal af Arbejdere siden Starten i April 1929 efterhaanden var steget til ca. 60, i Februar 1930 maatte indskrænke Antallet, hvilken Reduktion imidlertid skete af rene driftsmæssige Hensyn og uden noget som helst Hensyn til Ansættelsestidens Varighed. De Indklagede har derhos uimodsagt anbragt, at de i den følgende Tid i saa stort Omfang som muligt har genantaget de afskedigede Folk, hvem den tidligere Ansættelsestid i saa Fald er regnet til Gode. Her overfor har Klagerne ikke oplyst Omstændigheder, der godtgør eller sandsynliggør, at der med de Indklagedes

Handlemaade har været tilsigtet en Omgaaelse af Overenskomsten, og de Indklagede vil derfor for saa vidt være at frifinde.

ad 4. De Indklagede har hævdet, ikke at være bundne af Bestemmelser i Overenskomsten af 1926, idet de under Forhandlingerne om Overenskomsten af 1929 ikke vil have været klar over Rækkevidden af § 7, og der paa en af Prokuristen derom fremsat Forespørgsel blev angivet, at den kun sigtede til Reglerne for den processuelle Fremgangsmaade ved faglige Stridigheders Afgørelse. Heri findes der imidlertid ikke at kunne gives de Indklagede Medhold. Ganske bortset fra, at det efter det oplyste maa antages, at ogsaa de almindelige Regulativbestemmelser har været omtalt under Forhandlingerne, har Forbundet været beføjet til at gaa ud fra, at de paagældende Bestemmelser har været kendte af de Indklagede, hvis Direktør var fleraarigt Medlem af Lædervare- og Rejsetøjsfabrikantforeningen, og hvem det iøvrigt paahvilede selv at skaffe sig fornøden Klarhed over Indholdet af de Bestemmelser, som de underskrev.

Derimod ses Klagerne ikke at have godtgjort, at der fra de Indklagedes Side foreligger nogen Overtrædelse af den citerede Bestemmelse i § 6. Der sigtes efter Proceduren kun til en enkelt Forretning, nemlig til Salg af et Parti Affaldsprodukter, som maa antages overdraget Køberen for dennes egen Regning og kun leveredes tilbage paa Grund af Mangler ved Partiet, uden at der ses at foreligge Omstændigheder, der indicerer, at en Omgaaelse af Overenskomsten har været tilsigtet af de Indklagede, der derfor vil være at frifinde.

ad 2 og 3. De Indklagede hævder med Hensyn til Afskedigelsen af Tillidsmanden, at der har foreligget en »tvingende Aarsag«, idet der paa det Tidspunkt ikke paa Fabrikken var noget for ham egnet Arbejde. Med Hensyn til Lønreguleringen gør de Indklagede gældende, at Tillidsmanden og den anden Arbejder har maattet reparere et Arbejde, som de havde udført paa utilfredsstillende Maade, og at der for den til Reparationen medgaaede Tid ikke er beregnet dem nogen Løn.

Da det Retten foreliggende Grundlag ikke skønnes tilstrækkelig egnet til Afgørelse af de to sidste Spørgsmaal, hvorved ogsaa bemærkes, at Spørgsmaalet om Tillidsmandens Afskedigelse i Følge Overenskomsten af 1926 § 8 kan kræves underkastet voldgiftsretslig Afgørelse, findes disse Spørgsmaal efter Omstændighederne at burde henvises til faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

K e n d e l s e:

De ovenfor under 1 og 2 omhandlede Spørgsmaal angaaende Berettigelsen af Tillidsmandens Afskedigelse og den til ham og en anden Arbejder ved Afskedigelse skete Lønudbetaling henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Iøvrigt bør de Indklagede for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Sag Nr. 1352.

Malere paa Dansk Karosserifabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. Maj 1930 i Sag Nr. 1352: Dansk Arbejdsgiverforening for Firmaet Dansk Karosserifabrik mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Malerforbundet i Danmark paa egne Vegne og paa dettes københavnske Afdeling, Vognmalernes Fagforenings Vegne.

Ved Den faste Voldgiftsrets foreløbige Kendelse af 24. Marts og en endelig Kendelse af 26. Marts 1930 i Sag Nr. 1347 blev den af 17 Vognmalere overfor Firmaet Dansk Karosserifabrik etablerede Arbejdsstandsning, der var iværksat den 17. Marts d. A. og stadig var løbende, kendt ulovlig, og der paalagdes i den Anledning de enkelte i Strejken deltagende Svende en Bod paa 30 Kr. pr. Mand. Da Svendene ogsaa herefter fortsatte Arbejdsstandsningen, indgav Arbejdsgiverforeningen en ny Klage til Den faste Voldgiftsret, og den 29. Marts afsagde Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 1349, hvorved der paalagdes en ny Bod paa 100 Kr. pr. Mand.

Under Henvisning til, at den ulovlige Arbejdsstandsning stadig fortsættes, idet det ikke har været muligt for Firmaet at skaffe sig anden Arbejdskraft, og at Firmaet derfor maa lade sit Malerarbejde udføre andetsteds, hvad der forvolder store Tab, har Arbejdsgiverforeningen for Firmaet under denne Sag indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Malerforbundet i Danmark paa egne og paa dettes københavnske Afdeling, Vognmalernes Fagforenings Vegne, og paastaaet de Indklagede ikendt en Bod for Medansvar i Arbejdsstandsningens Fortsættelse.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne.

Det fremgaar af Sagen, at Malerforbundet og Vognmalernes Fagforening i København straks, da Strejken udbrød, søgte at faa denne bragt til Ophør. Forbundet opfordrede Tillidsmanden paa Fabrikken til at foranledige Arbejdet genoptaget og erklærede sig villig til at optage en overenskomstmæssig Forhandling med Fabrikkens Ledelse om de rejste Klagepunkter, ligesom Fagforeningsformanden efter et forgæves Forsøg paa at faa Konflikten bilagt ved direkte Forhandling med Fabrikkens Ledelse, paa et Møde med de strejkende Vognmalere gjorde dem bekendt med Strejkens Ulovlighed og paalagde dem at genoptage Arbejdet.

Efter at Den faste Voldgiftsret den 24. Marts havde afsagt sin foreløbige Kendelse, hvorved det statueredes, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og at Arbejdet straks skulde genoptages, lod Vognmalernes Fagforening den 26. Marts indrykke en Meddelelse i »Social-Demokraten« saalydende:

»Til Vognmalerne.

Medlemmerne gøres herved opmærksom paa, at den Strejke, der for Tiden finder Sted paa Dansk Karosserifabrik i Drejøgade, er ulovlig. Det staar vore Medlemmer frit for at søge Arbejde paa den nævnte Virksomhed.

P. B. V.
Olav Fjerdingstad.

Yderligere har Malerforbundet i »Social-Demokraten« for den 28. Marts og senere under »Fagmeddelelser« indrykket følgende:

»Til Malerne.

Paa given Anledning skal vi meddele, at den af 17 Medlemmer af Vognmalernes Fagforening i København den 17. Marts iværksatte Arbejdsstandsning paa Dansk Karosserifabrik — ved Kendelse af 26. Marts — er kendt ulovlig af Den faste Voldgiftsret.

Da Arbejdsstandsningen paa Trods heraf fortsættes af de betræffende Medlemmer, gøres Malerforbundets Medlemmer herved bekendt med, at Forbundet og dets Lokalafdeling ikke har Konflikt med ovennævnte Virksomhed, og at Tilgang af Arbejdskraft hertil staar aaben for Forbundets Medlemmer.

P. F. V.
Rudolph Poulsen.«

Fra Klagernes Side er det anført, at Vognmalernes Fagforening den 3. April har afholdt en Generalforsamling angaaende Konflikten paa Dansk Karosserifabrik, og at Foreningens Formand, Fjerdingstad, paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen angaaende det paa Generalforsamlingen passerede meddelte, at der var vedtaget følgende Resolution:

»Vognmalernes ekstraordinære Generalforsamling opfordrer enstemmigt Bestyrelsen til at anlægge Kontrasag imod Dansk Karosserifabrik for tilgodehavende Arbejdsløn eller i Følge Vedtægterne at lukke for Tilgang af Arbejdskraft.«

For Retten har Fagforeningsformanden under Henvisning til Referatet i Generalforsamlings-Protokollen imidlertid forklaret, at Generalforsamlingen var indvarslet af de strejkende Svende, at der paa denne blev stillet Forslag om en Resolution af forannævnte Indhold, men at Generalforsamlingen afviste Forslaget. Formanden mener, at han paa Mødet i Arbejdsgiverforeningen kun har meddelt, at Forslaget blev fremsat paa Generalforsamlingen, men benægter, at have sagt, at Forslaget blev vedtaget paa Generalforsamlingen.

Det er endvidere oplyst, at Bestyrelsen for Vognmalernes Fagforening indkaldte til ny Generalforsamling i Fagforeningen den 24. April, hvor der blev vedtaget følgende Resolution:

»Bestyrelsen opfordrer paa det kraftigste Generalforsamlingen til at ved-

tage, at Arbejdet genoptages paa Dansk Karosserifabrik.«

Paa denne Generalforsamling var Næstformanden for Malerforbundet til Stede og redegjorde for Sagen og for Arbejdsstandsningens Ulovlighed.

Klagerne gør videre gældende, at Størsteparten af de Malere, der nedlagde Arbejdet paa Fabrikken den 17. Marts, nu, trods udstedt Boykottningsvarsel, har faaet andet Arbejde, og at Fagforeningen ved at udstede Arbejdskort til dem positivt har medvirket til, at de har faaet Arbejde andetsteds. Her overfor har Fagforeningsformanden forklaret, at Arbejdskort kun udstedes, naar der paa en Arbejdsplads findes Medlemmer af Fagforeningen, og at der i intet Tilfælde er udstedt Arbejdskort til nogen af de 17 Malere.

Klagerne har endelig anført, at Forbundet burde have ekskluderet de paagældende 17 Svende. Herimod har de Indklagede anført, at efter § 10 i Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. af 1. Juli 1927 kan faglige Uoverensstemmelser ikke begrunde Udelukkelse af Arbejdsløshedskassen, og en Udelukkelse af Malerforbundet alene af de 17 Medlemmer vilde herefter bevirke, at disse fortsat bevarede deres nydende Medlemsret i Arbejdsløshedskassen uden at betale Kontingent til Forbundet. Iøvrigt vil en Eksklusion af de 17 Malere ikke kunne føre til, at Arbejdet paa Fabrikken genoptages. Arbejdet kunde, efter de Indklagedes Mening, godt være kommet i Gang, hvis Fabrikken havde villet det, idet ca. 30 Malere har været henvist til Fabrikken fra Centralarbejdsanvisningskontoret, men dels er arbejdssøgende blevet hindret i at komme ind paa Fabrikken af udstillede Strejkevagter, hvad de Indklagede ikke kan have Ansvar for, dels er ledige Arbejdere, der mødte paa Fabrikken, ikke straks blevet antagne, idet Ledelsen først vilde se, hvorledes det gik med Strejken.

Det er endelig anført af de Indklagede, dels at Forbundet og Fagforeningen ikke har Midler til at faa nye Arbejdere, der ikke selv maatte være villige, til at optage Arbejdet paa Fabrikken, og dels, at Grunden til at der ikke er mødt flere Arbejdere paa Fabrikken end sket, trods den stedfundne Bekendtgørelse om, at Arbejdet er frit, navnlig maa søges i, at der for Tiden ikke er Arbejdsløse i Malerfaget, specielt ikke i Vognmalerfaget. Naar Beskæftigelsen i Faget aftager, vil der efter de Indklagedes Mening ogsaa melde sig Arbejdere paa Fabrikken.

Ved Sagens Bedømmelse maa Udgangspunktet være, at de modstaaende Organisationer staar overfor hinanden som Garanter for Overenskomstens Overholdelse. Forbundet og Fagforeningen maa derfor i et Tilfælde som det foreliggende virksomt modvirke Følgerne af den ulovlige Arbejdsstandsning ved saa vidt muligt at søge Arbejdet genoptaget paa Fabrikken af andre Arbejdere. Men efter alt, hvad der er oplyst under Sagen, derunder at 3 Fagforeningsmedlemmer nu har Arbejde som Malere paa Fabrikken, finder Retten, at der saavel fra Malerforbundets som fra Vognmalernes Fagforenings Side for Tiden er gjort, hvad der efter Omstændighederne kan forlanges, dels for at klargøre for deres Medlemmer, at Arbejdsstandsningen er ulovlig, dels for at skaffe Fabrikken ny Arbejdskraft, og de Indklagede vil som en Følge heraf være at frifinde. Sagens Omkostninger findes dog at burde paalægges Vognmalernes Fagforening, da Formanden ved det ovennævnte Møde i Arbejdsgiverforeningen ikke har givet klar Besked om, at Generalforsamlingen afviste det af de 17 strejkende Medlemmer stillede Forslag til Resolution.

Kendelse:

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Malerforbundets Vegne og paa dettes københavnske Afdeling, Vogmalernes Fagforenings Vegne bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Malerforbundet paa Vognmalernes Fagforenings Vegne med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 47 * KØBENHAVN DEN 24. MAJ 1930 * 26 AARGANG

Rationalisering og Arbejdsløshed.

(I. F. C.) Den i alle Lande tiltagende Arbejdsløshed har i den senere Tid givet Rationaliseringsspørgsmaal forøget Betydning. Navnlig i England stilles det Spørgsmaal, hvorledes Rationaliseringen har virket i Praksis og hvorvidt den har bidraget til en Forøgelse af Arbejdsløsheden. Da Rationaliseringsproblemet er mere omstridt i England end i de fleste andre Lande, diskuteres ikke blot denne Metodes Biomstændigheder, men ogsaa dens Formaalstjenlighed i og for sig. Svaret gaar næsten enstemmigt ud paa, at ingen kan benægte Nødvendigheden af en Modernisering af den engelske Industri. I Arbejderkredse tilføjer man lakonisk: »Dersom vi bekæmpede Rationaliseringen, vilde dette betyde, at vi er for Bevarelsen af forældede Metoder og Bedrifter, at vi staar afvisende overfor Videnskab og Opfindelsesaand.«

Hvorledes forholder det sig nu med Rationaliseringens umiddelbare Følger, d. v. s. med Overflødiggørelsen af Arbejdskraft? Meningerne herover er stærkt delte. Der findes Sagkyndige, som giver Rationaliseringen en stor Del af Skylden for den bestaaende Arbejdsmangel. Andre Sagkyndige er derimod af den Mening, at Rationaliseringens Andel i Arbejdsløsheden ikke er saa afgørende, at man behøver at nære Frygt af den Grund. Saaledes udtalte Det internationale Arbejdsbureaus Vicedirektør, H. B. Butler, ved en af Folkeforbundsligaen i London indkaldt Konference til Behandling af det internationale Arbejdsløshedsspørgsmaal i denne Sammenhæng bl. a., at det er overordentlig vanskeligt at skelne mellem den saakaldte teknologiske Arbejdsløshed og andre Arter af Arbejdsløshed. Den Konklusion vilde være meget vovet, at der f. Eks. i Amerika skulde være indtraadt en foruroligende Stigning i Arbejdsløsheden grundet paa Rationaliseringen. Ogsaa hvad angaar Tyskland er det ikke bevist, at Rationaliseringen har fremkaldt langvarig og intensiv Arbejdsløshed.

Naar man undersøger de konkrete Rationaliseringseksempler, som Dag for Dag gengives i Fagforeningspressen i Almindelighed og navnlig i den amerikanske Fagbevægelses Publikationer, kan det efter vor Mening i hvert Fald siges, at den hensynsløse Indskrænkning af Arbejdertallet paa den ene Side og den gennem Rationaliseringen alene Arbejdsgiverne tilflydende Gevinst og Fordele paa den anden Side er saa betydelig, at man kan tillægge Rationaliseringen en vigtig Andel i Arbejdsløsheden.

Særlig Hensyntagen til Rationaliseringen synes imidlertid paabudt hvad angaar Arbejdsløshedens Bekæmpelse. I denne Henseende bør der sikkert regnes med den specielle Aarsag allerede af den Grund, at Midlerne til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden er afhængig heraf. Da Tempoet af det tekniske Fremskridt ved tiltagende Mekanisering bevislig stedse bliver hurtigere, turde Rationaliseringen blive til en Art varig Fremtoning og dermed til et Problem, som maa løses paa langt Sigt. Det samme gælder for forskellige andre af Arbejdsløshedsproblemets Faktorer (Udviklingen af Industrien i oversøiske Lande o. s. v.). Disse Faktorer bestemmer i vid Udstrækning den Taktik, der skal anvendes i Kampen mod dette Onde. Derfor er det heller ingen Tilfældighed, at man i England for Tiden særlig beskæftiger sig med taktiske Spørgsmaal. I selve Parlamen-

tet og i Arbejdsløshedsministeriets snævrere Kreds drejer Diskussionen sig om de øjeblikkelige Forholdsregler mod Arbejdsløsheden og om »Midlerne paa langt Sigt«. Det viser sig herved, at Rationaliseringen samtidig betragtes som Arbejdsløshedens Aarsag og — paa langt Sigt — som et Middel til dens Bekæmpelse og endelige Overvindelse.

Ved de Debatter om Arbejdsløshedsspørgsmaalet, der i de sidste Dage fandt Sted i det engelske Underhus, var det navnlig saadanne Overvejelser, som stod i Forgrunden for Forhandlingerne. Lloyd George aabnede Kontroversen og bebrejdede Arbejdsløshedsminister Thomas, at han i altfor høj Grad satte sin Lid til Rationaliseringen som Middel til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden paa langt Sigt og herved forsømte den umiddelbare Kamp mod Arbejdsløsheden. Idet Thomas koncentrerer sig paa Rationaliseringen og ikke tager fornødent Hensyn til andre Synspunkter, glemmer han, at han netop paa denne Maade forværrer det midlertidige Onde, for hvilket han saaledes ikke kan finde noget Lægemiddel.

Denne Henvisning illustrerer bedst de med dette Problem forbundne Vanskeligheder. Rationaliseringen er nødvendig for at kunne finde Midler til Arbejdsløshedens Bekæmpelse paa langt Sigt, men samtidig fremkalder den netop hin Arbejdsløshed paa kort eller længere Sigt, som Modstanderne benytter som Vaaben mod Arbejderregeringen.

I sit Svar beviste Thomas, at det var Regeringen alvorligt om at gøre at bekæmpe Arbejdsløsheden med alle til Raadighed staaende Midler. Naa Lloyd George denne Gang — ved en anden Lejlighed vil han maaske gøre lige det modsatte — særlig lagde Vægt paa Midlerne til en øjeblikkelig Bekæmpelse af Arbejdsløsheden og herved henviste til forskellige Nødhjælpsarbejder, kunde Thomas med Rette fremhæve, at Regeringen allerede har stillet 65 Mill. Pund Sterling til Raadighed for saadanne Arbejder (Jernbane- og Havneanlæg, Vandværker, Elektricitetsværker, Vejanlæg o. s. v.). Man ser saaledes, at Regeringen baade har tilrettelagt en Plan paa langt Sigt, d. v. s. en grundlæggende Reorganisation af Industrien, og paa kort Sigt, d. v. s. Igangsættelse af store offentlige Arbejder.

Dette hvad angaar Regeringens og dermed Arbejderpartiets Kamp mod Arbejdsløsheden. Hvorledes forholder det sig dog nu med Arbejdsgiverne, med deres Indstilling overfor Rationaliseringen? Her kommer det navnlig an paa den A a n d, i hvilken Rationaliseringen gennemføres. Og i den Henseende maa det siges, at denne er meget daarlig og truer med at gøre selv den bedste Regerings oprigtigste Bestræbelser illusoriske. Thi hvorledes skal et Problem kunne løses, naar Arbejdsgiverne uden nogetsomhelst Hensyn og Samarbejde for sig gør Krav paa alle Rationaliseringens Fordele og overlader Arbejderne til deres Skæbne, dersom Rationaliseringen gør dem overtallige og kaster dem paa Gaden. Her findes der ingen Forskel fra Land til Land. Overalt er Arbejdsgiverne lige uberegnelige og interesseløse. Paa Folkeforbundsligaens Konference fremhævede A. Pugh, Formanden for det engelske Jern- og Staalarbejderforbund, uforblommet denne Kendsgerning. Han udtalte bl. a.: »Arbejderne er i og for sig ikke Modstandere af Rationaliseringen, men de forelægger sig med Rette det Spørgsmaal, om Rationaliseringsprocessen i det hele taget har andre katastrofale Følger og om den sluttelig overhovedet vil komme den store Befolkning tilgode. For Arbejdsgiverne er Rationaliseringsprocessens Formaal ikke først og fremmest at producere flere og bedre Varer og dermed skabe forøget Forbrug og højne den almindelige Levestandard, men derimod et Middel til at kunne slaa den inden- og udenlandske Konkurrence ud paa det indskrænkede Marked. Dersom de nuværende Rationaliseringsmetoder skal have det Formaal at naa et Stadium, hvor der kan fremstilles en Overflod af Varer, uden at Arbejderne kan finde Beskæftigelse, maa vi i hvert Fald overveje, hvorledes disse Varer kan afsættes og forbruges. Rationalisering i sin nuværende Form medfører til Slut kun større Elendighed for Arbejderklassen.«

Pugh forfægter hermed den Opfattelse, som ogsaa kommer til Udtryk i Den internationale faglige Centrals Ret-

ningslinier for Arbejdet paa det økonomiske Omraade. Disse fordrer med Hensyn til Rationaliseringsspørgsmaalet i første Række Beskyttelse for Arbejderne mod Misbrug af Rationaliseringen. I Spidsen for vedkommende Fordringer staar derfor Kravet om, at Industrien skal udvikles paa planmæssig Maade, men at der samtidig bør træffes de fornødne Beskyttelsesforanstaltninger mod Arbejdernes Udbytning, ligesom Levestandardens Højnelse maa bringes i Overensstemmelse med den stigende Produktion.

Lønbevægelser og Konflikter.

Forlængede Overenskomster.

Dansk Skotøjsarbejderforbunds Overenskomst med Skomagermestre og Skotøjshandlere i Danmark.

Ved et Fællesmøde mellem Dansk Skotøjsarbejderforbund og Skomagermestrenes Landsorganisation og Skotøjshandlere i Danmark forhandledes der den 22. April om Grundlaget for Fornyelse af den bestaaende Overenskomst.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om, at Prisreguleringen skulde bortfalde 1. April 1931 og at der i den mellemliggende Tid ikke skulde regeuleres for de første 6 Points; det sidst regulerende Tal var 170. Der opnaaedes ligeledes en Ordning for Akkordpriser for nye Arbejdsmetoder.

Stenindustriens Overenskomstforhold.

Efter resultatløse Forhandlinger mellem Dansk Stenindustriarbejderforbund paa den ene Side og de under Arbejdsgiverforeningen staaende Stenhuggermesterforeninger i København, Jylland, Østifterne og paa Bornholm paa den anden Side, afholdtes der den 15. April d. A. Forhandlinger med Hovedorganisationernes Medvirken.

Efter 26 Timers Forhandlinger naaede man til Enighed om et Overenskomstforslag, til hvilket Parterne skulde tage Stilling. Med det foreliggende Resultat forbedres forskellige Priskurantspriser for Granit- og Sandsten, og for den bornholmske Priskurant for Stenkløvning, Brostenshugning og Knuseværker samt endvidere for Smedene. Der udover forbedredes bl. a. Timelønnen i København fra 139 til 142 Øre paa Værksted og fra 146 Øre til 149 Øre ved Arbejde i Byen, med tilsvarende Forhøjelse for Jylland og Østifterne og en Forhøjelse af 6 Øre pr. Time for Bornholm.

Overenskomstforslaget er senere tiltraadt af begge Parter.

*

Bristede Overenskomstforhandlinger.

Arbejdsmænd ved Odense elektriske Sporveje.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdene for Løsarbejdere ved A/S Odense elektriske Sporveje.

Ved Mødet opnaaedes der ikke Enighed om et Grundlag, hvorefter Mødet afbrødes, uden at der aftaltes noget nyt Møde.

Kuske i de industrielle Virksomheder.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Fornyelse af Overenskomsten for Kuske i de industrielle Virksomheder.

Ved Mødet opnaaedes der ikke Enighed om Grundlaget for Fornyelse af Overenskomsten, hvorfor dette afbrødes, uden at der aftaltes noget nyt Møde.

Arbejdsmænd hos Firmaerne A/S Schønning & Arvé, Blauenfeldt & Tvede og A/S De danske Cichoriefabriker.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter

for Hovedorganisationerne, om Overenskomsterne for ovennævnte Firmaer.

Ved Mødet opnaaedes der ikke Enighed om Grundlaget for en Fornyelse, hvorefter Parterne skiltes, uden at aftale noget nyt Møde.

Bogbindere hele Landet.

Ved Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. April og 6. Maj forhandledes der i Arbejdsgiverforeningen, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Fornyelse af Overenskomsten mellem Bogbinderforbundet og Bogbinderlauget i København, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen, Papæskefabrikantforeningen i København og Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien.

Ved Møderne opnaaedes der ikke Enighed om Grundlaget for en Fornyelse af Overenskomsten, og Forbundet fremsendte derfor Strejkevarsler overfor de forskellige Branchers Arbejdsgivere.

Mølleriarbejdere paa Danske Handelsmøller.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 8. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Fornyelse af Overenskomsten mellem Dansk Mølleriarbejderforbund og Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening.

Ved Mødet var det ikke muligt at naa til Enighed om et Grundlag, og Forbundet, som havde opsagt Overenskomsten, har derefter tilstillet Arbejdsgiverforeningen Varsel om Strejke fra den 26. Maj ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Et nyt Fællesmøde den 21. Maj forløb ligesaa resultatløst.

Snedkerfagets Overenskomstforhold.

Efter at der forgæves mellem de direkte interesserede Organisationer har været ført Forhandlinger om Fornyelse af Snedkerfagets Overenskomst, der er opsagt af Forbundet og udløben 1. April d. A., forhandledes Tirsdag den 13. Maj d. A. i Arbejdsgiverforeningen. Overenskomstforholdet omfatter Møbelsnedkere og Bygningssnedkere for hele Landet og Ligkistesnedkere i København. Ligesom det ved tidligere Forhandlinger ikke har været muligt at naa til Enighed om de mange foreliggende Stridsspørgsmaal, viste der sig ogsaa ved denne Forhandling en absolut Uvilje fra Arbejdsgivernes Side til at imødekomme de af Forbundet opstillede Krav til Overenskomstændringer, saavel vedrørende Akkord-Prislister som Timelønninger.

Mødet sluttede derfor uden Resultat og uden Aftale om nyt Møde.

Forbundet har under 15. og 22. Maj sendt Dansk Arbejdsgiverforening Varsler om Arbejdsstandsning fra den 30. Maj.

*

Isoleringsarbejdere hos Smedemester L. A. Petersen, København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage over, at nogle Medlemmer af Isoleringsarbejdernes Fagforening i København havde nedlagt Arbejdet hos Smedemester L. A. Petersen, der havde et Stykke Isoleringsarbejde i Entreprise for Københavns Kommune.

Under Mødet oplystes det, at der hos den paagældende Mester ikke var nogen Strid; men at to Arbejdere i Modstrid med den gældende Overenskomst uden Opsigelse havde ophørt med Arbejdet; men Fagforeningsformanden havde ved sin Mellemkomst foranlediget, at de to Arbejdere var gaaet tilbage hos Firmaet og havde fuldført det paabegyndte Arbejde.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret, med Krav om Erstatning for det formentlig lidte Tab ved Forsinkelse af Arbejdet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1342.

Kuske hos A/S De forenede Vognmandsforretninger.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Maj 1930 i Sag Nr. 1342: Dansk Arbejdsgiverforening for Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn, Københavns Vognmandslaug og dettes Medlem, A/S De forenede Vognmandsforretninger, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund, Kuskenes Fællesforbund og dette igen paa 48 Kuskes Vegne.

Fredag den 3. Januar 1930 blev en hos A/S De forenede Vognmandsforretninger arbejdende Kusk, Chr. C. Andersen, afskediget. Som en Protest mod Afskedigelsen nægtede 48 i Selskabet ansatte Kuske at gaa i Arbejde den følgende Dag, idet de stillede Krav om, at Andersen først blev genantaget. Da Selskabet nægtede at efterkomme Kravet, forlod de 48 Kuske de paagældende Stalde, og den Kørsel, de 48 Kuske skulde have udført, maatte besørges udført gennem andre Vognmandsforretninger. Efter et samme Dag afholdt Møde mellem Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn og Kuskenes Fællesforbund, blev Arbejdet genoptaget den følgende Dag. Det Selskabet ved Arbejdsstandsningen forvoldte Tab opgør Selskabet til 1026 Kr.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn, Københavns Vognmandslaug og dettes Medlem, A/S De forenede Vognmandsforretninger, nedlagt Paastand paa, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, og at der paalægges Kuskenes Fællesforbund og de i Arbejdsstandsningen deltagende 48 Kuske en Bod.

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund, Kuskenes Fællesforbund og dette igen paa 48 Kuskes Vegne, paastaar sig frifundne.

Det er oplyst under Sagen, at Anledningen til Kusk Andersens Afskedigelse den 3. Januar var, at en af de to Heste, han kørte med, paa Grund af Overanstrengelse havde tabt sig og derfor maatte opstaldes i nogen Tid. Dette blev ogsaa anført som Grund til hans Afskedigelse, og det blev tilføjet, at han, naar Hesten atter blev rask, kunde forvente at blive genantaget. Dette skete ogsaa den 17. Januar. Paa Grund af Arbejdsindskrænkning blev han sammen med 11 andre Kuske atter afskediget den 24. s. M.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand anfører de Indstævnte, at der i det sidste Aarstid har været forskellige Divergenspunkter mellem Selskabets Driftsinspektør, Holst Nielsen, og Kuskene i Selskabets 4 Stalde angaaende Lønspørgsmaal og Arbejdsvilkaar i det hele; naar der i den Anledning har fundet Forhandlinger Sted, har Kuskene fra Selskabets 4 forskellige Stalde ladet sig repræsentere af Tillidsmænd, hvortil Kusk Andersen var valgt af sine Arbejdskammerater fra Stalden paa Gasværksvej. Da Andersen har været ansat i Selskabet i 3½ Aar og aldrig givet Grund til Klage, og da Selskabet ved Arbejdsindskrænkninger altid tidligere har fulgt det Princip, at afskedige de sidst antagne Kuske fremfor de ældre veltjente Kuske, anser de Indklagede det for en Hævnakt fra Selskabets Side, at man netop afskedigede Kusk Andersen, fordi han, som nævnt, ved forskellige Lejligheder havde maattet tale sine Kammeraters Sag overfor Driftsinspektøren.

Klagerne bestrider, at der forelaa anden Grund til Kusk Andersens Afskedigelse end den, at hans ene Hest er bleven uarbejdsdygtig, hvorfor der heller ikke blev antaget nogen anden Kusk i hans Sted. Der var ikke Tale om nogen personlig Forfølgelse mod Kusk Andersen, som Selskabet altid har været tilfreds med; der blev ved Forhandlingen den 4. Januar tilbudt ham Plads hos en anden Vognmand, men dette Tilbud afslog han. Det er rigtigt, at der, som naturligt er, fra Tid til anden opstaar Divergenspunkter om Arbejdsforhold mellem Selskabet og Kuskene, og disse løses gennem Forhandling, men Driftsinspektøren har i sin for Retten afgivne Vidneforklaring hævdet, at han har ført disse Forhandlinger direkte med de paagældende Kuske, derunder ogsaa med Kusk Andersen, men denne er ikke optraadt særlig paa sine Kam-

meraters Vegne som disses Tillidsmand, og det er aldrig meddelt ham, at Kusk Andersen er valgt til Tillidsmand for sine Kammerater.

Kusk Andersen har derimod forklaret, at han i Sommeren 1928 blev valgt af sine Kammerater til deres Tillidsmand, og at han i Maj 1929 meddelte Driftinspektøren, at han var valgt til Tillidsmand.

Selv om der gaas ud fra, at Kusk Andersen ved forskellige Lejligheder er optraadt som Talsmand paa sine Kammeraters Vegne ved Forhandlinger med Driftsinspektøren, kan der ikke tillægges ham nogen særlig Stilling som Tillidsmand, idet den paagældende Overenskomst ingen særlige Bestemmelser har herom, men i § 12 giver Vognmanden fri Afskedigelsesret af enhver Kusk, ligesom der heller ikke fra Selskabets Side foreligger nogen Anerkendelse af en Særligstilling for Kusk Andersens Vedkommende. Den stedfundne Afskedigelse maa derfor anses for at have været berettiget, og den af de 48 Kuske iværksatte Arbejdsstandsning som en Følge heraf ulovlig.

Da der ikke foreligger noget Forhold fra Kuskenes Fællesforbunds Side, der kan paadrage dette Ansvar, vil dette alene kunne paalægges de enkelte i Arbejdsstandsningen deltagende Kuske.

Da Afskedigelsen heller ikke ses at have været foranlediget ved, at Kusk Andersen er optraadt som sine Kammeraters Talsmand, og derfor ikke har været uforsvarlig, findes Klagernes Paastand at maatte tages til Følge, saaledes at der paalægges hver af de i Arbejdsstandsningen deltagende 48, nedenfor nævnte Kuske en Bod, der findes at kunne fastsættes til 20 Kr. De Indklagede vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

K e n d e l s e:

Den ovenfor omhandlede Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Nedennævnte 48 Kuske, nemlig:
Fritz Borch, Klitmøllervej 64,
Chr. Carlsen, Dannebrogsgade 49,
Johannes Nielsen, Sct. Hans Pass. 1,
Chr. Andersen, Saxogade 6,
Peter Rasmussen, Falkoner Allé 71,
Ottar Christensen, Hedebygade 14 B,
Peter Larsen, Overgade o. V. 34,
Niels Lund, Daglykkevej 13,
Georg Andersen, Istedgade 70,
Marius Petersen, Pilestræde 72,
Peter Knudsen, Valdemarsgade 73,
Napoleon Frandsen, Lille Colbjørnsensgade 4,
Jul. Værnstrøm, Jægersborggade 44,
Chr. Bertelsen, Sankelmarksgade 13,
Vilh. Sørensen, Vognmagergade 33,
Vilh. Holm, Absalonsgade 37,
Svend Aa. Nielsen, Anker Heegaardsgade 2,
Holger Jensen, Prinsessegade 9,
Jens Andersen, Henrik Ibsensvej 44,
Marius Marslev, Damhus Boulev. 63,
Fritz Petersen, Sydkjærsvej 97,
Berh. Aamann, Griffenfeldtsgade 24,
Carl Larsen, Skyttegade 22,
Hans Christensen, Aabenraa 30,
Chr. Rasmussen, Eskildsgade,
Carl Clausen, Odinsgade 2,
Vilh. Andersen, Tullinsgade 12,
Carl Nielsen, Lundtoftegade 44,
Ole Jacobsen, Dannebrogsgade 42,
Peter Nielsen, Ryesgade 116,
Carl Jeppesen, Dannebrogsgade 46,
Hans Hansen, Koldinggade 24,
Johannes Hansen, Svend Trøstsvej 5,
August Johansen, Ryesgade 25,
Erik Eriksen, Philip Schousvej 48,
Lauritz Hansen, Danmarksgade 8,
Rasmus Nielsen, Lollandsvej 32,
Alfred Larsen, Grenaagade 6,
Alfred Nielsen, Absalonsgade 37 C,
Niels P. Petersen, Gasværksvej 6,
Chr. Petersen, Tingvej 30 A,
Henrik Christiansen, Drogdensgade 6,
Chr. Rasmussen, Parmagade 12,
Hans Laursen, Hindegade 8,
Chr. Hansen, Jacob Holmsgade 1,
Audon Roager, Prinsessegade 75,
Chr. A. Petersen, Strandboulev. 140,
Lars Chr. Hansen, Højdevej 16,

bør hver især betale en Bod af 20 Kr. til Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48-49 * KØBENHAVN DEN 7. JUNI 1930 * 26 AARGANG

Det ordinære Repræsentantskabsmøde

26., 27. og 28. Maj 1930.

(I.)

Mandag den 26. Maj paabegyndtes i Forsamlingsbygningen,, Rømersgade det aarlige Repræsentantskabsmøde med følgende

DAGSORDEN:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabet.
3. Beretning fra det af Repræsentantskabet og Forretningsudvalget nedsatte Udvalg angaaende Grænsestridigheder.
4. Beretning fra Udvalget angaaende Pensionsordning.
5. Fabriklovens Revision.
6. Forslag fra Forretningsudvalget om Understøttelser.
7. Faglig Tidsskrift.
8. Valg af Sekretær.

Formanden, Vilh. Nygaard, aabnede Mødet, idet han bød Repræsentantskabets Medlemmer Velkommen.

Til Dirigenter valgtes Johs. Kjærbøl og Axel Olsen.

Paa Formandens Forslag valgtes G. Schou til at fungere som Sekretær.

ad 1. *Formanden* fik derefter Ordet for at aflægge Beretning. Han udtalte, at Aaret 1929 havde været et Aar, hvor Beskæftigelsesgraden i Fagene havde været noget bedre end Aarene forud, og ogsaa et Aar, der havde givet Arbejdsgiverne bedre Udbytte, det havde tillige været et stille Aar, uden andre Konflikter end Affæren ved Lillebæltsbroen.

Samlingsbestræbelserne er i Aarets Løb fortsatte med godt Resultat og foruden Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Elektrikerforbund er tillige Glarmestersvendenes Forbund blevet optaget i De samvirkende Fagforbund.

Dansk Slagteriarbejderforbund havde indbudt os til dets Kongres, hvor Spørgsmaalet om Optagelse var paa Dagsordenen. Jeg deltog i Kongressen, og man hævdede dér fra de Ordførere, der talte imod Indmeldelsen, at Slagteriarbejderne i sig selv havde tilstrækkelig Slagkraft, en Opfattelse, som Gudskelov ikke er almindelig og ikke kan siges at bunde i Solidaritetsfølelse.

Vi har ligeledes været repræsenteret paa Postmændenes Kongres, hvor Kjærbøl deltog som Repræsentant, men endnu er Stillingen til Indmeldelse i D. s. F. ikke endelig afgjort. Sagen skal tages op igen paa Kongressen i Aar.

Vi er endvidere indbudt til Deltagelse i Kobbersmedenes Kongres, og vi har her ligeledes bedt Kjærbøl om at repræsentere os.

Skibstømrernes Fagforening i København har henvendt sig til os om Optagelse, og vi har foranlediget Forhandlinger optaget mellem Forbundet og den københavnske Afdeling. Jeg maa give Dansk Skibstømrerforbund en Undskyldning, fordi jeg hidtil har ment, det var Forbundsledelsen, der var Hindringen. Jeg har nu erfaret, at det er Københavnerne. Forholdet er dette, at Forbundet har imødekommet Københavns Afdeling paa alle Punkter, men til Trods herfor har Afdelingen forkastet Sammenslutningen.

Repræsentantskabet vil heraf se, at vi stadig arbejder paa at samle Fagforbundene.

Ifjor vedtog Rigsdagen Tugthusloven, kort før Madsen Mygdals Regering styr-

tedes. Vi henvendte os til Regeringen med en Henstilling om ikke at lade Loven stadfæste, men vente til en ny Regering var dannet. Venstreregeringen nægtede at imødekomme vor Henstilling, og vi har stadig Loven, som Landstingets Flertal nægtede at ophæve. I nogen Tid benyttedes Loven ikke, men nu har vi allerede set flere Domme efter denne Lov, jeg nævner bl. a. Dommen over Elektrikerne, hvor vi blev frikendt, medens Bogbinderforbundet, der havde offentliggjort Navnene paa nogle Skruebrækkere, blev dømt, og det samme skete for Handels- og Kontormedhjælperne.

Vi er dermed kommet tilbage til de Tider, hvor Forbundene ofte blev dømt, naar Navnene paa Strejkebryderne offentliggjordes.

De Bøder, der kan flyde af Dommene, mener jeg, vi maa tage, hellere end at lade Skrubrækkerne i Fred.

Angaaende Den faste Voldgiftsret skal jeg ikke omtale Enkeltheder, men blot anføre, at vi har deltaget i 86 Møder i Retten.

Vedrørende Feriespørgsmaalet vedtog vi paa Formandsmødet, at vi skulde rejse dette Krav, men undgaa Konflikt derpaa i Aar. Amsterdam-Internationalen beskæftiger sig ogsaa med Spørgsmaalet, men det maa naturligvis ordnes for det enkelte Land og Fag. Naar jeg taler om Ferien, mener jeg Ferie med Løn.

Arbejdsgiverne har indtaget det det Standpunkt, at de absolut modsætter sig Kravet; vi maa derfor, enten ad Forhandlingsvejen eller, saafremt det ikke lykkes, overveje, hvorledes vi kan fremtvinge en Ordning af Feriespørgsmaalet paa anden Maade.

Formanden omtalte Weekend-Spørgsmaalet og meddelte, at dette Spørgsmaal skal behandles paa Kongressen i Stockholm, og vilde derfor ikke komme nærmere ind derpaa.

Formanden omtalte Overenskomstforholdene og nævnede bl. a. Kvindernes Konflikt i Jernindustrien. Man havde stillet Krav om Forhøjelse af Minimalløn og Akkordbasis, og om, at Kvinder under 16 Aar skulde omfattes af Overenskomsten. Ved Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen opnaaedes intet; vi kom til Forligsmanden, og her skete der det, at denne gik ind paa Arbejdsgivernes Standpunkt om deres frie Ret til at antage de Arbejdere, de selv fandt for passende Arbejdskraft. Arbejdsgiverne gav dog det Tilsagn, at de vilde henstille til deres Medlemmer, ikke at antage flere Kvinder under 16 Aar. Jeg forstaar udmærket, at Kvinderne ikke vilde nøjes med dette Tilsagn og derfor forkastede Forslaget.

Vi fik genoptaget Forhandlingerne og opnaaede, at Arbejdsgiverne underskrev paa ikke mere at ville antage unge Kvinder mellem 14—16 Aar. Spørgsmaalet var nu, hvad der skulde ske med de unge Kvinder, der var i Arbejde (ca. 45), og her enedes jeg med Kvindeligt Arbejderforbunds Formand og Fru Gamburg om, at vi skulde forlange de unge Kvinder afskediget, men jeg hørte jo paa Kongressen Fru Gamburg beklage sig over, at de unge Kvinder endnu er paa Fabrikerne.

Spørgsmaalet om Konflikten er jo nu afgjort paa Kvindernes Kongres, og det siger jeg dem Tak for.

Formanden omtalte den Konflikt, der havde fundet Sted i Træindustrien hos A/S Dansk Møbelplade- og Finérfabrik i Odense. Konflikten var langvarig, men bragtes omsider i Orden, men Skruebrækkerne maatte optages i Forbundet. Det er beklageligt, at der i en By som Odense, hvor der er stærke Organisationer, kan hverves saa mange Skruebrækkere.

Forbundet har endvidere sluttet nye Overenskomster med Fabrikantforeningen og Jernindustrien.

Skotøjsarbejderne har ligeledes sluttet Overenskomst med deres Arbejdsgiverne.

Typograferne har ogsaa sluttet Overenskomst, men hos Forligsmanden. Det er jo nu blevet saadan, at alle Sager skal derop, takket være Arbejdsgivernes stadige Afvisning af selv de mest berettigede Krav.

Dansk Arbejdsmandsforbund har ført Forhandlinger med Arbejdsgiverne for Cement-, Kalk-, Teglværks-, Sukker- og Olieindustrien, men Hovedinteressen samlede sig om Overenskomstforholdene for Entreprenørerne i Provinserne. Et gammelt Krav om at faa Landsoverenskomst for Jord- og Beton-

arbejderne, har ved disse Forligsforhandlinger fundet sin Løsning.

Formanden omtalte det Angreb, som Langkjær havde rettet mod Forligsmanden angaaende Forliget af 5. April.

Om Forligsmandens Arbejde under Forhandlingerne maa jeg sige, at ingen tidligere har udrettet et saa stort og omfattende Arbejde, og ved dette Arbejde er der i Udvalg udarbejdet et Grundlag for Overenskomster, som vi kan være tjent med. Vi er vel ikke helt tilfredse med en Del af Forslagene, f. Eks. i Industrien, men Landsoverenskomsten for Jord- og Betonarbejdet var saadan, at den ikke kunde forkastes.

Formanden omtalte derefter Forgyldernes, Børsteindustriens, Hattemagernes, Papirindustriarbejdernes, Handskemagernes, Rebslagernes, Steninduustriarbejdernes, Sadelmagernes, Skraatobak- og Tobaksarbejdernes og Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomstforhold, og omtalte, at Landarbejderne havde opnaaet Overenskomst med den opløste Arbejdsgiverforening for Land- og Skovbrug i Danmark.

Samtidig er der opnaaet en Ordning hos Sukkerroedyrkerne, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen i Maribo Amt, og endelig har Skræderforbundet sluttet Overenskomst med Gummikompagniet i Odense.

Af de Overenskomster, der endnu mangler, er Havnenes, Kuskenes ved Vognmandslauget i København og ved de industrielle Virksomheder.

For Bogbinderforbundets Vedkommende stemmes der om et Forligsmandsforslag, og det samme sker for Møllerne i Provinsen.

Derimod er Drejerforbundet, Snedkerforbundet, Stukkatørernes Forbund og en Række Overenskomster for Kvindeligt Arbejderforbund endnu ikke bragt i Orden.

Pristallet er jo nu heldigvis bragt ud af en Række Overenskomster, hvilket ogsaa betyder Lønforbedring, naar der tages Hensyn til den Tendens, der viser sig i Prisniveauet.

Omtalte derefter den Virkning, som de mindre Priser paa Landbrugsprodukter havde faaet paa Landbruget, som derved var bragt i Vanskeligheder. Vi er interesserede i, at Landbruget faar saa rimelige Priser som muligt, thi Landbrugets Evne til at købe af industrielle Produkter er af Værdi for os, men samtidig er det i alle Parters Interesse, at vi faar en Løn, saa vi kan købe Landbrugets Produkter.

Langkjærs Udtalelser om de mindre gode Tider har han ikke bevist Rigtigheden af, og Forholdet er endvidere dette, at naar de bedre Tider melder sig, kommer Arbejdsgiverne ikke og giver Løntilbud. Derfor føler vi os ikke forpligtet af Langkjærs Ord til at afstaa fra at rejse Lønkrav.

Jeg mener, at de gode Tider ikke slutter paa nogle Maaneder, og at vi ikke maa gaa ind paa den Tanke, at Danmark kan konkurrere med Udlandet ved Hjælp af lav Arbejdsløn; vi maa tage saadan paa Forholdet, at Danmark søger sin Konkurrencedygtighed opretholdt ved at præstere Kvalitetsarbejde, og her er alle enige om, at vi staar højt.

Langkjær har beklaget sig over vore Strejkevarsler, men Forholdet er dette, at vi jo ikke kan komme i Forhandling, uden at Strejkevarsler fremsættes.

I Beklagelsen er endvidere anført, at Varslerne fremsættes paa Overenskomster med Minimallønninger; men jeg er af den Mening, at havde vi ingen Strejkeret, var Bestemmelsen intet værd.

Langkjær burde hellere opdrage Medlemmer til at deltage i virkelig Forhandling og undgaa at skabe Situationer med de mange Varsler, der virker urovækkende og skadelige for Erhvervslivet, som Arbejdsgiverforeningens Formand jo ellers hævder at være saa bekymret for.

Formanden indstillede derefter Beretningen til Godkendelse.

Diskussionen.

Laur. Hansen, Kedel- og Maskinpasserforbundet. Der kan kun være Tale om at godkende den aflagte Beretning.

Der er imidlertid et Spørgsmaal, som vi kommer til at tage op til nærmere Drøftelse, og det er, at der kan ske noget saadant, som der er foregaaet under Konflikten hos Th. Petersen i Odense, og særlig dette, at Træindustriarbejderforbundet optager Skruebrækkere dusinvis og til en bestemt Takst.

V. S. Petersen, Træindustriarbejder-

forbundet. Konflikten i Odense var af en særlig vanskelig Karakter, og i Forbindelse med dens Langvarighed maa man ogsaa regne med, at vi havde faaet andre Forbund til at gaa ud i Sympatikonflikt. Det var af Hensyn til disse, at vi sluttede paa det foreliggende Grundlag.

Laur. Hansen. Kedel- og Maskinpasserne er ikke gaaet med til, at Konflikten kunde sluttes paa de Vilkaar med Hensyn til Skruebrækkernes Optagelse. Der er ikke forhandlet med os derom.

Chr. Jensen (Næstformand). Man maa tage i Betragtning, at vi her stod overfor ganske unge Piger, der var blevet Skruebrækkere, og det laa i Organisationens Interesse at faa organiseret dem.

Laur. Hansen. Jeg kan stadig ikke se andet, end at der er en Fare ved at vise Skruebrækkerne, at de godt kan optræde som saadanne og derefter blive organiserede for 75 Kr.

V. S. Petersen. Der er ingen Grund til at hæfte sig særligt ved den Konflikt i Odense. Vi havde naturligvis helst slaaet Skruebrækkerne helt ud, men Afslutningen af Strejken paa det foreliggende Grundlag var et Hensigtsmæssighedsspørgsmaal og derefter har vi taget det.

Laur. Jørgensen (Træindustriarbejderforbundet) omtalte de nærmere Enkeltheder ved Konflikten i Odense og oplyste, at der for Tiden kun var ca. 23 Skruebrækkere tilbage og at disse sikkert ogsaa vilde forsvinde.

Chr. Jensen. Strejken i Odense giver mere Grund til at optage Problemet om i vore Organisationer ogsaa at optage de ganske unge Arbejdere. Dette vil jeg henstille til Forbundene.

S. A. Svendsen (Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund). Det synes at fremgaa af Formandens Beretning, at der ogsaa var Mulighed for en fredelig Løsning af Havneoverenskomsterne.

Jeg vil i den Anledning henlede Opmærksomheden paa det ønskelige i en ensartet Udløbstid for Overenskomsterne indenfor de forskellige Brancher i Havnene, saaledes at der ikke, som Tilfældet var i 1925, kunde opstaa uheldige Forhold, naar f. Eks. Kranførere skal fortsætte Arbejdet under en eventuel Havnekonflikt.

Jeg henstiller, at de interesserede Organisationer under Forhandlingerne søger Forbindelse med hinanden.

Robert Nielsen. S. A. Svendsen har Ret i, at der bør være et vist Samarbejde om disse Forhold, men det kan jo ikke være Arbejdsmændene, der skal rette sig efter Kranførere. Vi har jo endelig ogsaa Adgangen til Sympatikonflikt.

For Tiden er det vanskeligt at sige, hvorledes Havneoverenskomsterne vil komme i Stand, men endnu er der ikke afgivet Strejkevarsler.

Vi vil ikke have hele dette Overenskomstkompleks til Forligsmanden.

Vi maa have vore Overenskomster gennemforhandlede; som med de hidtidige Overenskomster i Aar maa vi ogsaa tvinge Arbejdsgiverne til Forhandlinger om Havneoverenskomsterne.

Angaaende Forholdene med Strejkebrydere fra Th. Petersen, Odense, vilde Taleren gøre opmærksom paa, at vi under alle Omstændigheder ikke er interesseret i at faa samlet en Skruebrækkerarmé.

Der ligger et Oplysningsspørgsmaal for os.

Hans Nielsen (Dansk Arbejdsmandsforbund). Vi har fra Arbejdsmændenes Side i denne Omgang særlig fremført Feriekravet, og det gælder da særlig de Arbejdere, der er beskæftiget indendørs i Industrierne og derunder særlig for Virksomheder med kontinuerlig Drift.

Da Arbejdsgiverforeningen nu har taget Affære ved at forhindre sine Organisationer i at give Ferie, vil jeg gerne spørge: »Hvad agter De samvirkende Fagforbund at foretage sig i Feriespørgsmaalet?«

Robert Nielsen lyste efter hvad der var blevet ud af Oktober Udvalgets Arbejde, særlig med Henblik paa Ændringer i Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Finlands Sagen. Vi er afskaaret fra at støtte Konflikter i Udlandet, medens andre Lande fortsat maa støtte os.

Selvom Langkjær tilsyneladende har aflivet 31. Oktober - Udvalget, maa vi henstille, at dette Spørgsmaal tages op snarest muligt, saaledes at vi faar fjernet det sorte Stempel, vi faktisk har faaet indenfor vor internationale Sammenslutning.

S. A. Svendsen gjorde opmærksom

paa, at han ikke havde tænkt eller søgt at Arbejdsmændenes Overenskomster skulde paavirkes af Kranførernes eller andres, men at der maatte forsøges et nærmere Samarbejde.

Formanden. Langkjær kan have Indflydelse paa, om Feriespørgsmaalet skal løses fredeligt eller ad Kampens Vej.

Det er min Mening, at i hvert Tilfælde for de indendørs Arbejdere maa Feriespørgsmaalet søges klaret til næste Foraar.

Angaaende 31. Oktober Udvalget ligger det saaledes, at en væsentlig Aarsag til dets Tilblivelse var at forhindre, at den Madsen-Mygdalske Regering nedsatte en Kommission angaaende faglige Spørgsmaal; en Kommission, som ingen af de to Parter var interesseret i.

Angaaende Finlands Sagen ligger det jo saaledes, at vi maa forsøge at faa en Aftale med Arbejdsgiverne. Man behøver ikke af den Grund at sætte ind for at faa Ændring i Septemberforliget.

Jeg er dog af den Formening, at hvis det er Hovedorganisationerne, der med den krævede Majoritet her i Repræsentantskabet træffer Beslutning om Sympatistrejke, kan denne Beslutning ikke underkendes.

I et eventuelt foreliggende Tilfælde vil jeg anbefale, at man gaar denne Vej, og jeg tror paa, at Den faste Voldgiftsret vil give os Medhold.

H. M. Christensen (Dansk Soigne-rings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund) fandt det uheldigt, at der ikke var mere bestemte Regler for Skruebrækkeres Optagelse, og var ikke enig med Robert Nielsen i, at 75 Kr. var tilstrækkelig ved Optagelse af Skruebrækkere.

Jeg henstiller at man søger at træffe bestemte Regler for Optagelse af Skruebrækkere.

Hans Nielsen. Mon det ikke er rigtigt, at vi i Feriespørgsmaalet fremsatte en Udtalelse, særlig da Arbejdsgiverforeningen jo har en Beslutning derom.

Robert Nielsen. Jeg er kun tildels tilfreds med Formandens Udtalelser vedrørende Finlandssagen.

Det er ikke nødvendigt at rette i Septemberforliget, idet vi nemlig i Henhold til dette havde Ret til at iværksætte Sympatistrejke. Men det er Dommen, der er forkert.

Jeg tror, det vil blive lidt for besværligt, hvis Repræsentantskabet skal indkaldes for at tage Stilling til Sympativarsler, men Forretningsudvalget maa jo ogsaa have den fornødne Bemyndigelse.

Taleren gjorde opmærksom paa, at Dansk Arbejdsmands Forbund jo var Hovedorganisation den Gang, Finlandssagen afgjordes.

Vi maa have en Løsning af dette Spørgsmaal.

Til H. M. Christensen vil jeg gerne sige, at naturligvis har jeg ikke sagt, at Taksten 75 Kr. var passende for Optagelse af Skruebrækkere, tværtimod har jeg fremført, at de hverken skal fejres eller hyldes, men det kan ske, at man nødsages til at optage Skruebrækkere.

Man kan jo faa Absolution for enhver Synd, ogsaa for at være Skruebrækker, og Forbundene kan ved Dom blive tvunget til at optage Skruebrækkere.

Fraraadede, at man fulgte H. M. Christensen i at træffe bestemte Regler for Skruebrækkeres Optagelse.

Johs. Christensen (Dansk Tekstilarbejderforbund). Jeg er enig med Robert Nielsen i, at der ikke bør fastsættes bestemte Regler for Skruebrækkeres Optagelse.

I Anledning af det rejste Spørgsmaal om Sympatikonflikter, vil jeg gøre opmærksom paa, at man bør være varsom med altid at efterkomme Ønsker om Sympatikonflikter i Anledning af Konflikter i Udlandet.

Vi maa regne med de forskellige Styrkeforhold i de forskellige Lande, og vi vil kunne komme ud for at lave Sympatikonflikter i Tilfælde, hvor de paagældende maaske ikke en Gang kan gennemføre Konflikten nationalt.

Vi skal altsaa være varsomme med Sympatikonflikterne i udenlandske Konflikter, men anvende de sædvanlige Maader med økonomisk Støtte.

I Eftermiddagsmødet dirigerede Axel Olsen, og Diskussionen fortsattes.

H. M. Christensen protesterede mod Robert Nielsens Udtalelser og maatte hævde Rigtigheden af tidligere Udtalelser angaaende Skruebrækkere, som Barbererne fik fra Dansk Arbejdsmands Forbund.

Fraraadede iøvrigt at lægge Vægt paa »Skatteborgeren«s og andre lignende Organers Skriverier.

Robert Nielsen. Imødegik H. M. Christensens Udtalelser og forsvarede de Standpunkter, han havde fremsat i Skruebrækkerspørgsmaalet. Imødegik derefter Christensen fra Tekstilarbejderforbundet. Saa helt anderledes paa internationalt Samarbejde og maatte hævde Nødvendigheden af Sympatiaktioner ogsaa for udenlandske Kammerater. Vi maa kræve, at der skabes Muligheder for Arbejdsmændene for at overholde deres Forpligtelser. Og dette gjaldt ikke mindst Transportarbejderspørgsmaal.

Henviste i denne Forbindelse til Forholdene i 1925.

Formanden. Kunde ikke se Betimeligheden af det af H. M. Christensen i Diskussionen indkastede Spørgsmaal om ensartede Regler for Optagelse af Skruebrækkere.

Om Feriespørgsmaalet maatte Formanden anbefale, at man tog det Standpunkt, at forsaavidt man ikke ved de Forhandlinger, der skulde føres med Arbejdsgiverne paa et senere Tidspunkt, fikTilsagn om Ferie, maatte man tage Spørgsmaalet op til nærmere Drøftelse, eventuelt afholde et ekstra Repræsentantskabsmøde i Stedet for Formandsmøde, der dog ikke havde besluttende Myndighed, og fraraadede en Resolution. Det er De samvirkende Fagforbunds Hensigt at faa Feriespørgsmaalet løst.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Sympatiaktioner i Anledning af udenlandske Konflikter maatte vi se at faa en Ordning, der i nogen Grad svækkede den Konjunktur-Voldgiftsdom, der var fældet af Den faste Voldgiftsret i Sagen. Kunde godt tænke sig, at Forretningsudvalget fik overdraget Myndighed til at iværksætte Sympatiaktioner i udenlandske Konfliktsager.

Johs. Christensen. Imødegik Robert Nielsen og var paa Forhaand forberedt paa hans Udtalelser. Maatte, trods Arbejdsmændenes Standpunkter, hævde sine tidligere Udtalelser og understregede disse ved Omtale af udenlandske Organisationsforhold. Kunde tiltræde Formandens Synspunkter og Henstilling paa dette Omraade. Kom ogsaa ind paa Spørgsmaalet om Støtte af danske Tekstilvarer.

Robert Nielsen. Christensens Udtalelser gjorde det vanskeligere at forstaa ham. Vi var i egen Interesse tvungen til at støtte udenlandske Arbejdere, for derved at hævde vore opnaaede Fordele. Vi maatte følge Arbejdsgiverne i international Forstaaelse. Uddybede ved Eksempler Nødvendigheden deraf. Der var intet Ønske om paa løst Grundlag at lave udenlandske Støtteaktioner.

Dirigenten understregede Formandens Udtalelser i Feriespørgsmaalet og satte Beretningen under Afstemning. Denne godkendtes enstemmig.

(Fortsættes.)

Nye Overenskomster.

Dansk Skrædderforbund har afsluttet en ny Overenskomst med A/S Skandinavisk Gummi-Compagni i Odense, hvorved der er sket en Del Forbedringer i Lønningerne, ligesom Bestemmelsen om Regulering efter Pristallet er udgaaet af Overenskomsten.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund har afsluttet ny Overenskomst med Bryggeri-Foreningen for 3 Aar til 1. Maj 1933. Overenskomsten, der omfatter 87 af Forbundets Medlemmer, indeholder Forbedringer paa Grundlønningerne paa fra 4,3—7 pCt. og vil efter Forbundets Beregning give en Fremgang paa mellem 8 og 10 pCt.

Ogsaa med Foreningen af danske Spiritus-Fabrikanter (De danske Spritfabrikker) har Forbundet sluttet ny Overenskomst, hvorefter Grundlønningerne er hævet overalt med 7 pCt. — Overenskomsten omfatter 28 Medlemmer.

Der er tillige truffet Aftale om, at 1. Maj faar de Medlemmer, som efter Kl. 12 er i fast Vagt, et Overarbejdstillæg paa 100 pCt. For alle andre Medlemmer er 1. Maj en Fridag.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Maj Maaned 1930.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... *-Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 18. Juni 1930.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran* Ordet „...Forbundets" skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger „Bager-", Bogbinderforbundets Afdelinger „Bogbinder-" o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdl. i *udfyldes med Byens Navn.*

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 * KØBENHAVN DEN 28. JUNI 1930 * 26 AARGANG

Arbejdsløsheden i forskellige europæiske Lande.

(I. F. C.) I alle Lande høres der nu Røster, der forudsiger en nærforstaaende økonomisk Krise. Der foreligger ogsaa adskillige Tegn, der lader denne Opfattelse synes begrundet. Af de i nedenstaaende Oversigt gengivne — i Reglen officielle — Arbejdsløshedstal, som overvejende omfatter Maanederne Januar-Februar, kan det dog ikke udledes, at denne Krise allerede begynder at gøre sig mærkbar gældende. Thi endskønt en Sammenligning med de samme Maaneder i Fjor viser, at Arbejdsløsheden gennemgaaende er noget større end i det foregaaende Aar, var Udviklingen i de forskellige Lande dog ingenlunde ensartet. Foruroligende Tal foreligger især fra Østrig, Polen, Italien, De forenede Stater og Tyskland. I Tyskland fandtes der ved Udgangen af Februar 1929 ligesaa mange Arbejdsløse som ved Udgangen af Februar 1930, men i 1929 foregik ganske vist Arbejdsmarkedets Aflastning i et langt hurtigere Tempo end i indeværende Aar. Saaledes kom i forrige Aar 120,000 Arbejdsløse atter i Arbejde i Tiden fra 1. til 15. Marts, mod kun 65,000 i det samme Tidsrum i Aar. I de fleste af de nedenfor angivne Lande er Arbejdsløshedens Omfang sammenholdt med Aaret 1929 temmelig uforandret. Det er vistnok overflødigt at fremhæve, at de her gengivne Tal i Reglen stammer fra officiel Kilde og at de Arbejdsløses Antal i Virkeligheden er langt større. For de fleste Landes Vedkommende er det dog altid muligt at drage visse Sammenligninger paa Grundlag af de angivne Tal.

Vi giver nedenstaaende en Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i forskellige Lande:

Belgien: Ifølge Indberetninger fra 166 Arbejdsløshedskasser med tilsammen 608,594 Medlemmer var den 1. Februar 22,468 eller 3,7% af Medlemmerne helt og 25,141 eller 4,1% delvis arbejdsløse. De tilsvarende Procentsatser var den foregaaende Maaned 2,4% og 4,5, den 1. Februar 1929 3,5 og 3,9.

Danmark: I Henhold til de gennem Fagforeningerne (278,283 Medlemmer) og de offentlige Arbejdsanvisninger tilvejebragte Oplysninger var Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af Februar 21,3, mod 20,2 i den foregaaende Maaned og 29,8 ved Udgangen af Februar 1929. I Midten af Marts var Antallet Arbejdsløse i hele Landet 53,440, mod 54,417 i den foregaaende Uge og 71,000 i Midten af Marts 1929.

Danzig: Ved Udgangen af Januar var der ved Arbejdsanvisningen i Fristaten Danzig tilmeldt 19,282 arbejdssøgende danziger Statsborgere, mod 15,200 i den foregaaende Maaned og 15,778 ved Udgangen af Januar 1929. Den økonomiske Tilstand i denne Fristat paavirkes i høj Grad af Forholdene i Polen.

Tyskland: I Tiden fra 28. Februar til 15. Marts gik Antallet af understøttede Arbejdsløse i Arbejdsløshedsforsikringen ned fra 2,378,521 til 2,313,000 eller med ca. 65,000. I Kriseunderstøttelsen steg Antallet af understøttede Arbejdsløse i samme Tidsrum med 3000 til rundt 280,000. I forrige Aar fandtes der ved Udgangen af Februar ligeledes rundt 2,620,000 understøttede Arbejdsløse, men heraf kom over 120,000 atter i Arbejde i Tiden fra 1. til 15. Marts. Ifølge den af den tyske Landsorganisation foretagne Opgørelse over Arbejdsløsheden og Korttidsarbej-

det i de tilsluttede Forbund var ved Udgangen af Februar af ialt 4,230,451 i denne Opgørelse medtagne Medlemmer 23,7% arbejdsløse, mens 12,5% arbejdede paa forkortet Arbejdstid. Ved Udgangen af Januar var de tilsvarende Procentsatser 22,2 og 10,6, ved Udgangen af Februar 1929 22,3 og 8,5%.

Frankrig: Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldte Arbejdsløse androg ved Udgangen af Februar 13,027, mod 12,709 ved Udgangen af Januar. Antallet af Arbejdsløse, som understøttedes af offentlige Midler, var ved Udgangen af Januar 1484, mod 817 den foregaaende Maaned og 1604 ved Udgangen af Januar 1929.

Finland: Den 15. Marts var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger i de større Byer tilmeldt 10,689 Arbejdsløse, mod 10,591 ved Udgangen af Februar og 3190 i Marts 1929. Ved offentligt Nødhjælpsarbejde beskæftiges i Øjeblikket 17,407 Arbejdsløse.

Storbritannien: Af de over 12 Millioner mod Arbejdsløshed forsikrede Personer var ved Udgangen af Februar 13,1% arbejdsløse, mod 12,6% i den foregaaende Maaned og 12,1% ved Udgangen af Februar 1929. Ved Udgangen af Februar var Antallet af de ved Arbejdsanvisningerne tilmeldte Arbejdsløse 1,582,000, mod 1,534,000 ved Udgangen af Januar og 1,430,000 ved Udgangen af Februar 1929.

Holland: Ifølge Indberetninger fra statsanerkendte Arbejdsløshedskasser med tilsammen rundt 399,000 Medlemmer var ved Udgangen af Januar 12,7% af Medlemmerne arbejdsløse, mod 13,3% i den foregaaende Maaned og 16,2% ved Udgangen af Januar 1929. Ved Udgangen af Januar var der ved de 41 vigtigste Arbejdsanvisninger i Landet tilmeldt 61,153 arbejdssøgende Mænd og 8005 Kvinder.

Italien: Ved de offentlige Arbejdsanvisninger var der ved Udgangen af Januar tilmeldt 466,231 helt og 23,185 delvis arbejdsløse. I den foregaaende Maaned var de tilsvarende Tal 408,748 og 21,349, ved Udgangen af Januar 1929 461,889 og 16,655.

Irland: I det fjerde Kvartal var af rundt 280,000 mod Arbejdsløshed forsikrede Personer 9,2% arbejdsløse, mod 7,8% i det 3. Kvartal og 9,9% i det fjerde Kvartal 1928.

Norge: Den 15. Marts var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger i Landets større Kommuner tilmeldt 22,533 Arbejdsløse, mod 22,974 i Februar og 23,800 den 15. Marts 1929.

Østrig: I Midten af Marts fandtes der i hele Østrig ialt 269,723 understøttede Arbejdsløse eller rundt 14,000 mindre end ved Udgangen af Februar. I Midten af Marts 1929 fandtes der 225,035 understøttede Arbejdsløse. Foruden de understøttede findes der endnu 33,500 tilmeldte Arbejdsløse, som har opbrugt deres Understøttelse.

Polen: Ved Udgangen af Januar var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldt 249,462 Arbejdsløse, mod 186,427 i December og 161,000 ved Udgangen af Januar 1929.

Rusland: I 1929 var Arbejdsløsheden i Maanedsgennemsnit lidt højere end i 1928 (1929: Maanedsgennemsnit =1,490,00; 1928: 1,482,000). For 1930 foreligger der endnu ingen Oplysninger om Arbejdsløsheden.

Svejts: Antallet tilmeldte Arbejdsløse var ved Udgangen af Februar 13,462 mod 14,846 i Januar og 15,979 ved Udgangen af Februar 1929. Ifølge Indberetningen fra 128 Arbejdsløshedskasser med tilsammen 240,796 Medlemmer var ved Udgangen af Januar 10,523 eller 4,4% af Medlemmerne helt og 10,710 eller 4,4% delvis arbejdsløse. I December var de tilsvarende Procentsatser 5,3 og 2,3.

Sverige: Af 328,109 Medlemmer i de Fagforeninger, som indsendte Oplysninger om Arbejdsløsheden, var ved Udgangen af Januar 45,636 eller 13,9% arbejdsløse, mod 16,9% i December og 14,9% ved Udgangen af Januar 1929.

Czekoslovakiet: Ifølge den officielle Statistik erholdt af ialt 1,308,000 Medlemmer af faglige Arbejdsløshedskasser ved Udgangen af December 30,170 eller 2,8% af Medlemmerne Understøttelse, mod 17,108 eller 1,6% i den foregaaende Maaned og 31,819 eller 2,7% i Januar 1929. I Henhold til den af den tyske Landsorganisation i Czekoslovakiet (Reichenberg) førte Arbejdsløshedsstatistik, var af 143,418 Medlemmer i de tilsluttede Forbund ved Udgangen af Januar 10,721 eller 6,6% ar-

bejdsløse, mod 6,3% i den foregaaende Maaned og 5,2% ved Udgangen af Januar 1929.

Ungarn: Ved Udgangen af Januar var af den faglige Landsorganisations Medlemmer 21,533 eller 14,5% arbejdsløse, mod 13% i den foregaaende Maaned og 10,9% ved Udgangen af Januar 1929.

Den internationale Fagbevægelse i 1928.

(I. F. C.) Majnumret af Den internationale faglige Centrals Maanedsskrift »Die internationale Gewerkschaftsbewegung« indeholder en udførlig, 76 Lande omfattende Oversigt over den internationale Fagbevægelse (Tilstanden pr. 31. December 1927 og 1928). Skønt Oplysningerne fra en Del Lande — overvejende amerikanske — er mangelfulde, kan det alligevel siges, at den saaledes tilvejebragte Statistik giver et forholdsvis nøjagtigt Overblik over Fagbevægelsen i hele Verden.

Efter omtalte Artikel i I. F. C.s Maanedsskrift gengiver vi følgende Oplysninger: I Følge Statistiken fandtes der pr. 31. December 1928 i de forskellige Verdensdele ialt følgende Antal Fagforeningsmedlemmer: Europa 35,392,081 (1927: 33,936,784); Amerika 6,947,296 (1927: 7,416,491); Australien 1,018,457 (1927: 991,652); Asien 742,194 (1927: 3,697,800); Afrika 90,497 (1927: 144,333); tilsammen 44,190,525 (1927: 46,187,060). Den procentuale Fordeling af det samlede Antal fagorganiserede Arbejdere paa de enkelte Verdensdele er som følger: Europa 80,1 (1927: 73,5); Amerika 15,7 (1927: 16,1); Australien 2,3 (1927: 2,1); Asien 1,7 (1927: 8,0); Afrika 0,2 (1927: 0,3).

Det samlede Antal fagorganiserede Arbejdere er saaledes i 1928 sunken fra 46,180,060 til 44,190,525, altsaa med 1,996,535 eller 4,3 pCt. Denne Tilbagegang skyldes navnlig Nedgangen i Medlemsantallet i Asien. Men ogsaa Amerika og Afrika har haft Medlemstab, mens Medlemsantallet er steget i Europa og Australien.

Europa: Det samlede Antal Fagforeningsmedlemmer i Europa steg i 1928 fra 33,936,784 til 35,392,081, altsaa med 1,455,297 eller 4,3 pCt. Antallet Lande sank derimod med et (Litauen).

18 Lande kunde notere en Tilvækst af Medlemmer, nemlig Bulgarien, Danmark, Tyskland, Finland, Island, Italien, Jugoslavien, Letland, Luxemburg, Memel, Holland, Norge, Østrig, Rusland, Sverige, Svejts, Spanien og Czekoslovakiet. For de tre sidste Lande kan Stigningen vel nok nærmest føres tilbage til, at der er givet mere nøjagtige Oplysninger.

11 Lande har lidt Medlemstab, nemlig: Belgien, Estland, Frankrig, Grækenland, Storbritannien, Irland, Litauen, Polen, Portugal, Rumænien og Ungarn. Paafaldende er især Medlemstabet i Grækenland, Storbritannien, Litauen, Polen og Portugal.

For et Land, Tyrkiet, foreligger der ikke Oplysninger om Medlemsantallet.

Amerika: De amerikanske Fagforeninger har i Følge vor Statistik haft Nedgang i Medlemsantallet, som sank fra 7,416,491 til 6,947,296 eller med 469,195. I Virkeligheden var Medlemstabet ringere, idet der denne Gang ikke foreligger Oplysninger for 8 Lande med tilsammen 280,000 Medlemmer, som var medtaget i forrige Aars Statistik. Særlig paafaldende er Stigningen i De forenede Stater og Nedgangen i Meksico.

Australien: Det samlede Antal Fagforeningsmedlemmer steg fra 991,652 til 1,018,457. Mens Medlemsantallet sank noget i de australske Stater, kunde Fagbevægelsen i Ny Zeeland notere betydelig Fremgang.

Asien: For denne Verdensdel er Nedgangen i Fagforeningernes Medlemsantal ganske betydelig, idet Fagforeningsmedlemmernes Antal sank fra 3,697,800 til 742,194, altsaa med 2,955,606 eller over 80 pCt. Hovedaarsagen hertil ligger i Kina, hvor den, væsentlig af Kommunisterne rejste Fagbevægelse er saa godt som forsvunden. For Korea foreligger der ingen nye Oplysninger. Bemærkelsesværdig er den Tilvækst, Fagforeningerne kan notere paa Ceylon.

Afrika: Ogsaa her er Medlems-

antallet gaaet betydeligt ned, nemlig fra 144,333 til 90,497, altsaa med 53,836 eller 37,7 pCt. Denne Tilbagegang falder nærmest paa Sydafrika.

Den internationale Fagbevægelse i 1929.

(I. F. C.) Mens de øvrige Fagforenings-Internationaler enten gaar tilbage talmæssigt eller næppe nok formaar at hævde den gamle Stilling, gør Amsterdam-Internationale langsomme, men sikre Fremskridt. Den har forlængst overvundet den i 1922 indtraadte organisatoriske Krise. Skønt der i de senere Aar ikke kunde noteres nogen særlig stor Medlemsstigning, tyder den stadige jævne Vækst af de i I. F. C. forenede Landsorganisationer paa en sund Udvikling. Ogsaa de foreløbige Tal for de til I. F. C. hørende Landsorganisationers Medlemsbestand ved Udgangen af 1929 peger i samme Retning. Ser man desuden hen til, at Forbindelsen med et Antal udenfor staaende Landsorganisationer former sig stedse venskabeligere og fastere — hvad der bl. a. ogsaa kommer til Udtryk paa den Maade, at Repræsentanter for saadanne Landsorganisationer vil give Møde paa I. F. C.'s Kongres i Stockholm — og maaske i den nærmeste Fremtid kan føre til nye Indmeldelser, har I. F. C. al Grund til fortrøstningsfuld at se Fremtiden i Møde.

Nedenstaaende gives en kort Oversigt over I. F. C.s Medlemsantal paa Grundlag af de foreløbige Medlemsantal pr. 31. December 1929.

Antallet af tilsluttede Landsorganisationer og Lande forblev i Aarets Løb uforandret, nemlig henholdsvis 28 og 27.

Fra 17 Landsorganisaitoner foreligger nye Medlemstal, hvorefter det samlede Medlemsantal er steget fra 13 Mill. 516.269 til 13 Mill. 800.567 eller med 284.298 (2,1%). I Virkeligheden er Tilvæksten dog langt større, idet forskellige Landsorganisationer, som endnu ikke har indsendt Oplysninger om Medlemsantallet ved Udgangen af 1929 (Argentina, Frankrig, Storbritannien, Jugoslavien, Luxemburg, Memelomraadet, Østrig, Rumænien, Sydafrika og Sydvestafrika) ligeledes har gjort Fremskridt. Saaledes berettes fra Storbritannien, at den alvorlige Krise i Fagbevægelsen nu er overvunden og at Medlemsantallet i 1929 bevægede sig i opadgaaende Linie. Ogsaa i Frankrig og Luxemburg er Medlemsantallet steget.

Medlemsantallet ved Udgangen af 1929 henholdsvis 1928 var som følger: Argentina 1928: 82,000, Belgien 528,380 (1928: 518,658), Bulgarien 1269 (1928: 2450); Danmark 250,162 (1928: 155,978), Tyskland A. D. G. B. 4,967,300 (1928: 4,866,926), Afa 453,233 (1928: 421,106), Estland 5713 (1928: 5506), Frankrig 1928: 640,790, Grækenland 39,500 (1928: 52,775), Storbritannien 1928: 640,790, Grækenland 39,500 (1928: 52,775), Storbritannien 1928: 3,673,144, Jugoslavien 1928: 36,044, Kanada 56,000 (1928: 143,582), Letland 23,556 (1928: 21,888), Luxemburg 1928: 15,377, Memelomraadet 1928: 1064, Holland 255,384 (1928: 220,545), Østrig 1928: 766,168, Palæstina 26,049 (1928: 21,302), Polen 231,369 (1928: 272,317), Rumænien i Midten af 1929 41,421, Sverige 508,107 (1928: 469,409), Svejts 186,651 (1928: 176,438), Spanien 225,000 (1928: 221,000), Sydafrika 1928: 8242, Sydvestafrika 1928: 600, Czekoslovakiet 554,074 (1928: 557,191), Ungarn 124,000 (1928: 124,378).

Af de 17 Landsorganisationer, som har angivet deres Medlemsantal ved Udgangen af 1929, kan 12 notere Fremgang og 5 Tab. I de følgende Landsorganisationer er Medlemsantallet sunken: Bulgarien 1181 (48,2%), Grækenland 13,275 (25,2%), Polen 40,948 (15%), Czekoslovakiet 3117 (0,6%) og Ungarn 378 (0,3%).

I de følgende Lande kan Landsorganisationerne notere en Medlemstilvækst: Belgien 9672 (1,9%), Danmark 94,184 (60,4%), Tyskland A. D. G. B. 100,374 (2,1%), A. F. A. 32,127 (7,6%), Estland 207 (3,8%), Kanada 12,418 (8,6%), Letland 1668 (7,6%), Holland 34,839 (15,8%), Palæstina 4747 (22,3%), Sverige 38,698 (8,2%), Svejts 10,213 (5,8%) og Spanien 4000 (1,8%).

De internationale Fagsekretariater i 1928.

(I. F. C.) I Følge de Oplysninger, der offentliggøres i Majnumret af Den internationale faglige Centrals Maanedsskrift »Die Internationale Gewerkschaftsbewegung«, er Medlemsantallet i de af Amsterdam-Internationale anerkendte internationale Fagsekretariater i Løbet af 1928 steget fra 13,657,681 til 13,709,861 eller med 52,180 (0,4 pCt.). I 1927 androg Medlemstilvæksten 517,893 eller 3,9 pCt.

Ni internationale Fagsekretariater har haft Medlemstab, nemlig Beklædningsarbejderne, Bjergarbejderne, Fabrikarbejderne, Træarbejderne, Hattemagerne, de keramiske Arbejdere, Landarbejdere og Kommunalarbejdere. Derimod er Medlemsantallet steget i de øvrige 18 (1927: 20) Fagsekretariater.

Det procentualt største Tab opviser Landarbejderne med 19,9 pCt. Den procentualt største Fremgang noterer Lærerne med 21,8 pCt., Post-, Telefon- og Telegrafpersonalet med 15 pCt., Bygningsarbejderne med 13,4 pCt. og Hotel- og Restaurationspersonalet med 10,7 pCt.

Antallet af de til Amsterdam-Internationale hørende internationale Fagsekretariater er i 1928 det samme som i 1927, nemlig 27.

Otte internationale Fagsekretariater (1927: 7) kan notere en Stigning i Antallet af tilsluttede Lande, mens 6 Sekretariater (1927: 3) led Tab, og Antallet af Lande forblev uforandret i 13 Sekretariater (1927: 16). Særlig paafaldende er den indtraadte Forandring med Hensyn til Hotel- og Restaurationspersonalets Internationale, der vandt 2 nye Lande, og Landarbejderne, der tabte 2 Lande.

Det samlede Antal Forbund, som staar tilsluttet de internationale Fagsekretariater, steg i 1928 fra 596 til 603 eller med 7 (1927: 18). De tilsluttede Forbunds Antal steg i 9 internationale Fagsekretariater (1927: 11), mens Antallet tilsluttede Forbund sank i 6 Sekretariater (1927: 7) og forblev uforandret i 12 (1927: 16). Læderarbejdernes og Transportarbejdernes Internationaler kunde hver notere en Fremgang af 4 nye Forbund, mens Landarbejdernes og Kommunalarbejdernes Internationaler hver tabte 3 Forbund.

Tag paa Højskole.

Arbejdernes nye Højskole ved Roskilde er nu indviet under almindelig Deltagelse fra alle Kredse indenfor Arbejderbevægelsen. — »Hvad der i mange Aar var Drøm og Fremtidsmaal, er nu Virkelighed,« lød *Statsminister Staunings* Ord ved Festen 2. Pinsedag. »Det er Aars Stræben, som lønnes med Sejr. Det er Virkeliggørelsen af vore Ungdomsidealer. — — En Skole, der skal oplyse, højne og udvikle, ikke ved forældet Lære, ikke ved forfalsket Historie, ikke ved aarhundredgammel, kapitalistisk Moral, men ved nye Tanker, ved sand Historie, ved ærlig Bedømmelse af Samfundet og paa Grundlag af den høje Solidaritetens Moral, der er Arbejderklassens«.

Igennem et Par Menneskealdre har det været Skik indenfor den danske Bondestand, at enhver ung Mand og Kvinde gennem nogle Maaneders Ophold paa en Højskole forøgede sine Kundskaber og udvidede sin Horisont.

Fra nu af bydes der Arbejderungdommen paa *Arbejderhøjskolen i Esbjerg* og paa *Roskilde Højskole* en tilsvarende Mulighed. *Benyt da Lejligheden! Tag paa Højskole! Nogle Maaneders Samvær med friske, muntre Kammerater i fælles Syslen med Tidens Problemer bringer Berigelse for hele Livet!*

Roskilde Højskole er Landets bedst beliggende Højskole. En Naturens Elsker har valgt Stedet. Midt i et frodigt Landskab med Skov og Bakker og salten Fjord rejser sig dens røde Mure og vinker En i Møde, naar man vandrer Nord paa ud af den gamle historiske Roskilde By. En herlig Tur paa omtrent 3 km fører En fra Banegaarden ud til Skolen.

Skolens Bygninger, der er opført i 1907 af Forstander Thomas Bredsdorff efter Arkitekt Ulrich Plessners Tegninger, er nu restaureret og moderniseret under Ledelse af Professor Ivar Bentsen. Foredragssal, Gymnastiksal, Spise-

sal, Klasseværelser, Dagligstue og Elevværelser straaler i rene, lyse Farver. Et velordnet og righoldigt Bibliotek er indrettet til Støtte for Skolens Arbejde. I Sommerens Løb vil der blive udført en rig kunstnerisk Dekoration af Festsalen.

Elevernes Forplejning varetages af Søkokkenes Fagskole, der har Lokaler i samme Bygning. Der er overalt indlagt Centralvarme og W. C. Der findes praktiske Vaskerum og Styrtebade. — Rundt om Skolen ligger den 7 Tdr. Land store, herregaardslignende Park, der strækker sig ned ad Skrænterne til Bredden af Fjorden.

I Sommerens Løb vil Skolen give Plads for en næsten ubrudt Række Kursus. Men fra 3. November begynder et 5 Maaneders Kursus for unge Mænd. Skolen har Plads til ca. 80 Elever.

Skolens Undervisning omfatter dels Grundfagene *Dansk, Regning* og *Sprog*, dels Studiekredse og dels Foredrag. I Studiekredse og Arbejdsgrupper gennemgaas bl. a. *Erhvervslære, Raastoffer* og *Kraftkilder, Arvelighedslære* og *Sundhedslære, Fagbevægelse og Kooperation, Stats- og Kommunestyre* samt *social Lovgivning*. — Der vil blive lagt særlig Vægt paa at udvikle Elevernes Selvvirksomhed ved Øvelser i Brug af Haandbøger, ved Skrive- og Taleøvelser, supplerende Læsning, Analyse af Aktieselskabs- og Driftsregnskaber, statistiske Øvelser.

Foredragene vil væsentlig omfatte: *Livet og dets Love* (alm. Biologi), *Kulturhistorie, Socialisme og de sociale Bevægelsers Historie, de moderne Verdensmagter, Litteratur.*

Der gives daglig en Time i Gymnastik. Desuden vil Eleverne saa vidt gørligt faa Lejlighed til en Times legemligt Arbejde.

Skolens faste Lærere er, Forstanderen, *cand. polit. Hj. Gammelgaard*, Højskolelærer *Frode Kristensen, cand. mag. Willy Hellner*, Translatrice *Fru Harriet Gammelgaard, Fru Selma Kristensen.* Desuden har adskillige ledende Mænd indenfor Arbejdernes faglige og kooperative Organisationer lovet at komme til Steder og gennemgaa særlige Omraader indenfor deres Felt i Foredrag. D. s. U.'s Formand *Johs. Hansen* og Sekretær *H. C. Hansen* vil give et Kursus i *Ungdomsarbejde.* Bibliotekskonsulent *Jørgen Banke* vil holde en Række Foredrag om *Bøger og Bøgers Brug.*

Unge Partifælle! Forbered Dig i Tide paa at komme med paa Vinterskolen! *Betalingen er 90 Kr.* for hver af dens 5 Maaneder —. Sengetøj findes paa Skolen.

Der kan opnaas *Amtsunderstøttelse* (ca. 45 Kr. maanedlig) Skema til Ansøgning herom faas paa Borgmesterkontoret eller hos Sogneraadet, i København paa Arbejdernes Oplysningsudvalgs Kontor, Rosenørns Allé 12 5, V. Ansøgningen skal helst være indgivet *inden 1. Juli.* (I København en Maaned senere). Sørg for at søge!

Arbejdsløse kan *gennem Arbejdsløshedsfonden* opnaa Understøttelse til deres Højskole. Skema til Ansøgning faas hos Vedkommendes Arbejdsløshedskasse, for Ikke-Medlemmer hos det kommunale Arbejdsanvisningskontor.

Nærmere Oplysninger faas og Indmeldelser modtages af *Forstander Hjalmar Gammelgaard* indtil 1. September 1930 Brogaardsvej 50, Gentofte, eller af *Arbejdernes Oplysningsforbund*, Rosenørnsallé 12, København V.

Det store Onde.

(I. F. C.) »I intet Land er Arbejdsløsheden steget saa katast ofalt som i Østrig. Den forøges i et voldsomt Tempo« (Wiener Arbeiter-Zeitung). »Arbejdsløsheden i Berlin er større end under Kuldeperioden i sidste Aar« (Aufwärts, Berlin). »Uophørligt, ledsaget af Sult og Elendighed, griber Arbejdsløsheden stedse mere om sig i Polen« (Volkszeitung, Lodz). »I de senere Uger breder Masseafskedigelser af Arbejdere sig paa uhyggelig Maade« (Sozialdemokrat, Prag). »Arbejdsløsheden stiger fra Dag til Dag« (Vorwärts, Berlin).

Disse faa Citater stammer alle fra Foraaret. De er af saa megen større Betydning, som Vinteren var overordentlig mild og derfor ikke giver Anledning til i saa høj Grad forøget Arbejdsløshed. Med hvilken Voldsomhed Arbejdsløshedstallene gaar i Vejret, viser især Tallene fra Tyskland og Østrig. Alene fra Midten til Udgangen af December

1929 er i Østrig Antallet af understøttede Arbejdsløse steget med 33,400 til 226,567. Den første Halvdel af Januar 1930 bragte en videre Stigning med 28,100. Herved maa endvidere betænkes, at der indenfor Industri, Haandværk og Handel i Østrig kun beskæftiges ialt 1,220,000 Personer. En Fjerdedel af alle Arbejdere og Medhjælpere er saaledes uden Beskæftigelse. Regner man hertil Familiemedlemmerne, kan det siges, at en Sjettedel af Befolkningen i Østrig er stedt i Nød. I Tyskland, hvor der findes rundt 2 Millioner understøttede Arbejdsløse, steg i Ugen fra 11. Januar Antallet af tilmeldte Arbejdsløse alene i Provinsen Brandenburg med 20,424 (heraf falder de 313,534 paa Berlin). Ialt turde, med Familiepaarørende, for Tiden rundt 5-6 Millioner Mennesker, det vil altsaa sige en Tiendedel af Befolkningen, leve af Arbejdsløsheds- eller Kriseunderstøttelse.

Spørger man om Grunden til denne almindelige Depression, maa det først slaas fast, at det i en saa vanskelig Tid som vor allerede falder svært at paa Arbejdsmarkedet finde Plads til den normale Befolkningstilvækst, som sammen med Rationaliseringen, under normale, økonomiske Forhold i Tyskland andrager flere Hundrede Tusinde Personer. Hertil kommer i Øjeblikket den med Børskraket i New York indtraadte almindelige Konjunkturnedgang, endvidere den af Aarstiden betingede Nedgang i Beskæftigelsesgraden samt — og her berører vi en af de mest afgørende Faktorer — Produktionslivets daarlige Ledelse og forskellige Regeringers forkerte Erhvervspolitik (Toldbeskyttelse).

Alle disse Faktorer er »gamle Melodier« og trænger ikke til nærmere Redegørelse. Derimod er det i den nuværende Situation og især med Henblik paa den katastrofale Stigning i Arbejdsløsheden i de to værst ramte Lande, Tyskland og Østrig, nødvendigt ganske eftertrykkeligt at henvise til, i hvor høj Grad politiske Momenter har bidraget til denne Udvikling. Hvad angaar Tyskland, kan det trygt siges, at den af Rigsbankspræsident Schacht førte Politik, som udelukkende tilsigtede en Begunstigelse af Klasseinteresser, har været den umiddelbare Aarsag til den pludselige Stigning i Arbejdsløsheden. Naar Schacht har forhindret offentlige Myndigheder i at optage langfristede Udenlandslaan, har han dermed navnlig tjent Kapitalens Interesser, d. v. s. han har sørget for, at Udlandets Pengemarkeder med sine billige Rentesatser forbeholdes tyske Privatkapitalister. Derfor siger den faglige Landsorganisation i sit til dette Spørgsmaal offentliggjorte Opraab bl. a.: »Det er uansvarligt, naar Optagelsen af Laan fra tysk Side krydses gennem Rigsbankspræsidentens for vort Erhvervsliv saa skæbnesvangre Politik«.

Ogsaa i Østrig var det de reaktionære Kredse, som gjorde Udlandet ængsteligt med deres Oprørsplaner og dermed fremkaldte almindelig Usikkerhed og stor Arbejdsløshed. Overfor Byen Wien, som er den internationale Arbejderklasses Stolthed og derfor en særlig Torn i Øjet paa Reaktionen, gaar den politiske Hævnsyge saa vidt, at den produktive Arbejdsløshedsforsorg direkte forhindres af politiske Motiver. Arbejdsløshedsforsikringen har i Wien i de første 11 Maaneder af forrige Aar haft et Overskud paa 95 Millioner Schilling. For saavidt muligt at sabotere den socialdemokratiske Kommuneforvaltnings Oplysningsarbejde og dens Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, er ikke en eneste Groschen af dette Beløb anvendt til Fremme af den produktive Arbejdsløshedsforsorg i Wien. Med Hensyn til Tyskland og Østrig kan det siges, at Reaktionen i Interesse af sine politiske Formaal atter engang har sat Landets økonomiske Ve og Vel paa Spil.

Betragter man de Fordringer, Fagbevægelsen i de enkelte Lande fremsætter under Hensyn til den alvorlige Situation, ser man, at disse overalt bygger paa sunde Principper, som er i hele Erhvervslivets Interesse: Afskaffelse af Overarbejdet, Korttidsarbejde i Stedet for Afskedigelser, Overholdelse af Ottetimersdagen, central Arbejdsanvisning, en fornuftig Erhvervspolitik, Udbygning og Forbedring af Alderdomsforsorgen til Aflastning af Arbejdsmarkedet, højere Lønninger og en bedre Organisation af Kreditten.

Den sidste Fordring er særlig aktuel og betydningsfuld. Man kan her —

internationalt set — uden Overdrivelse paastaa, at dersom Pengeinstitutioner som t. Eks. den nyoprettede internationale Bank vilde drive en fornuftig Guld- og Kreditpolitik, vilde saa katastrofale Svingninger paa Pengemarkedet, som der kunde noteres før og efter Børskraket i New York, kunne forhindres. I saa Fald vilde det sandsynligvis heller ikke være nødvendigt, at den polske Arbejderbevægelse angiver Pengeknapheden som en af Aarsagerne til den omfattende Arbejdsløshed (i Lodz var der 4910 Arbejdssøgende for hver ledig Plads) og at Arbejderne i Rumænien klager over den høje Rentefod.

Det er betegnende, at Fagbevægelsen i næsten alle interesserede Lande lægger Eftertrykket paa en bedre Organisering af det økonomiske Liv i Almindelighed og af Kreditvæsenet i Særdeleshed (Tyskland, Østrig, Polen, Rumænien o. s. v.). Saaledes hedder det f. Eks. i Rumænien: »Frem for alt er Arbejdsløsheden en Følge af den forkerte Kreditpolitik«. Fordringen lyder derfor: »En Kreditorganisation skal komme den betrængte Industri til Hjælp«. I Spidsen for de polske Fagorganisationers Fordringer staar: »En Udvidelse af Pengeomløbet, som modsvarer Industriens og Erhvervslivets Behov«. Punkt 3 af det Program, som de østrigske Fagforeninger har opstillet med Henblik paa den store Arbejdsløshed, lyder: »Oprettelse af en Kreditorganisation eller Kreditforsikring for Industriens Udenlandsbestililnger«. — Krediten er tænkt i Form af Veksler, hvorved Nationalbanken overtager Forpligtelsen til en Belaaning.

Hvor resolut man netop ogsaa i England er slaaet ind paa en Reorganisation af det samlede Erhvervsliv og en forsvarlig Kreditgivning, viser de Forhandlinger, som Arbejdsløshedsminister Thomas nylig førte med førende Storbanker og Industridrivende. De fem største Banker samt Bank of England har givet Tilsagn om at tilvejebringe den for en Reorganisation af Industrien fornødne Kredit. — Sideordnet hermed planlægges en storstilet produktiv Arbejdsløshedsforsorg i Form af omfattende offentlige Arbejder. I Modsætning til Landene paa Kontinentet kan England som Følge heraf opvise en Nedgang i Arbejdsløsheden. I Begyndelsen af December Maaned var Antallet af tilmeldte Arbejdsløse 110,005 lavere end ved samme Tid i 1928. Den sæsonmæssige Stigning mellem 10. Juni og 25. November var 72,896 lavere end den samme Periode i det foregaaende Aar. England har en Arbejderregering! Naar det ellers hedder: »Andre Lande andre Skikke«, kan man her sige: Andre Regeringer anden Arbejdsløshedspolitik og derfor ogsaa andre Arbejdsløshedstal! —

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik.

I Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at ovennævnte Firma har brudt en den 10. Januar i Aar oprettet Overenskomst om Betingelserne for Udførelsen af et nærmere formuleret Nødhjælpsarbejde, afholdtes et Fællesmøde den 2. Maj.

Da Arbejdsgiverne hævdede og fastholdt, at selv om Dansk Arbejdsmandsforbund havde Ret efter Overenskomstens Ordlyd, men det havde aldrig været Meningen, endte Mødet uden Resultat, og Dansk Arbejdsmandsforbund forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret, hvilket er sket.

Arbejdsmænd hos Odense Kommune.

I Anledning af, at de Forhandlinger, Dansk Arbejdsmandsforbund havde ført med Odense Kommunalbestyrelse om de ved Kommunen beskæftigede Arbejdsmænds Løn- og Arbejdsforhold, var endt uden Resultat, fremsendte Forbundet under 13. Maj et Strejkevarsel, og Strejken traadte i Kraft den 24. Maj.

Samtidig med Strejkens Ikrafttræden indmeldtes Kommunen i Arbejdsgiverforeningen, og der har herefter, under Hovedorganisationernes Medvirken. været afholdt Fællesmøder den 6. og 10. Juni, hvor man enedes om en Overenskomst gældende til den 1. Februar 1932.

Ved den nye Overenskomst forhøjes Timelønnen fra Kr. 1,05 til Kr. 1,17, med yderligere Tillæg til Natrenovationsarbejdere paa 8 Øre pr. Time udover det hidtil betalte Tillæg paa Kr. 480,00 pr. Maaned pr. Aar.

Samtlige Arbejdere erholder herudover de i Overenskomsterne mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen gældende Akkordafsavnstillæg, dog ikke udover 18 pCt. til Timelønnen.

Arbejdet blev genoptaget for Natrenovationens Arbejderes Vedkommende Onsdag Aften den 11. Juni, for de øvrige Arbejderes Vedkommende Torsdag den 12. Juni ved normal Arbejdstids Paabegyndelse.

Sagen vedrørende 105 Mand og de nye Lønninger efterbetales fra den 16. April d. A.

Arbejdsmænd paa A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik samt A/S Blaakilde Mølle.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. Juni forhandledes der, under Medvirkning af Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdene for Arbejdsmændene hos A/S Danske Svovlsyre- og Superphosphatfabriker og A/S Blaakilde Mølle.

Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om, at forlænge Overenskomsten 1 Aar for Svovlsyrefabrikerne, paa Betingelse af, at Timelønningerne forhøjedes med 4 Øre og for Ovn- og Kammerpassere med 6 Øre, og Bortfald af Pristalsreguleringen. Samtidig opnaaedes der en Ordning for Vagtmandskabet.

For Arbejderne paa Blaakilde Mølle enedes man om at forlænge Overenskomsten paa 2 Aar, imod at Timelønningerne forhøjedes med 6 Øre og Reguleringen efter Pristal bortfaldt, og samtidig reguleredes en Række lokale Forhold.

Kuske hos Københavns Vognmandslaug.

Ved et Møde hos Forligsmanden den 27. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter fra Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdene for de københavnske Kuske.

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om en forligsmæssig Ordning paa Basis af, at Overenskomsten forlængedes i 2 Aar, imod at Ugelønnen forhøjedes fra Kr. 54,59 til Kr. 57,00 og Kuskenes Betaling til Dagpenge de første 13 Uger i Ulykkestilfælde bortfalder, og at Regulering af Lønningerne efter Pristallet bortfalder, ligesom der blev truffet en Ordning af Betalingen for Dagrenovation.

Bogbinderforbundets Overenskomstforhandlinger.

I en Række Møder har Bogbinderforbundet forhandlet med deres modstaaende Arbejdsgiverorganisationer om Grundlaget for en Fornyelse af Overenskomsterne, uden at det lykkedes at opnaa en Ordning.

Da der heller ikke opnaaedes en Ordning af Forholdene ved de Møder, der afholdtes i Arbejdsgiverforeningen, under Medvirkning af Repræsentanter fra Hovedorganisationerne, fremsendte Forbundet Strejkevarsler for samtlige sine Medlemmer.

Fremsendelsen af Strejkevarslerne foranledigede Forligsinstitutionen til at indbyde Parterne til et Møde i Forligsinstitutionen, og dette Møde afholdtes den 24. Maj.

Ved Forligsmødet opnaaedes der heller ingen Enighed, hvorefter Forligsmanden stillede et Forslag, hvori det bl. a. hedder, at der i Overenskomsterne indføres en Paragraf om Adgang til at vælge Tillidsmænd, en Bestemmelse, efter hvilken Parterne er enige om, at Akkord skal anvendes, særlig i saadanne Virksomheder, hvor regelmæssig Partiarbejde forekommer; der indsattes ligeledes en Løfteparagraf og forhøjedes Minimallønnen for de kvindelige Arbejdere i Provinsen med 2 Øre i Timen.

Svaret paa Forslaget forlangtes afgivet den 5. Juni.

Ved den af Forbundet foretagne Afstemning blandt dets Medlemmer har disse godkendt Forslaget, og Arbejdsgiverne har ligeledes godkendt Forslaget.

Formere hos A/S Brandt & Co., Odense.

I Anledning af en uvarslet Arbejdsstandsning iværksat af 24 Formere hos A/S Brandt & Co., Odense, afholdtes der den 12. Maj d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Paa Mødet oplystes det, at Arbejdet var genoptaget samme Dags Morgen og saaledes havde varet 5 Dage.

Imidlertid forlangte Arbejdsgiverne en større Erstatning for at frafalde yderligere Klage i Sagen, medens Forbundet for sit Vedkommende fremholdt, at det var Virksomhedens Ledelse, der selv direkte havde foraarsaget Konflikten, og at Arbejderne, som Følge deraf, ogsaa maatte have et Erstatningskrav.

Mødet sluttede derfor uden Resultat, idet Parterne forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Mølleriarbejdere paa Danske Handelsmøller i Provinserne.

Dansk Mølleriarbejderforbund, der til den 1. April havde opsagt den bestaaende Overenskomst hos Danske Handelsmøllere i Provinserne, har dels forhandlet lokalt og dels under Medvirkning af en Repræsentant for D. s. F. med Arbejdsgiverforeningen, uden at det ved disse Forhandlinger lykkedes at opnaa en Ordning.

Forbundet varslede herefter Strejke til Ikrafttræden den 26. Maj.

Foranlediget ved Strejkevarslet indbød Forligsinstitutionen Parterne til Møde den 24. Maj. Ved Mødet stillede Forligsmanden et Forligsforslag, hvorefter Ugelønningerne for saavel faglærte som ufaglærte Arbejdere forhøjedes med Kr. 1,50, ligesom Overtidsbetalingen forhøjedes med samme Procent, og fremtidig ophører Arbejdet i Døgndrift Paaskelørdag og Pinselørdag Kl. 24.

Svaret skulde afgives den 5. Juni.

Forligsforslaget blev tiltraadt saavel af Arbejderne som Arbejdsgiverne, og den nye Ordning træder i Kraft i den Lønningsuge, Svaret blev givet.

Sadelmagere hos De danske Barnevognsfabriker.

I Anledning af, at Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund har rejst Klage over, at Firmaet De danske Barnevognsfabriker, Frederiksberg Allé 15, ikke har betalt kvindelige Arbejdere efter de i Priskuranten fastsatte Priser, afholdtes der den 14. Maj d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Paa Mødet hævdedes fra Firmaets Side, at Underbetaling kun havde fundet Sted overfor en 14-aarig kvindelig Arbejder og for længere Tid tilbage, og man var ikke tilbøjelig til at afgøre Sagen ved Efterbetaling. Mødet sluttede derfor uden Resultat, og Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Smede- og Maskinarbejdere ved Værktøjsreparationen hos Burmeister & Wain.

Efter resultatløst Mæglings- og Timandsmøde afgav Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund den 2. Maj Strejkevarsel for de hos A/S Burmeister & Wain paa Strandgadeværftet og Refshaleøen beskæftigede Maskinarbejdere i Værktøjsreparationsafdelingerne.

Forinden 2. Varsels Udløb afholdtes der den 17. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om forskellige Timelønstillæg til de omhandlede Arbejdere.

Den varslede Strejke bortfaldt derefter.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juni Maaned 1930.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Antal Medlemmer?	
2. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
3. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

For ..... -*Forbundets Afdl. i* .....
(Her skrives Faget.) (Byens Navn.)

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Juli 1930.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 1—3 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 1. Under „Antal Medlemmer" medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 2. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse **paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning.** Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa **saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette,** fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa **ikke** medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lock-out.

ad 3. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte **saavel understøttede som ikke-understøttede Dage.** Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

Til Underskriften.

Paa den punkterede Linie *foran* Ordet „...Forbundets" skrives Faget, f. Eks. skriver Bageriarbejderforbundets Afdelinger „Bager-", Bogbinderforbundets Afdelinger „Bogbinder-" o. s. v. og den punkterede Linie efter Ordene Afdl. i *udfyldes med Byens Navn.*

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 * KØBENHAVN DEN 14. JUNI 1930 * 26 AARGANG

Det ordinære Repræsentantskabsmøde

26., 27. og 28. Maj 1930.

(II.)

ad 2. *Regnskabet. Kassereren* omtalte forskellige Poster i Forskudsfonden, bl. a. Mellemværendet med Dansk Arbejdsmandsforbund samt at dette har undladt at indbetale Paaligningsbidrag. Henstillede til Dansk Arbejdsmandsforbund at være medvirkende til at faa det økonomiske Mellemværende ud af Verden.

Robert Nielsen indrømmede Rigtigheden af Jacobsens Paastande; men der var visse Forhold, der laa til Grund for at Arbejdsmændene kom til at skylde disse Penge, men tilsagde Villighed til Forhandlinger. Men Hensyn paa Paaligninger var Arbejdsmændene villige til at betale, hvad de var pligtige til, men maatte ogsaa gøre Krav paa, hvad der tilkom dem.

Kassereren var glad ved Udtalelsen om Arbejdsmændenes Villighed til at indbetale Paaligninger, og maatte hævde, at Arbejdsmændene, efter hvad der forelaa, var pligtige til at betale Kolindsund-Omkostninger.

Vald. Jensen, Dansk Elektrikerforbund, rettede Forespørgsel angaaende Posten »Legater«.

Kassereren gav Oplysninger om dette og om Anvendelsen af Renterne af disse Penge. Kassereren kom samtidig ind paa Omkostningsfordelingen ved Kolindsundsagen.

Formanden henstillede, at man lod disse økonomiske Spørgsmaal ordne ved en anden Lejlighed.

A. Nielsen, Glarmestersvendenes Forbund, var villig til at ordne Glarmestersvendenes Forbunds Gæld.

Regnskabet godkendtes.

Det besluttedes at afsende en Hilsen til Lyngsie med udtalt Haab om en snarlig fuldstændig Helbredelse.

ad 3. *Formanden* refererede om Repræsentantskabets Beslutning i Maj 1929, hvorefter der er nedsat et Udvalg bestaaende af de af Repræsentantskabet og Forretningsudvalget valgte Medlemmer samt to Repræsentanter fra henholdsvis Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund.

Paa Grundlag af de hidtil tagne Beslutninger angaaende Dansk Kommunalarbejderforbunds Organisationsforhold har Udvalget holdt en Række Møder.

Der er ingen Uenighed om, at Dansk Kommunalarbejderforbund kan udvide sit Organisationsomraade til Provinsen, men Uenigheden bestaar i, at der ingen Klarhed er paa, hvem der kan organiseres under dette Forbund.

Flertallet i Underudvalget er enige om, at det er uholdbart at leve videre paa de hidtidige Tilstande.

Derfor har man mod Mindretallet, der tæller to Stemmer, stillet følgende Forslag:

1. Dansk Kommunalarbejderforbund faar Adgang til at udvide sine Rammer til Provinsen og til at optage Tjenestemænd, der lønnes i Henhold til de af Byraadene vedtagne Regulativer: Gasværksbestyrere, Formænd, Raadhusbude, Skolepedeller, Gasværks- og Belysningsfunktionærer, Hospitalspersonale, Personale ved Torve- og Slagtehaller, Portnere og lignende.

2. Arbejdsmænd, Retortarbejdere, Haandværkere, Kedel- og Maskinpassere, der hos Kommunerne beskæftiges ved samme Art af Arbejde, som deres Kolleger er beskæftiget ved hos de private Arbejdsgivere, skal tilhøre de almindelige Fagforeninger.

3. I de Byer, hvor Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund i Henhold til Voldgiftskendelser er overført til Dansk Kommunalarbejderforbund, sker der ingen Forandring for de Medlemmers Vedkommende, som er overført.

4. Repræsentantskabet opfordrer Forbundene og deres Afdelinger samt Fællesorganisationerne til at modarbejde Købstædernes Tjenestemands-Forbund, da denne Organisation ikke efter sin Sammensætning og Stilling overfor de øvrige Organisationer kan siges at være en virkelig Fagorganisation.

I selve Udvalget blev der derefter givet Parterne Adgang til at stille Ændringsforslag og dette har man benyttet sig af ved for *Dansk Kommunalarbejderforbund's* Vedkommende at stille følgende Ændringsforslag:

Punkt 1.

Dansk Kommunalarbejderforbund er i Provinsen berettiget til at optage Tjenestemænd og Arbejdere, der lønnes i Henhold til de af Byraadet vedtagne Regulativer.

Resten af Stykket foreslaas strøget.

Punkt 2 og *Punkt 3* udgaar.

Punkt 4.

Repræsentantskabet paalægger Forbundene og deres Afdelinger samt Fællesorganisationerne at afbryde ethvert Samarbejde med Købstædernes Tjenestemandsforbund (Kommunalt Tjenestemandsforbund), og med alle til Raadighed staaende Midler at modarbejde dette Forbund, der ikke efter sin Sammensætning og Stilling overfor de øvrige Organisationer kan siges at være en virkelig Fagorganisation.

Dette Ændringsforslag har Udvalgets Flertal imidlertid ikke kunnet tiltræde.

Fra *Dansk Arbejdsmandsforbund* er der stillet følgende Ændringsforslag:

1. ændres til at lyde saaledes: Dansk Kommunalarbejderforbund faar Adgang til at udvide sine Rammer til Provinsen og til at optage Tjenestemænd, der lønnes i Henhold til de af Byraadene vedtagne Regulativer: Gasværks-, Vandværks- og Elektricitetsværksbestyrere, Formænd, Raadhusbude, Skolepedeller, Portnere o. lign., Funktionærer ved Gas., Elektricitets- og Vandværker, Hospitaler, Torve- og Slagtehaller, Sporveje og andre kommunale Institutioner.

2. Haandværkere og Kedel- og Maskinpassere, der ved Kommunerne beskæftiges ved samme Art af Arbejde som deres Kolleger er beskæftiget ved hos de private Arbejdsgivere, samt Arbejdsmænd ved Gasværker, Elektricitetsværker, Vandværker, Sporveje, Jord-, Vej- og Kloakarbejde, Renholdelsesarbejde og ved andet almindeligt Arbejdsmandsarbejde, skal — uanset om de lønnes efter almindelige, faglige Overenskomster eller i Henhold til de af Byraadene vedtagne Regulativer — tilhøre de almindelige Fagforeninger.

Stk. 3 udgaar.

3. (nyt Stk.)

Overflytning i Henhold til ovenstaaende Bestemmelser skal umiddelbart efter Repræsentantskabets Tiltrædelse foretages.

4. Repræsentantskabet opfordrer Forbundene og deres Afdelinger samt Fællesorganisationerne til at modarbejde Købstædernes Tjenestemænds Forbund, da denne Organisation ikke efter sin Sammensætning og Stilling overfor de øvrige Organisationer kan siges at være en virkelig Fagorganisation.

5. (nyt Stk.)

Opstaaede Uoverensstemmelser vedrørende Forstaaelsen af nærværende Grænseordning kan indankes for og afgøres af Grænseudvalget for De samvirkende Fagforbund.

Dette Ændringsforslag mener Udvalgets Flertal ligeledes ikke at kunne tiltræde og henstiller, at det tages tilbage, idet man dog kan tiltræde den Del, der angaar at Uoverensstemmelsen kan indankes for De samvirkende Fagforbunds Grænseudvalg.

Der er ogsaa fra udenlandske Organisationer kommet Henstillinger vedrørende Ordningen af denne Grænsesag; men man maa dog gaa ud fra, at det her er et Spørgsmaal, som vi maa ordne selv uden Indblanding fra andre Landsorganisationer og fra Internationalens Side.

Denne sidste har dog heller ikke udtalt sig om selve Sagen.

Fra Internationalens Side foreligger under 26. Februar 1930 følgende Skrivelse:

Til De samvirkende Fagforbund
i Danmark,
Rosenørns Allé 12, Kbhvn. V.

Paa en i Oslo den 13. d. M. mellem undertegnede Sekretær og Repræsentanter for de 3 skandinaviske Kommunalarbejderforbund afholdt Konference vedtoges følgende Beslutning, som vi herved tillader os at fremsende til de ærede Fagforbund:

»Repræsentanter for Kommunalarbejderforbundene i Norge, Sverige og Danmark samt Sekretæren for den Internationale Føderation for Personale i offentlige Virksomheder har paa et Møde den 13. Februar 1930 i Oslo indgaaende behandlet Spørgsmaalet om Grænsestridighederne mellem Dansk Kommunalarbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund og den Stilling, Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i et Flertalsforslag har taget til Sagen, og derefter enstemmig vedtaget følgende:

De Forholdsregler, som Udvalgsflertallet foreslaar i ovennævnte Sag, er udelukkende rettet mod Dansk Kommunalarbejderforbunds Organisationsbasis og dets Ret til at organisere det i Provinserne fast ansatte Personale, der udfører samme Gerning som før de blev Tjenestemænd. Der er hermed ogsaa rettet et Angreb mod Kommunalarbejderforbundene i Norge, Sverige og øvrige Lande, i hvilke Enhedsorganisationen for Kommunearbejdere er en Kendsgerning. Erfaringerne gennem Aarene har bevist, at Arbejderne i de offentlige Virksomheder kun fagligt kan holdes sammen gennem et Enhedsforbund. Det Offentliges særlige Karakter som Arbejdsgiver tvinger de paagældende Arbejdere til at slutte sig sammen for paa den Maade mest hensigtsmæssigt og virksomt at faa varetaget deres Interesser. Kun gennem et fælles Forbund er det muligt, navnlig paa det socialretslige Omraade at gøre de offentlige Virksomheder til Forbilleder. Vi maa derfor i de Forholdsregler, som Udvalgsflertallet foreslaar, se en Ødelæggelse af Dansk Kommunalarbejderforbunds Bestræbelser for at varetage de paagældende faste Arbejderes Interesser, og heri kan vi ikke finde os.

Vi anmoder derfor De samvirkende Fagforbund i Danmark om at undlade at give det fremsatte Flertalsforslag sin Tilslutning. Skulde der ikke for Tiden kunne skabes en for vor danske Organisation tilfredsstillende Ordning, anmoder vi om, at Sagen ikke kommer til Behandling paa De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde i indeværende Foraar, men at den udskydes. I saa Tilfælde erklærer vi os rede til ved den internationale Fagkongres i Stockholm i den kommende Sommer at søge arrangeret en Konference mellem de skandinaviske Landsorganisationer, Repræsentanter for de skandinaviske Kommunalarbejderforbund og Det internationale Sekretariat for derved at søge at naa til Forstaaelse.«

Forventer det ærede Fagforbunds snarlige Svar paa vor Anmodning om Sagens Udsættelse tegner

med solidarisk Hilsen
(sign.) *Frits Müntner.*

Det maa dog være saaledes, at vi selv ordner vore Ting og at vi derfor motiverer et Svar til Sekretariatet gaaende ud paa, at vi ikke kan imødekomme Anmodningen om Sagens Behandling ved den foreslaaede Konference.

Hele Sagen er jo i høj Grad præget af, at vi har vort Arbejdsløshedskassesystem, hvor netop de kommunalt ansatte spiller en Rolle som bidragydende Medlemmer.

Det er jo altsaa et Spørgsmaal, som ikke alene angaar Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund, men samtidig ogsaa en Række andre Forbund.

Vi er kommet til den Opfattelse, at det ikke kan være afgørende for Dansk Kommunalarbejderforbund at fortsætte paa den Maade, der er paabegyndt, og at man derimod maa udvide ved at organisere de endnu ikke organiserede.

Jeg henstiller, at man vedtager Flertallets Forslag.

Th. Thomsen, Dansk Kommunalarbejderforbund: Jeg kan ikke slutte mig til Flertallets Forslag.

Det er rigtigt, at Ordningen af 1924 stillede Dansk Arbejdsmandsforbund anderledes end de øvrige Forbund; men dette burde ændres ved, at disse andre Forbund stilledes ligesom Dansk Arbejdsmandsforbund.

Det er da utænkeligt, at man vil forlange, at de, vi en Gang har faaet Lov til at organisere, nu skal flyttes fra os igen.

Naar vi har henvendt os til andre Lande, er det for at understrege vore Oplysninger om, at det, vi tilstræber, er det samme som er gældende i andre Lande.

Man stiller os daarligere end Dansk Jernbaneforbund og vi ønsker i Virkeligheden ikke at faa andre Rettigheder end dette Forbund har.

Det er rigtigt, at vi har et Arbejdsfelt ved at organisere de Tjenestemænd, der nu staar indenfor det gule Forbund og dermed ogsaa de Tjenestemænd, der staar indenfor Dansk Arbejdsmandsforbund.

Men vilde det ikke være naturligst, at vi ogsaa fik Adgang til at organisere alle dem, der er aflønnet paa samme Maade som de vi har Ret til at organisere.

Jeg er tilfreds med, at man i den trykte Beretning saa udførlig har oplyst om denne Sag, og jeg kan derfor indskrænke mig til faa Bemærkninger om Sagen.

Jeg maa gaa ud fra at Repræsentantskabet ikke vil følge Udvalgets Flertal, og jeg maa henstille, at vi faar Adgang til at organisere indenfor Landets Grænse de Tjenestemænd og regulativlønnede, der retteligt henhører under vor Organisation.

Robert Nielsen. Det Forslag, der er anført paa Beretningens Side 97 er stillet umiddelbart før vi paabegyndte vore Forhandlinger om Genindtræden i De samvirkende Fagforbund og altsaa ikke, som det fremgaar af Beretningen, i 1924.

Omtalte de to Kendelser fra henholdsvis Silkeborg og Middelfart og fra Frederikssund og Roskilde, hvor man for den sidste Bys Vedkommende stod ganske uforstaaende i Dansk Arbejdsmandsforbund.

Man har i 1924 givet Dansk Arbejdsmandsforbund en Undtagelsesstilling, og denne Undtagelsesstilling kan ikke opretholdes.

Man bør optrække Linierne saaledes, at der ikke senere kan opsaa Strid om Enkelthederne, og derfor dækkér Underudvalgets Flertals Forslag ikke det, vi ønsker.

Det er ikke alene Spørgsmaalet om Besparelse for de Folk, der unddrager sig at være med til at betale til Arbejdsløshedskassen; men der er ogsaa Tale om at hindre Udførelse af det Arbejde, der forlades ved en Konflikt.

Vi er som Organisation ligesaavel som Dansk Kommunalarbejderforbund i Stand til at varetage de paagældende Medlemmers lønmæssige Interesser.

Der er jo ogsaa enkelte Kommuner, der nu er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

Jeg er ganske enig med Formanden i de fremsatte Udtalelser vedrørende de udenlandske Organisationers Indblanden i denne Sag.

Vi kunde jo ogsaa have paakaldt Udtalelser fra Udlandet, men det vilde være meningsløst i en Sag, hvor vi ikke ønsker andres Indblanden.

Angaaende Dansk Jernbaneforbund maa det slaas fast, at med dette Forbund har vi ingen Organisationsstrid haft og faar heller ingen Anledning dertil, eftersom dette Forbund følger de Linier, der var lagt fra Begyndelsen. Men dette gør Dansk Kommunalarbejderforbund jo ikke.

Vi holder os i vort Ændringsforslag tæt op til Underudvalgets Forslag og mener, at det dækker en Brist i Underudvalgets Forslag, derved at vi retter det Forhold, at der er nogle Folk, som tilhører os, men ikke efter Forslaget skal overflyttes.

En delvis eller halv Løsning holder jo ikke.

Hvis man tiltræder vort Forslag vil vi arbejde ærligt og loyalt for dets Gennemførelse.

Laur. Hansen, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, paatalte en Opgivelse paa Beretningens Side 113 angaaende Kedelpasserne.

V. S. Petersen, Træindustriarbejderforbundet, begrundede sin Stilling som Medlem af Mindretallet i Udvalget.

Det, der foraarsagede Udvalgets Nedsættelse, var ogsaa Forholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og andre Forbund end Dansk Kommunalarbejderforbund. Ankede over, at ikke ogsaa disse andre Uoverensstemmelser var forsøgt forklarede. Det, der foreligger for Arbejdsmændene, er et taktisk Forslag, og det er bedre at Udvalget fortsætter det paabegyndte Arbejde og at Repræsentantskabsmødet ikke tager Afgørelse nu, men udsætter Afgørelsen til alle Uoverensstemmelser er klarede.

Omtalte de Uoverensstemmelser hans

Forbund havde med Dansk Arbejdsmandsforbund og mente, at det nu alligevel havde nogen Interesse, hvorledes Udlandets Organisationer saa paa den foreliggende Sag. Mente ikke, at Dansk Kommunalarbejderforbunds Standpunkt var dikterede af Kontingenthensyn. Pegede paa Følgerne af en eventuel Vedtagelse af Flertallets Forslag. Anbefalede, at hele Grænsespørgsmaalet vistes tilbage til fortsat Behandling.

Rasmus Olsen, Dansk Kommunalarbejderforbund, omtalte Grundlaget for den optagne Statistik og mente at eventuelle Fejl heri skyldtes Omstændigheder, som Kommunalt Arbejderforbund ikke var Herre over. Opholdt sig iøvrigt ved Beskæftigelsesforholdene indenfor Kommunerne og mente, at Statistiken godtgjorde, at der maatte skabes en Ordning i Organisationsforholdene. Beskæftigede sig iøvrigt med Forhold, som var en Følge af de afsagte Kendelser. Kommunalt Arbejderforbund havde i alle Forhold haft Samraad med Fællesorganisationerne ude i Landet og arbejdet i Overensstemmelse med De samvirkende Fagforbunds Beslutning.

Ch. Petersen, Dansk Jernbaneforbund, mente ogsaa, at det nedsatte Udvalg ikke havde løst den stillede Opgave til Bunds. Vi er ikke tjent med varierende Beslutninger i samme Sag. Vi havde en vis Forpligtelse til at tage Hensyn til Beslutningen af 1924, som har dannet Grundlaget for Kommunalt Arbejderforbunds udvidede Organisationsarbejde. Mente, at den tilsyneladende Braad i Ordningen af 1924, og som kunde siges at være vendt mod Arbejdsmændene alene, burde ændres. Omtalte ogsaa Lønningsvilkaarene for Tjenestemænd. Kunde slutte sig til V. S. Petersens Standpunkt om at tilbagevise hele Sagen til fortsat Behandling i Udvalget, saa vi kunde opnaa en forsvarlig Ordning. Kunde dette ikke vinde Tilslutning, vilde Taleren stille Forslag om en Omordning til 1924-Ordningen, saaledes at i Stk. 3 »Arbejdsmænd« ændres til »Arbejdere«.

Flodin, Keramisk Forbund, forsvarede ogsaa sin Mindretalsstilling, bl. a. ud fra, at Repræsentantskabet ikke bør tage varierende Beslutninger, noget saadant vil altid være til Skade for Samarbejdet. Forstod enkelte Forbunds Interesse i at have Medlemmer med kommunal Ansættelse, naar der var Tale om Konflikter.

Mødet Tirsdag d. 27. Maj 1930.

Dirigent: Johs. Kjærbøl.

Robert Nielsen redegjorde for Dansk Arbejdsmandsforbunds Stilling til Uoverensstemmelsen med Dansk Kommunalarbejderforbund, Landarbejderforbundet og Forholdene, som de var, da Udvalget blev nedsat. Imødegik meget stærkt V. S. Petersens Stilling i Udvalget. Maatte hævde, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Forslag til Ordning af Grænsestriden ikke var et Taktik-Forslag, men et Udtryk for Ønske om at opnaa en stabil og holdbar Ordning. Imødegik Dansk Kommunalarbejderforbunds Medlemshverven i Provinsen, som efter Talerens Mening var i Modstrid med Beslutninger i De samvirkende Fagforbund. De kommunalt ansatte Folk blev i Lønningsspørgsmaal mindst lige saa godt betjent af Organisationerne i det private Erhverv som af Dansk Kommunalarbejderforbund. Kritiserede ogsaa meget stærkt Em. Svendsens Voldgiftskendelse af 18. Febr. 1927. Der var ingen Tilbøjelighed hos Arbejdsmændene til at ville paatrykke andre Organisationer noget. Maatte overfor Flodin hævde, at Dansk Arbejdsmandsforbund netop var bygget op, saa det blev et Værn for Medlemmerne. De af Dansk Kommunalarbejderforbund stillede Krav om Medlemmer var af en saadan Beskaffenhed, at der ingen Mulighed var for en Ordning. Ønskede nærmere Oplysninger om Forstaaelse af det af Flertallet stillede Forslag, om det var at forstaa paa Basis af Martin Olsens Voldgifts-Kendelse. Anbefalede at stemme for Dansk Arbejdsmandsforbunds Forslag.

Axel Olsen, Dansk Arbejdsmandsforbund. Dansk Kommunal Arbejderforbunds Optræden har været medvirkende til Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Ved Ordningen af 1924 var der skabt en Undtagelsesstilling for Dansk Arbejdsmandsforbund. Imødegik de faldne Udtalelser om det økonomiske Spørgsmaal. Forholdsmæssigt havde Dansk Arbejdsmandsforbund ikke flere Grænsestridigheder end andre Forbund indenfor De samvirkende Fagforbund.

Gav en Udredning af Forholdet un-

der en eventuel Strejkesituation, hvis man fulgte Kommunalt Arbejderforbunds Synspunkt, der var i afgjort Strid med de her i Landet raadende Organisationsforhold og Former. Erindrede om, at han i sin Tid havde advaret mod Kommunalt Arbejderforbunds Tanke om Udvidelse til Provinsen, og gentog denne Advarsel. Tog Afstand fra den fremsatte Tanke om at lade Sagen gaa tilbage til fornyet Behandling i Udvalget. Vi maa have denne alt for længe løbende Strid afgjort nu ved denne Lejlighed. Kunde ikke anerkende Flodins Paastand om at Dansk Kommunalarbejderforbund var et Industriforbund. Fraraadede at nedstemme Udvalgs-Flertallets Forslag.

I. P. Nielsen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, fraraadede at vedtage Kommunalt Arbejderforbunds Forslag. Organisationernes Slagkraft blev svækket ved at følge Dansk Kommunalarbejderforbund.

Gav iøvrigt Oplysninger om Forholdene ved Statsbanerne, der nødvendiggjorde et intimt Samarbejde med de faglige Organisationer.

Josef Andersson, Dansk Skræderforbund. Jeg har som Medlem af Udvalget bestræbt mig for at se neutralt paa Tingene.

Underudvalget har jo delt sig i et Flertal og et Mindretal (paa to Medlemmer), hvoraf det for V. S. Petersens Vedkommende synes som om det uløste Grænsespørgsmaal mellem hans Forbund og Dansk Arbejdsmandsforbund, var Grunden til at han ikke kan slutte sig til Flertallet.

Vi véd, at det for Dansk Arbejdsmandsforbund Genindtræden har spillet en stor Rolle at faa klaret Forholdene til Dansk Kommunalarbejderforbund. Vi maa ogsaa regne med at Dansk Kommunalarbejderforbund er en nyere og Dansk Arbejdsmandsforbund en ældre Organisation, hvis Organisationsomraade har været fastlagt i mange Aar.

Man kan ikke drage Paralleller mellem vort og andre Landes Organisationsformer, hvor Industriforbundstanken er den fremherskende.

Vi maa ogsaa ind paa de Veje. Men Tiden er endnu ikke dertil, og vi kan ikke lade et enkelt Forbund alene faa Adgang til at arbejde efter de Linier — eller rettere uden Linier.

Vi har slet ikke klaret hvilke Rammer vi skal have for Industriforbund og indtil da maa Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund leve paa de af Flertallet foreslaaede Regler.

Jeg anbefaler Dansk Arbejdsmandsforbund at frafalde sit Ændringsforslag og tilslutte sig Flertallets Forslag.

V. S. Petersen. I Anledning af Aksel Olsens Forespørgsel, om der ikke er Grænsestridigheder indenfor de Forbund, der er tilsluttet Træarbejder-Sekretariatet, vil jeg gerne sige, at det er der, men dem klarer vi ved at tale os til Rette om Tingene og ikke som med Dansk Arbejdsmandsforbund, hvor man jo intet kan faa ordnet.

Naar man anfører, at jeg ikke har været neutral i Udvalget, vil jeg dog gøre opmærksom paa, at Udvalgets Opgave ikke alene var at ordne Forholdene mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund, men bl. a. ogsaa Forholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Træindustriarbejderforbundet, og dette Forhold har jeg derfor ønsket klaret.

Vedtagelse af Flertallets Forslag skaber ikke den fornødne Ro. Dansk Kommunalarbejderforbund retter sig jo ikke efter Beslutningen, og saa staar man overfor at skulle ekskludere Forbundet. Men derved bliver Forholdene jo i Virkeligheden værre.

Denne Sag kan ikke løses, uden at der samtidig sker en Klaring af samtlige Forhold.

Rs. Olsen refererede til De samvirkende Fagforbunds Stilling til dette Grænsespørgsmaal i 1927, hvilken Stilling nærmere var præciseret i en Skrivelse til Dansk Arbejdsmandsforbund.

Jeg vil ogsaa gerne gøre opmærksom paa, at vi i Dansk Kommunalarbejderforbund altid har givet vore Medlemmer Ordre til under Konflikter ikke at udføre konfliktberørt Arbejde.

Udtalte angaaende Ch. Petersens Ændringsforslag, at det naturligvis førte fremad for Dansk Kommunalarbejderforbund, men det vilde føre for langsomt fremad.

Vald. Jensen (Dansk Elektrikerforbund). Saavidt man forstaar af det stillede Forslag gaar det ud paa, at Arbejdsmændene i Forholdet til Dansk Kommunalarbejderforbund ligestilles med de øvrige Forbund.

Det ønsker jeg gerne nærmere fastslaaet, ligesom det maa klares, hvad der forstaas ved regulativlønnede.

N. Nielsen (Dansk Kommunalarbejderforbund) gjorde opmærksom paa, at Dansk Arbejdsmands Forbund i et bestemt Tilfælde ikke havde taget Hensyn til Dansk Kommunalarbejderforbund under en Konfliktsituation, og anførte iøvrigt, at der nu maatte skabes et Grundlag for en Udvikling som ønsket af Dansk Kommunalarbejderforbund.

Hans Jacobsen. Naar vi taler om Industriforbund er det nødvendigt, at vi gør os klart, at Industriforbund i sin endelige Form vel maa blive Organisering efter, hvem der arbejdes for.

I den Retning gaar Dansk Kommunalarbejderforbunds Arbejde, medens Dansk Arbejdsmands Forbunds Stilling gaar ud paa, at der organiseres efter Arbejdets Art.

Den Dag, Fagbevægelsen faar andre Opgaver, som f. Eks. selve Overtagelsen af Produktionen, er det givet, at der maa andre Organisationsformer til, og det vil komme af sig selv.

Jeg ser saaledes paa det, at naar vi en Gang maa ende med at organisere efter, hvem, der arbejdes for, maa man give Dansk Kommunalarbejder-Forbund Ret i dets Standpunkt.

Ogsaa selve Kommunerne maa være interesserede i denne Organisationsform.

Endelig viser de foreliggende Tal, at det kun er et forholdsvis ringe Antal Medlemmer, der kan blive Tale om at give til Dansk Kommunalarbejderforbund.

Naar man taler om at der tidligere er begaaet en Fejl, vil jeg gøre opmærksom paa, at Fejlen egentlig er begaaet, da man optog Dansk Kommunalarbejderforbund og samtidig begrænsede dets Organisationsomraade.

Hvis Flertallets Forslag vedtages, vil det være rigtigst ogsaa at tage Dansk Arbejdsmands Forbunds Ændring om Overflytning.

Vi maa være enige om, at uanset hvilken Beslutning, der tages, maa Parterne rette sig derefter.

Ch. Petersen. Mit Ændringsforslag er fremsat under den Forudsætning, at Dansk Arbejdsmands Forbund kunde tiltræde det.

Naar det ikke er Tilfældet, har jeg ingen Grund til at fastholde det. Jeg tager det derfor tilbage.

Naar Talen er om, at Tjenestemænd og regulativmæssigt lønnede i Stat og Kommune, maa man erindre sig, at disses Forhold er ganske anderledes end de øvrige Arbejderes. De førstnævntes Lønforholds særegne Beskaffenhed behandles bedst af de Organisationer, der har denne specielle Opgave.

Robert Nielsen redegjorde for Arbejdsmændenes Stilling i 1922, der var til Gavn for alle Medlemmer af De samvirkende Fagforbund. Protesterede mod V. S. Petersens Udtalelser om ikke at rette sig efter Grænsekendelser. Beskæftigede sig ogsaa med Forholdene med Hensyn til Overenskomstforholdene med Kommunerne. Maatte overfor Rasmus Olsen fastholde, at det var Dansk Kommunalarbejderforbund, der skabte Virvar ude i Provinsen. Efterlyste Svar paa en Skrivelse til De samvirkende Fagforbund angaaende et Forhold med Dansk Kommunalarbejderforbund i Provinsen. Maatte hævde, at Spørgsmaalet om Industriforbundstanken langt var afklaret hos os. Beskæftigede sig ogsaa med Ch. Petersens Udtalelser om Pensionsordning og Arbejdsløshedsforsikring.

Laur. Hansen vilde berolige Hans Jacobsen med, at Kedelpasserforbundet vel var interesseret i Sagen, men langt fra følte sig foruroliget, men maatte naturligvis anbefale at stemme imod Forslaget fra Dansk Kommunalarbejderforbund; fik disse Medhold, vilde det kun være Begyndelsen til Opløsning.

Th. Thomsen understregede den Udvidelsesret, Forbundet fik i 1924. Erindrede om Udvalget, der nedsattes i 1927 angaaende Grænseforhold. Omtalte ogsaa Stillingen paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i 1928 og fandt ikke nogen Forbindelse mellem De samvirkende Fagforbunds Stilling den Gang og det foreliggende Forslag af 1930, som er stillet af et Flertal, og nu laa til Behandling. Omtalte ogsaa tidligere Maalerkontrollørkonflikt, hvor Dansk Arbejdsmands Forbund optog disse Folk.

Maatte stærkt protestere mod det foreliggende Flertalsforslag og maatte overfor Robert Nielsen hævde, at det var Dansk Arbejdsmands Forbund og den gule Organisation i Provinsen, der skabte Virvar i kommunale Arbejderspørgsmaal. Paapegede Betydningen af

Dansk Kommunalarbejderforbunds Organisationsarbejde ude blandt de kommunale Arbejdere. Havde Følelsen af, at Interessen indenfor Grænseudvalget var meget ringe.

Med Hensyn til Afleveringen af Medlemmer maatte Taleren gøre nogle Bemærkninger. Forsamlingen kan vedtage, at der skal afleveres, men der kan ikke blive Tale om mere end 75—80 Mand; men muligvis er det Meningen, at Forslaget skal fortolkes, saaledes at det drejer sig om betydeligt flere. Advarede mod at være medvirkende til at ødelægge Dansk Kommunalarbejderforbund. Anbefalede at stemme for Dansk Kommunalarbejderforbunds Ændringsforslag. Med Hensyn til eventuel Sabotering af det foreliggende Flertalsforslag maatte Taleren henvise til en Kongresafgørelse, der vil komme til at foreligge i nær Fremtid. Apellerede til Repræsentantskabets Retsfølelse.

Formanden. Det er sagt, at det ikke vil være værdigt at vedtage Flertallets Forslag. Men Forholdet er jo dog, at Dansk Kommunalarbejderforbund er optaget paa den Betingelse, at det ikke maatte organisere i Provinsen, og dertil svarer Beslutningen i 1923.

Beslutningen i 1924 var taget under ganske særlige Forhold og Omstændigheder og kunde ikke vedblivende holde.

Naar Ch. Petersen mener, at man bør udsætte Sagen, indtil de to Parter er blevet enige, maa jeg udtale, at Enighed aldrig vil naas.

Det er heller ikke rigtigt, at Forslaget strider mod Lovens § 3 angaaende Dannelse af Industriforbund, idet der ikke her er Tale om Industriforbund.

Hans Jacobsen har kun antydet, at man her kan stile mod Industriforbund, men ingen er jo endnu enige om, hvorledes Industriforbund skal bygges op.

Jeg kan naturligvis heller ikke tænke mig at stille et Forslag, der er i Strid med vore Love.

Til Robert Nielsen vil jeg sige, at de paagældende, som der efter Forslaget kunde være Tale om at henføre under Dansk Arbejdsmands Forbund, men som efter de foreliggende Kendelser af Martin Olsen og Em. Svendsen henhører under Dansk Kommunalarbejderforbund, skal blive hos Dansk Kommunalarbejderforbund, maa blive, hvor de er.

Vi kan ikke vedblivende flytte om paa Medlemmerne, og jeg vil foreslaa Dansk Arbejdsmands Forbund at tage Ændringsforslaget tilbage.

Robert Nielsen (afbryder). Under Forudsætning af, at det kun drejer sig om, at Dansk Kommunalarbejderforbund skal beholde de Medlemmer, som er blevet dem tildelt efter de to paagældende Kendelser, trækkes Ændringsforslaget tilbage.

Formanden (fortsætter). Ved Gennemførelsen af Flertallets Forslag skal dette følges, og Stk. 3 i Forslaget skal kun betyde, at de, der ved Forslagets Vedtagelse skulde overflyttes til Dansk Arbejdsmands Forbund, men som i sin Tid efter Voldgiftskendelsen er overflyttet til Dansk Kommunalarbejderforbund, maa blive staaende i dette Forbund.

Der er ingen Grund for Th. Thomsen til at angribe mig, idet vi jo altid i De samvirkende Fagforbund har taget os loyalt af Dansk Kommunalarbejderforbunds Sager.

Der er for Dansk Kommunalarbejderforbund rigelig Plads for at danne et stort Kommunalt Arbejderforbund.

Jeg anbefaler at stemme for Flertallets Forslag, saaledes at vi nu kan blive færdige med denne Sag og arbejde enigt og stærkt henimod en Organisering af alle Kommunernes Arbejdere.

V. S. Petersens Forslag, der er saalydende:

»Spørgsmaalet vises tilbage til fornyet Behandling sammen med de øvrige Forbund, som har Grænsespørgsmaal løbende«

forkastedes.

Dansk Kommunalarbejderforbunds Ændringsforslag forkastedes.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Ændringsforslag var taget tilbage.

Flertallets Forslag med Tilføjelse af Pkt. 5 i Dansk Arbejdsmands Forbunds Ændringsforslag blev derefter vedtaget med alle Stemmer mod 8.

(Fortsættes.)

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 * KØBENHAVN DEN 21. JUNI 1930 * 26 AARGANG

Det ordinære Repræsentantskabsmøde

26., 27. og 28. Maj 1930.

(III.)

ad 4. Fabriklovens Revision.

Hans Jacobsen oplæste en Resolution, der var vedtaget af Burmeister & Wains Arbejdere, og hvori der krævedes en mere effektiv Beskyttelse.

Resolutionen er saalydende:

Repræsentanter for ca. 3500 Arbejdere, beskæftiget i vort Lands største industrielle Virksomhed, A/S Burmeister & Wain, forsamlet i Anledning af Fabrikslovens Revision, udtaler deres Protest mod den Maade, hvorpaa Fabriksloven af 29. April 1913 er affattet, idet den paa de Steder, som har virkelig Betydning for effektiv Beskyttelse, er opstillet i saadanne Vendinger, at dens Betydning formindskes betydeligt.

Samtidig opfordres De samvirkende Fagforbund til ved Lovens Revision at søge saadanne Foranstaltninger gennemførte, der sikrer Arbejderne den størst mulige Sikkerhed for deres Liv, Lemmer og Sundhed paa Arbejdspladsen.

Endvidere maa det forlanges, at Arbejderne paa Arbejdspladserne faar Lejlighed til at udtale sig om, hvilke Foranstaltninger, der træffes, og hvilke Krav, der bør opstilles fra vor Side til den nye Fabrikslov.

Axel Olsen.

Anledningen til, at Spørgsmaalet tages op er Revisionen af Fabriksloven.

Refererede en Skrivelse fra Ministeriet.

I 1928 stilledes der Anmodning til De samvirkende Fagforbund om at vælge Repræsentanter til et Udvalg.

Udvalget har gennemgaaet den gældende Lov og søgt at udarbejde et Forslag til Ændringer. (Udkast til ny Lov.)

Jacobsen refererede Arbejderrepræsentanternes Standpunkter til Revision af Loven, der var gaaet til Socialministeriets Erklæring.

Der var ogsaa taget Sigte paa Samarbejde mellem Fabriksdirektøren og Tillidsmændene paa de respektive Virksomheder.

Taleren stillede følgende Resolution til Vedtagelse:

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab samlet til Møde den 27. Maj 1930 udtaler i Anledning af Fabrikslovens Revision, at den stigende Mekanisering af Industrien og det stærkt forcerede Arbejdstempo gør det paakrævet, at Lovens Bestemmelser om Beskyttelse af Arbejdernes Sundhed, Liv og Førlighed udvides i størst mulig Udstrækning, og at Tilsynet med Lovens Overholdelse gøres saa effektiv som muligt, bl. a. ved at Arbejderne selv inddrages i dette paa den mest praktiske Maade.

For Virksomheder med kontinuerlig Drift maa den nuværende Form for at faa Tilladelse til saadan Drift bevares, og Arbejdstiden maa ikke overskride 144 Timer i Løbet af 3 Uger.

Endvidere udtaler Repræsentantskabet et indtrængende Ønske om, at ogsaa andre Næringsveje: Handel, Transport, Bygningsindustri o. s. v., maa blive inddraget under Loven og Tilsynet paa den for disse Kategorier mest praktiske og effektive Maade.

Wolff (Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund) beklagede den tilsyneladende Uinteresse, der vistes Sagen, som dog var af overordentlig stor Betydning. Paaviste Misforholdet mellem det forcerede Arbejde paa Virksomhederne og Tendensen til at forlænge Arbejdstiden. Opfordrede Forsamlingen til at stille sig bag den foreslaaede Resolution ved ude omkring i Organisationerne at vække Interesse for Sagen.

Robert Nielsen sluttede sig til de faldne Udtalelser og gjorde opmærksom paa Beslutningen i Genève.

Karl Sørensen (Dansk Typograf-Forbund) udtalte Tilfredshed med Resolutionen og understregede Nødvendigheden af Fabrikstilsynets Myndighed.

Hans Jacobsen var glad for de faldne Udtalelser og gav de foregaaende Talere Medhold i, at det var af stor Betydning at vække Arbejdernes Interesse og Medansvar for Lovens Overholdelse.

Sofus Mortensen (Dansk Arbejdsmands Forbund) paapegede den gode Reform, at der skulde være Samarbejde mellem Tilsynet og Tillidsmændene og fandt nogen Forbindelse mellem dette og Arbejdsgivernes Vægring ved at indføre Tillidsmandssystem, hvor dette ikke findes. Der burde arbejdes for forøget Kendskab til Fabriksloven.

Wolff paapegede mange Undtagelsestilfælde og Huller, der var i Loven, og som svækkede Lovens Virkninger og Brugbarhed.

Fanny Jensen (Kvindeligt Arbejderforbund) var glad for og interesseret i de faldne Udtalelser og haabede, at det forbedrede gode Arbejde, vore Repræsentanter havde gjort, maatte resultere i bedre Forhold og navnlig i, at eventuelle Klager ikke medførte Ubehageligheder for Arbejderne.

J. M. Johansen (Dansk Mølleriarbejderforbund) paaviste ogsaa Nødvendigheden af, at Loven blev revideret i Favør af Arbejdernes Interesser. Det var ikke nok med de foreslaaede Tilsyn, der maatte indføres uanmeldte Tilsyn med Virksomhederne.

Gram (Dansk Arbejdsmands Forb.) hævdede, at der selv ved den ringe Lov, vi havde, kunde fremskaffes gode Resultater, men der maatte være et Samarbejde mellem Arbejderne og Tilsynet, og Tilsynet var villigt til et saadant Samarbejde.

P. Christensen (Dansk Arbejdsmands Forbund) omtalte Forholdene vedrørende Arbejde ved Skibe, hvor Lovgivningen lagde Hindringer i Vejen for et effektivt Tilsyn.

M. Nielsen (Dansk Arbejdsmands Forbund) omtalte Forhold paa Oliefabrikkerne, hvor man fik Indtrykket af, at Tilsynet var anmeldt i Forvejen. Der burde sammen med en Repræsentant fra Arbejdsgiverne ogsaa være en Repræsentant fra Arbejderne ved Gennemgang paa Virksomhederne.

C. Andersen (Dansk Stenindustriarbejderforbund) paapegede, at der i Loven manglede Forskrifter, hvor Sagen drejede sig om Sprængninger, bl. a. i Kalk- og Stenbrud.

Axel Jensen (Dansk Textilarbejderforbund) paapegede det gode Samarbejde mellem hans Fags Tillidsmænd og Tilsynet her i København.

Hans Jacobsen replicerede til Spørgsmaalet om at inddrage Virksomheder under 5 Mand, hvor der var særlige Forhold, der gjorde sig gældende.

Resolutionen vedtoges enstemmigt.

Onsdag den 28. Maj

forsattes Repræsentantskabsmødet med Axel Olsen som Dirigent.

ad 5. *Formanden.* Der foreligger fra Carl Grans Enke en Meddelelse om, at ændrede Indtægtsforhold gør det nødvendigt for hende at henvende sig til De samvirkende Fagforbund for at faa tilstaaet en Understøttelse.

Forretningsudvalget foreslaar, at der bevilges Enkefru Gran 1000 Kr. aarlig fra 1. Januar 1930.

Vedtoges enstemmigt.

ad 6. *Formanden.* Fra Bogbinderforbundet foreligger Forslag om Behandling af Spørgsmaalet om Udgivelse af et fagligt Tidsskrift.

Forretningsudvalget har behandlet Spørgsmaalet og stiller følgende Forslag:

Udvalget angaaende »Arbejderen« foreslaar, at »Arbejderen« fra 1. Juli d. A. udgaar som et 14 Dages Blad i større Format og paa bedre Papir.

Samtidig bemyndiges Forretningsudvalget til at afholde Udgifterne til Medarbejdere, som kan skrive om Emner, der har Interesse for Fagbevægelsen.

P. Hansen (Bogbinderforbundet). Der er Grund til at søge skabt et virkeligt Tidsskrift. »Arbejderen« bringer de fornødne Oplysninger og kan anvendes som Arkiv, men det, der er Brug for, er et Blad, der bringer Artikler om alle de forskelligartede Forhold, som Tillidsmændene nødvendigvis maa have Kendskab til.

Man vil ikke kunne faa et saadant Blad ud i saa mange Eksemplarer som »Arbejderen«, men man kan formentlig faa Forbundene til at tegne Abonnement for Tillidsmændene.

Formanden. Jeg henstiller, at man under Hensyn til de Erfaringer, vi har med f. Eks. Oplaget for det svenske Tidsskrift, at vi foreløbig prøver det, der er foreslaaet af Forretningsudvalget.

P. Hansen trak sit Forslag tilbage.

Forretningsudvalgets Forslag vedtoges enstemmigt.

ad 7. *Formanden* meddelte, at der fra Sekretær Niels Rasmussen foreligger Anmodning om at maatte trække sig tilbage og oplyste, at Forretningsudvalget havde imødekommet Anmodningen.

Vi maa derfor foretage Valg af en ny Sekretær i Stedet for Niels Rasmussen.

Dirigenten anmodede om at faa Forslag om, hvem Forsamlingen kunde tænke sig som Sekretær.

Jens Larsen (Dansk Arbejdsmands Forbund) anbefalede at vælge Chr. Brun, Formand for Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund.

Alfr. Christensen (Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund) anbefalede G. Schou.

Ved den skriftlige Afstemning fik Chr. Brun 101 Stemmer, G. Schou 48 Stemmer.

Chr. Brun takkede for Valget.

ad 4. *Chr. Jensen.* Paa forrige Repræsentantskabsmøde besluttedes, at Forretningsudvalget skulde undersøge Mulighederne for at skabe en Pensionsordning for de faglige Tillidsmænd og Funktionærer og fremkomme med Forslag derom.

Et af Forretningsudvalget nedsat Udvalg har indhentet Oplysninger fra Udlandet, hvor man har flere Ordninger.

I en Række Organisationer har man for saa vidt allerede taget Spørgsmaalet op ved at bevilge Pension til afgaaede Tillidsmænd, og som Helhed taget maa Tidspunktet snart være kommet for en endelig Løsning af Spørgsmaalet.

Fra Forretningsudvalget stilledes følgende Forslag:

»Repræsentantskabet tager de af Forretningsudvalget givne Meddelelser om Pensionsordningen til Efterretning og forudsætter, at Forretningsudvalget fortsat arbejder for Sagen, og at Forretningsudvalget forelægger den kommende Generalforsamling Forslag til en Pensionsordning, hvorved der tilvejebringes Adgang for Organisationerne til for deres Tillidsmænd at oppebære Pension efter nærmere fastsatte Regler.«

A. Flodin. Jeg melder mig som en Modstander af enhver Form for Pension.

Det skaber for dem, der omfattes af Pensionen, Uinteresserethed for de sociale Spørgsmaal.

Det er mere paa sin Plads at søge at faa Pension afskaffet, men jeg indrømmer, at som det er nu, maa der jo sættes en Lap paa hist og her.

Fr. Hagengaard (Dansk Funktionærforbund). Jeg er uenig med Flodin, og det viser sig jo ogsaa, at Pensionsordningerne stadig udvides.

Paa dette Omraade er vi tilbage for Udlandet, og vi maa nødvendigvis have dette Forhold ordnet.

Harald Jensen (Dansk Arbejdsmands Forbund). I Almindelighed aflønner vi vore Tillidsmænd godt, og jeg synes ikke, der er nogen Grund til at give dem Pension.

Robert Nielsen. Jeg har forstaaet det forelagte Forslag saaledes, at det er Tanken at skabe et Pensionssystem for De samvirkende Fagforbunds Tillidsmænd og Funktionærer og saaledes, at Ordningen kan tiltrædes af Forbundene, altsaa en Ordning, administreret af De samvirkende Fagforbund.

En saadan Ordning er jeg en Modstander af.

Chr. Jensen. Der kan ikke siges noget bestemt om hvilken Form det Forslag, der vil blive forelagt det kommende Repræsentantskabsmøde og Generalforsamling, vil faa, og det er muligt, at der kommer til at foreligge to Forslag.

En endelig Ordning maa være baseret paa, at baade Forbundene og Tillidsmændene skal betale dertil.

Robert Nielsen. Jeg er ikke Modstander af selve Pensionsordningen, som jeg tværtimod synes er rimelig, men jeg forbeholder mig min Stilling overfor den Form, der skal anvendes.

Forslaget vedtoges med alle Stemmer mod 2.

Dagsordenen var dermed udtømt, og Dirigenten, Axel Olsen, sluttede Repræsentantskabsmødet med at udtale, at vi har holdt Repræsentantskabsmøde paa et Tidspunkt, hvor vi har været og til Dels endnu er i en stor faglig Situation. Dennes hidtidigeForløb har vist, at vore Organisationer er stærke nok til i daarlige Tider at bevare det allerede opnaaede og i bedre Tider at gøre virkelige Fremstød.

Overfor vor modstaaende Organisation har vi vist, at vi ikke som den behøver at dække os bag Forligsmanden.

Lad os vise, at vi ogsaa i Fremtiden vil være i Stand til at hævde vore Organisationer og gennem deres Styrke fremskaffe det mest mulige for de Medlemmer, vi repræsenterer.

Mødets Forløb har vist Viljen til fortsat Arbejde i den Retning, og vi er alle enige om at yde vort bedste til at give De samvirkende Fagforbund den Kraft, som Enighed og Solidaritet i Virkeligheden er.

Sluttede sine Udtalelser med et Leve for De samvirkende Fagforbund, der besvaredes med et trefoldigt Hurra.

Kongresser i Sommeren 1930.

Følgende Forbund afholder Kongresser eller Delegeretmøder i indeværende Aar:

Dansk Jernbaneforbund i Dagene 19.—21. Juni.
Dansk Hatte- og Buntmagerforbund 18. Juni og følgende Dage.
Dansk Skrædderforbund 20. Juli og følgende Dage.
Skandinavisk Sadelmager- og Tapetserforbund 27. Juli og følgende Dage.
Dansk Elektrikerforbund 3.—6. August.
Kobbersmedenes Forbund 21.-23. Aug.
Papirindustriarbejdernes Forbund (Odense) 7. September.
Bødkerforbundet 17.—19. Juli.

Vort Forretningsudvalg er anmodet om at lade sig repræsentere paa alle disse Kongresser og har vedtaget at imødekomme Anmodningerne.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Losse-Entreprenørforeningen.

Den 7. Maj afholdtes under Hovedorganisationernes Medvirken en Forhandling i Arbejdsgiverforeningen angaaende Fornyelsen af Overenskomsten mellem Losse-Entreprenørforeningen og Københavns Banegaards private Arbejdere.

Efter nogen Forhandling opnaaedes der Enighed om en 1-aarig Forlængelse paa Basis af, at Timelønnen forhøjedes med 6 Øre.

Arbejdsmænd ved Stenknuseanlægget i Bogense.

I Anledning af at Dansk Arbejdsgiverforening har klaget over Arbejdsnedlæggelse eller Blokade overfor Firmaet H. Jørgensen & Søn's Stenknuseværk i Bogense, afholdtes der den 21. Maj d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om, at henvise Sagen til lokal Forhandling, idet dog Arbejdsgiverne forbeholdt sig, forsaavidt der ikke dér opnaaedes Enighed, at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. Sal. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.